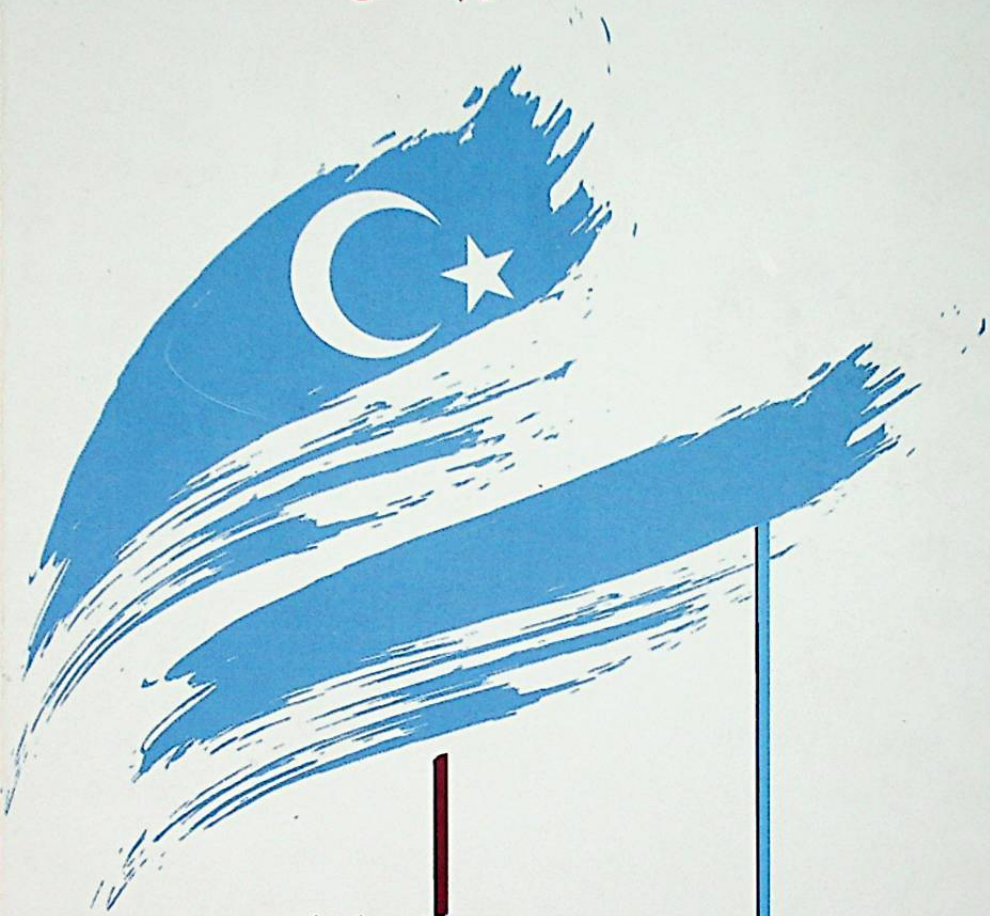
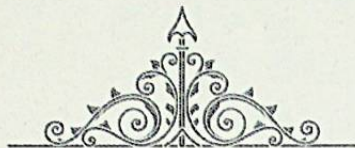

تۇزچىمەن

يا مۇستەقىللىق!

يا ئۆلۈم! —

يا مۇستەقىللىق!

— يا ئۆلۈم!

ئىزچىمەن

يا مۇستەقىللىق!
— يا ئۆلۈم!

ئىستانبۇل - تۈركىيە

بۇ كىتاب، «مۇستەقىللىقىمىزدىن ئۈمىد بارمۇ؟» دېگەن كىتاب بىلەن بىرگە، مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچلۇق پائالىيەت دولقۇنىنى پەيدا قىلىش ۋە ئۇنى يۇقىرى دولقۇنغا كۆتۈرۈش ئۈچۈن بارلىقىنى ئاتىيالايدىغان پىدائىيلىرىمىزغا بېغىشلىنىدۇ.

— ئاللا سىزگە جاسارەتلىك ئىرادە ئاتا قىلغاي، ئامىن!

مۇندەرىجە

- 3..... كىتاب ئېچىلىش ئورنىدا: ئويغان
- 5..... قىسقىچە مەزمۇنى
- 7..... كىرىش سۆز
- بىرىنچى بۆلۈم: ۋەتەننىمىزنىڭ بۈگۈنكى تەقدىرىگە قىلىش جەريانى ۋە
ئومۇمى ۋەزىيىتى..... 19
- 1.2§ قوراللىق دۈشمىنىمىز..... 56
- 1.3§ خىتاي تاجاۋۇزچى كۆچمەنلىرى..... 64
- 1.4§ قورچاق مىللىي ئىشچى - خىزمەتچىلەر..... 81
- 1.5§ كلاسسىك دۈشمەن قارشىمىز..... 93
- 1.6§ مىللىي مۇناپىق چۈشەنچىلىرىمىز..... 98
- 1.7§ سابىق سوۋېت ئىتتىپاقى تەسىرى..... 113
- 1.8§ يېڭى ئەقىدىلەر ھەققىدە..... 127
- 1.9§ تىنچلىققا دائىر مەسىلىلەر..... 158
- 1.10§ پاسسىپ قارشىلىق كۆرسىتىش..... 171
- 1.11§ ۋەتەنپەرۋەرلىك مەسىلىلىرى..... 192
- 1.12§ ۋەتەنپەرۋەرلىك ھەرىكىتى توغرىسىدا..... 199
- 1.13§ ۋەتەنپەرۋەرلىك ئىرادىسى توغرىسىدا..... 208
- 1.14§ ۋەتەنپەرۋەر تەشكىلاتلىرىمىز..... 227
- 1.15§ تاشقى مۇناسىۋەت مەسىلىسى..... 235
- 1.16§ تىنچلىق سۆھبەتلىرى توغرىسىدا..... 243

- 1.17§ ئۈمىدسىزلىكلەر توغرىسىدا 246
- 1.18§ تېررورلىق ۋە تېررورچىلار توغرىسىدا 251
- 1.19§ ۋەزىيەت قاچان پېتىلىدۇ؟ 254
- ئىككىنچى بۆلۈم: يا كۆرۈم! — يا ئۆلۈم! 265
- 2.1§ مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكەتلىرىمىز 265
- 2.2§ دۈشمەننىڭ بۈگۈنكى ئاجىز نۇقتىلىرى 280
- 2.3§ ھەرىكەت پەيدا قىلغۇچى كۈچلىرىمىز 286
- 2.4§ ئىدىيەۋى ئېقىملار مەسىلىسى 298
- 2.5§ بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكەت تەشۋىقاتى 305
- 2.6§ مەخپىيەتلىك توغرىسىدا 314
- 2.7§ يوشۇرۇن ھەرىكەت ئۇسۇللىرى 328
- 2.8§ بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكەت ئانالىزى 339
- 2.9§ مۇستەقىللىق كۈرەش مەنتىقىمىز 355
- 2.10§ ئۇزۇنغا سوزۇلىدىغان يوشۇرۇن ھەرىكەت 360
- 2.11§ تەشكىلات پائالىيەتلىرىمىز 382
- 2.12§ مۇھاجىر تەشكىلاتلارنىڭ ۋەزىپىلىرى 391
- 2.13§ دۈشمەن جازالىشىغا قارشى ھەرىكەتلەر 397
- 2.14§ مىللىي مۇناپىقلارغا قارشى جازالار 406
- 2.15§ قوشنا ئەل خەلقلىرى بىلەن مۇناسىۋەت 412
- 2.16§ ئەقىدە پىداكارلىقى 430
- 2.17§ مەخپىي ھەرىكەتلىرىمىزگە تۆھمەتلەر 436
- 2.18§-2. خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ۋەتىنىمىزدىكى
 ئاخىرقى مۇددىئاسى 442
- كىتاب يېپىلىش ئورنىدا: ئىز 453

كىتاب ئېچىلىش ئورنىدا

ئويغان

ئاپتورى: ئابدۇخالق ئۇيغۇر

ھەي، پېقىر ئۇيغۇر، ئويغان، ئۇيقۇڭ يېتەر،
سەندە مال يوق، ئەمدى كەتسە جان كېتەر.
بۇ ئۆلۈمدىن ئۆزەڭنى قۇتقازمىساڭ،
ئاھ، سېنىڭ ھالىڭ خەتەر، ھالىڭ خەتەر.

قوپ! دېدىم، بېشىڭ كۆتەر، ئۇيقۇڭنى ئاچ!
رەقىبىڭ بېشىنى كەس، قارنىنى چاچ!
كۆز ئېچىپ ئەتراپقا ئوبدان باقمىساڭ،
ئۆلسەن ئارماندا، بىر كۈن يوق ئىلاج.

ھېلىمۇ جانسىزغا ئوخشايدۇ تېنىڭ،
شۇڭا يوقمۇ ئانچە ئۆلۈمدىن غېمىڭ؟
چاقىرسام قىمىرلىمايلا ياتسەن،
ئويغانماي ئۆلمەكچىمۇ سەن شۇ يېتىڭ؟

كۆزۈڭنى يوغان ئېچىپ ئەتراپقا باق،
ئۆز ئىستىقبالىڭ ھەققىدە ئويلان ئۇزاق.
كەتسە قولدىن بۇ غەنمەت، پۇرسىتى،
كىلەچەك ئىشنىڭ چاتاق، ئىشنىڭ چاتاق.

ئېچىنار كۆڭلۈم ساڭا، ھەي ئۇيغۇرۇم،
سەبدىشىم، قىرىندىشىم، بىر توققۇنۇم.
كۆيۈنۈپ ھالىڭغا ئويغاتسام سېنى،
ئاڭلىمايسەن زادى، نېمە بولغىنىڭ؟!

كېلىدۇ بىر كۈن پۇشايمان قىلىسەن،
تەكتىگە گەپنىڭ شۇ چاغدا يېتىسەن.
”خەپ“ دېسەڭ شۇ چاغدا ئۈلگۈرمەي قالۇر،
شۇندا «ئۇيغۇر» سۆزىگە تەن بېرىسەن.

1921 - يىلى، تۇرپان

قىسقىچە مەزمۇنى

بىز بۇ كىتابتا، يېقىنقى يېرىم ئەسىرلىك تارىخىمىزدىكى مەغلۇبىيەتلىرىمىزنىڭ ئىدىيەۋى ئاساسلىرىنى كۆرسىتىش بىلەن بىرگە، نۆۋەتتىكى دۈشمەن ۋەزىيىتىنى تەھلىل قىلدۇق (2016 - يىلىدىن بۇرۇنقى، توغرىسى 1990 - يىلىدىن بۇرۇنقى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ مەجەز ۋەزىيىتى، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ئختىسادىنىڭ تۇيۇقسىز ياخشىلىنىشى ياكى ئىسلاھاتلىرى بىلەن قىسقا مۇددەتلىك مىللىي خاراكتېرى تۈپتىن ئۆزگىرەپ كېتىشى مۇمكىن ئەمەس بۇ يەردە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ تولۇق بولمىغان قىسقا دىئۇرئىچىدە مەجەز خاراكتېرىنىڭ ئۆزگىرىشى كۆزدە تۇتۇلدى - قايتا تۈزەتكۈچىدىن) ، ئەمما ئىجتىمائىي قانۇن بويىچە ئالغاندا تەھلىل قىلىش ئارقىلىق، شەرقىي تۈركىستان مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىنى سۇنۇى خىتاي كۆپىيىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش، يەرلىشىۋالغان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى قوغلاش ۋە دۈشمەن قوراللىق كۈچلىرىگە زەربە بېرىشتىن ئىبارەت ئۈچ باسقۇچ بويىچە قەدەممۇ - قەدەم قانات يايدۇرۇشنىڭ مۇھىملىقى، نۆۋەتتە خىتاي كۆپىيىشىنى توسۇشنىڭ بىردىن - بىر چارىسى - خىتاي كۆچمەن تاجاۋۇزچىلىرى ئارىسىغا ئېغىر ۋەھىمە پەيدا قىلىش ئارقىلىق، يېڭىدىن ۋەتىنىمىزگە

تاجاۋۇز قىلىشقا ئۇرۇنۇش ئالدىدىكى خىتايلىرىنى ۋەتىنىمىزگە
ئايلاق بېسىش نىيىتىدىن ۋاز كەچتىرىش ھەرىكەت دولقۇنىنى
پەيدا قىش ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلاپ كۆرسىتىمىز. مانا
بۇ - كىتابىمىزدا تونۇشتۇرۇلدىغان تۈپكى پىرىنسىپ.
بىرىنچى باسقۇچلۇق مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنى
قاتات يايىدۇرۇشنى مەقسەت قىلىدىغان بارلىق پائالىيەتلەر
ئەنە شۇ تۈپكى پىرىنسىپنى چۆرىدىگەن ئاساستا قانات
يايدۇرۇلۇشى شەرت. شۇنىڭدەك يەنە، بىرىنچى باسقۇچلۇق
مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنى بەلگىلىك بىر غەلبىگە
ئېرىشتۈرمەي تۇرۇپ، باشقا ھەرقانداق بىر تىنچ ئۇسۇل -
چارىلەرگە مۇراجىئەت قىلىپ قالغان قەدەم - باسقۇچلارغا
ئاتلىنىش ئىمكانىيىتى قەتئىي بولمايدىغانلىقىنىمۇ ئىسپاتلاپ
كۆرسىتىشكە تىرىشىمىز.

كىرىش سۆز

ئۇيغۇر خەلقى بۈگۈن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىدىن قۇتۇلۇپ، مۇستەقىل مىللىي دۆلىتىنى قايتا ئەسلىگە كەلتۈرۈش ئىمكانىيەتلىرىگە ئىگىمۇ؟

1. ئەگەر بۇنداق بىر ئىمكانىيەتكە ئىگە دېگىنىمىزدە، بۇ دۆلەتنى قايسى خىل ئۇسۇلدا، قانداق باسقۇچلار بويىچە، قانچىلىك ۋاقىتتا، قانداق بەدەللەرنى تۆلەپ ۋە كىم ئەسلىگە كەلتۈرەلەيدۇ؟

2. ئەگەر بۇنداق ئىمكانىيەت قالمىغان بولسا، مىليونلىغان خەلقىمىزنى ئىشقا ئاشۇرغىلى بولمايدىغان قۇرۇق خىيالىنىڭ كەينىگە سېلىپ بىكاردىن ئاۋارە قىلىش ئورنىغا، بۇ مىللەتنى ساقلاپ قېلىشنىڭ ئەڭ ئەقەللىي چارىلىرى ئۈستىدە ئىزدىنىپ كۆرۈشنىڭمۇ يامىنى بولمىسا كېرەك.

بىز بۇ كىتابتا، ۋەتەننىمىز شەرقىي تۈركىستاننىڭ مىللىي مۇستەقىللىقنى قولغا كەلتۈرۈشنىڭ ئەڭ ئاخىرقى پۇرسىتى قالغان بىر دەۋردە تۇرۇۋاتقانلىقىمىزنى، ئەگەر بۇ پۇرسەتنى قولدىن بېرىپ قويغىنىمىزدا، مەجبۇرى ۋە تولۇق خىتايلىشىشنى شەرتسىز قوبۇل قىلىش ۋاسىتىسى ئارقىلىقلا "مىللىتىمىزنى ساقلاپ قېلىش ئۈچۈنلا تىرىشىش" دەۋرىگە

كۈرپ قېلىشتىن قېچىپ قۇتۇلالمايمىز، دەيدىغان تارىخىي مۇقەررەر، رەلىك بولۇپ كۆرۈنۈۋاتقان مۆلچەرگە ئىشەنگەن ھالدا، مىللىي مۇستەقىللىقنى قولغا كەلتۈرۈشنىڭ بىردىن- بىر توغرا يولى دەپ قارىلىدىغان ئۈچ باسقۇچلۇق ھەرىكەت شەكلىنى تەھلىل قىلىپ ئۆتىمىز. بۇ مەسىلە، بۈگۈنكىچە خەلقىمىز ئارىسىدا مەخسۇس تالاش- تارتىش قىلىنىمىغان بىر تېما بولغىنى ئۈچۈن، بۇ كىتابتا ھەرقانچە كەڭ ۋە چوڭقۇر تەھلىل قىلدۇق دەپ قارىغىنىمىزدىمۇ، تۆۋەندە مۇلاھىزە قىلىدىغان تېمىلاردا يەنىلا نۇرغۇن يېتەرسىزلىكلەرگە، ھەتتا خاتالىقلارغىمۇ يول قويۇشتىن ساقلىنىپ قالالىشىمىز مۇمكىن ئەمەس. ئەمما شۇنىڭغا ئىشىنىمىزكى، بۇ تۈردىكى مۇنازىرىلەردىمىزنىڭ چوڭقۇرلىشىغا ئەگىشىپ ۋە تىنىمىزنىڭ كەلگۈسى تەقدىرى ھەققىدىكى پىكىرلىرىمىز كۈنسايىن مۇكەممەللىشىپ، پات يېقىندا مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىگە ئايلاندۇرالىشىمىزغا ئىشىنىمىز. بىز بۇ كىتابتا ئەنە شۇنداق بىر ئەقىدىنى تىكلەشۈپلىشىمىز ئۈچۈن يېڭىچە بىر ھەرىكەت ئۇسلۇبىنى ئوتتۇرىغا قويۇشقا تىرىشتۇق. بۇ ئۇسۇل، گەرچە نۇرغۇن ئاقىللىرىمىز تەرىپىدىن رەت قىلىنىپ كېلىۋاتقان ۋە نۇرغۇن كىشىلىرىمىز تېخى ئىشەنچ قىلىپ كېتەلمەيۋاتقان بىر ئۇسۇل بولسىمۇ، ئەمما بۇ ئۇسۇل ۋە تىنىمىزدە يېقىندىن بۇيان سىناق قىلىنىپ بەلگىلىك مۇۋەپپەقىيەتلەرگە ئېرىشكىلى بولىدىغانلىقىنى ئىسپاتلاپ بېرىۋاتقان يۇمران ھالەتتىكى يەپ- يېڭى بىر ئۇسۇلدۇر. بىزنىڭ تەھلىلىمىز بويىچە ئالغاندا، بۇ ئۇسۇل ئۇيغۇر خەلقىنى قۇتقۇزۇش ھەرىكىتىگە

ئاتلىنىشنىڭ ئەڭ ئاخىرقى چارىسىدۇر. بۇ كىتابتا، ئەنە شۇ مەسىلە ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە ئىلمىي ئۇسۇلدا تەھلىل قىلىنىپ، مىللىي ئازادلىق ھەرىكىتىمىزنىڭ زامانىمىزغا ئۇيغۇن ھەرىكەت پرىنسىپلىرىنى ئوتتۇرىغا قويۇشقا تىرىشىلدى.

ۋەتىنىمىز بۈگۈن، ئون مىليوندىن ئارتىپ كېتىۋاتقان خىتاي تاجاۋۇزچى ئاھالىسى ۋە مىليوندىن ئارتۇق ھەرخىل شەكىلدىكى قوراللىق خىتاي تاجاۋۇزچى ۋە قورچاق كۈچلىرىگە تولغان ئىنتايىن ئېغىر دۈشمەن ۋەزىيىتى ئاستىدا تۇرماقتا. بۇ تاجاۋۇزچىلار ئۈستۈن ئەسكىرى كۈچىگە تايىنىپ ۋەتىنىمىزنىڭ بارلىق سىياسىي، ئىقتىسادىي، ھەربىي، دىپلوماتىيە، زامانىۋى ئىشلەپچىقىرىش ۋە پەن-تېخنىكا ساھەلىرى بويىچە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭلا مەنپەئەتىنى كۆزلەيدىغان مۇتلەق ئۈستۈن زوراۋان ئىرقى ھاكىم مۇتلەقلىكىنى تىكلەپ پائالىيەت قىلىش ۋەزىيىتىنى يارىتىۋالماقتا. ۋەتىنىمىز دائىرىسىدە مۇتلەق ئۈستۈن ھۆكۈمران ئورۇنغا ئېرىشىۋالغان بۇ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى خەلقىمىزنى بىپايان يېزا-قىشلاقلاردا چېكىدىن ئاشقان نادان، نامرات ۋە قۇل ھالىتىدە قالدۇرغىنىنى ئاز دەپ، ۋەتىنىمىزگە تارتىپ كەلگەن قوش رېپىسلىق تۆمۈرىيول قاتنىشى ۋاستىسى بىلەن شىددەتلىك كۆچمەن يۆتكەش دولقۇنىنى پەيدا قىلىپ، ۋەتىنىمىزنى قىسقا ۋاقىت ئىچىدىلا يۈز مىليونلۇق سۈنئىي خىتاي يۇرتى ھالىتىگە كەلتۈرۈۋېلىش ئۈچۈن جان جەھلى بىلەن ئۇرۇنماقتا! شىددەت بىلەن سۈنئىي ئارتىپ

كېتىۋاتقان خىتاي تاجاۋۇزچى كەلگۈندىلەر نوپۇسى، نۆۋەتتە ۋەتەننىمىزنىڭ مىللىي مەۋجۇدىيىتىگە تەھدىت سېلىۋاتقان، ھەددىدىن تاشقىرى ئېغىر خەۋپ كەلتۈرىدىغان بىر ئەمەلىي كۈچ بولۇۋاتقانلىقى ھەر بىر ئەقىل ئىگىسىگە ئايان. شۇنداق ئىكەن، ۋەتەننىمىز خەلقىنى ئۆز ئانا تۇپرىقىدا ساقلاپ قېلىشتا بۇ تاجاۋۇزچى كۆچمەنلەردىن تولۇق قۇتۇلۇپ، مىللىي مۇستەقىللىقىمىزنى قايتىدىن ئەسلىگە كەلتۈرۈش ئىشى، ۋەتەننىمىز خەلقىنىڭ مەۋجۇدلۇقى ۋە تەرەققىياتىغا كاپالەتلىك قىلىدىغان بىردىن-بىر ئاخىرقى چىقىش يولى بولۇپ ئالدىمىزدا تۇرماقتا.

خەلقىمىز خىتاي مۇستەملىكىسىگە ئايلىنىپ كېتىۋاتقان ۋەتەننى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىدىن قۇتقۇزۇپ چىقىش ئۈچۈن يىگىرمىنچى ئەسىرنىڭ ئوتتۇرىلىرىغىچە نۇرغۇن قېتىم قانلىق كۈرەشلەرنى قوزغىغان بولسىمۇ، ياتلارنىڭ ئەقىدىسىگە ئېتىقات قىلىشقان بىر قىسىم سۈلھچىلىرىمىز تەرىپىدىن مىللىي ئازادلىق ھەرىكىتىمىز ئاتالمىش 'تىنچلىق' ھەرىكەتلىرىگە بۇرىۋېتىلىپ، ئىنتايىن پاجىئەلىك ئېغىر مەغلۇبىيەتلەرگە سەۋەب بولۇشتى. بولۇپمۇ كىشىنى ئەڭ ئېچىندۇرىدىغىنى، ئۆزلىرىگە ھەرخىل "تىنچ كۈرەش يولى" دېگەندەك ئۇسۇللارنى مىزان قىلىشىۋالغان يېتەكچىلىرىمىز بىلەن ۋەتەن خائىنلىرىنىڭ ۋاسىتىلىك ياكى بىۋاسىتە ھالدا تەرغىب قىلغان تۈرلۈك-تۈمەن 'تىنچلىق' شوئارلىرى، ئەينى ۋاقىتتىكى ئىككىنچى جۇمھۇرىيەت مىللىي ئارمىيىمىزنىڭ

ئەللىك مىڭ كىشىلىك مۇنتىزىم ياكى پارتىزان كۈچلىرى بولغان ۋەزىيەتتىن، بۈگۈنكى بىرمۇ مىللىي ئەسكىرى بولمىغان ۋەزىيەتكە چۈشۈپ قېلىشىمىزغا بىردىن-بىر سەۋەبچى بولۇشى ئىدى. ھالبۇكى، بۇ 'تىنچلىقچى' لىرىمىزنىڭ مۇتلەق كۆپ قىسمى ۋەتىنىمىز دائىرىسىگە يامراپ كىرىۋاتقان خىتاي تاجاۋۇزچى كەلگۈندىلەرنىڭ بۇ خىل سوراقسىز كۆپىيىپ كىرىپ كېلىشىنى خالىمايدىغانلىقىنى ھەر قەدەمدە دېگۈدەك ئېتىراپ قىلغاندەك كۆرۈنىمۇ، قىزىق يېرى بۇ تۈردىكى ياتلارنىڭ كۆپىيىشىگە قارىتا قىلچىمۇ تەدبىر قوللانماستىكى، ھەتتا تەدبىر قوللىنىشى تەشەببۇس قىلغۇچىلارنىڭ يولىنى توسۇپ، ئۇنداقلارنى پاراكەندىچىلىكنى، ھەتتا تېررورچىلىقنى تەشۋىق قىلغۇچىلار دەپ ئىزچىل قارىلاپ كېلىشىدۇر.

ئۇلارنىڭ بۇنداق تونۇشقا كېلىپ قېلىشىدىكى ئىنتايىن مۇھىم سەۋەبلەرنىڭ بىرى - بۇ تاجاۋۇزچى كەلگۈندى خىتايلارنى تاجاۋۇزچى دەپ قارىماي، ئۇلارنى خىتاي تاجاۋۇزچى ھاكىمىيىتىدىن پەرقلەندۈرۈپ "ئامالسىز قالغان يۇۋاش ئىشلەمچى پۇقرالار" دەپ قارىشىدا روي بەرمەكتە (بەشىنچى ئىيون قىرغىنچىلىقىدا ۋەتىنىمىزدىكى خىتاي تاجاۋۇزچى پۇخرالىرىنىڭ ۋەھشىلىكىنى كۆرگەن ۋە ئاڭلىغان بۇ تۈردىكى كىشىلىرىمىز بۈگۈن يەنە قانداق ئويلاردا بولۇۋاتقاندۇ؟ - قايتا تۈزەتكۈچى). يېقىنقى يىللاردىن بېرى ئوتتۇرىغا چىقىۋاتقان يېڭى 'تىنچلىقچى' لىرىمىزنىڭ "كىشىلىك ھوقۇق، دېموكراتىيە، دۇنيا تىنچلىقى، يەرشارى

مۇھىتى، يەرشارى ئورتاق گەۋدىسى، بىر قۇتۇپلۇق دۇنيا تۈزۈمى“ دېگەندەك ياتلارنىڭ مەنپەئەتى ئۈچۈن ئوتتۇرىغا قويۇلغان شوئارلىرىنى بىر كانايدا توۋلىشىپ، بۇ قېتىمقى مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكەتلىرىمىزنىڭ تۇنجى باسقۇچىنى ‘تېررورچىلىق’ دەپ قارىلاپ كۆرسىتىشلىرىمۇ كىشىنى ئويغا سالماي قويمايدۇ.

تارىخىمىزدا ۋەتەن ئازادلىق ھارپىسىغا يېقىنلاشقاندا ياكى بۈگۈنكى كۈندە جاسارەتلىك پىداكارلىرىمىز ۋەتەن ئازادلىق ھەرىكىتىگە ئاتلىنىش ئالدىدا تۇرۇۋاتقىنىدا، بۇ ۋەتەننى مەيلى ئاڭلىق ياكى ئاڭسىز بولسۇن، ئومۇمىي يۈزلۈك مۇنقەرز بولۇش يولىغا سۆرەپ مېڭىشى، ھەرقانداق باھانە كۆرسىتىلىشىدىن قەتئىي نەزەر، ئۇچىغا چىققان خائىنلىق ھەرىكىتى دەپ قارىلىشى لازىم ئىدى. بولۇپمۇ مىللىي ئازادلىققا كۈن سانىدىغان ھالەتتىن خەلقىمىزنى بۈگۈنكىدەك تېنىق تارتىشقا بولمايدىغان ئۆلۈم گىردابىغا كەلتۈرۈشكە سەۋەب بولغان ھەرقانداق كىشى ياكى تەشكىلاتنىڭ ھەرقانداق ھەرىكىتى قەتئىي تۈردە مىللىي مۇناپىقلىق، ۋەتەن ساتقۇچىلىق ھەرىكەت دەپ قارىلىشى شەرت ئىدى. دېمىسىمۇ ئەنە شۇ دەۋرلەرنىڭ ھەرخىل مەپكۈرىدىكى ‘تىنچلىق’ تەرغىباتچىلىرى بۈگۈنكى مۇناپىقلارنىڭ ئاساسچىلىرى بولمىدىمۇ؟ ھالبۇكى، ۋەتەننىمىز شۇنچە پاجىئەلىك ھالەتكە كەلتۈرۈلگىنىگە قارىماي، بىزنىڭ نۇرغۇنلىغان ئوقۇمۇشلۇق كىشىلىرىمىز، ۋەتەنپەرۋەر نامى ئاستىدىكى كۆپ سانلىق

تەشكىلاتلىرىمىز ھەدەپ تىنچلىق تەرغىباتىنى ئۆزلىرىنىڭ بىرىنچى ئورۇندىكى ۋەزىپىسى دەپ تەشۋىق قىلىشماقتا. بۇ كىشىلىرىمىز ۋە تەنپەنەرۋەزلىك چۈمپەردىسىگە ئورنىنىۋېلىپ ”ۋەزىيەت پىشىپ يېتىلمىدى، خەلق ئويغانمىدى، خەلقىمىزدە دۇنيا بىلىم سەۋىيىسى، سىياسىي جۇغراپىيە سەۋىيىسى يوق، بەھۇدە قان تۆكۈلىدۇ، خەلقئارا بىزنى تونۇپ بولالمىدى، ئامېرىكا بىزنى قۇتقۇزۇشقا تەييار بولۇپ قالدى، خىتاي دېموكراتىچىلىرى بىزنى ئېتىراپ قىلىش ئالدىدا تۇرماقتا، دۇنيا زومىگەرلىرىنىڭ مەھشەر كۈنلىرى يېقىنلىشىپ قالدى، ...” دېگەندەك مىللىتىمىزنىڭ تەقدىرى بىلەن قىلچە مۇناسىۋىتى بولمىغان، ياتلار تەرىپىدىن بۇرمىلانغان ياكى پۈتۈنلەي يالغان-ياۋىداق باھانىلەرنى ئويدۇرۇپ چىقىشىپ، ھەرخىل ساھەلەر بويىچە خەلقىمىزنى بىخۇدلاشتۇرىدىغان، خەلقىمىزنى جىم تۇرۇشقا، تىنچ كۈتۈشكە مەجبۇرلايدىغان، كەسكىن ھەرىكەت شەكىللىرىدىن پايدىلىنىپ تاجاۋۇزچى خىتاي كەلگۈندىلىرىنى قوغلاپ چىقىرىش ھەرىكەتلىرىنى پەيدا قىلىشقا جۈرئەت قىلدۇرمايدىغان تەشۋىقاتلار بىلەن ھەدەپ شۇغۇللانماقتا.

بىز شۇنىمۇ كەسكىن ئوتتۇرىغا قويۇشىمىز كېرەككى، ۋەتەن مۇستەقىللىقى ئۈچۈن ھەرىكەتكە ئاتلىنىشقا توسالغۇلۇق قىلىشىمۇ ئوخشاشلا شەكلى ئۆزگەرگەن مىللىي مۇناپىقلىق! بۇنداق توسالغۇ پەيدا قىلغۇچىلارنىڭ پائالىيەتلىرى مەيلى تىنچلىق چۈمپەردىسىگە ئورنىنىۋېلىش ياكى خەلقىمىزنى تاشقى

كۈچلەرنىڭ ياردىمىگە تەمە قىلغۇزۇش بولسۇن، بەربىر
ۋە تىنىمىز خەلقنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق كۈرەشلىرىگە
ئاتلىنىش ھەرىكىتىنى قوزغىشىغا توسالغۇ پەيدا قىلىدىغان
مەپكۈرلاردىن باشقا نەرسە ئەمەس.

ھالبۇكى، خىتايدا يۈرگۈزۈلگەن كوممۇنىزم پاجىئەسى
ۋە تىنىمىزدە ھىيلىگەر، ۋەھشىيانە شوۋىنىزم تۈسىگە
كەلتۈرۈپ ئىجرا قىلىنغىنى ئۈچۈن، ۋە تىنىمىز خەلقنىڭ
بېشىغا كەلگەن بالايى ئاپەتلەر خىتايلارنىڭ بېشىغا
كەلگەنلەردىن (ئەگەر ئۇلارنىمۇ نورمال بىر قوشنا ئەلنىڭ
ئەقەللىي بىر ئادىمى دەپ تونىغىنىمىزدا) ھەسسىلەپ ئېغىر
ئىدى. شۇنىڭغا قارىماي ۋە تىنىمىزنى بۇلاڭ-تالاڭ قىلىشقا
كەلگەن نەچچە مىليون خىتاي تاجاۋۇزچىسى ئۆزلىرىنىڭ
چېكىدىن ئاشقان مىللەتچىلىك، ئىرقچىلىق، چېكىدىن
ئاشقان ئېغىر مۇتەئەسسىپ ۋە ياۋۇزلارچە فېئوداللىق، ئىنسان
قېلىپىدىن چىققان فاشىستىك ۋە چىرىپ چۈشكۈنلەشكەن
شەخسىيەتچىلىك غەرەزلىرىنى تېخىمۇ ئەركىن ئىشقا ئاشۇرۇش
ئۈچۈن، ۋە تىنىمىز تەۋەسىدە يېگانە خىتاي تاجاۋۇزچى
كۆچمەنلىرىگەلا خاس ئىقتىسادىي ۋە سىياسىي ئىسلاھات
ئۆزگىرىشلىرىنى پەيدا قىلىشقا كىرىشىپ، خەلقىمىزنى بارلىق
زامانىۋى ئىشلەپچىقىرىش پائالىيەتلىرىدىنمۇ سىقىپ چىقىرىشقا
كىرىشتى. ئەڭ خەتەرلىك بولۇۋاتقىنى، (ۋە تىنىمىزنى تېز
ۋاقىت ئىچىدە تولۇق خىتايلاشتۇرۇش چارىسى ھېسابلانغان
خەلقىمىزنى خىتاي يۇرتىغا تارقىتىش ئارقىلىق ئانا يۇرت

ئۇقۇمىدىن مەھرۇم قالدۇرۇش پىلانى ۋە — قايتا تۈزەتكۈچى) سۈنئى خىتاي نوپۇسىنى كۆپەيتىش ئىشنىمۇ جىددىي ئىجرا قىلىشقا كىرىشۋاتقانلىغىدۇر.

ۋەتەننىمىز خەلقى، يېقىندىن بۇيان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ پايدىسى ئۈچۈنلا لايىھىلەنگەن ئىقتىسادىي ئىسلاھاتنىڭ قىسمەن يۈچۈقلىرىدىن پايدىلىنىپ ئىقتىسادىي جەھەتتە ئاز-تولا ئوڭشىلىۋېلىشقا ئۇرۇنغان بولسىمۇ، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ئەنسىرىشى، چەتكە قېقىشى، مونوپولىيىسى، بېسىمى، چەكلىشى ۋە ھەتتا ئاشكارا ھالدا بۇلاڭ-تالاڭ قىلىش، مۇسادىرە قىلىش ۋە باستۇرۇشلىرى نەتىجىسىدە ئومۇمىي يۈزلۈك نامراتلىشىشقا قاراپ يۈز تۇتماقتا. بۇ خىل ئېغىر مىللىي زۇلۇمغا بەرداشلىق بېرەلمىگەن نۇرغۇنلىغان كىشىلىرىمىز، بولۇپمۇ مىللىي ئۈمىدىنى يوقاتقان ئىرادىسىز، غايىسىز ياشلىرىمىز تۇيۇق يوللارغا مەجبۇرلىنىپ، مىسلى كۆرۈلمىگەن ئەخلاقىي ۋە مىللىي بۇلغىنىشلارنى كەلتۈرۈپ چىقارماقتا. بۇ خىل مىللىي-ئەخلاقىي بۇلغىنىش ھادىسىلىرىگە چىدىمىغان بىرقىسىم ۋەجدانلىق كىشىلىرىمىزنىڭ ئەقەللىي دەرىجىدىكى ھەققانى تەلەپلىرىمۇ، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى تەرىپىدىن بىۋاسىتە قوراللىق باستۇرۇش ۋە قىرغىنچىلىقلىرى بىلەن خۇلاسىلىنىپ كەلمەكتە.

خەلقىمىز بۇ خىل پاجىئەلەرنىڭ يۈز بېرىشىدىكى ئەڭ تۈپكى سەۋەبىنىڭ، ئۆز مىللىي ۋەتەننى خىتاي تاجاۋۇزچى

كۆچمەنلىرىگە تارتقۇزۇپ، ئۆزلىرىنىڭ مىللىي ھاكىمىيىتى،
مىللىي ئارمىيىسى ۋە مىللىي مۇستەقىللىقىدىن مەھرۇم بولۇپ
قالغانلىقىدىن كېلىپ چىقىۋاتقانلىقىنى تەدرىجىي ھالدا
ھېس قىلىشىپ، ئوچۇق دېگۈدەك تەرغىب قىلىنىۋاتقان
تىنچ سىياسىي نارازىلىق ياكى زوراۋانلىق تۈسىنى ئالدىغان
ھەرخىل شەكىلدىكى نەتىجىسى كۆرۈلمەيدىغان ئاشكارا مىللىي
مۇستەقىللىق پائالىيەتلىرى ئۈچۈن ئۆزلىرىنى بېغىشلىماقتا.
ئەپسۇسكى، بۇ خىل ئاشكارا نارازىلىق كۆرسىتىش ياكى
قارشىلىق كۆرسىتىش يوللىرىنىڭ ھېچ قايسىسى ۋە تىنىمىز
مىللىي مۇستەقىللىقنىڭ ئۇيۇقىنى كۆرسىتىپ بېرەلمىگەنلىكى،
ئۇزۇن يىللىق بەھۇدە ئۇرۇنۇش ۋە بەھۇدە قۇربان بېرىشلەرنىڭ
ئىزچىل مەيدانغا كېلىپ تۇرۇشى، نۇرغۇن كىشىلىرىمىزنى
ھارغۇزۇپ ئويغا سېلىپ قويماقتا: ئەجەب بىزنىڭ
مەھكۇملىكىمىز پېشانىمىزگە پۈتۈلۈپ كەتكەنمىدۇ؟ خەلقىمىز
تارىخىي جاسارىتى ۋە كۈرەش ئەنئەنىلىرىدىن پۈتۈنلەي
مەھرۇم بولۇپ قالغانمىدۇ؟ ئەمدى مىللىي مۇستەقىللىقىمىز
ئۈچۈن قولىمىزدىن كېلىدىغان ھېچقانداق بىر ئۈنۈملۈك چارە
قالغانمىدۇ؟ بىزنى ئۈمىدسىزلەندۈرۈپ كېلىۋاتقان بۇ خىل
سوئاللار يېقىنقى بەش-ئون يىل مابەينىدە بىرقىسىم پىكىر
ئىگىلىرىمىزنى ئاستا-ئاستا ئۆزىگە جەلپ قىلماقتا. بۇ كىتابتا
ئەنە شۇ خىل ئۈمىدسىز سوئاللارنى ئۆزگىچە بىر ئۇسلۇبتا
تەپسىلىي تەھلىل قىلىپ، خەلقىمىزگە نۆۋەتتىكى مىللىي
مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزگە ئەڭ ئېغىر تەھدىت بولۇپ
تۇرۇۋاتقان دۈشمەن كۈچلىرىنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى، مىللىي

مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ خاتا چۈشەنچىلىرى، بۇندىن كېيىنكى مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىز ئۈچۈن زۆرۈر بولۇپ تۇرۇۋاتقان مىللىي ئازادلىق ھەرىكىتىمىزنىڭ نۆۋەتتىكى ھەرىكەت پروگراممىسىنى تۈزۈپ چىقىشقا ئاساس بولىدىغان ھەرىكەت پرىنسىپى، ھەرىكەت شەكىللىرى ۋە باسقۇچلىرى، بۇ جەھەتتىكى تەھلىللىرىمىزنىڭ مۇقەررە نەتىجىسى بولغان بىرىنچى باسقۇچلۇق مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ كونكرېتنى ئۇسۇل - چارىلىرى ھەققىدە تەپسىلىيەرەك مۇلاھىزە يۈرگۈزۈشكە تىرىشىمىز. بولۇپمۇ «مۇستەقىللىقىمىزدىن ئۈمىد بارمۇ؟» دېگەن قارا تاشلىق كىتابىمىزدا تەكىتلەنگەن ئۆزگىچە كۈرەش يولىنى ئالاھىدە تەكىتلەپ كۆرسىتىمىز. بۇ دېمەك: "جىم ياتساڭمۇ ئۆلتۈرۈلسەن، ھەرىكەتكە ئاتلانساڭمۇ. شۇنداق ئىكەن، يا مۇستەقىللىق - يا ئۆلۈم!" دېگەنلىكتۇر.

***

بىرىنچى بۆلۈم

ۋەتىنىمىزنىڭ بۈگۈنكى تەقدىرگە قېلىش جەريانى ۋە ئومۇمى ۋەزىيىتى

1.1§ نوپۇس ئىشغالىيەتچىلىكى

ۋەتىنىمىز تۇپراقلىرىنى تولۇق خىتايلاشتۇرۇپ يۇتۇۋېلىش پىلانى، خىتاينىڭ يېقىنقى يېرىم ئەسىرلىك ئىنتايىن مۇھىم تاجاۋۇزچىلىق سىياسىتىدۇر. ئەگەر بىز ئىنچىكىلىك بىلەن تەھلىل قىلىپ كۆزۈتىدىغانلا بولىدىكەنمىز، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى جاڭ جىرچوڭنىڭ ۋەتىنىمىزگە ئاياق باسقان كۈنىدىن ئېتىبارەن، ۋەتىنىمىز تەۋەسىدە ھەرخىل باھانە - سەۋەبلەرنى ئويدۇرۇپ چىقىرىشىپ سۈنئى شەكىلدە مۇتلەق ئۈستۈن خىتاي نوپۇسى يارىتىپ، دۇنيا خەرىتىسى ۋە دۇنيا تارىخى تىزىملىكلىرىدىن ئۇيغۇر ۋەتىنى دېگەن بۇ ئۇقۇمنى تارىخى، ماددىي، مەدەنىي، نوپۇس ۋە مەنىۋى جەھەتتىن تولۇق ئۆچۈرۈپ تاشلاشقا بار كۈچى بىلەن ئۇرۇنۇپ كەلگەنلىكىنى ئوچۇق كۆرۈپ ئالالايمىز.

يېقىنقى يېرىم ئەسىردىن بۇيان ئاقىللىرىمىز تەرىپىدىن ئىزچىل سەل قارىلىپ كېلىنىۋاتقان بۇ پاجىئەلىك ئاقىۋىتىمىزنى

تېخىمۇ ئېنىق تونۇپ يېتىشىمىز ئۈچۈن ، بىز ئاۋۋال شەرقىي تۈركىستان خەلقىنىڭ مىللىي نوپۇسى ھەققىدىكى ئاسمان-زېمىن پەرق قىلىۋاتقان ھەرخىل سانلىق مەلۇماتلار ھەققىدىكى تالاش-تارتىشلار ئۈستىدە قىسقىچە توختىلىپ ئۆتەيلى .

نوپۇس ستاتىستىكا ئۇسۇلى جەھەتتىن ئالغاندا ، باشقا نۇرغۇن دۇنيا جامائەتچىلىكىگە ئوخشاش ، ۋەتىنىمىز خەلقىمۇ ئەزەلدىن ئۆزلىرىنىڭ ئومۇمىي نوپۇس سانىنى ئېنىق ئوتتۇرىغا چىقىرىشقا ئۈنچىلىك جىددىي ئېھتىياجلىق بولۇپ كەتمىگەچكە ، ئون توققۇزىنچى ئەسىرگە كەلگۈچە بولغان ئارىلىقتا بۇ جەھەتتە مۇقىم بىر نوپۇس سانىنى ئېلىش ئۇسۇلىنى ياكى نوپۇس مەلۇماتىنى خۇلاسەلەپ چىققانلىقى ھەققىدە بۈگۈنگىچە بىرەر مەلۇماتقا ئىگە ئەمەسمىز . شۇنداق ئىكەن ، تارىختىن بۇيان ۋەتىنىمىزنىڭ نوپۇس ستاتىستىكا سانلىق مەلۇماتلىرى بەكلا مۇجمەل بولۇپ كەلگەنىدى . كېيىن مانجۇ-خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ يېرىم مۇستەملىكە ۋە مۇستەملىكىسى ھالىغا كىرىپ قالغان ۋاقىتلىرىمىزدىن باشلاپ ، بۇ جەھەتتىكى ستاتىستىكا قىلىش ئىشلىرى پۈتۈنلەي خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ رايغا قاراپ ئىشلىنىپ كېلىۋاتقاچقا ، ۋەتىنىمىز خەلقىنىڭ نوپۇس سانى ئىزچىل تۈردە كەسكىن ئىنكار قىلىنىش ياكى پەۋقۇلئاددە مۇبالىغە قىلىنىش ئارىسىدا داۋالغۇپ كەلگەن ئىدى . بولۇپمۇ يەتمىشىنچى يىللاردىن باشلاپ ئۆز كىشىلىرىمىز تەرىپىدىن يوشۇرۇن ئوتتۇرىغا چىقىپ ۋاستىلىك يوللار بىلەن سانلىق

مەلۇماتلارنى توپلاپ سېلىشتۇرۇش ۋە قايتا ھېسابلاشلاردىن قولغا كەلتۈرگەن ۋاسىتىلىك ستاتىستىكىلىق رەقەملىرىگە ئاساسلىنىپ مۆلچەرلەنگەن مىللىي نوپۇس سانىمىز بىلەن، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئېلان قىلغان مىللىي نوپۇس سانىمىز ئوتتۇرىسىدا بەش-ئون ھەسسىگە يېقىن پەرقلەر كۆرۈلۈپ تۇرماقتا. ئەمما شۇنى كېسىپ ئېيتىشقا ھەقلىقمىزكى، مۇستەملىكە-قۇللۇق شارائىتى ئاستىدا، ۋەتىنىمىزدىكى مىللىي نوپۇس سانىمىز مەڭگۈ بىر سىر ھالىتىدە ساقلىنىپ كېتىۋېرىدۇ. يەنى، بىز خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ قولىدا قالغىنىمىزدا، بىزنىڭ مىللىي نوپۇسىمىزدىن ھېچكىم ئېنىق مەلۇمات ئالالمايدۇ.

ئۇنداقتا، بۈگۈن بىزگە نوپۇس سانىمىزنى ئېنىق ئوتتۇرىغا قويۇش نېمە ئۈچۈن شۇنچىۋالا زۆرۈر بولۇپ قالدى؟ ۋەتىنىمىز خەلقىنىڭ ھەقىقىي مىللىي نوپۇس سانىنى ئوتتۇرىغا قويۇشتا كىشىلىرىمىز بىرقانچە خىل مەقسەتلەرگە يېتىش خىيالى بىلەن ۋاسىتىلىك ستاتىستىكىلىق پائالىيەتلەرگە ئۆزلىرىنى ئۇرۇپ كەلمەكتە دەپ پەرەز قىلىشىمىز مۇمكىن. بۇلارنىڭ ئىچىدە ئەڭ تىپىك بولغانلىرىدىن مۇنداق بىرقانچە خىلنى كۆرسىتىپ ئۆتۈشكە بولىدۇ: ئۇلارنىڭ بىرىسى، خەلقىمىزنىڭ ھەقىقىي مىللىي نوپۇس سانىنى ئاشكارىلاش ئارقىلىق ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش، كادىر-ئىشچى ئېلىش، ئىقتىسادىي ۋە مەمۇرىي تەقسىماتلاردا ئۆزلىرىگە تېگىشلىك بولغان ئەقەللىي ھەققىنى تەلەپ قىلىشنى ئۆزىگە ئاساسلىق

مەقسەت قىلىشتىن ئوتتۇرىغا چىققان دېيىش مۇمكىن؛ يەنە بىر قىسىم كىشىلىرىمىز خەلقئارالىق كىشىلىك ھوقۇق قانۇنلىرىنىڭ قايسى بىر ماددىلىرىدا ئىنتايىن مۇجمەل قىلىپ ئوتتۇرىغا قويۇلغان نوپۇسى ئون مىليوندىن كەم بولمىغان بېقىندى مىللەتلەرگە ئەركىن ئاۋازغا قويۇش يولى بىلەن مۇستەقىللىق تەلپىنى تونۇيدىكەن دېگەندەك خام خىياللارغا ئۈمىد باغلىۋېلىش يۈزىدىن ھەقىقىي نوپۇس ستاتىستىكىلىق مەلۇماتلارنى ئاشكارىلاش مەقسىتىدە ئوتتۇرىغا چىققان دېيىشكە بولىدۇ؛ يەنە بىر قىسىم كىشىلىرىمىز بولسا، نوقۇل ئۆزىنى چوڭ كۆرسىتىپ پو ئېتىۋېلىشنى مەقسەت قىلىپ بۇ مەسىلىگە قىزىقىپ قالغان دېيىشكە بولىدۇ. قىزىق يېرى، ئۆزلىرىگە يېگانە 'تىنچ ئەركىنلىككە ئېرىشىش' پروگراممىسىنى مىللىي ئازادلىق ھەرىكەت مىزانى قىلىشقان كىشىلىرىمىز 'نوپۇس سانى' دېگەن بۇ مەسىلىگە قىزىقىشتا ئالاھىدە گەۋدىلىك بولۇپ ئوتتۇرىغا چىقماقتا.

ئەسلىدە، خىتاي دائىرىلىرى پۈتۈنلەي بىر پارتىيە دىكتاتورىلىقىدىكى مەركىزىي دۆلەتچىلىك سىياسىتى (سوتسىيالىزم) نى ئىجرا قىلىپ كەلگەن سەكسەننچى يىللاردىن بۇرۇنقى ئۆلۈك تەقسىماتچىلىق سىياسىتىنى يۈرگۈزۈۋاتقان ۋاقىتلاردا، مىللىي مەنپەئەتلىرىمىزنى قولغا كەلتۈرۈش ئۈچۈن تىنچ شىكايەت قىلىش مەقسىتىگە دەلىل بولسۇن دەپ، يوشۇرۇن شەكىلدە ۋاسىتىلىك نوپۇس تەكشۈرۈش پائالىيىتى باشلانغانىدى. ئەمما بۈگۈنكى كۈندە،

ختاي دائىرىسىدە بازار ئىقتىسادىي ئىگىلىكى ئاساسىي ئىقتىسادىي سىياسەت بولۇپ ئۆزگىرىۋاتقان بىر ۋاقىتتا، يۇقىرىقىدەك 'تەڭ تەقسىماتچىلىق' قا خام خىيال قىلىشنىڭ قىلچىلىكىمۇ ئاساسلىرى قالمىدى دېيىش مۇمكىن. ھالبۇكى، ختاي تاجاۋۇزچىلىرى ۋە تىنىمىز خەلقىنى تەدرىجىي يوقىتىش، ۋە تىنىمىزنىڭ بارلىق بۇلۇڭ-پۇچاقلارغىچە ختاي تاجاۋۇزچى كۆچمەنلەر ئېقىمىنى پەيدا قىلىپ، ۋە تىنىمىزنى تولۇق ختاي يۇرتى ھالىغا كەلتۈرۈشنى بېرىم ئەسىردىن بۇيان ئىزچىل تۈردە ئۆزلىرىنىڭ بىردىن-بىر مەقسىتى قىلىپ كەلمەكتە. شۇڭا، ختاي تاجاۋۇزچىلىرى ۋە تىنىمىزنىڭ مىللىي نوپۇسىنىڭ ھەقىقىي سانىنى ئاشكارىلاپ، بەزى قانۇنلىرىدا بەلگىلەنگەن ئىجتىمائىي ياكى ماددىي تەقسىماتلاردا ئۆزلىرىگە ئارتۇقچە باش ئاغرىقى تېپىۋېلىش، شۇنىڭدەك يەنە خەلقىمىزگە بىر تۈرلۈك روھىي جاسارەت بېرىپ قويۇشنى ئەسلا خالىماي، بىزنىڭ مىللىي نوپۇس سانىمىزنى بەلگىلىك بىر ساندا چەكلەپ تۇتۇشقا جېنىنىڭ بېرىپچە ئۇرۇنىشىدۇ. بۇنداق ئۇرۇنۇش، ختاي تاجاۋۇزچىلىرىغا خاس بولغان بىر مۇقەررەلىك. ئەنە شۇنداق سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن، ۋە تىنىمىزنىڭ مىللىي نوپۇس سانى ئون بىلەن قىرىق مىليون ئارىسىدا، ستاتىستىكا قائىدىلىرىگە قىلچە ئۇيغۇن كەلمەيدىغان بىر-بىرىدىن ئاسمان-زېمىن پەرق قىلىدىغان سانلار ئارىسىدا داۋالغۇپ تۇرماقتا.

خەلقئارادىكى "نوپۇس سانىغا قاراپ مىللىي مۇستەقىللىقنى

تونۇش“ مەسىلىسىگە كەلسەك، يېقىن قوشنىمىز بولغان پاكىستان بىلەن ھىندىستاننى دۇنيا جامائەتچىلىكى ھەرگىزمۇ نوپۇس سانىغا قاراپ مۇستەقىل قىلىپ قويمىغان! خۇددى شۇنىڭدەك، جەنۇبى ئافرىقا نېگىرلىرى بىلەن پەلەستىن ئەربەلىرى ئۆزلىرىنى بۇلاپ-تالاپ يۈرگەن جەنۇبى ئافرىقا ئاق تەنلىكلىرى بىلەن ئىسرائىل يەھۇدىلىرىگە نىسبەتەن ھەسسىلەپ كۆپ نوپۇسقا ئىگە بولۇپ تۇرسىمۇ، تا بۈگۈنگىچە مۇستەقىللىقىنى قولغا كەلتۈرۈشتە دۇنيا جامائەتچىلىكىنىڭ نوپۇس سانى جەھەتتىكى قانۇنىي ياردىمىگە ئېرىشەلمىگەن يوق. ئۇنىڭ ئۈستىگە، دۇنيادا نوپۇسى نەچچە يۈزمىڭدىن ئاشمايدىغان بىرمۇنچە مۇستەقىل دۆلەتلەرمۇ ھەرگىز نوپۇس سانىغا ئاساسەن مۇستەقىللىقى توسالغۇغا ئۇچراپ باققان ئەمەس. يەنى، مۇستەقىللىق ئۈچۈن مىللىي نوپۇس سانى ھەرگىزمۇ باھانە بولۇپ بېرىلمەيدۇ. بۇنىڭ دەل ئەكسىچە، بىرەر تۇپراقنى تەدرىجىي ئىگىلىۋېلىشنىڭ ئەڭ چىقىمىز چارىسى، سۈنئىي نوپۇس نىسبىتىنى ئۆزگەرتىۋېتىش ۋاسىتىسىدىن پايدىلىنىشتۇر. بۇنىڭغا تىپىك قىلىپ ئىسرائىل دۆلىتىنىڭ مەيدانغا كېلىشى، بوشناق دۆلىتىنىڭ كۆكۈم-تالقان قىلىپ بۆلۈۋېتىلىشى، سىپرۇس ئارىلىنىڭ گرىكلەشتۈرۈلىشى ياكى چېچەنىيە قاتارىدىكى كاۋكاز ئەللىرى بىلەن قىرىم، تاتارىستان ۋە كاسپىي (ھەزەر) دېڭىزى بويىدىكى مىللەتلەرنىڭ ئۈستۈن رۇس نوپۇسى ھالىغا كەلتۈرۈلۈپ رۇسىيە تەۋەسىدە قالدۇرۇلۇشى قاتارلىقلارنى مىسال قىلىپ كۆرسىتىش مۇمكىن. خۇددى شۇنىڭدەك،

نۇرغۇنلىغان شەرقىي ياۋروپا ۋە ئورتا ئاسىيا يېڭى دۆلەتلەرمۇ ئەنە شۇنداق سۈنئىي رۇسلاشتۇرۇلغان دۆلەتلەر بولغاچقا، تا ھازىرغىچە بۇنىڭ سانجىغىنى تارتىپ كەلمەكتە.

بىز بۇ يەردە ۋەتەننىمىز خەلقنىڭ مىللىي نوپۇس سانى ۋە ئۇنىڭ خاراكتېرىنى ئىنچىكىلەپ ئولتۇرۇشنى ئۆزىمىزگە ۋەزىپە قىلمايمىز. بۇ ھەقتە نوپۇسىمىزغا قىزىققۇچى نۇرغۇنلىغان مۇتەخەسسەس، سىياسىيون، ئاخباراتچى ۋە شەخسى قىزىققۇچىلىرىمىز يېتىپ ئاشقىچە مەلۇماتلارنى بېرىپ كەلمەكتە. بىزنىڭ بۇ يەردە تەكىتلەيدىغىنىمىز شۇكى، ۋەتەننىمىز خەلقنىڭ مىللىي نوپۇسى مەيلى ئون مىليون بولسۇن ياكى قىرىق مىليون بولسۇن، ۋەتەننىمىزنى مۇستەقىل قىلىش ئۈچۈن كۈرەشكە ئاتلىنىش ۋە ئاخىرقى غەلبىنى قولغا كەلتۈرۈشتە يېتىپ ئاشقىچە ئادەم كۈچىگە ئىگىمىز!

بۇ يەردە، بىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق كۆرۈشىمىز جەريانىدا، بەزىلەر خەلقىمىزنى قورقۇتۇپ تەرغىب قىلىپ يۈرۈشكەندەك ھەرگىزمۇ بىر مىلياردتىن ئارتىپ كېتىۋاتقان بارلىق خىتايىلار بىلەن جەڭ قىلىشقا مەجبۇرلىنىش دەيدىغان مەسىلىنىڭ مەۋجۇد ئەمەسلىكىنى، ئەكسىچە ۋەتەننىمىزگە قارىتا يامان نىيەتتە بولۇۋاتقان نەچچە مىليون، ھەتتا بەلكىم نەچچە يۈزمىڭلا خىتاي تاجاۋۇزچىسى بىلەن جەڭ قىلىدىغانلىقىمىز ۋە ئۇلارنى چوقۇم يېڭىپ چىقالايدىغانلىقىمىزغا قەتئىي ئىشىنىشىمىزنىلا تەكىتلەيمىز. شۇنىڭدەك يەنە

يۇقىرىقىدەك نوپۇس سانىمىزنىلا كۆز-كۆز قىلىپ مىللىي مەنپەئەتتىمىزنى قولغا كەلتۈرۈشكە بولىدۇ دەپ تەرغىب قىلغۇچىلارنى يېڭىچە تۈس ئالغان مۇرەسسەچىلەرنىڭ، بىزگە تەۋە بولمىغان دېموكراتىيە، كىشىلىك ھوقۇق، دۇنيا قانۇنلىرى دېگەندەكلەردىن تەمەدە بولغۇچى خىيالىپەرەس 'تىنچلىقپەرۋەر' كىشىلىرىمىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزدە تۇتقان ئۆز خەلقىگە تايىنىشنىڭ ئەكسىچە چەتئەل كۈچلىرىگىلا ئۈمىد باغلايدىغان دەلاللارچە، دۇنيانى ئايلىنىپ تىلەمچىلىك قىلىش يولىنىڭ بىر ئىپادىسى دەپلا قارىشىمىز مۇمكىن. ھالبۇكى، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ مىليون كىشىلىك مۇنتىزىم قوراللىق تاجاۋۇزچى قوشۇنىغا، سالىجىدەك قادىلىۋالغان مىليونلىغان كۆچمەن قاراقچىلىرىغا، فاشىست تاجاۋۇزچى ھاكىمىيىتىگە يالغۇز نوپۇس سانىمىزنى ھەرقانچە كوزىر قىلىپ كۆرسەتسەكمۇ، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ قىلمۇ تەۋرەپ قويمايدۇ!

بىزنىڭ نوپۇسىمىز، ئەڭ مۇۋاپىق ئۇسۇل-چارىلاردىن پايدىلىنىدىغانلا بولىدىكەنمىز، ۋەتىنىمىزنى بېسىپ ياتقان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى تەلتۆكۈس قوغلاپ چىقىرىشىمىزغا يېتىپ ئاشىدۇ، خالاس!

گەپ نوپۇس ئۈستىدە بولغاندىمۇ مەسىلىنىڭ تۈگۈنى نوپۇسىمىزنىڭ قانچىلىك سانغا يەتكەنلىكىدە ئەمەس، بەلكى ۋەتىنىمىزنى بېسىپ ياتقان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ قانچىلىك سانغا يەتكەنلىكى، بۇ دۈشمەن قانداق قىلىپ بۇ

ھالەتكە كېلىۋالدى، ئۇلار يەنە سۈنئى كۆپىيىش ئارقىلىق نەگە بارماقچى، دۈشمىنىمىزنىڭ تارقىلىش ئەھۋالى، كەسپى ئەھۋالى، ئىقتىسادىي ئەھۋالى، قوراللىق كۈچ ئەھۋالى، بىلىم كۈچى، سۈنئى ۋە تەبىئىي كۆپىيىش ئېھتىماللىقلىرى، ئاجىز نۇقتىلىرى، قورقۇتۇش نۇقتىلىرى، زەربە بېرىشكە بولىدىغان نۇقتىلىرى، ئېھتىيات قىلىشقا تېگىشلىك يەرلىرى، پايدىلىنىشقا بولىدىغان ئىمكانلىرى، ... دېگەندەك مەسىلىلەر بىز ئۈچۈن دائىم دىققەت قىلىشقا تېگىشلىك تېخىمۇ مۇھىم ستاتىستىكا مەسىلىلىرى بولۇپ ئالدىمىزدا تۇرماقتا. ۋەتەننىمىزنىڭ ئازادلىغى بىزنىڭ نوپۇس سانىمىزغا ئەمەس، بەلكى دۈشمەن كۈچلىرىنىڭ قايسى دەرىجىدە ئىكەنلىكى، ئۇلارنى قوغلاپ چىقىرىش ئۈچۈن نېمىلەرگە ئېھتىياجىمىز بارلىقى، خەلقىمىز بۈگۈن ئاۋۋال قايسى دۈشمەن كۈچلىرىگە ئوڭۇشلۇق ۋە ئۈنۈملۈك زەربە بېرىش پۇرسەتلىرىگە ئىگە ئىكەنلىكى، بۇ دۈشمەن كۈچلىرىنى تەدرىجىي قوغلاپ چىقىرىشىمىز ئۈچۈن ئىشنى ئاۋۋال نەدىن ۋە قانداق شەكىلدە باشلىشىمىز مۇمكىنلىكىنى تېپىپ چىقىشىمىزغا زىچ مۇناسىۋەتلىك بولۇپ تۇرماقتا.

بۇ نۇقتىدىن ئېلىپ قارىغىنىمىزدا شۇنىمۇ ئېچىنىپ تۇرۇپ تەكىتلەشكە مەجبۇرمىزكى، ۋەتەننىمىزنى بېسىپ ياتقان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ سانى يېرىم ئەسىر ئاۋۋالقى "ئۈرۈمچى تىنچلىق سۆھبىتى" گە ئولتۇرۇش كۈنلىرىمىزدە ئەللىك مىڭغىمۇ يەتمەيدىغان، بۇنىڭ ئەكسىچە خەلقىمىز

نوپۇسنىڭ نەچچە مىليونلار بىلەن ھېسابلىنىپ، تاجاۋۇزچى دۈشمەن نوپۇسىدىن يۈز ھەسسىدىنمۇ ئارتۇق ھالدا ئىكەنلىكىنى ھەسرەت بىلەن ئەسلىشىمىز ۋە بۇ ئىبرەتلىك خاتالىقىمىزنى ھەرگىزمۇ ئىسىمىزدىن چىقارماسلىقىمىز كېرەك. بۇنچە ئاز قالغان دۈشمەننىڭ نەچچە يۈز ھەسسە كۆپىيىپ، بۈگۈنكىدەك ئون مىليوندىن ئېشىپ كېتىۋاتقان ئىنتايىن خەۋپلىك مىللىي تەھدىت ھالىغا كېلىپ قالغانلىقى ئەنە شۇنداق نوپۇس ئويۇنلىرىغا دەسسەپ كەتكەنلىكىمىزنىڭ ئاچچىق پاكىتى!

شۇ قېتىمقى «ئون بىر بىتىم» دىن ئاۋۋال ۋەتىنىمىزدىكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئاساسەن ئالغاندا مەمۇرىي ئەمەلدار، ساقچى، قوراللىق قوشۇن، ھايانكەش-گۆرۈكەش، سودىگەر ۋە چىرىگەن 'ئەپيۈنكەش-مايەنرېخانچى' شەكلىدىلا تارقىلىپ يۈرەتتى. ئۇلارنىڭ قوراللىق قوشۇنىمۇ چېگرا مۇداپىئە ئەسكەرلىرى شەكلىدىلا بولۇپ، دالا ئارمىيىسىنىڭ تايىنى يوق، جەمئىي سانىمۇ ئون مىڭغا يەتمەيدىغان چىرىگەن، جەڭگىۋارلىقى يوق چېچىلاڭغۇ ئەسكەرلەر ئىدى. قوراللىق كۈچلىرىنىڭ مۇتلەق كۆپچىلىكى جەنۇبىي ۋە شەرقىي ۋىلايەتلىرىمىزنى، ئەينى ۋاقىتتىكى پايتەخت ئۈرۈمچىنى تىزگىنلەپ تۇرۇش ئۈچۈنلا ئورۇنلاشتۇرۇلغان بولۇپ، ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىزنىڭ مىللىي ئارمىيىسى بىلەن تىرىكشىش ئۈچۈن ماناس دەرياسىنىڭ شەرقىي قىرغىقى - بۈگۈنكى كۈندە مىللىتىمىزگە ئېغىر ئاھانەت

بولۇپ تۇرغان شىخەنزە شەھىرى — غا چۈشكۈن تۈزگەن
مىللىي ئارمىيىمىزنىڭ قارشىسىغا ئۈۋەتەلگەن كۈچلىرى
بەش مىڭمۇ يەتمەيتتى. ئەينى ۋاقتدا خىتايلار دۆلىتىدە
ياپونلاردىن ئەمدىلا قۇتۇلۇۋاتقان بولۇشىغا قارىماي، ئىچكى
جەھەتتە مىللەتچى خىتايلار ۋە كوممۇنىست خىتايلار دەپ
ئىككى دۈشمەن لاگېرىغا بۆلۈنۈپ، ئىچكى ئۇرۇش پاتقىقىغا
پېتىپ قالغاچقا، خىتايدىن ۋەتەنمىزدىكى تاجاۋۇزچى
خىتايلار ئۈچۈن مەيلى چۇڭچىڭ تەرەپتىن ياكى يەنئەن
تەرەپتىن بولسۇن ياردەمگە ئەسكەر ئۈۋەتەلىشىمۇ ناتايىن بىر
ۋەزىيەتتە ئىدى.

ئەنە شۇنداق پايدىلىق پۇرسەتتە تۇرۇۋاتقىنىمىزدىمۇ،
بىزنىڭ بىر قىسىم تەسىر دائىرىسى بار ئەربابلرىمىز قىرىق-
ئەللىك مىڭ كىشىلىك جەڭ كۆرگەن ئارمىيىمىزنىڭ بولۇشىغا
قارىماي، ”بىز تۆت يۈز ئەللىك مىليون نوپۇسلۇق بۈيۈك
خىتاي ئىمپېرىيىسىگە قورال كۈچىمىز بىلەن قارشى چىقىپ
ھەرگىز تەڭ كېلەلمەيمىز“ دېيىشىپ، خەلقىمىزنى مەغلۇپ
بولۇۋاتقان، بىر-ئىككى ھەپتىلىكلا ئۆمرى قالغان خىتاي
تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن سۈلھى قىلىشقا مەجبۇرلاشقاندى.
يەنى، ئەينى ۋاقتدا ۋەتەنمىز نوپۇسى ئالدىدا بىر
پىرسەنتكىمۇ توشمايدىغان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى كۆپتۈرۈپ
كۆرسىتىشىپ، بىز گويا خىتايدا تاجاۋۇز قىلىپ كىرىپ
يېرىم مىلياردقا يېقىن خىتاينىڭ ئورتاق قارشىلىقىغا دۇچ
كېلىپ قېلىۋاتقىنىمىزدەك قورقۇنچلۇق خىيالى مەنزىرىنى

يارىتىشىپ خەلقىمىزنى ۋە بىر قىسىم ساددا رەھبەرلىرىمىزنى قورقۇتۇشقان ئەربابلرىمىز، دەل بۈگۈنكىدەك 'نوپۇس ئويۇنى' نى كۆتۈرۈپ چىقىشقاندى! بۈگۈنمۇ بۇ قىلىقنى تەكرارلاۋاتقان 'تارىخىي تىنچلىقپەرۋەر' ئەربابلرىمىزنىڭ بىۋاسىتە ياكى ۋاسىتىلىك ئەگەشكۈچىلىرى "بىز بىر يېرىم مىليارد خىتايىنى ئۆزىمىزگە دۈشمەن قىلىۋېلىپ ھېچقانداق نەتىجىگە ئېرىشەلمەيمىز، شۇڭا شەرتسىز تۈردە تىنچلىق يولى بىلەن ھەرىكەت قىلىشتا چىڭ تۇرۇشىمىز كېرەك" دەپ، خەلقىمىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق جەڭگىۋارلىق روھىنىڭ ئولغۇيتىلىشىغا سوغۇق سۇ سېپىشمەكتە!

ئەجەبا، بىزنىڭ ئارىمىزدا خىتايغا تاجاۋۇز قىلىپ بىر مىليارد خىتايغا ئۇرۇش ئېلان قىلىش 'قارا نىيىتى' بار كىشىلىرىمىز بارمىدۇ؟

ياق! بىز پەقەت ۋەتەننىمىزنى بېسىپ ياتقان نەچچە مىليون خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىلا قوغلاپ چىقارماقچىمىز! ھە دېسىلا مەنتىقىلەر بىلەن خەلقىمىزنى ئاگاھلاندۇرۇپ كەلگەن بۇ 'تىنچلىقچى' ئەربابلرىمىزنىڭ يۇقىرىقى تەھدىتلىرىنى ئۇلارنىڭ ئۆز مەنتىقىلىرى بويىچە شۇنداق چۈشەنسەك بۇلامدۇ: "بىز تارىختا خىتايلارغا تەسلىم بولۇپ ئىنتايىن توغرا يول تۇتقانىدۇق، مانا ئەمدى ئىشىمىز ئاخىرلىشاي دەپ قالغاندا بۇ 'ئاپپاق يولمىز' دىن يېنىۋېلىش خىيالىدا بولمايلى!"

ئەمدى بىز، بۇ 'تىنچلىقچى' ئەربابلرىمىزنىڭ كىملىرىدىن

تۈرلىنىپ كېلىۋاتقانلىقىنى تېخىمۇ ئېنىق كۆرمەكتىمىز:

تارىختا، «يەتتە قىزلىرىم» ھېچقاچان سادىر پالۋاندىكەلەرگە مىللىي جاسارىتىنى بىۋاسىتە ۋەسىيەت بىلەن مىراس قالدۇرۇمغانلىقى ئېنىق. ئەمما سادىر پالۋان بۇ جاسارەتنى ۋاسىتىلىك يوللار بىلەن مىراس قىلىپ داۋاملاشتۇرغانىدى؛ خۇددى شۇنىڭدەك، سادىر پالۋاننىڭ ئىسمىنى ئۇخلاپ چۈشىدىمۇ ئاڭلاپ باقمىغان تۆمۈر خەلىپىچىلىرىمىز بۇ جاسارەتنى يەنە شۇنداق ۋاسىتىلىك يوللار بىلەن مىراس قىلىپ ئېلىپ داۋاملاشتۇرغانىدى؛ بۇ مىراس، بىر-بىرسى بىلەن بىۋاسىتە باغلىنىشى بولمىغان ياكى بىۋاسىتە ۋەسىيەت بولمىغان ھالدا غوجا نىياز ھاجىچىلار تەرىپىدىن، غېنى باتۇرچىلار تەرىپىدىن، ئاخۇنوپچىلار تەرىپىدىن، بارىن قەھرىمانلىرى تەرىپىدىن، ئۈرۈمچى تۇنجى ئاپتوبۇس پارتلاتقۇچىلار تەرىپىدىن، ... ئىزچىل داۋاملاشتۇرۇپ كېلىنمەكتە. بۇ، تارىخنىڭ زامان نىسپىلىق قانۇنىنىڭ بىر شەكلى بولغان «پاراللېللىق قانۇنى» دەيدىغان يوشۇرۇن قانۇنىيەتنىڭ مۇقەررەر ئىپادىسى.

بۇنداق قانۇنىيەت قارىغاندا سەلبىي جەھەتلەردىمۇ ئۆز ئىپادىسىنى تاپسا كېرەك؟ ئاپپاق غوجا ۋە تەن خائىنلىقىنى ھەرگىزمۇ نىيازبەگكە بىۋاسىتە مىراس قىلىپ قالدۇرۇمغانلىقى ئېنىق ئىدى. ئەمما ئۇنى نىيازبەگ داۋاملاشتۇرالىدى؛ نىيازبەگنىڭ 'مىراسى' نى سۆلھىچىلار قانداق قىلىپ ئۆتكۈزۈپ ئېلىشتىكىن، تۆمۈر خەلىپە دەۋرىدە، بىرىنچى

جۇمھۇرىيىتىمىز دەۋرىدە، ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىز دەۋرىدە ۋە كوممۇنىستلار ئىشغالىيىتى دەۋرىدىمۇ بۇ مەراسىم بىر-بىرىسىگە تۈپتىن ئوخشىمايدىغان كىشىلەر تەرىپىدىن داۋاملاشتۇرۇپ كېلىنگەنىدى. مانا بۈگۈن، ئەنە شۇ 'ئاپپاق غوجا' مەراسىملىرى خەلقىمىزنى چىڭ قاماللاپ تۇتۇپ تۇرماقتا! ھەتتا بۈگۈنكى 'ئاپپاق غوجا' مەراسىملىرى "دېموكراتىيە، كىشىلىك ھوقۇق، دۇنيا تىنچلىقى، يەر شارى مۇھىتىنى ئاسراش، قان تۆكۈلۈشكە قارشى تۇرۇش، ئىلىم بىلەن ئازاد بولۇش، پاراۋانلىق بىلەن ئازاد بولۇش، چەتئەل ھىمايىسىگە تايىنىپ ئازاد بولۇش، خىتايغا تايىنىپ ئازاد بولۇش، نوپۇس سانىمىزنى داۋراڭ قىلىپ ئازاد بولۇش، ئىبادەت بىلەن ئازاد بولۇش، ئەخلاقىي پەزىلەتلىرىمىز بىلەن، ئاق كۆڭۈللۈكلىكىمىز بىلەن، مېھمان-دوستلىقىمىز بىلەن، ناخشا-ئۇسۇل سەنئەتچىلىكىمىز بىلەن ئازاد بولۇش، ..."

دېگەندەك ئاپپاق غوجا ھەرگىزمۇ ئەقلى يەتمەيدىغان زامانىۋى تۈسلەرگە كەلتۈرۈپ، بىر-بىرىسىگە تۈپتىن ئوخشىمايدىغان دەرد تۆككۈچىلەر گۇرۇھى ۋە ئاشكارا خائىنلار گۇرۇھىدىن ئىبارەت ئىككى زىت لاگېرغا بۆلۈنۈپ داۋاملاشتۇرماقتا!

بولۇپمۇ يېرىم ئەسىردىن بۇيان ئالاھىدە داۋراڭلار بىلەن داۋام قىلىپ كېلىۋاتقان بۇ خىل 'نوپۇس ئويۇنى'، 'ئاپتونومىيە ئويۇنى'، 'تىنچلىق سۆھبەت ئويۇنى'، 'تىنچ پائالىيەت ئويۇنى'، 'دېپلوماتىك پائالىيەت ئويۇنى' قاتارلىقلار بىلەن خەلقىمىز قايمۇقتۇرۇلۇپ، ئەللىك مىڭمۇ يەتمەيدىغان

ختاي تاجاۋۇزچىلار نوپۇسىنىڭ بۈگۈنكى ئون مىليوندىن ئېشىپ كېتىۋاتقان قورقۇنچلۇق ۋاپا ھالىغا كېلىۋېلىشىغا ئىدىيىۋى ئاساس يارىتىپ، خەلقىمىزنىڭ سۈكۈت قىلىپ ئولتۇرۇشىغا بىۋاسىتە سەۋەبچى بولۇپ بەردى. ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىزنىڭ ۋاقىتلىق ھۆكۈمىتى دەۋرىدە ھەرخىل ئىچكى-تاشقى 'سۇلھى-سالاجى' لارنىڭ مەجبۇرلىشى بىلەن چاقماق تېزلىكىدە ھۇجۇم قىلىپ تېزلىكتە ئاخىرقى غەلبىنى قولغا كەلتۈرۈشتەك ئۆز دەۋرىنىڭ ئەڭ توغرا سىتراتېگىيىسىنى تاللىۋالغان قوماندانلىرىمىزنى ئۇرۇش توختىتىپ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ قالدۇق كۈچلىرى بىلەن تىنچلىق سۆلھىسىگە ئولتارغۇزىلىۋاتقان كۈنلەر، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ئەڭ ئاخىرقى مەھشەر كۈنلىرى ئىدى. ئۇ كۈنلەردە ۋەتىنىمىز بىلەن خىتاي ئارىسىدىكى بىر يېرىم مىڭ كىلومېتىرلىق چۆل يولىدا تۈزۈكرەكمۇ بىرەر تاشيول بولمىغان، ھەمدە ئىچكى-تاشقى ئۇرۇش پالائىتىدىن قۇتۇلالماي كېلىۋاتقان خىتايلارنىڭ ئىقتىسادىي ئەھۋالىمۇ چېكىدىن ئاشقان ۋەيرانە ئەھۋالدا تۇرۇۋاتقاچقا، ۋەتىنىمىزگە تاجاۋۇز قىلىپ كىرىش ئۈچۈن يول ياساش، يېتەرلىك قاتناش ۋاسىتىسى ۋە يول خىراجىتى تەييارلاش ئىمكانىيەتلىرىمۇ يوق دېيەرلىك ئىدى. شۇنداق ئەھۋال ئاستىدىكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بۇ ئۇزۇن مۇساپىنى خىتايلارنىڭ ئەنئەنىسى ھالىغا كەلگەن ئەپكەش كۆتۈرۈپ پىيادە مېڭىشىغا مەجبۇر قالغاچقا، تىنچ دەۋرلەردىمۇ تاجاۋۇز قىلىپ كىرىدىغان خىتاي تاجاۋۇزچى كەلگۈندىلەرنىڭ سانى

يىلىغا ئون - يىگىرمە مىڭدىن ئېشىپ باقمىغانىدى. ئۇنىڭ ئۈستىگە ئەينى ۋاقىتتىكى ۋەتىنىمىز ئىقتىسادىي ئەھۋالىمۇ بەكلا ناچارلاشتۇرۇۋېتىلگەنلىكى، ۋەتىنىمىزگە باستۇرۇپ كىرىدىغان خىتاي تاجاۋۇزچى كۆچمەنلىرىنىڭ تۇرالغۇسى، كىيىم - كېچىكى، يېمەك - ئىچمىگى قاتارىدىكى ئەقەللىي ھاياتلىق تەلەپلىرىمۇ تولۇق كاپالەتكە ئىگە بولمىغىنى ئۈچۈن، ۋەتىنىمىزگە زور كۆلەملەپ يەرلىشىۋېلىش ئىمكانىيەتلىرىمۇ يوق دېيەرلىك ئىدى. ئەينى يىللاردا ۋەتىنىمىز خىتايلار ئۈچۈن نوقۇل ھەربىي مۇداپىئە بوشلۇقى رولىنىلا ئويناش بىلەن چەكلىنىپ قالغىنى ئۈچۈن، ۋەتىنىمىزگە تاجاۋۇز قىلىپ كىرگەن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بۇ زېمىندا قانچىلىك يەر ئاستى ۋە يەر ئۈستى بايلىق مەنبەلىرىنىڭ بارلىقىنىمۇ بۈگۈنكىدەك ئېنىق بىلمەيتتى. شۇ سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن ۋەتىنىمىز خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئۈچۈن بۇلاڭ - تالاڭ قىلىپ تۇيۇقسىز بېيىۋېلىش، خىتايدىكى جىنايى جازالىرىدىن ياكى ھەرخىل ئۇرۇش - يېغىلىقلىرىدىن، تەبىئىي ۋە سۈنئىي ئاپەتلەردىن قېچىش، ئەمەلدارلىق ئاساسىنى تىكلەۋېلىش قاتارىدىكى ۋاقىتلىق مۇددالىرى بىلەنلا كېلىۋاتقىنى ئۈچۈن، ۋەتىنىمىزدە ئەۋلاد قالدۇرغۇچە ماكانلىشىۋېلىش خىيالىغىمۇ زادىلا كېلىپ باققان ئەمەس. شۇ سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن، ۋەتىنىمىز تەۋەسىدىكى بۇ خىتاي تاجاۋۇزچى بۇلاڭچىلىرى ئەينى يىللاردا سۈنئىي كۆپىيىش ياكى تەبىئىي كۆپىيىشنىڭ قىلچە شارائىتلىرىغا ئېرىشەلمەي، ئومۇمىي سانىنى ھېچقاچان يۈزمىڭغا يەتكۈزەلمىگەن ئەمەس ئىدى. ئۇنىڭ ئۈستىگە

ۋەتىنىمىز خەلقنىڭ قولىدىكى بايلىقلاردىن ئۆزلىرىلا پايدىلىنىشنى مەقسەت قىلغانلىقى ئۈچۈن، ۋەتىنىمىز تەۋەسىدىكى يەرلىك غالىچىلارنى ئۆزلىرىگە شېرىك قىلماق تۇرماق، ھەتتا يېڭىدىن تاجاۋۇز قىلىپ كېلىدىغان خىتاي رىقابەتچىلىرىنىڭ سۈنئى كۆپىيىپ كېتىشىگىمۇ قىزغىنىپ ئەسلا يول قويۇشمىغانىدى. بۇمۇ ئۇلارنىڭ سۈنئى كۆپىيىشىنى ۋاسىتىلىك چەكلەپ تۇرماقتا ئىدى.

جاڭ جىزچوڭ، ۋەتىنىمىز تۇپراقلىرىنىڭ كەلگۈسى ئىستىقبالىنى، يەر ئاستى بايلىق ئېھتىماللىقلىرىنى، خەلقئارالىق ئىستراتېگىيىلىك ئورنىنى كۆرگەندەك قىلىدۇ. ئەڭ مۇھىمى ۋەتىنىدە پۈتمەس-تۈگمەس ئۇرۇش يېغىلىقلىرى، تەبىئىي ۋە سۈنئى ئاپەتلەر، مەمۇرىي ئىقتىدارسىزلىقىدىن پەيدا بولغان سۈنئى نامراتچىلىق قاتارىدىكى سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن مىليونلىغان خىتايلارنىڭ يۇرتلىرىغا يېتىشماي قېلىۋاتقانلىقىنىڭ كەلگۈسى تەھدىتىنى چۈشەنگەن بۇ ھىيلىگەر جاللات، ھىتلىرىنىڭ نېمىسلارغا "يېڭى مىڭ يىللىق ھاياتلىق ماكان" ئاڭتۇرغىنىدەك، ۋەتىنىمىزنى خىتاينىڭ ھاياتلىق ماكانى يېتەرسىزلىكى ۋە نوپۇس يۈكىدىن قۇتقۇرۇشتا ئەڭ ئىستىقبالىلىق يېڭى ماكان ئىكەن دەپ كەشىپ قىلىشى، ۋەتىنىمىزگە ھەقىقىي ئاپەتنىڭ باشلىنىش سىگنالى بولۇپ قالغانىدى. شوۋېنست جاڭ جىزچوڭ، ۋەتىنىمىزنى نوقۇل ھەربىي ياكى دىپلوماتىيە بوشلۇقى سۈپىتىدە پايدىلىنىش مەقسىتىدىن ھالقىپ، پۈتۈنلەي خىتاي يۇرتى ھالىغا كەلتۈرۈۋېلىش

مۇددىئاسى بويىچە ۋە تىنىمىزنى تولۇق يۇتۇۋېلىش پىلانىنى تۈزۈۋاشكە كىرىشىدۇ. ئەينى ۋاقىتتا، ئەڭ خەتەرلىك دۇنياۋى ھەربىي كۈچ ھالىتىگە كېلىۋاتقانلىقى كۆرۈنۈپلا تۇرغان سوۋېت رۇسىيىسىنىڭ تەھدىتىدىن ساقلىنىش، جەنۇبتا ئىنگلىز ئىتتىپاقىدىشى بىلەن بىۋاسىتە مۇناسىۋەتتە بولۇش ۋە شارائىت يار بەرگىنىدە غەرب دۇنياسى بىلەنمۇ ئىقتىسادىي مۇناسىۋەت تىكلەشتە قەدىمكى يىپەك يولىدىن ياكى ئىسسىق دېڭىزلارغا يېقىن يولدىن چىقىشتىن پايدىلىنىش جەھەتلەردە ۋە تىنىمىز تۇپراقلىرى ئەڭ مۇۋاپىق يەر دەپ قارىلاتتى. يەنە بىر مەسىلە، تارىخ بويىچە خىتايلارنى ئېغىر دەرىجىدە قورقۇتۇپ، دۇنياۋى شەرمەندىچىلىكنىڭ ئەڭ بۈيۈك سىمۋولى بولغان سەددىچىن سېپىلىنى سوقتۇرۇشقا مەجبۇرلىغان مىللەتلەرنىڭ بۈگۈنكى قالدۇقلىرىدىن تارىخىي قىساس ئېلىۋېلىش پۇرسىتىنىمۇ قولدىن چىقىرىشنى ئەسلا خالىمايتتى.

يۇقىرىقىدەك مۇددالارنىڭ بىر يەرگە جەم بولۇشى نەتىجىسىدە، خىتاي باسقۇنچىلىرى ئۈچۈن ۋە تىنىمىزنى يۇتۇۋېلىش مەسىلىسى، ئۇلارنىڭ ھايات-ماماتىغا ۋە ئار-نومۇسىغا بېرىپ تاقىلىدىغان 'مىللىي تەقدىر' مەسىلىسى تۈسىگە قاراپ ئۆزگەرتىش يولىغا تەدرىجىي قەدەم قويماقتا ئىدى! خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ۋە تىنىمىز خەلقىنى مىللەت سۈپىتىدە تولۇق تازىلىۋېتىپ، يۇرتىمىزنى ساپ ئىككىنچى خىتاي يۇرتى ھالىغا كەلتۈرۈۋېلىش ئىرادىسىگە كېلىۋاتقانىدى. بىزنىڭ 'ئىنسانپەرۋەر تىنچلىقچى' ئەربابلىرىمىزنىڭ ئەكسىچە،

ھىلىگەر تۈلكە جاڭ جىزچوڭ بۇ مۇددىئاسىغا يېتىشى ئۈچۈن ئەڭ كۈچلۈك توسالغۇنىڭ مۇستەقىللىقىنى ئېلان قىلىۋالغان ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىز ھۆكۈمىتىدىن كېلىدىغانلىقىنى تونۇپ يېتىپ، بارلىق نومۇسىز دىپلوماتىيىلىك ۋە ئاغدۇرمىچىلىق پائالىيەتلىرىدىن پايدىلىنىپ، ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىز ھۆكۈمىتىنى ئىنكار قىلىش، ئۇنى تىنچ ئەمەلدىن قالدۇرۇش ئۈچۈن ئاتالمىش 'بىرلەشمە ھۆكۈمەت' دەيدىغان مۇستەملىكە قىلىش، پەيت كۈتۈش ئويۇنىنى قۇراشتۇرۇش، ئاندىن جىددىي ئەسكەر كۆپەيتىپ ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىز مىللىي ئارمىيىسىنىڭ تەھدىتىدىن قۇتۇلۇشنى نىيەت قىلدۇ. بۇ غەربنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن جىددىي ھەرىكەتكە كېلىپ، ھىلىگەرلىك بىلەن ئاغدۇرمىچىلىق پائالىيەتلىرىدىن پايدىلىنىپ خەلقىمىزگە ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىز ھۆكۈمىتىنى، جۇمھۇرىيىتىمىزنىڭ مىللىي ئارمىيىسىنى، جۇمھۇرىيىتىمىزنىڭ بەزى رەھبەرلىرى ۋە بەزى قەھرىمانلىرىنى مۇتەئەسسىپ، قىزىل پاچاق، دىنىسىز، لۈكچەكلەر گۇرۇھى، چەتئەل جاسۇسلىرى دېگەندەك بوھتانلار بىلەن قارىلاپ دۈشمەن قىلىپ كۆرسىتىشكە كۈچەپ ئۇرۇنۇشتى. نەتىجىدە مىللىي ئازادلىق سېپىمىزنى پارچىلاش، يېتەكچىلىرىمىز ئارىسىغا زىددىيەت تېرىش، ئىدىيىۋى قالايمىقانچىلىق پەيدا قىلىش پىلانلىرىنى ھەدەپ ئىشقا سالدى. ئۆزلىرى ئەستايىدىل تاللاپ قۇراشتۇرۇپ چىققان 'بىرلەشمە ھۆكۈمەت' دېگىنىگە كىرگۈزۈۋالغان ھەرخىل پىكىر ئېقىمىدىكى كىشىلىرىمىزنى "پان تۈركچىلىك، پان ئىسلامچىلىق، پان كومۇنىستىچىلىق،

چىن تۈركچىلىك، ...“ قاتارىدىكى مىللىي تەقدىرىمىز بىلەن قىلچە مۇناسىۋىتى بولمىغان پىكىر زىددىيەتلىرى ئەتراپىدا ئۆزئارا تالاش-تارتىشقا سېلىپ قويۇپ، بۇ خىل ئىچكى سۈنئىي زىددىيەتلىرىمىزدىن ئىنتايىن ئۈستىلىق بىلەن پايدىلاندى. ئەنە شۇنداق سۈيىقەست، ئاغدۇرمىچىلىق ۋاسىتىلىرى بىلەن ئارمىيە ۋە ھۆكۈمىتىمىزنى جەنۇبىي ئۆلكىلىرىمىزدىكى خەلقلەرىمىزنىڭ ھىمايىسىدىن مەھرۇم قىلىۋەتتى. ھەتتا قىسقىغىنا بىر يىل ئىچىدىلا قورچاق ‘بىرلەشمە ھۆكۈمەت’ تىن ئىككىنچى جۇمھۇرىيەت ۋەكىللىرىمىزنى تولۇق تازىلاپ چىقىپ، ۋەتىنىمىزنى قايتىدىن خىتاي قولىدا تۇتۇپ تۇرۇش شارائىتىنى قولغا كەلتۈرۈۋالدى. ئەنە شۇنداق قىلىپ، بۇندىن كېيىن خىتاينىڭ ھاكىمىيەت شەكلىدە، ئىقتىسادىي بازىس ياكى ئۈستى قۇرۇلمىسىدا ھەرقانداق بىر ئۆزگىرىش بولشىدىن قەتئىي نەزەر، ۋەتىنىمىز تۇپراقلىرىنىڭ مەڭگۈ خىتاي قولىدا قېلىشىنىڭ دەسلەپكى ئۇلىنى تىكلەۋالغان بولدى.

ئىشنىڭ ھەيران قالدۇرىدىغان تەرىپى، بۇنداق ۋەزىيەتنىڭ شەكىللىنىشىدە بىزنىڭ ئاتالمىش ‘سۈلھىچى داھىي’ لىرىمىزنىڭ ئوينىغان ئاكتىپ رولى بولۇپ، ئۇلار ئىزچىل تۈردە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا مايىللىق كۆرسىتىپ، ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىزنىڭ ھەرقانداق بىر ھەرىكىتىگە قارشى تەشۋىقاتلاردا بولۇپ كېلىشىدۇر! ‘سۈلھىچى ئەرباب’ لىرىمىز ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىز يېتەكچىلىرىنى سوۋېت

كوممۇنىستلارنىڭ گۇماشتىسى، كوممۇنىزم غالچىلىرى، مۇقەددەس دىنىمىزنىڭ ئەشەددىي دۈشمەنلىرى دەپ قارىلاشتا ئالاھىدە كۈچ چىقىرىشىپ، خەلقىمىزنى ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىزگە گۇمان بىلەن قارايدىغان ھالغا كەلتۈرۈۋېتىشتى! ئەجەب بۇ مۆتىۋەرلىرىمىز ئۆزلىرىنىڭ بىر تالمۇ قورالى ۋە بىر مۇ ئەسكىرى بولماي تۇرۇپ خىتايىدا جاڭ كەيشىگە ئون نەچچە يىل يالۋۇرۇپمۇ ئەمەلگە ئاشۇرالمىغان قورچاق 'بىرلەشمە ھۆكۈمەت' ھوقۇقىنىڭ بولسىمۇ قانچىلىغان قۇربانلىرىمىز بەدىلىگە قولغا كەلتۈرۈلگەنلىكىنى بىرەر قېتىم خىيالغا كەلتۈرۈپ باققانمىدۇ؟ بۇ 'تىنچلىق پەرۋەر' رەھبەرلىرىمىز خەلقىمىزنىڭ ئىسسىق قانلىرى بەدىلىگە كەلگەن ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىزنى، بۇ جۇمھۇرىيىتىمىزنىڭ مىللىي ئارمىيىسىنى ئىزچىل رەت قىلىپ، خىتايلارنىڭ ھىمايىسىدە "ۋەتەننى پاراۋان قىلىش" خام خىياللار ئىچىدە خەلقىمىزنى قايىمۇقتۇرۇپ، ۋەتىنىمىزنىڭ تەلتۈكۈس مۇنقەرزلىكى ئۈچۈن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن ۋاستىلىك ھەمكارلاشقان بولدى. بۇ خىل كىشىلىرىمىزنىڭ ئۇخلىماي كۆرگەن چۈشلىرى قىسقا ۋاقىت ئۆتمەيلا يەر بىلەن يەكسان بولۇپ كەتكىنىدىن كېيىن، يەنى ئۇلار ئۈمىد كۈتۈپ كېلىۋاتقان مىللەتچى خىتاي ھاكىمىيىتىنىڭ ئورنىنى فاشىست كوممۇنىست خىتايلار تارتىپ ئالغىنىدىن كېيىن، ئۇلار خامخىياللىرىنى ئىشقا ئاشۇرۇشنىڭ يەپ-يېڭى بىر يولىنى 'كەشىپ' قىلىپ ھەرىكەتكە ئاتلاندى: غەرب ۋە ئىسلام ئەللىرىنىڭ كوممۇنىزم بىلەن چىقىشالماسلىقىدىن

پايدىلىنىپ، خىتاي كوممۇنىستلىرىنى 'دۇنياغا پاش قىلىش' ئارقىلىق دۇنيا جامائەتچىلىكىنى تەسىرلەندۈرۈپ، خىتايغا بېسىم قىلىپ 'ھەقىقىي ئاپتونومىيە' ئالغۇزۇش ھەرىكىتىنى باشلىدى. ئۇلار ئەمدى تىنچ دىپلوماتىك چارىلار بىلەن ۋەتەن قۇتقۇزۇش پروگراممىلىرى بويىچە ھەرىكەت قىلىشقا كىرىشتى. ... بۈگۈنكى كۈندە، بۇ مەپكۈرگە بىۋاسىتە ياكى ۋاسىتىلىك ۋارىسلىق قىلىشىۋاتقان يېڭى كۈچلىرىمىز چەتئەللەردە شۇنچىلىك ئاساس تىكلۋالغانكى، "ۋەتىنىمىزنى ئاق ش قۇتۇلدۇرىدىغان بولدى، ب د ت قۇتۇلدۇرىدۇ، ئىسلام ئەللىرى، تۈركىي ئەللىرى، تۇرانچىلار، پان تۈركىستلەر، پان ئىسلامچىلار، تەيۋەنلىكلەر، دېموكراتىك مۇساپىر خىتايىلار، ... قۇتۇلدۇرۇپ قويدىغان بولدى" دېگەندەك يالغان-ياۋىداق چۆچەكلەرنى قۇراشتۇرۇشۇپ رادىئو، گېزىت، ژۇرنال، كىتاب، لېنتا، يۇمىتال، ئىنتېرنېت، ... قاتارلىق تەشۋىقات شەكىللىرى بىلەن ۋەتىنىمىز خەلقىنى قايىمۇقتۇرۇشتا ھازىرمۇ چىڭ تۇرماقتا!

بۇنىڭ ئەكسىچە، ئۆزلىرىگە سوتسىيالىست چۈشەنچىلىرىنى مەپكۈرە قىلىپ تاللىۋالغان ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىز ۋاقىتلىق ھۆكۈمىتىنىڭ يېڭى يېتەكچىلىرىمۇ "ئون بىر بىتىم" دىن كېيىن خىتاي تاجاۋۇزچى ئەسكىرى كۈچلىرىنىڭ كۆپىيىش يوللىرىنى چەكلەش، يېڭى ئازاد رايونلارنى بەرپا قىلىش ۋە كېڭەيتىش، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قارشى جەڭنىڭ يېڭى تاكتىكىلىرىنى پىلانلىشىپ مىللىي ئازادلىق كۈرىشىمىزنىڭ

مېۋىلىرىنى مۇستەھكەملەش ۋە كېڭەيتىش ئورنىغا، خەلقئارا قانۇنلاردىن، رۇس ياكى خىتاي كوممۇنىستلىرىدىن ئۈمىد كۈتۈش ۋە ھەرخىل مەپكۈرىدىكى باشقا مىللىي يېتەكچىلەرگە قارشى تەشۋىقات قىلىشنى ئۆزلىرىگە مۇھىم ۋەزىپە قىلىپ تاللىۋېلىپ، پۈتۈنلەي خام خىياللار ۋە ئىچكى تالاش-تارتىشلار قاينىمىغا پېتىپ كېتىشتى. بۇ خىل تالاش-تارتىشلارنى قىلىدىغانغا تولۇق مۇستەقىللىقنى ئەسلىگە كەلتۈرۈۋالغىنىدىن كېيىن، ھەتتا ئۇ كۈنلەردىكى نادان خەلقىمىز تەرىپىدىن ئېغىر جازاغا تارتىلىش بەدىلىگە بولسىمۇ ۋاقىت چىقىرايلىغانلىقىنى زادىلا ئويلاشمىدى. ئاقىۋەتتە ئەسلىدىنلا خاتا تاللانغان قورچاق 'بىرلەشمە ھۆكۈمەت' تەركىبىدىن ۋاستىلىك شەكىلدە قوغلىنىپ كەتكەن بولسىمۇ، شەرقىدە دۈشمەن قوراللىق كۈچلىرىنىڭ ھەدەپ كۆپىيىپ بېرىشىنى تاماشا قىلىپ قىلچىمۇ ئەمەلىي تەدبىر كۆرمىي، 'ۋەزىيەت كۈتۈش' بىلەنلا چەكلەنگەندى. ... ئاقىۋەت ئۇلارمۇ ئۈمىد كۈتكەن شۇ ئورۇس ياكى خىتايلار تەرىپىدىن، ياكى تېخىمۇ يالڭاچ ئوتتۇرىغا چىققان 'تىنچلىق تەرەپدارلىرى' تەرىپىدىن بىرمۇ-بىر ئۇجۇقتۇرۇۋېتىلدى.

قىسقىسى، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى خەلقىمىز ئىچىدىكى يېتەكچىلىرىمىزنىڭ دۈشمەننىڭ دېيىشىغا ئۇسۇل ئويناپ، بىر-بىرىنى خائىن-جاسۇس، قىزىلپاچاق-مۇتەئەسسىپ، خىتايپەرەس-كوممۇنىزم غالچىلىرى دېيىشىپ ئىچكى جېدەلگە بېرىلىپ كەتكەن پۇرسىتىدىن پايدىلىنىپ، ئەللىك مىڭ

كشىلىك ئىككىنچى جۇمھۇرىيەت مىللىي ئارمىيىمىزنى بىر پايىمۇ ئوق ئاتماي پۈتۈنلەي قولغا چۈشۈرۈۋېلىشنىڭ چارىلىرىنى تۈزۈشۈپ ئىش باشلىۋەتكەندى. شۇنىڭ بىلەن ۋەتىنىمىز تۇپراقلىرى خىتاي تاجاۋۇزچى كەلگۈندىلىرىگە داغدام ئوچۇق ۋەزىيەت يارىتىلىشنىڭ ئۇلىنى سېلىۋالغانىدى!

بىزنىڭ ۋەتەنپەرۋەرلىرىمىزنىڭ دەل ئەكسىچە، بىر-بىرى بىلەن يىگىرمە يىلدىن بېرى قانلىق تۇتۇشۇپ كېلىۋاتقان گومىنداڭ خىتايلىرى بىلەن كوممۇنىست خىتايلىرى مىللىي مەنپەئەتلىرى ئالدىدا ۋەتىنىمىز ئىچىدە بىر-بىرى بىلەن ئۈن-تۈنسىز بىرلىشىپ كەتكەندى. گومىنداڭ تاجاۋۇزچى خىتايلىرى ۋەتىنىمىزنى خىتاي مۇستەملىكىسى ھالىتىدە تۇتۇپ تۇرۇش ئۈچۈن كاكارلىرىدىكى ئون ئىككىۋارنى قىلچە ئىككىلەنمەيلا بەشۋارغا ئالماشتۇرۇۋېلىشتى! نادان خەلقنى ئالداش جەھەتتە ئوتتۇز يىللىق تەجرىبىگە ئىگە خىتاي كوممۇنىست باندىتلىرى مۇنەۋۋەر كىشىلىرىمىزنى ئەكسىلىنىقلاپچى، گومىنداڭ قالدۇقى، زومىگەر، ئەكسىيەتچى دىنىي ئۇنسۇر دېگەندەك قاپاقلار بىلەن قولغا ئېلىپ قاماش، سۇيقەست قىلىپ ئۇچۇقتۇرۇش ۋە قىرىپ تۈگىتىشتەك تاجاۋۇزچىلىق، تېررورلۇق ھەرىكىتى بىلەن بىرگە، خەلقىمىزنىڭ ئىشىك ئالدىلىرىنى سۈپۈرۈپ سۇسپىشىپ بېرىش، بالىلىرىمىزغا كەمپۈت تارقىتىش، ... قاتارىدىكى ھىلىگەرلىكلىرى بىلەن خەلقىمىزنىڭ مېڭىسىنى قوچۇشقا كىرىشىدۇ. ئۇلار ئاللىقاچان ئۆزلىرىگە قوشۇلۇپ

كەتكەن ”گومىنداڭچىلارنىڭ قالدۇقلىرىنى تازىلاپ بېرىپلا چىقىپ كېتىمىز“ دېگەن كۈلكىلىك باھانىنى توقۇپ چىقىرىشىپ، خەلقىمىز ئارىسىدىكى مىللەت سۆيەرلەرنى، بايلىرىمىزنى، دىنىي زاتلىرىمىزنى، بىلىملىك كىشىلىرىمىزنى، كوممۇنىزم ئىدىيىسىنى ئاشكارا قوبۇل قىلمايدىغانلارنى ئالا قويماي قىرىپ-سولاپ يوقىتىۋېتىشتى. قىسقىغىنا بىر قانچە يىل ئىچىدىلا خەلقىمىز ئارىسىدىكى ئۆزلىرىنىڭ مىللىي مەنلىكىنى، دىنىي ئېتىقادىنى، ئىقتىسادىي ۋە سىياسىي ھوقۇقىنى، ئەسكىرى كۈچىنى ھىمايە قىلىدىغان ياكى ئۇنىڭ قىممىتىنى خەلقگە ئۇقتۇرالىغىدەكلا كىشىلىرىمىزنى ۋە ئۇلارنىڭ ھىمايىچىلىرىنى زومىگەر باي-پومىشچىك، ئەكسىلىنىقچى، ... دېگەندەك قالپاقلار بىلەن پۈتۈنلەي تازىلاپ چىقىپ، خەلقىمىزنى مىللىي مەنلىكىنى تونۇتىدىغان ئاۋانگارت كىشىلىرىدىن بىر ئەۋلاد مەھرۇم قالدۇرۇۋېتىشتى. يېتەكچىسىز قالغان خەلق بۇرھان شەھىدى، سەيپىدىن ئەزىزى قاتارىدىكى مىللىي مۇناپىقلار بىلەن ۋەتەن ساتقۇچىلارنىڭ قولى ئارقىلىق خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قۇل قىلىپ تۇتۇپ بېرىلدى!

شۇنداقتىمۇ ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىزدىن قالغان مىللىي قوشۇنىمىزغا تېخىچىلا تېگەلمەي تۇرغانىدى. بۇ كۈچ، ئۇلار ئۈچۈن يەنە بىر تەھدىت مەنبەسى ھېسابلىناتتى. ئارىدىن ئۇزۇن ئۆتمەيلا يېڭىدىن تەشكىللەپ بېرىش، ھەربىي تەلىم-تەربىيە بېرىشكە ياردەم بېرىش ياكى ئىقتىسادى

تەمىناتىنى ھۆددىگە ئېلىش دېگەندەك ھەرخىل ئالدامچىلىقلار بىلەن مىللىي ئارمىيىمىزنى ئەسلى تۇرۇۋاتقان بازىلىرىدىن يۆتكەپ چىقىپ، گومىنداڭ قالدۇقلىرىغا، باندىتلارغا زەربە بېرىش دېگەن ئويدۇرمىچىلىق بىلەن مىللىي قوشۇنمىزنى ئىچكى زىددىيەت ۋە يەرلىك قېرىنداشلار زىددىيىتى ئىچىگە پاتۇرۇۋېتىشتى. ئاندىن 'يەرلىك كادىر مەنبەسى' باھانىسىدا جەڭگىۋار، باتۇر ۋە يېتەكچى ئوفىتسىر-جەڭچىلىرىمىزنى مىللىي ئارمىيىمىزدىن ئايرىپ يىراق يېزا-قىشلاقلارغا چېچىۋەتتى. يەنە بىر قىسىملىرىنى ئەسكەرلىكتىن قىسقارتىپ 'دۆڭگە يىقىتىش' تىن پايدىلىنىپ نازارەت ئاستىغا ئېلىشنى ئىشقا ئاشۇرۇشتى. يېتەكچىسىز قالغان مىللىي قىسىملارنى چېگرا قوغداش باھانىسىدا تاغ-دەشتىلەردە ئايلاندۇرۇپ، ئىرادىسىنى، غايىسىنى، مىللىي غۇرۇرىنى، دىنىي ئېتىقادلىرىنى سۇسلاشتۇرۇش، جەڭگىۋارلىقىنى سۇندۇرۇش، بۆلۈپ پارچىلىۋېتىش، مىللىي ئايرىمچىلىقلارنى يوقىتىش باھانىسىدە خىتاي تاجاۋۇزچى باندىت دېۋىزىيە-پولكىلىرىگە بىردىن-بىردىن چېچىۋېتىش، ھەتتا زۆرۈرىيىتى قالمىدى دەپ بىراقلا تارقىتىۋېتىش چارىلىرىنى ئىشقا سېلىپ، خەلقىمىزنى قورالسىزلاندۇرۇشنى ئىشقا ئاشۇرۇۋالدى.

بۇنىڭ ئەكسىچە، مىللىي قوشۇنمىزنى يۆتكەپ چىقىرىۋالغان بۇرۇنقى ئازاد رايونلىرىمىز، ھەربىي بازىلىرىمىز، مۇھىم ھەربىي ئىستراتېگىيىلىك يەرلىرىمىز، كونا-يېڭى ئورۇشتا مىللىي ئارمىيىمىز غالىبىيەت قازىنىپ، خىتاي

تاجاۋۇزچىلار ئارمىيىسى ئېغىر مەغلۇپ بولغان كونا ئۇرۇش مەيدانلىرىمىز، مۇھىم قاتناش تۈگۈنلىرىمىز، مىللىي ئاھالە زىچ جايلاشقان شەھەر يېزىلىرىمىزنىڭ ئەتراپلىرى، مۇھىم بايلىق مەنبەلىرىمىز ئەتراپىغا ئىنتايىن يوشۇرۇن شەكىللەردە خىتاي تاجاۋۇزچى قوراللىق قوشۇنلىرىنى يۆتكەپ كېلىپ جايلاشتۇرۇۋالدى. دەسلەپتە مىللىي ئاھالە زىچ جايلاشقان يەرلىرىمىزگە بىۋاسىتە قوراللىق كىرىپ جايلىشالمايدىغانلىقىغا ۋە تاجاۋۇزچى ئارمىيىسىگە خىتايىدىن ياكى يەرلىكلەردىن كۈندىلىك بۇيۇملارنى قولغا كەلتۈرەلمەيدىغانلىقىغا كۆزى يېتىپ، مۇنبەت يەر-تەبىئىي يايلاقلىرىمىزغا ۋە تەبىئىي بايلىق مەنبەلىرىمىزنى ئىگىلەشكە قويۇلغان خىتاي تاجاۋۇزچى قوراللىق قوشۇنلىرىنىڭ دېۋىزىيە-پولكلېرنى قۇشۇمچە دېھقانچىلىق ياكى باشقا ئىگىلىكلەر بىلەن شۇغۇللاندۇرۇپ، تەدرىجىي ھەربىيەلەشكەن ساپ خىتاي سانائەت ۋە زامانىۋى يېزا ئىگىلىك رايونلىرىنى قۇرۇشقا يوشۇرۇن كىرىشتى. بۇنداق ھەربىي ئىشلەپچىقىرىش رايونلار ۋە تىنىمىزنىڭ مىللىي ئىقتىسادىنى تولۇق نابۇت قىلىش دەرىجىسىگە يەتكۈدەك تەرەققىي قىلىۋالغىنىدىن كېيىن، مۇتلەق يوشۇرۇن ھەربىي بازار قىلىنغان ساپ خىتاي ئىشلەپچىقىرىش كورپۇس، دېۋىزىيە ۋە پولكلېرنى "ئىككىنچى شاڭخەي، ئۈچىنچى تەنجىن، ..." دېگەندەك دەبدەبىلىك ناملار بىلەن سۈنئىي خىتايلاشتۇرۇلغان ۋە ھەربىيەلەشكەن شەھەرلەر قاتارىدا ئاشكارىلاشقا باشلىدى. ئەينى يىللاردا "ئىككىنچى شاڭخەي" دەپ داۋراڭ قىلىشقا باشلىغان بۈگۈنكى 'شېخەنزە'

يېرىم ھەربىي شەھىرىنى زىيارەت قىلىپ كەلگەن قالاق ۋە مۇتەئەسسەپ كىشىلىرىمىز ئاتالمىش 'ختاينىڭ قۇدرىتى' دىن ئاغزى ئېچىلىپلا كېلىشكەندى. ئەسلىدە بۇ ئاتالمىش 'شەھەر' مىللىي ئارمىيىمىزنىڭ ئەڭ ئاخىرقى زەپەر ماركىسىنى ياڭرىتىش ئۈچۈن ماناس دەرياسىنىڭ غەربىي قىرغىقىغا چۈشكۈن قىلىپ نەچچە ئون مىڭ مىللىي ئەسكەرلىرىمىز يىغىلغان شەرەپلىك تارىخىي ماكان ئىدى!!! مانا بۈگۈن ئەنە شۇنداق شەرەپلىك ماكانلىرىمىزدا ئاتالمىش 'شەخەنزە' دەيدىغان تولۇق خىتايلاشتۇرۇلغان مىليون كىشىلىك ئەڭ زامانىۋى ۋە يېرىم ھەربىي 'سۈنئىي خىتاي دۆلىتى' نىڭ ئەۋرىشكىسىنى كۆرمەكتىمىز!

بۇنىڭغا ئوخشىغان مىساللاردىن غۇلجا دېۋىزىيە - كۆرە - ھەرمباغ، جىڭ دېۋىزىيە ئورنى، شىخۇ كۈيتۈڭ، ئۈرۈمچى 'ئۇچاچۈي'، ئۈرۈمچى 'جىغانلىق خىمىيە ئوغۇت زاۋۇتى'، تۇرپان 'داخىيەن'، كورلا ئۇششاقتال 'لوان'، ئاقسۇ بىڭتۇەن دېۋىزىيىلىرىدىن 'تارىم'، مارالۋېشى 'ئاجال' ... قاتارلىقلارنى كۆرسىتىشىمىز مۇمكىن. ئەڭ ئەقەللىسى، قەشقەردىكى دېۋىزىيىمۇ ھەرگىز قەشقەرنىڭ ئىگىلىگىنى يۈكسەلدۈرمەك ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى سەكسەننچى يىللارنىڭ بېشىدىكى «ئۆكتەبىر خەلق نامايىشى ۋە قەسى» دىن ئەنسىرىشىپ كەلتۈرۈلگەن تاجاۋۇزچىلار ئورگىنىدۇر! بۇلارغا ئوخشايدىغان يەرلىرىمىزنىڭ ھەممىسىلا خىتايلارنىڭ تارىختا ئەڭ ئېغىر مەغلۇپ بولغان ياكى ئەڭ ئەنسىرىگەن مىللىي ئازادلىق

جەڭ مەيدانلىرى، مۇھىم قاتناش تۈگۈنلىرى، مۇھىم بايلىق مەنبەلىرى، جەڭگىۋارلىقى كۈچلۈك يۇرتلىرىمىز ياكى يەرلىك ئاھالە زىچ يەرلەر ئىكەنلىكىنى ھەرگىزمۇ ئۇنتۇپ قالماسلىقىمىز كېرەك! ئەڭ مۇھىمى، بۇ خىتايلاشتۇرۇلغان يېرىم ھەربىي ياكى تولۇق قوراللىق ھەربىي سانائەت بازىلىرىنىڭ ئەينى ۋاقىتتىكى خەلقىمىزنى باستۇرۇش ئۈچۈنلا مۆكتۈرۈلگەن ھەربىي بازىلار ئىكەنلىكىنى ھەربىر ئەۋلادىمىزنىڭ مېڭىسىگە قويۇۋېتىشىمىز شەرت ئىدى. ئەمەلىيەتتە بىزنىڭ ئەۋلادلىرىمىز بۇنداق يەرلەر ئۈچۈن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا رەخمەت ئېيتىدىغان، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ قۇدرىتىگە ھەيران قالىدىغان مىسال شەكلىدە تەربىيەلەندى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى خەلقىمىزدىن ئەنسىرەپ كېتىدىغان يېرى قالمىغانلىقىنى مۆلچەرلەشكىندىن كېيىن، بۇ خىل ساپ 'خىتاي بىڭتۇەن يېڭى شەھەر' لىرىنى كەينى-كەينىدىن ئاشكارلىشىپ، يەرلىك شەھەرلەرنى ئاشكارا خىتايلاشتۇرۇش بازىلىرىغا ئايلاندۇرۇپ، قىسقىغىنا ۋاقىت ئىچىدىلا ئۈرۈمچى، سانجى، ئالتاي، چۆچەك، بۆرتالا، غۇلجا، گۈچۈڭ، پۇكاڭ، قۇمۇل، كورلا، ئاقسۇ، پوسكام، ... قاتارىدىكى شەھەرلىرىمىزنىمۇ ئۈستۈن خىتاي نوپۇسى ھالىتىگە كەلتۈرۈۋېلىشتى. ھەتتا شىمالدىكى نۇرغۇن ناھىيە-يېزىلىرىمىزنىمۇ كەنت-مەھەللىلەر بويىچە ئۈستۈن خىتاي نوپۇسى ھالىتىگە كەلتۈرۈپ بولۇشتى. شۇنى ئۇنتۇماسلىقىمىز كېرەككى، بۇ جايلارنىڭ ھەممىسىلا كونا مىللىي ئازاد رايونلىرىمىز ياكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئېغىر زەربە يېگەن

ئۇرۇش مەيدانلىرىمىزدۇر! ئۇ يەرلەر قانداقتۇر بىكار قالغان بوش يەر ياكى خىتاي تاجاۋۇزچى ئەسكەرلىرىنىڭ ئاھالە زىچ يەرلەردىن قېچىپ ئورۇنلاشقان يەرلەر ئەمەس. ئۇ يەرلەر پەقەتلا يەرلىك مىللەتلەرگە قوراللىق مۇداخىلە يۈرگۈزۈشنىلا مەقسەت قىلىپ كېيىن ئىگىلەنگەن ھەربىي لاگېرلىرىنىڭ ئۆزگەرتىلىشىدىن شەكىللەنگەن، خالاس! دېمىسىمۇ، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بۇ ئەتراپلاردا كۆرۈلگەن ئۇششاق-چۈششەك مىللىي نارازىلىق ھەرىكەتلىرىنى قانلىق باستۇرۇشلاردا ئەنە شۇ تېررورچى بىگتۈەن باندىتلىرىدىن ياكى ئۇلارنىڭ شاگىرت-ئەۋلاتلىرىدىن پايدىلىنىپ كەلمەكتە! مانا ئەمدىلىكتە، ئەنە شۇ باندىتلار ئارمىيىسى ۋە تىنىمىزنىڭ ئاساسلىق خىتاي ئاھالىسى بولۇش بىلەن بىرگە، ئۇلارنىڭ ۋاستىسى بىلەن خىتايىمىز قالغان بارلىق شەھەر-يېزىلىرىمىز مۇتلەق ئۈستۈن خىتايلاشقان ھالغا كەلتۈرۈلۈش ئۈچۈن سەپەرۋەر قىلىنماقتا. بۇ يەردە يەنە شۇنىمۇ ئالاھىدە تەكىتلەش كېرەككى، بىزنىڭ نۇرغۇنلىغان غەرب ئەللىرىدىكى مۇھاجىرلىرىمىز خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئۈستىدىن يىغلاپ-قاقشاپ دەرد تۈككەنلىرىدە سابىق سوۋېت ئوتتۇرا ئاسىياسىغا ئوخشىتىپ، ۋە تىنىمىزدىكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ "مىللىي ئاسسىمىلياتسىيە سىياسىتى" ھەققىدە بەكلا كۆپ داۋراڭ قىلىشىدىكەن. شۇنى ئۇنتۇمايلىكى، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ۋە تىنىمىز خەلقىگە تەخمىنەن ئاتمىشىنچى يىللىرىدىن باشلاپلا ئاسسىمىلياتسىيە قىلىش سىياسىتىدىن ۋاز كېچىپ،

ۋەتىنىمىز خەلقىنى بىۋاسىتە، ۋاسىتىلىك ياكى تەبىئىي چارىلەر بىلەن مىللەت سۈپىتىدە يەر يۈزىدىن تەدرىجىي يوقىتىش، ئاخىرىدا قالغانلىرىنى ياۋايى مىللەتلەر قاتارىدا نادان، نامرات قالدۇرۇش ئۈچۈن پىلان تۈزۈپ ئىزچىل ئىجرا قىلىپ كەلمەكتە. تولۇق مۇستەملىكە ھالىغا كەلتۈرۈلگەن خەلقىمىزنى خىتايغا سىڭدۈرۈش ھەرىكەت پىلانى مانا ئەندىلا باشلانماقتا. "ئاسسىمىلياتسىيە" دېگەننى كۆتۈرۈپ چىققانلار بۇ سۆزنىڭ ئەقەللىي لۇغەت مەنىسىنىمۇ بىلمەيدىغان ۋە ئانا ۋەتىنىنىڭ پاجىئەلىرىدىن خەۋىرى بولمىغان ياكى ئۇنى مازاق قىلىدىغان مۇھاجىرلار بولسا كېرەك؟

بۇ جەرياندا ئەنە شۇ يوشۇرۇن ھەربىي بازىلار، بىڭتۇەنلەر، ئۇلارنىڭ قولىدىكى زاۋۇت-كانلار، سودا-مۇلازىمەت يەرلىرى، مەمۇرىي ئورۇنلار، چېگرا بويلىرى خەلقىمىزدىن مۇتلەق يوشۇرۇن تۇتۇلغان ۋە مىللىي قوراللىق قوشۇنىمىز بار يىللاردا ئىنتايىن مەخپىي شەكىلدە ئۈستۈن خىتاي تاجاۋۇزچى كۆچمەنلەر نوپۇسى يارىتىش يوشۇرۇن بازىلىرى قىلىپ پايدىلىنىلغان ئىدى. ھەتتا مەخپىي تۈرىمىلەرمۇ خىتاي تاجاۋۇزچى كۆچمەنلەر نوپۇسى يارىتىش ۋەزىپىسىنى ئۈستىگە ئېلىشقانىدى. مانا بۈگۈن ھەرقانداق 'سۈلھىچى ئەۋلىيا' قۇرۇق گەپ بىلەن خىتاي تاجاۋۇزچىلار نوپۇسىنىڭ كۆپىيىش دولقۇنىنى قەتئىي توسالماس ھالەت شەكىللىنىپ بولدى. ئۇلارنى توسىيالىشى ئۇياقتا تۇرسۇن، خەلقىمىزنىڭ شەھەر نوپۇسى كېرەكسىزلەر دېگەن ناملار بىلەن ئاشكارا

ئىشتىن قوغلىنىپ، چەت يەرلەرگە سۈرگۈن قىلىنماقتا!

قىسقىسى، بۈگۈن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى يېرىم ئەسىر ئاۋۋالقى جاڭ جىزجوڭ پىلانلاپ چىققان ۋەتىنىمىزنى تولۇق خىتايلاشتۇرۇش لايىھىسىنى ھەقىقىي تۈردە ئاشۇرۇپ ئورۇنداش باسقۇچىدا تۇرماقتا! ئۇلار بۇ ھالەتكە "دۈشمەن قالدۇقلىرىنى تازىلىشىپ بېرىپ چىقىپ كېتىمىز، ... سىلەرنىڭ گۈللىنىشىڭلارغا ياردەم بېرىمىز، ... بايلىقىڭلارنى ئېچىشقا ياردەم بېرىمىز..." دېگەندەك ئالدامچىلىقلار بىلەن ئېرىشتى. بىز، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ بۇ خىلدىكى ئالدامچىلىقلىرىغا ئويلىنماستىنلا ئىشەنگەندۇق! بەلكىم ھازىرمۇ ئىشىنىپ ئولتۇرماقتىمىز! ھالبۇكى، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ۋەتىنىمىزنى "تارىختىن بۇيان خىتايلار گۈللەندۈرۈپ كېلىۋاتقان تىپىك خىتاي يۇرتىدۇر" دەپ ئاللىقاچان دۇنياغا جاكارلاپ بولدى! بۈگۈن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ۋەتىنىمىزگە ئوتتۇز مىليون، ئەللىك مىليون، ھەتتا يۈز مىليون خىتاي تاجاۋۇزچى تىلەمچىلىرىنى كۆچۈرۈپ كېلىش ئۈستىدە جىددىي باش قاتۇرۇشماقتا!

ئەگەر ۋەتىنىمىز تۇپراقلىرىدىكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ نوپۇسى، خەلقىمىز نوپۇسىدىن بىر-ئىككى ھەسسە ئارتىپلا كېتىدىكەن، خىتايلار ۋەتىنىمىزنىڭ "پالانى جۇمھۇرىيەت، يوكۇنى دۆلەت..." ناملىرىدا مۇستەقىل بولۇشىمۇ ھەرگىز رەت قىلماستىكى مۇمكىن. چۈنكى ۋەتىنىمىزدە مۇتلەق ئۈستۈن خىتاي نوپۇسىغا ئېرىشىۋالغان، ۋەتىنىمىزنىڭ بارلىق

سانائەت، مەمۇرىي ھوقۇق، قوراللىق كۈچلىرى، تېخنىكا كۈچلىرى ۋە شەھەرلىرىمىزنى چاڭگىلىغا كىرگۈزۈۋالغان بۇ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى مۇستەقىل بولغاندىن كېيىنمۇ “سۈنئى خىتاي دۆلىتى” شەكلىدە مەڭگۈ ئۈستۈنلۈكىنى ساقلاپ، بىزنىڭ يوقىتىلىشىمىزنى ‘ئىچكى ئىشلار’ ھالىتىگە كەلتۈرۈۋالدىغان رەسمىي خىتاي دۆلىتى ھالىغا كېلىۋېلىشى مۇقەررەر. ئەينى ۋاقىتتا ئەللىك مىڭ كىشىلىك خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا تەڭ كېلەلمەي ۋاستىلىك تەسلىم بولغان خەلقىمىز، ئەللىك مىليوندىن ئېشىپ كەتكەن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا زادىلا تەڭ كېلەلمەيدۇ. روشەنكى، دۇنيانىڭ ھەرقانداق بىر بۆلۈكىدە بۇ خەلققە ھېسداشلىق قىلىپ ئەللىك مىليون كىشىلىك بىر تاجاۋۇزچىنى قوغلىشىپ بېرەلەيدىغان بىر مۇكۈچ تېپىلمايدۇ. چۈنكى، بۇ كىچىك خىتاي دۆلىتى، نىڭ ئارقىسىدا بىر-ئىككى مىليارد نوپۇسقا ئىگە چوڭ بىر خىتاي دۆلىتى ئۇلارغا ئارقا تىرەك بولۇپ بېرىدۇ. ئۇ چاغدا ھەممىدىن قۇرۇق قالدىغان خەلقىمىز سەرگەردان سىگانلار ياكى ئامېرىكا ھىندىيانلىرىدەك بىچارە ئورۇنغا چۈشۈپ قېلىپ، ھەممە مەسخىرە قىلىشىدىغان ۋە پەس كۆرۈشىدىغان ئىنسانىيەت سۈپۈرۈندىلىرىگە ئايلىنىپ قالىدۇ! بەزى ماتېرىياللاردىن قارىغاندا، ھېلىتىنلا سىگانلار بىلەن ئىندىئانلارنىڭ كېلىش مەنبەسىنى ئۇيغۇرلار دەپ قارىشىدىغان غەلىتى ‘تەتقىقات مۇلاھىزىلىرى’ خېلى داڭلىق دەپ قارالغان ئېتنوگرافچىلار تەرىپىدىن ئوتتۇرىغا قويۇلۇشقا باشلىماقتا ۋە ئىچىمىزدىكى بىر قىسىم ساددا ئاقىللىرىمىز

بۇنىڭدىن مەغرۇرلىنىپ، ئەسلىدە ئامېرىكىنى بىز كەشىپ قىلغان ئىكەنمىز دەپ ماختانماقتا.

مانا بۇ، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ يۈرگۈزۈۋاتقان سۈنئىي نوپۇس ئۈستۈنلۈكى يارىتىش ئارقىلىق ئىشغال قىلىش سىياسىتىنىڭ ئاخىرقى مەقسىتى!

رۇسىيەنىڭ ئوتتۇرا ئاسىيانى بېسىۋېلىشى، ئىنگىلىزلار- نىڭ شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيانى بېسىۋېلىشى خىتاي تا- جاۋۇزچىلىرىنىڭ باسقۇنچىلىقىدىن تۈپتىن پەرق قىلىدۇ. ياۋروپالىقلارنىڭ مۇستەملىكە سىياسىتى ئىقتىسادىي كېڭەيمىچىلىك ئۈستىگە قۇرۇلغان بولۇپ، بايلىق، ھەربىي بازا ۋە بازار ئامىللىرى ئورنىدا پايدىلىنىشنى مەقسەت قىلغان بولسا، بۈگۈنكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ۋەتىنىمىزنى يۇرتىغا پېتىشماي كېتىۋاتقان خىتايلىرى ئۈچۈن ھاياتلىق ماكانى دەپ بېسىپ ياتماقتا! شۇڭا، بىرتانىيە ئىمپېرىيىسى ئاسىيادىكى مۇستەملىكىلىرىدىن ئايرىلغىنىدا، رۇسىيە ئىمپېرىيىسى ئوتتۇرا ئاسىيادىن ئايرىلىپ قالغىنىدا خۇددى ئۈستىدىن ئېغىر بىر يۈكنى ئېلىپ تاشلىغاندەك يەڭگىللىك ھېس قىلىشقانىدى. بۈگۈنكى دۇنيا ئىقتىسادىي پائالىيەتلىرىمۇ بۇرۇنقىسىدىن پەرق قىلغان ھالدا بېقىندىلار خام ئەشيانى ئۆزلىرى ئالدىغا ئەكېلىپ بېرىش، ماللىرىنى تالىشىپ سېتىۋېلىش شەكلىگە قاراپ ئۆزگىرىۋاتقان بولغاچقا، بۇرۇنقىدەك ئۇنداق كەسكىن مۇستەملىكىچى باشقۇرۇش شەكلىگە ھاجىتى قالمىغانىدى. ئەمما خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ۋەتىنىمىزدىن ئايرىلىپ قېلىشنى

مىللىي تەقدىرنىڭ زاۋالى دەپ چۈشەنمەكتە. شۇنداق ئىكەن، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ۋە تىنىمىزدىن ھەرگىزمۇ قايسى بىر داھىمىزنىڭ، قايسى بىر نامايىشمىزنىڭ، قايسى بىر ئەلنىڭ قۇرۇق سۆزلىرىدىن ياكى بولمىسا نوپۇس سانىمىزدىن قورقۇپ ئۆزلۈكىدىن چىقىپ كەتمەيدۇ! بۇنداق بىر تاجاۋۇزچىنى نوپۇس سانىمىزنى داۋراڭ قىلىپلا ئەمەس، ھەتتا ۋە تىنىمىزدىن يىگىرمە مىڭ كىلومېتىر يىراقتا تۇرۇۋاتقان ئاق شىننىڭ بىر-ئىككى ئېغىز گەپ قاجۇرۇپ قويۇشلىرىدىن قورقۇپ چېكىنىشكە مەجبۇرلاشقا بولىدۇ دەپ ئىشىنىپ، خەلقىمىزنىمۇ بۇنداق بەگىنىڭ خىياللىرىغا ئىشەندۈرۈشكە مەجبۇرلاۋاتقان 'مەدىنى زىيالىي' لىرىمىزغا ئەپسۇسلانماي تۇرالمىمىز. خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى پەقەتلا بىۋاسىتە زەربە بەرگىلى بولىدىغان ئەڭ مۇۋاپىق ئەمىلى قوراللىق كۈرەشلەرنىڭ ۋەھمىسىدىن قورقۇپ ۋە تىنىمىزدىن چېكىنىدۇ. بۇ يەردە قوراللىق تىنىمىزنىڭ دۈشمەننىڭكىدىن كۈچلۈك-ئاجىز بولۇشى، ئۇرۇش تەكتىكلىرىمىزنىڭ دۈشمەننىڭكىدىن يۇقىرى-تۆۋەن بولۇشى مۇھىم ئەمەس. مۇھىم بولغىنى — ۋە تىنىمىز ئىچىدە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قارشى ئەڭ مۇۋاپىق تەكتىكا شەكىلنى ئالغان ئىزچىل زەربە بېرىش ھەرىكىتىنى پەيدا قىلىشتۇر. خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بۇ ھەقىقەتنى بىزدىن بالدۇر بىلىۋالغانلىقى ئۈچۈن، ۋە تىنىمىز خەلقىگە بىرمۇ مىللىي پۈتكۈن ساقلىشىغا يول قويمىدى. شۇ سەۋەبتىن خەلقىمىزنىڭ مىللىي مەنلىكىنى تونۇتىدىغان، قايتا كۈچلىنىشكە سەۋەب بولۇپ قالدىغان قىلچىلىك ئىمكانىيەتلەرنىمۇ قالدۇرماي يوقىتىپ كەلمەكتە.

بۇنداق بىر دۈشمەنگە نوپۇس سانىمىزنى باھانە قىلىپ
كۆرسىتىپ قۇتۇلۇپ كېتىشنى ئويلاش، قىلچىمۇ ئەقىلگە
سىغمايدىغان بىر دۆلۈكتۇر!

ئەپسۇسكى، بىزنىڭ نۇرغۇن ئوقۇمۇشلۇق ئەربابلرىمىز
ئارىسىدىكى بىرقىسىم كىشىلەر خەلقىمىزنى نوپۇس ئويۇنغا
ئوخشاش ئەھمىيەتسىز ئىشلار ئەتراپىغا جەلپ قىلىۋېلىپ،
خەلقىمىزنىڭ ئەڭ ئۈنۈملۈك ۋە ئەڭ بىخەتەر يوشۇرۇن
زەربە بېرىش ھەرىكەتلىرىگە ئاتلىنىش قىزغىنلىقىنى ۋە بۇ
ھەقتىكى تەشەببۇسلىرىنى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىدىن بۇرۇن
باستۇرۇش، چەكلەش، ئۇچۇقتۇرۇشلار بىلەن مەشغۇل
بولماقتا. بۇ جەھەتتە 'مەدەنىي غەرب ئەللىرى' گە يېقىندىن
بېرى بېرىپ جايلىشىۋالغان 'زامانىمىزنىڭ بىلەرمەنلىرى'
تاجىنى كىيگەنلەر ئالاھىدە تۈرتكىلىك روللارنى ئوينىماقتا.
بىزنىڭ دۈشمەنلىرىمىز بولغان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بۇ
ئەربابلرىمىزنىڭ ئەكسىچە، خەلقىمىز ئارىسىدا ئىدىيەۋى
زىددىيەتلەرنى كۈچەيتىدىغان ۋاسىتىلىك ياكى بىۋاسىتە
ئىچكى قالايمىقانچىلىقلارغا زور كۈچ بىلەن مەبلەغ سېلىشىپ،
يۇقىرىقىدەك پىكىردىكى كىشىلىرىمىز ۋاسىتىسىدە خەلقىمىزنى
تىزگىنلەشكە تىرىشماقتا. ئۇنىڭ بەدىلىگە ۋەتىنىمىزگە
قوش رېلىسلىق تۆمۈريول تارتىپ كېلىشتى، نېفىت تەبىئىي
گاز تۇرۇبا يوللىرى ياتقۇزۇشنى بىخەتەر ئىشقا ئاشۇرماقتا،
ۋەتىنىمىزدىكى تاجاۋۇزچى خىتاي نوپۇسىنىڭ سۈنئىي
كۆپىيىشىنى تارىختىكى ئەڭ يۇقىرى سەۋىيىدىن ھەسسەلەپ

ئاشۇرۇۋېتىشماقتا!

ئەمدى بىر قىسىم نوپۇس ئويۇنچىلىرىمىز يەپ-يېڭى بىر قورقۇتۇش سۆزىنى تەرغىب قىلىشقا باشلىدى: "ۋەتىنىمىزدىكى خىتاي كۆچمەنلىرىنىڭ سانى ئاللىقاچان ئوتتۇز مىليوندىن ئېشىپ كەتتى! ھەتتا ئەللىك مىليونغا يېقىنلاشتى دېيىشكىمۇ بولىدۇ!"

بۇلار ئەمدى نېمە دېمەكچى؟ ۋەتىنىمىزنى بېسىپ ياتقان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئاللىمۇ قاچان قوغلاپ چىقارغىلى بولىدىغان سان چەكلىمىسىدىن ئېشىپ كەتتى، ئەمدى ئۇلار بىلەن تىنچ بىرگە ئۆتۈش يولىمىزلا قالدى دېمەكچىمۇ؟ بۇنداق ئەمىلى قانۇنىيەتلەرگە ئۇيغۇن كەلمەيدىغان بەگىنىڭ مەنتىقىسى بويىچە قىلىنغان ھېساب ئەلۋەتتە ئارتۇق چىقىدۇ! بۇمۇ بىر خىل يوشۇرۇن ياكى ۋاستىلىك مىللىي مۇناپىقلىق بولۇپ ئوتتۇرىغا چىقماقتا. بىز بۇنداق زىيانلىق مۇبالىغە ياراتقۇچىلارنىڭ خەلقىمىز ئارىسىدا تارقىتىۋاتقان ۋەھىملىرىگە قىلچە قۇلاق سالماسلىقىمىز لازىم! ئەمەلىيەت شۇكى، ۋەتىنىمىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىقىنى قولغا كەلتۈرۈشىمىزنىڭ بىردىن-بىر ئالدىنقى شەرتى — ۋەتىنىمىزدىكى خىتاي تاجاۋۇزچىلار سانىنى ئەللىك مىڭنىڭ ئاستىغا چۈشۈرۈش! بۇ نۇقتىدىن ئالغاندا، ۋەتىنىمىزدىكى ئەڭ چوڭ دۈشمەن خەۋپى — يىلىغا بىر مىليونغا يېقىن سۈرئەت بىلەن ئارتىپ كېتىۋاتقان — سۇنئى ۋە تەبىئىي ئارتىپ كېتىۋاتقان ئون مىليوندىن ئارتۇق خىتاي تاجاۋۇزچى

بۇنداق بىر دۈشمەنگە نوپۇس سانىمىزنى باھانە قىلىپ
كۆرسىتىپ قۇتۇلۇپ كېتىشنى ئويلاش، قىلچىمۇ ئەقىلگە
سىغمايدىغان بىر دۆتلۈكتۇر!

ئەپسۇسكى، بىزنىڭ نۇرغۇن ئوقۇمۇشلۇق ئەربابلرىمىز
ئارىسىدىكى بىرقىسىم كىشىلەر خەلقىمىزنى نوپۇس ئويۇنغا
ئوخشاش ئەھمىيەتسىز ئىشلار ئەتراپىغا جەلپ قىلىۋېلىپ،
خەلقىمىزنىڭ ئەڭ ئۈنۈملۈك ۋە ئەڭ بىخەتەر يوشۇرۇن
زەربە بېرىش ھەرىكەتلىرىگە ئاتلىنىش قىزغىنلىقىنى ۋە بۇ
ھەقتىكى تەشەببۇسلىرىنى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىدىن بۇرۇن
باستۇرۇش، چەكلەش، ئۇچۇقتۇرۇشلار بىلەن مەشغۇل
بولماقتا. بۇ جەھەتتە 'مەدەنىي غەرب ئەللىرى' گە يېقىندىن
يېرى يېرىپ جايلىشىۋالغان 'زامانىمىزنىڭ بىلەرمەنلىرى'
تاجىنى كىيگەنلەر ئالاھىدە تۈرتكىلىك روللارنى ئوينىماقتا.
بىزنىڭ دۈشمەنلىرىمىز بولغان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بۇ
ئەربابلرىمىزنىڭ ئەكسىچە، خەلقىمىز ئارىسىدا ئىدىيىۋى
زىددىيەتلەرنى كۈچەيتىدىغان ۋاسىتىلىك ياكى بىۋاسىتە
ئىچكى قالايمىقانچىلىقلارغا زور كۈچ بىلەن مەبلەغ سېلىشىپ،
يۇقىرىقىدەك پىكىردىكى كىشىلىرىمىز ۋاسىتىسىدە خەلقىمىزنى
تىزگىنلەشكە تىرىشماقتا. ئۇنىڭ بەدىلىگە ۋە تىنىمىزگە
قوش رېلىسلىق تۆمۈريول تارتىپ كېلىشتى، نېفىت تەبىئىي
غاز تۇرۇبا يوللىرى ياتقۇزۇشنى بىخەتەر ئىشقا ئاشۇرماقتا،
ۋە تىنىمىزدىكى تاجاۋۇزچى خىتاي نوپۇسىنىڭ سۇنئىي
كۆپىيىشىنى تارىختىكى ئەڭ يۇقىرى سەۋىيىدىن ھەسسىلەپ

ئاشۇرۇۋېتىشماقتا!

ئەمدى بىر قىسىم نوپۇس ئويۇنچىلىرىمىز يەپ-يېڭى بىر قورقۇتۇش سۆزىنى تەرغىب قىلىشقا باشلىدى: "ۋەتەنمىزدىكى خىتاي كۆچمەنلىرىنىڭ سانى ئاللىقاچان ئوتتۇز مىليوندىن ئېشىپ كەتتى! ھەتتا ئەللىك مىليونغا يېقىنلاشتى دېيىشكىمۇ بولىدۇ!"

بۇلار ئەمدى نېمە دېمەكچى؟ ۋەتەنمىزنى بېسىپ ياتقان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئاللىمۇ قاچان قوغلاپ چىقارغىلى بولىدىغان سان چەكلىمىسىدىن ئېشىپ كەتتى، ئەمدى ئۇلار بىلەن تىنچ بىرگە ئۆتۈش يولمىزلا قالدى دېمەكچىمۇ؟ بۇنداق ئەمىلى قانۇنىيەتلەرگە ئۇيغۇن كەلمەيدىغان بەگگىنىڭ مەنتىقىسى بويىچە قىلىنغان ھېساب ئەلۋەتتە ئارتۇق چىقىدۇ! بۇمۇ بىر خىل يوشۇرۇن ياكى ۋاسىتىلىك مىللىي مۇناپىقلىق بولۇپ ئوتتۇرىغا چىقماقتا. بىز بۇنداق زىيانلىق مۇبالىغە ياراتقۇچىلارنىڭ خەلقىمىز ئارىسىدا تارقىتىۋاتقان ۋەھىمىلىرىگە قىلچە قۇلاق سالماسلىقىمىز لازىم! ئەمەلىيەت شۇكى، ۋەتەنمىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىقىنى قولغا كەلتۈرۈشىمىزنىڭ بىردىن-بىر ئالدىنقى شەرتى — ۋەتەنمىزدىكى خىتاي تاجاۋۇزچىلار سانىنى ئەللىك مىڭنىڭ ئاستىغا چۈشۈرۈش! بۇ نۇقتىدىن ئالغاندا، ۋەتەنمىزدىكى ئەڭ چوڭ دۈشمەن خەۋپى — يىلىغا بىر مىليونغا يېقىن سۈرئەت بىلەن ئارتىپ كېتىۋاتقان — سۈنئى ۋە تەبئىي ئارتىپ كېتىۋاتقان ئون مىليوندىن ئارتۇق خىتاي تاجاۋۇزچى

كۆچمەنلەردىن كەلمەكتە .

بىزنىڭ نوپۇس تەرىقاتچىلىرىمىز ئەجەبا بۇ دۈشمەن نوپۇسىنىڭ كۆپىيىشىگە ئەمىلى چەكلىمە قويدىغان قايسى بىر پىلانىنى ئوتتۇرىغا قويۇپ بېقىشتى؟ ”تىنچلىق!“ ئۇلار خەلقىمىزنى تاجاۋۇزچى دۈشمىنىگە قارشى چىقماي تىنچ تۇرغۇزۇشتىن باشقا ھېچقانداق بىر ھەرىكەتكە يېتەكلەپ باققىنى يوق! دىققەت بىلەن كۆرۈپ چىقىدىغان بولساق ئوتتۇرا ئاسىيادىكى، تۈركىيەدىكى، ياۋروپادىكى، ئامېرىكىدىكى، ئاۋسترالىيىدىكى، ياپونىيىدىكى، ... داڭلىق يېتەكچىلىرىمىز، زىيالىيلىرىمىز، بايۋەتچىلىرىمىز، بىلەرمەنلىرىمىز، ... نىڭ مۇتلەق كۆپ قىسمىنىڭ ئېلان قىلغان ماتېرىياللىرىدا خەلقىمىزگە ”تىنچ تۇر!“ دىن باشقا ھېچقانداق بىر ھەرىكەت پروگراممىسىنى تۈزۈپ بەرمىگەن. ھەتتا ئۇدۇل بېرىپ سورىغىنىڭىزدىمۇ ئەۋلىياسى ئوتتۇرىغا چىقىپ ”ۋەتەن ئازادلىقىنىڭ كەلگۈسى ھەرىكەت پىلانى، ياكى ھەرىكەت پروگراممىسى“ دەپ بىرەر ۋاراق بولسىمۇ بىرنېمىنى ئوتتۇرىغا چىقىرالمايدۇ. ”تىنچ تۇرۇش“ نىڭ پروگراممىسىنى بولسىمۇ يېزىپ كۆرسىتەلمىگەن بولسىمۇ كاشكى! دەرۋەقە، تىنچ يېتىشىنىڭ پروگراممىسى يوق-تە!

1.25 قوراللىق دۈشمىنىمىز

ئەڭ بولمىغاندا، بۈگۈنكى دۇنيادا بىرەر مىللەتنى ئۆز ئانا ۋەتىنىدە بىراقلا ئاشكارا قىرىپ تۈگىتىۋېتىشكە پىتىنالايدىغان ئېھتىماللىق بۈگۈنچە يوق دېيەرلىك بولغىنى ئۈچۈن، خىتاي

تاجاۋۇزچىلىرى مۇنتىزىم قوراللىق قوشۇنغا تايىنىپ قورالسىز تۇرغان ۋە تىنىمىز خەلقىنى ئاشكارا ئوتتۇرىغا چىقىپ بىراقلا قىرىپ تۈگىتىۋېتىشكە مەڭگۈ پىتىنالمىدۇ دەپ ئىشىنىشىمىز مۇمكىن. شۇنىسى باركى، بۇ خەلق تولۇق يوقتىلمىغىچە ياكى ئەڭ بوزەك ھالغا كەلتۈرۈلمىگىچە ۋە تىنىمىزنى خاتىرجەم ھالدا خىتاي يېرى ھالىتىگە كەلتۈرۈۋېلىش ئىمكانىمۇ بولمايدۇ. قانداق قىلىش كېرەك؟ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى مۇستەملىكىلىكنى ياۋاشلىق بىلەن قوبۇل قىلىشقا تەييار قىلىنغان خەلقىمىزنى تىنچ يوقتىشىنىڭ ياكى باھانە ئويدۇرۇپ پەيدىن-پەي يوقتىشىنىڭ چارىسىنى كەشىپ قىلىشتى: خەلقىمىزنى ئۆزلىرىنىڭ تارىخى ۋە تىنى بولغان شەرقىي تۈركىستان تۇپراقلىرىدىن قوغلاپ چىقىرىلغۇدەك باشقا يەرمۇ تاپالمىغان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى، خەلقىمىزنى ئۆز يېرىدە قېيىن-قىستاقلا، بوھتان-تۆھمەتلەر، ئىچكى زىددىيەتلەر، چىرىكلەشتۈرۈپ بېھوشلاشتۇرۇش ياكى ئويدۇرما 'تەشكىلات' لار، ئويدۇرما 'قوزغىلاڭ' لارنى باھانە قىلىپ يوقتىتىش، نادان ۋە نامرات قالدۇرۇش چارىسىنى تېپىپ خەلقىمىزنى قىرغىن قىلىپ يوقتىشقا ئاتلانماقتا. مەسىلەن، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئاشكارا ھالدا "تۈركىيەدە، قازاقىستاندا، ئافغانىستاندا ھەربىي مەشىق لاگېرلىرىنى قۇرغان، پۈتكۈل مۇھاجىردىكى ئۇيغۇرلار ۋە تەنگە زوراۋانلىق كۈچى بىلەن قايتىشنى مەقسەت قىلىدىغان نەچچە ئونلىغان يۇرتىغا قايتىش قوراللىق تەشكىلاتلىرىنى قۇرغان، بۇلارنى نەچچە ئون بۆلگۈنچى پارتىيىسى يېتەكلەپ كەلمەكتە،

بۇ تەشكىلات ۋە پارتىيەلەرنىڭ گۇماشتىلىرى ئاپتونوم رايونىمىز ئىچىدە يوشۇرۇن پائالىيەتلىرىنى كەڭ كۆلەمدە قانات يايدۇرماقتا، ... بۇلارغا قىلچە رەھىم قىلماستىن، مىڭى خاتا ئۆلتۈرۈلسە مەيلىكى، بىرسى توردىن چۈشۈپ قالمسۇن دەيدىغان پىرىنسىپ بويىچە قەتئىي تۈردە كۈچلۈك زەربە بېرىشىمىز لازىم! ...” دەپ ھىتلىپ فاشىستلىرىدىنمۇ ۋەھشىلىك بىلەن قىرغىن قىلماقتا؛ ئۇنىڭدىن باشقا يەنە يالغان-ياۋىداق داۋراڭلارنى تارقىتىپ، چەتئەللەردىكى مۇتلەق تىنچ ئۇسۇللار بىلەن ۋەتەن قۇتقۇزىمىز دەپ يۈرگەن تەشكىلاتلارنى مۇبالىغەشتۈرۈپ ۋەتەننىمىزدىكى مىللىي كۈچلىرىمىزنى جازالاشقا باھانە قىلىشماقتا.

ھالبۇكى، چەتئەلدىكى ھەرقانداق بىر مۇھاجىرىمىز بىرەر پارتىيە ياكى لاگېر قۇرماق تۈگۈل، بېشىنى تىققۇدەك يەرمۇ تاپالماي يۈرگەن بىچارە سەرگەردانلار پادىسىدىن باشقا نەرسە ئەمەس! زېرىككەنلىرىدە يىغىلىپ مۇڭداشقىلى ياكى تۇرۇۋاتقان ئەللەردىكى چەتئەل سىياسىي تەشكىلاتلىرىنىڭ خىتايىدىكى ئەھۋاللارغا قىزىقىشى ياكى خىتايغا كۆزى قىلىپ كۆرسىتىشى ئۈچۈن قۇرۇپ چىقىشقان جەمئىيەت، ۋەخپە، مەركەز، قۇرۇلتاي، ئىتتىپاق، يىغىلىش ئورنى دېگەندەكلىرىمۇ بىر-بىرىنى خائىن-ئىشپىيون دېيىشىپ، غەيۋەت قىلىدىغانغا ئادەم تېپىشالماي قالغانلىرىدا دادىسىنىڭ بولسىمۇ غەيۋەتنى قىلىشىدىغان ئۆلتۈرۈش سورۇنلىرىدىن باشقا نەرسە ئەمەس. شۇنچە يىللاردىن بېرى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئەنە شۇلارنىڭ

گېپىنى قىلىشتىڭ دەپ باھانە قىلىشىپ ۋە تىنىمىزدە
نۇرغۇنلىغان كىشىلىرىمىزنى قولغا ئېلىشتى، جازالاشتى،
سۈرگۈن قىلىشتى ياكى ئۆلتۈرۈپ تۈگىتىشتى!

يۈكسەك دەرىجىدە تەرەققىي قىلىۋاتقان بۈگۈنكى دەۋردە
دۇنيادىن بىخەۋەر، ئۆز مىللىي ئىگىلىكى، ئۆز مىللىي
ھاكىمىيىتىدىن مەھرۇم قالدۇرۇلغان، زامانىۋى پەن-
تېخنىكا بىلىملىرىدىن بىخەۋەر قالغان، قوراللىق كۈچىدىن
مەھرۇم قالدۇرۇلغان ھەرقانداق بىر مىللەت ئۇزۇنغا قالماي
يەر يۈزىدىكى ئۆزىنىڭ مىللەت بولۇپ مەۋجۇد بولۇش
شارائىتىنى يوقاتقان بولىدۇ-دە، يوقىلىشقا يۈز تۇتىدۇ.
بۇنىڭ ئۈچۈن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى خەلقىمىزنى زامانىۋى
ئۇچۇر ۋە پەن-تېخنىكا بىلىملىرى بىلەن مەڭگۈ ئۇچرىشالماس
ھالغا كەلتۈرۈۋېتىش، يېزىلاردا ئىپتىدائىي ئىشلەپچىقىرىش
قوراللىرى ئارقىلىق ئۈنۈمى تۆۋەن، جاپاسى كۆپ، ۋاقىت
ئىسراپچىلىقى تولا قول ئەمگىكىگە باغلاپ قويۇپ، قورسىقىنى
تويغۇزۇشتىن باشقىنى ئويلىيالماس قىلىۋېتىشقا، شۇ ئاساستا
سىگانلار ياكى ئىندىئانلار دەك مەڭگۈ يۈكسەلمەس ھالغا
چۈشۈرۈپ قويۇشقا تىرىشماقتا. خەلقىمىزنىڭ شەھەرلەردىن
تازىلىنىشى، ئىشچىلىققا، ھەربىيلىككە، مەمۇرىي خىزمەتلەرگە،
سانائەت رايونلىرىغا كىرىشىنى چەكلەپ تۇرۇشى، خىتاي
تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ خەلقىمىزنى يوقىتىش سىياسەتلىرىنىڭ
ئىنتايىن مۇھىم مەزمۇنلىرىدىن بىرى بولۇپ كەلمەكتە.
ۋە تىنىمىزدىكى قوراللىق خىتاي باندىتلىرىنىڭ ئاساسلىق

قوشۇنمۇ ئىككى مىليوندىن ئاشقان ئادەم كۈچى بىلەن خەلقىمىزگە خىرىس قىلىپ قورشاپ تۇرۇۋاتقان قوراللىق دۈشمەنلىرىمىزدۇر.

يۇقىرىقىدەك ھەرخىل قوراللىق تاجاۋۇزچى كۈچلەر ۋەتىنىمىز مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىنى توسۇپ تۇرىدىغان ئەڭ ئاساسلىق دۈشمەن كۈچلىرى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ. خۇددى شۇنىڭدەك، بۇ دۈشمەن كۈچلىرى ۋەتىنىمىزنىڭ ھەرقايسى بۇلۇڭ-پۇچقاقلرىدا يوشۇرۇن شەكىلدە سۇنئىي خىتاي نوپۇسىنى كۆپەيتىش ۋەزىپىسىنىمۇ ئۈستىگە ئالغان بولۇپ، خىتايدا ئەسكەر بولۇپ ۋەتىنىمىزدە كەسىپ ئالماشتۇرۇش، خىتايدا ھەربىيلىكتىن كەسىپ ئالماشتۇرۇپ ۋەتىنىمىزدە بىڭتۇەن قىسىملىرىدا ئىشقا جايلىشىش، ئۇ يەرلەردىن "قىسقارتىلىش" دېگەندەك باھانىلەر بىلەن شەھەرلىرىمىزنى ئىگىلەش ئارقىلىق، شەھەرلىرىمىزدە ئاھالە ئارىسىغا سىڭىپ زاپاس ئەسكەرلىك رولىنى ئوينايدىغان دۈشمەن كۈچلىرى ھالىغا كەلمەكتە. بۇ كۈچلەر ئۆزلىرىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ساھەلىرىدە بىرقىسىم جىددىي تۇرمۇش ئېھتىياجلىرىنى ئۆزلىرى ھەل قىلىش شەكلىنى ئالغاچقا، بۇ قوشۇنلارغا ئىقتىسادىي قامال قىلىش شەكىللىرىدىكى تىنچ زەربە بېرىش ھەرىكەتلىرى تەسىر كۆرسىتەلمەس ھالغا كېلىپ بولغان. مۇنتىزىم ھەربىي قوشۇنلىرىمۇ خىتايلاشتۇرۇلغان ئىشلەپچىقىرىش رايونلىرىمىزنىڭ ئەتراپىغا جايلاشتۇرۇلغانلىقى ئۈچۈن، شەھەرلىرىمىزدىكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ

ۋەزىپىسى ئەنە شۇنداق يوقتىلىشقا نارازىلىق بىلدۈرۈش ئېھتىمالى بولىدىغان كىشىلىرىمىزنى ئۆلتۈرۈشنى ئاساسلىق ۋەزىپە قىلغان. شۇنىڭدەك يەنە شەھەرلەر خىتايلارغا داغدام ئوچۇق ھالغا كەلگىنىدىن كېيىن، ئۇلارنىڭ سۈنئىي كۆپىيىشىنى دەخلىسىز ھالغا كەلتۈرۈش، ئۇلارنىڭ خاتىرجەم بۇلاڭ-تالاڭچىلىقى، خاتىرجەم كەيپى-ساپالىق ياشىشى ئۈچۈن ئۇلارنى خەلقىمىزدىن قوغداشقا مەجبۇر بولىشىدۇ. ۋەتىنىمىزدىكى مىليونلارغا يېقىن ھەرخىل رەسمىي قوراللىق خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ بىردىن بىر مەقسىتى شەھەر، سانائەت رايونلىرى، بايلىق مەنبەلىرىدە شىددەت بىلەن سۈنئىي كۆپىيىپ كېتىۋاتقان خىتاي كۆچمەن تاجاۋۇزچىلىرىنى يەرلىك خەلقنىڭ نارازىلىق ھەرىكەتلىرىدىن ساقلاپ قېلىشتىن ئىبارەت مەقسەتنى ئۆزلىرىگە ۋەزىپە قىلىشتى. بۇ قوراللىق تاجاۋۇزچىلار قوشۇنى، مۇنتىزىم ئارمىيە، چېگرا قىسىملىرى، قوراللىق ساقچى قىسىملىرى، يېڭىدىن پەيدا بولۇۋاتقان 'زوراۋانلىققا قارشى قوغدىنىش ئەترەت' لىرى، يوشۇرۇن ياكى ئاشكارا جاسۇس-ساقچىلىرى، مىنىڭ دېگەندەكلەر بولۇپ بىرەر مىليونلۇق قوراللىق كۈچكە ئىگە بولۇپ، بۇ قوشۇنلار ئادەتتىكى ئۇرۇش قوراللىرىدىن تارتىپ تا ئاتوم بومبىسى، بىئوخىمىيەلىك ئۇرۇش قوراللىرىغىچە قوراللانغان. بۇ قوشۇنلار ھەر مىنۇت خەلقىمىزنى باستۇرۇشقا تەييار تۇرماقتا. بۇنى ئاز دەپ، ۋەتىنىمىزنىڭ بارلىق مۇھىم ئىستراتېگىيەلىك يەرلىرىنى ئىگىلەپ ياتقان 'بىڭتۇەن قىسىملىرى' نامىدىكى يېرىم مۇنتىزىم قوراللىق فاشىستلار

بىۋاسىتە ئىقتىسادىي ياردىمگە ئېرىشىش ۋە زىيىتىنى يارىتىپ ئالغان. شۇ سەۋەبتىن بۇ دۈشمەنلەرگىمۇ ھەرقانداق بىر تىنچ قارشىلىق كۆرسىتىش ياكى سىياسىي-ئىقتىسادىي قالم قىلىش چارىلىرى تولۇق ئۈنۈم بەرمەس ھالغا كەلتۈرۈلگەن.

بۇ خىل قوراللىق قوشۇنلاردىن يەرلىككە ئالمىشىپ زاۋۇت، كان، شىركەت ياكى مەمۇرىي ئورۇنلاردا ئىشلەۋاتقان تاجاۋۇزچى باندىت خىتايلار زاپاس قوشۇنلۇق رول ئوينايدىغان، قوراللىق تەربىيە كۆرۈپ تۇرىدىغان مىنىڭ دېگەن ناملاردىكى فاشىستلار قوشۇنىنى تەشكىل قىلماقتا.

خەلقىمىز ھەرقانداق بىر شەھەردە، ھەرقانداق بىر سانائەت رايونىدا مۇكەممەل تەشكىلاتلىنالمىگەن، ئىش تاشلاش، نامايىش قىلىش ۋاسىتىلىرى بىلەن ئىشلەپچىقىرىشنى پالەچ ھالغا كەلتۈرۈۋېتەلمىگەنكى نىسبەتكە ئىگە ھالىتىنى ئاتىمىشىنچى يىللارنىڭ كىرىشلىرىدىلا قولدىن بېرىپ قويغانلىقى، شۇنىڭدەك بۇ نىسبەت كۈنساين ئازىيىپ بىر پىرسەنتكىمۇ يەتمەس ھالغا چۈشۈپ قېلىۋاتقانلىقى ئۈچۈن، شەھەرلىرىمىزدىكى قورچاق مىللىي ئىشچى-خىزمەتچىلەرگە تايىنىپ ھەرقانداق شەكىلدىكى تىنچ قارشىلىق كۆرسىتىش پائالىيەتلىرىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك قانات يايدۇرالمىشىمىز ياكى تارىختىكىدەك ئۇنداق دۈشمەن قوراللىق كۈچلىرىگە جىددىي تەييارلىق قىلىپ مەملىكەت بويىچە بىر تۇتاش پارتلاش خاراكتېرىدىكى ھۇجۇم قىلىپ قىسقا ۋاقىت ئىچىدە بىراقلا غەلبىگە ئېرىشەلمىشىمىزنىڭ قىلچىمۇ ئېھتىمالى قالمىدى.

بۇ ئېھتىماللىقنى ئۆتكەن ئەسىرنىڭ ئاتمىشىنچى يىللىرىدا قولىدىن بېرىپ قويغىنىمىز ئۈچۈن، ئەنە شۇ ۋاقىتنى قايتىدىن ئامال قىلىپ كەينىگە ياندۇرۇشقا مەجبۇرمىز.

قىسقىسى، بۈگۈنكى كۈندە دۈشمەن قوراللىق كۈچلىرىگە، دۈشمەن سانائەت رايونلىرىغا، شەھەرلەرگە ئاشكارا قوراللىق ھۇجۇم قىلىش ئىمكانىمىز پەقەتلا يوق.

بۇلارغا قوشۇلۇپ، ئالاھىدە مۇھىم قوراللىق كۈچلىرىنى تەشكىل قىلىۋاتقان يەنە بىر كۈچ-ھەرخىل خىتاي ساقچىلىرىدۇر. بۇ دۈشمەن كۈچلىرىمۇ خەلقىمىزنى باستۇرۇشتا ئالاھىدە كۈچ چىقىرىۋاتقان ئۇچىغا چىققان شوۋىنىست ۋە تېررورچىلار ئەترىتىدۇر. ئەمما ئۇلار قىسمەنلىكتە بولسىمۇ پۇقرالار ئارىسىدا ئارىلىشىپ ياشايدىغانلىقى ئۈچۈن، ئۇلارغا يوشۇرۇن زەربە پەيدا قىلىش ئېھتىمالىنى يەنىلا يوق دېيىشكە بولمايدۇ. شۇ قاتاردا مىنىڭ كۈچلىرىڭمۇ ئىختىيارى شەكىلدە مەخپى زەربە بېرىش پۇرسەتلىرىمۇ مەۋجۇد.

ئەمما بىز شۇنى ھەرگىز ئۈنۈمسىزلىكىمىز كېرەككى، ۋەتىنىمىز تەۋەسىدە تۇرغۇزۇلغان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ھەرخىل قوراللىق كۈچلىرى مۇتلەق تۈردە يەرلىك خەلقنى مۇداپىئەلىنىش ۋە ئۇلارنى ئۆلتۈرۈشنى بىردىن-بىر مەقسەت قىلىپ قورال تۇتۇپ تۇرماقتا. خۇددى شۇنىڭدەك، ئۇلار قولىدىكى بۇ قوراللىرىنى ھەرگىزمۇ بىزگە ئويۇن كۆرسىتىش ئۈچۈن، ھاسا قىلىش ئۈچۈن، توشقان ئوۋلاش ئۈچۈن ئەمەس، قولغا كەلگەن تۇنجى پۇرسىتىدىلا بىزگە قارشى

ئوق چىقىرىشقا تەييار تۇرۇش ئۈچۈنلا كۆتۈرۈپ يۈرمەكتە. يەنى، بۈگۈنكى خىتاي تاجاۋۇزچى قوراللىق كۈچلىرى مەخسۇس ۋە تىنىمىز خەلقىنى قىرغىن قىلىش پۇرسىتىنى كۈتۈش ئۈچۈنلا تۇرۇۋاتقان فاشىست كۈچلەردۇر!

خۇلاسلىغىنىمىزدا، مۇنتىزىم ياكى يېرىم مۇنتىزىم قوراللىق دۈشمەن كۈچلىرىگە قارشى خەلقىمىزدە بۈگۈن ھېچقانداق ئۈنۈملۈك چارە ۋە پايدىلىق پۇرسەتلىرى يوق ھالەتتە تۇرماقتا. شۇڭا، يۇقىرىقىدەك دۈشمەن كۈچلىرىگە زەربە بېرىش ھەرىكىتىنى شارائىت يار بەرگىنىدە ياكى شارائىت يارىتىۋالغىنىمىزدىن كېيىن ئاندىن مەخسۇس ئويلىنىشقا بولىدۇ. ھازىرچە ئاساسلىق زەربە بېرىش ئوبىيكتىبلىرى ئۈچۈن دۈشمەننىڭ تېخىمۇ ئاجىز نۇقتىلىرىنى تاللاپ تۇرۇشقا مەجبۇرمىز.

1.35 خىتاي تاجاۋۇزچى كۆچمەنلىرى

ۋە تىنىمىزنى ئىگىلەپ ياتقان خىتاي تاجاۋۇزچى كۆچمەنلىرىنى نۇرغۇن كىشىلىرىمىز مىللىي دۈشمىنىمىز قاتارىدا تىلغا ئالغۇسى كەلمەيدۇ. ھەتتا بىر قىسىم زامانىمىزنىڭ 'بىلەرمەنلىرى' خىتاي تاجاۋۇزچى كۆچمەنلىرىنى ئەتىۋارلىشىپ ياكى سەل قارشىپ، ئۇلارنىڭ ئورنىغا تۇڭگان-قازاق، ھەتتا قەشقەرلىك، خوتەنلىك، تۇرپانلىق، ... دېگەندەك ۋە تەنداشلىرىمىزنى بىر-بىرىگە دۈشمەن قىلىپ كۆرسىتىشكە جېنىنىڭ بېرىپ كۈچەپ ئۇرۇنماقتا! بۇ كىشىلىرىمىزنىڭ قارشىچە، گويا ۋە تىنىمىزگە خىتاي

تاجاۋۇزچى كەلگۈندىلەرنىڭ كەڭ كۆلەمدە باستۇرۇپ كىرىشىنى ”دوستانە ياردەم، قېرىنداشلارچە ياردەم، يېقىن قوشنىدارچىلىق، ھەتتا گۇناھسىز ئاقكۆڭۈل ئىشلەمچىلەر“ قاتارىدا كۆرسە كېرەك؟

ئەگەر خىتاي كۆچمەن تاجاۋۇزچى كەلگۈندىلەر ۋەتىنىمىزگە ئۆز خەلقىمىزنىڭ بىخەتەرلىكى ۋە نورمال تەرەققىياتىغا دەخلى كۆرسەتمەي نوقۇل جان ساقلاش ئۈچۈن ياكى خەلقىمىز يېتىشىپ بولالمايۋاتقان ئىشلاردا بىزگە ياردەم بېرىش مەقسىتىدە يېگانە بىتەرەپ ئىقتىسادىي پائالىيەت كۆرسىتىش ئۈچۈنلا ئېقىن قىلغىنىدا، بەلكىم بۇ كىشىلەرنى ”دۈشمەن“ دەپ قارىماسلىققا ھەقىقەت بولۇشىمىز ئېھتىمال ئىدى. دىققەت قىلىڭ: شۇنداقتمۇ يەنىلا بىر ئېھتىماللىققا بولالشى مۇمكىن. ئەپسۇسكى ۋەتىنىمىزگە قۇرۇتتەك يامراپ كىرىۋاتقان خىتاي تاجاۋۇزچى كەلگۈندىلەر ھەرگىزمۇ قەھەتچىلىكتىن، ئاچارچىلىقتىن، ئۇرۇش بالالىرىدىن ياكى سىياسىي زۇلۇملاردىن قېچىپ ۋەتىنىمىزگە پاناھلىق تىلەپ مىللىي دىپلوماتىيە قانۇنىمىزغا بوي سۇنۇپ كېلىۋاتقان جان ساقلىغۇچى غېرىپ مۇساپىرلاردىن ئەمەس. بۇنىڭ دەل ئەكسىچە، بۇ كەلگۈندىلەر ۋەتىنىمىزنى ”ئايرىلماس خىتاي يېرى، بۇ يەرنى بىز تارىختىن بۇيان گۈللەندۈرۈپ كەلمەكتىكەنمىز“ دەپ ئاشكارا ئېلان قىلىپ كېلىۋاتقان تاجاۋۇزچى دۈشمەن، شەرمەندە مىللەتتۇر! بۇ خىتاي تاجاۋۇزچى كۆچمەنلىرى پۈتۈنلەي ئۆز ھاكىمىيىتىنىڭ رىغبەتلەندۈرۈشى، ئۆز مىللىي

مۇستەملىكىچى ھاكىمىيەتنىڭ قوراللىق ھىمايىسى ئاستىدا
ۋەتەننىمىز تۇپراقلىرىنى پىلانلىق، تەشكىللىك ھالدا قەدەممۇ-
قەدەم ئىگىلەشكە ئەۋەتىلگەن بولۇپ، بۇ تاجاۋۇزچى خىتاي
كەلگۈندىلەر ئۆز پائالىيەت دائىرىسى ئىچىدە، تاجاۋۇزچى
مۇستەبىت مىللىي مۇستەملىكىچى ھۆكۈمەتكە ماسلىشىپ
خەلقىمىزنى قەدەممۇ-قەدەم يوقىتىشقا، بۇلاڭ-تالاڭ قىلىشقا،
نادان ۋە نامرات قالدۇرۇشقا، بارلىق ساھەلەردىن سىقىپ
چىقىرىپ چەتكە قېقىشقا، بوزەك قىلىشقا، خورلاشقا، نازارەت
قىلىشقا، سۈرگۈن قىلىشقا، ئۇرۇپ قىيىناشقا ۋە ۋەھشىيلەرچە
ئۆلتۈرۈشلەرگە ئاكتىپ قاتناشماقتا ياكى ۋاسىتىلىك كۈچ
چىقىرىشماقتا! يەنى، ۋەتەننىمىزگە چېكەتكىدەك يامراپ
كېلىۋاتقان بۇ قورالسىز خىتاي تاجاۋۇزچى كەلگۈندىلەر
ۋەتەننىمىزنى خىتاي يېرىگە ئايلاندۇرۇشنى، مەڭگۈ ئۆزلىرىنىڭ
قىلىۋېلىشنى ئالدىنقى مەقسەت قىلىپ كېلىۋاتقانلار بولۇپ،
تاجاۋۇزچىلىق جىنايىتى جەھەتتە نۆۋەتتىكى قوراللىق
خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىدىنمۇ خەۋپلىك بولۇۋاتقان يات مىللەت
تاجاۋۇزچى دۈشمىنىمىزدۇر! چۈنكى دۈشمەن ئارمىيىسى
ئەنە شۇ تاجاۋۇزچى كۆچمەنلىرى بولغىنى ئۈچۈنلا كۈچ-
قۇدرەتكە، ئارقا تىرەككە، ياردەمچىسىگە ئىگە. ئەنە شۇلارنىڭ
كاساپىتىدىن خەلقىمىز شەھەرلەردىن، بايلىق مەنبەلىرىدىن،
ئىستراتېگىيىلىك ئورۇنلىرىدىن، ھەتتا ئوۋاقلىرىدىن،
تېڭىشلىك پەرزەنتلىرىدىن مەجبۇرى ئايرىلىپ سىقىپ
چىقىرىلماقتا! شۇنىڭ ئۈچۈن خىتاي تاجاۋۇزچى كۆچمەنلىرىمۇ
كەم-كۈتسىز تاجاۋۇزچى مىللىي دۈشمەنلىرىمىزدۇر! ھەتتا

ئۇلار ۋەتەننىمىز خەلقىنى ۋە ھەشىيلەرچە باستۇرۇشتا تاجاۋۇزچى باندىت قوشۇنىنىڭ ياردەمچىسى ۋە ئۇلارنىڭ زاپاس ئەسكىرىدۇر!

ۋەتەننىمىزدە تارقىلىپ يۈرگەن خىتاي كاسپىلىرى، مەدىكارلىرى، تىلەمچىلىرى، يايىمچىلىرى، سودىگەرلىرى، ... قاتارىدىكىلەر قارىماققا ۋەتەننىمىزگە تەشكىلسىز ھالدا ئۆزلىرى ئېقىپ كەلگەندەك كۆرۈنۈشى مۇمكىن. ئەمما ئۇلارمۇ مۇستەملىكىچى ھۆكۈمىتىنىڭ چاقىرىقى، قىزىقتۇرۇشى، تەشۋىقاتى، ياكى ئىلگىرى كېلىپ جايلىشىۋالغان يۇرتداشلىرىنىڭ قىزىقتۇرۇشى تۈپەيلى ئورۇنلاشتۇرۇلۇشىنى كۈتۈشكە تاقەت قىلالماستىنلا ئالدىراپ كېلىۋالغان تاجاۋۇزچىلاردۇر. ئۇلارمۇ ۋەتەننىمىزدە ئۇزۇن ئۆتمەيلا ئۆزلىرىنىڭ 'خوجايىن' لغىنى تونۇيدۇ، تاجاۋۇزچى ھۆكۈمىتىنىڭ يار-يۈلىكى بىلەن تاجاۋۇزچىلىق ئەسلى تەبىئىتىنى ئاشكارىلايدۇ ۋە ئاشكارىلىماقتا!

شەرقىي تۈركىستان — بىر مىللىي دۆلەتتۇر. ئۇ — بىر تارىخىي ئاساسقا ئىگە مىللىي دۆلەتتۇر. بۇ تۇپراقلار گەرچە ھازىر ياتلارنىڭ ئىشغالىيىتى ئاستىدا خىتاي يېرى قىلىپ كۆرسىتىلگەندەك قىلىسمۇ، بۇ ۋەتەننىڭ ھەقىقىي قانۇنىي ئىگىلىرى بىز شەرقىي تۈركىستانلىقلارمىز! بۇ ۋەتەنگە ھەرقانداق بىر باھانە بىلەن كىرىش ئۈچۈن شۇ تۇپراق ئىگىلىرى تەرىپىدىن قۇرۇلغان مۇستەقىل قانۇنىي ئورگانلىرىنىڭ رۇخسىتىنى ئېلىپ قانۇنىي رەۋىشتە

مۇستەملىكىچى ھاكىمىيەتنىڭ قوراللىق ھىمايىسى ئاستىدا
 ۋەتەننىمىز تۇپراقلىرىنى پىلانلىق، تەشكىللىك ھالدا قەدەممۇ -
 قەدەم ئىگىلەشكە ئەۋەتىلگەن بولۇپ، بۇ تاجاۋۇزچى خىتاي
 كەلگۈندىلەر ئۆز پائالىيەت دائىرىسى ئىچىدە، تاجاۋۇزچى
 مۇستەبىت مىللىي مۇستەملىكىچى ھۆكۈمىتىگە ماسلىشىپ
 خەلقىمىزنى قەدەممۇ - قەدەم يوقىتىشقا، بۇلاڭ - تالاڭ قىلىشقا،
 نادان ۋە نامرات قالدۇرۇشقا، بارلىق ساھەلەردىن سىقىپ
 چىقىرىپ چەتكە قېقىشقا، بوزەك قىلىشقا، خورلاشقا، نازارەت
 قىلىشقا، سۈرگۈن قىلىشقا، ئۇرۇپ قىيناشقا ۋە ۋەھشىيلەرچە
 ئۆلتۈرۈشلەرگە ئاكتىپ قاتناشماقتا ياكى ۋاسىتىلىك كۈچ
 چىقىرىشماقتا! يەنى، ۋەتەننىمىزگە چېكەتكىدەك يامراپ
 كېلىۋاتقان بۇ قورالسىز خىتاي تاجاۋۇزچى كەلگۈندىلەر
 ۋەتەننىمىزنى خىتاي يېرىگە ئايلاندۇرۇشنى، مەڭگۈ ئۆزلىرىنىڭ
 قىلىۋېلىشنى ئالدىنقى مەقسەت قىلىپ كېلىۋاتقانلار بولۇپ،
 تاجاۋۇزچىلىق جىنايىتى جەھەتتە نۆۋەتتىكى قوراللىق
 خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىدىنمۇ خەۋپلىك بولۇۋاتقان يات مىللەت
 تاجاۋۇزچى دۈشمىنىمىزدۇر! چۈنكى دۈشمەن ئارمىيىسى
 ئەنە شۇ تاجاۋۇزچى كۆچمەنلىرى بولغىنى ئۈچۈنلا كۈچ -
 قۇدرەتكە، ئارقا تىرەككە، ياردەمچىسىگە ئىگە. ئەنە شۇلارنىڭ
 كاساپىتىدىن خەلقىمىز شەھەرلەردىن، بايلىق مەنبەلىرىدىن،
 ئىستراتېگىيىلىك ئورۇنلىرىدىن، ھەتتا ئۇيۇقلۇقلىرىدىن،
 تېگىشلىك پەرزەنتلىرىدىن مەجبۇرى ئايرىلىپ سىقىپ
 چىقىرىلماقتا! شۇنىڭ ئۈچۈن خىتاي تاجاۋۇزچى كۆچمەنلىرىمۇ
 كەم - كۈتسىز تاجاۋۇزچى مىللىي دۈشمەنلىرىمىزدۇر! ھەتتا

ئۇلار ۋەتەننىمىز خەلقىنى ۋەھشىيلەرچە باستۇرۇشتا تاجاۋۇزچى باندىت قوشۇنىنىڭ ياردەمچىسى ۋە ئۇلارنىڭ زاپاس ئەسكىرىدۇر!

ۋەتەننىمىزدە تارقىلىپ يۈرگەن خىتاي كاسپىلىرى، مەدىكارلىرى، تىلەمچىلىرى، يايىمچىلىرى، سودىگەرلىرى، ... قاتارىدىكىلەر قارىماققا ۋەتەننىمىزگە تەشكىلسىز ھالدا ئۆزلىرى ئېقىپ كەلگەندەك كۆرۈنۈشى مۇمكىن. ئەمما ئۇلارمۇ مۇستەملىكىچى ھۆكۈمىتىنىڭ چاقىرىقى، قىزىقتۇرۇشى، تەشۋىقاتى، ياكى ئىلگىرى كېلىپ جايلىشىۋالغان يۇرتداشلىرىنىڭ قىزىقتۇرۇشى تۈپەيلى ئورۇنلاشتۇرۇلۇشىنى كۈتۈشكە تاقەت قىلالماستىنلا ئالدىراپ كېلىۋالغان تاجاۋۇزچىلاردۇر. ئۇلارمۇ ۋەتەننىمىزدە ئۇزۇن ئۆتمەيلا ئۆزلىرىنىڭ 'خوجايىن'لىغىنى تونۇيدۇ، تاجاۋۇزچى ھۆكۈمىتىنىڭ يار-يۈلىكى بىلەن تاجاۋۇزچىلىق ئەسلى تەبىئىتىنى ئاشكارىلايدۇ ۋە ئاشكارىلىماقتا!

شەرقىي تۈركىستان — بىر مىللىي دۆلەتتۇر. ئۇ — بىر تارىخىي ئاساسقا ئىگە مىللىي دۆلەتتۇر. بۇ تۇپراقلار گەرچە ھازىر ياتلارنىڭ ئىشغالىيىتى ئاستىدا خىتاي يېرى قىلىپ كۆرسىتىلگەندەك قىلىشمۇ، بۇ ۋەتەننىڭ ھەقىقىي قانۇنىي ئىگىلىرى بىز شەرقىي تۈركىستانلىقلارمىز! بۇ ۋەتەنگە ھەرقانداق بىر باھانە بىلەن كىرىش ئۈچۈن شۇ تۇپراق ئىگىلىرى تەرىپىدىن قۇرۇلغان مۇستەقىل قانۇنىي ئورگانلىرىنىڭ رۇخسىتىنى ئېلىپ قانۇنىي رەۋىشتە

كىرىشى كېرەك. ئۈنۈڭسىز كىرگۈچىلەرنىڭ ھەممىسى تاجاۋۇزچى، ھەممىسى مىللىي دۈشمەن ھېسابلىنىشى ئەقەللىي مۇقەررەلىك! ھالبۇكى، بۇ دۈشمەنلەر ئاۋۋال يەرلىك خەلقنىڭ قانۇنىي تېررىتورىيە ھوقۇقىنى تارتىپ ئېلىپ، قانۇنىي مىللىي مۇستەقىل ھاكىمىيىتىنى ئاغدۇرۇپ تاشلاپ ئاندىن باستۇرۇپ كىرىۋاتقان تاجاۋۇزچىلار بولغاچقا، بۇ تاجاۋۇزچى كەلگۈندىلەرنىڭ ھەممىسىگە قەتئىي تۈردە تاجاۋۇزچى دۈشمەن مىللەت قاتارىدا مۇئامىلە قىلىشىمىز، ھەربىر شەرقىي تۈركىستانلىقنىڭ ئىنسانى ھەققىلا ئەمەس، بەلكى تارىخىي ۋە ۋىجدانىي بۇرچىدۇر!!!

بۇ يەردە تېمىدىن ھالقىپ مۇنداق بىر مەسىلىنى ئايدىڭلاشتۇرۇپ قويۇشنى ئۆزىمىزگە مۇھىم بىر ۋەزىپە دەپ قارايمىز: چەتئەللەردە تۇرۇۋاتقان ۋە تەنپەررەلەردىن ئورتا ئاسىيادىكىلەر بىلەن تۈركىيە ۋە سەئۇدى ئەرەبىستان قاتارلىق ئەللەردە تۇرۇۋاتقان كىشىلىرىمىز ۋە تەنپەررەلىك ھەرىكەتلىرىنى بىر تۇتاش قانات يايدۇرۇش مەقسىتىدە ۋاقىتلىق بىر يەرگە كەلگىنىدىن كېيىن، ئۇلارنىڭ بۇرۇنقى ئىدىيىۋى زىددىيىتى قايتىدىن ئاشكارىلىنىپ، بىر-بىرسىدىن پەرقلىق ھالدا بىرقانچە خىل نام ۋە بايراقلار بىلەن ۋە تىنىمىزنىڭ نامىنى ئىپادىلەشكە ئۇرۇنۇش جېدىلى ئوتتۇرىغا چىققانىدى. نەتىجىدە، ۋە تىنىمىزنىڭ ھازىرقى زامان ئىسىملىرىدىن بولغان «شەرقىي تۈركىستان» ۋە «ئۇيغۇرىستان» دېگەن ئاتالغۇلار ۋە تىنىمىز خەلقىنىڭ

سىياسىي كۆز قاراشلىرىدىن بىتەرەپ دۆلەت نامى بولۇشتىن كۆرە، ئىدىيىۋى ئەقىدىلىرىنى ئىپادىلەيدىغان سىياسىي نام ھالىتىگە ئۆزگەرتىۋېتىلدى. ئەسلىدە ۋەتىنىمىزنىڭ نامى، بايرىقى، گىرىپى، دۆلەت شېئىرى، ئاساسىي قانۇنى قاتارلىقلارنى ھەرقانداق بىر شەخس ياكى تەشكىلاتنىڭ قارار قىلىش، تۈزۈش، ئۆزگەرتىۋېتىش، ئالماشتۇرۇۋېتىشقا ھەققى يوق بولۇشى شەرت ئىدى. بۇ تۈردىكى نەرسىلەر خۇددى بىرىنچى ۋە ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىزدىكىگە ئوخشاش، دۆلەت قۇرۇۋاتقان قۇرۇلتاي ياكى ئۇلارنىڭ مۇتەخەسسسلرى تەرىپىدىن قارار قىلىنىشى شەرت ئىدى. شۇ سەۋەبتىن، بىرىنچى جۇمھۇرىيىتىمىز دەۋرىدە قوبۇل قىلىنغان دۆلەت بايرىقىمىزنىڭ شەكلى خۇددى تۈركىيە جۇمھۇرىيىتىنىڭ دۆلەت بايرىقى شەكلى بىلەن ئوخشاش ئۆلچەملەردىكى ئاي-يۇلتۇزلۇق بولۇپ، پەقەتلا رەڭگى شوخ زەڭگەر ئىدى. ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىز دەۋرىدە قوبۇل قىلىنغان دۆلەت بايرىقىمىزمۇ يۇقىرىقىدەك ئاي-يۇلتۇزلۇق بولۇپ، ئەمما رەڭگى شوخ يېشىل رەڭدە ئىدى. تۈركىيىنى ئاساس قىلىپ تۇرۇۋاتقان ۋە تەنپەرۋەرلىرىمىز ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىزنى ئېتىراپ قىلمايدىغان ئېقىمغا مەنسۇپ كىشىلىرىمىزدىن تەشكىل تاپقىنى ئۈچۈن، گەرچە بۇ كىشىلىرىمىز بىرىنچى جۇمھۇرىيەت قۇرۇلۇشى بىلەن مۇناسىۋەتسىز كىشىلەر بولسىمۇ، ئۆزلىرىنى ئىككىنچى جۇمھۇرىيەت ئېقىمىدىن پەرقلەندۈرگەن ھالدا بىرىنچى جۇمھۇرىيىتىمىز قوبۇل قىلغان ئاي-يۇلتۇزلۇق كۆك بايراقنى ۋەتىنىمىزنىڭ بايرىقى سۈپىتىدە دۇنياغا

تونۇشتۇرۇشنى ئىزچىل داۋاملاشتۇرۇپ كەلگەن. ئىككىنچى جۈمھۇرىيىتىمىزنى ئېتىراپ قىلىدىغان كىشىلەردىن مۇھاجىر بولۇپ چىقىپ كەتكەنلەر ئاساسەن سابىق س س س ر تەۋەسىدە قالغىنى ئۈچۈن، ئىككىنچى جۈمھۇرىيىتىمىزنىڭ دۆلەت بايرىقىنى خەلقئارادا تونۇشتۇرۇش تۈگۈل، ھەتتا ئۆز ئىچىدىمۇ تونۇشتۇرۇش پۇرسىتىگە ئېرىشەلمەي، ئاي-يۇلتۇزلۇق يېشىل بايرىقىمىز ئاساسەن ئۇنتۇلۇپ كەتكەنىدى. شۇڭا، يېقىنقى يىللاردىن بېرى مۇھاجىرلىرىمىز بىردەك بىرىنچى جۈمھۇرىيىتىمىز دەۋرىدە قوبۇل قىلىنغان ئاي-يۇلتۇزلۇق كۆك بايراقنى ۋەتىنىمىزنىڭ مىللىي دۆلەت بايرىقى دەپ تونۇپ كەلمەكتە. ئەمما بايرىقىمىزنىڭ مۇتلەق ئېنىق ئۆلچەملەر بىلەن ياسىلىدىغانلىقىنى نۇرغۇن كىشىلىرىمىز بىلمىگەچكە، بەزىدە ئاجايىپ-غايىپ ئاي-يۇلتۇزلۇق كۆك بايراقلار ئۇچراپ قالماقتا. شۇ سەۋەبتىن بۇ يەردە بايرىقىمىزنىڭ ئېنىق ئۆلچىمىنى تەرىپلەپ بېرىشنى توغرا تاپتۇق: ئەگەر بايرىقىمىزنىڭ كەڭلىكى، يەنى ئېنىنى بىر مېتىر دەپ قوبۇل قىلغىنىمىزدا، بايرىقىمىزنىڭ ئۇزۇنلۇقى بىر يېرىم مېتىر نىسبىتىدە بولىدۇ. شۇ ئاساستا ھىلال ئاي شەكلىنىڭ بايراق ئوتتۇرا سىزىقىدا تۇرغان سىرتقى چەمبەر مەركىزى بىلەن بايراق سېپى تەرەپ ئارىلىغىمۇ ئەللىك سانتىمېتىرگە تەڭ كېلىدۇ. خۇددى شۇنىڭدەك ھىلال ئاينىڭ سىرتقى چەمبەر دىئامېتىرىنىڭ ئۇزۇنلۇقىمۇ ئەللىك سانتىمېتىرگە تەڭ كېلىدۇ. ھىلال ئاينىڭ ئىچكى-تاشقى چەمبەر مەركىزىنىڭ ئورنى بايراق بويىنىڭ نەق

ئوتتۇرسىدىن (بايراق ئېنىنىڭ نەق يېرىمغا تەڭ يەردىن) ئۆتىدىغان ئوتتۇر سىزنى ئۈستىدە بولىدۇ. ھىلال ئاي شەكلىنىڭ ئىچكى چەمبەر مەركىزى بايراق ئوتتۇرا سىزنىڭدا تاشقى چەمبەر مەركىزىدىن ئاتىشىش ئىككى يېرىم مىللىمېتىر ئارىلىق تاشلاپ جايلىشىدۇ. ھىلال ئاينىڭ ئىچكى چەمبەر دىئامېتىرىنىڭ ئۇزۇنلۇقى قىرىق سانتىمېتىر بولىدۇ. ھىلال ئاي ئىچكى چەمبىرىنىڭ بايراق سېپى تەرەپتىن ئاي ئۇچلىرى شەكىللەنگەن ئارىلىققىچە بولغان ئۇزۇنلۇقى (يەنى ئىچكى ئاي چەمبىرىنىڭ ساپ تەرەپ نۇقتىسىدىن ئاي ئىچىگە قارىغان يۇلتۇز چەمبىرى قىرغىچە) ئۈچتىن بىر بايراق ئېنى ئۇزۇنلۇقىغا (يەنى ئۈچ يۈز ئوتتۇز ئۈچ مىللىمېتىر ئەتراپىغا) تەڭ كېلىدۇ. يۇلتۇز ئۈچۈنمۇ بىر كىچىك چەمبەر سىزنىش مۇمكىن. بۇ چەمبەرنىڭ مەركىزىنىمۇ خۇددى ھىلال ئاي چەمبەرلىرىدىكىدەك بايراق ئېنىنى تەڭ ئىككىگە بۆلگەن نۇقتىدىن ئۆتىدىغان بايراق ئۇزۇنلۇقى ئوتتۇرا سىزنىڭدا دەپ مۆلچەرلەيمىز. يۇلتۇز چەمبىرىنىڭ دىئامېتىرى ئۇزۇنلۇقى تۆتتىن بىر بايراق ئېنى (يەنى يىگىرمە بەش سانتىمېتىر) ئۇزۇنلۇقىغا تەڭ كېلىدۇ. يۇلتۇز چەمبىرى ئىچىگە جايلاشتۇرۇلدىغان بەشۋارنىڭ ئاي ئىچىگە يۈزلەنگەن ئۈچى نەق بايراق ئوتتۇرا سىزنى ئۈستىدە ۋە ئاي ئۇچلىرى بويىغا تاقاشقان بولىدۇ. قالغان ئۇچلىرى شۇ ئاساستا سىزىلىدۇ. بايراقنىڭ ساپ تاقىلىدىغان ئاق لاتىسىنىڭ كەڭلىكى ئوتتۇزدا بىر بايراق ئېنىگە (يەنى ئوتتۇز تۆت مىللىمېتىر ئەتراپى) تەڭ بولۇپ، بۇ ئارىلىق بايراق ئۇزۇنلۇقىغا قېتىلمايدۇ. بايراق تېگى

شوخ زەڭگەر (قېنىق ھاۋارەڭ)، ئاي-يۇلتۇز ئىچى ۋە ساپ ئورنى ئاق رەڭدە بولىدۇ. بۇ نىسبەتلەر بويىچە خالىغان چوڭلۇقتىكى ۋە خالىغان شەكىلدىكى بايراق-ئىزنەكلەرنى سىزىپ ياساشقا بولىدۇ. بىزنىڭ بۇ كىتابىمىزدا ئاتىلىۋاتقان "شەرقىي تۈركىستان" دېگەن ئىسىم بىلەن بۇ بايراقمۇ نوقۇل ۋە تىنىمىزنىڭ سىمۋولى بولۇپ، قىلچە سىياسىي بىرتەرەپلىملىككە ئىگە ئەمەس.

بىز ئەمدى ئۆز گېپىمىزگە كېلىپ، بۇ خىتاي تاجاۋۇزچى كەلگۈندىلەرنىڭ ۋە تىنىمىزدىكى بۈگۈنكى ئىقتىسادىي ۋە سىياسىي تاجاۋۇزچىلىق قىياپىتىگە بىر نەزەر سېلىپ باقايلى: ئۆزلىرىنىڭ شوۋنىستىك ۋە فاشىستىك ھاكىمىيەت كۈچىگە تايىنىپ ۋە تىنىمىزگە باستۇرۇپ كىرىۋاتقان بۇ خىتاي تاجاۋۇزچى كۆچمەنلىرى ۋە تىنىمىزدە مۇتلەق ئۈستۈن مەمۇرىي ھوقۇقلارنى قولغا كىرگۈزۈۋېلىپ، ھاكىمىيەتنىڭ بارلىق بۆلۈك-پۇچاقلىرىدا ئۆز مىللىي غەرەزلىرىنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن جان جەھلى بىلەن تاجاۋۇزچى ھاكىمىيەتكە خىزمەت قىلىشماقتا. ئۇلار تاجاۋۇزچى ھاكىمىيەتنىڭ ئاساسىي يادروسى، يېتەكچى كۈچى ھېسابلانغان خىتاي كومپارتىيە ئورگانلىرىنى پۈتۈنلەي ئۆز چاڭگىلىدا تۇتۇپ، تاجاۋۇزچى فاشىست ھۆكۈمىتىنىڭ پائالىيەتلىرىگە باش نازارەتچىلىك قىلىشماقتا. بۇ فاشىست پارتىيە ھەرقانداق بىر خىتاي تاجاۋۇزچى ھۆكۈمەت خادىمىنى ئەڭ مۇكەممەل شەكىلدە تەكشۈرۈپ، ئۆزلىرىنىڭ تاجاۋۇزچىلىق پىلانلىرىغا قىلچىلىك

پۈتلىكاشاڭلىق قىلمايدىغانلا ئەمەس، ھەتتا پۈتۈنلەي ئۆز مۇددالىرى ئۈچۈن جان تىكىپ ساداقىتىنى كۆرسىتىدىغان خىتايلارنى تاللاپ ۋەزىپىگە قويۇشقا بولىدىغان نامزاتلارنى كۆرسىتىپ بېرىدۇ. بۇ فاشىست پارتىيىسى تەرىپىدىن تاللاپ كۆرسىتىلگەن سادىق نامزاتلار يەنىلا شۇ پارتىيە تەرىپىدىن تاللانغان، ھەتتا شۇ فاشىست پارتىيە ئورگانلىرىدا قوشۇمچە ۋەزىپىسى بولغان كاتتوۋاشلار گۇرۇپپىسى ئىچىدە قايتىدىن تاللىنىپ ۋەزىپىگە تەيىنلەنمەكتە. بۇ شەكىلدە تۈگمەس غەلۋىرلەردە تاسقىلىپ تاللانغان خىتاي مەمۇرىي كادىرلىرى، تەيىنلەنگەن ئورنىنىڭ قانداق بولشىدىن قەتئىي نەزەر، مۇتلەق تۈردە بۇ پارتىيىنىڭ ياكى بۇ تاجاۋۇزچى فاشىست ھۆكۈمەتنىڭ شەرتسىز سادىق غالجىلىرى بولۇپ ئىشلەيدۇ.

بۇ خىل شەكىلدە تەشكىللەنگەن تاجاۋۇزچى ھاكىمىيەتنىڭ مەمۇرىي ئورگانلىرىدا ئىشلەيدىغان بارلىق خىتاي مەمۇرىي چاپارمەنلىرى ئاساسەن ئاڭلىق شەكىلدىكى ئەڭ مىللەتچى، ئەڭ فاشىست روھىغا ئىگە خىتاي تاجاۋۇزچى كەلگۈندىلىرىدىن تەشكىل تاپقانلىقى ئۈچۈن، ۋەتەننىمىزدىكى ھەرقانداق بىر تاجاۋۇزچى ھۆكۈمەت ئورگانلىرىدا يەرلىك خەلقنىڭ مەنپەئەتىگە ۋەكىللىك قىلىدىغان، ئۇلار ئۈچۈن ئەڭ تۆۋەن دەرىجىدىكى ھەقىلىرىگە بولسىمۇ كۆڭۈل بۆلىدىغان بىرمۇ خىتاي تېپىلمايدۇ. بۇ ئورگانلار بارلىق تاجاۋۇزچى ھاكىمىيەت ئىدارە-شىركەتلىرى، بارلىق ئىلىم-پەن ساھەلىرى، بارلىق ئىقتىسادىي تەقسىمات ساھەلىرى

بويىچە پىلان تۈزۈشكىندە يەرلىك خەلقنى پۈتۈنلەي خىتاي دۈشمىنى دەپ ھېسابلىشىپ مۇئامىلە قىلىشىدىغانلىقى ئوچۇق ئىپادىلىنىپ تۇرىدۇ: بۇ تاجاۋۇزچىلارنىڭ تۈزگەن بارلىق پىلانلىرىدا يەرلىك خەلق مەنپەئەتلىرى، ھاياتلىق شەرتلىرى، يەنى بارلىق ئەقەللىي ئادەم قىياپىتىدە ياشاش پۇرسەتلىرى قىلچىمۇ ھېسابقا ئېلىنمايدۇ؛ ئۇلار ئۈچۈن ھېچقانداق ھەق-ھوقۇق، ياكى پايدا-مەنپەئەت قالدۇرۇلماسلىققا جېنىنىڭ بارىچە تىرىشىدۇ. نەتىجىدە شەھەر نوپۇسىغا كىرىش، ئىشچى ئېلىش، كادىر ئېلىش، ئۆستۈرۈش، مۇكاپاتلاش، ئۆي تەقسىملەش، بىلىم ئاشۇرۇش ۋە يېتىشتۈرۈلۈش، پاراۋانلىق ياردەم، سەھىيە ئىشلىرى، باج-سېلىق كەچۈرۈملىرى، ئاپەتلەرگە ياردەم، نامراتلارنى يۆلەش، سوت ئىشلىرى، قوراللىق كۈچلەر، تاشقى مۇناسىۋەت، ... قاتارىدىكى بارلىق ئىش ساھەلىرى بويىچە يەرلىكلەر مەنپەئەتدارلىق ئورنىغا ھەرگىزمۇ ئېرىشەلمەيدۇ، پۈتۈنلەي خىتاي تاجاۋۇزچى كەلگۈندىلەر ئاھالىسى كۆزدە تۇتۇلۇپ پىلان تۈزۈلىدۇ، قارار چىقىرىلىدۇ. "ئارىنىڭ باھانىسىدە قارىمۇق سۇ ئىچىپتۇ" دېگەندەك، زادىلا قاچۇرۇشقا مۇمكىن بولمىغان، قىپىلىكچ تەڭسىزلىك قىلاي دېسە ئارتۇقچە قارشىلىق پەيدا قىلىپ قويۇشىدىن ئەنسىرەيدىغان ئەھۋاللاردىلا ئىنتايىن ئاز ساندىكى يەرلىكلەرگە نەپ بېرىپ قويىدىغاندەك قىلىسمۇ، ئەنە شۇ 'چەكتە كەلگەن' نىڭمۇ بىر قىسمىنى شەخسىنىڭ 'ساداقەتسىزلىكى' گە دائىر ئەرزىمىگەن باھانە-پۇتاقلىرىنى چىقىرىشىپ يوق قىلىدۇ ياكى يېرىم-يارتا ھالدا 'تەپمە

ھالال، قىلىشىدۇ. بۇلارمۇ پەقەت خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىدىن پەرقسىز دەلدۈشلەر ياكى مىللىي مۇناپىقلارغا قىلىنىدىغان 'قوشۇقتا سۇنۇلغان' ئىلتىپاتلاردۇر. ئادەتتىكى قورچاق قارا ئىشچى - خىزمەتچىلەر، ئەقلى كەم مەمۇرىچاقلارنىڭ كۆزىنى پارقىرتىپ تۇرۇپلا ھەقىقىي تارتىۋېلىنىشىمۇ "غىڭ" قىلىشمايدۇ. چۈنكى "غىڭ" قىلىش دېگەنلىك، "پارتىيىگە نارازىلىق" دەپ تۆھمەت قىلىنىپ، ئەنە شۇ ئۆلمەسلىك ئۈچۈن ئاغزىغا تېمىتىلىدىغان 'دېمىدە سۈيى' دەك ئازغىنە مائاشلىق ئورنىدىنمۇ قوغلىنىش خەۋپى مەۋجۇتتۇر.

يۇقىرىقىدەك مەمۇرىي تەقسىماتلار نەتىجىسىدە ۋەتەننىمىزدىكى خىتاي تاجاۋۇزچى كەلگۈندىلەر ئاساسەن دۆلەت ئورگانلىرىدا، دۆلەت ئىگىلىكىدىكى ئورۇنلاردا، ھېچ بولمىسا دۆلەتنىڭ كوپىراتىپى شەكلىدىكى ئورۇنلارغا ئورۇنلىشىپ كەلمەكتە. (ئاخىرقى ۋاقىتلاردا خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئىشلەپچىقىرىش - مۇلازىمەت ئورۇنلىرىنى كۆتۈرە بېرىش، ھۆددىگە بېرىش، چەتئەللىكلەرگە ھۆددىگە بېرىش ۋە سېتىپ بېرىش قاتارلىق ئىسلاھات قىلىشلىرىنىمۇ يۇقىرىقىدەك ئۈستۈن خىتاي نوپۇسى ھالىغا كېلىۋالغاندىن كېيىن يولغا قويغانلىقى ئۈچۈن، بۇنداق ئىسلاھاتلاردا يەرلىكلەرنىڭ سىقىپ چىقىرىلىشى تېخىمۇ راۋان ھالغا كەلتۈرۈلمەكتە - قايتا رەتلىگۈچىدىن)

بۇ تاجاۋۇزچى كەلگۈندىلەر ئاھالىسى مۇستەملىكىچى ھاكىمىيەتنىڭ نەچچە يۈز مىڭ يۈەنلىك تۇرالغۇ ئۆيلىرىدە خۇددى ئۆز مۈلكىدەك ئەركىن ئولتۇرۇشماقتا. بۇنىڭ

ئەكسىچە، يەرلىك خەلق پايانسىز يېزا- قىشلاقلاردا بىر پارچە خش- كېسەكنىمۇ بۇ تاجاۋۇزچى 'ھۆكۈمەت' تىن ئالامىغاننىڭ ئۈستىگە، ئەجدادلىرىدىن تارتىپ ئۆزلىرىگە تەۋە بولۇپ كېلىۋاتقان يەرلىرى ئۈچۈن ئاققۇنلارغا پۇل تۆلەپ يەر سېتىۋېلىشىپ، ئۆزلىرى ئۆي سېلىپ ئولتۇرۇشقا مەجبۇرلانماقتا. تاجاۋۇزچى كۆچمەنلەر زامانىۋى بىنالاردا پارۋايلىق، سۇ تۇرۇبىلىق، ئېلېكترلىق، ھەتتا يېقىلغۇ گازلىق، ... ھەممە ئېھتىياجلىق ئەسلىھەلىرى تەل بولغان ھەشەمەتلىك شەھەر ئۆيلىرىدە خوجايىنلارچە ياشىماقتا. بۇنىڭ ئەكسىچە، يەرلىك خەلق ئۆزلىرى ئەپلەپ- سەپلەپ سېلىۋالغان ئېغىلدەك، ئۆڭكۈردەك 'ئۆي' لەردە سامان- تېزەك قالاپ، كۆلچەك سۈيى ئىچىپ، ئۆمۈر بويى تېلېۋىزورنىڭ نېمىلىكىنى، كىرنالغۇ، توڭلاتقۇ دېگەنلەرنىڭ نېمىلىكىنى بىلمەستىن، ھەتتا ئۆزى تېرىپ ئۆستۈرگەن كېۋەزدىن رۇخسەتسىز تۈزۈككىنە يوتقان تىكىپ يېپىنالماس، ئوتتۇرا ئەسىر قاراڭغۇلۇقى ئىچىدە ئۆمرى ئۆتمەكتە! تاجاۋۇزچى كۆچمەنلەر ئاھالىسى ئۆيدىن چىقسىلا ئاسفالت يوللار، ھەشەمەتلىك دۇكان- سارايلار، كىنو- تىياتىرخانىلار، ئەيش- ئىشەرت سورۇنلىرى، ھەر يەردە ئاپتوبۇس- تاكسىلار، ھەتتا ئىشقا بېرىپ- كېلىشتىمۇ ھەقسىز ئىدارە ئاپتوبۇسلىرى، بالىلىرى ئۈچۈن مەكتەپلەرگە ئاپىرىپ- ئەكىلىدىغان مەخسۇس ئاپتوبۇس- بولكىۋايلار، ئازادە مەكتەپلەر، يەسلىلەر، بالىلار باغچىلىرى، ... خىتايدا ئۇخلاپ چۈشىگىمۇ كىرمەيدىغان ئەتۋارچىلىق، قەدىر- قىممەت، ئالاھىدە ئىمتىيازدار، راھەت- پاراغەت ئىچىدە

چىچاڭلاپ ئاسمانغا مۇشت ئېتىپ ياشماقتا! بۇ ۋەتەننىڭ
ھەقىقىي ئىگىلىرى بولغان بىز خەقلەر بولسا كۈنسىرى نادان،
نامراتلىشىپ، بۈگۈنكى دەۋر تەرەققىياتىغا پۈتۈنلەي يات بىر
مۇھىتتا ياشماقتا: ئۆيىدىن چىقسا ئېتىزلىق-جاڭگال، ئۆيىمۇ
مال قوتىنىدىن پەرقى يوق ناچار، زەي پۇرايدىغان قاراڭغۇ
ئۆڭكۈردەك، ھەتتا بىر تەرەپىدە ئۇلاغلىرى ياتىدىغان،
قىغ-تېزەك سېسىقى دىماغنى يارىدىغان، بالا-چاقىلىرى
توپا-چاڭ، قىغ-پاتقاقلاردا دومىلىشىپ يۈرگەن، ئۇلار نە
شەھەرنى بىلسۇن، نە يېزا بازىرىنى، نە كۆڭۈل ئېچىش
ئورنىنى، ھەتتا ئوقۇيدىغان مەكتەپنىڭمۇ تايىنى يوق،
قۇم ئۈستىدە تىزلىنىپ ئولتۇرۇپ خەت يازىدىغان بىچارە
ھالەتتە، ... دۇنيا جامائىتىگە سۆزلەپ ئىشەندۈرگىلىمۇ
بولمايدىغان دەرىجىدىكى نادانلىق، ئىجتىمائىي قاراڭغۇلۇق،
نامراتلىق ئىچىدە ئاخىرقى نەپسىدە جان تالاشماقتا!
تاجاۋۇزچى خىتايلار ئىش ئۈستىدە ھۆكۈمىتى بەرگەن
مىليون يۈەنلىك ماشىنا-ئۈسكۈنىلەرنى خۇددى دادىسىدىن
مىراس ئالغاندەك ئىختىيارچە پايدىلىنىپ ئىشلەۋاتقان؛
بۇمۇ ئازلىق قىلىپ ئەمگەك مۇھاپىزەت بۇيۇملىرى - بارلىق
ئىش كىيىملىرىدىن تارتىپ تاكى پەلەي-ماسكىلىرىغىچە،
قەغەز-قەلىمىدىن تارتىپ قايناق سۈيىگىچە، ... ھەممىسى
تەل ۋە ھەقسىز. بىزنىڭ دېھقانلىرىمىزنىڭ بىر يىل ئىشلەپ
تاپقىنىدىنمۇ كۆپ پۇلنى ئايلىق مائاش قىلىپ ئالغاننى ئاز
دەپ، يەنە قىشلىق ئىسسىنىش پۇلى، يازلىق سالقىنلاش
پۇلى، تازىلىق پۇلى، سالامەتلىكنى ئاسراش پۇلى، ھەقسىز

داۋالاش، ھەقسىز بىلىم ئېلىش، ھەقسىز ساياھەت، يۇرتىنى
ھەقسىز زىيارەت قىلىش، ساناتورىيىلەر، پېنسىيىگە چىقىش،
شەنبە-يەكشەنبە ۋە ھېيت-بايرام دەم ئېلىش كۈنلىرى،
چېگرا پۇلى، مەخپىيەتلىك پۇلى، كەينى ئۈزۈلمەي كېلىپ
تۇرىدىغان مۇكاپات پۇل ۋە بۇيۇملىرى، كۆتۈرە ئېلىش
ھوقۇقى، شەخسى مۈلۈك ۋە كارخانا ئېچىش ئەركىنلىكى،
... ساناپ تۈگەتكۈسىز ياردەم پۇللىرىدىن بەھرىمەن بولسا،
زېمىننىڭ ئىگىلىرى يەر بىنا بولغاندىن بېرى ئۆزى ئېقىپ
كېلىۋاتقان ساي-ئۆستەڭنىڭ سۈيىگە پۇل تۆلەپ، پۇل
تۆلىيەلمىسە جەرمانە تۆلەپ، كۈنسىرى ئەقەللىي ھاياتلىق
شەرتلىرىدىنمۇ مەھرۇم قالدۇرۇلۇپ ئۆلۈمگە قىستالماقتا. ...
'كۆڭۈل بۆلۈش' ئالدامچىلىقىنى ئاغزىدىن چۈشۈرمەيدىغان
تاجاۋۇزچى ھۆكۈمەت بىزنىڭ دېھقان-چارۋۇچىلىرىمىزغا
نېمە قىلىپ بەردى؟ ئۆزلىرىنىڭ ھاشارلىرىغا ئىشلىتىش
ئۈچۈن بولسىمۇ بىرەر كەتمەن ئېلىپ بەرگەن يېرى بارمۇ؟
ھاشارلىرىغا بېرىپ ئىشلەپ بېرىشلىرى ئۈچۈن بىرەر ئېشەك
بېرىپ تۇرغان يېرى بارمۇ؟ بارلىق ئۇرۇقلۇق پۇلى، سۇ پۇلى،
يەر بېجى، مەھسۇلات بېجى، ئۆي بېجى، بازار بېجى،
قان بېجى، ... ئادەمنىڭ ئەقلىمۇ يەتمەيدىغان تۈگمەس
ئالۋاڭ-سېلىقلار، ئاتالمىش ئىئانە توپلاشلار، تۈگمەس
ھاشارلار، ... "ئۆلتۈرۈۋېتىلمىگىنىڭگە شۈكۈر قىلىپ ھايات
قالغان چېنىڭنىڭ ھەققىنى تۆلە!" دېگەندەك مەجبۇرىيەتلەر
بىلەن يىلىكىمىزنى ۋە قېنىمىزنى شورماقتا!

بۇ ۋەتەن بىزنىڭ ئەمەسمىدى؟ بۇ بايلىقلار، بۇ ئىش ئورۇنلىرى بىزگە تەۋە ئەمەسمىدى؟ بۇ مەنپەئەتلەر بىزگە تەئەللۇق ئەمەسمىدى؟ بىز نېمىشقا نامراتلىققا، نادانلىققا، ئۆلۈمگە قىستىلىمىز؟ بىز نېمە گۇناھ قىلغاندۇق؟!

بىزدە بىرلا نەرسە كەم: ئۇ بولسىمۇ مىللىي مۇستەقىل ھاكىمىيىتىمىز!

بىزدە بىرلا گۇناھ بار: ئۇ بولسىمۇ "تىنچلىق" دەپ جىم يېتىۋېلىپ، مىللىي مۇستەقىللىق ئۈچۈن ئىزچىل جان پىدا قىلىش ھەرىكەتلىرىنى قانات يايىدۇرماسلىقىمىز!

ئەمدى ھېسابلاپ كۆرەيلى، خەلقىمىز تاجاۋۇزچى خىتايلاردىن قانچە ھەسسە تۆۋەن تۇرىدىكەن؟ خىتاي تاجاۋۇزچى 'پۇقرا' لىرى بىزدىن قانچىلىك كۆپ مەنپەئەت ئېلىۋېتىپتۇ؟ بىز بۇنچە چوڭ ناھەقچىلىككە قانداق چىداپ كەلدۇق؟ بىز بۇنچە ئېغىر زۇلۇمغا نېمىشقا قارشى چىقمايمىز؟ تاجاۋۇزچى يات مىللەتكە كېتىۋاتقان بۇ ھېسابلارنى ھەر بىر ۋەتەندىشىمىز ئۆزلىرى بىلگەن پاكىتلىرى بويىچە قايتىدىن ئەستايىدىللىق بىلەن بىر ھېسابلاپ كۆرسۇن!

تاجاۋۇزچى خىتاي كەلگۈندىلەر خەلقىمىزنىڭ بۇ خىل خىياللارغا كېلىپ قېلىشىدىن ئۆلگۈدەك قورقۇشماقتا. بۇ خىل خىياللاردا بولغانلارنى ھەرقانداق بىر خىتاي تاجاۋۇزچى كەلگۈندىسى تۇيۇپلا قالىدىكەن، ھەتتا گۇمانلا قىلىدىكەن، دەرھال فاشىست ھۆكۈمىتىگە كۆپتۈرۈپ مەلۇمات بېرىپ جازالانقۇزدۇ؛ قولىدىن كەلسىلا ھەرقانداق بىر

ختىي تاجاۋۇزچى كەلگۈندىسىمۇ ئۆزى بىۋاسىتە جازالايدۇ
 ئون ئۇيغۇرغا قارشى بىر خىي گۇۋاھلىقتىن ئۆتسىلا
 خىيىنىڭكىنى راستقا چىقىرىپ قايتا تەكشۈرۈپ ئولتۇرمايلا
 جازاغا تارتىپ كەلمەكتە.

ۋەتىنىمىزنى ئىشغال قىلىۋالغان بۇ خىي تاجاۋۇزچى
 كۆچمەنلىرى - تاجاۋۇزچى كەلگۈندىلەر 'ئاكا مىللەت'
 مەن؟ 'قېرىنداش مىللەت' مەن؟ بىزگە ئوخشاش
 'تىنچ پۇقرالار' مەن؟ 'بىر-بىرىمىزدىن ئايرىلالمايدىغان'،
 بىزگە 'ياردەم قىلىۋاتقان ئاق كۆڭۈل ئادەملەر' مەن؟
 بەزى كىشىلىرىمىزنىڭ ئىنسانپەرۋەرلىكى تۈتۈپ كېتىپ
 دېيىشكىندەك 'گۇناھسىز خەلق' مەن؟ ئۆز كۈنىنى
 ئېلىپ يۈرگەن ياۋاش ئىشلەمچىلەر' مەن؟ خىي
 تاجاۋۇزچىلىرى بۇ ھالەتكە تۇيۇقسىزلا كېلىپ قالغانىدۇ؟
 بىز نېمە ئۈچۈن پەرزەنتلىرىمىزنىڭ تەقدىرىنى بولسىمۇ
 ئويلاشمايمىز؟ بىز نېمىشقا ئەتىمىزنى ئويلاشمايمىز؟
 بۈگۈنكىدەك ھالەت يەنە قانچىلىك داۋاملىشار؟ بۇ ھالدا
 بىزنىڭ قىيامەت كۈنىمىزگە يەنە قانچىلىك ۋاقىت قالغانىدۇ؟
 ... ياكى بىزنىڭ كۈچىمىز يەتمەيدۇ؟ بۇنى راستىنلا جان
 پىدا قىلىپ سىناپ كۆردۈقمۇ؟ ياكى سىناق قىلىپ بېقىشنى
 بىرەر قېتىم بولسىمۇ ئەستايىدىل تەشۋىق قىلىپ باقتۇقمۇ؟
 ئۇنداقتا تۆمۈر خەلىپىمىز، غوجا نىياز ھاجىمىز، مەمتىمىن
 بۇغرا ئەپەندىمىز، غېنى باتۇرىمىز، ئوسمان باتۇرىمىز، يەتتە
 قىزلىرىمىز، نورۇزگۈم-رىزىۋانگۈللىرىمىز، ... ئىشنى قانداق

باشلىغان؟ قانداق قىلغان؟ ... ئابدۇخالق ئۇيغۇرىمىز، مەمتىلى تەۋىپىق ئەپەندىمىز، لۇتپۇللا مۇتەللىپىمىز، ئابلىز مەخسۇمىمىز، ئابدۇرېھىم ئۆتكۈر ئەپەندىمىز، تۇرغۇن ئالماس ئەپەندىمىز، ... داڭلىق ۋەتەنپەرۋەر زىيالىيلىرىمىز، يول باشلىغۇچىلىرىمىز، قەھرىمان ئەجدادلىرىمىز بىزگە نېمە دەپ چاقىرىق قىلدى؟ بىزنى قانداق ئاگاھلاندۇردى؟ ئاخۇنوپ، مەجىت سىلىڭ، بارىن، غۇلجا قەھرىمانلىرى ۋە باشقا يوشۇرۇن ھەرىكەت قىلىۋاتقان قەھرىمانلىرىمىز نېمە ئۈچۈن جان پىدا قىلدى ۋە قىلىۋاتىدۇ؟ ... ئويلىنىش، پىلان تۈزۈش، تەشكىللىنىش، دەرھال ھەرىكەتكە ئاتلىنىش ۋاقىتىمىز ئاللىقاچان كېلىپ بولدى! ۋەتەننىمىزگە بىزدىن بىر رۇخسەت كىرىۋاتقان ھەرقانداق بىر خىتاي كەلگۈندىسى مۇتلەق تۈردە مىللىي تاجاۋۇزچى بولۇپ ئالدىمىزدا بىزگە خىرىس قىلىپ تۇرماقتا! ۋەتەن بىزنى بۇ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى قوغلاپ چىقىرىش ئۈچۈن دەرھال كەسكىن ۋە ئۈنۈملۈك ھەرىكەت باشلاشقا چاقىرماقتا!!!

1.4§ قورچاق مىللىي ئىشچى - خىزمەتچىلەر

ۋەتەننىمىز خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ چاڭگىلىغا چۈشۈپ قالغان دەرۋەرلەردىن بۇيان، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ھەرگىز نوقۇل خىتاي مەمۇرىي خادىملىرىغا تايىنىپلا ھاكىمىيەت يۈرگۈزۈپ كەلگەن ئەمەس. باشقا ھەرقانداق بىر مۇستەملىكىچى ياكى تاجاۋۇزچىغا ئوخشاش، زوۋىڭتاڭدىن باشلاپ تا بۈگۈنكى كوممۇنىست خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا

كەلگۈچە بولغان بارلىق تاجاۋۇزچىلار پۈتۈنلەي ئۆز مەنپەئەتى ئۈچۈن خىزمەت قىلدۇرۇشنىلا مەقسەت قىلىدىغان ھەر دەرىجىلىك مەكتەپ، كورس، ھەرخىل ناملاردىكى خائىن يېتىشتۈرۈش ئورگانلىرىنى تەسسىس قىلدى. بۇ ئورۇنلاردا بىۋاسىتە ياكى ۋاسىتىلىك شەكىلدە يېتىشتۈرۈلگەن ئاشكارا ياكى يوشۇرۇن مىللىي خائىنلارنى، خىتايغا ساداقىتىنى كۆرسەتكەن ۋىجدانسىزلىرىنى، ئاتىسىز مۇرىتلىرىنى، كوممۇنىزم قۇللىرىنى، مەنپەئەتپەرەستلەرنى، نادانلارنى، لۈكچەك، يىلاقچى، ئەمەلىپەرەس، ئىقتىدارسىز ۋە جانباقلارنى ئىنچىكىلىك بىلەن كۆزىتىش ۋە تەكشۈرۈشلەردىن ئۆتكۈزۈپ ھەر دەرىجىلىك قورچاق مەمۇرىي ئورگانلىرىدا ياردەمچى، قۇرۇق ھەيكەل، مەسلىھەتچى، كاتىپ، تەرجىمان، مەخپى پايلاقچى، يۈگۈر-يېتىمچى، ھەربىي ئەمەلدار، ئەسكەر، ساقچى ئەمەلدارى ۋە ساقچى، ئوقۇتقۇچى، پەيلاسوپ، تېخنىك-ئېنجنېر، ئىشچى-خىزمەتچى، مائارىپچى-ئەدىپ، سەنئەتچى-تەنتەربىيىچى، يېزا ۋە مەھەللە چاپارمەنلىرى، ... قاتارىدىكى قورچاق ۋەزىپىلەر ئۈچۈن تەربىيىلەپ ئىشلىتىپ كەلمەكتە. يەنى، ۋەتىنىمىز تۇپراقلىرىدىكى قورچاق مەمۇرىي ئورگانلار، مائارىپ ساھەلىرى، مەدەنىيەت-تەشۋىقات ساھەلىرى، نەشرىيات-تەتقىقات ئورۇنلىرى، شىركەت، زاۋۇت، كان-كارخانىلار ۋە باشقا ئورۇنلاردىكى بارلىق قورچاق مىللىي خادىملار خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى تەرىپىدىن ئەستايىدىل تەكشۈرۈلگەندىن كېيىن ۋە ئىشەنچ قىلىنغىنىدىن كېيىن مەخسۇس تاللاپ يېتىشتۈرۈپ ئىشقا سېلىنغان خىتاي

مۇستەملىكىچىلىرىگە سادىق كىشىلەر ھېسابلىنىدۇ. ياكى
بىرەرسى چىقىپ ”شۇنچە ھەشەمەتلىك بۇ بىنالاردا نېمىشقا
ختايىلار ئولتۇراقلىشالايدۇ ۋە ئىشلىيەلەيدۇ-يۇ، نېمىشقا بىز
خەقتىن يوق؟“ دەپ سوراپ باقالامدىكەن؟ بۇنى سورىغۇچى
شۇ ھامانلا تۆت پۈتىنى بىر ئۆتۈكتە كۆرىشىدىن قورقۇپ
تېترەپ كېتىدۇ! ئەگەر ختاي تاجاۋۇزچىلىرى تاللاپ ئىشقا
ئالغان ھەرقانداق بىر قورچاق ئىشچى-خىزمەتچى ئىچىدە
خالغان بىرسىنىڭ خاتا تاللانغانلىقى ياكى سۇقۇنۇپ
كېرىۋالغانلىقى ئىسپاتلانغاندا ئۇلارنى قىلچە ئىككىلەنمەي
ۋەزىپىسىدىن ئېلىپ تاشلايدۇ ۋە ئىشتىن قوغلاپ چىقىرىدۇ.
ھەتتا ھەرخىل ئويدۇرما باھانىلەر بىلەن قانۇنىي جازالارغىمۇ
تارتىشىدۇ. خۇددى شۇنىڭدەك بۇ خىل تاللانغان قورچاق
مىللىي خادىملارنىڭ ئىچىدىكى بەزىلىرى ئۇزۇن مۇددەت ئۆز
ئەقىدىسىنى، مىللىي غۇرۇرنى يوشۇرۇپ ساقلاپ كەلگەن،
كېيىن ئاشكارىلىنىپ قالغان بولسا، ياكى دەسلىپىدە
ھەقىقەتەنمۇ ختايغا سادىق كىشى بولۇپ، مەلۇم ۋاقىت
ئۆتكەندىن كېيىن ئاچچىق ئەمەلىيەتلەر تەربىيىسىدە مىللىي
غۇرۇرى ئويغىنىپ قالغان بولسا، بۇ كىشىلەرنى ھەرخىل
سىياسىي ھەرىكەتلەر ئىچىدە يوق قىلىۋېتىدۇ، ئىقتىسادىي
بوھتانلار بىلەن ئەيىبلەپ يوق قىلىدۇ، يوشۇرۇن قىلتاق
قۇرۇش ئارقىلىق يوق قىلىدۇ. بۇ خىل تازىلاش ھەرىكەتلىرى
نوقۇل مىللىي دۈشمەنلىرىگە زەربە بېرىشنىلا مەزمۇن
قىلىشىمۇ ناتايىن. ختايدا ئۆزلىرى پەيدا قىلغان ھەرقانداق
بىر ھەرىكەتنى ۋە تىنىمىز تەۋەسىدە يوشۇرۇن ۋە تەن-

مىللەتسۈيەلەرنى تازىلاش ئۈچۈن بۇرملاپ پايدىلىنىپ
كەلمەكتە.

بۇ خىل شەكىللەردە تاللىنىپ يېتىشتۈرۈلگەن، ئىزچىل
تۈردە قايتا-قايتا تەكشۈرۈش، سىناق قىلىش، پاش قىلىش
ھەرىكەتلىرىدىن ئىشەندۈرگۈدەك ئۆتەلگەن قورچاق مىللىي
خادىملار شۈبھىسىزكى، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئۈچۈن
تاللانغان سادىق مالايىلار بولۇپ ھېسابلىنىدۇ.

بۇ نوقتىدىن ئالغاندا، ۋەتىنىمىز تەۋەسىدە ھەر
دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت، تەشۋىقات، تەلىم-تەربىيە،
ئىشلەپچىقىرىش، پەن-مەدەنىيەت، قانۇن، ئەسكىرىي
ساھەلەردە ئىشلەيدىغان مىللىي خادىملارنىڭ مۇتلەق
كۆپچىلىكى ھەقىقەتەنمۇ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا ئالدىنىپ
ياكى بىلمەستىن، ئاڭلىق ياكى ئاڭسىز، ئاكتىپ ياكى
مەجبۇرى قورقۇپ ياكى نادانلارچە ئىشلەيدىغان قورچاقلاردۇر!
يېرىم ئەسىرلىك مۇستەملىكە، قۇل قىلىنىش تارىخىمىز
ۋە ئۇنىڭدىن بۇرۇنقى بىرەر ئەسىرلىك يېرىم مۇستەملىكە
تارىخىمىز بۇنى يېتىپ ئاشقچە ئىسپاتلاپ بەرمەكتە.

ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىز دەۋرىدىن كېيىن، ۋەتىنىمىزنى
قاراڭغۇلۇقلارغا باشلاپ كىرگەن "ئون بىر بىتىم" دىن
باشلاپ ۋەتىنىمىز خەلقىنىڭ شۇنچە كۆپ مۇنەۋۋەر
كىشىلىرىدىن ئايرىلىپ قېلىشى، شۇنچە كۆپ ھەل قىلغۇچ
پۇرسەتلەرنى قولدىن بېرىپ قويۇشى، مۇنتىزىم قوراللىق
مىللىي ئارمىيىسىدىن ئايرىلىپ قېلىشى، ئەڭ مۇھىمى ئەللىك

مىڭغا يەتمەيدىغان خىتاي تاجاۋۇزچى كەلگۈندىلەرنىڭ بۈگۈنكى ئون مىليونلۇق ئاپەت ھالىتىگە كېلىۋېلىشىغا ئەڭ مۇھىم ۋاسىتىلىك سەۋەبچى بولۇپ رول ئوينىغانلار ھەرگىزمۇ ئامېرىكا ياكى سابىق سوۋېتلار ئىتتىپاقى بولماستىن، دەل شۇ قورچاق مەمۇرىي ۋە دۆلەت ئىشچى - خىزمەتچىلىرى، خىتايدىن بىلىم ئالغان بىلەرمەنلەردۇر!

بىر مىللەتنىڭ تاشقى دۈشمىنى بۇ مىللەتنىڭ تەرەققىياتى، مۇستەھكەملىنىشى ۋە كۈچلىنىپ كېتىشىنى ھەرگىزمۇ خالىمايدۇ. شۇ سەۋەبتىن بۇ خىل يات كۈچلەر "تاجاۋۇزچى، مىللىي دۈشمەن" دەپ ئاتىلىدۇ. ئەمما بۇ خىل مىللىي دۈشمەن تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن مەيلى خالاپ ياكى مەجبۇرى شەكىلدە ھەمكارلىشىپ كېلىۋاتقان كىشىلىرىمىزنى نېمە دېيىشىمىز كېرەك؟ ئىككىنچى دۇنيا ئۇرۇشى مەزگىلىدە گومىنداڭ پارتىيىسىنى قۇرغۇچى داھىيلىرىدىن بىرى بولغان ۋاڭ جېنۋېي ۋە ئۇنىڭ قۇرغان قورچاق ھاكىمىيەت خادىملىرىنى خىتايلار ئەشەددىي ۋەتەن خائىنلىرى دەپ تا مەدەنىيەت ئىنقىلابىنىڭ ئاخىرلىرىغىچە پېيىغا چۈشۈپ قاتتىق جازالاپ تۈگىتىشىمىدۇمۇ؟ سوۋېتلار ئىتتىپاقىدىمۇ نېمىسار بىلەن ھەمكارلاشقان ۋىلاسوۋچىلارنى ۋەتەن خائىنلىرى دەپ ئېغىر جازاغا تارتىشىمىغاندى؟ فرانسىيە خەلقىمۇ نېمىسار بىلەن ھەمكارلاشقان دارلان شىمالى فرانسىيە ۋىسى قورچاق ھۆكۈمىتىنى مىللىي خائىنلار دەپ ئېلان قىلىشىمىدۇمۇ؟ ئۇلارنى مىللىي دۈشمىنى بىلەن مەجبۇرى ھەمكارلاشقانلار، نادان

بولغانلىقىدىن ئالدىنىپ ياكى قايىمۇقۇپ ھەمكارلاشقانلار، ئاڭسىز ھەمكارلاشقانلار، جان بېقىش ئۈچۈن، خەلقىنى بالادىن ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن ئىلاجسىز مەجبۇرى ھەمكارلاشقانلار دەپ كەچۈرۈم قىلىنغانلىقى توغرىسىدا بىرەر ماتېرىيال كۆرگەنلەر بارمۇ؟ ئەجەبا بىزنىڭ ئىچىمىزدىن چىقىپ ۋەتەنگە خائىنلىق قىلىۋاتقانلارنى نېمە ئۈچۈن مىللىي دۈشمىنگە غالچىلىق قىلىۋاتقانلار دەپ كېسىپ ھۆكۈم قىلالمايدىكەنمىز، نېمە ئۈچۈن ئۇنداقلارغا شۇنچە چوقۇنۇپ كېتىمىز؟!

شۇنى قەتئىي كېسىپ ئېيتىشقا ھەقلىقىمىزكى، ۋەتىنىمىزنى مۇنقەرز قىلىۋالغان تاجاۋۇزچى مىللىي دۈشمەنلىرىمىزنىڭ قول ئاستىدا قانچىكى يۇقىرى ئەمەل تۇتالغان ئىكەن، قانچىكى ئاكتىپ، قانچىكى ئىشەنچلىك، قانچىكى قابىلىيەتلىك ھېساپلانغان ئىكەن، ئۇ كىشى ۋەتەنگە شۇنچە كۆپ دۈشمەنلىك قىلغان، شۇنچە چوڭ خائىنلىق قىلغان ھېسابلىنىدۇ! شۇ سەۋەبتىن خەلقىمىز ئارىسىدىكى نۇرغۇنلىغان ۋىجدانلىق كىشىلىرىمىز ۋەتىنىمىزنى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى چاڭگىلىدىن قايتۇرۇۋېلىش كۈرىشىنى باشلاش جەريانىدا ئاۋۋال مىللىي خائىنلارغا ئەجەللىك زەربە بېرىش ھەرىكىتىنى بىرىنچى نومۇرلۇق ۋەزىپە قىلىپ بېكىتىۋېلىش ئۈچۈن ئالدىراپ كېتىۋاتماقتا. بۇنداق قاراشلارنى بۈگۈنكى كۈندە كىممۇ خاتا دېيىشكە جۈرئەت قىلالايدۇ؟ بولۇپمۇ بىرمۇ خىتاي تاجاۋۇزچىسى بولمىغان ساپ مىللىي يېزا-

قىشلاقلرىمىزدا خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ مىللىي باسقۇنچىلىق سىياسەتلىرىنىڭ ۋەكىلى ھەم سادىق ئىجراچىسى بولۇپ، مىللىي باسقۇنچىلىق ھەرىكەتلىرىگە ماسلىشىپ غالچىلىق قىلىشىپ بېرىۋاتقان بىرقىسىم ئەترەت باشلىقلىرى، يېزىلىق كادىرلار، ناھىيىلىك كادىرلار ھەقىقەتەنمۇ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ تەلىمىگە بوي سۈنۈشۈپ، خەلقىمىزنى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىدىنمۇ بەتتەر زار قاقىشتىپ كېلىۋاتقانلىقى بۈگۈنكى ئاچچىق ئەمەلىيەت ئەمەسمۇ؟ قانۇن ئورگانلىرىدا، مەدەنىيەت ساھەلىرىدە، تەشۋىقات ئورگانلىرىدا، تەتقىقات يۇرتلىرىدا، مائارىپ ساھەلىرىدە، مەمۇرىي ئورگانلاردا، شىركەت، مەكتەپ، زاۋۇت، كان-كارخانىلاردا، يېزا-كەنت مەھەللىلەردە، ... تاجاۋۇزچى ھۆكۈمەت خىزمىتى بىلەن مەشغۇل بولۇۋاتقان بىرقىسىم قورچاق ئەمەلدارلىرىمىز، خىتاي غالچىلىرى ھەقىقەتەنمۇ ئۆز خەلقىگە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىدىنمۇ ئاشۇرۇپ زۇلۇم سېلىۋاتقانلىقى بۈگۈنكى بىر ئەمەلىيەت ئەمەسمۇ؟! بۇنداق مىللىي خائىنلىقلار ھەققىدە يوشۇرۇن نارازىلىق بىلدۈرگەنلەرنى ئەنە شۇ تۈردىكى مىللىي مۇناپىقلار ھەرخىل باھانىلەرنى ئۇيدۇرۇشۇپ خىتايغا پاش قىلىپ قانلىق باستۇرۇلۇشلارغا سەۋەبچى بولۇۋاتقانلىقىنى ھەممىمىز كۆرمىدۇقمۇ؟!

ئەقەللىيسى، دۈشمەن بىلەن بىرگە تۇرۇۋاتقان دۈشمەننىڭ پىلانى، دۈشمەننىڭ تاپشۇرۇقى، دۈشمەننىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى ۋە بۇيرۇقى بويىچە ئىش قىلىپ كېلىۋاتقان قورچاق مەمۇرىي

كادىرلىرىمىز، ئىشچى - خىزمەتچىلىرىمىز، زىيالىيلىرىمىز، پەن - تېخنىكا خادىملىرىمىز، دىنىي ئەربابلرىمىز ئۆز خەلقىنىڭ چېكىۋاتقان مىللىي زۇلۇملىرىنى، مىللىي خورلىنىشلىرىنى، مىللىي ئېزىلىشلىرىنى بەش قولىدەك ئېنىق بىلىپ تۇرۇقلۇق، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قارشى تىلغا ئالغۇچىلىق بىرەر قارشىلىق ھەرىكىتى پەيدا قىلالدىمۇ؟ ئۈرۈمچىدە پارتلىغان داغدۇغىلىق ئوقۇغۇچىلار ھەرىكىتىدە قانچە زىيالىرىمىز، قانچە ئىشچى - خىزمەتچىمىز، قانچە مىللىي كادىرلىرىمىز ئاشكارا ياكى يوشۇرۇن ھالدا ئۆز پەرزەنتلىرى تەرىپىدە تۇرۇشقا جۈرئەت قىلالدى؟ ئاقسۇدا، ئۈرۈمچىدە، قەشقەردە، ... يۈز بەرگەن تاۋۇت كۆتۈرۈپ نامايىش قىلغان خەلقىمىزگە قانچە قورچاق كادىر، ئىشچى - خىزمەتچى ئاشكارا ياكى يوشۇرۇن ھېسداشلىق قىلالدى؟ پەيزىۋات، قاغىلىق، قاراقاش، قەشقەر، بارىن، غۇلجا خەلق قوزغىلاڭ ياكى پاجىئەلەرگە ئاشكارا ياكى يوشۇرۇن ھېسداشلىق قىلغان بىرەرمۇ مىللىي كادىرى چىقىمىغانلىقى، بىزنىڭ قورچاق ئەمەلدار ياكى قورچاق ئىشچى - خىزمەتچىلىرىمىزنىڭ ھەقىقەتەنمۇ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا سادىق غالىچىلار، قورقۇنچاقلار، غايىسىنى، ئۈمىدىنى يوقاتقانلار، نادانلار، ۋىجدانسىزىلار، جان باقارلار ئىكەنلىكىنى كەينى - كەينىدىن ئىسپاتلاپ بەرمەكتە!

بۈگۈنكى كۈندە ۋەتىنىمىز تەۋەسىدىكى يۇقىرى دەرىجىلىك مەمۇرىي ئەمەلدارلاردىن تارتىپ ئاددىي ئەترەت باشلىقلىرىغىچە، ئالىي زىيالىيلىرىمىزدىن تارتىپ ئەڭ ئاددىي

ئىشچى - خىزمەتچىلىرىمىزگىچە ، مىللىي نوپۇسىمىز ئىچىدە كەم ھېساپلىغىنىمىزدىمۇ يېرىم مىليوندىن ئارتۇق كىشىلىرىمىز خىتايلارغا ئەڭ يېقىن يەرلەردە تۇرماقتا . ۋەتىنىمىز ئۈچۈن ۋە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئالدىدا بۇ ئاز كۈچ ئەمەس ئىدى . ئەپسۇسكى ، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قارشى كۈرەش قىلىشتا ئەڭ كۆپ پۇرسەتكە ئىگە بۇ يېرىم مىليوندىن ئارتۇق ئىنسانىمىز دۈشمەنگە تەھدىت يارىتىشنىڭ ئورنىغا ، ئۆز خەلقىمىزگە تەھدىت سالىدىغان ، ھېچ بولمىغاندا تاجاۋۇزچىلار كۈچىنى مۇبالىغەلەشتۈرۈپ قورقۇنۇچ پەيدا قىلىشقا ، ئۈمىدسىزلىك پەيدا قىلىشقا كۈچ چىقىرىدىغان دۈشمەن تەرەپكە مەنسۇپ كىشىلەر قاتارىدىن ئورۇن ئېلىپ كەلمەكتە!

بۇنداق دېيىشىمىز بىلەن ، بۇ يېرىم مىليوندىن ئارتۇق كىشىلىرىمىز تۇشمۇ - تۇشتىن قوزغىلىپ ”بىز ئۇنداق ياخشى ئىشلارنى قىلدۇق ، مۇنداق پايدىلىق ئىشلارنى قىلدۇق ، دۈشمەن بېسىمىگە قارىماستىن ئۇنداق قىلدۇق ، مۇنداق قىلدۇق ، ...“ دېيىشىپ چۇرقىرىشىپ كېتىشى مۇقەررەر . ئۇلار مىللىي ئازادلىق ھەرىكىتىمىز ئۈچۈنلا ئەمەس ، ھەتتا مىللىي مەۋجۇدىيىتىمىزنى قوغداپ قېلىش جەھەتتىمۇ قىلچە ئەمەلىي رولى بولمىغان بەزى ئىش - ھەرىكەتلىرىنى داۋراڭ قىلىشىپ ئۆزلىرىنى ’ۋەتەنپەرۋەر ، مىللەتسۆيەر‘ قىلىپ كۆرسىتىۋېلىشلىرى تۇرغانلا گەپ . بۇنداق داۋراڭ قىلغۇچىلارنىڭ بېشىدا ھەتتا بىرىنچى نومۇرلۇق ۋەتەن خائىنى سەيپىدىن ئەزىزنىڭمۇ بولغانلىقى ، بۇ خائىننى ،

بىز خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قارشى تېنىم تاپماي ھەرىكەت قىلىپ كەلدۇق دەپ قارايدىكەنمىز، ئۇھالدا بىز قانداقتۇر بىرخىل خاتا چۈشەنچىلەر ئاساسىدا ھەرىكەت قىلىۋاتقان بولىمىز؛ ئەگەر ئۆتكەنكى يېرىم ئەسىرلىك مەغلۇبىيەتلىك پائالىيەتلىرىمىزنى ۋەتەنپەرۋەرلىك ھەرىكىتى بىلەن شۇغۇللانغانلىقىمىز دەپ قارىغىنىمىزدا، بىز ئۆتكەن بۇ يېرىم ئەسىر جەريانىدا پۈتۈنلەي بۇرمىلىۋېتىلگەن 'ۋەتەنپەرۋەرلىك' ئۇقۇملىرى بويىچە ھەرىكەت قىلىپ كەلگەن بولىمىز. ئۇنداق بولمىغاندا ئىدى، بىز ئۆتكەن يېرىم ئەسىر جەريانىدا ھېچ بولمىغاندا خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ يۈز ھەسسىلەپ كۆپىيىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئالالغان بولار ئىدۇق. ۋەتەنمىز خەلقى تارىختا پەۋقۇلئاددە ئېغىر چېكىنىش دەۋرىگە كىرىپ قالغانلا بولىدىكەن، بىرەر ھەرىكەت قىلغانلىرىدا ھېچقاچان بۇنچە پاجىئەلىك مەغلۇبىيەتلەرگە ئۇچراپ باقمىغان ئىدى!

بۇ نۇقتىدىن ئالغاندا، ئۆتكەن يېرىم ئەسىرلىك تارىخىمىزنى "ۋەتەنپەرۋەرلىك ھەرىكەت تارىخىمىز" دەپ داۋراڭ قىلىشىمىز، ۋەتەنپەرۋەرلىك دېگەن بۇ شەرەپلىك ئۇقۇمغا قارا چاپلىغان بولۇپلا قالماي، بەلكى ئۆز تارىخىمىزغا، ئۆز ئەجدادلىرىمىزغا ئېغىر ھاقارەت كەلتۈرگەن بولۇپ قالغىمىز. ھەممە نېمىمىزدىن ئايرىلىپ قالغاننى ئاز دەپ، ئەللىك مىڭ كىشىگە يەتمەيدىغان خىتاي تاجاۋۇزچىلار سانىنى بۈگۈنكى ئون مىليونلۇق ئاپەت ھالىتىگە كەلتۈرۈپ قويۇشىمىزنى "يېرىم ئەسىرلىك مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ نەتىجىسى"

بۇنداق خائىنلىقنى، بۇنداق خائىنلىقنىڭ ئۈلگىلىرىنى قانداقتۇ ۋە تەنپەرۋەرلىك قىلىپ مەدھىلەپ كۆرسىتىشكە ئۇرۇنىدىغان يوشۇرۇن كۈچلەرنىڭ مەۋجۇتلۇقى سېزىلمەكتە! بۇ يەردە شەرقىي تۈركىستانلىقلار ئۈچۈن "ۋە تەنپەرۋەرلىك، مىللەتچىلىك، مىللىي مۇستەقىللىق، مىللىي مۇستەقىللىق كۈرىشى، مىللىي دۈشمەن، مىللىي خائىن، ..." دېگەندەك ئۇقۇملارنىڭ نەقەدەر چاكىنىلاشتۇرۇۋېتىلگەنلىكى، نەقەدەر بۇرمىلىۋېتىلگەن ھالغا كەلتۈرۈلگەنلىكىنى ھېس قىلىشقا بولىدۇ. ۋە تەنپەرۋەرلىك ھەققىدىكى بۇ خىل چاكىنىلاشتۇرۇلغان ۋە بۇرمىلىۋېتىلگەن چۈشەنچىلەرنىڭ خەلقىمىز مىللىي مەنلىكىنى ئىپادىلەيدىغان بارلىق ساھەلىرىگىچە سىڭىپ كىرىپ بولغانلىقىنى ھەرقانداق ھەرىكىتىمىزدە ئۇچۇق كۆرۈپ ئالالايمىز. ئالايلىق، دىنى ئەقىدىلىرىمىزدە، مىللىي ئۆرپ-ئادەتلىرىمىزدە، ئەدەبىيات-سەنئەتلىرىمىزدە، مائارىپ سېپىمىزدە، مىللىي تارىخ تەشۋىقاتلىرىمىزدا، ئىقتىسادىي ۋە سىياسىي پائالىيەتلىرىمىزدە، ھەتتا ۋە تەن قۇتقۇزۇش مەخپى پائالىيەتلىرىمىزدە، تاشقى دۇنيادىكى مۇھاجىر پائالىيەتلىرىمىزدە بۇ تۈردىكى بۇرمىلانغان، ئاددىيلاشتۇرۇلغان، ئاسانلاشتۇرۇلغان، ئەھمىيەتسىزلەشتۈرۈلگەن ۋە تەن سۆيۈش، مىللەت سۆيۈش، دىنىي ئېتىقات ئۇقۇملىرىنىڭ كۆرسىتىۋاتقان سەلبىي تەسىرلىرىنى يېتىپ ئاشقىچە كۆرمەكتىمىز!

ئەگەر ئۆتكەن يېرىم ئەسىرلىك چېكىنىش تارىخىمىزدا

دەپ كەلگۈسى ئەۋلادلىرىمىزغا يېزىپ قالدۇرۇشىمىز،
تارىخىمىزدىكى ئەڭ نومۇسىز ئەجدادلاردىن بولغانلىقىمىزنى
كۆرسەتكەنلىكىمىز بولىدۇ، خالاس! ئەجەبا شۇ مىللىي
مۇستەقىللىق كۈرەشلىرىدە ئىسسىق قېنىنى تۆكۈپ چىقىنى
پىدا قىلغان شېھىتلىرىمىز بۈگۈن قەبرىسىدىن چىقىپ
قالغۇدەك بولسا بىزگە نېمە دەر؟ روشەنكى، بىزنى ئۇلارنىڭ
قەبرىسىنىڭ زارى تۇتىدۇ!

خۇلاسىلىغىنىمىزدا، بۈگۈنكى قورچاق ئەمەل ئۈستىدىكىلەر-
نىڭ، قورچاق ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ دۈشمەنگە زەربە
بېرىش پۇرسەتلىرى شۇنچە كۆپ تۇرۇقلۇق، خەلقىمىزنى
دۇنيا جامائىتىگە تونۇتالغانلار، قولىدا ھېچنېمىسى قالمىغان
ئەڭ نامرات بارىن قەھرىمانلىرى بولۇپ قالدى! ۋەھالەنكى،
ۋەتىنىمىز مىللىي مۇستەقىللىق كۆرۈشىنىڭ تۈپكى مەقسىتى
بىرقانچە مىڭ باتۇرىمىزنى قۇربان قىلىش ھېسابىغا دۇنيا
جامائەتچىلىكىنىڭ دىققىتىنى تارتىش ئەمەس، بەلكى
ۋەتىنىمىزدىكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى كۆپەيتكۈزمەسلىك،
ئۇلارنى ئازايتىش، ئۇلارنى ۋەتىنىمىزدىن تەلتۆكۈس قوغلاپ
چىقىرىشتۇر! مانا بۇ، مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ
تەقەززاسى، مانا بۇ، ۋەتەنپەرۋەرلىكنىڭ ئەقەللىي ئۆلچىمى،
مانا بۇ، بۈگۈنكى مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ
تۈپكى پرىنسىپى، مانا بۇ بۈگۈنكى مىللىي شەھەر
ئاهالىلىرىمىزنىڭ ئۈستىدىكى باش تارتىپ بولالمايدىغان ۋە
شەرەپلىك بىرىنچى نومۇرلۇق جىددىي ۋەزىپىسى!

1.58 كلاسسىك دۈشمەن قارىشىمىز

ۋەتىنىمىز خەلقى ئىككىنچى جۈمھۇرىيىتىمىز دەۋرىگىچە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى ئومۇمىي يۈزلۈك مىللىي ۋە ئەقىدە دۈشمەنلىرى دەپ ھېسابلىشاتتى. شۇ سەۋەبتىن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قارشى ھەرقانداق قوزغىلاڭ پارتلىغان ھامان، پۈتكۈل خەلق خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى ۋەتىنىمىز تەۋەسىدىن قوغلاپ چىقىرىش ئۈچۈن جەڭگە ئاتلىناتتى. خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن سۈلھى قىلىشقا مەجبۇر قالغانلىرىدىمۇ ھەرگىز ئۇلار بىلەن ياراشقۇلى بولىدىغان كىشىلەر قاتارىدا مۇئامىلە قىلماستىن، ئىلاجسىز كېلىشىمگە كېلىشكە مەجبۇر بولغان دۈشمەنلىرى سۈپىتىدە قارىشاتتى. شۇڭا پۇرسەت بولسىلا ھامان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى ۋەتىنىمىزدىن تەلتۈكۈس قوغلاپ چىقىرىش ھەرىكىتىنى قايتا باشلىيالايتتى. يەنى ئۇ دەۋرلەردە شەرقىي تۈركىستاننىڭ دوست-دۈشمەن قارىشى بىرقەدەر ئايدىڭ ئىدى. دەرۋەقە، ئۇ دەۋرلەردە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قارشى جەڭگە ئاتلىنىشنىڭ بىرىنچى ئورۇندىكى تۈرتكىلىك تەشۋىقات كۈچى ساددا بولسىمۇ كلاسسىك، ئەمما جەڭگىۋار روھ بىلەن سۇغۇرۇلغان دىنىي ئەقىدىلىرىمىز ئاساسىغا شەكىللەنەتتى.

- ئۇ دەۋرلەردە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىمۇ ۋەتىنىمىزنى ھاياتلىق ماكانى دەپ ئەمەس، بەلكى بايلىق توپلىۋېلىش، ئەمەلدارلىق ئۇلىنى سېلىۋېلىش، خىتايدىكى ئۇرۇش-قەھەتچىلىك ئاپەتلىرىدىن ياكى جىنايى جازالىرىدىن قېچىپ

يوشۇرۇنۇشنىڭ ئەڭ بىخەتەر سورۇنى دەپلا قارىغاچقا، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ۋە تىنىمىزدە مەمۇرىي ئەمەلدار، قوراللىق ئەسكەر ۋە ساقچى، ئەتكەسچى ۋە ھايانكەش شەكىلدىلا مەۋجۇد بولۇپ تۇرغانىدى. بەلگىلىك ئەمەل دەرىجىسىگە ياكى بەلگىلىك ساندىكى بايلىققا ئېرىشىۋالغاندىن كېيىن، خىتايدىكى خەۋپ تۈگىگەندىن كېيىن ياكى بولمىسا ۋە تىنىمىز تەۋەسىدە مىللىي ئازادلىق خەلق قوزغىلاڭلىرى پارتلىغان ھامان، دەرھال كۈدە-كۆرپىسىنى يىغىشتۇرۇپ ۋە تىنىمىزدىن چىقىپ كېتىشەتتى. شۇڭا، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ۋە تىنىمىزدە سۇنى ياكى تەبىئىي كۆپىيىش پۇرسىتىگە ئېرىشىپ باقمىغان، ھەتتا بۇنداق بىر خىيالغىمۇ زادىلا كېلىپ باقمىغان ئىدى. ئۇلار ۋە تىنىمىز خەلقىنى ئەڭ ۋەھشىيانە يوللار بىلەن قېيىن-قىستاققا ئېلىپ بايلىق شىلىۋېلىش بىلەن بىرگە، بۇلاڭچىلىقىغا شېرىك بولۇش ئېھتىمالى بولىدىغان ھەرقانداق يېڭى خىتاينى ۋە تىنىمىزگە كىرگۈزمەسلىككە تىرىشىپ كەلگەنىدى. نەتىجىدە، ۋە تىنىمىزنى بېسىپ ياتقان بۇ پۇرسەتپەرەس خىتاي تاجاۋۇزچى باندىتلىرى مۇستەملىكىچى ھۆكۈمەت كۈچى، قوراللىق كۈچلىرى، يەرلىك غالچا-دەللەلار ۋاستىسى بىلەن خەلقىمىزنى ئاشكارا ھالدا بۇلاڭ-تالاڭ قىلىدىغان باندىتلار ھالىغا كەلگەنىدى. بۇنداق دۈشمەن، ۋە تىنىمىز خەلقىنىڭ زادىلا ھىمايىسىگە ئېرىشەلمىگەنىدى. ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىزنىڭ تەسلىمچىلىك يولىغا قەدەم قويغان دەۋرىدىن كېيىن دۈشمەن قولىدا يېتىلىپ

چىققان سۈلھىچىلار، سوۋېت مالايلىرى، خىتايپەرەس ئۇنسۇرلار ۋە نادان، پۇرسەتپەرەسلەر مىللىي مۇستەقىللىق ئىنقىلابى ئوبىكتىبى بولغان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى "تىنچ پۇقرا ۋە دۈشمەن خىتاي" دەپ ئىككىگە ئايرىپ بېرىشى، "خىتايلارنىڭ ھەممىسى تاجاۋۇزچى" دەپ قاراشلارنى توسۇشى، ھەتتا جازالاپ بېرىشلىرىدىن كېيىن، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى "بۇلاڭچى باندىتلار" دەيدىغان قاراشلار مەجبۇرى شەكىلدە ئاستا-ئاستا ئۆزگىرىشكە باشلىدى. ...

خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ۋەتىنىمىز خەلقىگە ئوچۇق-ئاشكارا دۈشمەنلىك قىلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ تۇرۇپمۇ، نۇرغۇن 'تىنچلىقپەرۋەر' كىشىلىرىمىز بۇ تاجاۋۇزچى دۈشمەنلەر، ئۇلارنىڭ يېتەكچىلىرى ۋە ئۇلارنىڭ قاققۇنلىرى بىلەن سۆزلىشىپ مەسىلە ھەل قىلىشقا بولىدىغانلىقىغا ساراڭلارچە ئىشىنىپ كېلىشتى. ئۇلارغا بىزنىڭ تىنچلىقپەرۋەرلىرىمىز ئۆزلىرىلا ئىشىنىپ قالماستىن، ھەتتا تۈگمەس يالغانلارنى ئويدۇرۇپ چىقىپ، خەلقىمىزنىمۇ ئىشىنىشكە زورلاپ كەلدى. پەقەت ئىشەندۈرەلمىگەنلىرىدە، خەلقىمىزگە دۈشمەننى مۇبالىغىلەشتۈرۈپ كۆرسىتىش ۋاسىتىلىرى بىلەن بولسىمۇ قورقۇتۇش ئارقىلىق تىنچ تۇرۇشقا زورلاپ كەلدى.

بىز ئويلاپ كۆرەيلى: ۋەتىنىمىزنىڭ ئەتراپىدا خىتايغا ھەربىي تەھدىت سالالغۇدەك بىرەر دۆلەتنىڭ تايىنى يوق تۇرۇقلۇق، ۋەتىنىمىزگە شۇنچە كۆپ قوراللىق كۈچلەرنى نېمىشقا توشۇپ كەلدى؟ بۇمۇ ئازلىق قىلىپ خىتاي

تاجاۋۇزچىلار ئاھالىسى ئارىسىدىن تاللاپ قورال تارقىتىپ 'مىنىڭ' قوشۇنىنى قۇرۇپ تەربىيەلەشمەكتە. قوراللىق جەڭ قىلالايدىغان 'بىگتۈەن' ئارمىيىسىنىمۇ جان جەھلى بىلەن قوغداپ جەڭگىۋارلىقىنى كۈچەيتىپ كەلمەكتە. بۇنداق قىلىشتىكى مەقسىتى نېمە؟ ئەجەبا خىتايلار دۇنيا كۈچلۈك دۆلەتلىرىدىن بولغان ئامېرىكا دۆلەت ئارمىيىسىنىڭ ئايروپىلان پاراخوتى (ئاۋىئاتىكا)، ئۇرۇش پاراخوتلىرى، باشقۇرۇلىدىغان بومبا قاتارلىق ئەڭ زامانىۋى قوراللار بىلەن قوراللانغان يۈزمىڭلىغان ئەسكەر تۇرغۇزۇپ كېلىۋاتقان يىراق شەرق چېگرا بويلىرىدىكى كورىيە، فورموزا، ياپون ۋە فىلىپپىن قاتارلىق ھەربىي لاگېرلىرىغا قارشى تۇرۇش ئۈچۈن تىنچ ئوكيان دېڭىز بويلىرىغا ۋە تىنىمىزدىكىدەك كۆپ ئەسكەر تۇرغۇزغانىدۇ؟

شۇنى قايتا-قايتا تەكىتلەيمىزكى، ھەرقانداق بىر ھەربىي قورالنىڭ ئىشلىتىدىغان ئورنى پەقەتلا ئادەم ئۆلتۈرۈش!

”... مەن خىتايدىن ئەسكەر بولۇپ (توپلاڭچىلارنى باستۇرۇش ئۈچۈن) شىنجاڭغا كەلگەن ئىدىم ... ئۇدۇلدىكى خارابە بىر يېزا ئۆيىنىڭ ئالدىدىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقىنىمىزدا بۇ ئۆيدىن بىر ئاۋاز چىققاندا قىلدى. ئالدىمىزدا مېڭىپ كەتكەنلەر بۇ ئۆيلەرنىڭ ئىشىك-تاملىرىنى زادىلا ئاپتومات ئوقى بىلەن سىيرىپ ئۆتمەشۈك قىلىپ بولغانىكەن. مەنمۇ ئىشىككە قارىتىپ تاتالىتىپ ئوق سىيرىپ تۇرۇپ ئۆيگە كىردىم. يەردە ئاق چىم-چىم رەختىن ئۇزۇن كۆڭلەك

كېيگەن ئاق چاچلىق بىر ئايال تولغىنىپ ياتقان پېتى
جان بەرگەنىكەن. ئۇنىڭ قورۇق باسقان ماڭلىيىدىن ئاققان
قانلار تېخى يېڭىلا قاتقاندەك كۆرۈنەتتى. كاڭنىڭ لېۋىدە
يەنە بىر ياش ئايالنىڭ قانغا بويالغان بېشى پەسكە
كەينىچە ساڭگىلاپ قالغان بولۇپ، ئۇنىڭ يېرىم ئوچۇق
سول كۆكسى ياندىن غىل-پال كۆرۈنۈپ تۇراتتى. دەھشەت!
بۇ ئايالنىڭ قۇچقىدا بىرنېمە ھەرىكەتلەنگەندەك قىلدى.
دەرھال ئاپتوماتىمى ئۇنىڭغا بەتلەپ بارمىقىمى تەپكىگە
قويدۇم: ئەسلىدە ئانىسىنىڭ سول كۆكسىنى ئاختۇرۇۋاتقان
بىر بوۋاق ئىكەن! قورقۇپ ئۇجۇقۇپ كەتكەنلىكى چىقىپلا
تۇرغان بىرەر ياشقىمۇ تولىمىغان بۇ بوۋاق بېشىنى كۆتۈرۈپ
ماڭا سەل قارىغاندىن كېيىن، بارىلىقلارغا خاس پارقىراپ
تۇرغان يۇغان قوي كۆزلىرىنى تىكىپ تۇرۇپ تىزلىنىپچە
تەلمۈرۈپ ئىككى قولىنى ماڭا ئۇزاتتى. نېمە دېگەن
ئېچىنىشلىق مەنزىرە-بۇ! بوۋاقنىڭ بىر قولى ئانىسىنىڭ
قېنى بىلەن بۇلغىنىپ كېتىپتۇ! ئۇ بوۋاق مېنىڭ دۈشمەن
ئىكەنلىكىمنى بىلمەيتتى! ...“ (!!!)

ئۇ بوۋاقنىڭ قانداق ئۆلتۈرۈلگەنلىكىنى تەسۋىرلىمىگىچە
بۇ تاجاۋۇزچى كەلگۈندىلەرنىڭ دۈشمەن ئىكەنلىكىگە
ئىشەنمەيدىغانلارنى نېمە دېيىشىمىز كېرەك؟ قولىدا قورالى
بولمىغىنىدا 'بىچارە ئىشلەمچى مۇساپىر' دەپ قارىلىدىغان مانا
بۇ قانخور، ۋەتەننىمىزگە كىرىۋاتقان ئادەتتىكى خىتايلارنىڭ
تېپىك ئۈلگىسى - نورمال بىر خىتاينىڭ قىلىۋاتقان

ئىشلىرى. روشەنكى، خىتايلارنىڭ ۋەتىنىمىزگە توشۇپ كېلىۋاتقان قوراللىق كۈچلىرىنىڭ ئاساسلىق باستۇرۇش ۋە ئۆلتۈرۈش نىشانىسى بىز شەرقىي تۈركىستانلىقلارمىز! بۇ ھەقتە بىزنىڭ ئاتالمىش 'سىياسىي جۇغراپىيە مۇتەخەسسسى' لىرىمىز چەتئەللىكلەر ئارىسىدىن دوست ئاختۇرۇشقا بېرىلىپ كەتمەي، ۋەتىنىمىز خەلقىنى جەڭگە ئاتلاندىرۇشنى ئەستايىدىل ئويلىنىپ ئۇسۇل-چارە تېپىشقا تىرىشىشى كېرەك ئىدى.

ۋەتىنىمىز خەلقىنى قوراللىق باستۇرۇشقا، ئىقتىسادىي جەھەتتىن ۋەيران قىلىۋېتىشقا، بىلىم جەھەتتىن نادان قالدۇرۇشقا، زامانىۋى شەھەر ھاياتىدىن چەكلەپ تۇتۇشقا، كىشىلىك ھوقۇقلىرىدىن مەھرۇم قىلىۋېتىشقا، تۇپرىقىمىزنى خىتايلاشتۇرۇۋېتىشقا تەييار تۇرغان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بىزنىڭ ئەڭ ئەشەددىي مىللىي دۈشمىنىمىز. بۇنداق بىر دۈشمەننى خەلقىمىزگە غۇۋالاشتۇرۇپ زەربە بېرىشكە بولمايدىغان بىچارە ياكى سۆزلەشكىلى بولىدىغان رەھىمدىل ئادەم قىلىپ تەسۋىرلەشكە ھېچكىمنىڭ ھەققى يوق!

1.65 مىللىي مۇناپىق چۈشەنچىلىرىمىز

بۈگۈن قارايدىغان بولساق، خەلقىمىز ئارىسىدا سۆزلىنىپ يۈرگەن بىر-بىرىسىنى "دۈشمەن، مىللىي دۈشمەن، خائىن، جاسۇس، ئىشپىيون، مىللىي مۇناپىق، ..." دەپ تىللاشلارنىڭ ھېچ بىرىسى دېگۈدەك يۇقىرىدا تىلغا ئېلىنغان ھەقىقىي مىللىي دۈشمەنلىرىمىز ياكى ۋەتەن خائىنلىرى بىلەن بىرەر

مۇناسىۋىتى يوق. دېمەك، خەلقىمىز ئارىسىدا مىللىي دۈشمەن قارشىمىزدىكى مۇجمەللىكلەرگە ئوخشاشلا مىللىي مۇناپىق چۈشەنچىلىرىمىزمۇ ئېغىر دەرىجىدە بۇلغىنىپ كەتكەن ياكى بۇرمىلىۋېتىلگەن. كۆپلىگەن تىپىك مىللىي مۇناپىقلار ئالغان بىلىمى، ئوقۇغان مەكتىپى، بىلىم ئالغان دۆلىتى، ئېرىشكەن ئوقۇش-كەسىپى ئۈنۋانى، ئېرىشكەن مەرتىۋىسى، ئىش قابىلىيىتى، كىشىلىك مۇناسىۋىتى، سالاھىتى، يۈرۈش-تۇرۇشلىرىغا قاراپلا "خەلقپەرۋەر، ۋەتەنسۈپەر، مىللەتچى" دەپ تونۇلماقتا.

ئالايلىق، سەيپىدىن ئەزىز ۋەتىنىمىزنىڭ ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىنى ۋە مىللىي ئارمىيىمىزنى ئاڭلىق شەكىلدە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا بىۋاسىتە سېتىۋەتكەن بىرىنچى نومۇرلۇق ۋەتەن ساتقۇچ ئىكەنلىكىنى ھەممە كىشى بەش قولىدەك بىلىپ تۇرۇقلۇق، ئۇنىڭ بەزى ئەھمىيەتسىز تەرەپلىرىگە قاراپلا چوقۇنۇشقا بولىدىغان 'مىللىي داھىي' قىياپىتىدە تەسۋىرلەش خاھىشى ھۆكۈم سۈرمەكتە. بىز شۇنى ھەرگىز ئۇنتۇماسلىقىمىز كېرەككى، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ نوپۇسى دەل سەيپىدىن ھوقۇق تۇتقان يىللار ئىچىدە يۈز ھەسسە ئارتتۇرۇلغان، بولۇپمۇ مىللىي قوشۇنىمىز دەل شۇ پەيتلەردە بىرمۇ قالماي يوقىتىلغانىدى! خۇددى شۇنىڭدەك، خەلقىمىز ئارىسىدا مىللىي غۇرۇرى كۈچلۈك بولغان ۋىجدانلىق، بىلىملىك، جاسارەتلىك دىنىي ئالىملىرىمىز، سىياسىيونلىرىمىز، ھەربىي ئالىم ۋە مۇتەخەسسسلرىمىز، ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىزنىڭ

غوللۇق رەھبەرلىرى، گېنېرال-پولكوۋنىكلىرى، قەھرىمان-
 باتۇرلىرىمىز، ... دەل شۇ سەيپىدىن ھوقۇق تۇتقان مەزگىللەر
 ئىچىدە ئاساسەن تازىلىنىپ تۈگىتىۋېتىلدى. بۇنىڭغا ئاددىي
 قىلىپ مۇنۇ رىۋايەتنى مىسال قىلساقلا، سەيپىدىننىڭ ھەقىقىي
 ئەپتى بەشىرىسىنى ئېچىپ تاشلاشقا يېتىپ ئاشىدۇ:

مىللىي ئارمىيىمىز ئۈرۈمچىگە يېڭى كىرگەن يىللاردا،
 رەھمەتلىك پولكوۋنىكىمىز مەرھۇم ئىمىنوپ ئۈرۈمچىنىڭ
 ئىستراتېگىيىلىك قىممىتىنى شۇ يىللاردا ھېس قىلىپ،
 ئۈرۈمچىگە نوپۇس كۆپەيتىش چەكلەنگەن بىر ۋەزىيەت
 ئاستىدا، شەھەر ئەتراپىدىكى يېزىلارنى جەنۇبىي
 يۇرتلىرىمىزنىڭ نامرات يەرلىرىدىن مەجبۇرى ئاھالە كۆچۈرۈپ
 كېلىش ئارقىلىق، ئۈرۈمچىنى مىللىي ئاھالە بىلەن سىرتتىن
 بولسىمۇ قورشاپ تۇتۇش لايىھىسىنى يوشۇرۇن شەكىلدە
 سەيپىدىننىڭ مەسلىھەت قىلىدۇ. بۇ ئارىدا، جۇنۇپتىن ئېقىپ
 كېلىۋاتقان نامرات دېھقانلارنى شەھەر ئەتراپىدىكى يېزىلارغا
 پىلاندىن سىرت ئورۇنلاشتۇرۇشقا ئۆز ئالدىغا بولسىمۇ
 ئالاھىدە كۈچ چىقىرىپ كەلمەكتە ئىدى. بۇ ئىشنى تېزىدىن
 قارارلاشتۇرۇپ ئىجرا قىلمىغاندا، كۈندىن-كۈنگە كۆپىيىپ
 كېتىۋاتقان خىتاي ئەسكەرلىرىنىڭ ۋاسىتىسىدە ۋەتىنىمىزگە
 يامراپ كېلىۋاتقان ئاتالمىش 'ھەربىي ئائىلىلىرى' نىقابىدا
 شەھەرلەر ۋە ئەتراپىنى خىتايلار ئىگىلەپ كېتىشى كۆزگە
 كۆرۈنۈپلا تۇرغانىدى. ئىمىنوپنىڭ بۇ مەسلىھەتتىگە سەيپىدىن
 ماقۇل دېمەك تۇرماق، بۇ مەسلىھەتنى دەرھال كوممۇنىست

پارتكومغا دوكلات قىلىۋېتىدۇ. بۇنىڭدىن غەزەپلەنگەن جالات ۋاڭ جىڭ، دەرھال قارار چىقىرىپ شەھەر ئەتراپىغا خىتايدىن كۆچمەن يۆتكەپ كېلىشنى جىددىيلەشتۈرۈش بىلەن بىرگە، بۇ ئىشنىڭ توسالغۇسى بولغان ئىمىنوپنى قەشقەرگە يوللىۋېتىدۇ! بۇ ۋەقەدىن رەھمەتلىك ئىمىنوپ سەيپىدىندىن ئىنتايىن قاتتىق رەنجىگەن. بەزى مەلۇماتلاردىن قارىغاندا، سەيپىدىننىڭ «ئەللىك بىرچىلەر يىغىنى» قاتارىدىكى مىللىتىمىز تەقدىرىگە ھەل قىلغۇچ تەسىر كۆرسىتىش ئېھتىمالى بولىدىغان جىددىي مەسىلىلەر ئۈستىدىكى ساتقۇنلۇق ۋە پىكىر بىرلىكى بولمىغانلىقى ئۈچۈن، پولكوۋنىڭ ئىمىنوپ ئۆمرىنىڭ ئاخىرىغىچە سەيپىدىندىن نارازى بولۇپ ئۆتكەنىكەن. يەنە بەزى ئىشەنچلىك مەلۇماتلاردىن قارىغاندا، مەرھۇم ئىمىنوپ قاماققا ئېلىنغان ۋاقىتلىرىنىڭ ئاخىرقى كۈنلىرى بولغان يەتمىشىنچى يىلىسى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى مەرھۇمغا تۈرمىدە ئاچ قالدۇرۇپ ئۆلتۈرۈش جازاسىنى بەرگەن. ئۇ كۈنلەردە، رەھمەتلىك ئىمىنوپ، ئاچلىقتا، پاختىلىق چاپىنىنىڭ مېزىنى چىقىرىپ يەپ تۈگەتكەنلىكى رىۋايەت قىلىنىدۇ. ئەڭ ئاخىرىدا ھالىدىن كەتكەن بۇ پېشقەدەم ھەربىي ئالىمىمىزنىڭ ئەجلى يېقىنلىشىپ قالغانلىقىنى مۆلچەرلەشكەن خىتايلار، مەرھۇمنى ئۈرۈمچى ئىككىنچى دوختۇرخانىسىغا يوشۇرۇن ئەكىلىپ ياتقۇزغان. بۇ ئارىدا، سەيپىدىن كېلىپ ئۇنى كۆرگىلى كىرگىنىدە، ئىمىنوپ ئەڭ ئاخىرقى تىنقى قالغان ۋاقىتىدا، كۈچىنى توپلاپ شۇنداق دېگەنمىش: سېنىڭ كاساپىتىڭدىن مىللىي ئارمىيىمىز پارات قوشۇنىنىڭ خەلق مەيدانىدىكى

رەئىس سەھنىسىنىڭ ئالدىدىن غەرىبتىن شەرققە قاراپ پاراڭ قىلىپ ئۆتۈشىنى كۆرەلمەيدىغان بولدۇم، خۇدا جاجاڭنى بەرگەي! - دەپ جان ئۈزگەنمىش!

بۈگۈنكى كۈندە، بىزنىڭ بەزى كىشىلىرىمىز سەيپىدىنىڭ يۇقىرىقىدەك جىنايى قىلمىشلىرىنى ئۇنتۇپ، ئۇنىڭ تۆمۈر داۋامەت، ھامۇدۇن نىياز قاتارىدىكى ئىككىنچى ئەۋلاد ۋەتەن خائىنلىرى بىلەن چىقىشالماسلىقىغا قاراپلا ئۇنى ۋەتەن سۆيەر، مىللەتسۆيەر قىلىپ تەسۋىرلەشكە ئۇرۇنۇشماقتا. نەتىجىدە، بۈگۈنكى ھەرخىل گۇرۇھلارغا بۆلۈنۈۋالغان ۋەتەن خائىنلىرىنى ئۆز ئىچىدىن ۋەتەنپەرۋەر ياكى ۋەتەن ساتقۇچ دەپ سۈنى تۈرلەرگە ئايرىشماقتا. ھەتتا بىرقىسىملار سەيپىدىن قاتارىدىكى تىپىك خائىن-مۇناپىقلارنىڭ خىتاي مەركىزىگە ئېلىپ كېتىلىشى ياكى ۋەزىپىسىدىن قالدۇرۇلۇشىغا قاراپلا، "ئۇلار ئەسلىدە خاتالىقنى تونۇپ ۋەتەن ئۈچۈن ئالاھىدە پىلان تۈزەۋاتقاندا دۈشمەن سېزىپ قېلىپ دوڭگە يىقىتىش ياكى ۋەزىپىسىدىن قالدۇرۇش جازاسىغا مەھكۇم قىلىندى" دەپ، خائىنلارغا مەدھىيىلەر ئوقۇشماقتا!

بىز شۇنى ئۇنتۇماسلىقىمىز كېرەككى، تۆمۈر داۋامەت، ھامۇدۇن نىياز، ئىسمائىل ئەمەت، جانابىل قاتارىدىكى ئىككىنچى ئەۋلاد ۋەتەن خائىنلىرىنىڭ ئۆستۈرۈلۈشى پۈتۈنلەي سەيپىدىنگە بىۋاسىتە مۇناسىۋەتلىك ئىدى. بۇ ھەقتە تىپىك ئىككىنچى ئەۋلاد مىللىي مۇناپىق تۆمۈر داۋامەتنىڭ خائىنلىق شەجەرىسىنى ۋارقىلاپ كۆرىدىغان بولساقلا، بۇ نۇقتىنى

تولۇق ئىسپاتلىيالايمىز:

بۈگۈن تىپىك 'سەيپىدىن دۈشمىنى' ھېسابلىنىۋاتقان تۆمۈر داۋامەت، ئەسلىدە توخسۇن ناھىيىسىنىڭ يىلانلىق يېزىسىدىكى بىر مۆتىۋەر يېزا ئاقساقلىنىڭ ئۆيىدە ئەۋلادىمۇ-ئەۋلاد خىزمەتچىلىكىنى داۋام ئەتتۈرۈپ كېلىۋاتقان داۋامەت مەزىنىنىڭ ئۆلۈمتۈك ئوغلى ئىدى. تۇغۇلۇشىدىنلا ئاجىز بولغان تۆمۈرنىڭ بۇ ئائىلىدىكى ھاياتىنى داۋام ئەتتۈرۈشىنى تىلەپ "تۆمۈردەك بەردەم بول" دەپ 'تۆمۈر' ئېتىنى قويغىنىغا قارىماي، پۈۋىلىسە ئۇچۇپ كېتىدىغان پەرۋانىدەك چوڭ بولىدۇ. كېسەللىكتىن باش كۆتۈرەلمىگەن تۆمۈرنىڭ دېھقانچىلىق بىلەن جان باقلىشىغا كۆزى يەتمىگەن مەھەللە ئاقساقىلى ئۇنى ئۇيغۇر ئاقارتىش ئۇيۇشمىسى قۇرغان باشلانغۇچ مەكتەپكە ئوقۇشقا بېرىدۇ. ئەمما ئۆلۈمتۈك تۆمۈر بۇ ئوقۇشنىڭمۇ ھۆددىسىدىن چىقالماي يېرىم يولدا توختاپ، مەھەللە ئاقساقىلىنىڭ قورۇسىدا ئات-ئېشەك سۇغرىشتەك ئىشلار بىلەن بالىلىق ۋاقىتلىرىنى ئۆتكۈزىدۇ. خىتاي كوممۇنىستلىرىنىڭ كېلىشى تۆمۈرگە بولۇپ بېرىدۇ: يەرلىك مۆتىۋەرلەرنى تازىلاش ئۈچۈن تىزىملاشقا بىرىمۇ ئادەم رازى بولمىغان بۇ يېزىدا، ئۇيغۇر ھەرىپلىرىنى ئارانلا تىزىپ چىققۇدەك 'ساۋادى' بولغان تۆمۈر داۋامەت خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا ياراپ قالىدۇ. بۇ ياش مۇناپىق خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا ساداقەت بىلەن غالچىلىق قىلىپ، نۇرغۇنلىغان مۆتىۋەر بايلارنى، مىللەتسۈيەرلەرنى، دىنى

ئالمىلارنى، قەھرىمانلارنى خىتايغا پاش قىلىپ مەلۇمات توپلاپ بېرىدۇ. تۆمۈرنىڭ بۇنچە ساداقىتىنى كۆرگەن تاجاۋۇزچىلار بۇ مۇناپىقنى ئاۋۋال يېزىلىق ھۆكۈمەتكە، ئاندىن ناھىيىلىك ھۆكۈمەتكە مەسئۇل ئەمەلدار قىلىپ مۇكاپاتلىشىدۇ. خەلق ئۈستىدىن ماتېرىيال توپلاپ مەنپەئەت ئېلىپ ئادەتلەنگەن تۆمۈر، خەلقنى سېتىش جىنايىتىنى داۋامەتتۈرۈش چارىسى ئۈستىدە باش قاتۇرۇپ، ئاچارچىلىقتا جان ئازابى چېكىۋاتقان خەلقىمىزنى يالىڭاچلاپ قويۇشنىڭ قورقۇنچلۇق پىلانىدىن بىرنى تۈزۈپ سەيپىدىن، ۋاڭ ئىنماۋلارغا سۈنىدۇ: ئاتالمىش ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومغا "ئاز سانلىق مىللەتلەر رايونىدا يىلىغا ھەر نوپۇس بېشىغا ئۈچ مېتىر ئاتمىش سانتىمېتىرلىق رەخت نورمىسى بەلگىلەپ رەخت بېلىتى تارقىتىلسا كۇپايە" دېگەن لايىھىسىنى ئويدۇرۇلغان سۈنى 'پاكتىلار' بىلەن قوشۇپ دوكلات قىلىدۇ. ئەينى ۋاقىتتا بارلىق تاجاۋۇزچى ۋە غالچا ئەمەلدارلار خەلقىمىزگە يىلىغا تارقىتىلىدىغان ئون ئالتە مېتىر رەخت نورمىسى لايىھىسىنى قانداق قىلساق ئون ئىككى مېتىرغا كېمەيتىپ تارقىتارمىز دەپ بېشى قېتىپ تۇرغىنىدا، خەلقنى ئاچ قويغىنى يەتمەي يالىڭاچلاپ قويدىغان داۋامەت سېكرېتارىنىڭ 'يەپ-يېڭى لايىھىسى' نى كۆرگەن سەيپىدىن بىلەن ۋاڭ ئىنماۋ جاللاتنىڭ گۈلقەقەلىرى ئېچىلىپ كېتىدۇ. بۇ سورۇندا بىر ئېغىزمۇ خىتايچىنى ئەپلەپ سۆزلىيەلمەيدىغان تۆمۈرنىڭ گېپىنى بىۋاسىتە ئاڭلاپ ئولتۇرغان سەيپىدىن، بۇ سەھرايىنىڭ ئەقلىگە ئاپىرىن ئوقۇيدۇ. دەرھال قارار ئېلىشىپ خەلقىمىزگە تارقىتىلىدىغان

رەخت بىلەت نورمىسىنى ئون ئالتە مېتىرلىق لايىھىدىن قورقماي سەككىز مېتىرغا چۈشۈرۈپ تارقىتىشنى بەلگىلىشىدۇ ۋە تۆمۈرنى ئۆزلىرىگە تېخىمۇ ساداقەت كۆرسەتسۇن دەپ مەركىزى مىللەتلەر ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ بىر مەۋسۇملۇق تىل كورسىغا ئەۋەتىشىدۇ. ئۇيغۇرچە ھەرپلەرنى تىزىپ چىقىشقىمۇ تۈزۈك ئەقلى يەتمەي تۇرغان «ئۆلۈك جانلار» رومانىنىڭ باش قەھرىمانى چىچىكوۋنىڭ قاراساۋات مالىيىغا ئوخشاش، ھەرپلەرنى بىر-بىرسىگە قوشسا گەپ چىقىۋاتقانلىقىغا ئەقلى ھەيران قېلىپلا خەت ئوقۇيدىغان بۇ ئۆلۈمتۈك، خىتاي مەركىزىدە رەسمىي خىتايپەرەس بىر سادىق قۇل ھالىغا كېلىشتىن باشقا يەنە نەگىمۇ بارالمايتتى! قىسقا تىل كورسىدىن قايتىپ كەلگەن تۆمۈر، ئۇزۇن ئۆتمەي يەنە شۇ سەپىدىننىڭ مەسلىھەتى بويىچە بوش قالغان تۇرپان مەركىزى ناھىيە پارتكوم سېكرېتارىلىقىغا ئۆستۈرۈلىدۇ. ئارىدىن ئۇزۇن ئۆتمەي، ئاتالمىش 'ئاپتونوم رايون' نىڭ دېھقان-چارۋۇچى ۋەكىلىدىن بولغان مۇئاۋىن باش رەئىسى ئۆلگىنىدە، ئۇنىڭ ئورنىغا چىقىدىغان يەنە بىر دېھقان مۇئاۋىن رەئىس نامزاتى سەپىدىننىڭ بېشىنى قاتۇرىدۇ. چۈنكى بۇ ئورۇن ئۆزىنىڭ سىزغان سىزىقىدىن چىقمايدىغان ئەڭ نادان بىرسى بولۇشى كېرەككى، ھۆكۈمەت قارارلىرىغا ئاۋاز بەرگەندە شەرتسىز تۈردە سەپىدىننىڭ يان بېسىپ ئاۋاز بېرىدىغان بىرسى بولسۇن! ئەسلىدە بۇنىڭ ئۈچۈن تۇرپان بەشىۋىلتۇزدىكى داڭلىق نەمۇنچى، لۈكچەك ۋە زابوي دېھقان ئەترەت باشلىقى روزى تۇردىنى نامزات قىلىپ ئېلىپ چىقىش كېرەك ئىدى. ئەمما

ئۇ بەكلا تەرسا نېمە بولۇپ، سەيپىدىنگە چەكچىشىشتىنمۇ تەپ تارتمايدىغان ئەلپازىدىكى بىرسى ئىدى. يەنە بىر نامزات بولسا ئىشەك مېنىپ ماۋغا قوغۇن سوۋغا قىلمەن دەيدىغان ئۇچىغا چىققان ئاخماق- قۇل قۇربان تۇلۇم ئەڭ مۇۋاپىق نامزات بولالشى مۇمكىن ئىدى. ئەمما ئۇنىڭ بەكلا قېرىپ كېتىشى بۇ ئورۇنغا ماس كەلمەيتتى. شۇڭا ئۇ، ئەڭ ئاخىرقى بىر نامزات قاتارىدا دەرھال ھېلىقى سەھراللىق تۆمۈر داۋامەتنى ئېسىگە ئالىدۇ. كۆپ ئويلىنىش ئارقىلىق ئاخىرى تۆمۈر داۋامەتنىڭ ۋىلايەت دەرھالىنىڭ پارتكوم سېكرېتارى ۋەزىپىسىنى ئۆتەپ كېلىۋاتقان دېھقان ئەمەس رەسمىي بىر دۆلەت كادىرى ئىكەنلىكىنىمۇ ئىناۋەتكە ئېلىشماي، ئۇنىڭ ساۋاتسىز ۋە نادانلىقى دېھقان ۋەكىلى بولۇش لايىقىسىگە توشىدۇ دېيىشىپ، ئۇنى نامزات قىلىپ تاللايدۇ. ئاتىشى تۆتىنچى يىلى ئۇنى تۇرپاندىن دەرھال ئۈرۈمچىگە يۆتكەپ چىقىپ مۇئاۋىن دېھقان رەئىسلىك تەختىگە چىقىرىدۇ. ئاتىشى بەشىنچى يىلى ئەتىيازغىچە، ئائىلىسىنى توخسۇندا قويۇپ چىققان تۆمۈر داۋامەتنىڭ غوجاكسى سەيپىدىن بىلەن ھېچ بىر توقۇنۇشى كۆرۈلمەيدۇ. شۇنداقتىمۇ بۇ سەھراللىق بېيجىڭدىكى ۋاقتىدا سەيپىدىننىڭ تۆت ئاتلىق گۇدۇڭ ھارۋا تارتالمايدىغان بۇ سالاپىتىنىڭ بېيجىڭدا ھېچ نېمىگە ئەرزىمەيدىغان قۇرۇق سۆلەت ئىكەنلىكىنىمۇ بىلىپ قالغانىدى. بالىلىرىنى ئۈرۈمچىگە يۆتكەپ كەلگىنىدىن كېيىن، سەھراغا كۆنگەن ۋە يېزىدا باشباشتا چوڭ بولغان ئەركە-نايناق بالا-چاقىسى 'رەئىسلەر قورۇسى' غا

كىرگىنىدىن كېيىن، ئۇزۇنغا قالماي بۇ قورۇنمۇ رەسمىي پاساڭ قىلىنغان ئېتىزلىقتەك ھالغا كەلتۈرۈۋېتىدۇ. بۇ ئارىدا ئايىم ئەزىز، ئالاھىدە پەرۋىش قىلىپ يېتىشتۈرگەن كىچىك باغچىسىنىڭ تۆمۈرچاقلار تەرىپىدىن ئوڭتەي-ئوڭتەي قىلىۋېتىلىشىگە زادىلا چىداشلىق بېرەلمەي قالىدۇ. ئاخىرى بىر كۈنى ئەخلاقسىز ئايىم ئەزىز 'كىچىك تۆمۈرچاق' لارنى بۇ كىچىك 'جەننىتى' دىن قۇلاقلىرىنى سوزۇپ قوغلاپ چىقىرىدۇ. پۇلنى كۆرسە رەڭگىدىن تونۇيدىغان ساۋاتسىز بىشەم خوتۇن گۈلزىراخان بالا-چاقىسىنىڭ يىغا-زار قىلىشىپ كىرىپ كەلگەنلىكىگە چىدىماي، ياۋايىلارچە بېرىپ ئايىمنىڭ ئۈستىگە تاشلىنىپ پومداقلىشىشقا باشلايدۇ! ... ئاخىرى بۇ جېدەل 'رەئىسلەر قورۇسى' ئوتتۇرىسىغا ئېگىز سېپىل سوقۇپ بۇ ئىككى ئائىلىنىڭ يوللىرىنى ئايرىۋېتىش بىلەن ئاران تىنچىتىلغان بولىدۇ. بۇنىڭدىن تەسىرلەنگەن نۇرغۇن كىشىلەر 'مەدەنىيەت ئىنقىلاۋى' نىڭ سەل ئالدىدا ئۈرۈمچىدە قورۇ تۈسۈپ قوشنىلىرىدىن 'چېگرا ئايرىش' دولقۇنى پەيدا قىلىشقا باشلىشىدۇ. ...

ئىست، بىچارە خەلقىمىز! قانداق پەسكەشلەرنىڭ قولىغا قالغان - ھە!

كېيىن سەيپىدىن 'تۆت ھوقۇق' قا ئېرىشكەن مەزگىللىرىدە، بۇ 'خاتا تاللانغان ئائىلە دۈشمىنى' نىڭ ئىشىكى ئالدىدىن مەڭگۈ ئۆتمەسلىك ئۈچۈن ئىككىگە ئايرىلغان قورۇدىنمۇ كۆچۈپ چىقىپ، ئىشىكى بىۋاسىتە چوڭ يولغا ئېچىلىدىغان

باغلىق بىر ساراي ياستىپ ئارام تاپقاندا بولۇۋالاتتى. ئەمما پۇرسەت كۈتۈپ ياتقان داۋامەتلەرمۇ بوش تۇرماي، ۋاڭ فېڭ جاللات كەلگىنىدە يىغلاپ- قاقشاپ شىكايەت قىلىشلار نەتىجىسىدە سەيپىدىننى بۇ يېڭى قورۇسىدىمۇ تۇرغۇزماي بېيجىڭغا قوغلاپ، يېڭى قورۇدىكى ئايىمنىڭ باغلىرىنى بالا- چاقىلىرى بىلەن كىرىپ چەيلەپ 'ئۆچىنى ئېلىۋالغان' بولدى. ...

قىسقىسى بۇ ئىككى 'ئۇستاز- شاگىرت' خىتاي غالىچىلىرى 'خانلىرى' نىڭ بالا ئارىسىغا كىرىپ چىقارغان غوۋغاسىنى 'چوڭ قۇرۇلتاي' غىچە سۆرىشىپ داۋام قىلدۇرىدۇ: سەيپىدىن 'پەرزاتى' نىڭ بۇنداق بىر مۆرىمەس لەقۋانىڭ بىشەم ئايالى تەرىپىدىن يۇڭزۇلىنىشىغا زادىلا تاقەت قىلالمايدۇ. ھەر قەدەمدە بۇ 'قارا ساۋات' نى سىلكىشەشكە، چەتكە قېقىشقا ۋە كۆزگە ئىلماسلىققا تىرىشىدۇ. كۆپ ئۆتمەي قۇرۇلتاي ۋە ھۆكۈمەت ئىچىدە مۇئاۋىن رەئىسنىڭ ئاۋاز بېرىش قىممىتىنى بىلىپ قالغان غالىچا تۆمۈر داۋامەت، دەرھال غوجاكسى سەيپىدىن ئەزىزدىن يۈز ئۆرۈپ، جاللات ۋاڭ ئېنماۋغا يان بېسىپ ئاۋاز بېرىش ۋاستىسى بىلەن 'ئۆچ ئېلىش' يولىنى تېپىۋالىدۇ. نەتىجىدە ۋەتىنىمىزدىكى يەرلىك خەلقلەرگە مۇناسىۋەتلىك نۇرغۇنلىغان پىلان- لايىھىلەر ئەنە شۇنداق چىرىگەن، بىلىمىز، ۋىجدانىمىزنىڭ شەخسى زىددىيەتلىرىنىڭ قۇربانىغا ئايلىنىپ كېتىدۇ! ...

بۇ ئاددىي مىسالدىن مەلۇمكى، بىزنىڭ بۈگۈنكى ئىككى-

لەمچى مىللىي مۇناپىقلىرىمىز پۈتۈنلەي سەيپىدىن قاتارىدىكى بىرىنچى ئەۋلاد مىللىي مۇناپىقلارنىڭ بىۋاسىتە يېتىشتۈرگەن گۇماشتىلىرىدۇر. ئۇلارنىڭ بۈگۈنكى زىددىيەتلىرىمۇ يۇقىرىقىغا ئوخشاپ كېتىدىغان ۋەتەن، مىللەت تەقدىرى بىلەن قىلچە مۇناسىۋىتى بولمىغان شەخسى ئاداۋەتلىرى تۈپەيلىدىن ئوتتۇرىغا چىقىۋاتقان جېدەللىرىنىڭ ھاسىلىۋى ئۇزانتىسى بولۇپ، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بۇ مۇناپىقلارنىڭ بۇ خىل شەخسى زىددىيەتلىرىدىن ئۈستىلىق بىلەن پايدىلىنىپ، بىر قاتار ئىككىلەمچى ۋە ھەتتا ئۈچلەمچى مىللىي مۇناپىقلار گۇرۇھلىرىنى يېتىشتۈرۈپ خەلقىمىزنى قۇتۇلغۇسىز سۈنى ئىچكى زىددىيەتلەر پاتىقىغا پاتۇرئەتتى. ھامۇدۇن نىياز-سەيپىدىن زىددىيىتى، ئېرغالى-سەيپىدىن زىددىيىتى، جانابىل-داۋامئەت زىددىيىتى، ئىسمائىل ئەمەت-تۆمۈر داۋامئەت زىددىيىتى، ... قاتارىدىكى زىددىيەتلەرنىڭ ھەممىسىلا ئەنە شۇنىڭغا ئوخشاپ كېتىدىغان شەخسى چىرىكىلىك، مەنپەئەتپەرەسلىك، ئابرويپەرەسلىك، غالچىلىق مەرتىۋىسى تاللىشىش، ئۆزىنى قوغداپ قېلىش قاتارىدىكى جېدەللىرىنىڭ ئىنكاسلىرىدۇر. جەمئىيىتىمىزدە ئېقىپ يۈرگەن يۇرتۋازلىق، بىلىملىكلەر-ساۋاتسىزلار، دىندارلار-دىنسىزلار، شەھەرلىك-يېزىلىق، ئۇيغۇر-قازاق، ھەتتا مەھەللىلەر زىددىيىتى قاتارىدىكى جېدەللىشىشلەرنىڭ ھەممىسىلا دېگۈدەك ئەنە شۇ خىل مىللىي مۇناپىق كاتتىۋاشلىرى ئوتتۇرىسىدىكى زىددىيەتلەرنىڭ جەمئىيەتتىكى تۈرلەندۈرۈلگەن ئۇزانتىلىرى، خالاس!

بۈگۈن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى كونا مىللىي مۇناپىقلارغا تايانمايمۇ خەلقىمىز ئارىسىدىكى ئابرويپەرەس، مەنپەئەتپەرەس، ئاقماق، ۋىجدانسىز، ئېتىقات-ئەقىدىسى يوق، چىرىگەن كىشىلەرنى بىۋاسىتە يېتىشتۈرۈپ تاللاش شارائىتىنى يارىتىپ، ۋەتىنىمىزنىڭ بارلىق بۆلۈك-پۇچقاقلرىدا چاشقان تۈۋىشى تۈيۈلسىمۇ غوجاكىلىرىغا "يېڭى ۋەھىمە" دەپ دوكلات قىلىشىدىغان باش كېسەرلەرنى پايقاقچى قىلىپ جايلاشتۇرماقتا! ۋەتىنىمىزنىڭ ھەر بىر بۆلۈك-پۇچقاقلرىدىكى ھەرقانداق بىر ئىشتا، مەيلى ئەخلەت تازىلايدىغان ياكى ھاجەتخانا تازىلايدىغان ئاددىي ئىشلاردا بولمىسۇن، ھەتتا لۈكچەكلىك، پاهىشىۋازلىق، قىمارۋازلىق، خروئىن-نەشەكەشلىك ئەتكەسچىلىكلىرىنىڭ ھەممىسىگە دېگۈدەك خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا ساداقەت كۆرسىتىدىغان غالچىلار نازارەت قىلىدىغان ۋەزىيەت شەكىللەنمەكتە. شۇڭا، خەلقىمىز ئارىسىدىكى ئاز-تولا مىللىي، دىنىي تۈس ئالغانلىكى پائالىيەتلەر دۈشمەن قۇلقىغا كۆپتۈرۈلگەن ياكى بۇرمىلانغان ھالدا دوكلات قىلىنىپ ۋەھشىيلەرچە باستۇرۇلۇشلارغا ياكى چىرىتىلىشلەرگە سەۋەب بولماقتا. يەنى، خەلقىمىز مىللىي مۇناپىقلار دەستىدىن تېنىق تارتالماس ھالغا كەلتۈرۈلمەكتە!

خائىن-مۇناپىقلار يامراپ كەتكەن بۇنداق مۇستەملىكە بىر ئەلدە ھەرخىل ئەقىدىلەر، ھەرخىل ئېتىقاتلار، ھەرخىل غايىلەر، ھەرخىل ئۆرپ-ئادەتلەر پىلانلىق شەكىلدە دەپسەندە قىلىنماقتا، خەلقىمىز تەدرىجىي ھالدا بۇ تۈردىكى

پەزىلەتلىرىنى يوشۇرىدىغان، بىر چەتكە قايرىپ قويدىغان،
ھەتتا ئۇنتۇپ كېتىدىغان دەرىجىگە بېرىپ يەتتى. ھەتتا
نۇرغۇنلىغان كىشىلىرىمىز ئارىسىدا خائىنلىق، جاسۇسلىق،
تۆھمە تخورلۇق، غەيۋەت-شكايەت، قاقتى-سوقتى قىلىش،
ھاقارەت قىلىش، ھاراقكەشلىك، پارخورلۇق، زەھەرلىك
چېكىملىك، پاشىۋازلىق، شوۋىچىلىق، ئەشى-ئىشرەت
قاتارلىقلار نومۇس سانالمايدىغان، ئەكسىچە ھەۋەس
قىلىنارلىق، تەلپۈنۈشكە تېگىشلىك، قىزىقىشقا لايىق،
ئۆزىنى بېغىشلاشقا ئەرزىدىغان غايە ھالىغا كېلىشكە قاراپ
يۈزلەنمەكتە. مۇناپىقلىقنىڭ ئېغىر دەرىجىدە كېڭىيىشىگە
ئەگىشىپ پەرزەنتلىرىمىز ھاراققا بېرىلىپ قاۋاقخانلاردا
لەلەڭلەپ يۈرمەكتە؛ كافىخانلاردا پاهىشە قىلىپ يۈرمەكتە،
خروئىن چېكىپ خۇدىنى يوقاتماقتا. يەنە شۇ زامانىمىزنىڭ
ئىككىنچى ئەۋلاد مىللىي مۇناپىقى تۆمۈر داۋامەتلەر
ئائىلىسىگە قارايدىغان بولساق، بۇ ئائىلىنىڭ بالا-چاقسىلا
ئەمەس، ھەتتا ئۇلارنىڭ پۈتكۈل قىز-يىگىت نەۋرىلىرىگىچە
قاۋاقخانلارنى، كافىخانلارنى ئۆزلىرىگە ماكان قىلىشقان،
ھاراق-تاماكىنى تاماق قىلىشقان، لۈكچەكلىك، چىرىكلىك،
قىمارۋازلىق، ئالدامچىلىق، تەمەخورلۇق، پاهىشۋازلىق
ئىللەتلىرىگە پېتىپ كەتكەن چىرىگەن ھالەتلەرنى كۆرەلەيمىز.
بۇ خىل مۇناپىق ئائىلىلىرىدە ھەتتا قىلچىلىكمۇ ئىنسانلىق
پۇرىقى قالمىغان بولۇپ، ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ بالا-چاقا،
نەۋرە-چەۋرىلىرىنى دەسمايە قىلىپ بازارلىشىپ خەلقىمىزنى
چىرتىتىشكە، شۇ ئارقىلىق خەلقىمىزنى بىخۇدلاشتۇرۇپ،

مىللىي جاسارىتىدىن مەھرۇم قالدۇرۇش، ئاقىۋەت خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ سىزغان سىزىقىدىن چىقالمايدىغان غايىسىز، غۇرۇرسىز كىشىلەرگە ئايلاندۇرۇپ، تاجاۋۇزچى غوجاكىلىرىغا خىزمەت كۆرسىتىش يولىنى بۈگۈنكى زامانىۋى مۇناپىقلىق ھالىتىگە كەلتۈرۈشكە تىرىشماقتا!

ۋەتىنىمىزدە كۆرۈلۈۋاتقان ھەرخىل پاسسىپ ھادىسىلەرگە دىققەت قىلىدىغان بولساق، بۇ تۈردىكى چىرىكىلىشىش، غۇرۇرسىزلاشتۇرۇش يولىدا كېتىۋاتقانلارنىڭ ئالدىدا يەنىلا شۇ تىپىك مىللىي مۇناپىقلارنىڭ بالا-چاقىلىرىنى، نەۋرە-چەۋرىلىرىنى ئۇچرىتىمىز. ھەتتا بۇ خىل مۇناپىق ئائىلىلىرىنىڭ ئاتا-ئانىلىرىمۇ بالا-چاقىلىرىنىڭ بۇ خىل چىرىكىلىكىدىن پەخىرلىنىپ، "مېنىڭ بالىلىرىم يېڭى زامانغا نېمە دېگەن تېز ماسلىشالايدۇ-ھە!" دېيىشىپ ئاشكارا ماختىنىشىپ يۈرۈمەكتە! ۋەتىنىمىزدە خائىنلىق گۈزەل كۆرسىتىلىۋاتقان بۈگۈنكى كۈندە ئەنە شۇ خىل تىپىك مۇناپىقلار ئائىلىسىنىڭ چىرىكىلىشىش، مىللىتىدىن يۈز ئۆرۈش قاتارىدىكى ئىش-ھەرىكەتلىرى نۇرغۇنلىغان ئىرادىسىز، غۇرۇرسىز ئائىلە پەرزەنتلىرىگە جەلپ قىلىش كۈچىگە ئىگە ئۈلگە بولۇپ تەسىر قىلىپ، بىر مۇناپىق ئائىلىسى كەينىدە يۈزلەپچە، ھەتتا مىڭلارچە ساپ ئائىلە پەرزەنتلىرى قاراڭغۇلۇقلارغا قىستالماقتا!

يەنى، بۈگۈن خائىنلار خەلقىمىزنى نوقۇل سىياسىي باھانىلەر بىلەنلا خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا چىقىپ مەنپەئەت ئېلىشتىن باشقا، خەلقىمىزنى ئەخلاق، ئەقىدە جەھەتلەردە

چىرىتىپ پالەچ ھالغا، مەستخۇش ھالغا كەلتۈرۈپ، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئالدىدا تېز پۈكىدىغان ۋەزىيەت يارىتىپ خىزمەت كۆرسىتىشنىڭ يېڭىچە چارىسىنى ھەدەپ ئىشقا سالماقتا! شۇنداق ئىكەن، بۈگۈنكى كۈندە مىللىي مۇناپىق دېگىنىمىزدە، كوچىغا چىقىپ خەلقىمىزدىن بىرەرسىنى تۇتۇشۇپ ياكى ئۆلتۈرۈشۈپ بەرگەنلەرنىلا كۆزدە تۇتماستىن، خىتايغا ساداقەت كۆرسىتىۋاتقان بارلىق مۇناپىقلارنى، ئەخلاقسىزلارنى، ۋىجدانسىزلارنى، ئۇلارنىڭ سادىق ئۇرۇق-تۇغقانلىرىنى، سادىق يېقىنلىرىنى ۋە تىنىمىز ۋە خەلقىمىزگە دۈشمەنلىك قىلىۋاتقان مىللىي مۇناپىق دەپ تونۇشىمىز شەرت! ئەمما مىللەت تەقدىرى ئۈستىدە باش قاتۇرۇش مەقسىدى بىلەن پائالىيەت قىلىۋاتقان كىشى ياكى تەشكىلاتلار ئىچىدىكى شەخسى زىددىيىتى بولغان، پىكىر بىرلىكى بولمىغان، ئۆزى بىلەن بىر تەشكىلدە تۇرمىغان ياكى بىر داھىيغا چوقۇنمىغانلارنىمۇ يىغىپ-يۈگەپ مىللىي مۇناپىق دەپ قارىلىغۇچىلارغا قاتتىق ئاگاھلاندۇرۇش بېرىمىز: مۇناپىق چۈشەنچىسىنى بۇلغاپ، ھەقىقىي خائىنلارنى يوشۇرۇشقا ۋاسىتىچى بولما!

1.75 سابىق سوۋېت ئىتتىپاقى تەسىرى

ئون توققۇزىنچى ئەسىرنىڭ ئاخىرلىرىغىچە چاررۇسىيىنىڭ مۇستەملىكىسىگە ئايلىنىپ بولغان ئورتا ئاسىيا تۈركىي قېرىنداشلىرىمىز ئىنتايىن قالاق ئىپتىدائىي ھاكىمىيەت شەكلى ۋە چېكىدىن ئاشقان قالاق ئىشلەپچىقىرىش شەكلى ئورنىغا

زامانىسىنىڭ بىرقەدەر يۈكسەك دەرىجىدە تەرەققىي قىلىۋاتقان ياۋروپا جاھانگىرلىك تۈزۈمى ۋە نىسبەتەن ئىلغار كاپىتالىستىك ئىشلەپچىقىرىش تېخنىكىلىرى قورال كۈچى بىلەن مەجبۇرى دەسسەشكە باشلىشى بىلەن، خەلقنىڭ ئورتا ئاسىيا خانلىقلىرىغا بولغان ئىشەنچلىرى تېز سۈرئەتتە يىمىرىلىشكە باشلىدى. بولۇپمۇ ئېغىر نامراتچىلىققا چۈشۈرۈلگەن بۇ خەلق، كەينىدىن ئۆلىشىپلا كەلگەن رەھىمسىز ۋە ھىيلىگەر، ۋەدىسىدە تۇرمايدىغان ئىككى يۈزلىمچى كوممۇنىزم دولقۇنى ئىچىدە كۆمۈلۈپلا قالغانىدى. كوممۇنىزم ئەقىدىلىرى يەرلىك خەلق ئارىسىدىكى كوممۇنىستلارغا تارتقۇزۇپ قويدىغانغا ساقلاپ ياتقان نەچچە ۋاگون ئالتۇن-كۈمۈش، ئۈنچە-ياقۇت بايلىقى بار قالاق ۋە مۇستەبىت ئوتتۇرا ئاسىيا خانلىقلىرىنى، ئوتتۇرا ئەسىر خۇراپىلىقلىرىنى، ئاسمان-زېمىن پەرق قىلىدىغان قانۇنىي ۋە ئىجتىمائىي-ئىقتىسادىي پەرقلەرنى يەر بىلەن يەكسان قىلىۋېتىپ، ھەممە كىشىنى بىر تەكشى نامرات ھالەتكە چۈشۈرۈش بىلەن بىرگە، پۈتۈن خەلقنى دۆلەت ۋە ئورۇسلاردىن بىر مەنۇتمۇ ئايرىلالماس ھالغا كەلتۈرۈۋەتكەنىدى. بۇ خىل سۈنئىي باراۋەرلىك تۈزۈمى ئورتا ئاسىيا خەلقىنى ئىنتايىن پاسسىپ ھالغا چۈشۈرۈپ قويغان، خەلق تەدرىجىي ھالدا تەمەخور، ئىتائەتمەن، مىللىي غۇرۇر ۋە مەنلىك تۇيغۇلىرىدىن ئاجىزلاشتۇرۇلغان، ئەقىدە-ئەنئەنىلىرىنى تاشلاشقا مەجبۇرلانغان بىر باسقۇچقا كىرىپ قالىدۇ. ئاتاقلىق پانتۇرك، مۇرەسسە تەرغىباتچىسى بولغان گاسپىراللىدىن باشلانغان خېلى كۆپ ساندىكى ئورتا

ئاسىيالىقلار رۇسلارنىڭ بۇ خىل سۈنئىي باراۋەرلىك تۈزۈمىدىن ئاساسەن شىكايەت قىلمايدىغان، ھەتتا بارغانسېرى رۇسلار بىلەن ھەمكارلىشىدىغان، رۇسلارغا خالاپ تۇرۇپ يېقىنىدىغان مەستخۇش ھالەتنى شەكىللەندۈرمەكتە ئىدى.

ئورتا ئاسىيالىق قېرىنداشلىرىمىز ئارىسىدا تاجاۋۇزچىلار بىلەن تىنچ بىرگە ئۆتۈشنىڭ ئۈلگىلىرى يارىتىلماقتا ئىدى... ۋە تىنىمىزدىكى بىرقىسىم يېڭى زىيالىيلار، زامانىسىنىڭ ئالغا كەتكەن ئادەملىرىمىزمۇ تاجاۋۇزچىلار بىلەن تىنچ بىرگە ئۆتۈشنىڭ يوللىرىنى ئاختۇرۇشۇپ، ئاخىرى ئورتا ئاسىيالىق قېرىنداشلىرىمىزنىڭ ئۆز مۇستەملىكىچىلىرى بولغان ئورۇسلار بىلەن تىنچ بىرگە ئۆتۈش يولىغا كېتىۋاتقانلىقىغا ئوخشىتىشىپ، خېلى كېچىكىپ بولسىمۇ ئۆزلىرىنىڭ مۇستەملىكىچىلىرى بولغان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ دېموكراتىك تۈزۈملىرى ئىچىدىن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن تىنچ بىرگە ئۆتۈش يوللىرىنى تاپقان دەك بولۇشتى - دە، ئەينى ۋاقىتتىكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ باشلىرى بولغان خىتاي نەنجىڭ ھۆكۈمىتى بىلەن يېقىنلىشىشقا كۈچەپ ئۇرۇنۇشتى. مانا بۇ دەۋر - ۋە تىنىمىز خەلقى ئارىسىدا دۈشمەن بىلەن تىنچ بىرگە ئۆتۈش خامخىيالىغا قەدەم قويغۇچىلارنىڭ باشلانغۇچى بولۇپ قالدى. دېموكراتىك چۈشەنچىلەر بىلەن يېڭىدىن تونۇشۇۋاتقان ئاز ساندىكى كىشىلىرىمىز ھەمدە ئەرەب ئىسلام ئەللىرى، ھىندىستان - پاكىستان قاتارلىق ئەللەرنىڭ تىنچلىق شەكىلدە تاجاۋۇزچىلار بىلەن

يارىشىش، كېلىشىش ئارقىلىق مۇستەملىكىچىلەردىن تېخىمۇ كۆپرەك ئەركىنلىكلەرگە ئېرىشىش، شۇ ئاساستا تەدرىجىي تەلەپنى ئۆستۈرۈپ تاجاۋۇزچىلاردىن قەدەممۇ-قەدەم قۇتۇلۇپ چىقىش ئىدىيىسىگە ئىشەنگەن بەزى دىنىي يېتەكچىلەر، دېموكراتىيە ئىدىيىسىگە مايىللاشقانلار، چاكانا مىللەتچىلەر ۋە خىتايپەرەستلەر جىددىي بىر شەكىلدە تىنچلىق تەرىقىياتى بىلەن خەلقىمىزنىڭ بېشىنى ئايلاندۇرۇش يولىغا ئۆزلىرىنى ئاتاشماقتا ئىدى.

خەلقىمىز ئىچىدە بارلىققا كېلىۋاتقان پان ئىسلامچىلار، پان تۈركچىلەر ياكى كېيىنكى تۇرانچىلار، چىنى تۈر-كىستانچىلار قاتارىدىكى ئەينى زاماننىڭ 'چوڭ' لىرى ۋە ئىلغارلىرى دۇنيانىڭ ھەرقايسى جايلىرىدىكى سۈلھىچى ئېقىم، مادارا تەرەپدارلىرىدىن ئۈلگە ئېلىشىپ، بۇ خىل "سۆزلىشىش ئارقىلىق مىللەتنى قۇتۇلدۇرۇش" يولىنى ۋە تىنىمىز خەلقى ئارىسىدا ھەدەپ بازارغا سېلىشقا كىرىشتى. بۇ خىل چۈشەنچىلەرنى نادان خەلقىمىز ئارىسىدا خالىغىنىچە تارقىتىش ۋە زىيىتىنى يارىتالماسلىق، ۋە تىنىمىز تەۋەسىدىكى تاجاۋۇزچى مىلتارىست خىتاي كەلگۈندىلىرىگە ئۇقتۇرالماسلىق قاتارىدىكى سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن، دەسلەپكى دەۋرلىرىدە بۇ خىل تىنچلىق ئارزۇلىرىنى خىتاي مەركىزىگىچە كۆتۈرۈپ بېرىپ بىۋاسىتە سۆزلەش ياكى بۇنىڭدىنمۇ نەتىجە چىقىرىلمىغانلىرىدا، باشقىلارنىڭ ۋاسىتىسى بىلەن خىتايغا بېسىم يارىتىپ ۋە تىنىمىزنى تىنچ ئەركىنلەشتۈرۈشكە

كۈشكۈرتۈشتىن ئۈمىدلىنىپ غەرب ياكى ئەرەب ئەللىرىنىڭ، مۇسۇلمان ئەللىرىنىڭ دەرۋازىسى ئارىسىدا ئېچىنىشلىق دەرد تۆكۈش پائالىيەتلىرىنى قوزغۇپتشتى.

نەتىجىدە، قىرىقنچى يىللارنىڭ ئوتتۇرىلىرىغا كەلگۈ-چە ۋەتەننىمىزدە يېتىشىۋاتقان يېڭى زىيالىيلار دىنىي ۋە دېموكراتىك چۈشەنچىلىرىنى ئاساس قىلغان پان ئىسلامىزم ۋە مىللەتچىلىكنى ئاساس قىلغان پان تۈركىسىزم ئېقىمىنى، كوممۇنىزم چۈشەنچىلىرىنى ئاساس قىلغان پان سوتسىيالىزىمچىلار ئېقىمىنى بارلىققا كەلتۈرمەكتە ئىدى. بۇ ئېقىملارنىڭ نەزەرىيىۋى ئاساسلىرى بىر-بىرىدىن ئاز-تولا پەرقلىنىدىغان بولغاچقا، ئۇلار بارلىققا كەلگەن كۈنلىرىدىن باشلاپلا بىر-بىرىنى دۈشمەن دەپ قارىشىپ، ھەرقايسى ئۆز بەپسەتلىرىنى يورغىلىتىش بىلەن بولۇپ كېتىپ، چوڭ دۈشمىننى ئاساسىي جەھەتتىن ئەسلىرىدىن چىقىرىشىپ، ئىچكى ئاداۋەتكە كۆپرەك ۋاقىت ھەم زېھنى قۇۋۋىتىنى سەرپ قىلىشاتتى. دەرۋەقە، ئۆزلىرىگە قۇلچىلىق ئىدىيىسىنى ئاساسلىق پرىنسىپ قىلغان سۇلھىچىلار ئېقىمىمۇ ھېچقاچان سەپتىن كېيىن قالماي، بەزىدە مۇستەقىل، بەزىدە قايسى بىر ئېقىملارغا ئارىلىشىپ سوڭدشىپ كەلمەكتە ئىدى — ئۇلار خىتايلىرىنىڭ ئىنساپقا كېلىپ قېلىشىنى تەمە قىلىپ ۋەتەننى گۈللەندۈرۈش ئەقىدىسى بويىچە ھەرىكەت قىلىشىدىغان چىنى تۈركىستانچىلار گۇرۇھىنى شەكىللەندۈرمەكتە ئىدى. ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىزنىڭ قۇرۇلۇش كۈنىگىچە شەكىللىنىۋاتقان بۇ

خىل يېڭى پىكىر ئېقىملىرى ئۆز پىكىرىگە تۇغقانچىلىقى بولغان ھەرقانداق ئىچكى تاشقى ئېقىملار بىلەن ئىتتىپاق تۈزۈشۈپ، باشقا پىكىردىكىلەرگە شىددەتلىك ھاقارەتلەر ياغدۇرىشاتتى. يەنى، چىن تۈركىستانچىلار دېموكراتىك چۈشەنچىلىرىدىكى يېقىنلىقى بىلەن خىتاي مىللىي دېموكراتىچىلىرى بىلەن ئىچ قويۇن - تاشقويۇن بولشالايتتى. دېموكراتىك تەمەللىرىدىكى ئوخشاشلىقلار پان تۈركىستانچىلار ھەتتا قىسمەن پان ئىسلامچىلارنىمۇ چىن تۈركىستانچىلارغا يېقىنلاشتۇرالايتتى. نەتىجىدە بۇ ئۈچ ئېقىم خىتايلار بىلەن يېقىنلىشىشقا مايىللىقنى ئىپادىلىشىپ، كىمىنىڭ ھەقىقىي چىن تۈركىستانچى، كىمىلەرنىڭ پانچىلار بولغانلىقىنىمۇ پەرق قىلغىلى بولمىغۇدەك ھالەتكە كېلىشىپ، ئۆزئارا مۇناسىۋەتلىرىدە ھەيران قالارلىق دەرىجىدە تۇتامسىزلىقنى ئىپادىلىشىپ كەلگەن ئىدى.

ئەمما ھەرقانداق ئىدىيەۋى ئېقىمغا مەنسۇپ بولشىدىن قەتئىي نەزەر، دۈشمىنى بىلەن ئىتتىپاق تۈزەلەيدىغان، دۈشمىنىدىن تەمەدە بولىدىغان چۈشەنچە ئىگىسى، دۈشمىنىنى ھېچقاچان چىن مەنسىدىن دۈشمەن دەپ تونۇشى ناتايىن! بەك ئۆتۈپ كەتسە دۈشمەننىڭ ۋەھشىيانە زۇلۇمىنى ئۇلارنىڭ مۇددىئاسى ئەمەس، ئۇسۇل مەسىلىسى دەپلا تونۇيدۇ. يەنى، ”خاتا كەتكەن تەرەپلىرىنى تۈزەتسىلا بولدى، ئەسلى ناھەقچىلىك قىلىش نىيىتى يوق، ...“ دەپلا قارىشىدۇ. شۇ سەۋەبتىن ئاتالمىش ’بىرلەشمە ھۆكۈمەت‘

قۇرۇلۇشىدا ئىزچىل تۈردە خىتايغا مايىللىقنى ئىپادىلەشتى!
ماھىيەتتە بۇلارنىڭ ھەممىسى كونا خىتاي دەلاللىرىنىڭ
داۋامىدۇر، خالاس!

ئەسلىدە بۇ تۈردىكى ئىدىيىۋى ئېقىملارنىڭ كېلىش
مەنبەلىرى ئاساسەن چەتئەل جاھانگىرلىرىنىڭ ۋەتەنلىرىدىن
كەلگەن بولۇپ، بۇ ئېقىملار ھەرقانچە ئىلغار تۈسكە
كەلتۈرۈلۈپ تەسۋىرلەنمىسۇن، ئۇلارنىڭ ھەممىسى تۇغۇلغان
ئۆز ئانا يۇرتلىرىنىڭ مەنپەئەتىنى ئالدىنقى ئورۇنغا قويدىغان
بىزگە يات چولتا ئەقىدىلەر ئىدى.

مەسىلەن ئالايلۇق، بۇلارنىڭ ئىچىدىكى پان تۈركسىزم
ئەقىدىلىرى دېموكراتىك چۈشەنچىلەر ئاساسىدا دۇنيا
تۈركلىرىنى بىر گەۋدىگە كەلتۈرۈشۈپ، دۇنيادا يىمىرىلمەس
تۈرك قېرىنداشلار ئورتاق دۆلىتى ياكى ئورتاق گەۋدىسى
يارىتىش شېرىن خىيالىنى ئاساسىي مەقسەت قىلىشىدۇ.
بۇ، دۇنيانى بارمىقىدا ئويغاتقۇدەك كۈچ-قۇدرەتكە ئىگە
دەۋرلىرىدە ئۆز ئانا يۇرتلىرىدىكى قېرىنداشلىرىنىڭ
تەقدىرىگە كۆڭۈل بۆلۈشنى خىيالغا كەلتۈرمەي، بۇرۇلۇپ
شەرققە كۆز قىرىنى سېلىشنى ئەسلىرىدىن چىقىرىشقان،
كېيىنكى دەۋرلەردە يىمىرىلىشى مۇقەررەرلىشىپ بولغان
ئوسمانلار ئىمپېرىيىسىنى قۇتقۇزۇپ قېلىشنىڭ ئەڭ ئاخىرقى
ئۈمىدى ئاساسىدا ئوسمانلارنىڭ ياۋرۇپا مورتلىرى بولغان
يېڭى گېنېراللىرى ئارىسىدا پەيدا بولغان بىر چۈشەنچە
دېيىش مۇمكىن. ئىنتايىن قالاق ۋە چېكىدىن ئاشقان

نامراتلىق ئىچىدە پارچىمۇ-پارچە چېچىلىپ، بىرمۇنچە يېڭى ئىمپېرىيەلەرنىڭ مۇستەملىكىسىگە ئايلىنىپ بولغان ۋە تۈگمەس ئىچكى زىددىيەتلەر قاينىمغا پاتۇرۇۋېتىلگەن بۇ تۈركىي خەلقلەرنى يىمىرىلىۋاتقان ئوسمانلار ئىمپېرىيىسىنىڭ ئەڭ ئاخىرقى ئىقتىدارسىز باش قوماندانلىرىدىن ئەنۋەر پاشىنىڭ خام خىيالى بىلەن بىر يەرگە كەلتۈرۈلۈشى ئەسلا مۇمكىن ئەمەس ئىدى. بۇنداق بىر خام خىيالىنىڭ تۈركىي قوۋملار ئارىسىدا يېقىن كەلگۈسىدە ئەمەلگە ئېشىش ئېھتىمالىمۇ زادىلا قالمىغان ئىدى. شۇڭا پانتۇركىزم خام خىيالى، يىمىرىلگەن ئوسمانلار ئىمپېرىيىسىنىڭ بۇ ئاخىرقى باش قومانداننىڭ تاجىكىستان تاغلىرىدا رۇسىيە كوممۇنىستلىرى تەرىپىدىن پاجىئەلىك شەكىلدە ئۆلتۈرۈلۈشى بىلەن ئاللىقاچان فانتازىيىلىك قىممىتىنىمۇ يوقاتقان بىر چۈشكە ئۆيلىنىپ بولغانىدى. ئەپسۇسكى بىزنىڭ ئۆزىگە، ئۆز مىللىتىنىڭ جەڭگىۋارلىق جاسارىتىگە ئىشەنمەيدىغان ياش پانتۇركچىلىرىمىز تۈرك دۇنياسىنىڭ ئەتىلا بىرلىشىپ بۈيۈك ئىمپېرىيە ھالىتىگە كېلەلەيدىغانلىقىغا تەلۋىلەردەك ئىشىنىشەتتى. ھەتتا بۇمۇ يەتمىگەندەك قىلىۋىدى، بارلىق تۈركىي تىل سىستېمىسىغا مەنسۇپ مىللەتلەرنى بىر گەۋدىگە كەلتۈرۈشنى خام خىيال قىلىدىغان تۇرانچىلىق دېگەن خامخىياللارغىمۇ ئۈمىدلىنىشكە باشلىدى. بۇ تۈردىكى فانتازىيىلىك، رېئاللىق قىممىتىنى يوقاتقان ئەنە شۇنداق تۇتامى يوق ۋە بىزنىڭ ۋەتىنىمىز تەقدىرى بىلەن قىلچە مۇناسىۋىتى قالمىغان مۇجمەل چۈشەنچىلەرگە چوقۇنىدىغان

كشىلىرىمىز، قىلچە ئىككىلەنمەستىنلا خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن ئىتتىپاق تۈزگەن چىن تۈركىستانچىلار ئېقىمى بىلەن دەرھال يۇغۇرۇلۇپ كېتەلگەنىدى.

بۇ يەردە ئېقىم بولۇپ شەكىللىنىۋاتقان پان سوتسىيا-لىزىمچىلارغا مەنسۇپ يەنە بىر ئېقىم بولسا، ماركسىزم ئەقىدىلىرىدىكى ئوخشاشلىقلىرى سەۋەبىدىن سوۋېتلار ئىتتىپاقىغا يېقىنچىلىق كۆرسەتەلسە، سوتسىيالىست دېموكراتىك چۈشەنچىلىرىنىڭ قىسمەنلىكتە ئوخشايدىغان يەرلىرىنىڭ بولۇشىنى كۆزدە تۇتۇپ، رۇسلارنىڭ ۋاستىسى بىلەن گومىنداڭ خىتايلىرى بىلەنمۇ شەرتسىز ئۇرۇش توختىتىش بۇيرۇغىنى بىر تەرەپلىمە ھالدا ئېلان قىلالىدى. ھەمدە بۇ تاجاۋۇزچى دۈشمەنلىرى بىلەن تەڭسىز كېلىشىم شەرتلىرىنىمۇ قوبۇل قىلالىدى. شۈبھىسىزكى، بۇ چۈشەنچىنىڭ كېلىشى مەنبەسى سوۋېتلار ئىتتىپاقىدا ياكى خىتاي كوممۇنىستلىرىنىڭ قولىدا ئوقۇغان كىشىلىرىمىزنى ئاساسى مەنبە قىلىشقان بولۇپ، سوۋېت ئىتتىپاقى ئىككىنچى دۇنيا ئۇرۇشىنىڭ ئاخىرغا يېقىنلىشىۋاتقان مەزگىلدە ياپونلارنىڭ يولىغا تاش قويۇپ توسالغۇ پەيدا قىلمىسا بولمايدىغانلىقىنى ھېس قىلىشىدۇ. رۇسىيىلىكلەر بۇنىڭ مەجبۇرلىشى سەۋەبىدىن ۋەتىنىمىزدىكى مىللىي ئىنقىلابلارنى قوللاشقا مەجبۇر بولۇشى سوتسىيالىستلىرىمىز ئۈچۈن بىر ئامەت بولۇپ كۆرۈنگەنىدى. ئىككىنچى دۇنيا ئۇرۇشىنىڭ ئاخىرلىشىشىغا ئەگىشىپ، سوۋېتلار ئىتتىپاقى ۋەتىنىمىزدىكى بۇ تۈردىكى مىللىي

ئازادلىق ئىنقىلابلارنىڭ خاراكتېرىنى سوتسىيالىزم تۈسىگە بۇرۇش ۋە كېيىن ئۆز قولىدىكى ئورتا ئاسىيالىقلارغىمۇ يۇقۇپ قېلىشىدىن ئەنسىرىشىپ، خىتاي كوممۇنىزم ھەرىكىتى بىلەن بىرلەشتۈرۈۋېتىش پىلانى بويىچە ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىز ۋاقىتلىق ھۆكۈمىتىنىڭ تەركىبىنى سوتسىيالىستلاشتۇرۇشقا مەجبۇرلاشتى. ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىز ۋاقىتلىق ھۆكۈمىتى تەركىبىنى سوتسىيالىستلاشتۇرۇش ئىشىنى ئاساسەن تاماملىغاندىن كېيىن، كوممۇنىزمنىڭ ئىنتېرناتسىيونالىستىك ئىدىيىسىگە ئاساسەن، ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىز ئىچىدىكىلەرمۇ ئۆز ئىدېئولوگىيىسىنى مىللىي مۇستەقىللىقنىڭ ئۈستىگە دەسسەتىپ، خىتاي كوممۇنىست تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن شەرتسىز بىرلىشىشكە ماقۇل بولۇشتى.

بىز بۇ ھادىسىلەرگە دىققەت قىلىدىغان بولساق، "دېموكراتىيە، سۆھبەت، تىنچلىق، كوممۇنىزم" دېگەندەك ئورتاق نۇقتىلىرىنىڭ بولۇشى، بىر-بىرىگە ھەرقانچە دۈشمەن بولۇۋاتقان كىشىلەرنىمۇ ئاسانلا بىر يەرگە كەلتۈرەلدى. يەنى، ئىدېئولوگىيىلىك مەقسەت ۋە تەننىڭ مىللىي مۇستەقىللىقى مۇددىئاسىنىڭ ئۈستىگە چىقىۋالغانلىقى ئۈچۈن، تارىخىي دۈشمىنىمىز بىلەن ئوخشاش ئىدىيە ئاساسىدا تىنچ بىرلىشىشنى ئىشقا ئاشۇرۇشتى. خەلقىمىز ئارىسىدا دۈشمەن بىلەن ھەمكارلاشقىلى بولىدىغانلىقى ھەققىدىكى خائىنلىق چۈشەنچىلىرى پەردازلىنىپ خەلقىمىز تەرىپىدىن ياتسىرالمايدىغان ھالەت ئىككى خىل قۇتۇپقا

مەنسۇپ كىشىلىرىمىزنىڭ كەڭ كۆلەمدە تەشۋىق قىلىشلىرى
نەتىجىسىدە تېزلىكتە كېڭىيىشكە باشلىدى.

نەتىجىدە يوقۇرىدىكىلەر دەك پىكىر ئېقىمىدىكىلەر
“تىنچلىق، سۈلھى، كېلىشىم، سۆزلىشىپ مەسىلە ھەل
قىلىش، دېموكراتىيە، كىشىلىك ھوقۇق، كوممۇنىزم”
دېگەندەك تېخى مىللىيەشتۈرۈلمىگەن قاراشلاردىن تۇغۇلغان
ياتلارنىڭ ئورتاق چۈشەنچىلىرىنى پۈتۈن كۈچ بىلەن تەرغىب
قىلىشىپ، خەلقىمىزنى تەدرىجىي ھالدا تىنچلىق ئۈچۈن
ھەممە نېمىسىنى قۇربان قىلىۋېتىشقا رازى، تىنچلىق ئۈچۈن
ئەشەددىي دۈشمىنى بىلەن ھەمكارلىق ئورنىتىشقا رازى
ساددا تىنچلىقپەرۋەرلەردىن قىلىپ يېتىشتۈرۈشكە ئۇرۇنۇشتى.
خەلقىمىزمۇ بۇ خىل تىنچلىق تۇمانلىرى ئىچىدە قايىمۇقۇپ،
ھەرقانداق ئىشنى تىنچلىق ئۇسۇلىدا چۈشىنىشكە، تىنچلىق
ئۇسۇلىدا ھەل قىلىشقا ئۇرۇنىدىغان ياۋاش-يۇمشاقلار ھالىغا
كەلمەكتە ئىدى. ئەڭ ئېچىنىشلىق يېرى شۇكى، خەلقىمىزنىڭ
مۇتلەق كۆپ قىسمى ۋە تىنىمىزگە تاجاۋۇز قىلىشنىڭ يېڭىچە
ئۇسۇلىنى قوللىنىپ ۋە تىنىمىزگە بېسىپ كىرىۋاتقان خىتاي
تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ قارىداپ كەتكەن بىچارە چىرايىغا،
ئەپكەش ئارتىۋالغان جۇل-جۇل ياماق كىيىملىك ئۇچىسىغا،
ئوت-چۆپتىن تارتىپ قۇرت-قوڭغۇزغىچە يەيدىغان ھالدىكى
ئېچىرقاپ كەتكەن بىچارە قىياپىتىگە قاراپلا، ئۇلارنىڭ يامراپ
كېتىشىنى توسۇش ئورنىغا ئۇلارنى “بىچارىلەر، غېرىپ
مۇساپىر ئىشلەمچىلەر” دېيىشىپ، قورۇلىرىدىن ئۆي بېرىشتى،

ئۇچىسىغا كىيىم، قارىغا تويغىچە تاماق بېرىشتى. ھەتتە
بىرقىسىملار بۇ تاجاۋۇزچىلارنىڭ بېقىش ئېغىر كەلگەنلىكتىن
تاشلىۋەتكەن بالىلىرى بىلەن ھارامدىن بولغان بالىلىرىنى
بالا قىلىپ بېقىۋېلىشقاچە بېرىپ يەتتى! ئەجەب شۇ چاغدا
بېقىۋېلىشقان 'ختاي بالىلىرى' بۈگۈن ئۇلارغا نېمە قىلىپ
بېرىۋاتقاندۇ؟

بۇ ئىشلار شۇنىڭلىق بىلەنلا تۈگىسە مەيلىدى،
خەلقىمىزگە سىڭدۈرۈلۈۋاتقان بۇ خىل 'مەسىلىنى سۆزلىشىپ
ھەل قىلىش' ۋاسىتىسى رەسمىي ئادەت ھالىغا كېلىپ،
خەلقىمىز ھەرقانداق دۈشمىنىگە قارشى ئازراقلا 'قوپاللىق'
قىلىشلارنىمۇ كۆتۈرەلمەس ھالىغا كېلىپ، ئۆزلىرىنىڭ خىتاي
تاجاۋۇزچىلىرى تەرىپىدىن ناھەق ئۆلتۈرۈلۈشىنىمۇ 'تىنچلىق'
بىلەن كۈتۈۋالدىغان غەلىتە مەجەزەلەرنى يېتىشتۈرمەكتە.
بولۇپمۇ بۇنداق مەجەزەدىكى كىشىلىرىمىزدىن چەتئەلدە مۇساپىر
بولۇپ ئاز-تولا پاراۋان تۇرمۇشقا ئېلىشىپ قالغانلار ئارىسىدا
بۇ خىل قۇللۇق قاراشلىرى ئالاھىدە كۆزگە چېلىنماقتا!

ھەممە نېمىسىدىن ئايرىلغان خەلقىمىز بۈگۈن يۇرتىنى
بېسىۋالغان خىتايلارنىڭ ھېچقاچان ئۆزلىرىگە دوستانىلىك
قىلىش نىيىتىگە كېلىپ باقمىغانلىقىنى، ئەكسىچە
ۋەتىنىمىزگە ئاياق باسقان بارلىق خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ
ئىزچىل تۈردە خەلقىمىزگە دۈشمەنلىك قىلىپ كېلىۋاتقانلىقىنى
تونۇپ يېتىشكە باشلىدى. ئەمما دۈشمىنىنى تونۇپ يېتىش
ۋاقتى بەكلا كېچىككەندى. شۇنداقتىمۇ خەلقىمىز خىتاي

تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ دۈشمەنلىك ماھىيىتىنى ئاستا-ئاستا تونۇپ يېتىپ، دۈشمەنگە قارشى جەڭگە ئاتلىنىشنىڭ بۈگۈنكى يوللىرىنى ئاختۇرۇپ يۈرگەندە، بىزنىڭ تىنچلىقپەرۋەرلىرىمىز ئۆتمۈشتىكى ئۇستازلىرىنىڭ روھىغا ۋارىسلىق قىلىپ، دەرھال سەھنىلەرگە يامشىپ خەلقنى ئۆلۈم بىلەن، بەھۋدە قان تۆكۈلۈشلەر بىلەن، دۇنيادا يېتىم قالدۇغانلىقلىرى بىلەن قورقۇتۇپ قايتا جىم يېتىشقا ھەيدەكچىلىك قىلىش تەشۋىقاتىغا جىددىي كىرىشمەكتە:

”ب د ت بىزگە ياردەم قىلماقچى، ئاق ش بىزنى قۇتقۇزماقچى، قوشنىلىرىمىز بىزگە ياردەم قىلماقچى، دېموكراتىك خىتايلار بىزگە رەھىم قىلىدۇ، ... ئەمما بۇ ياردەملەرنىڭ ھەممىسى بىزنىڭ تىنچ پائالىيەت قىلىشىمىزنى ئالدىنقى شەرت قىلىشماقتا. ...“

”دۇنيا جامائىتى كۈۋەيتكە ياردەم بەردى، بوشناقلارغا، كوسوۋو بالقان ئالبانلىرىغا ياردەم بەردى، چېچەنلەرنى قوللاپ قۇۋۋەتلىدى، قوشنىمىز ئافغانىستانغىمۇ ياردەم قىلىپ كەلمەكتە. پات يېقىندا بۇنداق ياردەم بىزگىمۇ يېتىپ كېلىدۇ، شۇڭا بىز بۇ ياردەملەرنى قاچۇرۇپ قويماسلىقىمىز ئۈچۈن دۈشمەنگە قارشى تىنچ پائالىيەتلەر بىلەنلا شۇغۇللىنىشىمىز كېرەككى، ھەرگىزمۇ قورال كۆتۈرۈپ چىقىپ ئۆزىمىزگە ’تېررورچىلار’ دېگەن تامغىنىڭ ئۇرۇلۇپ قېلىشىدىن ساقلىنىشىمىز شەرت” دېگەندەك ئاتالمىش ’پاكت’ لار بىلەن خەلقىمىزنى تىنچىتىشقا تىرىشماقتا.

خەلقىمىز بۇ تېنچلىقپەرۋەرلىرىمىزنىڭ تەشۋىقاتلىرىغا ئىشىنىپ
ئۆتكەن يېرىم ئەسىر جەريانىدا ئاز دۈشمىنىنى 'دوست'
ھېسابلىشىدىغان ھالغا كەلتۈرۈلۈپ ھەممە نېمىسىدىن ئايرىلىپ
قالغانىدى. ئەمدى بۇ خاتالىقنى تونۇشقا باشلىغىنىدا
بىزنىڭ سۈلھىچىلىرىمىزنىڭ بۈگۈنكى 'ئەۋلاد' لىرى "ئەسلى
دۈشمىنىمىز بولغانلار خىتاي كوممۇنىستلىرىدۇر، دېموكراتىك
خىتايلار ئاقكۆڭۈل دوستلىرىمىزدۇر، مەركەزدىكىلەرنىڭ يامان
نىيىتى يوق ئىدى، تۆۋەندىكى قالاق خىتاي ئەمەلدارلىرى
ئىشنى بۇزماقتا، خىتاي پۇقرالىرىدا گۇناھ يوق، ئەسلى يامان
نىيەتتىكىلەر باشتىكى خىتاي ئەمەلدارلىرى، قورالسىزلاردا
گۇناھ يوق، قوراللىقلار جىنايەت ئىشلىمەكتە، ..." دەيدىغان
بىر-بىرسىگە زىت يېڭى پەتىۋالارنى توقۇپ چىقىرىشىپ،
خەلقىمىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكەتكە ئاتلىنىش
ئارزۇلىرىنى خىتاي دېموكراتىك ھەرىكىتىگە قوشۇپ ئېرىتىپ
تۈگىتىۋېتىشنىڭ تەييارلىقنى قىلىشماقتا. ھەتتا دەيدىغانغا
ھېچ گەپ تاپالمىغانلىرىدا، "دېڭ شياۋپىڭ ئۆلگەندە،
شاڭگاڭ خىتايغا قايتۇرۇلغاندا، تەيۋەن ھۇجۇم قىلغاندا،
دېموكراتىك خىتايلار ھاكىمىيەتنى ئۆتكۈزۈپ ئالغىنىدا،
ئافغانىستان غەلبە قىلغىنىدا، ئامېرىكا ئىشقا كىرىشكىنىدە،
..." دېگەندەك زامانىۋى خۇراپاتلار بىلەن خەلقىمىزنى ئالداپ
'جىم يېتىپ كۈتۈش' كە ئۈندەشمەكتە!

شۇنى ئۇنتۇمايلىكى، ئاجىز تۇرغىنىمىزدا دۈشمەن بىلەن
يارىشىشنى تەرغىب قىلىش، ئۆز خەلقىنىڭ يوشۇرۇن كۈچ-

قۇۋۋىتىگە ئىشەنمەي ياتلارغا تەمە قىلىش تەشۋىقاتلىرى
زامانىۋىلاشتۇرۇلغان دەلەللىق ۋە خائىنلىقنىڭ تەرغىباتىدۇر!

1.85 يېڭى ئەقىدىلەر ھەققىدە

مىللىتىمىز ئارىسىدا تارقىلىپ يۈرگەن يېڭى زامان
ئەقىدە-ئۇقۇملىرىدىن يىغىپ كەلگەندە مۇنداق بىرقانچە
خىلنى ئاساسلىق ئورۇندا تۇرىدۇ دېيىشىمىز مۇمكىن:
دېموكراتىيە، ماركسىزم، ئىسلامچىلىق، كىشىلىك ھوقۇق،
ئەركىنلىك، تەڭ باراۋەرلىك، ئىلىم-پەندە يۈكسىلىش،
ئىقتىسادىي تەرەققىيات، دىپلوماتىيە، سۈلھى، تىنچلىق،
پان ئىسلامچىلىق، پان تۈركچىلىك، تۇرانچىلىق، پان
سوتسىيالىزمچىلىق، مىللەتپەرۋەرلىك، ۋەتەنپەرۋەرلىك،
يېڭىچە مىللىي ئۆرپ-ئادەت، يېڭىچە ئەخلاقى پەزىلەت،
دۇنيا قاراش، كىشىلىك تۇرمۇش، غۇرۇر، جاسارەت، سۆيگۈ،
تېررورچىلىق، قوراللىق كۈرەش، يوشۇرۇن پائالىيەت،
ئازادلىق، مۇستەقىللىق، ... بۇلار يەنە ئۆز ئىچىدىن
ئوتتۇراھال، چېكىدىن ئاشۇرۇۋېتىش، زەئىپ، كلاسسىك،
مۇتەئەسسەپ، يېڭىلىقچى، سىنىپلاشتۇرۇش ئاساسىدىكى
سولغا مايىل ياكى ئوڭغا مايىل قاتارىدىكى تۈرلەشكەن
بىلەنمۇ روي بېرىشى مۇمكىن. شۇنىڭدەك يەنە بىر ياكى
بىرقانچە خىل ئەقىدىلەرنىڭ ھەرخىل دەرىجىدە ئۆزئارا
سىڭىشىشى بىلەنمۇ بىرقانچە خىل تۇغۇندى كۆز قاراشلارنى
كەلتۈرۈپ چىقىرىشى مۇمكىن. بۇ ئەقىدىلەرنىڭ ياكى
قاراشلارنىڭ بىرقىسمى ئۇسۇل ماھىيىتىدە بولسا، بەزىلىرى

ئىدىيە ماھىيىتىدە، يەنە بەزىلىرى سىياسىي ئۇقۇملار بولسا، يەنە بەزىلىرى ھەرىكەت ئۇسۇلىغا تەۋە، ھەتتا مەلۇم قىسمى تۇرمۇش ئادەتلىرىگە تەۋە بولشىمۇ مۇمكىن. ئەلۋەتتە ئۇلارنىڭ زامان ئالاھىدىلىكلىرىنىمۇ ئۈنۈم ساسلىقىمىز كېرەك. شۇنداق ئىكەن، بۇ كاتېگورىيىلەرنىڭ ھەممىسىنىلا مىللىي مۇستەقىللىقىمىزنى قولغا كەلتۈرۈش ھەرىكىتىمىزدە ئەقىدە ياكى پرىنسىپ، ئۇسلۇب ياكى ئىستراتېگىيە، چارە ياكى تاختىكا بولالايدۇ دەپمۇ كېسىپ ئېيتالمايمىز. خۇددى شۇنىڭدەك، بۇلارنىڭ بەزىلىرى بۈگۈنچە ئەھمىيەتسىز بولغىنى بىلەن كەلگۈسىدە قىممەتكە ئىگە بولۇشىمۇ ئەجەب ئەمەس. يەنە بەزىلىرى مىللىي تەقدىرىمىز بىلەن قىلچە رىيال مۇناسىۋىتى يوق ئەمما ئىنسانىيەت مەدەنىيىتى بىلەن مۇناسىۋەتلىك بولشىمۇ مۇمكىن. شۇڭا ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى بۈگۈنكى مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ ئىدىيىۋى ياكى ھەرىكەت ئاساسى دەپ قارىيالمايمىز.

مەسىلەن ئالايلىق، بىز يۇقىرىدا دېموكراتىيە چۈشەنچىلىرىنىڭ ۋەتىنىمىز مىللىي مۇستەقىللىقنى قولغا كەلتۈرۈش ھەرىكىتىمىزگە ئۇيغۇن كەلمەيدىغانلىقىنى ئىشارەت قىلىپ ئۆتكەندۇق. دېموكراتىيە ۋەتىنىمىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىقىنى قولغا كەلتۈرۈشتە ھەقىقەتەنمۇ ئۇيغۇن كەلمەسمۇ؟

دېموكراتىيە — ئومۇمىي خەلق سايلىمىنى ئاساس قىلغان، كۆپ سانلىقنىڭ ئاۋازىنى ئاساس قىلىدىغان ھاكىمىيەت

سىستېمىسى دېگەن لۇغەت مەنسىگە ئىگە بولۇپ، جۇمھۇرىيەت تۈزۈمىنىڭ، يەنى ”خەلق كۆرسەتكەن ۋەكىللەرنىڭ ۋاكالىتەن باشقۇرۇش ئۇسۇلى“ نىڭ ئاساسى بولىدۇ. بۇنىڭ ئەمەلىيەتتە ئىجرا قىلىنىش شەكلى ئاساسەن ئومۇمىي خەلق ھاكىمىيەت شەكلى — جۇمھۇرىيەت تۈزۈم شەكلى بويىچە ئىپادىلىنىشى مۇمكىن. ئەگەر ھەقىقەتەن خەلقىمىز ئۆزى باشقۇرىدىغان ياكى خەلقىمىز ئۆزىنىڭ ھەقىقىي ئىقتىدارلىق ۋە سادىق ۋەكىللىرىنى تولۇق ھاكىمىيەت ئۈستىگە قويالايدىغان بىر تۈزۈم قۇرالمىسىدەك سەۋىيىگە ئېرىشكەندە، دېموكراتىيە ئوقۇمى بەلكىم خەلقىمىزگە ئەڭ پايدىلىق ئىجتىمائىي باشقۇرۇش تۈزۈم چۈشەنچىلىرىدىن بىرى بولۇپ قېلىشىمۇ مۇمكىن. ئەمما مىللىي ئازادلىق كۈرىشىنى يېتەكلەش ئىشى خەلقنى بىر يەرگە توپلاپ، ئەركىن چەك تاشلاش سايلىمى ئارقىلىق قارار قىلىنىدىغان ئىشلاردىن بولماي، شۇ ئىشنىڭ مۇتەخەسسسىس ياكى ئەھلىلىرى، جاسارەتلىك باتۇرلىرى تەرىپىدىن قارار قىلىنىپ، شۇلارنىڭ يېتەكلىشى ئاساسىدا ئومۇمىي خەلق ھەرىكەت ئېلىپ بارىدىغان، ھەتتا مەلۇم مەنىدىن ئالغاندا خەلقنى مەجبۇرلاش تۈسىنى ئالىدىغان بىر زوراۋانلىق كەسپى ئىش دېيىش مۇمكىن.

ئەسلىدە دېموكراتىيە ھەققىدىكى چۈشەنچىلەر دۇنيادا تا بۈگۈنگىچە ئېنىق بىر ئېنىقلىمىغا ئېرىشەلمەي كېلىۋاتقان زامانىۋى چۈشەنچىلەرنىڭ بىرىدۇر. دېموكراتىيە ھەققىدە سۆز بولغىنىدا ئامېرىكا بىرخىل شەكلىنى تەرغىب قىلىشسا،

ياۋروپالىقلارمۇ باشقا بىر تۈرنى كۆككە كۆتۈرۈشمەكتە؛ سابىق سوۋېت كوممۇنىستلىرى يەنە بىر خىلنى توغرا دېگەن بولسا، خىتاي كوممۇنىستلىرىمۇ ئۇنىڭ 'جۇڭگوچىسى' نى كۆتۈرۈپ چىقىشماقتا؛ مەلۇم مەنىدىن ئالغاندا بىرمۇنچە ئىسلام ئەللىرىمۇ ئۆزىگە يارىشا بىرەر دېموكراتىيە چۈشەنچىلىرىنى ئوتتۇرىغا قويۇشقا تىرىشماقتا. بۇ خىل چۈشەنچىلەرگە دىققەت قىلىدىغان بولساق، بەزى دېموكراتىچىلار لىبېراللىققا مايىل دېموكراتىيىنى تەشەببۇس قىلسا، يەنە بەزىلىرى سوتسىيالىستىقا مايىل دېموكراتىيىنى تەرغىب قىلىشماقتا؛ يەنە بەزىلەر خانلىق تۈزۈمنى ساقلاپ قالىدىغان دېموكراتىيىگە مايىل، بەزىلىرى دىنىي ئەقىدىلەرنى ئۆلچەم قىلىدىغان دېموكراتىيىنى ماقۇل كۆرۈشمەكتە. شۇنىڭدەك يەنە مىللىي مەدەنىيەت ئالاھىدىلىكىنى ھىمايە قىلىدىغان، ئىقتىسادىي قانۇنلارنى ئاساس قىلىدىغان، پەلسەپىلىك چۈشەنچىلەرنى ئاساس قىلىدىغان يەنە باشقىچە شاخلاندىرۇلغان دېموكراتىيە چۈشەنچىلىرىمۇ بىرقىسىم دۆلەتلەرنىڭ سىياسىي تۈزۈمى قىلىپ قوبۇل قىلىنماقتا.

يىغىپ ئېيتقاندا، ھەرقايسى مىللەت، ھەرقايسى ئېتنىك، سىياسىي ياكى دىنىي توپلاملار ئۆزلىرىنىڭ مىللىي، سىياسىي، ئىقتىسادىي، سىنىپىي ياكى دىنىي مەنپەئەتلىرىگە ئۇيغۇن دەپ قارىغان دېموكراتىيە شەكىللىرىنى ئۆزلىرىنى ساقلاپ قېلىش، ئۆزلىرىنى كۈچەيتىش، ئۆز تەسىر دائىرىسىنى كېڭەيتىش ياكى باشقىلارنى بويسۇندۇرۇش

قاتارلىق مەقسەتلىرى ئۈچۈن ئىجتىمائىي-ئىقتىسادىي ۋە
سىياسىي تۈزۈم ئاساسى، ھاكىمىيەت يۈرگۈزۈش پرىنسىپى
سۈپىتىدە قوللىنىپ كەلمەكتە. ۋەھالەنكى، قولىدا ھوقۇق ۋە
قورالى بولمىغان، ۋەتەندە مىللىي مۇستەقىللىقى بولمىغان
نۇرغۇنلىغان خەلقلەر ھەرقانداق شەكىلدىكى دېموكراتىيە
مېخانىزىمىدىن پايدىلىنىش تۇرماق، كۆپ ھاللاردا بۇ تۈردىكى
تۈزۈملەرنىڭ بوغۇشى ئاستىدا ئىگرىماقتا!

بۇلاردىن شۇنى كۆرۈۋېلىشقا بولىدىكى، دېموكراتىيە
چۈشەنچىلىرى مەيلى قانداق شەكىل ئېلىشىدىن قەتئىي
نەزەر، ھوقۇقنى قولىدا تۇتۇپ تۇرالىغان مىللىي كۈچلەرنىڭ
مەنپەئەتىنى قوغداپ، قۇللۇققا چۈشۈرۈلگەن خەلقلەرنى
باستۇرۇش قورالى قىلىنماقتا.

ئەينى ۋاقتىدا خىتاي داھىيسى بولغان سۇن جۇڭسەن
خىتايغىلا خاس دېموكراتىيە بايرىقىنى كۆتۈرۈپ چىقىپ
خىتايلارنى مانجۇلارنىڭ ئاسارىتىدىن قۇتۇلدۇرغانىدى. ئەمما
مانجۇ، موڭغۇل، تىبەت قاتارىدىكى مىللىي ئەركىنلىك
ھوقۇقىنىڭ بارلىق ئاساسلىرىنى خىتايلارغا تارتقۇزۇپ قويغان
بىزگە ئوخشاش خەلقلەر سۇن جۇڭسەن تىكلەنگەن خىتاي
دېموكراتىك تۈزۈمىنىڭ تۆمۈر تاپىنى ئاستىدا ئېزىلىشكە،
تارىخ بېتىدىن ئۆچۈرۈلۈشكە مەھكۇم قىلىنغانىدى. گومىنداڭ
خىتايلارنىڭ تەرغىب قىلىشقان مىللىي دېموكراتىيە
قاراشلىرىمۇ نوقۇل خىتاي مىللىتىگىلا تەۋە دېموكراتىيە تۈزۈمى
ئىدى؛ كېيىن كوممۇنىست خىتايلار ئوتتۇرىغا چىقىپ يەنىلا

شۇ خىتايلىرىلا مەنپەئەتدار قىلىدىغان ماركسىزم نەزەرىيىلىرى ئاساسىغا تىكلەنگەن دېموكراتىيە تۈزۈمىنى بەرپا قىلىشتى. مانا بۇ "جۇڭگوچە دېموكراتىك تۈزۈم" دېگەن سۆزنىڭ تۈپكى ماھىيىتى. دېمەك، خەلقىمىز باشقىلار تەرىپىدىن تىكلەنگەن ھەرقانداق بىر دېموكراتىك تۈزۈمدىن قىلچە مەنپەئەت ئالالماي كەلمەكتە. ھەتتا ئەنە شۇ دېموكراتىيىلەر تۈپەيلىدىن ۋەتىنىمىز تولۇق مۇنقەرز قىلىنىپ، مىللەت سۈپىتىدە يوقىتىلىش گىردابىغا كەلتۈرۈلمەكتە! ئەمدى بۈگۈن يېڭى سەرگەردان خىتاي دېموكراتىيىلىرى ئوتتۇرىغا چىقىپ ئاغزىمىزغا ھەسەل تېمىتىشقا كىرىشمەكتە ۋە نۇرغۇن مۇساپىر تەشكىلاتلىرىمىزمۇ ئۇلارنىڭ ئارقىسىدىن پايپاسلاپ يۈرۈشمەكتە! ئەمما بۇ يېڭى دېموكراتىيىچى خىتايلىرىمۇ ۋەتىنىمىز خەلقىنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق تەلپىنى مىللىي زۆرۈرىيەت ئەمەس، كوممۇنىزم زۇلۇمىغا ياكى قايسى بىر مۇستەبىت تۈزۈمنىڭ زۇلۇمىغا قارشى مەجبۇرىيەت دەپ بۇرمىلىشىپ، "بۇ خەلقلەرنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق تەلپىدە بولۇشىنى ھازىرچە توغرا چۈشىنىشكە بولىدۇ؛ ئەمما كەلگۈسىدە بىز ھوقۇقنى تارتىپ ئالغىنىمىزدا بۇ خەلقلەرنىڭ بۇنداق بىمەنە تەلەپلەردە بولۇشىغا قىلچە ئورۇن قالدۇرۇلمايدۇ. چۈنكى بىز (ئۇلارنىڭ تۇرۇۋاتقان يەرلىرىدە نوپۇس، بىلىم، پەن-تېخنىكا ئۈستۈنلۈكى ۋە ئىقتىسادىي ئۈستۈنلۈكلىرىمىزگە تايىنىپ) ئۇلارنىڭ بۇ خىل تەلەپلەردە بولۇشىغا ئىمكان قالدۇرمايمىز" دېيىشمەكتە. بۇ سۆزلەر ئىنتايىن 'ئاق كۆڭۈل' دەپ تونۇلۇۋاتقان قاچقۇن دېموكراتىيىچى خىتايلىرىنىڭ

دېيىشىۋاتقانلىرى بولۇپ، قالغان خىتايلار "ئازسانلىق مىللەت دېگەن نېمە ئۇ! ئۇلارنى يا قىرىپ تۈگىتىۋېتىش كېرەك، يا بولمىسا قورال كۈچى بىلەن مەجبۇرى خىتايلارغا سىڭدۈرۈۋېتىش شەرت!" دېيىشمەكتە! شۇڭا، بۈگۈنكى ھەرقانداق بىر دېموكراتىك خىتاي ئوتتۇرىغا چىقىپ "خىتاي كوممۇنىستلىرىنىڭ قولىدا تۇرۇۋاتقان بىرقىسىم ئاز سانلىق مىللەتلەرگە قەتئىي تۈردە مىللىي مۇستەقىل دۆلەت قۇرۇش ئىختىيارىنى بېرىمىز" دېگەن سۆزىنى بىرەر قېتىم ئېزىپ-تېزىپ بولسىمۇ ئېغىزىدىن چىقىرىپ باقمىدى! بۇنىڭ دەل ئەكسىچە، ئۇلار بىزنى ۋە تىنىمىزدىكى خىتايلارغا ئومۇمىي يۈزلۈك قارشى چىقىشىمىز ئورنىغا كوممۇنىست ھۆكۈمىتىگە قارشى تىنچ پائالىيەتلەرنى خىتايلار بىلەن بىرلىشىپ قانات يايدۇرۇپ، "خىتاينىڭ دېموكراتىيىلىشىش سۈرئىتىنى تېزلىتىپ بېرىشكە تۆھپە يارىتىش" قا ئۈندەشمەكتە.

"كەلگۈسىدە بىز ئاز سانلىق مىللەتلەرگە ھەقىقىي ئاكا-ئۇكىلاردەك مۇئامىلە قىلىمىز، بارلىق ئىشلاردا بىلەن بىر زىچ ھەمكارلىشىمىز" دېگىنىدىن كۆرۈنۈپ تۇرىدىكى، "سىلەر مەڭگۈ بىزدىن ئايرىلالمايسىلەر، سىلەرگە مەڭگۈلۈك ھۆكۈمرانلىق قىلىمىز" دېگىنىدىن باشقا نەرسە چىقمايدۇ!

ئۇنىڭ ئۈستىگە دېموكراتىيىنىڭ ئەڭ مۇھىم پىرىنسىپلىرىدىن بىرى شۇكى، ئازچىلىق كۆپچىلىككە قەتئىي بوي سۈنۈشنى بىردىن-بىر باش مىزان قىلىشىدۇر. بۇنىڭ ئۈچۈن ھەرقانداق قوشۇمچە قارارلارنى چىقىرىشمىسۇن،

ھامنى بۇ باش پرىنسىپ ئۈچۈن ھەرقانداق قارارلىرىنى قەتئىي رەت قىلىۋېتەلەيدۇ. يەنى بىر يېرىم مىليارد كىشىنىڭ قارارىغا قەتئىي بوي سۈنۈش - خىتاي مىللىتىنىڭ بىزدىن كۈتۈۋاتقان دېموكراتىك مەيدانى بولۇپ، بۇنىڭ مەنىسى خىتاي مىللىتى ۋە خىتاي مەنپەئەتىگە شەرتسىز بوي سۈنۈش دېمەكتۇر! ئۇلار بۇنى ئاتالمىش ئىنسانپەرۋەرلىك، كىشىلىك ھوقۇقلار بىلەن گىرىم قىلىپ كۆرسىتىشكە ئۇرۇنۇپ، خەلقىمىز ئارىسىدا رەھىمدىللىك، سېخىلىك، خۇشخۇيلۇق، تىنچلىقپەرۋەرلىك تەرغىباتلىرىنى كەڭ تارقىتىپ، ۋەتىنىمىزنىڭ بارلىق بۇلۇڭ-پۇچقاقلرىنى خىتاي تاجاۋۇزچى كۆچمەنلىرى بىلەن لىق توشقۇزۇۋېلىپ تۇرۇپ، ئۈستۈن خىتاي كۆچمەن نوپۇس ۋەزىيىتىنى يارىتىۋالغىنىدىن كېيىن، ھەرقانداق باراۋەرلىك ئاساسىدىكى دېموكراتىك سايلاملاردا خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ئۈستۈن ئاۋازغا ئېرىشىشىنى قولغا كەلتۈرۈش شارائىتىنى يارىتىش بولىدۇ. ئەسلىدە 'ئاز سانلىق مىللەت' دېگەن سۆزنىڭ تىگىدىمۇ بۇ مەنە ياتماقتا ئىدى. ھەتتا خەلقىمىزنى قايمۇقتۇرۇش، ئالداش، بىر-بىرىگە سېلىش، تەھدىت قىلىش، پارا بېرىش، باستۇرۇش شەكىللىرى بىلەن خىتايغا ئاۋاز بەرگۈزۈپ، ۋەتىنىمىزنى مەڭگۈلۈك 'كىچىك خىتاي دۆلىتى' ھالىتىگە كەلتۈرۈۋېلىشنى يېڭى دېموكراتىچى خىتايلار ئۆزلىرىنىڭ مىللىي سىياسىتى قىلىپ بەلگىلىشىدىغانلىقىنى ھازىردىن تارتىپلا تەرغىپ قىلىشماقتا. ھالبۇكى، يېڭى دېموكراتىچى خىتايلار ھاكىمىيەت بېشىغا چىقماي تۇرۇپلا، ۋەتىنىمىز خەلقىنىڭ ئاۋۋال ھەرىكەت

باشلىۋېلىپ، كەلگۈسىدە شەرقىي تۈركىستاندا خىتاي تەسىرى قالمىغان، يەرلىك خەلق ئۆزلىرىنىڭ مىللىي قوشۇنىنى قۇرۇۋالغان ۋەزىيەتنى بارلىققا كەلتۈرۈۋېلىشىدىن، شۇنىڭ بىلەن شەرقىي تۈركىستانىمىزغا خىتاي تاجاۋۇزچى كۆچمەنلىرىنى يۆتكەش، بايلىقلىرىمىزنى خالىغانچە بۇلاڭ-تالاڭ قىلىش پۇرسىتىنى قولىدىن بېرىپ قويۇشىدىن جىددىي ئەنسىرەشمەكتە! شۇ سەۋەبتىن بىرقىسىم يېڭى دېموكراتىي خىتايلار "شىمالى شىنجاڭدا بىڭتۇەن قىسىم-دېۋىزىيىلىرى، خىتاي ئاھالىسىدىن تەشكىللەنگەن ئۈستۈن مىللىي تەركىبىمىز بولغىنى ئۈچۈن، يەرلىكلەرنىڭ مەيلى تېررورلۇق ۋاسىتە قوللانسۇن، مەيلى دېموكراتىك سايلام ئارقىلىق بولسۇن، شىمالدا يەرلىكلەرنىڭ ئۈستۈنلۈككە ئېرىشىۋېلىش ئېھتىماللىقى مەڭگۈلۈك ئاخىرلاشتى. ئەمما جەنۇبتا بۇ خىل ئۈستۈن نوپۇس نىسپىتىمىزنىڭ يارىتىلىشىغا ئىزچىل سەل قاراپ كېلىنگەچكە، ئۇ يەردىكى خەلق ھەمىشە زوراۋانلىق ۋاسىتىسى بىلەن ۋەتەن بىرلىكىنى پارچىلاشقا ئۇرۇنۇپ كەلمەكتە. ئەگەر جەنۇبقىمۇ جىددىي شەكىلدە ئاھالە كۆچۈرۈپ، ھەرخىل سانائەت رايونلىرى بەرپا قىلىنسا، يەرلىك خەلق مەدەنىي ھايات بىلەن ئۇچۇراشقىنىدىن كېيىن، ئۆز مىللىي داۋالىرى ئۈچۈن ۋاقىت ئاجرىتالماي پۇل غېمى بىلەن بولۇپ كېتىپ، مۇستەقىللىق داۋالىرىنى ئۇنتۇپ كېتەتتى! ... كوممۇنىستلار بۇ جەھەتتە شىمالدا ھەقىقەتەنمۇ جۇڭخۇا مىللىتىگە پايدىلىق ئىشلارنى قىلىپ بېرەلمىدى. ئەمما جەنۇبتا بۇ ھەقتە ئىزچىل بولالمىدى، ..."

دېگەندەك ئىچكى مۇلاھىزىلىرىنى قىلچە تەپ تارتماستىنلا ئاشكارا ئېلان قىلىپ تالاش-تارتىش قىلىشماقتا! (بۇ يېقىنقى يىللاردا، كوممۇنىست خىتايىلار قەشقەرگىچە تارتىلغان تۆمۈر يول قاتنىشى ۋاستىسى ئارقىلىق دېموكراتىچى خىتايىلارنىڭ بۇ ئارزۇلىرىنى ئىشقا ئاشۇرۇپ بەرمەكتە — قايتا رەتلىگۈچىدىن) ھەتتا بىر قىسىم دېموكراتىچى خىتايىلار ئاشكارا ئوتتۇرىغا سەكرەپ چىقىپ، ”بىز نېمە ئۈچۈن بۇ ئاز سانلىق مىللەت دېگەن ياۋايىلاردىن شۇنچە ئەنسىرەپ كېتىدىكەنمىز؟ نېمە ئۈچۈن ئۇلاردىن قورقۇپ كېتىدىكەنمىز؟ نېمە ئۈچۈن ئۇلارغا شۇنچە كۆپ ئېتىبارچىلىقلارنى سوغا قىلىشىدىكەنمىز؟ ... بىز قاچانغىچە ئۇلاردىن قورقۇپ تىترەپ ئۇلارنى ئەتىۋارلاش سىياسىتى بىلەن بورداپ يۈرىدىكەنمىز؟ ئۇلارنى مەجبۇرلايلى، باستۇرايلى، ئۇلارنى تىنىق تارتالماس قىلىۋېتىش، مىللىي ئالاھىدىلىكىنى مەڭگۈ ئۆتۈلدۈرۈپۋېتىش ئۈچۈن بارلىق چارىلارنى تولۇق ئىشقا سالايلى!“ دەپ ماقالىلار ئېلان قىلىشىپ، مۆتىدىل دېموكراتىك خىتايلىرىنى مىللىي تەسلىمچىلەر دەپ تەنقىد قىلىشماقتا! بۇ خىل ماقالىلىرىدىن خىتاي يېڭى دېموكراتىچىلىرىنىڭ كوممۇنىستلاردىن قىلچىلىكىمۇ پەرق قىلمايدىغان كەلگۈسى تاجاۋۇزچىلار بولىدىغانلىقىنى تولۇق كۆرسىتىپ بەرمەكتە. يەنى خىتاي يېڭى دېموكراتىچىلىرى ئۆز ئىچىدە يۇقىرىقىدەك مۇنازىرىلەرنى قىلىشقىنى بىلەن، كەينىگە ئۆرۈلۈپلا بىزگە قارىتىپ ”شىنجاڭدىكى خىتايلىرىمىزنىڭ مۇتلەق كۆپ قىسمى دېموكراتىيىگە تەشنا بولۇۋاتقان كىشىلەردۇر، شۇڭا

سىلەر ئۇلار بىلەن ھەمكارلىشىپ كوممۇنىست تۈزۈمنى ئاغدۇرۇپ تاشلاشقا كۈچ چىقىرىش بىلەن شۇغۇللىنىشىڭلار ئەڭ ئاقىلانلىك ئىش قىلغىنىڭلار ھېسابلىنىدۇ، ...” دەپ، بىزنىڭ مىللىي دۈشمىنىمىزنى غۇۋالاشتۇرۇش، مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنى خىتاي دېموكراتىك ھەرىكىتىنىڭ ياردەمچى كۈچى قىلىۋېلىشقا ئۇرۇنۇشماقتا ۋە بۇنىڭغا بىزنىڭ مۇھاجىر داھىيلىرىمىزمۇ ۋاستىلىك قوشۇلۇپ بەرمەكتە!

بۈگۈنكى كۈندىكى بىزنىڭ خىتاي دېموكراتىچىلىرىغا قول بېرىشىپ خەلقىمىزنى تىنچ ھەرىكەتلەرگە رىغبەتلەندۈرۈپ كېلىۋاتقان كىشىلىرىمىزنىڭ ئىشىنىۋاتقان خىتايلىرى ئەنە شۇ خىلدىكى خىتايلىرىدۇر. بۇ تۈردىكى دېموكرات ھەۋەسكارلىرىمىز ئەينى ۋاقىتتا، مىللىي دۆلەت قۇرۇشىمىزغا ئىزچىل قارشى چىقىپ كەلگەن بۇرۇنقى خىتاي دېموكراتىك ھۆكۈمىتىگە يالۋۇرۇپ، ”سىلەرنىڭ تولۇق مۇستەقىللىق تەلپىمىزدە بولۇشىمىزدىن خاپا بولىدىغانلىقىڭلارنى بىلىمىز، شۇڭا سىلەردىن ئايرىلماسلىق شەرتى بىلەن، شەرقىي تۈركىستانغا يېرىم مۇستەقىللىق خاراكتېرىنى ئالغان فېدېراتسىيە (مۇستەملىكە، ئاپتونومىيە) ھوقۇقىنى بېرىشىڭلارنى ئۆتۈنۈپ قالمىز، ئۇنداق قىلمىغىنىڭلاردا خەلقىمىز گېپىمىزنى ئاڭلىماس بولۇپلىپ، سىلەرگە زىيان سالىدىغان قانلىق كۈرەشلەرگە كېتىپ قېلىشى مۇمكىن، ...” دەپ يىگىرمە يىل يالۋۇرۇپمۇ خىتاي كاتتىۋاشلىرىنى ئەيۋەشكە كەلتۈرەلمىگەن كىشىلىرىمىزنىڭ ئىزىنى بېسىپ ماڭماقتا. بۈگۈن بۇ

كىشىلىرىمىز بۇ ئاچچىق ساۋاقلارنى ئۇنتۇپ قېلىشقانىمىدۇ ياكى ئۇنى ھېلىمۇ توغرا يول دەپ ئويلىشامدىغاندۇ؟ بىزنىڭ پېشقەدەم دېموكراتىچىلىرىمىزنىڭ دېيىشكەنلىرىگە ماسلاشقان بۈگۈنكى ئاتالمىش يېڭى دېموكراتىچىلىرىمىزمۇ: ”خەلقىمىز بىزنىڭ توسقىنىمىزغا ئۇنىماي قوراللىق كۈرەشتىن ئىبارەت سىلەرگە زىيان سالدىغان خەتەرلىك يولغا قاراپ مېڭىشقا تىرىشماقتا،...” دېيىشىپ، خەلقىمىزنىڭ جان پىدالىق بىلەن مىللىي مۇستەقىللىق كۈرىشىگە ئاتلىنىش قىزغىنلىقىنى خىتايلىرىغا داتلىشىپ يۈرمەكتە!

يۇقىرىدا تەكىتلەپ ئۆتكىنىمىزدەك، دېموكراتىيىنىڭ ئەڭ تۈپكى پىرىنسىپلىرىدىن بىرى شۇكى، كۆپ سانلىقنىڭ قانۇنلۇق بولۇش مەنتىقىسىگە شەرتسىز بوي سۇنۇشتۇر. ۋەتىنىمىزدە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ئومۇمىي نوپۇس ئىچىدە مۇتلەق ئۈستۈنلۈككە ئېرىشىۋالغان كۈنلىرىدە، بارلىق مەمۇرىي، ئىقتىسادىي، سىياسىي، ئەسكىرىي، ئىلىم-پەن ساھەلىرى بويىچە ھازىردىنلا مۇتلەق زومىگەرلىك ئورۇنغا ئېرىشىۋالغان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا يول قويۇشنى تەرغىب قىلىش – بۈگۈنكى دېموكراتىيە ھېسابلىنىدۇ. بۇ نۇقتىدىن ئالغاندا، ۋەتىنىمىز خەلقىنى دېموكراتىيە ئۇسۇلىدا تىنچ ئەركىنلىككە ئېرىشتۈرۈشنى تەرغىب قىلىش ھەرىكىتىمۇ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى ۋەتىنىمىزدە ساقلاپ قېلىشقا ئۇرۇنۇشنىڭ شەكلى ئۆزگەرگەن باشقىچە ئىپادىلىنىشىدۇر. ئۇ ھالدا دېموكراتىيە بايرىقىنى كۆتۈرۈپ چىقىپ ئاتالمىش

ۋەتەنپەرۋەرلىك ھەرىكىتى بىلەن شۇغۇللىنىۋاتىمەن
دېگۈچىلەرنىمۇ نۆۋەتتىكى تەسلىمچىلەرنىڭ يەنە بىر خىل
شەكىلدە ئىپادىلىنىشى دەپ قارىشىمىز شەرت! تەسلىمچىلىك
دېمەك — ۋەتەنگە خائىنلىق بولىدۇ!

ھالبۇكى، بىزنىڭ خەلقىمىز خىتاي دېموكراتىيىسىگە
— يەنى ئىمپورت قىلىنغان دېموكراتىيىگە ئەمەس، بەلكى
ئۆزىنىڭ مىللىي ئىستىگىنى ئەكس ئەتتۈرەلەيدىغان، مىللىي
مەنپەئەتلەرنىڭ ھىمايىسى ئاساسىغا بەرپا قىلىنغان ئۆزىگە
خاس مىللىي دېموكراتىيىگە موھتاجدۇر. مىللىي دېموكراتىيە
— شەرقىي تۈركىستان خەلقىنى قەتئىي تۈردە مىللىي
مۇستەقىل دۆلىتى ۋاستىسى ئارقىلىق دۇنيا سەھنىسىگە
ئېلىپ چىقىپ، بارلىق ھۆر دۇنيا مىللەتلىرى قاتارىدا ئورۇن
ئالدىرۇشنى ئالدىنقى شەرت قىلىدۇ. مانا بۇ — بىز ئارزۇ
قىلغان دېموكراتىيە! بۇ نۇقتىدىن ئالغاندا، دېموكراتىيە —
ھېچبىر زامان مىللىي مۇستەقىللىق كۈرىشىمىزنىڭ ئۇسۇلى
بولالمايدۇ. ئۇ پەقەتلا مۇستەقىل مىللىي دۆلىتىمىزنىڭ
سىياسىي تۈزۈمىلا بولالايدۇ، خالاس. شۇڭا، دېموكراتىيە
تالاش تارتىشى پەقەت مۇستەقىل مىللىي دۆلىتىمىز
قۇرۇلغاندىن كېيىنلا تىلغا ئېلىنىدىغان بىر سىياسىي تالاش
ھادىسىسىدۇر. مۇستەملىكە ھالدا تۇرۇپ دېموكراتىيە تەلەپ
قىلىمىز دەيدىكەنمىز، مۇتلەق تۈردە بىر يېرىم مىليارد
خىتاي مەنپەئەتى ئاساسىدا بىزگە ئىلتىپات قىلىنغان
دەرىجىدىلا دېموكراتىيىگە ئېرىشەلىشىمىز مۇمكىن. ئۇنداق

بولماي، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ 'مىللىي مەنپەئەتلىرى' نى ئالدىنقى شەرت قىلىشنى ئاساس قىلىدىغان بۈگۈنكى ياكى بۇندىن كېيىنكى ھەرقانداق مۇستەملىكە تۈزۈمى ئاستىدا، مىللىي دېموكراتىك مەنپەئەتىمىزنى كىچىككىنە بولسىمۇ تىلغا ئالمىز دەيدىكەنمىز، بۇ ئۇرۇنۇشىمىز مۇتلەق تۈردە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ زىيىنىغا يول قويۇشنى تەلەپ قىلىش بولۇپ روي بېرىدۇ. دەرۋەقە، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بەزى زۆرۈرىيىتى بولمىغان، شۇنىڭدەك ئۇلار ئۈچۈن بەھۋەدە باش ئاغرىقى تېپىپ بېرىدىغان بەزى سۈركىلىشلەرنىڭ ئوتتۇرىغا چىقىشىدىن ساقلىنىش ئۈچۈن، خەلقىمىزگە قىسمەنلىكتە بەزى دېموكراتىك ھەقلىرىنى بېرىشكە مەجبۇر قىلىشى مۇقەررەر. ئەمما بۇ تۈردىكى يول قويۇشلار يېپىنى ئۇزۇن قويۇۋېتىپ بېلىقنىڭ چوڭىنى تۇتۇشنى مەقسەت قىلىدىغانلىقىغا ئوخشاش، كۆرۈنۈشتىكىلا يول قويۇش بولۇپ قالىدۇ. يەنى، مەلۇم بىر داڭلىق پېشقەدەم ماتېماتىكچىمىزنىڭ تىلى بىلەن ئوبرازلاشتۇرۇپ دېگىنىمىزدە، ۋەتىنىمىزنىڭ مۇستەملىكە قىياپىتىنىڭ تىنچ داۋاملىشىپ بېرىشىنى بىر كەسىرنىڭ قىممىتى دەپ قارىغىنىمىزدا، ئۇ ھالدا، بۇ كەسىرنىڭ سۈرىتى خىتايلارنىڭ دېموكراتىك ھەققىنى كۆرسىتىپ بەرسە، مەخرىجى مىللىي دېموكراتىيىمىزنىڭ قىممىتىنى ئىپادىلىگىنىگە ئوخشاش، مەخرەج چوڭايسا كەسىرنىڭ قىممىتى كىچىكلەپ، سۆرەت چوڭايسا كەسىرنىڭ قىممىتى چوڭلاپ بارىدۇ. ئەمما بۇ كەسىرنى قىممەتكە ئېرىشتۈرمەن دەيدىكەن، مۇتلەق تۈردە مەخرىجىنى نۆلدىن چوڭ تۇتۇشى كېرەك. شۇنىڭدەك

بۇ كەسرنىڭ قىممىتىنى چوڭ تۇتمەن دەيدىكەن ، مۇتلەق تۈردە سۈرىتىنى چەكسىز چوڭايتىشقا ، مەخرىجىنى چەكسىز كىچىك تۇتۇشقا تىرىشىش كېرەك .

بۇ نۇقتىغا كەلگەندە مۇستەملىكە دېگەن بۇ ھادىسىنىڭ ماھىيىتىگە دىققەت قىلىپ بېقىشىمىز زۆرۈرمۇ قانداق؟ يەنى مۇستەملىكە دېگەن نېمە؟ بۇ ئاتالغۇدىن ، يېقىنقى تارىختىن بۇيان بېيىشنى مەقسەت قىلغان بىر قىسىم كىچىك ياكى ئادىمى شالاڭ زومىگەر ئەللەرنىڭ باشقا دۆلەتلەرنى تىزگىنى ئاستىغا ئېلىپ ئىشلىتىشى دېگەنگە مايىل بىر ئۇقۇم چىقىدىغاندەك قىلىدۇ . ئۇ ھالدا ، ۋەتىنىمىزنى قىرىق توققۇزىنچى يىلنىڭ ئالدىدا مۇستەملىكە ھالىتىدە ئىدى دېيىشكە بولماسمۇ؟ ئەڭ كىچىكتۈرگىنىمىزدىمۇ ئەللىك سەككىزىنچى يىلدىن بۇرۇنقى ۋەزىيىتىمىز مۇستەملىكە ھالىتىنى ئىپادىلىگەن بولىدۇ . ئەمما شۇنىڭدىن ئېتىبارەن ، ۋەتىنىمىز خىتاي يۇرتى قىلىنىش ئۈچۈن بېسىۋېلىنماقتا . بىز بۈگۈن مۇستەملىكە ئەمەس ، ۋەتىنىنى خىتايلار يۇتۇۋېلىۋاتقان بىر خەلقىمىز . يەنى ، بىزنىڭ بۈگۈنكى ھالىتىمىزنى ھىتلىپىر گېرمانىيىسىنىڭ يۇتۇۋالغان غەربى پولشېنىڭ ۋەزىيىتىگە ئوخشىتىش مۇمكىن . ئۇنداقتا ، بىزدە مۇستەملىكە ئەللەرگە خاس دېموكراتىيىمۇ مەۋجۇدلۇق شەرتلىرىنى يوقىتىپ بېرىۋاتقان بولىدۇ .

بىز يەنە بىر قىسىم كىشىلىرىمىزنىڭ تارقىتىپ يۈرگەن مىللىتىمىزگە ھاقارەتلىك پەس كۆرىدىغان بىر پەتىۋاسىنىمۇ

تىلغا ئېلىپ ئۆتۈشمىز كېرەك: بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتىنىڭ بىر يوشۇرۇن قارارىدا ئۆزىنى مۇستەقىل سوراڭ ئىقتىدارى بولمىغان ياكى بۇنداق ئىقتىدارىنى يوقاتقان مىللەتلەرگە مىللىي مۇستەقىل دۆلەت قۇرۇشىغا يول قويمايدىكەن، چۈنكى، بۇنداق ئىقتىدارسىز مىللەتلەر مۇستەقىل بولۇۋالغاندىن كېيىن دۇنيا تىنچلىقىغا بالا بولۇپ قالدىغانلىقىدىن ئەنسىرەيدىكەن! شۇ سەۋەبتىن ۋەتىنىمىز خەلقنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق تەلەپلىرىگە دۇنيا چوڭلىرى قۇلاق سالمايۋاتقانمىش!

بۇ، سېپى ئۆزىدىن ئىرقچى بىر كۆز قاراش بولۇپ، خەلقىمىزنى بۇنداق دەپ قارايدىغانلاردىن شۇنى تەلەپ قىلىشقا توغرا كېلىدۇ: ئۇنداقتا، سىلەر بېرىپ شۇب د ت ياكى ئاق ش دىن "ئۇيغۇرلارنىڭ مۇستەقىل ياشىيالىغۇدەك ئەقلى يوق" دېگەن دىئاگنوزدىن بىرنى قويدۇرۇپ كېلىڭلار! بۇنداق قاراشتىكى كىشىلىرىمىز بىلەن زاكونلاشقۇچىلىغى يوق!

بىز بۇ يەردە كىشىلىك ھوقۇق مەسىلىسىمۇ خەلقىمىزنىڭ مېڭىسىنى قوچۇپ كېلىۋاتقان مەسىلىلەرنىڭ بىرى ئىكەنلىكىنى تەكىتلەپ ئۆتۈشمىز كېرەك. كىشىلىك ھوقۇق مەسىلىسىمۇ خۇددى دېموكراتىيە مەسىلىسىگە ئوخشاشلا مىللىي ئايرىمچىلىقلارنى تونۇمايدىغان ھەمدە مۇئەييەن بىر ئىجتىمائىي تۈزۈمنىڭ تەركىبى قىسمى بولۇپ نامايان بولالايدىغان قوشۇمچە سىياسىي تۈزۈمدۇر. شۇڭا، بۇ مەسىلىمۇ

ختاي تاجاۋۇزچىلىرىدىن قۇتۇلۇپ، مۇستەقىل مىللىي دۆلەتىمىز قۇرۇلغاندىن كېيىنلا قارارلاشتۇرۇشقا بولىدىغان ئىجتىمائىي تۈزۈم تەلپىگە قاراپ ئاندىن ئوتتۇرىغا چىقىدىغان مەسىلە بولغاچقا، مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ چارىسى بولالمايدۇ. مۇستەقىللىك شارائىتى ئاستىدا بۇ مەسىلىنى تەكىتلەش، بىزنى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا مەڭگۈ قۇل بولۇشىمىزنى تەرغىب قىلىدىغان نەرسىگە ئايلىنىپ قالىدۇ. يەنى، كىشىلىك ھوقۇق پىرىنسىپلىرى مىللەت، دۆلەت چەكلىمىسىگە ئۇچرىمىغان ئاساستا، مۇئەييەن بىر تۇپراقتا ياشاۋاتقان كىشىلەرنى تەڭ باراۋەرلىك كۆزى بىلەن قاراشنى تەرغىب قىلىدىغان بولغاچقا، ”ۋەتىنىمىزدىكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىمۇ ئادەم، ئۇلارمۇ بۇ تۇپراقلاردا ئىقتىدارغا قاراپ ئادەمدەك ياشىشى، بارلىق ھەق-ھوقۇقلاردىن ئىقتىدارغا قاراپ شەرتسىز پايدىلىنالىشى قەتئىي كاپالەتكە ئىگە قىلىنىشى“ ئالدىنقى شەرت قىلىنىدۇ. بۇمۇ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ۋەتىنىمىزنى مەڭگۈ بېسىپ يېتىشىنى قانۇنلاشتۇرۇشقا ياردەمچى بولغانلىقنىڭ بىرخىل باشقىچە كۆرۈنۈشىدۇر. بۇنىڭ ئاقىۋىتى ئوخشاشلا ۋەتەنگە خائىنلىق قىلغانلىق بىلەن تەڭ مەنىگە كېلىدۇ.

ئەسلىدە كىشىلىك ھوقۇق مەسىلىسى ئىجتىمائىي تۈزۈمنى ئۆزگەرتىش ياكى ئىسلاھات قىلىشنى تەشەببۇس قىلىش يۈزىسىدىن تۇنجى قېتىم فرانسىيىدە يەتتى ماددىلىق كىشىلىك ھوقۇق خىتابنامىسىنى ئۆز ئىچىگە

ئالغان «كشىلىك ھوقۇق» نامىدىكى كىتابچە ھالىتىدە ئون سەككىزىنچى ئەسىرنىڭ ئوتتۇرىلىرىدا ياۋروپالىقلارغا رەسمىي تونۇتۇشقا باشلانغان بىر چۈشەنچە ئىدى. ئەينى ۋاقىتلاردا فرانسىيە فېئودال قالدۇق ھۆكۈمىتىنى ئۆز خەلقىگە ئىنساندەك ياشاشنىڭ ئىجتىمائىي مۇھىتىنى يارىتىپ بېرىشكە مەجبۇر قىلىش سۈپىتىدە ئوتتۇرىغا قويۇلغان بولسىمۇ، فرانسىيە فېئودال ھۆكۈمىتىنىڭ قاتتىق چەكلىشى بىلەن ئېلان قىلىنمىغان بۇ كىتاب، كىشىلىك ھوقۇق مەسىلىسىنى خەلقئارالاشتۇرۇش بەدىلىگە سىرتتىن بېسىم پەيدا قىلىش مەقسىتىدە ئامېرىكىنىڭ تۇنجى پرېزىدېنتى ۋاشىنگىتونغا سوغات قىلىنىش ۋاسىتىسى بىلەن ئاق شى دا ئېلان قىلىنىش پۇرسىتىگە ئېرىشەلگەن ئىدى.

يەنى، 'مەدەنىي دۇنيا' جامائىتى كىشىلىك ھوقۇق تەلىماتلىرى بىلەن بۇندىن ئىككى ئەسىردىن ئارتۇق ۋاقىت ئاۋاللا تونۇشۇشقا باشلىغان بولسىمۇ، تاكى ئىككىنچى دۇنيا ئۇرۇشىغىچە تۈزۈكەرەك بىرەر تەسىر قوزغىيالمىغان ئاجىز تەلىماتلاردىن بىرى ئىدى (بەزى ئىسلام تەتقىقاتچىلىرىنىڭ ھۆكۈمىگە ئاساسلانغانىمىزدا، مۇھەممەد پەيغەمبىرىمىزنىڭ داڭلىق نۇتۇقلىرىدىن بىرى بولغان «ۋىدالىشىش خۇتبىسى» مۇ ئەڭ مۇكەممەل كىشىلىك ھوقۇق خىتابنامىسى بولالايدۇ دېيىش مۇمكىن. ئەپسۇسكى بىز بۇ تەلىماتلارنىڭ بۇ خىل مەزمۇنىدىن ھازىرغىچە بىخەۋەر بولۇپ كەلمەكتىمىز!). ئادەم ماھىيىتىنى تەتقىق قىلىش بىلەن داڭ چىقارغان س.

فريۇدنىڭ رىقابەتچى ۋاستىلىك شاگىرتلىرىدىن بولغان ئا. ماسلوۋ، ئىنساندىكى تەبىئىي ئېھتىياجلىرىنى تەتقىق قىلىپ قاتارغا تىزىپ، ئىنسان ئوغللىنىڭ قاتلاملىق تۈپكى ئېھتىياج نەزەرىيىسىنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، كىشىلىك ھوقۇق مەسىلىسىنى ئىلمىي نەزەرىيىلەر بىلەن مۇكەممەللەشتۈرۈپ، بىر مەزگىل «ئۈچىنچى ئىدىيەۋى دولقۇن» دەپ داڭ چىقارغان ھەرىكەت ھالىتىگە ئايلاندۇرۇشقا تىرىشىپ باققان بولسىمۇ، دۇنيادا خېلى ئۇزۇن ۋاقىتلاردىن بۇيان كىشىلىك ھوقۇقى رەسمىي ئېتىراپ قىلىشقا پىتىنالايدىغان تۈزۈكرەك بىرەر دۆلەت چىقىپ باقمىدى. ھەتتا كىشىلىك ھوقۇقنىڭ «ئاتىسى» ھېسابلىنىۋاتقان ئامېرىكىدىمۇ تا يەتمىشىنچى يىللارغىچە ۋەھشىي ئېرىقچىلىق داۋاملىشىپ كەلگەنىدى. ھازىرمۇ ھەرقانچە ئىلغار دەپ تونۇلغان 'مەدەنىيەتلىك' دۆلەتلەردە يەنىلا ئىرقچىلىق، مىللەتچىلىك، دىنىي دۈشمەنلىك، نادانلارنى، ئاجىزلارنى ۋە نامراتلارنى خارلاش، ... ئىشلىرى قانۇنلۇق ياكى يوشۇرۇن شەكىللەردە داۋاملىشىپ كەلمەكتە. گەرچە بۈگۈن بىرقىسىم ئەللەر كىشىلىك ھوقۇققا ئالاھىدە ئېتىبار قىلىدىغان قىياپەتلەرنى ئىپادىلەشكەندەك قىلىسىمۇ، ئەمما يەنىلا ئەنە شۇ ئەللەرنىڭ قاپ مەركەزلىرىدە بوشناق مۇسۇلمانلىرىنىڭ، كوسوۋو ئالبانلىرىنىڭ ۋە چېچەنلەرنىڭ، پەلەستىن ئەرەبلىرىنىڭ، ئىراقلىقلارنىڭ، ئافغان مۇسۇلمانلىرىنىڭ، كەشمىر مۇسۇلمانلىرىنىڭ، ... ۋەھشىيانلىق بىلەن ئەڭ ئىلغار دەپ تونۇلغان ئەللەر ھۆكۈمەتلىرى ۋە ئۇلارنىڭ ھەربىي كۈچلىرى تەرىپىدىن ئەڭ زامانىۋى ئۇرۇش

قوراللىرى بىلەن قىرغىن قىلىنىۋاتقانلىقى، كىشىلىك ھوقۇق مەسىلىسىنىڭمۇ دۇنيادا تېخى ئورتاق بىر چۈشەنچە ھالىتىگە كېلىشتىن بەكلا يىراقتا تۇرغانلىقىنى كۆرۈۋېلىش مۇمكىن. يەنى، بۈگۈنكى دۇنيادا كىشىلىك ھوقۇق مەسىلىسىنىڭ يەنىلا دىنىي، مىللىي، سىياسىي، ئىقتىسادىي، ئىلمىي، ھەربىي ۋە ئىرقى تۈسلەرگە بېقىنىدىغان ھالەتتە تۇرغانلىقىنى ئۇچۇق كۆرۈپ ئالايىمىز.

ئەنە شۇنداق ھالدا تۇرۇۋاتقان بىر چۈشەنچىنى مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىز ئۈچۈن خىزمەت قىلدۇرىمەن دېيىش، يەنە كېلىپ پۈتكۈل تارىخى بويىچە كىشىلىك ھوقۇق دېگەنگە مايىل ھەرقانداق قاراشلارنى ئاجايىپ غەلىتىلىك ھېس قىلىدىغان، ئۆلگەن ئادەم تۇرماق، چالا تۇغۇلغان بالىلىرىنىمۇ قورۇپ يەۋىتىدىغان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىدىن كىشىلىك ھوقۇق پىرىنسىپلىرىغا تايىنىپ تىنچ مۇستەقىللىقنى ياكى قانداقتۇر بىرەر ھۆرلۈكنى ئالايىمەن دەپ ئىشەنگۈچىلەرنى 'تۆتىنچى دوختۇرخانا' غا ئاپىرىپ قويۇشقا تېگىشلىك كىشىلەر دەپ گۇمان قىلماقتىن باشقا چارىمىز يوق!

خوش، تەڭ باراۋەرلىك مەسىلىسىچۇ؟ يەنى بىزنىڭ نۇرغۇن كىشىلىرىمىز خىتايلار بىلەن ھەر جەھەتتە تەڭ باراۋەر بولۇشنى تەلەپ قىلىشىدۇ. بۇ تەڭلىك قانداق ئىپادىلىنىشى كېرەك؟ ھەر ئىككى مىللەتنىڭ نوپۇس سانىغا قاراپ تەڭلىك تەلەپ قىلىش بولغىنىدا، قىرىق

بەشىنچى يىلى خىتاي بىلەن يەرلىك نىسبىتى بىرگە يۈز ئىدى. شۇڭا ۋەتىنىمىزدىكى مەنپەئەتلەرنىڭ يۈزدە توقسەن توققۇزى يەرلىكلەرنىڭ مەنپەئەتدار بولىدىغان تەۋەسىدە تۇرۇشى كېرەك ئىدى. ئەمما خىتاي نوپۇسى بۈگۈنگە كەلگۈچە نەچچە يۈز ھەسسە كۆپىيىپ يەرلىكلەر بىلەن نىسبىتى تەڭلىشىپ قالماقتا، يەنى مەنپەئەتدارلىقنىڭ يۈزدە ئەللىك قىسمى يەرلىكلەرگە تەۋە بولۇشقا كېمەيتىلىشى كېرەكمۇ؟ كەلگۈسىدە يەرلىكلەر خىتاينىڭ ئوندا بىرىگە چۈشۈپ قالغىنىدىچۇ؟ پۈتۈن بىلىم مەنبەسى خىتايچە بىلەن مونوپولىيە قىلىنغان بىر ئەھۋالدا، سەۋىيىدىكى تەڭلىك قانداق ئىشقا ئاشۇرۇلۇشى كېرەك؟ بۇنىڭغا ئوخشىغان نۇرغۇن مەدەنىيەت ھادىسىلىرىدىكى تەڭلىك قانداق ئىپادىلىنىشى لازىم؟ خىتاي تۇپراقلىرىدا بىزلەرنىڭ تەڭلىك تەلپىمىز قانداق بولۇشى كېرەك؟ چۈنكى خىتايلار بىزنىڭ ۋەتىنىمىزدە ئەركىن پائالىيەت قىلالىغان ئىكەن، بىزمۇ ئۇلارنىڭكىدە تەڭ ھوقۇققا ئىگە بولىشىمىز كېرەك ئەمەسمۇ؟

بۇ ھەقتە بۇنچە كۆپ گەپ سېتىشنىڭ ھاجىتى يوق، مېنىڭ ۋەتىنىمدە ياتلار بىلەن تەڭ-باراۋەرلىك نېمە قىلسۇن! بۇ مېنىڭ ۋەتىنىم، خىتاينىڭ قىلچە ھەققى يوق! دېمەك، تەڭ-باراۋەرلىك ئاساسىدىكى مىللىي سىياسەت دېگەن مەسىلە ئەمەلىيەتتە مەۋجۇد ئەمەس. ۋەتەننى خىتايغا بېرىۋېتىش — تەڭ-باراۋەرلىكنىڭ ۋەتىنىمىزدىكى بىردىن-بىر ئالدىنقى شەرتى!

بۇ يەردە مۇھىت بۇلغىنىشلار ھەققىدە شىكايەتلەرنىمۇ مىللەتنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن خىزمەت قىلدۇرۇشقا بولىدۇ دەپ ئىشەنگۈچىلەرنى باھالاپ ۋاقىت زايە قىلماي، ئۇنداقلارنى ۋەتەنپەرۋەرلەر تىزىملىكىدىن قەتئىي چىقىرىپ تاشلاش كېرەك. ئەگەر بۇنداقلار مىللىي مۇستەقىللىق كۈنلىرىمىزنى كۆرەلمىگۈدەك ياشىيالىسا ھەمدە شۇ چاققىچە ئىلغار ۋە كۈچلۈك ئەللەرنىڭ قولى بىلەن بۇلغىنىۋاتقان يەر شارى مۇھىتى قۇتقۇزۇشقا بولىدىغان دەرىجىدە ساقلىنىپ تۇرالىغىنىدا، ئۇلارنى شۇ چاغدا بىرەر ئىشخانا بېرىپ ئىشلەتسە ئاز-تولا پايدىسى تېگىپ قالارمۇ-بىلىمدۇق.

بۇ يەرگە كەلگەندە، ئاساسەن ئالغاندا تىنچلىقچى ئەقىدىگە ئىگە كىشىلىرىمىز ئارىسىدا شوئار ھالىتىدە پات-پات ئوتتۇرىغا چىقىپ قالىدىغان تۇرانچىلىق، پان تۈركچىلىك، پان ئىسلامچىلىق ئۇقۇملىرى ھەققىدىمۇ مەيدانمىزنى ئېنىقلىۋېلىشقا مەجبۇرمىز:

بىز بۇ كىتابىمىزدا بۇ تۈردىكى ئەقىدىلەرنى ھەرىكەت ئىدىيىسى قىلىۋېلىشىنىمۇ تەنقىدلەپ ئۆتىمىز. ئۇنداقتا، بۇ تۈردىكى ئەقىدىلەر خاتا ئەقىدىلەرمىدى؟ ياق، ئۇنداق دېيىشكە ھەققىمىز يوق. ئەگەر تۈرك دۇنياسى مۇسۇلمان تۈركلەرنى ئاساس قىلىدىغان، ياكى مۇسۇلمان-بۇدىست-شامان دىنىگە ئېتىقات قىلىدىغان بارلىق تۈركىي تىللىق تۇران خەلقلەرنى ئىقتىسادىي، مەدەنىي، ئىلمىي، دىپلوماتىيە، بىخەتەرلىك، ... قاتارلىق ساھەلەر بويىچە ئورتاق ھەمكارلىشىپ ھەرىكەت

قىلىدىغان ئىقتىسادى، مەدەنىي ياكى دىپلوماتىك گەۋدە ھالىتىگە كەلتۈرەلگىنىمىزدە، خۇددى ئانگلو ساكسونلاردەك، سلاۋيانلاردەك، ئىسكاندىناۋىيىلىكلەردەك تۈرك ياكى تۇران ئورتاق گەۋدىسىنى شەكىللەندۈرەلگىنىمىزدە، ھەر جەھەتتىن تەرەققىي قىلغان قۇدرەتلىك دۇنياۋى گەۋدە ھالىتىگە كېلەلشىمىزدىن قىلچە گۇمان قىلمايمىز. بۇ ھەقتە تەتقىقاتلار بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقان بەزى تۈركولوگلار، تۈرك ياكى تۇرانلار ئەنە شۇنداق بىر گەۋدە ھالىتىگە كەلمەي تۇرۇپ كەلگۈسىدىكى مەۋجۇدىيىتىگە كاپالەتلىك قىلالمايدۇ دەپ مۆلچەرلەشمەكتە. ئەپسۇسكى، تۇران-تۈرك قوۋملىرىنىڭ نۇرغۇن قىسمى رۇسىيە تەسىرىدە بۇلغىنىپ كەتكەن، يەنە بىر قىسمى خىتاي تەرىپىدىن ۋەيران قىلىۋېتىلگەن، قالغان پارچىلىرىمۇ غەرىپنىڭ، ياكى بولمىسا قالاق ئەرب-پارس دىنىي ئەقىدىلىرى ئىچىدە بۇرۇقتۇرما بولۇپ يۈرگەن بىر ئەھۋالدا تۇرغان بولۇپ، ئۇلار ئورتاق بىر گەۋدە ھالىتىگە كېلىش تۇرماق، ئۇرۇق-ئەۋلادىنىمۇ ئۆيىگە سىغدۇرمايدىغان قىتىغۇر ھالغا كەلتۈرۈۋېتىلگەن بولغاچقا، ئۇلاردىن ھەرقانداق بىر ئورتاق گەۋدە يارىتىشنى تەمە قىلىش، ھەتتا بۇ ئىشنى يالغۇز ئۇيغۇرلارغا ۋەزىپە قىلىپ تاپشۇرۇشقا ئۇرۇنۇش، پۈتۈنلەي فانتازىيىدىن باشقا نەرسە ئەمەس. يەنى، بەزى ئەقىدىلەر توغرا بولغىنى بىلەن، ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئىمكانى قالمىغان ياكى بولمىسا بۇ ھەقتە ئۇيغۇرلار باش قاتۇرۇپ ھەل قىلالغۇدەك ئىمكانىيەتلەرنى قەتئىي تەسەۋۋۇر قىلىشقا بولمايدىغان بىر خىل چۈشەنچە بولغاچقا، بۇنداق

ئەقىدىلەرنى بۈگۈنكى مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ ھەرىكەتلەندۈرگۈچى ئىدىيىسى قىلىشقا ئۇرۇنشىمىزنىڭ قىلچە مەنىسى يوق. ھەتتا تەمەخورلۇقنى، قۇرۇق ئۈمىدلىنىشنى، بولۇپمۇ تىنچ ساقلاشنى كەلتۈرۈپ چىقىرىش نۇقتىسىدىن ئالغاندا ئىنتايىن زىيانلىق كۆزقاراش دەپ ئېيتىشقا بولىدۇ. ئۇنىڭ ئۈستىگە بۇ تۈردىكى ئەقىدىلەرنىڭ دۈشمەنلىرى بۇرۇنقىدەك يالغۇز خىتايىلارلا ئەمەس، بەلكى بارلىق سىلاۋيان دۇنياسى، ھەتتا ئەرەب-ئىسلام دۇنياسىمۇ بۇ تۈردىكى ئەقىدىلەرگە دۈشمەن ئىكەنلىكىنى نامايان قىلىشماقتا. ئۇيغۇرلار بۇنچە كۆپ دۈشمىنى بار بىر ئەقىدىنى مىزان قىلىپ ئالغىنىدا، بىر قەدەممۇ ئىلگىرىلىيەلمەيدىغانلىقىدا شەك يوق!

بىز بۇ مەسىلىنى پەلسەپەلىك، سوتسىيالىستىك پىسخولوگىيەلىك، يەنى جەمئىيەتشۇناسلىق نوقتىسىدا تۇرۇپ تەھلىل قىلىشقا ئۇرۇنغىنىمىزدىمۇ يوقۇرقىدەك قاراشلارنىڭ توغرا قاراش، توغرا يول تۇتۇش ھېساپلانمايدىغانلىقىنى كۆرۈپ ئالالايمىز. جەمئىيەت، ئىجتىمائىيەت، سوتسىيالىستىك، جامائەت، خەلق ئاممىسى، دۆلەت دېگەن نېمە؟ ۋە تەنپەرۋەرلىك، مىللەتچىلىك، دۆلەت مەنپەئەتى، ئىجتىمائىي مەسئۇلىيەتچانلىق دېگەنچۇ؟ بۇنداق بىر ئۇقۇم، بۇنداق بىر روھ ئۇيغۇر جەمئىيىتىدە زادى قانچىلىك دەرىجىدە بار؟ تارىختا بۇ روھ قانچىلىك بار ئىدى ۋە قانچىلىك دەرىجىدە رول ئويناپ كېلەلگەن ئىدى؟ بۇ روھ بىزگىچە قايسى دەرىجىدە يېتىپ كېلەلدى ۋە قايسى تۈردە

ئۆزگىرىش قىلدى؟

بۇ مەسىلىلەرنى جەمىيەت تارىخ تەتقىقات نوقتىسىدا تۇرۇپلا ئەمەس بەلكى رىيال ئېھتىياج نوقتىسىدا تۇرۇپ تەتقىق قىلىپ چىقىش ھەقىقەتەنمۇ مۇھىم بىر ۋەزىپە ئىدى. چۈنكى بۇ مەسىلە، مەيلى ئاڭلىق ياكى ئاڭسىز بولسۇن، بىز ئۇيغۇرلارنىڭ بۈگۈنكى ئاقىۋەتكە قېلىشىمىزدا ئىنتايىن مۇھىم رول ئوينىغان بىر مەسىلە ئىدى. ئەگەر ئۇيغۇر جەمىيىتىنىڭ ھەرقايسى تارىخىي دەۋرلەردىكى ئىجتىمائىي روھى مۇستەقىل بىر جامائەت تەشكىل قىلىشى، بۇنداق بىر جامائەتنىڭ ساقلىنىشى ئۈچۈن قانچىلىك مىقتاردا ئىجابىي رولى بارلىقىنى بىلەلگىنىمىزدە، ئۇيغۇر جەمىيىتىنىڭ تەغدىرىنى قايسى يۈزلىنىشكە قاراپ يىتەكلەش مەسىلىسىنى ئايدىڭلاشتۇرۇپ بېلىشىمىز ئۈچۈن بەلگىلىك رولى بولۇشى مۇمكىن بولاتتى. بەلكىم بۇنداق بىر تەتقىقات نەتىجىسى بەكلا قاراڭغۇ، بەكلا ئىستىقبالىسىز، بەكلا ئۈمىدسىز خۇلاسىغا كېلىشلەرگىمۇ سەۋەپ بولۇپ قېلىشىمۇ مۇمكىن. ئەمما، بۇنداق تەتقىقات ئارقىلىق ماڭدىغان يولمىز ئايدىڭلاشقان بولار ئىدى.

يوقۇرىدا دېگەنلىرىمىز، ئادەتتىكى ئىجتىمائىي پىسخو-لوگىيىلىك جەمىيەت تەتقىقاتىغا مەنسۇپ بىر تەتقىقات ئىشى ھېساپلىنىدۇ. بۇنىڭدىن ھەرقانچە ئۈمىدسىز نەتىجە چىقىدىغان بولۇشىدىن قەتئىي نەزەر، بۈگۈنكى ئۇيغۇر جەمىيىتىنىڭ تەرەققىياتى، تەغدىرى مەسىلىسى، بىرەر تەدبىر قوللىنىپ

تارىخنىڭ نورمال ئېقىمى ئاساسىغا تايانغان بىر يۈزلىنىشكە يېتەكلەنمىگەندە، بىز ئۇيغۇرلار ئۈچۈن ھەقىقەتەنمۇ پاجىئەلىك كەلگۈسى مەنزىرىسىنى سىزىپ كۆرسەتمەكتە. ھالبۇكى، بەزى تەلەپلىك مىللەتلەرنىڭ بۈگۈنكى تېگىشلىك بولمىغان ئامەت ئۈستىدە ئولتۇرۇپ كەلگۈسى تەغدىرنى پارلاق بىر يولغا سېلىپ كېتىۋاتقانلىقىنى ئويلىغىنىمىزدا، بۈگۈنكى ئۇيغۇر جەمئىيىتىنىڭ باشقىلار مەجبۇرى سىزىپ بەرگەن تەغدىرگە، تېگىشلىك بولمىغان پاجىئەلىك ئاقىۋەتكە قاراپ يېتەكلىنىشىمىز ھەقىقەتەنمۇ ئېچىنىشلىق، چىداس مۇمكىن بولمايدىغان ناھەق بىر ئەھۋال. بۇ نوقتىدىن ئالغاندىمۇ ئومۇمىي دۇنيا ۋەزىيىتىنىڭ تەرەققىيات يۈزلىنىشى تەتقىقاتىنى بىر چەتكە قويۇپ تۇرغاندىمۇ، رىياللىقتىكى باشقىلار تەرىپىدىن مەجبۇرى تېگىلغان ئورنىمىزنى ئۆزگەرتىشكە بولسىمۇ تىرىشچانلىق كۆرسىتىشىمىز، بىز ئۇيغۇرلارنىڭ ئەڭ ئەقەللىي، ئەڭ مەجبۇرى بۇرچىمىز ھېساپلىنىدۇ. بۇ يەردە بۇرچ دېگەن بۇ سۆزگە دىققەت قىلىشىمىز كېرەك. بۇ ئۇقۇمدىن غۇرۇر، مەسئۇلىيەت دېگەندەك ئۇقۇملارنى كۆرۈپ ئالالايمىز.

يەنى، يوقۇرىدا تىلغا ئېلىنغان جەمئىيەت، جامائەت، سوتسىيالىك دېگەندەك ئۇقۇملارنىڭ لوغات مەنىلىرىگە دىققەت قىلغىنىمىزدا، سوتسىيالىك ئۇقۇمنىڭ مەنىسى بەلگىلىك بىر جەمئىيەت (مۇقىم بىر خەلق توپى) ئەزالىرى ئورتاق زۆرۈرى ئېھتىياجىغا ئىمكانىيەت يارىتىش ئۈچۈن ئاڭلىق بىر پۈتۈن

ھالغا كېلىش مەنسىنى بەرسە ، جەمىيەت دېگەندەك ئۇقۇملار جامائەتنىڭ مەجبۇرى بىر پۈتۈنلۈكىنى تەشكىل قىلىشى دېگەندەك مەنلەرنى بېرىدىغانلىقى ھەققىدە مۇلاھىزە يۈرگۈزىدىغان كىشىلەرنىمۇ ئۇچرىتىمىز. يەنى بۇ دېگەنلىك ، بىزگە غەرىپتىن يېڭىدىن كىرگەن سوتسىيال دېگەن ئۇقۇمنىڭ رولىغا قارىغاندا ئوتتۇرا شەرق مەنبەلىك جەمىيەت ئۇقۇمىنىڭ رولى بەكرەك تەسىر كۆرسەتكەن دېيىشىمىز مۇمكىن. ئېنىغىراق ئېيتقاندا ، غەرب ئۇقۇمىدىكى پۈتۈنلىشىش ئۇقۇمى قانداقتۇ لېبراللىققا مايىللىقى ، ۋە ياكى شەخىسلەرنىڭ ئىستىخپىلىك شەكىلدە جەمىيەت تەشكىل قىلىشقا مايىللىقى گەۋدىلەنگەندەك كۆرۈنسە ، ئوتتۇرا شەرق ئۇقۇمىدىكى جەمىيەت ، كۆپۈنچە ھاللاردا داھىنىڭ سۆزىنى ئاساس قىلغان ئېھتىياجىلارنى ئىشقا ئاشۇرۇش مەقسىتىدە بىر يەرگە كېلىش مەنسىنى بەرمەكتە. ئالدىنقىسىدا ھەر بىر شەخسى جەمىيەت تەغدىرىگە بولغان مەسئۇلىيەتچانلىقىنى كىشىلىك بۇرچ ، غۇرۇر ، مەسئۇلىيەت ھېساپلىغىنىدا ، كېيىنكىسىدە داھىغا بوي سۇنغان ئاساستا جەمىيەت تەغدىرىگە بولغان مەسئۇلىيەتنى ۋەزىپە ھېساپلاش ، نەتىجىدە ۋەزىپە غۇرۇرى شەكىللىنىدىغان بىر ئەھۋال ئوتتۇرغا چىقىشىنى كۆرۈنۈپلىشىغا بولىدۇ.

يەنى بىز ئۇيغۇرلار ئۈچۈن ئالغاندا ، ئەزا بولۇپ تۇرىۋاتقان جەمىيەتكە بولغان مەسئۇلىيەت ، ئىستىخپىلىك شەخسى مەسئۇلىيەت بولماستىن بەلكى بوپۇققا ئاساسەن مەسئۇلىيەت

بولۇپ نامايەن بولغان بىر تارىخىي جەرياننى كۆرۈۋېلىشىمىز مۇمكىن. بۇنداق ئەھۋالدا، داھى يوقالغاندا ياكى داھى ئالماشقاندا بۇنداق جەمىيەت مەسئۇلىيىتى، يەنى غۇرۇر زەئىپلىنىشكە ياكى ئۆزگىرىشكە باشلايدۇ دېگەن خۇلاسىگە كېلىپ چىقىشى مۇمكىن. شۇنداق بولغاچقىمىكىن، تارىخىمىزدا قۇرۇلغان دۆلەتلىرىمىزنىڭ، ھاكىمىيەتلىرىمىزنىڭ تەغدىرى پۇخرا غۇرۇرغا ئەمەس بەلكى داھى-پادىشا تەغدىرىگە ئاساسەن گۈللىنىپ ياكى يىمىرىلىپ، ئىزچىللىققا كاپالەتلىك قىلالىمىغاندەك كۆرۈنمەكتە (بۇ يەردە غۇرۇر بىلەن ۋىژداننىڭ ئۇيغۇرچە لوغات مەنىسى بىلەن ئىستىمال مەنىسىنىڭمۇ نۇرغۇن مۇجەللىكلەرگە سەۋەبچى بولۇۋاتقانلىقىنىمۇ ئېتىراپ قىلماي تۇرالمىمىز. بۇ ھەقتە مەخسۇس تالاش-تارتىش قىلىشقا توغرا كەلسە كېرەك). بۇلارنى خۇلاسىلىغىنىمىزدا، ئۇيغۇرلاردا ئىجتىمائىي مەسئۇلىيەت، جەمىيەتكە، خەلق ئاممىسىغا بولغان مەسئۇلىيەت مەسىلىسى ئىزچىل مۇستەقىل مىللەتلەرگە قارىغاندا خېلىلا ئاجىز كۆرۈنمەكتە دېيىش مۇمكىن. ئەمما ئېتىراپ قىلىشقا تىگىشلىك يەنە بىر ئالاھىدىلىكىمىز، بۇلاردىن بىر بالداق تۈۋەن تۇرىدىغان يۇرت مەسئۇلىيىتىمىز، يۇرت غۇرۇرىمىزنى ئۇنچە بەك تۈۋەن دەپ قاراشقىمۇ بولمىسا كېرەك. يەنى بىزدە ۋەتەنپەرۋەرلىك، مىللەتچىلىككە قارىغاندا يۇرتۋازلىقىمىزنى ئالاھىدە ئۈستۈن دىيەلىشىمىز مۇمكىن. بۇ نوقتىدا كۆچمەن، قەبىلە مىللەتلەردىن ئۆزىمىزنى نىسبەتەن ئۈستۈن كۆرىشىمىز مۇمكىن.

شۇنداق بولغاچقا، بىزدە بايراق ئۇقۇمى، دۆلەت ئۇقۇمى، مىللەت ئۇقۇمى، ۋە بۇ ئۇقۇملاردىن كەلگەن غۇرۇر، مەسئۇلىيەتچانلىق (كاشىلا ئالدىدا، ئۇ كاشىلىنى ھەل قىلىشتا ھەر پۇخرانىڭ كاشىلىغا ئۆزىنى ئىستىخىيىلىك پىدا قىلىش روھى، تۈركىيە تۈركچىسى بويىچە سورۇملۇق) روھى پادىشاھ-داھىغا، قەھرىمانغا، يۇرتقا بولغان مەسئۇلىيەتچانلىقتەك كۈچلۈك بولمىسا كېرەك دەپ پەرەز قىلىشىمىز مۇمكىن. بۇنىڭدەك تۇغۇندا قىلىپ ئۇزارتقۇنمىزدا، بىزدىكى نۇرغۇنلىغان ئىجتىمائىي مەسىلىلەرنىڭ ھەل بولماي، ھەل قىلىنماي، ئوڭۇشسىزلىققا ئۇچرىشى، سەل قارىلىشى، بىپەرۋالىق قىلىشىمىزنىڭ تۈپكى، ئايرىم-ئايرىم سەۋەپلىرىنىمۇ ئوتتۇرغا قويالىشىمىز مۇمكىن. بىزدىكى شۇنچە نۇرغۇن يېقىنقى ۋە ھازىرقى دەۋر پەيلاسوپلىرىمىز، جەمىيەتشۇناسلىرىمىز تەغدىرىمىزگە زىچ چېتىلغان بۇنداق مەسىلىلەر ئۈستىدە باش قاتۇرمىدى، خەلقىمىزنى بۇ جەھەتلەردە كۆزىنى ئېچىشقا، ئاڭ سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈشكە، بۇ جەھەتتە يىتەكلەشكە تىرىشمىدى ياكى قوللۇق يولىدا مېڭىش ئۈچۈنلا پەتۋا توقۇپ كېلىشتى دېيىشكە ھەقلىقىمىز.

بۇ يەردە يەنە شۇنىمۇ كۆرسىتىپ ئۆتىشىمىز كېرەككى، بىزدىكى نۇرغۇن كىشىلەر، بولۇپمۇ خەلقنى يىتەكلەش، خەلقنىڭ كۆزىنى ئېچىش، ئاڭ سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈش جەھەتتە نىسبەتەن ئىقتىدارغا ئىگە كىشىلىرىمىز ئاساسەن

ئالغاندا ئۆز خەلقىنىڭ ئۆز تەغدېرىنى ئۆز كۈچىگە تايىنىش ئاساسىدا ھەل قىلالىشىغا ئىشەنمەيدىغان، ياكى بۇنىڭغا سەل قارايدىغان، نەتىجىدە ياتلارنىڭ كۈچىگە تايىنىپ ئۆز خەلقىنىڭ تەغدېرىنى ھەل قىلىشنى بىردىن-بىر چىقىش يولى دەپ قارايدىغان ئومۇمىي قاراشنى تىكلەش پىلىشىقان. بىر مەنىدە، بۇنىڭمۇ تۈپكى سەۋەبىنى يوقۇرىدا تەسۋىرلەشكە تىرىشقىنىمىزدەك يىتەرسىز، تار غۇرۇر، مەسئۇلىيەت ئۇقۇملىرىدىن كېلىۋاتقانلىقىنى مۆلچەرلىشىمىزگە بولىدۇ. بۇ ھەقتە يەنە مۇنداقمۇ مۇلاھىزىلەر بولماقتا: ئەگەر بىرسى، ياكى بىرەر تەشكىلات ھەر قانداق شەكىلدە ئىشىنىپ ۋە ئىجرا قىلىپ كېلىۋاتقان ئەقىدىسى ۋەيران بولغىنىدا ياكى خاتا ئىكەنلىكىنى ھېس قىلغىنىدا بىر مەزگىل ئۈمىدىسىز پاسسىپ روھى ھالەتنى باشتىن ئۆتكۈزگىنىدىن كېيىن، ئىنتايىن ئەكە، ئىنتايىن رەھىمسىز قىياپەتلەر بىلەن ئۆز خەلقىدىن ئۈمىدىنى ئۈزۈپ، يادلارنىڭ بېشىنى سىلىشىنى، ياردەم قولىنى ئۇزارتىشىنى تاما قىلىدىغان ھالەتنى شەكىللەندۈرۈپ بېلىشى مۇمكىن. بۇنىڭ شەخسى پىسخولوگىيىلىك قاتلاملىق، ھاسىلىۋېتىن نىقاپلانغان ئارزۇ ئىپادىسىنىڭ ئاڭسىز نامايەن بولۇشىنىڭ تەبىئىي ئاقىۋىتى دېيىش مۇمكىن بولغىنىدىمۇ، يەنىلا يوقۇرقىدەك تار غۇرۇر، تار مەسئۇلىيەتچانلىق روھى ھالىتىنىڭمۇ قاتلاملىق ھاسىلىۋېتىن ئىپادىسى دېيىش مۇمكىن.

قىسقىسى، بىر پۈتۈن جەمىيەت غۇرۇرى بولمىغان، بىر

پۈتۈن جەمئىيەت مەسئۇلىيەتچانلىق روھى تىكلەنمىگەن بۇ تۈر تار دائىرىلىك، نوقسانلىق، كەمتۈك، روھى ئاجىزلىقتىن شەكىللەنگەن روھى ھالەت، ھېچ قاچان قاراڭغۇلۇق ئىچىدە قالغان خەلقنى توغرا يولغا يىتەكلىيەلمەيدۇ ياكى توغرا يولغا يىتەكلەشنى خالىمايدۇ.

يۇقىرىقىلاردىن شۇنى كۆرۈۋېلىشقا بولىدىكى، خەلقىمىزنى ئۆزىنىڭ بولمىغان دېموكراتىيىگە، خەقنىڭ قولىدىكى كىشىلىك ھوقۇققا تەمە قىلدۇرۇش، پاراۋانلىشىۋېلىپ ئاندىن مۇستەقىللىق تەلەپ قىلىش، پەن-تېخنىكا بىلىملىرىدە ئۈستۈنلۈككە ئېرىشىۋېلىپ تۇرۇپ ئاندىن مۇستەقىللىق تەلەپ قىلىش، مەدەنىيىتىمىزنى، سەنئىتىمىزنى، مىللىي تەنتەربىيىلىرىمىزنى ياكى مىللىي ئۆرپ-ئادەتلىرىمىزنى تەرغىب قىلىپ مىللىي مۇستەقىللىقنى قولغا كەلتۈرۈشكە تىرىشىش، دىننىڭ بەش پەرزىنى ئىجرا قىلىپ ئاللادىن مۇستەقىللىق تىلەش، ... دېگەندەك فانتازىيىلىك، ھەتتا ئەخمىقانلىك تەدبىرلىرىگە قىزىقتۇرۇشلارنىڭ ھەممىسى، شەكلى ئۆزگەرگەن تىنچلىق يولى بىلەن ۋەتەن ئازاد قىلىش تەرغىباتلىرى بولۇپ، ۋەتەننىمىزدىكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ كۆپىيىشىگە قىلچىلىكمۇ توسقۇنلۇق رولى يوقتۇر. خىتاي تاجاۋۇزچىلار نوپۇسىنىڭ ئارتىپ كېتىشىگە پىسەنت قىلمايدىغان ھەتتا ياردەملىشىپ بېرىدىغان بۇنداق چۈشەنچىلەرگە قىزىققۇچىلارنى خىتايغا ياردەم قىلىۋاتقانلار ياكى روھى بۇزۇلۇش باسقۇچىدىكى كىشىلەر دەپ قاراشقا

بولدۇ.

ختاي تاجاۋۇزچىلىرىغا ھەرقانداق ۋاستە بىلەن ياردەم قىلىش — ۋەتەنگە خائىنلىقتۇر!!!

1.95 تىنچلىققا دائىر مەسىلىلەر

يۇقىرىدا كۆرسىتىپ ئۆتكىنىمىزدەك ، ۋەتىنىمىزنى مۇستەقىل قىلىشقا ھەتتا ۋاستىلىك ياردىمىمۇ تەگمەيدىغان ئۇسۇللارنى مۇبالىغەشتۈرۈپ كۆرسەتكۈچىلەرنىڭ ئىدىيىۋى ئاساسلىرى ، تېگى تەكتىدىن ئالغاندا يەنىلا ”تىنچلىق ئۇسۇلىدا چەت دۆلەت كۈچلىرىگە تايىنىپ ۋەتەننى مۇستەقىل قىلىش“ ئىدىيىسىگە چوقۇنۇشنى كۆرسىتىپ بەرمەكتە . ھالبۇكى ، ختاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ۋەتىنىمىزنى مۇنقەرز قىلىۋېلىشىدا پايدىلانغان ئەڭ ئۈنۈملۈك قوراللىق ئوخشاشلا ’تىنچلىق سۆھبىتى‘ ئويۇنى ئويناشتۇر! بىزنىڭ نۇرغۇن كىشىلىرىمىز بىرتانىيە ئىمپېرىيىسىنى گەندىنىڭ ’پاسسىپ قارشى چىقىش‘ ھەرىكىتىگە تەڭ كېلەلمەي ھىندىستاننى مۇستەقىل قىلىپ بەردى دەپ قارىشىپ ، ۋەتىنىمىز خەلقىنىمۇ شۇنىڭغا ئوخشايدىغان تىنچلىق شەكىلىدىكى جان ئاغرىتمايدىغان ھەرىكەتلەرگە قىزىقتۇرماقتا . شۇنى ئۈنۈملۈك كېرەككى ، ئەينى ۋاقتىدىكى يېرىم مىلياردقا يېقىن نوپۇسلۇق ھىندى يېرىم ئارىلىدا ئارانلا ئىككى يۈز ئەللىك مىڭ نەپەر ئىنگىلىز نوپۇسى بىلەن نەچچە ئونمىڭدەكلا قوراللىق ئەسكىرى بار ئىدى . شۇنىڭدەك ، ئىككىنچى دۇنيا ئۇرۇشى مەزگىلىدە نېھرو ۋە جەنناھ قاتارىدىكى نۇرغۇن داھىيلار رەسمىي قوراللىق

كۈرەش ئارقىلىق مىللىي مۇستەقىللىقنى قولغا كەلتۈرۈش پارتىزانلىق تەشكىلاتلىرىنى قۇرۇپ چىقىپ، ئەنگلىيىنىڭ ھىندى ئوكيان ۋە تىنچ ئوكيان ئۇرۇشىغا ئېغىر توسالغۇلۇقلارنى يارىتىشقا تىرىشماقتا ئىدى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيانقى ئورتا ئاسىيا ۋە شەرقى ياۋروپا ئەللىرىنىڭ تىنچ مۇستەقىل بولىشىدىكى ئامىللارمۇ ھەرگىز 'تىنچ پائالىيەت' لىرىنىڭ نەتىجىسى بولماستىن، بەلكى، رۇسلارنىڭ پاينىسىز كەتكەن زېمىنلارغا ئۈنچىدەك چېچىلىپ كەتكەنلىكىدىن، يەرلىك خەلقلەرنىڭ يۈكىنى تەڭ كۆتۈرۈشكە مەجبۇر بولغانلىقىغا چىدىماي كېلىۋاتقانلىقىنىڭ ۋە ئىنسان قېلىپىدىن چىققان كوممۇنىزم تۈزۈمىدىن زېرىككەنلىكىنىڭ مۇقەررەر نەتىجىسىدۇر. ۋەتەننىمىزنى بېسىپ ياتقان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ئەھۋالى يۇقىرىدىكىلەرنىڭ ھېچقايسىسىغا ئوخشىمايدىغان پۈتۈنلەي باشقىچە بىر ئەھۋالدىر. خۇددى شۇنىڭدەك، ۋەتەننىمىز خەلقنىڭ ئەھۋالىمۇ ئۇ ئەللەردىكى مۇستەملىكە خەلقلەرنىڭ قولىدا بار ئىجابىي شارائىتلارنىڭ ھېچقايسىسىغا ئىگە بولمىغان ئىنتايىن پاسسىپ ئەھۋالدا تۇرۇۋاتقانلىقىنىمۇ ئىنكار قىلالمايمىز. يەنى تەڭ ئەسكەر بولۇش، تەڭ ھاكىمىيەت سوراڭ، تەڭ زامانىۋى ئىشلەپچىقىرىشقا قاتنىشىش، نوپۇس ئورنى چەكلىمىسى بولماسلىق ... قاتارلىق ئىمتىيازىلار بىزدە يوق دېگۈدەك ھالەتتە بولۇپ كەلدى. بۇنداق ئەھۋال ئاستىدا، ۋەتەننىمىزدە تىنچ ئۇسۇللاردا مىللىي ھۆرلۈك دېگەندەكلەرنى قولغا كەلتۈرۈشكە بولىدۇ دەپ قاراشلار پۈتۈنلەي ئۇخلىماي كۆرگەن چۈشتىن باشقا نەرسە ئەمەس!

يېقىن تارىخىمىزدىن مىسال ئالساق، گەرچە ۋەتىنىمىز دائىرىسىدە كېڭىيىپ كېتەلمىگەن بولسىمۇ، تۆمۈر خەلىپە قوزغىلىڭى شەرقىي تۈركىستان مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىنىڭ يىگىرمىنچى ئەسىر زەپەر مارشنى باشلاپ بەرگەندى. بۇ قوزغىلاڭ ئىنتايىن توغرا بىر شارائىتتا ۋەتىنىمىزگە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئاياق باسىدىغان دەرۋازىنى قامال قىلىۋېلىش ۋەزىيىتىنى يارىتىپ بەرگەن ئىدى. قۇمۇلۇقلارنىڭ غۇرۇر بىلەن تىللاردا داستان قىلىدىغان بۇ شەرەپلىك ھەرىكىتى باشقا يۇرتلىرىمىزنىڭ ئاۋاز قوشۇشىدىن مەھرۇم بولۇپ قالغاچقا، ئىلاجسىزلىقتىن پۇرسەت كۈتۈش مەقسىتىدە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ تىنچلىق سۆھبەت تەلپىگە ماقۇل بولۇشقا مەجبۇر قالغانىدى. ۋەھالەنكى، ۋەتىنىمىزنى مەڭگۈ خىتاي يېرى قىلىۋېلىشنى ئۆزلىرىنىڭ بۇرچى ھېسابلىشىدىغان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى تىنچلىق سۆھبىتى، نى قورال قىلىپ، قوزغىلاڭچىلىرىمىزنى قاپقانغا چۈشۈرۈپ قىرىپ تاشلىدى! تېخى يېقىنقى كۈنلەرگىچەلا بىرقىسىم كىشىلىرىمىز خاتا مەنتىقىلەر بىلەن بۇ شەرەپلىك ھەرىكىتىمىزنى باھالاشقانلىرىدا، ”تۆمۈر خەلىپە خىتايلارنىڭ ئالدىمغا ئىشىنىپ ئۇرۇشنى توختىتىپ سۇلھىگە ماقۇل بولغانىدى“ دېيىشكەندى. ئەسلىدە مەسىلە ئۇنداق بولماي، ئەينى ۋاقىتتا تىنچلىقچىلارنىڭ ۋەتەن ئازادلىق ھەرىكىتىدە تۇتقان خاتا يولىنىڭ تۇنجى بىخلىرىنىڭ تەسىرى نەتىجىسىدە، خەلقىمىز تاجاۋۇزچى خىتايلارغا قارشى جەڭگە كىرىشتىن ئۆزىنى قاچۇرۇپ كەلگەنلىكىنىڭ، توغرىسى

بۇ ھەقتە ئۆز ۋاقتىدىكى 'ئاقىللىرىمىز' دىن خەلقىمىزگە قارىتا مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتى توغرىسىدا بىرەر رىغبەتلەندۈرۈش تەشۋىقاتى بىلەن شوغۇللانمىغانلىقىنىڭ نەتىجىسىدە قوزغىلاڭنى مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتى دەرىجىسىگە يۈكسەلدۈرمەك ئىمكانى بولماي قالغانلىقىنى تۈپكى سەۋەب دېيىش مۇمكىن ئىدى. ھېچ بولمىغاندا، شۇ دەۋرلەردە بۈگۈنكى كۈندە تەرغىب قىلىنىۋاتقان ئومۇمىي خەلق مىللىي مۇستەقىللىق تەلپى ئۈچۈن تىنچ كۈرەش قىلىش ئۇسۇللىرىنى ھەرىكەت شەكلى قىلالىغان بولسا، مۇستەقىللىق ئۈچۈن كۈچكە ئىگە بولالايتتى دېيىشمۇ مۇمكىن ئىدى.

قۇمۇل خەلقى شۇ قېتىمقى ھىمايىچىسىز قالغان ھە-رىكىتىدىن كېيىن، باشقا يۇرتلاردىن قوزغىلاڭ كۆتۈرۈلۈشىنى كۈتۈپ يىگىرمە يىل چىداپ تۇرۇپ باقتى. ئەپسۇسكى، بۇ جەرياندا خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئۆز ئىچىدە شۇنچە زىددىيەتلىشىپ بىر-بىرىنى يىيىشىۋاتقان پايدىلىق پۇر-سەتلەرگە قارىماي، باشقا يۇرتلىرىمىزدا تىلغا ئالغۇچىلىكى بار بىرەر قوزغىلاڭ ياكى ئومۇميۈزلۈك ھۆرلۈك تەلەپلىرى مەيدانغا كەلمىدى. بۇنىمۇ 'تىنچلىقپەرۋەر' زاتلىرىمىزنىڭ خەلقىمىز ئارىسىدا ۋەتەن مۇستەقىللىقى ھەققىدە تەشۋىقات قىلىشلاردا مەتمۇ قىلماي جىم يېتىۋېلىشقانلىغىنىڭ بىر نەتىجىسى دېيىش مۇمكىن. قارىغاندا بۇ ۋەزىپە يەنىلا قۇمۇل خەلقىنىڭ ئۈستىگە چۈشكەندەك قىلاتتى. غوجا

ئىياز ھاجىم باشچىلىقىدا قايتا قوزغالغان قۇمۇل خەلقى شۇنچە مۇشەققەتلىك شارائىتلارغا قارىماي، دۈشمەنگە قارشى كەينى-كەينىدىن زەپەر مارشى ياڭرىتىپ بىرەر يىل بەرداشلىق بېرىپ باققان بولسىمۇ، يەنىلا ۋەتىنىمىزنىڭ باشقا يۇرتلىرىدىن بۇ ھەرىكەتكە ئاۋاز قوشۇش توشىشى چىقمىدى. يەنى خەلقىمىز ئاقىللىرىمىز تەرىپىدىن قوراللىق كۈرەشتىن ئۈمىدسىزلىنىدىغان، ھەتتا يىرگىنىدىغان ھالغا كەلتۈرۈشكە قاراپ يىتەكلىنىپ كېلىنگەچكە، ئىككىنچى قېتىملىق قۇمۇل خەلقىنىڭ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قارشى قوزغىلاڭ كۆتۈرۈشىگە ئاۋاز قوشۇش ئېھتىمالى دەسلەپكى يىلىدا كۆرۈلمىدى. بۇ ھالەتنى ئاڭلىق ياكى ئاڭسىز سەزگەنلىكى نامەلۇم، غوجا ئىياز ھاجىم ئىشنى قۇمۇل دائىرىسىدىلا چەكلەپ قويغان بىلەن بۇ يۇرتنى ئاخىرقى ھېسابتا خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىدىن قۇتقۇزغىلى بولمايدىغانلىقىنى كۆرۈپ يەتتى ئېھتىمالىم، ئۇرۇشنى ئۆز ئالدىغا مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتى باسقۇچىغا كۆتۈرۈپ، بۇ ھەرىكىتنى ئەينى ۋاقىتتىكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ يىغىلىش مەركىزى بولغان ئۈرۈمچى تەرەپكە كېڭەيتىشكە ئاتلىنىدۇ. ئەنە شۇ چاغقا كەلگەندىلا، ئىقتىسادىي جەھەتتە خىتاينىڭ نۇرغۇن توسالغۇلىرىنى كۆرگەن مۇسۇل ھاجىم بىلەن مامۇت مۇھىدى قاتارىدىكىلەر تۇرپان خەلقىنى غوجا ئىياز ھاجىم ھەرىكىتىگە ئاۋاز قوشۇشقا رىغبەتلەندۈرۈشكە باشلايدۇ. ئەسلىدىلا ۋەتىنىمىز دائىرىسىدە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ مېغىلداپ كۆپىيىپ، پۇت قويغۇدەك يەرمۇ قالمايدىغانلىقىنى ئالدىن

كۆرەلگەن ئابدۇخالىق ئۇيغۇر قاتارىدىكى جەڭگىۋار ۋە ئىلغار كىشىلىرىمىز تۇرپان خەلقىنى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىدىن قۇتۇلۇش ھەرىكىتىگە ئاتلىنىش ھەققىدە تەشۋىقاتلار بىلەن شۇغۇللىنىپ، بەلگىلىك ئاساس يارىتىپ قويغانىدى. خۇددى شۇنىڭدەك، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئىنتايىن شالاڭ بولغان خوتەن ئەتراپىدىمۇ بىرقەدەر ئىلغار دىنى زاتلىرىمىزدىن مۇھەممەت ئىمىن ھەزرەتلىرىمۇ خوتەن خەلقى ئارىسىدا مىللەتنى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىدىن قۇتۇلۇش ھەرىكىتىگە تەييارلاۋاتقان بولغاچقا (گەرچە بۇ ھەرىكەت كېيىنچە بەزى سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن غوجا نىياز قوزغىلاڭچىلىرى بىلەن دېگەندەك ماسلىشىپ كەتمىگەن بولسىمۇ)، بۇ ئىككى يۇرت خەلقى سەل كېچىكىپ بولسىمۇ بىۋاسىتە ياكى ۋاسىتىلىك شەكىللەردە قۇمۇل خەلقىنىڭ قوزغىلىڭىغا ئاۋاز قوشۇشقا باشلىدى. شۇ چاققا كەلگۈچە خەلقىمىز ئەڭ زىچ جايلاشقان قەشقەر، ئاقسۇ، غۇلجا، كورلا، ئۈرۈمچى تەرەپلەردە بۇ تۈردىكى تەشۋىقات بىلەن شۇغۇللىنىدىغانلار كۆرۈلمىگەچكە ياكى بەكلا ئاجىز كېلىپ قالغاچقا، ئۇ يەرلەردىن قۇمۇل ئىنقىلابىغا ئاۋاز قوشىدىغان قوزغىلاڭلار ئۇرۇش بوسۇغىسىغا كەلمىگۈچە باشلانمىدى ياكى باشلانسىمۇ ماسلىشىشچانلىقى دېگەندەك بولماي قالدى. نەتىجىدە غوجا نىياز ھاجىم سىمۇۋىللىقىدىكى بۇ قوزغىلاڭ ئىلاجىسىزلىقىدىن ھەتتا خىتاي تەۋەسىدىكى مۇسۇلمانلاردىن ياردەم تىلەش دەرىجىسىگىچە چۈشۈپ قېلىپ، ئاقىۋەتتە بۇنىڭ دەردىنى يەتكۈچە تارتتى. ۋەتەنمىز خەلقى تا ئاپپاق غوجا خائىنلىقىنى

كۆرسەتكەن يىللاردىن تارتىپ تىنچلىققا ئادەتلەندۈرۈشكە ئۇرۇنۇلغاچقا، شۇنچە ئېغىر ۋەزىيەتكە قارىماي، مىڭ بىر بالالاردا ۋە تىنىمىزنىڭ جەنۇبى ئۆلكىلىرىگە كېڭەيتىلىۋاتقان بۇ مىللىي ئازادلىق ھەرىكىتى قىيىنچىلىق ئۈستىگە قىيىنچىلىقلارغا ۋە ئىچكى جېدەللەر قاينىمىغا يېتىپ قېلىپ، غەلبە كۆزگە كۆرۈنۈپ تۇرسىمۇ خەلقنى مىللىي ئازادلىق كۈرىشىدىن چەكلەپ تۇرىدىغان مۇھىتنىڭ بېسىمى ئاستىدا ئۈمىدسىزلىك ۋە ھىمىسى بېسىۋېلىپ، ۋەزىيەت ئوڭشالغۇچە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن ئۇرۇش توختىتىپ تۇرۇشقا مەجبۇرلانغانىدى. يەنى، ئۇ دەۋرلەردىن تارتىپلا خەلقىمىز ئارىسىدا جەڭگىۋارلىق تەشۋىقاتى بىلەن شۇغۇللىنىدىغانلارنىڭ ئورنىغا تىنچلىقنى مەدھىيەلەيدىغانلارنىڭ تەشۋىقاتى ئاساسى ئورۇنغا ئۆتۈۋاتقان بولغاچقا، شۇنچە داغدۇغىلىق خەلق ئىنقىلابى غەلبە كۆرۈنۈۋاتقان بىر ۋەزىيەتتە خەلقىمىزنىڭ تولۇق ھىمايىسىدىن مەھرۇم بولۇپ قالغانىدى. ھالبۇكى، بۇ قېتىمقى ھەرىكەتنىڭ مەغلۇبىيىتىنىمۇ بۈگۈنكى تىنچ-لىقپەرۋەرلىرىمىز ئەينى ۋاقىتتىكى تىنچلىقپەرۋەرلەرنىڭ تەشۋىقاتىدىن ياكى ئەينى يىللاردىكى جەڭگىۋار تەشۋىقاتلارنىڭ يېتەرلىك بولمىغانلىقىدىن كۆرمەي، ھەممە ئىشنى غوجا نىياز ھاجىنىڭ سۈلھى قىلىشىغا ياكى رۇسلارنىڭ مۇداخىلىسى ئۈستىگىلا تارتىپ قويۇش خاھىشىنى ئىپادىلىشىپ كەلمەكتە. ھەتتا خېلى كۆپ قىسىم تىنچلىقپەرۋەر كىشىلىرىمىز بۇ خەلق ئىنقىلابىنىڭ يېتەكچىسى بولغان غوجا نىياز ھاجىمنى گويا خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن ئىنقىلاب باشلانماي تۇرۇپلا

يوشۇرۇن تىل بىرىكتۈرۈپ يۈرگەن جاسۇسلاردىن پەرقسىز
ھالغا كەلتۈرۈپ تەشۋىق قىلىشلارغىچە بېرىپ يەتكەنمۇ
بولدى.

تىنچلىقپەرۋەرلىرىمىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىز-
گە سالغان زىيىنى ئىككىنچى جۈمھۇرىيىتىمىز دەۋرىدە ئەڭ
يۇقىرى پەللىگە يەتكەن بولدى دېيىش مۇمكىن. ئىككىنچى
دۇنيا ئۇرۇشى شەرقىي تۈركىستان دۈشمەنلىرىنىڭ ۋەتىنىنى
ۋە سوۋېتلار ئىتتىپاقىنى ئەجەللىك مەغلۇبىيەتلەرگە ئۇچراتقان
دەسلەپكى پايدىلىق پۇرسەتلەرنىمۇ ئەنە شۇ خىلدىكى
تىنچلىقپەرۋەرلىرىمىزنىڭ تەشۋىقاتى نەتىجىسىدە بەكلا
كېچىكىپ قولغا كەلتۈرگەندۇق. ياكى، قۇمۇل ئىنقىلابىدىن
كېيىنكى ئون يىلدىن ئارتۇق ۋاقىت ئىچىدە خەلقىمىزنىڭ
ئاقىللىرى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قارشى قوراللىق كۈرەشكە
ئاتلىنىش تەشۋىقاتى بىلەن شۇغۇللىنىش ئورنىغا، خىتاي
تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن يارىشىپ ئۆتۈش تەشۋىقاتى بىلەن
شۇغۇللىنىشقا ئالاھىدە كۈچ چىقىرىپ كەلگەچكە، قولىدا
تۈزۈك ھەربىي كۈچىنىڭ تايىنى بولمىغان، خەلقىمىزنىڭ
ھىمايىسىگىمۇ ئېرىشەلمىگەن تايىنى يوق بىر خىتاي
مىلتارىستى بولغان جالات شىڭ شىسەينىڭ ئاغزىغا
قاراپ ئون يىل جىم يېتىپ بەرگەن بولدۇق. بۇ قېتىممۇ
مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنى 'جاھاننى بىلىدىغان
ئاقىللىرىمىز' باشلاپ بەرگەن بولماي، كىچىكىدىن تارتىپلا
سادىر پالۋان قاتارىدىكى جەڭگىۋار شائىر-باتۇرلىرىمىزنىڭ

داستانلىرىنى 'تونۇر بېشىدا' ئولتۇرۇپ ئاڭلاپ كەلگەن غېنى باتۇرلىرىمىزدەك ساددا باتۇرلىرىمىز باشلاپ بەرگەندى.

خەيرىيەت، ئېلى تاغلىرىدا غېنى باتۇر قوزغىلىڭى باشلىنىپ تېز ئارىدىلا كېڭىيىپ مىللىي مۇستەقىللىق ئىنقىلابىغا ئايلىنىپ كەتكەندى. چاقماق تېزلىكىدە غەلبىسىزى ئىلگىرىلەۋاتقان بۇ قېتىمقى مىللىي مۇستەقىللىق كۈرىشىمىز مۇ ۋەتىنىمىز خەلقى ئىچىدە مۇستەھكەم ئاساس يارىتىۋالغان سۇلھىپەرەسلىرىمىزنىڭ زور كۈچ بىلەن قۇتلىشى نەتىجىسىدە، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ 'سۇلھى' قاپقىنىغا چۈشۈرۈلۈپ بۈگۈنكى پاجىئەلەرنىڭ ئۇلى يارىتىلغاندى!

خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى 'تىنچلىق' بايرىقىنى كۆتۈرۈۋېلىپ، ۋەتىنىمىزنى مۇنقەرز قىلىش جەھەتتە ئالاھىدە مۇۋەپپەقىيەتلەرگە ئېرىشىپ كەلگەن بولدى. شۇ سەۋەبتىن خەلقىمىز ئارىسىدا ھەدەپ 'تىنچلىق' شامىلى چىقىرىشقا ھېرىسمەن. ھەرقانداق بىر مىللىي زىددىيەتنى ھەل قىلىشتا "سۆھبەت، تەكشۈرۈش، ئۆگىنىش كورسى، تەربىيە ھەرىكىتى، ئېچىلىپ سايراش، ..." دېگەندەك 'تىنچلىق' ئۇسۇللىرىدىن پايدىلىنىپ خەلقىمىزنى مىللىي جاسارىتىدىن، مىللىي مۇستەقىللىق غايىسىدىن، مىللىي ئازادلىق داھىي-يېتەكچىلىرىدىن، مىللىي قەھرىمانلىرىدىن مەھرۇم قىلىپ كەلدى. "شىنجاڭنى ئازاد قىلىپ بېرىش، ... مىللىي دۆلەت ئەربابلىرىنى يېتىشتۈرۈپ بېرىش، ... ئىگىلىك تىكلەۋېلىشىغا ياردەم بېرىش، دۆلىتىنى گۈللەندۈرۈپ بېرىش، بايلىقلىرىنى

ئېچىشىپ بېرىش، ... تىن كېيىنلا چىقىپ كېتىمىز” دېگەندەك ‘تىنچلىق’ ئالدامچىلىقلىرىنىڭ ھەممىسى ۋە تىنىمىزنى قولغا كەلتۈرۈۋېلىشنىڭ تىنچ قەدەم-باسقۇچلىرى ئىكەندۇق، خالاس! ۋە تىنىمىزنى تىنچ يوللار بىلەن قولغا كەلتۈرۈۋالغىنىدىن كېيىن ئوتتۇرىغا قويغان شوئارلىرى بۇنىڭ پۈتۈنلەي تەتۈرسىچە بولسىمۇ، ئەمما يەنىلا “تىنچ بولۇش، ئىتتىپاق بولۇش، ئىككىدىن ئايرىلماسلىق، ...!” دېگەندەك تىنچ قۇل قىلىش شوئارلىرى بولۇپ، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ۋە تىنىمىزگە مىليونلاپ ئەسكەر يىغىپ تۇرۇپمۇ بىزدىن غوۋغا قىلماي تىنچ تۇرۇپ بېرىشىمىزنى تەرغىب قىلىشتى. خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بارلىق زىددىيەتلەرنىڭ مەنبەسى بولۇپ تۇرۇقلۇقمۇ بىزنى ئۇلار بىلەن ئىتتىپاق تۈزەشكە مەجبۇرلاشتى. ئۇلار ھەربىر نۇقتىدا بىزدىن ئاللىمۇ قاچان ئايرىلىپ كېتىپ تۇرۇقلۇقمۇ بىزنى ئۇلاردىن ئايرىلماي سۆڭىدىن ئەگىشىپ مېڭىشىمىزنى تەرغىب قىلىشتى. دېمەك خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ‘تىنچلىق’ چۈمپەردىسىگە ئورالغان بۇ شوئارلىرى پۈتۈنلەي تىنچ مۇنقەرز قىلىشنىڭ پىلانلىق ھەرىكەت شوئارلىرى بولۇپ كەلگەنىكەن. ئۇرۇش قوزغاپ ئېغىر دەرىجىدە مەغلۇپ بولۇپ كەلگەن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ۋە تىنىمىزدە پەقەت ‘تىنچلىق’ ۋاسىتىلىرىنى قوللىنىپلا ھەربىر غەرەزلىرىنى ئوڭۇشلۇق ئىشقا ئاشۇرۇپ كەلمەكتە. يەنى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ۋە تىنىمىزنى بېسىۋېلىشتا پەقەتلا ‘تىنچلىق’ ئۇسۇللىرىدىن پايدىلىنىپلا غەلبە قىلىپ كەلمەكتە. شۇڭا ‘تىنچلىق’ شوئارى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ۋە تىنىمىزنى

بېسىۋېلىشىدا قوللىنىپ كېلىۋاتقان ئاساسلىق 'ھەربىي قورالى' ھالىغا كەلتۈرۈلگەن. بىزنىڭ ئەجەبلىنىدىغىنىمىز، نۇرغۇن 'داھىي-تەشكىلات' لىرىمىزنىڭمۇ "تىنچ پائالىيەت" دەپ كۈچەپ جار سېلىشى بولۇپ، بۇ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ بۇ تۈردىكى شوئارلىرىغا ماس ھالدا خەلقىمىزنى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قارشى چىقىشتا 'تىنچ' يول تۇتۇشنى كۈچەپ تەرغىب قىلغۇچى بۇنداق كىشىلىرىمىزنىڭ نىيىتىنى باشقىچە مەقسەت يوشۇرۇنغان دەپ گۇمان قىلىشقا ھەققىمىز يوقمۇ؟!

خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ۋەتىنىمىزنى تىنچ شەكىلدە باشقۇرۇش ئۈچۈن تىكلىگەن بۇرھان شەھىدى خەلقىمىز ئىچىدە تا ئۆلگۈچە "تىنچ تۇرغىنىمىزنىڭ پايدىسى كۆپ" دەپ جار سالغىنىچە گۆرگە كىرىپ ئاران ئارام تاپقانىدى. شۇڭا بىز ئۇنى تىپىك ۋەتەن خائىنى دەپ جاكارلىماقتىمىز؛ سەيپىدىن ئەزىزمۇ تېررورچىلىق ۋاستىسى بىلەن ئايروپىلاننى پارتلاتقۇچ قويۇپ پارتلىتىپ (مەيلى باشقىچە تېررورلۇق ۋاستە قوللانغان بولسۇن) ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىز رەھبەرلىرىنى يوقاتقان خىتاي كوممۇنىست تاجاۋۇزچىلىرىغا ۋەتىنىمىزنى ئىككى قوللاپ سۇنۇپ بەرگەن كۈنىدىن باشلاپ تاكى يۈرىكى سوقۇشتىن توختاپ قالغۇچە بولغان كۈنلىرىگىچە باتارىيە تاقاپ بولسىمۇ يۈرىكىنى قايتا قوزغىتىپ يۈرۈپ خەلقىمىزگە "تىنچلىقنىڭ مۇھىملىقى" نى تەرغىب قىلىپ كەلگەنىدى. بىز ئۇنىمۇ ئەڭ جاھىل ۋەتەن خائىنى دەپ ئېلان قىلماقتىمىز. ئەمما خەلقىمىز ئىچىدىكى

نۇرغۇن ئاقللارنىڭ يەنىلا بۇ مەسىلىگە ئەھمىيەتسىز قاراپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرمەكتىمىز. خۇددى شۇنىڭدەك، يېقىنقى زامان تارىخىمىزدىكى "تىنچلىق ئۇسۇلىدا مىللەتنى قۇتقۇزۇش" يولىنى باشلاپ بەرگەن «ئۈچ ئەپەندىچىلەر» نىڭ بۈگۈنكى شاگىرتلىرىمۇ ۋەتىنىمىزنىڭ ئىچى-تېشىدا ئىزچىل تۈردە 'تىنچ مۇستەقىل بولۇش يولى' نى كۈچەپ تەرغىب قىلىپ كەلمەكتە. ئەجەب ئۇلارنى قانداق باھالىشىمىز كېرەك؟ ۋەتىنىمىزدىكى مۇتلەق كۆپ ساندىكى قورچاق مەمۇرىي كادىرلىرىمىز، قورچاق خىزمەتچىلىرىمىز، ياللانما زىيالىيلىرىمىز، ياللانما ئىشچى-مەدىكارلىرىمىز، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن تىنچ ئۆتۈش تەرغىباتىغا ئاڭلىق ياكى ئاڭسىز بوي سۇنۇپ، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئۈچۈن چاپارمەنلىك قىلىپ كەلمەكتە. ئۇلارنى نېمە دېيىشىمىز كېرەك؟ بۇلار بىلەن بىرلىكتە، يەنە خىتاي دېموكراتىچىلىرىمۇ خەلقىمىزدىن 'تىنچ پائالىيەتلەر' بىلەن شۇغۇللىنىشىمىزنى جىددىي تەلەپ قىلىشماقتا. ئۇلارغا قانداق قارشىمىز كېرەك؟ خىتايدىن نەپ تەمە قىلىشىۋاتقان نۇرغۇنلىغان قېرىنداش، دىنداش، يېقىن قوشنا دۆلەتلەرمۇ پۇرسىتى كەلگەن ھامان خەلقىمىزدىن 'تىنچ تۇرۇش' نى تەلەپ قىلىپ كەلمەكتە. ئۇلارنى قانداق باھالىشىمىز كېرەك؟ ھەتتا دۇنيانى ئالدىنىدا تۇتۇپ تۇرالغۇدەك كۈچلۈك دۆلەتلەرمۇ بىزدىن ۋەتەن-مىللەت، ياكى دىن دەپ توپىلاڭ قىلىپ يۈرمەسلىكىمىزنى ئالاھىدە چېكىلەشمەكتە. ئۇلارغا قانداق پوزىتسىيە تۇتىشىمىز كېرەك؟ قىسقىسى، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ۋەتىنىمىزنى تولۇق

ختايلاشتۇرۇۋېلىشتا يەنىلا ئەنە شۇ 'تىنچلىق' قا بەكلا موھتاج بولماقتا. خۇددى شۇنىڭدەك نۇرغۇن 'ۋەتەنپەرۋەر' لىرىمىز خۇددى شۇ 'تىنچلىق' نى تەلەپ قىلىشىۋاتىدۇ. دۈشمىنىمىز بىزگە ھەر ۋاقىت "تىنچ تۇر!" دەپ بۇيرۇق قىلماقتا؛ ئاتالمىش 'ۋەتەنپەرۋەر' لىرىمىز دەل شۇ بۇيرۇقنى چىقىرىشىدا ئەجەبا بىرەر ئورتاق پىلانلىرى بارمۇ. قانداق؟! مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ بىردىن-بىر مەقسىتى - شەرقىي تۈركىستان خەلقىگە تىنىمىز ۋەھىمە يارىتىپ، بۇ خەلقنىڭ ئانا ۋەتىنىنى تارتىپ ئېلىشنى ئۆزلىرىگە مۇددىئا قىلىپ كېلىۋاتقان ۋەتىنىمىز تەۋەسىدىكى بارلىق خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى تەلتۆكۈس قوغلاپ چىقىرىپ، ۋەتىنىمىز خەلقىنى ھەقىقىي تىنچ تەرەققىيات مۇھىتىغا ئېرىشتۈرۈشتۇر! خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ مەقسىتى بولسا - ۋەتىنىمىزنى بىرمۇ يەرلىك قالمىغان كەم-كۈتسىز خىتاي يۇرتىغا ئايلاندۇرۇۋېلىشتۇر! شۇنداق ئىكەن، بىز خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ بۇ تۈردىكى 'تىنچلىق' تەلپىنى ھەر ۋاقىت ئۈمىدسىزلىككە، مەغلۇبىيەتكە، پاراكەندىچىلىككە، قورقۇشقا ئايلاندۇرۇش ئۈچۈن كۈچ چىقىرىشىمىز شەرت! بۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلار بىزدىن تىنچ تۇرۇپ بېرىشىمىزنى تەلەپ قىلغانىكەن، بىزمۇ ھەرگىز ئۇلارنىڭ ئارزۇسىنى ئىشقا ئاشۇرۇپ بېرىدىغان بۇنداق تىنچلىقنى بەرمەسلىكىمىز شەرت! ئەگەر كىمكى بىزنى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ مۇنقەرزچىلىك ھەرىكىتى جەريانىدا تىنچ تۇرۇشىمىزنى تەلەپ قىلىشىدىكەن،

ئۇنداق كىشىلەر بىزنىڭ دۈشمىنىمىز ھېسابلىنىدۇ! ھېچ بولمىغاندا ئۇنداقلارنى دوستىمىز دېيەلمەيمىز. ۋەتەننىمىزدە تاجاۋۇزچىلىققا قارشى ھەرىكەتلەردە تىنچلىقنى تەلەپ قىلىش — خىتايغا ۋاستىلىك ياردەم قىلىش ھېسابلىنىدۇ. شۇنداق ئىكەن، بۇ خىل تەرغىباتلار ئارقىلىق مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزگە زىيان سالىدىغان، پۈتلىكاشاڭلىق پەيدا قىلىدىغان، ئۈمىدسىزلىك پەيدا قىلىدىغان كىشىلەرنى قىلچە ئىككىلەنمەي خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ قولچومىقى دەپ قاتتىق ئاگاھلاندۇرۇشىمىز، ھەتتا مۇرتى كەلگەندە، زۆرۈر تېپىلغاندا قاتتىق جازالاشقىمۇ تەييار تۇرۇشىمىز لازىم!

1.109 پاسسىپ قارشىلىق كۆرسىتىش

خەلقىمىز ۋە تەنپەرۋەرلىك ئۇقۇملىرىنى تىنچ ھەرىكەتلەر بىلەن تەدرىجىي باغلاشتۇرۇۋېلىش مەجەزى بىلەن بۇنداق پىكىر قىلىش ئۇسۇلىنى يۇقتۇرۇۋېلىشقا باشلىغىنىدىن بۇيان، ئادەتتىكى ئىجتىمائىي پائالىيەتلىرى تۇرماق، ھەتتا ئاددىي تۇرمۇش پائالىيەتلىرى ئۈستىدە ئېلىپ بېرىلىدىغان ھەرقانداق بىر ئىش - ھەرىكەتلىرىنىمۇ "ۋەتەنپەرۋەرلىك ھەرىكىتى بىلەن شۇغۇللىنىۋاتىمىز" دەيدىغان غەلتە ھالغا چۈشۈپ قالماقتا.

ئاتمىشىنچى يىللارنىڭ ئالدىدا ئىشىكىنىڭ ئالدىدىن بىرەر خىتاي تاجاۋۇزچى كەلگۈندىسى ئۆتۈپ قالسىمۇ، ئۇنىڭ كەينىدىن بۇ دۈشمىنىنىڭ ئايىغى تەككەن يەرلەردىن يىرگىنىپ سۈپۈرۈپ - سۇ سېپىپ تازىلاپ چىقىدىغان خەلقىمىز، تەدرىجىي ھالدا ئۆيلىرىگە "خىتايلار ئۈچۈن" دەپ ئايرىم

ئىستاكان ساقلاپ قويدىغان، ئۇندىن كېيىن خىتايلارنى تىنچ ۋاستىلار بىلەن يېڭىپ چىقىش يوللىرى دېيىشىپ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن ئىچ قويۇن - تاش قويۇن بولۇشقا قاراپ ماڭدىغان يولغا يۈزلەندى. بۇ تۈردىكى پاسسىپ 'قارشىلىق كۆرسىتىش' ھەرىكەتلىرى قورچاق مەمۇرىي خىزمەتچىلەر، زىيالىيلار، تېخنىك - ئېنجنېرلار، ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئارىسىدا بارلىققا كېلىپ كۈنساين يېيىلىشقا باشلىدى. خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قارشى تۇرۇشتا ئۇلارنىڭ "ئىچىگە كىرىۋېلىپ ھەرىكەت قىلىش" سەپسەتسىنىڭ تەسىرىدە، ھەممە خىتايچە ئۆگىنىشكە، ھەتتا بالا - چاقىلىرىنىمۇ خىتايچە مەكتەپلەرگە بېرىشكەچە بېرىپ يەتتى. خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى دەسلەپتە، بۇ خىل قىزغىنلىقنى يەرلىكلەرنى ئاسسىمىلياتسىيە قىلىشنىڭ بىر پۇرسىتى دەپ تونۇغان بولسىمۇ، كېيىنچە خەلقىمىزنى ئاسسىمىلياتسىيە قىلىپ خىتايلار ئۈچۈن ئىشلىتىشنىڭ ۋەتىنىمىزنى كەڭ كۆلەمدە خىتايلاشتۇرۇش سىياسىتىگە توسالغۇلۇق يارىتىلىدىغانلىقىنى سەزگەندىن كېيىن، خىتاي تاجاۋۇزچى كاتتىۋاشلىرى ھەرخىل باھانىلەرنى كۆرسىتىپ يەرلىكلەرنىڭ خىتايچە ئۆگىنىشىگە سۈنى چەكلىمىلەر پەيدا قىلىشقا كىرىشىدۇ. يەنى، خىتايچە مەكتەپلەردە ئوقۇيدىغانلار، زاۋۇت، كان ۋە كارخانىلاردا، ھەربىي خىزمەتلەردە ۋەزىپە ئۆتەيدىغانلارغا پەۋقۇلئاددە تۆۋەن مائاش، ھەددىدىن تاشقىرى تار ئۆي، خىتاي ئاشخانىلىرىدا تاماق يېيىش، خىتايلار بىلەن بىرگە يېتىپ قويۇش قاتارىدىكى سۈنى باھانىلەرنى شەرت قىلىپ

كۆرسىتىشىپ، يەرلىكلەرنى سانائەت ۋە شەھەر تۇرمۇشىدىن يىراقلاشتۇرۇشقا كىرىشىدۇ. ”دۈشمەننىڭ ئىچىگە كىرىۋېلىپ تۇرۇپ دۈشمەننى يېڭىپ چىقىش، دۈشمەن بىلەن پۈتۈن سەپلەر بويىچە رىقابەتلىشىپ ئۆتۈپ چىقىش، ...“ سەپسەتسىدىن كېلىپ چىققان بۇ خىل پاسسىپ قارشىلىق كۆرسىتىش پائالىيەتلىرى تېز ۋاقىت ئىچىدىلا ئۆزىنىڭ غايىسىنى يوقىتىپ، بۇ ئۇسۇلنى جان ساقلاشنىڭ بىر ۋاستىسى قىلىۋالدىغان، دۈشمەننى ئادەتتىكى ئادەملەر، ھەتتا ئارىلىشىپ ئۆتۈشكە، دوستلىشىشقا بولىدىغان ئادەملەر دەپ تونۇيدىغان ھالغا بېرىپ يېتىپ، دۈشمەن كۆز قارشى تەدرىجىي مۇجمەللىشىپ، ئاخىرى بېرىپ خىتايغا ياللانما بولۇشنىڭ بىر ۋاستىسىغا ئايلىنىپ كەتتى.

بۇ تۈردىكى پائالىيەتلەر ئاساسەن پىلانسىز، تەشكىلسىز، يوشۇرۇن تەشۋىقاتسىز شەكىلدە تەرغىب قىلىنغاچقا، خىتايلار ئارىسىغا رىقابەت ئۈچۈن دەپ كىرگەن نۇرغۇنلىغان جەڭگىۋار كادىرلار، ئىشچى-خىزمەتچىلەر، زىيالىيلار، نۇرغۇنلىغان ياش ئەۋلادلار تەدرىجىي شەكىلدە مىللىي غۇرۇرنى، مىللىي ئەقىدىسىنى، مىللىي ئەخلاقىنى يوقاتقان مەنپەئەتپەرەس، چىرىك، ھەتتا ئۆز مىللىتىنىڭ نامىدىن، مىللىي تارىخىدىن، مىللىيچە نام-شەرىپىدىن، مىللىي يېمەك-ئىچمەك، كىيىم-كېچەكلىرىگە ئوخشاش مىللىي ئۆرپ-ئادەتلىرىدىن، دىنىي ئېتىقاتلىرىدىن، مىللىي تىل-يېزىقلىرىدىن، مىللىي ئىجتىمائىي مۇناسىۋەتلىرىدىن ئاشكارا

يىرگىنىدىغان 'سۈنئى مىللەت' تەبىقە كىشىلىرىدىن بولۇپ يېتىشىپ چىقتى. نەتىجىدە تا بۈگۈنگىچە ئۆز ئانا تىلىدا راۋان سۆزلىيەلمەيدىغانلار، ئۆزىنىڭ ئىسمىنىمۇ ئېنىق تەلەپپۇز قىلىپ يازغىلى بولمايدىغان ئون نەچچە مىڭ خىل خىتايچە شەكىللەرنى خەت دەپ ئون نەچچە يىل ۋاقىت سەرپ قىلىپ يادلاشنى بىلىم دەپ تونۇيدىغان بۇ كىشىلىرىمىز، ئوتتۇز ئىككى ئاددىي ھەرپتىن تەشكىل تاپىدىغان مىللىي يېزىقىمىز ئۈچۈن بىرنەچچە ھەپتىلىك ۋاقىتنى قۇربان قىلىشقا بەرداشلىق بېرەلمەي بىر ئۆمۈر تونۇماي ئۆتۈپ كېتىشكە رازى ھالەتتە تۇرماقتا. ئۇلارنىڭ مېڭىسى شۇنچىلىك قوچۇۋېتىلگەنكى، ھەرقانداق بىر تىل-يېزىق نەچچە ئون خىل مەخسۇس تاۋۇش بەلگىلىرى بىلەنلا ئىپادىلىنىدۇ دەيدىغان ئەقەللىي ساۋاتنىمۇ قوبۇل قىلالماي، نەچچە ئونمىڭ خىل رەسىم بىلەن سۆز ئىپادىلەشتەك قالاڭلىقنى مەدەنىيەت، سەۋىيە دەپ تونۇيدىغان ھالغا كەلتۈرۈلگەن. شۇ سەۋەبتىن بەزى كىشىلەر خىتايچە ساۋات چىقارغانلارنى ئايرىم مىللەت دەپ تونۇشنى تەشەببۇس قىلىدىغان ھەزىلەرنىمۇ چىقىرىشماقتا. بۇ تۈردىكى كىشىلىرىمىزنىڭ مىللەت تەقدىرىنى قانچىلىك چۈشىنىپ كېتەلەيدىغانلىقىنى ئويلىنىشقا توغرا كېلىدۇ. بۇ دېگەنلىرىمىزدىن خىتايچە بىلىمگەنلىك شەرەپ دېگەن ئوقۇمنى كەلتۈرۈپ چىقىرىۋالماستىكىمىز كېرەك. خىتايچە بىلىمگەن بىرسى، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قارشى جەڭ قىلىشتا ئىنتايىن مۇھىم بىر قورالدىن مەھرۇم قالغانلىقىنى ئېتىراپ قىلىشى لازىم.

مەسىلىنىڭ تۈگۈنى، بىز خىتايچە بىلىشىمىزدە قانداقتۇر ۋەتىنىمىز خەلقنىڭ ئىلىم-پەن سەۋىيىسىنى خىتايلارنىڭ سەۋىيىسىگە يەتكۈزۈشكە ياكى ئۇلاردىن ئۆتۈپ كېتىشكە تىرىشىش ئەمەس، بەلكى، خىتاي تىلىدىن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا زەربە بېرىشتە ئۈنۈملۈك پايدىلىنىشنى تۈپكى مەقسەت قىلىشىمىز كېرەك. شۇ سەۋەبتىن خىتاي تىلىنى راۋان بىلگەن كىشىلىرىمىزنى مىللىي مۇستەقىللىق كۆرۈشىگە جەلپ قىلىش ئۈچۈن يوشۇرۇن تەشۋىقاتنى كۈچەيتىشىمىزگە توغرا كەلمەكتە. شۇنىڭغا ئىشىنىشكە بولىدىكى، خىتايچە بىلىدىغانلارنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق كۈرىشىمىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكىتىگە جەلپ قىلىنىشى مۇقەررەر تۈردە قىياس قىلىنماس ئۇنۇقلارنى قولغا كەلتۈرۈشىمىزگە تۈرتكە بولالايدۇ.

ئەسلىدە بۇ ھالەتكە كېلىشنىڭ دەسلىپى بەلكىم، بۇنداق كىشىلىرىمىزنىڭ ئىلىم-پەننىڭ قۇدرىتىگە قىزىقىشىنى ئاساسى مۇددىئاً قىلىشىدىن بولدى دېيىشكىمۇ بولىدۇ. نۇرغۇن كىشىلىرىمىز بىرەر يۈزىمىڭ خىتاي تاجاۋۇزچىسى بار ۋاقتىدا، ئۇلارنىڭ نوپۇسى سۈنئىي كۆپىيىپ نەچچە مىليوندىن ئېشىپ كېتىدىغانلىقىنى، خەلقىمىزنىڭ خىتاي پۇرتلىرىدا ئايلىنىپ يۈرۈپ ئوقۇش پۇرسىتىگە خىتايلاردەك ئېرىشەلمەيدىغانلىقىنى خىيالغىمۇ كەلتۈرمەي، بىلىم جەھەتتە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىدىن ئۈستۈنلۈككە ئېرىشىۋېلىپ، ئاندىن خىتايلاردىن ھەق تەلەپ قىلىش ئاساسىنى يارىتىۋېلىش خام

خىياللار بىلەن بىلىم ئۆگىنىشكە ئاتلانغان دېيىش مۇمكىن. ئاللاننىڭ يارىتىش قانۇنلىرى ئاساسىغا قۇرۇلغان تەبىئەت قانۇنىيەتلىرىنى ئۆگىنىش، تەتبىق قىلىش، كەشىپ قىلىش پائالىيىتى ئىنسانغا تەڭداشسىز روھى لەززەت يارىتىدىغانلىقى ئۈچۈن، كىشىلىرىمىز تەدرىجىي ھالدا مۇددىئالىرىنى نوقۇل ئىلىم ئۈچۈن ئىلىم ئۆگىنىشكە بۇرۇۋەتتى. يەنى ئىلىم-پەننىڭ ئىنسانىيەت ئورتاق مۈلكى بولۇشتەك ئەۋزەللىكى ۋە تەبىئەت قانۇنلىرىغا خىلاپ ئاتېست ماتېرىيالىستىك قاراشلارنىڭ تەسىرىدە، بۇ كىشىلىرىمىزنى مىللەت-ۋەتەن تونۇمايدىغان ئىنتېرناتسۇنالىستلار دەرىجىسىگە كۆتۈرۈۋېتىپ، ئىلمىي خىزمەتلىرىنى مىللىي ھۆرلۈك، ۋەتەن مۇستەقىللىقى ئۈچۈن قانات يايدۇرۇش دەيدىغان ئىستەكلىرىنى ئۇنتىغۇزدى. نەتىجىدە ئىلمىي پائالىيەتلەرگە كىم ياردەم قىلىۋاتقان بولسا ئۇنىڭ گېپىنى قىلىشىدىغان، ئۇلارنىڭ تەلىپى بويىچە ئىش قىلىدىغان زامانىۋى قۇللارغا ئۆيلىنىپ كېتىشتى! ئۇلارنىڭ ئىلىم-پەن سۆيگۈسى مىللەت ۋە يۇرت سۆيگۈسىنىڭ ئۈستىگە چىقىۋالغىنى ئۈچۈن، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىدىن كۆپ پەرق قىلىپ كېتەلمەيدىغان ئىلمىي خادىملارغا ئايلىنىپ كېتىشمەكتە. بۇ ئەھۋال ئوتتۇز-قىرىق ياشنىڭ ئۈستىدىكى مىللىي خادىملىرىمىز ئارىسىدا ئالاھىدە گەۋدىلىك بولۇپ ئىپادىلەنمەكتە!

خەلقىمىزنى ئويغىتىشتا ئىنتايىن مۇھىم يەر ئالغان ئەدەبىيات-سەنئەت ساھەسىدىكى مىللەتچىلىك ھەرىكەتلىرىمۇ

باشتىن - ئاخىرى تىنچلىق پاتىقىغا پىتىپ قالغاچقا، مىللەتنى ئويغىتىش ئورنىغا دۈشمىننى مەدھىلەشىدىغان، مىللىي غۇرۇرنى پەس كۆرۈشىدىغان تۈسكە كەلتۈرۈلدى. شۇ سەۋەبتىن قىرىق - ئەللىك يىل مابەينىدە «ئويغانغان زېمىن» رومانغا ئوخشايدىغان ئىنتايىن ئاز ساندىكى ئىجادىيەتلەرنى مىللىي ئەدەبىيات - سەنئەت ئەسەرلىرى دېيىشكە بولىمۇ، مۇتلەق كۆپچىلىكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى، ۋەتەن خائىنلىرىنى، مىللىي غالچىلارنى مەدھەلەش ۋە مىللىي تارىخىمىزنى بۇرمىلاش، مىللىي غۇرۇرىمىزنى، مىللىي ئەنئەنىلىرىمىزنى، دىنىي ئېتىقاتلىرىمىزنى مازاق قىلىشتىن نېرى بارالمىدى. بولۇپمۇ كوممۇنىست خىتايلارنىڭ ئىنسان قېلىپىدىن چىققان مۇتەئەسسەپ، قالاق كۆز قاراشلىرىنىڭ تەسىرىدە نادانلىقنى، نامراتلىقنى، ئەقىدىسىزلىكنى مەدھىلەشتەك دۇنيادا ئاز كۆرۈلىدىغان بىمەنىلىكلەرمۇ مۇتلەق كۆپ سانلىق ئەدەبىيات - سەنئەت ئەسەرلىرىنىڭ ئاساسى تېمىسى بولۇپ كەلدى. شۇ سەۋەبتىن تا بۈگۈنگىچە دۇنياۋى سەۋىيە تۇرماق، ئۆز مىللىتىمىز دائىرىسىدىمۇ تىلغا ئالغۇچىلىقى بار تۈزۈكرەك بىرەر 'ئەسەر' ئوتتۇرىغا چىقىپ باقمىدى. بۇنىڭ ئورنىغا مىللىي مەدەنىيىتىمىزنى خاراب قىلىدىغان، خىتايلاشتۇرۇلغان، يېقىنقى تارىخىي ۋەقە تەسۋىرلىرىنى يا رۇسلارنىڭ، يا خىتايلارنىڭ، ھەتتا بىرتانىيە ئىمپېرىيىسىنىڭ كۈشكۈرتىشىدىن پەيدا بولغان، خەلقىمىزدە بۇنداق بىر قوزغىلىشقا ئېھتىياجى يوق ياكى بۇنچىلىك ئەقلى بار يېتەكچىلەر يوق ئىدى دەيدىغان

ئەسەر، لەر ھەممىلا يەرنى قاپلاپ كېتىدىغان پاجىئەلىك ۋەزىيەت شەكىللەنمەكتە. ھېچ بولمىغاندا خەلقىمىزدىن ئۈمىد قالمىغانلىقىنى ئاساسى مەزمۇن قىلىدىغان ئۈمىدسىزلىك پۇراپ تۇرىدىغان ماقالا-ئەسەرلەر كەڭ يامراپ كەتمەكتە. بىزنىڭ يازغۇچىلىرىمىز تەرىپىدىن يوشۇرۇن يېزىپ تارقىتىلىدىغان ۋەتەن تەقدىرىنى ھەل قىلىش توغرىسىدىكى بىرەر نەزەرىيىۋى ئەسەر، رومان، ھېكايە ياكى ماقالىلەرنى تا بۈگۈنگىچە يوشۇرۇن ئۇچرىتىشقا بولمايدۇ. بۇنداق بىر ئاقىللار مۇھىتىدا، بۇ خەلقتىن يەنە نېمىنى كۈتەلەيمىز؟ ياكى بۇنداق تەشۋىقات مۇھىتلىرىنىمۇ خىتايىلار يارىتىپ بېرىشى كېرەك دەپ قارامدۇقيا؟ "مىللىي ئازادلىق ھەرىكەت ئۇسۇلىغا دائىر ئەسەرلەر يېزىق شەكلىدە يېزىلمايدۇ، قايسى بىر ئەلدە قايسى بىر يوشۇرۇن تەشكىلات بۇنداق ئەسەرلەرنى يېزىپ يوشۇرۇن تارقىتىپ بېقىپتۇ؟" بۇنداق غىدىقنى كەلتۈرىدىغان سۆزلەرنى بىزنىڭ ئاقىللىرىمىزدىن پات-پاتلا ئاڭلاپ تۇرىمىز. دۇنيادىكى شۇنچە نۇرغۇن دۆلەتلەر مىليونلىغان ھەربىي كۈچلىرىگە، پەۋقۇلئاددە ۋەزىپە ئۆتەيدىغان ئەسكەرلىرىگە، دۆلەت جاسۇسلۇق تەشكىلاتلىرىغا، نۇرغۇن ئەللەردىكى پارتىزان تەشكىلاتلىرىغا كىتابخانلاردا زادىلا ئۇچراتقىلى بولمايدىغان بۇنداق ماتېرىيال يېزىق شەكلىدە زادىلا تارقىتىلماسمىدۇ؟ شۇنچە نۇرغۇن ھەربىي مەكتەپلەردە نېمە ئوقۇتۇلىدىغاندۇ؟ مىللىتىنى پارقىرىتىش ئۇسۇلى، مەشكە دەسسەش ئۇسۇللىرى، پاراتتىن ئۆتۈش، سالام بېرىش قائىدىلىرىنىلا ئۆگىتەمدىغاندۇ؟ ياق!

ئۇ يەرلەردە قانداق قىلغاندا ئەڭ ئۈنۈملۈك شەكىلدە ئادەم ئۆلتۈرۈشكە بولىدىغانلىقى توغرىسىدىكى تەلىماتلار نوختىلىق دەرس قىلىپ ئۆتۈلدۇ! ياكى بولمىسا بىزنىڭ ئاقىللىرىمىزنىڭ دېيىشىچە بولغاندا، بۇنداق كىتاب-ماتېرىياللار بولغان تەقدىردىمۇ مۇتلەق تۈردە مەخسۇس مەكتەپلەردىلا ئۆگىتىلىشى شەرتمۇ؟ قېنى ئەمەس، شۇ ئاغىنىلىرىمىز بىزگىمۇ شۇنداق بىرەر مەكتەپ ئېچىپ بەرمىسۇنمۇ؟! بۇ تۈردىكى ئاقىللىرىمىز دېمەكچىكى، “جاھاننى مالماتاڭ قىلىۋېتىدىغان بۇنداق تەشۋىقاتلارنى قەتئىي چەكلىشىمىز كېرەك!”

بىزنىڭ دىنىي ئەربابلىرىمىزمۇ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى تەرىپىدىن تار بىر بۇلۇڭغا قىستاپ قويۇلغان دىنىي ئېتىقات پائالىيەت سورۇنلىرىمىزنى كومپارتىيىنىڭ ئارزۇلىرىنى تەرغىب قىلىشىدىغان، چېكىدىن ئاشقان مۇتەئەسسىپلىكنى ۋە بىردىن-بىر ياراتقۇچىمىزنىڭ بىزگە ئامانەت قىلىپ بەرگەن ئىنتايىن قانۇنىيەتلىك ھەرىكەت قىلىپ تۇرىدىغان ماددىي دۇنيانى بىلىش، تەتقىق قىلىش ۋە پايدىلىنىش ئىشلىرىنى بىراقلا شەيتاننىڭ ئىشى دەيدىغان خەلقىمىزنى قاراڭغۇلۇقلارغا باشلاپ كېتىدىغان قالاقلارنى ‘دىن’ دەپ تەشۋىق قىلىدىغان، ۋەتەن مۇنقەرزلىكىنى، مىللەتنىڭ قۇلچىلىقىنى، مۇستەملىكە ئىدىيىلىرىنى تەرغىب قىلىشىدىغان سورۇنغا ئايلاندۇرۇپ قويۇشتى. ھەتتا ۋەتەنگە تۆھپە قوشۇش، خەلققە خىزمەت قىلىش قاتارىدىكى ئىشلارنىمۇ بىراقلا دىندىن چىققانلىق دەپ ئېلان قىلىشماقتا. نەتىجىدە، ۋەتەننىمىزدىكى

كەڭ مۇسۇلمانلار ئارىسىدا خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن يارىشىشنى رەت قىلىشقا پېتىنالماسلىق، ئېتىقادىدىن گۇمان قىلدۇرىدىغان ۋە سوۋۇتۇلىدىغان موللا قاراشلىرىغا رەددىيە بېرەلمەيدىغان، نادانلىق، نامراتلىق، قۇللۇققا ئۈندەيدىغان تەشۋىقاتلارغا رەددىيە بېرەلمەيدىغان ھالەت شەكىللەنمەكتە. يەنى ئىسلام دىنىنىڭ ئالادىدىن باشقا مەخلۇققا قۇللۇق قىلىشتىن چەكلەيدىغان بۈيۈك بىر دىننى پۈشكەل ھەققىگە ئېرىشىش ۋاستىسىغا ئايلاندۇرۇپ قويۇشۇپ، خىتايغا تىنچ تۇرۇپ بوي سۈنۈشنى ۋاجىپ دەپ تەرغىب قىلىدىغان ھالغا ئايلاندۇرۇش ئۈچۈن تىرىشماقتا!

قىسقىسى، خەلقىمىز بۇ يېرىم ئەسىر ئىچىدە تىنچلىق تەرغىباتچىلىرىنىڭ تەسىرىدە پۈتۈن سەپلەر بويىچە يىمىرىلىش ھالىتىگە كەلتۈرۈلمەكتە. خەلقىمىز ھەر تەرەپتىن كېلىۋاتقان بۇنچە دەبدەبىلىك تىنچلىق مۇبالىغىلەر ئىچىدە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ھەقىقىي ئەپتى-بەشىرىلىرىنى كۆرۈپ تۇرۇقلۇقمۇ، ئۆتمۈشتىكى دۈشمىنىگە قارشى كەسكىنلىك بىلەن جەڭگە ئاتلىنىدىغان شەجەرىلىرىنى ئۆزلىرىنىڭ 'ئىلغار' پىكىرلىرىگە زادىلا سىغدۇرالمىي، ئەڭگۈشتە قىلىۋېلىشقان 'تىنچ ھەرىكەت قىلىش' دەپ تونۇغان ئۇسۇللار بىلەن ئۆزىنى قوغداشقا كىرىشىپ كەتتى. مەسىلەن: مىللىي كىيىم-كېچەك كىيىشتە چىڭ تۇرۇش، مىللىي تىلدا سۆزلىشىشتە چىڭ تۇرۇش، مىللىي كونا يېزىقتىن پايدىلىنىشتا چىڭ تۇرۇش، مىللىيچە نەغمە-ناۋا قىلىشتا چىڭ تۇرۇش، ھەتتا قولدا

پولۇ يېيىش، دېرىزىسىگە پەردە، تېمىغا گىلەم ئېسىش، ... قاتارلىقلارنىمۇ ۋەتەنپەرۋەرلىك، مىللەتسۈيەرلىك، مىللىي كۈرەشنىڭ ئەڭ ئۈنۈملۈك بىر تۈرى دەيدىغان بىمەنە 'كۈرەش يوللىرى' ئىچىگە چۆكۈپ كېتىشتى! بۇ ھالەت تېخىمۇ تەرەققىي قىلىپ، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئالدىدا ناخشا ئېيتىپ ئۇسۇل ئويناپ بېرىش، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ بېشىغا زورلاپ دوپپا كەيگۈزۈش، ۋەتىنىنى، مىللىي-تەبىئىي بايلىقلىرىنى، ياۋاش-يۇمشاقلىق، ساددا-ئاقكۆڭۈللۈك، مەرت-مېھماندوستلۇق قاتارىدىكى مىللىي ئۆرپ-ئادەتلىرىنى دۈشمىنىگە ماختاپ بېرىشلەرنىمۇ ئاجايىپ جاسارەتلىك ۋەتەن قۇتقۇزۇش ھەرىكىتى دەپ تونۇيدىغان ھالغا كېلىشتى! تېخىمۇ ئېچىنىشلىق يېرىمىز شۇكى، ۋەتەنپەرۋەرلىك، مىللەتچىلىكتىن ئىبارەت بۇ گۈزەل ئۇقۇم بىزنىڭ دەۋرىمىزگە كەلگىنىدە شۇنداق چاكنى دەرىجىگە، ئاسان ئىشلار قاتارىغا، ئاددىي ئىشلار ھالىغا چۈشۈرۈۋېتىلگەنلىكى، قاۋاقخانلاردا مەستلەرنىڭ ئاغزىدا، خىلوەت قاراڭغۇلۇقلاردا، بۇزۇقچىلىقنىڭ ئۇۋىسى بولغان مېھمانخانلارنىڭ ياتاقلىرىدا، زەھەرلىك چېكىملىك چەككۈچىلەرنىڭ ئاغزىدا 'ۋەتەن، مىللەت' توغرىسىدىكى ئاھ ئۇرۇشلار سۆزلىنىپ يۈرىدىغان بولدى! ئۇلار ۋەتەن، مىللەت دەردىدە ئىچىۋاتارمىش، چېكىۋاتارمىش! دېمەك، "ۋەتەنپەرۋەرلىك، مىللىي قۇتقۇزۇش ھەرىكىتى" ئۈچۈن بىزنىڭ ھەممە كىشىمىز ئۆزىگە يارىشا بىرخىل "تىنچ ھەرىكەت شەكلى" تېپىۋېلىشقان. نەتىجىدە ۋەتىنىمىزدە ھەممە كىشى دېگۈدەك 'ۋەتەنپەرۋەر'، ھەممە

كىشى دېگۈدەك ”ۋەتەننىڭ تەقدىرى ئۈچۈن باش قاتۇرۇشۇۋاتقان“ غەلىتە مەنزىرە بارلىققا كەلگەن!

بىز بۇ يەردە يەنە مۇنداقمۇ بىر مەسىلىنى ئالاھىدە تەكىتلەپ كۆرسىتىشنى توغرا تاپمىز: ۋەتەنپەرۋەرلىك ھەرىكىتىمىزنىڭ ئىنتايىن مۇھىم ’كۈرەش ئۇسۇللىرى‘ دىن بىرسى قىلىۋېلىنغان ”ۋەتىنىمىزنىڭ تەبىئىي بايلىقلىرىنى كۈچەپ تەشۋىق قىلىش ئارقىلىق، دۇنيا جامائىتىنى ۋەتىنىمىزنىڭ تەقدىرىنى ھەل قىلىش پائالىيىتى ئەتراپىغا جەلپ قىلىش“ ئۇسۇلى، ۋەتىنىمىزگە چەتئەللىكلەرنى جەلپ قىلىش ئورنىغا، تېخىمۇ كۆپ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ۋەتىنىمىزگە ئېقىپ كېلىشى ئۈچۈن رىغبەتلەندۈرگۈچى ۋاسىتىلىك تەشۋىقات بولۇپ رول ئوينىماقتا. بۇ مەقسەتتە تەرغىب قىلىنىۋاتقان يەر ئاستى بايلىق زاپىسى ھەققىدىكى مەلۇماتلار شۇنداق چۆچۈتكۈدەك مۇبالىغىلەشتۈرۈۋېتىلگەنكى، گويا ۋەتىنىمىزنىڭ يەر ئاستى نېفىت بايلىق زاپىسى، تەبىئىي گاز زاپىسى، كۆمۈر، تۆمۈر، مىس، خروم، ئۇران، سىيرەك مېتال زاپىسى قاتارلىقلار دۇنيادىكى باشقا يەرلەردىكى يەر بايلىقى زاپىسىنىڭ نەچچە ھەسسىسىگە تەڭ كېلەرمىش! ئەسلىدە بۇ تۈردىكى يەر ئاستى بايلىق زاپىسىلىرى مىليونلىغان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى جەلپ قىلىپ ’بىرلىكتە پايدىلىنىش‘ قىلا ئەمەس، يەرلىك خەلقلەرنىڭ كەلگۈسى ئېھتىياجىغا يېتىشىدىنمۇ ئەنسىرەشكە تېگىشلىك ئاز ئىكەنلىكى ھەممىگە ئېنىق بىر ئەھۋال. ئۇنىڭ ئۈستىگە ۋەتىنىمىزنىڭ

جۇغراپىيىلىك ئورنىمۇ بۈگۈنكى دۇنيا سەۋىيىسىدىن ئالغاندا شۇنداق ناچار بىر ئورۇنغا جايلاشقانكى، ئەتراپى دۇنيادا كەم كۆرۈلىدىغان ئېگىز قاقاس تاغلار بىلەن ئورالغان بولۇپ، بۇ يەردىن مەيلى بىرەر دېڭىز بويىغا ياكى بىرەر تۈزلەڭلىككە چىقىدىغان يول ياساش مەسلىسىمۇ بۈگۈنكى ئىنسانلارنىڭ قۇربى يېتىدىغان دەرىجىدە ئەمەس. بۇنى ئاز دەپ ۋە تىنمىزنىڭ ئىچكى قىسمى دۇنيادا كەم كۆرۈلىدىغان شارائىتى ناچار چۆللۈك ۋە قۇرۇق تاغلار بىلەن قاپلانغان بولۇپ، بۇنداق بىر زېمىندا تېرىقچىلىق ئىشلىرى بىلەن شۇغۇللىنىمەن دەيدىكەنمىز، يېگانە يەر ئاستى سۇلىرىغىلا تايىنىشقا مەجبۇر دېسەك ئانچە مۇبالىغە قىلىۋەتكەن بولمايمىز. بۇنداق بىر يەردە ئىگىلىكنى تەرەققىي قىلدۇرۇپ دۇنيا سەۋىيىلىرىدە بىر تۇرمۇش كەچۈرمەن دەيدىكەنمىز، پەۋقۇلئاددە زور مەبلەغ ۋە قىياس قىلىنماس يۈكسەك پەن-تېخنىكا بىلىملىرىگە، شۇنىڭدەك يەنە مىليونلىغان يۇقىرى تېخنىكىلىق ئىشچى قوشۇنىغا ئېھتىياجلىقىمىز. بۈگۈنكى قۇللۇققا چۈشۈرۈلگەن ھالىتىمىزدە، مىللىي مۇستەقىللىقىمىزنى قولغا كەلتۈرمەي تۇرۇپ بۇنداق زور كۈچكە ئېرىشىمەن دەيدىكەنمىز، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ باسقۇنچىلىقىغا يول قويۇش بىر مۇقەررەلىك بولۇپ قالدۇ. يەنى، بۈگۈنكى شارائىتىمىزدا ۋە تىنمىزنىڭ تەبىئىي بايلىقىنى مۇبالىغە قىلىپ كۆپتۈرۈپ كۆرسىتىشىمىز، خىتاي تاجاۋۇزچى ئېقىمىنى يېڭى بىر دولقۇن ھالىتىگە كەلتۈرۈۋېتىش رولىنىلا ئوينايدۇكى، ھەرگىزمۇ مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىز ئۈچۈن پايدىسى

بولمايدۇ! دېگەندەك، ئۆتكەن يېرىم ئەسىر جەريانىدا
 ”شىنجاڭ ئەزەلدىن، بىر ياخشى ماكان، يەر بايلىقى مول،
 تۇرمۇش پاراۋان، ...“ دەپ ئەللىك يىل ۋارقىرىشپ ئەللىك
 مىڭغا يەتمەيدىغان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ سانىنى ئون
 مىليونلۇق ئاپەت ھالىتىگە كەلتۈرۈشنى ‘ئىشقا ئاشۇرغان’
 بولدۇق. ئەمدى بۇ ناخشىمىزنى تېخىمۇ مۇبالىغەشتۈرۈپ
 ئېيتىپ يەنە قانچە مىليونلۇق خىتاي تاجاۋۇزچىسىنى
 كەلتۈرۈۋېلىشقا ئۇرۇنۇۋاتىمىز؟ شۇنى ھەرگىز ئۈنتۈمايلىكى،
 دۇنيا زومىگەر كۈچلىرى ئەرەب يېرىم ئارىلى ئەتراپىدىكى
 ئون نەچچە مىليارد توننىلىق نېفىت زاپىسى بايلىقىدىن
 ئەركىن پايدىلىنالىشى ئۈچۈن، كاسپىي دېڭىزى ئەتراپىدىكى
 نەچچە مىليارد توننىلىق نېفىت زاپىسىنى ئەركىن قولغا
 كەلتۈرۈلىشى ئۈچۈن، رۇسىيەنىڭ ئافغانىستان ئارقىلىق
 ئىسسىق دېڭىزلارغا يول ئېچىۋېلىپ پارس قولتۇقى نېفىت
 بازىرىنى قولغا چۈشۈرۈۋېلىشىغا توسالغۇلۇق قىلىشى ئۈچۈن،
 ... يۈز مىلياردلىغان دوللار پۇل سەرپ قىلىپ شۇ يەرلىك
 خەلقلەر ئارىسىدا نېمە ئويۇنلارنى ئوينىمىغان ۋە قانچىلىغان
 پاجىئەلەرگە سەۋەب بولۇۋاتىدۇ؟ ئەجەبا ۋەتىنىمىز تەۋەسىدىكى
 ”ئوتتۇز-قىرىق مىليارد توننا، ھەتتا بىرەر يۈز مىليارد توننىغا
 يېقىن يەر ئاستى نېفىت زاپىسى“ نى دۇنيا ئىلغار كۈچلىرى
 خىتايچىلىكمۇ بىلەلمەي قالغانىدۇ؟ ياكى بولمىسا ئۇلارنىڭ
 بۇ ھەقتىكى ئىشلارغا مۇناسىۋەتلىك ئۇچۇرلاردىن كۆزىنى
 ئېچىپ قويۇش، تا بىزنىڭ تىنچلىق تەرغىباتچىلىرىمىزنىڭ
 سەۋىيىسى شۇ دۇنيا ئىلغار كۈچلىرىنىڭكىدىنمۇ ئېشىپ

كەتكە نىمىدۇ؟ شۇنى ئۈنۈملىكى، خىتايغا لازىم بولۇۋاتقىنى يالغۇز ۋە تىنمىزنىڭ 'يەر ئاستى بايلىق' لىرىلا بولماستىن، بەلكى يۈز مىليونلىغان خىتايلارنى جايلاشتۇرالىغىدەك بوزەكلەرگە تەۋە بىرەر زېمىندۇر! بۇ نۇقتىدىن ئالغاندا، ۋە تىنمىزنىڭ بايلىقىنى تەرغىب قىلىش پائالىيىتى — ماھىيەتتە خىتاي تاجاۋۇزچى ئېقىنى يارىتىشنىڭ ۋاسىتىلىك رىغبەتلەندۈرگۈچىسىلا بولۇپ قالدۇ، خالاس!

يىغىپ ئېيتقاندا، يۇقىرىقىدەك ئاتالمىش 'ۋە تەنپەرۋەرلىك ھەرىكەتلىرى' نىڭ ھەممىسى 'تىنچلىق ھەرىكەت شەكلى' نىڭ ئىپادىلىرى بولۇپ، ئۇلارنىڭ ھەممىسىلا ئۆزلىرىنىڭ بۇ خىل 'ۋە تەن قۇتقۇزۇش پائالىيەتلىرى' ئۈچۈن تىنچ مۇھىتقا بەكلا موھتاج! بۇلار خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ بىزدىن كۈتىدىغان ھەرىكەت شەكىللىرى ئەمەسمۇ؟ بىز ئەنە شۇ خىلدىكى ھەرىكەت شەكىللىرىنى تاللىۋالغىنىمىز ئۈچۈنلا خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى قىرىق بەشىنچى يىلىدىكى قىرىق مىڭ كىشىلىك تاجاۋۇزچى نوپۇسىنى بۈگۈنكى ئون مىليونلۇق ئاپەت ھالىتىگە قورقماي كۆپەيتىۋالدى! بۇ خىل تىنچ ۋە زىيەتنى ھەرقانداق بىر كىشى بۇزۇۋېتىشكە ئۇرۇنىدىكەن، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى دەرھال ھەرىكەتكە كېلىپ جازالاشماقتا. بۇنىڭ نەتىجىسىدە ۋە تىنمىزدىكى سىياسىي 'جىنايەتچىلەر' قاتلىمىدا بىرەر-يېرىم ئېغىز 'ۋە تەن-مىللەت' دەپ قويغانلىكى كىشىلەر، ھەتتا ئۇلارنىڭ ئىشى ئوغرى-قىمارۋازلىق ياكى ھاراقكەش-پاشىۋازلىق

بولسۇن، 'مىللەتچى'، 'ۋەتەن بىرلىكىنى بۆلگۈچى' قىپقىزىل
 'ئىنقىلابچى' لار نامى بىلەن توشۇپ كېتىدىغان كۈلكىلىك
 مەنزىرە شەكىللەندى. بۇنىڭغا ئەگىشىپ، خەلقىمىز بۇ خىل
 'تىنچ ۋەتەن قۇتقۇزۇش ھەرىكىتى' نى تېخىمۇ 'يەر ئاستى'
 غا كۆچۈرۈشۈپ، كىشىلەر چۈشىدىمۇ "ۋەتەن-مىللەت" دەپ
 چۆيۈپ سېلىشىدىن ئەنسىرىشىدىغان، ھەقىقىي ۋەتەن
 خائىنلىرىمۇ كىشىلەرنىڭ يۈرۈش-تۇرۇشى، گەپ-سۆزلىرىدىن
 پۇتاق چىقىرىشىپ 'مىللەتچى-بۆلگۈنچى' ئوۋلايدىغان مەنزىرە
 بارلىققا كەلدى! بۇنىڭ ئاقىۋىتىدە، نۇرغۇنلىغان ۋەتەن
 خائىنلىرىمۇ ئالاھىدە ۋەتەن-مىللەت سۆيگۈچى كىشىلەر
 قىياپىتىگە ئاسانلا كىرىۋالالايدىغان ۋەزىيەت شەكىللىنىپ،
 "ۋەتەنپەرۋەرلىك، مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتى" دېگەن
 ئۇقۇملارنىڭ قىممىتى يەر بىلەن يەكسان قىلىۋېتىلدى!
 بۇنىڭغا يەنە چەتئەلگە ھەرخىل سەۋەبلەر بىلەن قېچىپ
 چىقىپ كەتكەن كىشىلىرىمىز ئارىسىدىكى تىنچلىق
 ھەرىكەت ئۇسۇلىغا چوقۇنىدىغان كىشىلىرىمىزنىڭ يېقىنقى
 بەش-ئون يىل مابەينىدىكى چاكنىنا 'ۋەتەنپەرۋەرلىك'
 پائالىيەتلىرىنىمۇ مىسال قىلىپ كۆرسىتىشىمىز مۇمكىن.
 شۇنداق دېيىشكە بولىدىكى، بۈگۈنكى كۈندە پەۋقۇلئاددە
 پىداكارلىق، سەمىمىيلىك بىلەن ئالاھىدە ئەستايىدىللىق
 تەلەپ قىلىنىدىغان بىر ئۇلۇغ ھەرىكەت، يەنى مۇقەددەس
 "مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتى" مىز، بەزى كىشىلەرنىڭ
 ئىچى پۇشۇقىنى چىقىرىدىغان ياكى ئابرويپەرەسلىك قىلىش
 ۋە پۇل تېپىشنىڭ ۋاستىسى قىلىۋېلىنغان، جان باقىدىغان

قوشۇمچە مەلىكىسىگە ئايلاندۇرۇلماقتا!

يۇقىرىدىكى تەھلىل قىلىنغان ھادىسىلەردىن قارىغىنىمىزدا، بىزنىڭ ئۆتكەن يېرىم ئەسىرلىك تارىخىمىزنىڭ تىنچلىققا قۇربان كەتكەن تارىخ ئىكەنلىكىنى ئوچۇق كۆرۈپ ئالالايمىز. بىز بۇندىن كېيىنمۇ قانچىكى تىنچلىققا مەستانە بولىدىكەنمىز، مىللەت سۈپىتىدە شۇنچە ئېغىر مەغلۇبىيەتلەرگە ئۇچرايمىز. يەنى، بۈگۈنكى شەرقىي تۈركىستان دۈشمەن ۋەزىيىتى ئاستىدا ھەرقانداق شەكىلدىكى تىنچلىق تەرغىباتلىرى، ئاڭلىق ياكى ئاڭسىز خائىنلىقنىڭ نىقابلانغان ئىپادىسى بولىدۇ، خالاس!

ئەسلىدە، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ بۇ يېرىم ئەسىرلىك تىنچلىق تەرغىباتلىرىغا دىققەت قىلغىنىمىزدىمۇ، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى قانچىكى ”تىنچلىق، مۇقىملىقنى ساقلاش“ دەپ چار سالغانسېرى، ۋەتىنىمىزگە شۇنچە كۆپ ئەسكەر يۆتكەپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ ئالالايمىز. شۇنچە ئاجىز دۆلەتلەر بىلەن قورشالغان ۋەتىنىمىزنى ئاتالمىش ”دۈشمەندىن قوغداش“ نى باھانە قىلىپ مىليون كىشىلىك ئەسكەر يىغىۋېلىشى، ھەرگىزمۇ ’چەتئەل تاجاۋۇزى‘ دىن ئەنسىرىگەنلىكى ئەمەس، بەلكى خەلقىمىزنى باستۇرۇشنىڭ ۋاستىلىك باھانىسىدىن باشقا نەرسە ئەمەس. ئەڭ چوڭ خىتاي مىللەتچىسى شوۋېنىست جاڭ جىرچوڭ ئىككىنچى جۇمھۇرىيەت ھۆكۈمىتىمىز بىلەن سۆھبەتلىشىش تەلپىنى ئوتتۇرىغا قويغان كۈنلىرىنىڭ ئۆزىدىلا، جىددىي ئۇرۇش ھالىتىدە تۇرۇۋاتقان قوشۇنلىرىدىن بىر دېۋىزىيە جاللىتىنى

ئالدىنقى سېپىدىن چېكىندۈرۈپ چىقىپ ۋەتىنىمىزگە يوللىغانلىقى، بۇ بىر دېۋىزىيە ئەسكىرىنىڭ ۋاقتىدا يېتىپ كېلەلمەسلىكىدىن ئەنسىرەپ ئۇرۇش توختىتىش ئۈچۈن ئۇرۇمچىدىكى سوۋېت كونسۇلىغا كىرىپ يالۋۇرۇشلىرى ھەرگىزمۇ ھەقىقىي تىنچلىق سۆھبىتى ئۆتكۈزۈش نىيىتىنىڭ ئىپادىسى ئەمەس ئىدى. «ئۇرۇمچى تىنچلىق سۆھبىتى» باشلانغان كۈنىدىن ئېتىبارەن ۋەتىنىمىزگە ئىزچىل تۈردە قوراللىق ئەسكەر توپلىشى، «ئون بىر بىتىم» نىڭ ئەسكەر قىسقارتىش ماددىلىرىنىڭ تەتقىقلىنىشى كەينىگە سۈرۈپ، سۆھبەتكە ئولتۇرۇش كۈنىدىكى سەككىز مىڭ كىشىگە يەتمەيدىغان تاجاۋۇزچى قوشۇننى بىتىمنىڭ ئىمزالىنىدىغان بىرەر يىل كېيىنكى كۈنلىرىگە كەلگۈچە نەچچە ئون مىڭغا يەتكۈزۈۋالغانلىقى، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ئاللا بۇرۇنلا تىنچلىق خىيالىدا بولۇپ باقمىغانلىقىنى ئۈچۈن كۆرسىتىپ تۇراتتى. خۇددى شۇنىڭدەك، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئىجتىمائىي تۈزۈمىدە ئۆزگىرىش قىلغان كۈنلىرىدىمۇ ۋەتىنىمىزگە يەنە ئەللىك مىڭ يېڭى تاجاۋۇزچى ئەسكىرى بىلەن كىرىپ كەلگەنلىكى، بىر-بىرى بىلەن ئوت بىلەن سۈدەك دۈشمەنلىشىۋاتقان ئىككى خىل خىتاي قوشۇنىنىڭ ۋەتىنىمىزنى قولدىن چىقىرىپ قويماسلىق ئۈچۈن شەرتسىز بىرلىشىپ، ۋەتىنىمىزدىكى ئومۇمىي تاجاۋۇزچى خىتاي ئەسكەر سانىنى بىرەر يۈز مىڭغا يېقىنلاشتۇرۇۋالغانلىقىمۇ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ھەرقاندىقى ۋەتىنىمىز خەلقىگە ھېچقاچان تىنچلىق بىلەن مۇئامىلە قىلىش نىيىتىدە بولۇپ باقمىغانلىقىنى

ئۇچۇق كۆرسىتىپ بېرىدۇ. خۇددى شۇنىڭدەك، ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىز مىللىي ئارمىيىسىنىڭ ئەڭ زىچ جايلاشقان شىمالى ۋىلايەتلىرىمىزنى قولغا كىرگۈزۈۋېلىش ئۈچۈن بارلىق قوشۇنلىرىنى مىللىي ئارمىيىمىزنىڭ ئالدىغا تىكلەپ قويۇشى، مىللىي ئارمىيىمىزنى ئالداپ ئورنىدىن قوزغىتىۋالغان ھامان ئۇنىڭ ئورنىغا دەرھال ئۆز قوراللىق باندىتلىرىنى جايلاشتۇرۇپ كەلگەنلىكى، ”مىللىي ئىنقىلابى بازى” دەپ تونۇغان شىمالى ۋىلايەتلىرىمىزنى مەڭگۈ باش كۆتۈرەلمەس قىلىۋېتىش ئۈچۈن ئۇ يەرلىرىمىزنىڭ بارلىق جاڭگاللىقلىرىنى خىتاي تاجاۋۇزچى ئەسكەرلىرى بىلەن توشقۇزۇپ، بۈگۈنكى كۈندە مۇتلەق ئۈستۈن خىتاي نوپۇسى ھالىتىگە كېلىۋېلىشىغا ئۇل ھازىرلۇپلىشى، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ھەرگىزمۇ تىنچلىق خىيالىدا بولۇپ باقمىغانلىقىنىڭ پولاتتەك پاكىتلىرىدۇر. خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى تا بۈگۈنگىچە قوراللىق كۈچىنى كۈچەيتىش بىلەن ھەپىلەشمەكتە. زامانىۋى قوراللار بىلەن قوراللىنىشنى ئاساسى مۇددىئاسى قىلىشماقتا. ياكى بولمىسا، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ۋەتىنىمىز خەلقى بىلەن تىنچ بىرگە تۇرۇش نىيىتىگە كېلىپ تانكىلىرىدىن بىرەر مىڭنى، خەلقىمىز ئۈستىدە ھەيۋە قىلىپ ئۇچۇرۇپ يۈرگەن ئۇرۇش ئايروپىلانلىرىدىن بىرەر يۈزىنى، ياكى نەچچە ئونلىغان جاللات قوراللىق دېۋىزىيىلىرىنى بولسىمۇ خىتايغا قايتۇرۇپ كېتىۋاتقانلىقىنى كۆرگەنلەر بارمۇ؟ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ”ئىككىمىز ئايرىلمايلى” دەپ بولسىمۇ بىزنى ھەممە ئىشلىرىغا بىرلىكتە سۆرەپ يۈرگەن يېرى بارمۇ؟!

روشەنكى، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ بىزگە قويغان 'تىنچلىق' تەلەپلىرىنىڭ ھەممىسىلا پەقەت ئۆزلىرىنىڭ پايدىسى ئۈچۈن بولۇپ كەلمەكتە. مىليون كىشىلىك قوراللىق كۈچ كەلتۈرۈۋېلىپ تۇرۇقلۇق، بىزگە بىرەرمۇ مىللىي پولك تۇرغۇزۇشمىزغا يول قويماسلىقى ھەرگىزمۇ تىنچلىقنى ھىمايە قىلىش ئىپادىسى ئەمەس. بىز بۈگۈن بىر تالمۇ قوراللىق كۈچكە ئىگە بولمىغان، قىلچىمۇ ئىقتىسادى ئاساسىمىزنى قالدۇرمىغان، چېكىدىن ئاشقان نادان قالدۇرۇلغان ھالدا تۇرغىنىمىزدا، ھەتتا دۈشمەنگە قىلچىمۇ تەھدىت يارىتالغۇدەك ھالىمىز قالمىغانلىقىغا قارىماي، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن 'تىنچ مۇئامىلە قىلىشىمىز' نى تەرغىب قىلغۇچىلار ۋاستىلىك شەكىلدە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن ھەمكارلىق ئورناتقان كىشىلەر ئىكەنلىكىنى ئوچۇق ئىپادىلەشمەكتە. ئۇنىڭ ئۈستىگە بىزنىڭ بىلىمدانلىرىمىز بىلەن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بىرلىكتە خەلقىمىزدىن 'تىنچلىق' نى تەلەپ قىلىشتىكى تۈپكى مەقسەت، بىزنى مەڭگۈ باش كۆتۈرەلمەس قىلىۋېتىشتىن باشقا نەتىجىگە ئېلىپ بارالمايدۇ.

'تىنچلىق' دېمەك، مۇئەييەن بىر ۋەزىيەتتە باراۋەرلىك، تەڭپۇڭلۇق دېگەندىن دېرەك بېرىشى كېرەك. بۇ دېمەك، ئىككى تەرەپ بىر-بىرىسىگە تەھدىت سالالمىغۇدەك بەلگىلىك ساھەلەرگە ئىگە ئەۋزەللىكلەرگە ئىگە دېگەنلىكتىن دېرەك بېرىدۇ. ھالبۇكى، بىر تەرەپ چىش-تىرنىقىغىچە قوراللانغان، يەنە بىر تەرەپنىڭ قولىدا تۆمۈرنىڭ سۇنۇقىمۇ

يوق بىر ھالەتتە، ”تەڭلىك، تەڭپۇڭلۇق“ دېگەنلەردىن سۆز ئېچىش مۇمكىنمۇ؟ تەڭپۇڭلۇق ساقلىيالىغۇدەك ھېچنېمىسى بولمىغان بىر تەرەپ ئۈچۈن تىنچلىقنى تەلەپ قىلىش دېمەك، ئاجىز تەرەپنى قۇللۇققا زورلاش دېگەنلىك بولىدۇ! بۈگۈن بىزدىن تىنچلىقنى تەلەپ قىلىش — يوقىلىشىمىزنى تەلەپ قىلىش دېمەكتۇر! بۇنداق تەرغىباتلارنى قانداقمۇ ”ۋەتەنپەرۋەرلىك ھەرىكىتى“ دېگىلى بولسۇن! مانا بۇلارنىڭ ھەممىسى خائىنلىق، ۋەتەنپەرۋەرلىك، مىللىي مۇستەقىللىق پائالىيىتىنىڭ پىرىنسىپلىرى، ئۇلارنىڭ ھۆكۈملىرى ئېغىر دەرىجىدە بۇرمىلىۋىتىلگەنلىكىنىڭ، بۇلغۇۋىتىلگەنلىكىنىڭ نەتىجىسى!

خەلقىمىز ۋەتىنىمىزدىكى تىنچلىق تەرغىباتچىلىرىنىڭ ماھىيىتىنى تونۇپ يېتەلمىگەچكە، ھەرقانداق بىر تەشكىلات قۇرغىنىدا ياكى ھەرقانداق بىر يوشۇرۇن تەشكىلات پىلانلاشقانلىرىدا، تىنچلىق تەرغىباتچىلىرىدىن زەھەرلىنىش بەدىلىگە كەلگەن خائىنلىقنىڭ گۈزەللەشتۈرۈلۈشى نەتىجىسىدە، ئاسانلا پاش بولۇپ قېلىش بىلەن نەتىجىلىنىپ كەلمەكتە. چۈنكى، تىنچلىق تەرغىباتلىرى ھۆكۈم سۈرگەن بىر ۋەزىيەتتە، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن ھەمكارلاشقۇچىلار جازالانمايدۇ. بۇنىڭ ئەكسىچە ئۇلارمۇ ۋەتەنپەرۋەرلەر قاتارىدا قارىلىپ، يوشۇرۇن تەشكىلاتلارغا قوبۇل قىلىنىۋېرىدۇ. يەنە بىر تەرەپتىن تىنچلىق پىرىنسىپلىرى بويىچە ئىش قىلىشتا، دۈشمىنىدىن يوشۇرىدىغان نەرسىلىرىمۇ ئىنتايىن ئاز بولىدۇ.

بۇمۇ پاش بولۇپ قېلىشتا ئىنتايىن مۇھىم ۋاستىلىك سەۋەبلەردىن بىرى بولۇپ بېرىدۇ. ئەڭ مۇھىمى، تىنچلىقنى ئاۋۋال خىيالغا كەلتۈرگۈچىلەرگە نىسبەتەن ئېيتقاندا، مەخپىيەتلىك دېگەن بىر پىرىنسىپ ئەسلا بولشى مۇمكىن ئەمەس. ئەنە شۇنداق خاتا چۈشەنچىلەر گۈزەللەشتۈرۈلۈپ، يېرىم ئەسەردىن بۇيان ۋەتىنىمىزنىڭ مۇنقەرز بولشىنى قىلچە چەكلىيەلمەي كەلمەكتىمىز.

1.11§ ۋەتەنپەرۋەرلىك مەسىلىلىرى

شەرقىي تۈركىستان تۇپراقلىرى بۇ زېمىننى ئېچىپ گۈللەندۈرگەن، بۇ زېمىننى ياتلاردىن جان تىكىپ قوغداپ كەلگەن ھون، تۈرك، ئۇيغۇر، قاراخانىيلار، سەئىدىيىلىكلەر قاتارىدىكى دۆلەت ۋە ئىمپىراتورلۇقلارنىڭ بىۋاسىتە ئەۋلادى بولغان بىز شەرقىي تۈركىستانلىقلارغىلا مەنسۇپ. بىزلا بۇ يەرنىڭ تارىخى ۋە قانۇنىي مۇراسىملىرى بولالايمىز! ھالبۇكى، بۇ زېمىن تارىختىن بۇيان بۈگۈنكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ئەجدادلىرى تەرىپىدىن يۇتۇۋېلىنىش تەھدىتىگە قارشى كۈرەش توختىماي داۋاملىشىپ كەلگەن ئىدى. شۇڭا بىزنىڭ قەھرىمان ئەجدادلىرىمىز خىتايلارنىڭ تاجاۋۇزچىلىق ھەرىكىتىگە قاقشاتقۇچ زەربىلەرنى بېرىپلا قالماستىن، خىتايلارنى نەچچە مىڭ كىلومېتىرلىق ئېگىز سېپىللارنى سوقۇپ قوغدىنىشقا مەجبۇر قىلىپ، ئىشىكىدىن تالغا چىقالماس ھالغا كەلتۈرۈپ قويغان ۋاقىتلىرىمۇ بولغان ئىدى.

ئەپسۇسكى، كېيىنكى ئەسىرلەردە، بولۇپمۇ ئىلىم-پەن ئومۇمىي يۈزلۈك گۈللىنىش دەۋرىگە كىرىۋاتقان يېقىنقى زامان دەۋرلىرىدە، خىتايلار، خەلقىمىزنىڭ بۇ تۈر جاھانئومۇل ئىلىم-پەن تەرەقىياتلىرىدىن چەتتە قېلىپ مۇگدەپ قالغان دەۋرلەردىكى بىغەملىك مەجەزى تۈپەيلىدىن بىخۇدلىشىشقا باشلىغان پۇرسىتىدىن پايدىلىنىپ، ھەرخىل ھىيلە-نەيرەڭلەر بىلەن ۋەتىنىمىزگە تاجاۋۇز قىلىپ كىرىپ ۋەتىنىمىزنى ئاخىرى مۇستەملىكىسى قىلىۋېلىش ۋە يۇتۇۋېلىشقا بېرىپ يەتتى. بۈگۈنكى كۈندە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئۈستۈن نويۇس كۈچىگە تايىنىپ ۋەتىنىمىزنى پۈتۈنلەي يۇتۇۋېلىش، بۇ جەرياندا خەلقىمىزنى زامانىۋى ئىگىلىكلەردىن قوغلاپ چىقىرىپ، قالاق ۋە نامرات ھالغا كەلتۈرۈش ئارقىلىق خەلقىمىزنى مىللەت سۈپىتىدە تولۇق ۋە ئۈزۈل-كېسىل يوقىتىشنىڭ بارلىق ئامىللىرىنى ئىشقا سالماقتا. بۈگۈن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ۋەتىنىمىزگە قوش رېلىسلىق تۆمۈر يول سېلىپ، يىلىغا تاجاۋۇز قىلىپ كەلتۈرىدىغان خىتاي تاجاۋۇزچى كۆچمەنلەر سانىنى يېرىم مىليوندىن ئاشۇرۇۋەتتى. بۈگۈن ۋەتىنىمىزدە ئون مىليوندىن ئارتۇق خىتاي تاجاۋۇزچىسى بارلىق سانائەت، كان-كارخانا، مۇلازىمەت، پەن-تېخنىكا، مەدەنىيەت، ھۆكۈمەت، قانۇن، مۇنبەت يەرلەر، بايلىق مەنبەلىرى، چېگرا بويلىرى قاتارىدىكى ئاساسلىق يەرلىرىمىزنى ئېگىلىۋېلىپ، مىليون كىشىلىك قوراللىق باندىتلىرىنىڭ ھىمايىسىدە ۋەتىنىمىزنى تەلتۆكۈس يۇتۇۋېلىش، خەلقىمىزنى مىللەت سۈپىتىدە يوقىتىش جېڭىنى

باشلىۋەتتى. بولۇپمۇ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ يىلىغا يېرىم
 مىليوندىن سۈنئىي كۆپىيىپ بېرىشى ۋەتىنىمىز ئۈچۈن
 ئىنتايىن ئېغىر تەھدىت بولماقتا. ئەگەر بۈگۈنكىدەك
 كۆپىيىش سۈرئىتىنى داۋاملاشتۇرىدىغانلا بولسا، يىگىرمە
 بىرىنچى ئەسىردە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ۋەتىنىمىزدە مۇتلەق
 ئۈستۈن نوپۇس سانىغا ئېرىشىۋېلىپ، خەلقىمىزنى مەڭگۈ
 باش كۆتۈرەلمەس ھالغا كەلتۈرۈپ قويدۇ. بۇ دېگەنلىك،
 شەرقىي تۈركىستان خەلقىنىڭ تارىخ بېتىدىن مەڭگۈلۈك
 ئۆچۈرۈلۈشى دېگەنلىك بولىدۇ!

دېمەك، بۈگۈنكى كۈندە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ سۈنئىي
 كۆپىيىشى، شەرقىي تۈركىستان ھالاكىتىگە مۇناسىۋەتلىك
 بىرىنچى دەرىجىلىك ئېغىر خەۋپ بولۇپ ئالدىمىزدا تۇرماقتا.
 شۇ سەۋەبتىن، خەلقىمىز ئۆزىنىڭ مەۋجۇدلۇقىغا ئېغىر
 تەھدىت كەلتۈرۈۋاتقان سۈنئىي خىتاي نوپۇس كۆپەيتىش
 دولقۇنىغا قارشى جەڭگە ئاتلىنىشىنى ئۆزلىرىنىڭ نۆۋەتتىكى
 بىرىنچى دەرىجىلىك ۋەزىپىسى قىلىپ ھەرىكەتكە ئاتلىنىشى
 شەرت. بىز بۈگۈن دۈشمەننىڭ سۈنئىي كۆپىيىشىنى
 چەكلەپ، كەلگۈسى ئەۋلادلىرىمىزغا ئون مىليون كىشىلىك
 تاجاۋۇزچىلارغا قارشى جەڭ قىلىش شارائىتىنى مېراس
 قالدۇرالساقمۇ يۈزىمىز يەرگە قاراپ قالمىغان بولاتتى. ئەمما
 بىز شۇنى قەتئىي ئۈنۈملىك قىلىمىز كېرەككى، بۈگۈنكى
 ئاتا-بوۋىلىرىمىز بۇ ۋەتەننى ئۆز ئاتا-بوۋىلىرىدىن ئەللىك
 مىڭ كىشىلىك خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قارشى جەڭ قىلىش

شارائىتى بىلەن مىراس قىلىپ ئېلىشقاندى. بۇ ئەللىك يىل جەرياندا نۇرغۇنلىغان خاتالىقلارنى سادىر قىلىپ، يىلىغا يېرىم مىليوندىن سۈنئىي كۆپىيىش ۋە چارەك مىليوندىن تەبئىي كۆپىيىش پۇرسىتىنى يارىتىۋالغان ئون مىليوندىن ئارتۇق خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن تولدۇرۇپ بىزگە مىراس قىلىپ تاشلاپ كېتىۋاتماقتا! ئەگەر بىزمۇ ئاتا-بوۋىلىرىمىزغا ئوخشاش "تىنچلىقنى قوغداش، قان تۆكۈلۈشتىن ساقلىنىش، سۆزلىشىش ئارقىلىق ئىشنى ھەل قىلىش، ..." دېگەندەك تەسلىمچى يولدا ماڭىدىغانلا بولساق، ئۆز ئەۋلادلىرىمىزغا ساپ قۇللۇق ۋە تىلەمچىلىك يولىدىن باشقىنى مىراس قالدۇرالمىمىز! بەك بولۇپ كەتسە، بۈگۈنكىدىن نەچچە ھەسسە ئېغىر دۈشمەن ۋەزىيىتى قاپلىغان چەكسىز زۇلمەتلىك بىر 'ۋەتەن' نى مىراس قالدۇرۇشقا مەجبۇر بولىمىز! توغرىسى بىز ئۆز پەرزەنتلىرىمىزنى ئۆز قولىمىز بىلەن قىلچە ھاياتلىق شارائىتى قالمىغان قاپ-قاراڭغۇ دوزاختەك بىر دۇنيادا ئۆلۈمگە تۇتۇپ بەرگەن بولىمىز!

بىز ئۆز پەرزەنتلىرىمىزنى ئۆزىمىز ئۆلۈمگە تۇتۇپ بەرمەيمىز دەيدىكەنمىز، ئۇلارغا ئەقەللىي ھاياتلىق شارائىتىنى ئۆز قولىمىزدا تۇتۇپ تۇرغان ئۆز ئانا تۇپرىقىمىزنى ئۇلارغا مىراس قىلىشىمىز شەرت! ھالبۇكى، بۈگۈن بۇ ئانا تۇپرىقىمىز خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ چاڭگىلىدا ئىكەن، ئۇنداق ھاياتلىق شارائىتىغا ئىگە بىر ۋەتەننى مىراس قالدۇرالمىمىز قەتئىي مۇمكىن ئەمەس! ئۇ ھالدا بىز ۋەتەننىمىزنى بېسىۋالغان خىتاي

تاجاۋۇزچىلىرىنى بىر ئامال قىلىپ قوغلاپ چىقىرىشىمىز كېرەك. بۇنىڭ ئۈچۈن ئاۋۋال خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ئۈزلۈكسىز كۆپىيىۋاتقان، كۈچلىنىۋاتقان يولىنى كېسىشكە مەجبۇرمىز. يەنى، بىرىنچى باسقۇچتا ۋەتىنىمىزنى يۇتۇۋېلىشقا كېلىۋاتقان يېڭى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى چەكلىشىمىزگە توغرا كېلىدۇ. خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا كېلىپ قوشۇلۇپ تۇرۇۋاتقان بۇ تاشقى كۈچ مەنبەسىنى ئۈزۈپ تاشلىغىنىمىزدىن كېيىن، ۋەتىنىمىزدە تۇرۇۋاتقان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى ئامال قىلىپ قوغلاپ چىقىرىشىمىزغا توغرا كېلىدۇ.

بۈگۈن بىز شەرقىي تۈركىستانلىقلارنىڭ ئالدىدا چەكلىمىسىز كۆپىيىپ كېتىۋاتقان يېڭى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ۋەتىنىمىزگە تاجاۋۇز قىلىپ كىرىشىنى توسۇپ، ۋەتىنىمىزدىكى دۈشمەن كۈچلىرىنى بەلگىلىك بىر دائىرىدە ۋە ئىمكان بار ئاز ساندا چەكلەپ تۇرۇش؛ ئاندىن ۋەتىنىمىزدىكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى تۈركۈم-تۈركۈملەپ قوغلاپ چىقىرىشنىڭ ئاساسىنى يارىتىشتىن ئىبارەت جىددىي ۋەزىپە تۇرماقتا. شۇنداق ئىكەن، شەرقىي تۈركىستاندا خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ سۈنئىي كۆپىيىشىنى ئەمەلىي تۈردە توسۇپلايدىغان، ۋەتىنىمىزدىكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى ھەقىقىي تۈردە ئازايتالايدىغان ھەرىكەتلەر بىلەن شۇغۇللىنىشىمىزغا "ۋەتەنپەرۋەرلىك ھەرىكىتى بىلەن شۇغۇللانغانلىق" دېيەلەيمىز! ۋەتىنىمىزدىكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ كۆپىيىشىنى توسۇپلايدىغان، ئازايتالايدىغان ھەرقانداق بىر پائالىيەت - ھەرگىزمۇ

ۋە تەنپەرۋەرلىك ھەرىكىتى ھېسابلانمايدۇ! بۈگۈنكى ۋە تىنمىزنىڭ بىزدىن كۈتۈۋاتقان بۇ جىددىي ئېھتىياجىنى تونۇپ يەتكىنىمىزدىن كېيىنلا ئاندىن بۇ مەجبۇرى ۋەزىپىنى ئىجرا قىلىشنى ئۆزىمىزگە ۋەزىپە قىلىپ ئالالايمىز. ئۆز ئۈستىمىزگە ئالغان بۇ شەرەپلىك ۋەزىپىنى ئىجرا قىلىش جەھەتتە ئۈنۈملۈك ھەرىكەت پەيدا قىلالغىنىمىزدىلا ئاندىن ئۆزىمىزنى ۋە تەنپەرۋەرلىك ھەرىكىتى بىلەن شۇغۇللىنىۋاتمەن، دېيىشكە ھەققىمىز بولىدۇ!

بۈگۈن بىزنىڭ نۇرغۇن ئەربابلرىمىز ۋە تىنمىزدىكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ سۈنئىي كۆپىيىشىنى توسۇشقا، ۋە تىنمىزدىن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى قوغلاپ چىقىرىشقا قىلچىلىك ئەمەلىي تەسىر كۆرسىتەلمەيدىغان بەزى تايىنى يوق ھەرىكەتلەر بىلەن شۇغۇللىنىشنى ”ۋە تەنپەرۋەرلىك ھەرىكىتى بىلەن شۇغۇللىنىۋاتىمىز“ دېيىشىپ، ۋە تەنپەرۋەرلىكنىڭ قىممىتىنى چۈشۈرمەكتە. ھەتتا بىرقىسىملار خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ كۆپىيىشىگە، خاتىرجەم بۇلاڭ-تالاڭ قىلىشىغا ياردىمى بولىدىغان ۋە تىنمىزنىڭ سىياسىي-ئىقتىسادىي جۇغراپىيىلىك ئەۋزەللىكلىرىنى ۋە يىغلاپ-قاقشاپ بېرىۋاتقىنىدەك تىنچ پائالىيەت شەكىللىرىنى ماختاپ كۆككە كۆتۈرۈشۈپ بېرىۋاتقىنىغا ئوخشاش ئىشلار بىلەن شۇغۇللىنىشىلىرىنىمۇ ۋە تەنپەرۋەرلىك ھەرىكىتى بىلەن شۇغۇللانغانلىق دەپ داۋراڭ سېلىشماقتا. نەتىجىدە، جان ساقلاش ئۈچۈن دۈشمەنگە خىزمەت قىلىپ بېرىش، مىللىي

ئەنئەنىلەرنى قوغداش ۋاستىسى بىلەن ۋەتەن قۇتقۇزۇش، ئابروي قازىنىش ئۈچۈن قىلىنىۋاتقان ئىشلار، ۋەتىنىمىزنى ماختاپ بېرىشلەر، خىتايلارنى تىللاپ قويۇشلار، خىتايلاردىن دەرد تۆكۈشلەر، مۇھىت شىكايەتلىرى، تايىنى يوق داۋراڭ ئۈچۈن قىلىنىۋاتقان، ئەمما خەلققە تۈگمەس بالالارنى تېرىپ بېرىدىغان ئاشكارا يىغىلىش، نامايىش، نارازىلىق ھەرىكەتلىرى قاتارىدىكى ئىشلارمۇ ئاجايىپ قەھرىمانلىق كۆرسىتىلگەن ۋەتەنپەرۋەرلىك ھەرىكەتلىرى دەپ كۆككە كۆتۈرۈلمەكتە. بۇ، ۋەتەنپەرۋەرلىك ھەرىكىتىگە قىلىنغان ھاقارەت!

شۇنداق ئىكەن، خەلقىمىز مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىگە قاتنىشىشتا، مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكەتلىرىگە ياردەم بېرىشلاردا چىرايلىق گەپ ساتقانلارنىڭ، سۈر كۆرسەتكەنلەرنىڭ، ئاغزىدا ۋەتەن دەپ قويدىغانلارنىڭ ئارقىسىغا كىرىپ كەتمەي، ۋەتىنىمىزدە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى كۆپىيەلمەيدىغان قىلىش، ئۇلارنى ئازايتىش ۋە قوغلاپ چىقىرىش جەھەتلەردە قانچىلىك رول ئوينىۋاتقانلىقىغا قاراپ مۇئامىلە قىلىشى لازىم. بولۇپمۇ ۋەتەنپەرۋەرلىك تاختىسىنى ئېسىۋېلىپ پۇل يىغىپ جان ساقلاپ يۈرىدىغانلار، ئابروي ئۈچۈن ۋەتەن دەپ قويغانلار، بىرقىسىم خىتايغا ياكى خەلقىمىزنىڭ دۈشمەنلىرىگە جاسۇسلۇق قىلىپ بېرىۋاتقان ئالدامچى تەشكىلاتلاردىن ئالاھىدە يىراق تۇرۇشىمىز شەرت!

1.125 ۋەتەنپەرۋەرلىك ھەرىكىتى توغرىسىدا

يۇقىرىدا بىز ۋەتەنپەرۋەرلىك ھەققىدىكى بۇرمىلانغان قاراشلار ھەققىدە توختالدۇق. دېمەك بىز ۋەتەنپەرۋەرلىك ھەققىدە نۇرغۇن خاتا چۈشەنچىلەرگە يېتىپ قالغىنىمىز، ۋەتەنپەرۋەرلىك ھەرىكىتىدەمۇ نۇرغۇن خاتا چۈشەنچىلەرنى ياكى كېرەكسىز چۈشەنچىلەرنى ھەرىكەت ئىدىيىسى قىلىۋالغىنىمىز ئۈچۈن ھېچبىر نەتىجىگە ئېرىشەلمەي كەلمەكتىمىز.

ئەسلىدە ۋەتەنپەرۋەرلىك ھەرىكىتى بىلەن شۇغۇللىنىشتا، ئەڭ كېمىدە بىزگە نىسبەتەن ئېيتقاندا بەلگىلىك بىر پەلسەپە ئېقىمىغا، مەلۇم بىر سىياسىي ئەقىدىگە ئىگە بولۇشىمىز شەرت ئەمەس. بولۇپمۇ بۈگۈنكى شەرقىي تۈركىستان ۋەزىيىتىگە نىسبەتەن ئالغاندا، ئون مىليوندىن ئېشىپ كېتىۋاتقان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئالدىدا خەلقىمىز شەھەرلەردىن، زامانىۋى سانائەتتىن، سىياسىي ساھەلەردىن، قانۇن ساھەلىرىدىن، پەن-مەدەنىيەت ساھەلىرىدىن، قوراللىق مۇداپىئە ساھەلىرىدىن ھەيدىلىپ، قالاق ئىپتىدائىي پىزا-قىشلاق ھاياتىغا مەھكۇم قىلىنغان، دۈشمەنگە قارشى كۈرەشكە ئاتلىنىشتا قولدا تۆمۈرنىڭ سۇنۇقىمۇ بولمىغان، بىرەر ئازاد رايونمۇ يوق، بىرەر ھىمايىچى دۆلەت دوستىمۇ يوق، تۈزۈكرەك بىرەر داھىيىسى، ئېنىقراق بىرەر ھەرىكەت پروگرامما تۈزەلەيدىغان تەشكىلاتىمۇ يوق بىر ئەھۋالدا، ۋەتەنپەرۋەرلىك ھەرىكەت دولقۇنى يارىتىش ئىشى بەكلا تەسكە توختايدۇ.

بۇ خىل قېيىن ئەھۋالدا ھەرىكەت قوزغاش ئۈچۈن قانداقتۇر بىرەر ئىدىيىۋى ئېقىمغا، قانداقتۇر بىر تەرەپپاز تەشكىلاتقا، قانداقتۇر بىر دىنىي مەزھەپ چۈشەنچىسىگە، قانداقتۇر بىر سىياسىي مەسلىك پىرىنسىپلىرىغا چىڭ چاپلىشىۋېلىشىمىزنىڭ قىلچە ئەھمىيىتى يوق ئىدى.

بىز شۇنى ھەرگىز ئۇنتۇماسلىقىمىز كېرەككى، ھەرقانداق بىر دۆلەت ھېچقاچان بىر ئىدىيىۋى ئېقىم، بىرەر سىياسىي ئەقىدە ياكى باشقا قانداقتۇر مەۋھۇم چۈشەنچىلەر ئۈچۈن قۇرۇلمايدۇ. بەلكى مەلۇم مىللەت، مەلۇم ئېتنىك توپلىمى، ئۆز ئەجدادلىرىدىن باشلاپ ياشاپ كېلىۋاتقان زېمىندا ھۆر، بەختىيار ياشاش، 'قولدىكى ئېشى' نى باشقىلارغا تارتقۇزۇپ قويماسلىق مەقسىتىدە دۆلەت قۇرىدۇ. دۆلەت مىللەتنى ياكى ئۇزۇن ئۆتمۈشلەردىن بېرى بىرگە ياشاپ كېلىۋاتقان بىر توپلامنى قوغداش، تەرەققىي قىلدۇرۇش ۋە دۇنيا ئىلغار كۈچلىرى قاتارىدىن ئورۇن ئالغۇزۇش ئۈچۈن خەلقنى بىر گەۋدە قىلىپ تۇتۇپ تۇرىدىغان بۈيۈك قورغاندۇر. شۇنداق ئىكەن، بىزمۇ شەرقىي تۈركىستان خەلقى ئۈچۈن دۆلەتنى ئەسلىگە كەلتۈرۈمەن دېگەن ئىرادە بىلەن جەڭگە ئاتلىنىشىمىز شەرت. ئىدىيىۋى ئېقىملار ياكى دىنىي ئەقىدىلەر دۆلەت قۇرۇشتىن كۆرە، دۆلەتنى باشقۇرۇشقا لازىم بولىدۇ.

يېقىنقى تارىخىمىزغا قارايدىغان بولساق، شەرقىي تۈركىستان بىرىنچى جۇمھۇرىيىتى ۋە شەرقىي تۈركىستان ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتى قۇرۇلۇپ بولغىنىدىن كېيىن ئەمەس،

بەلكى قۇرۇلۇش جەريانىدا مەغلۇبىيەتكە ئۇچرىغان ئىدى. يەنى، بىزنىڭ يېتەكچىلىرىمىز تېخى پۈتۈن مەملىكەت بويىچە ئومۇمىي يۈزلۈك غەلبىنى قولغا كەلتۈرۈپ بولماي تۇرۇپلا، مۇئەييەن بىر دۆلەت تۈزۈمى ئۈستىدە ئىچكى ماجىرالارغا بېرىلىپ كېتىپ، خەلق ئازادلىق كۈچلىرىنىڭ بىرقانچە خىل ئىدىيىۋى ئېقىم ياكى ئۇششاق ئەقىدىلەرگە پارچىلىنىپ كېتىشىگە سەۋەب بولغانىدى. مۇستەقىللىقتىن كېيىن قىلىشقا تېگىشلىك ئىشلارنى مۇستەقىللىقنى قولغا كەلتۈرمەي تۇرۇپلا ھەل قىلىۋېلىشقا ئالدىراپ كېتىپ، تاجاۋۇزچىلارغا قاقشاتقۇچ زەربە بېرىش پۇرسەتلىرىنى قاچۇرۇپ قويۇشۇپ، مەغلۇبىيەتكە سەۋەب بولۇشقانىدى.

ئەسلىنى سۈرۈشتە قىلىپ كەلسەك، شەرقىي تۈر-كىستان مىللىي ئازادلىق كۆرۈشىدە ئوتتۇرىغا چىققان ئىدىيىۋى ئېقىملار ھەرگىزمۇ مۇستەھكەم مىللىي ئىدىيىۋى ئېقىملاردىن بولالمىغانىدى. ئالدىنقى پاراگرافلاردا كۆرسىتىپ ئۆتكىنىمىزدەك، بۇ ئېقىملارنىڭ بىرقىسمى ئەينى ۋاقىتتا كۈنساين ئاجىزلىشىپ يوقىلىشقا يۈز تۇتقان ئوسمانلار ئىمپېرىيىسىنى ساقلاپ قېلىشنىڭ ئاخىرقى ئۈمىدلىرى ياكى بولمىسا كۈنساين ۋەيران بولۇپ كېتىۋاتقان ھەرقايسى تۈركىي ئەللىرىنى بىر گەۋدە قىلىپ قۇتقۇزۇپ قېلىش قاتارىدا ئوتتۇرىغا چىققان چۈشەنچىلەر بولۇپ، ئۇلارمۇ غەرب دۇنياسىدىن تەسىرلىنىپ يارىتىلغان سۈنئىي ئىدىيىلەر ئىدى. شۇڭا ئۇ ئېقىملار پۈتكۈل مۇسۇلمانلار دۇنياسىدا ھىمايىگە

ئېرىشەلمەيلا قالماستىن، بەلكى ئوسمانلار ئىمپېرىيىسى دائىرىسىدىمۇ قىلچە رولى بولمىغان ئېقىملار ئىدى. پان ئىسلامىزم ۋە پان تۈركىسىزم بۇلارنىڭ تىپىك مىسالى بولالايدۇ. غەرب دۈشمەنلىكى ئالدىدا كۈنساين ئاجىزلىشىپ كېتىۋاتقان ئوسمانلار ئىمپېرىيىسىدىكى بىرقىسىم ياشلار غەرب دۇنياسىدا داۋراڭ قىلىنىۋاتقان 'پان گېرمانىزم'، 'پان سلاۋىيانىزم'، ... قاتارىدىكى مودىلىرىدىن ئىلھام ئېلىپ، ئىسلام ئەللىرىنى بىردىن-بىردىن قولدىن بېرىپ قويۇۋاتقان خەلىپىلىكنى غەرب جاھانگىر كۈچلىرىنىڭ تاجاۋۇزىدىن ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن بارلىق ئىسلام دۇنياسىنى بىر گەۋدە بولۇپ قوغداشنى نشان قىلغان چاقىرىق بولۇپ، ئاساسەن بىرقانچە ياۋروپا جاھانگىر ئەللىرىنىڭ قولغا ئۆتۈپ پارچىمۇ-پارچە بۆلۈنۈپ بولغان ئەرەب مۇسۇلمانلىرى ئىچىدە قىلچە ھىمايىگە ئېرىشەلمىدى. بىرىنچى دۇنيا ئۇرۇشىدا ئېغىر پاختى يېگەن ئىمپېرىيە پان تۈركچىلىك بىلەنمۇ قۇتۇلدۇرۇلالماي تارىخقا دەپنە قىلىنغان ئىدى. مانا شۇنداق ئاساسسىز ياكى ئەھمىيىتىنى يوقاتقان ئېقىملار ۋە تىنىمىزگە بەكلا كېچىكىپ كىرگەن بولسىمۇ، بىزنىڭ يېڭىدىن مەيدانغا كېلىۋاتقان ياش زىيالىيلىرىمىز تەرىپىدىن گۆھەر تېپىۋالغاندەك ئەتىۋارلىنىشقا باشلىدى.

يۇقىرىقىدەك مەۋجۇد بولۇپ تۇرۇش ۋە ئەمەلىيلىشىش شەرت-شارائىتىدىن مەھرۇم بولغان پىكىر ئېقىملىرىغا ماسلىشىپ، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىدىن مەنپەئەتدار بولۇشنى تەمە قىلىدىغان كىشىلەر ئۆزلىرىگە مىللەتچى نامىنى

بەرگەن ۋە خىتاي ھاكىمىيىتىنىڭ ھامىيلىق قىلىشىنى تىلەيدىغان كىشىلىرىمىز ئۆزلىرىگە چىنى تۈركىستانچىلار دەپ نام بېرىشىپ، خىتاي ھاكىمىيىتىنى ئارقا تىرەك قىلىپ ئىشنى بۇلغاپ يۈرۈشەتتى. بۇمۇ يەتمىگەندەك، سوۋېت كوممۇنىستلىرىدىن تەمەدە بولغۇچى كىشىلەرمۇ يوشۇرۇن تىمسىقلىشىپ يۈرۈشەتتى. ...

شەرقىي تۈركىستان خەلقى ئۆز 'داھىي' لىرى كۆتۈرۈشۈپ چىققان بۇ بىرقانچە خىل ئىدىيىۋى ئېقىملار ئىچىدە كىمنىڭ دېگىنى توغرا، كىمنىڭ دېگىنى خاتا ئىكەنلىكىنى ئاڭقىرىپ بولالماي گاڭگىرىشىپ يۈرەتتى. بۇ داھىيلىرىمىزمۇ ھەر قېتىملىق قوزغالغان خەلق قوزغىلاڭلىرىدىن كېيىن، مىللىي مۇستەقىل دۆلىتىنىڭ قۇرۇلۇپ بولىدىغان كۈنلىرىگىچە تاقەت قىلىشالماي، ھاكىمىيەت ئۈستىگە چىقىۋېلىپ ئۆز ئەقىدىلىرىنى ۋە تىنىمىز خەلقىگە مەجبۇرى تېگىش مەقسىتىگە يېتىش ئۈچۈن، ھاكىمىيەت تالاشىش پاتقىقىغا پېتىپ كېتىشكەندى. بۇ پۇرسەتنى غەنىمەت بىلىشكەن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى خەلقىمىز ئارىسىدىكى بۇ خىل بىر-بىرىگە ئوخشىمايدىغان ئىدىيىۋى ئېقىملارنى بىر-بىرىگە دۈشمەن قىلىپ، ئىچكى جېدەللەر قاينىمى ئىچىدە ۋە تىنىمىزنى قايتىدىن قولغا چۈشۈرۈپ كەلگەنلىكى ھەققىدە يۇقىرىدا توختىلىپ ئۆتكەن ئىدۇق. دېمەك، بىزنىڭ 'داھىي' لىرىمىز ئەنە شۇنداق ئۆز ئەقىدىلىرىنى ۋە تەنپەنرەۋەرلىك ئۈستىگە دەستىشىپ، مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكەتلىرىمىزنى

كەينى - كەينىدىن مەغلۇبىيەتلەرگە يېتىلەشكەندى. يەنى،
ئۇلار مىللىي مۇستەقىللىقنى ئىشقا ئاشۇرۇشنى ئەمەس،
بەلكى ئۆزلىرى ئىشەنگەن مەسلەكلەرنى ئىشقا ئاشۇرىدىغان
ئورۇنغا ئېرىشىۋېلىشنى ئالدىنقى ئورۇنغا قويۇپ پائالىيەت
قىلىشقاندى.

دېققەت قىلىدىغان بولساق، تا بۈگۈنگىچمۇ ئەنە شۇ
كۈچلەرنىڭ بىۋاسىتە ياكى ۋاسىتىلىك داۋامى بولغان
تەرەپتارلار ۋە تەننەمىزدە بىرقانچە گۈرۈھ، ئورتا ئاسىيادا
بىرقانچە گۈرۈھ ۋە تۈركىيە قاتارىدىكى غەرب ئەللىرىدە
بىرقانچە گۈرۈھ بولۇشۇپ، ئۆز ئەقىدىلىرىنى بازارلىشىپ
خەلقىمىزنى قايىمۇقتۇرماقتا ئىكەن.

بۇلاردىن شۇنى ئېنىق كۆرۈۋېلىشقا بولىدىكى، ھەرقانداق
بىر ئەقىدە، ئىدىيەۋى سىستېما ئالدىنقى مەقسەتلا
قىلىۋېلىنىدىكەن، مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىز چوقۇم
تۈيۈق يولغا كىرىپ قالىدۇ. ئەگەر مىللىي مۇستەقىللىق
ھەرىكىتىمىزدە بۇ خىل ھالەت كۆرۈلۈپ، ھەرىكىتىمىزنىڭ
نورمال داۋاملاشتۇرۇلۇشىغا ئېغىر پۈتلىكاشاڭ بولۇۋاتقانلىقى
ئېنىق سېزىلگەن ھامان، بۇ خىل 'داھىي، قوماندان،
لىدېر، ...' لەرگە چىرايلىق ئىستېپا مەسلىھەتى بېرىلىشى،
ھەتتا زۆرۈر تېپىلغاندا ۋەزىپىسىدىن مەجبۇرى قالدۇرۇۋېتىش،
ئېغىر جازالاش ئادەتلىرىنى يېتىشتۈرۈشىمىز شەرت. بۇ
شەخسنىڭ بۇرۇنقى تۆھپىلىرى شېھىتلىك شەجەرىسى بولۇپ
مەڭگۈ خاتىرىمىزدە ساقلىنىپ قالغۇسى.

ۋە تىنىمىزنى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ قولىدىن تارتىپ ئېلىش ۋە زىپىسى ئون مىليونلىغان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى تاجاۋۇز قىلىپ بېسىۋالغان يېڭى 'ھاياتلىق ماكانى' دىن مەجبۇرى مەھرۇم قالدۇرىدىغان ھايات-ماماتلىق كەسكىن كۈرەش بولغاچقا، شەرقىي تۈركىستان مىللىي مۇستەقىللىق كۈرىشى قانلىق كۈرەشلەرنى ئاساس قىلىدىغان، باشتىن ئاخىرى مۇرەسسە قوبۇل قىلالمايدىغان، ئۇزۇنغا سوزۇلىدىغان كۆپ باسقۇچلۇق ۋە جاپالىق كەسكىن ھەرىكەتتۇر. بۇ ھەرىكەت تاجاۋۇزچىلار ئۈچۈنلا 'ھاياتلىق ماكانى' تالىشىش مەسىلىسى بولۇپ قالماستىن، ۋە تىنىمىزنىڭ نەچچە ئون مىليون خەلقى ئۈچۈنمۇ ھاياتلىق ماكانىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش كۈرىشىدۇر. شۇ سەۋەبتىن بۇ كۈرەش ھەر ئىككى تەرەپ ئۈچۈنلا ئېغىر قانلىق جەڭلەرگە سەۋەب بولىدىغان مۇشەققەتتىن چىكىدىن ئاشىدىغان مىللىي مەۋجۇدىيەتتىمىزنىڭ تەقدىرىگە مۇناسىۋەتلىك بىر كۈرەشتۇر. بۇنداق بىر جىددىي ۋە ئېغىر كۈرەش بۇرۇنقى كۈرەش تارىخىمىزدىكىدەك بىرقانچە يىل ئىچىدىلا ھەل بولۇپ كېتىدىغان ئاددىي كۈرەشلەردىن ئەمەس. بەلكىم پەلەستىنلەرنىڭكىدەك ئۇزۇنغا سوزۇلۇپ كېتىدىغان ئۆزگىچە كۈرەش باسقۇچلىرىغا ئىگە بىر كۈرەش بولۇشىمۇ مۇمكىن. بۇنداق بىر كۈرەش ۋە تىنىمىزنىڭ ھەرقانداق بىر پارتىيىسى، ھەرقانداق بىر ئىدىيىسى ئېقىمى ياكى قايسى بىر دىنىي ئېقىم تەرىپىدىن ھۆددىگە ئالالايدىغان ئاسان ھەرىكەت بولماي، شەرقىي تۈركىستان خەلقى ئۈچۈن پۈتۈنلەي ئومۇمخەلق ھەرىكىتىدىن ئىبارەت

سىياسىي بىتەرەپ ھەرىكەت بولىدىغانلىقى مۇقەررەر. شۇڭا بۇ ھەرىكەتكە قاتناشقۇچىلار ئۆز ئەقىدىلىرىگە ھەرقانچە ساداقەت بىلەن باغلىنىپ قالغان كىشىلەر بولشىدىن قەتئىي نەزەر، مىللىي مۇستەقىل دۆلىتىمىزنىڭ قۇرۇلغان كۈنىگىچە، يەنى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ھەرقانداق بىر تەسىر كۈچى قالمىغان كۈنىگىچە ھەرگىزمۇ سىياسىي مەقسەتنى ئوتتۇرىدا سۆرەپ يۈرمەسلىكى لازىم. ھەرخىل سىياسىي ئېقىملار ئايرىم-ئايرىم تەشكىلاتلارغا بۆلۈنۈپ كەتكەن بولشىدىن قەتئىي نەزەر، مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتى جەريانىدا ئۆزئارا بىرلىكسەپ تۈزۈپ، ئورتاق بىر مەركىزى قوماندانلىق ئورگىنىنىڭ يېتەكچىلىكىدە ياكى ئورتاق چىقىرىلغان پىلانى بويىچە ھەرىكەت قىلىشقا تىرىشىشى لازىم. يەنى، خەلقى چەتئەل تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ قۇللۇقىدىن قۇتۇلدۇرۇشتىن ئىبارەت ئۇلۇغۋار ۋەزىپە ئالدىدا ھەممە ئىشىمىز خىتاي تاجاۋۇزچى مىللىي دۈشمەنگە زەربە بېرىش ئۈچۈن بولشى شەرت!

بۇنداق دېيىش بىلەن خالىغان شەكىلدىكى بىر قوماندانلىق مەركىزى شتابى ئەتراپىغا ئۇيۇشۇش كېرەك ئىكەن دېگەن خۇلاسىنى چىقىرىۋېلىشتىنمۇ ساقلىنىشىمىز لازىم. مىللىي مۇستەقىللىق كۈرىشىمىزگە يېتەكچىلىك قىلىدىغان قوماندانلىق شتاب، قەتئىي تۈردە تىنچلىق، سۆھبەتلىشىش، دۈشمىنى بىلەن كېلىشىپ ئىش ھەل قىلىش، تىنچ دىپلوماتىك پائالىيەتلەر ۋە چەتئەل كۈچلىرىدىن

تەمە قىلىش پرىنسىپىنى ئاساس قىلىش نامى ئاستىدا ئىش بۇزۇلاردىن يىراق تۇرۇشى ۋە ھەقىقىي ۋەتەنپەرۋەرلىك ئۆلچىمى ئاساسىدا ئەڭ مۇۋاپىق كۈرەش لايىھىسىنى ئۆزلىرىگە ھەرىكەت پرىنسىپى قىلىپ تاللىۋېلىپ، شۇ ئاساستا ھەرىكەت ستراتىگىيىسى بىلەن ھەرىكەت تاكتىكىلىرىنى تۈزۈپ پائالىيەت قىلدۇرىدىغان شتاب بولۇشىنى ئالدىنقى شەرت قىلىشى لازىم. يەنى ۋەتەننىمىزگە تاجاۋۇز قىلىپ كىرىۋاتقان يېڭى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى ھەقىقىي تۈردە توسۇشنى ئىشقا ئاشۇرالايدىغان، ۋەتەننىمىزدىكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى ھەقىقىي تۈردە ئازايتىپ، كەلگۈسىدە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى تەلتۈكۈس تازىلاپ چىقىرىشقا ئۇل ھازىرلىيالايدىغان ھەرىكەت شەكىللىرى ئاساسىدا قارارلاشتۇرۇلغان پروگراممىلارغا ئىگە بىر مەركىزى شتاب بولۇشى شەرت. بۇنداق شەرتكە توغرا كەلمىگەن ھەرقانداق بىرلىكسەپ ياكى ئىتتىپاق، شەرقىي تۈركىستان مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىنىڭ مەركىزى قوماندانلىق شتابى لايىقلىقىگە ئېرىشەلمەيدۇ. مەسىلەن يېقىنقى يىللاردا تۈركىيەدە قۇرۇلغان ئاتالمىش 'مىللىي مەركەز' نىڭ يېتەكچى ئىدىيىسى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن تىنچ ھەمكارلىقنى ئاساس قىلغان بولۇپ، خەلقىمىزنىڭ ۋەتەن ئىچىدە قانلىق كۈرەشلەرگە ئاتلىنىشىنى تەشەببۇس قىلىشقا چىش-تىرىنقىغىچە قارشى چىقىدىغان خىتابنامىلەر ئېلان قىلىش، بۇ ھەقتە ھەرخىل خىتاي تەشكىلاتلىرىغا ۋەدىلەر بېرىشىپ، 'شەرتنامىلەر' تۈزۈشۈپ قول قويۇپ ئېلان قىلىش، جەڭگىۋار ۋەتەنپەرۋەرلىك ھەرىكەتلىرىنى "ئىش بۇزغۇچى

ھەرىكەتلەر، ئۇنىڭ قاتناشقۇچىلىرىنى "ئىش بوزارلار" دەپ ھۆكۈم قىلىش، ھەتتا خىتاي كونسۇللىرى بىلەن ئاشكارە-يوشۇرۇن مۇناسىۋەتلەر ئۇيۇشتۇرۇش، تىپىك ۋەتەن خائىنلىرى بىلەن زىچ ھەمكارلىقلاردا بولۇپ ئۆزئارا تون كىلدۈرۈشۈش قاتارلىقلاردىن باشقىنى بىلمەيدىغان كىشىلەردىن تەركىپ تاپقان بىر 'مەركەز' دۇر. بۇنىڭغا ئوخشاش 'مەركەز' لەردىن قەتئىي يىراق تۇرۇشىمىز لازىم. خۇددى شۇنىڭدەك ئاۋۋال بىر مەركەزگە ئۇيۇشۇۋالايلى، ئاندىن ھەرىكەت شەكلىنى قارارلاشتۇرايلى دەيدىغان تايىنى يوق 'مەركەز' لەرگە توپلىنىپ ئاۋارە بولغۇچە، ئۆز ئالدىغا ھەرىكەت قىلىپ، مەركەز قۇرۇشنىڭ شەرت-شارائىتلىرىنى قولغا كەلتۈرگەندىن كېيىن ئاندىن ئىتتىپاقلاشماقۇمۇ كېچىككەن بولمايمىز. چۈنكى، ھەقىقىي جەڭگىۋارلىققا ئىگە مەركىزى شتاب ئەمىلى ھەرىكەتلەردە پىشىپ يېتىلگەن زەربىدارلار قوشۇنلىرىدىن تەشكىللەنگىنىدە، بۇنداق مەركەزلەرنىڭ ھەرىكەت پىلانلىرىمۇ ھەقىقىي كۈچ-قۇدرىتىنى نامايان قىلالايدىغان ۋە ئاسانلىقچە پاش بولمايدىغان ھەقىقىي جەڭگىۋار شتاب لايىقتىگە ئېرىشەلەيدۇ.

1.135 ۋەتەنپەرۋەرلىك ئىرادىسى توغرىسىدا

مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتى بىلەن شۇغۇللىنىشتا ۋەتەنپەرۋەرلىك ئىرادىسىگە جىددىي ئېھتىياجىمىز تۇغۇلىدۇ. خۇددى شۇنىڭدەك ۋەتەنپەرۋەرلىك ئىرادىسى ئۈچۈن مىللىي غۇرۇر ۋە جاسارەت لازىم. بۇلار ئىنسان مەجەز-خاراكتېرىگە

زىچ مۇناسىۋەتلىك ھادىسىلەر بولغاچقا، پسخىكا نۇقتىسىدىن ئېلىپ ئېيتقاندا ئىنتايىن مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە، ھەتتا بەزىدە ھەل قىلغۇچ ئامىللار قاتارىغىمۇ ئۆتەلەيدۇ.

خەلقىمىز گومىنداڭ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى دەۋرىدە ئىنتايىن ئاز ساندىكى ھەقىقىي مۇسۇلمان يېتەكچىلىرىمىزنى ھېسابقا ئالمىغاندا، مۇتلەق كۆپ قىسىم 'ئولما' لىرىمىز ئىلاھىيەت چۈمپەردىسىگە ئورنىنىۋېلىپ خەلقىمىز ئارىسىدا دۈشمەننىڭ زۇلۇمىغا قارىتا 'شۈكۈر' قىلىش تەرغىباتىنى كەڭ يېيىپ كەلگەن بولسا، كوممۇنىست خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى دەۋرىدە نادان ياكى پۇرسەتپەرەس ئاتېئىستلار خەلقىمىزنى ئاتېئىزم زەھىرى بىلەن ئېغىر دەرىجىدە بۇلغاپ كېلىشتى.

ھەممىگە مەلۇم بولغىنىدەك، دىنىي مۇرەسسەچىلىرىمىز بۈيۈك دەستۇرىمىز بولغان «قۇرئان كەرىم» دا يۈزلەرچە جايدا تەكرارلىنىپ كەلگەن، ھەمدە بىر قېتىملىق قىممىتى نەچچە ئون يىللىق ئىبادەتتىنمۇ ئۈستۈن تۇرىدىغان جىھاد قىلىش توغرىسىدىكى ئاللا ئەمىرىنى تىلغا ئېلىشماي، "بارىغا شۈكۈرى قىلىش بىلەن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا بوي سۈنۈشنى ۋاجىپ" دەپ تەرغىب قىلىشىپ، خەلقىمىزنى دۈشمەننىڭ رايىغا قاراپ تىنچ بولۇشقا يېتىلەپ مېڭىشتى. ۋەتەننىمىز خەلقى بۈگۈن جىھادقا شۇنچە ئېھتىياجلىق تۇرۇۋاتقىنىغا قارىماي، خەلقنى ئاللاننىڭ نامىدىن يالغانلارنى توقۇپ چىقىرىشىپ جىم يېتىشقا زورلايدىغان سۆزلەر بىلەن چەكلەپ كېلىشتى. نەتىجىدە مەسچىتلىرىمىز خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى

بىلەن يارىشىشقا ئۈندەيدىغان سورۇنغا، خىتاي مۇستەملىكە
سىياسىتىنىڭ مەدھە سەھنىسىگە، كومپارتىيە ھۆججەتلىرىنىڭ
جاكارخانىسىغا ئايلاندۇرۇلدى.

يەنە بىر تەرەپتىن، خىتاي كوممۇنىست تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ
پۈتكۈل تەشۋىقات ۋاسىتىلىرى بىلەن مەجبۇرى تېڭىلىۋاتقان
ئاتپىزم تەشۋىقاتى پەرزەنتلىرىمىزنى، ساددا كىشىلىرىمىزنى
ئازدۇرۇپ كېلىشتى. بولۇپمۇ ماركسىزمنىڭ دۇنيانى ئىگە -
چاقىسى بولمىغان، نەدىن كېلىپ نەگە بېرىشى مەلۇم
بولمىغان بىر ئابستراكت ماددا شەكلىدە تەسۋىرلەپ بېرىشى
نەتىجىسىدە، بۇ دۇنيانىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالغان پۈتكۈل
ئالەمنىڭ بىر نۇقتىدىن مەقسەتلىك ھالدا بىر تەڭرى
تەرىپىدىن يارىتىلغانلىقى (كائىناتنىڭ تۇنجى پارتلىشى
نەزەرىيىسىنىڭ ئىسپاتى بويىچە ئالغاندىمۇ شۇنداق دېيىش
مۇمكىن) نى ئىنكار قىلىش ئەقىدىسى بارلىق ياشلىرىمىزنىڭ
مېڭىسىنى قوچۇپ كەلمەكتە. بۇنىڭ نەتىجىسىدە ئىنسانىيەت
ئالىمىنىڭ دىنىي ئەقىدىسى، ئىرقى، مىللىتى، دۆلەت
تەۋەلىكى، ئىقتىسادى ئەۋزەللىكى، ئاڭ - پىكىرى قاتارلىقلارنى
تۈپتىن ئىنكار قىلىپ، ئىنسانلار بۇ دۇنياغا ھايۋانلار ئالىمىدىن
تەدرىجىي تەرەققىي قىلىپ كەلگەن، شۇڭا ئۇلاردا بىرمۇنچە
ھايۋانلىق خاراكتېرى ئۈستۈنلۈكتە بولۇپ، ئىزچىل رېفلىكسىلىق
تەربىيە نەتىجىسىدەلا ئاندىن ئادەم بولالايدۇ، ... دېگەندەك
بىمەنە تەرغىباتلىرىنى يېپىپ كىشىلىرىمىزنى ئۈمىدسىز،
روھسىز، غايىسىز، ھەۋەسىز، مېڭىسىز قىلىپ يېتىشتۈرۈشكە

چېننىڭ بېرىچە تىرىشىپ كەلدى. يېرىم ئەسىرلىك بۇ خىل ئەخمىقانه تەشۋىقاتلار خەلقىمىزنى تەدرىجىي ھالدا ھېچنېمىنى سەزمەس مەستخۇشلارغا ئايلاندۇرۇپ نېمىنىڭ زۇلۇم، نېمىنىڭ ناھەقچىلىك ئىكەنلىكىنى ئويلىيالمىدىغان، بۇلارنى ئويلاشقۇمۇ جاسارەت قىلالمايدىغان، مىللەت، دۆلەت، ئەقىدە، كەشىپىيات، ئۆرپ-ئادەت، ئىلىم-پەن، مەدەنىيەت، تارىخ، ۋەتەنپەرۋەرلىك، ۋەتەنگە خائىنلىق، ... دېگەندەك چۈشەنچىلەردە چېكىدىن ئاشقان پىكرى زەئىپ ھالغا كەلتۈرۈۋېتىشتى. بۇ خىل بۇلغىنىشلارغا يولۇققان خەلقىمىز دوست كىم، دۈشمەن كىم، قارشىلىق كۆرسىتىش دېگەن نېمە، مۇداپىئەگە ئۆتۈش قانداق بولشى كېرەك، مەخپىيەتلىك دېگەنچۇ؟ دېگەندەكلەردىن ھېچنېمىنى ئاڭقىرالمىدىغان، ۋىجدان-غۇرۇر مەسىلىلىرىدە قاراڭغۇلۇقتا قېلىپ، قارىغۇلارچە چۆچەكلەردىكىدەك پىكىر قىلىشىدىغان غەلىتە مەجەزلىك ھالغا كەلتۈرۈلمەكتە. بۇنىڭ ئاقىۋىتىدە، دۈشمەننى كۆرسە 'تىنچلىق' دەپ قولىنى ئۇزارتىشىدىغان، ھەتتا دۈشمىنىگە تېز پۈكۈشنىمۇ 'تىنچلىق پەزىلىتى' دەپ تونۇيدىغان پاجىئەلىك ھالغا كەلتۈرۈلدى (تېخى يېقىنقى كۈنلەردىلا تەرجىمە قىلىپ ئېلان قىلىنغان «گەندى تەرجىمە ھالى» نىڭ تەسىرىدە، ھەمدە تىنچلىقپەرەسلىرىمىزنىڭ كۈرەش دەستۇرى 'دەپ تونۇلىدىغان' «ئەبگار ئۇيغۇرلار» دەيدىغان كىتابنىڭ تارقىلىپ يۈرۈشىدىن كېيىن، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى تەرىپىدىن مازاق قىلىنىپ ئۈستىگە يۇندا تۆكۈۋەتسىمۇ، بىكاردىنلا "ئۇرۇپ-ئۆلتۈرۈلۈپ بوزەك قىلىنساقمۇ

غىڭ قىلمايلى “ دېگەندەك تەسلىمچى روھنى مەدەپلىشىدىغان غەلىتىلىكلەر بەزى ئولتۇرۇشلارنىڭ ‘شېرىن سۆھبەت تېمىلىرى’ غا ئايلىنماقتا ئىكەن! – قايتا تۈزەتكۈچىدىن).

بۇ نۇقتىدىن ئالغاندا بىزنىڭ ئەدەبىيات - سەنئەتچىلىرىمىز، تارىخچىلىرىمىز، سىياسىيونلىرىمىز، ئوقۇتقۇچىلىرىمىز، ھەتتا ئاتا-ئانىلىرىمىزمۇ پەرزەنتلىرىگە “جىم تۇر، تىنچ تۇر، شۈكرى قىل، ئىتائەت قىل” دېگەندەك ئىدىيەلەرنى ئاساس قىلىدىغان تەشۋىقاتلارنى ئەۋلاد تەربىيەلەشنىڭ دەستۇرى قىلىپ كېلىشمەكتە. بەك ئۆتۈپ كەتسە بۇ خىل كىشىلەر جەڭگىۋار تەشۋىقاتلار ئۈچۈن “شارائىت، پۇرسەت كەلمىدى” دېگەننى باھانە قىلىپ ئۆزلىرىنىڭ تەسلىمچى ئىدىيەسىنى ساقلاپ قېلىشقا ئۇرۇنۇشماقتا. ئۇلارنىڭ نەزىرىدە ۋەتىنىمىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتى بىلەن شۇغۇللىنىشىنىڭ شارائىتى يېرىم ئەسىردىن بۇيان پىشىپ يېتىلمىگەنمىش! ‘ئابدۇخالىقنىڭ چەمى’ مەكەن بۇ ۋەزىيەت شۇنچە پىشمايدىغان! مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ شارائىتى ئۆزلۈكىدىن پىشىدىغان ئالما-شاپتولا ئەمەس، ئۇنى بىز ئۆزىمىز تەدبىر قوللىنىپ پىشۇرىشىمىز، بارلىققا كەلتۈرۈشىمىز كېرەك. ‘تىنچلىق’ دەپ جىم يېتىۋەرگىنىمىزدە “قايناۋاتقان چامغۇرمۇ خېمىغا يېنىپ كېتىدۇ!”

خەلقىمىزنى ‘قۇتۇلۇش جېڭى’ غا يېتەكلەشنى چەكلەپ تۇرىدىغان بۇ تۈردىكى تەشۋىقات مىساللىرىنى يەنىمۇ كۆپ كەلتۈرۈشىمىز مۇمكىن. “بىكارغا قان تۆكۈلۈشتىن،

بەھۇدە ئۆلتۈرۈلۈشلەردىن، خىتايغا، چەتئەل جامائىتىگە يامان تەسىر پەيدا قىلىپ قويۇشتىن، چەتئەل ياردىمىنى قاچۇرۇپ قويۇشتىن ساقلىنىش، ... — مانا بۇ تۈردىكى تەشۋىقاتلارنىڭ تىپىك مىساللىرى. ئەسلىدە بۇ تۈردىكى باھانىلەرنىڭ تېگىدە ياتقىنى مىللىتىنىڭ دۈشمەندىن قۇتۇلۇش ھەرىكىتىنى غەلبىگە ئېرىشتۈرەلەيدىغانلىقىغا، خەلقىمىزنىڭ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى تەلتۆكۈس قوغلاپ چىقىراالايدىغانلىقىغا ئىشەنمەسلىكتىن باشقا نەرسە ئەمەس.

دېمەك، ئىنسانغا قىلىنغان خاتا تەربىيىلەر ئادەمنى ئىنتايىن ئۈمىدسىز، تەۋەككۈل قىلىشتىن قورقىدىغان قىلىپ يېتىشىپ چىقىشقا سەۋەب بولۇپ كەلمەكتە. ئەسلىدە ئادەمنىڭ روھى دۇنياسى دارۋىن تەسۋىرلىگىنىدەك ئۇنداق ھايۋانىي بولماستىن بەلكى ئادىمىدۇر؛ ياۋلۇپ تەسۋىرلىگىنىدەك ئۇنداق 'ئاق بەت' بولماستىن بەلكى ئىنسانىي تۈپكى ئېھتىياج ئىستەكلىرى بىلەن تولغاندۇر. يەنى قىسقىچە ئېيتقاندا، بۇ ھەقتىكى ماسلوۋ قاتارلىقلارنىڭ قوزغاتقان «ئۈچىنچى پسخولوگىيە دولقۇنى» — بارلىق (ياكى مەۋجۇدلىق) پسخولوگىيىسىدىكى ئادەم ئېھتىياجلىرىنىڭ قاتلاملىق ئوتتۇرىغا چىقىش تەلىماتى بويىچە قارىغىنىمىزدىمۇ، ئادەم بولۇش ئامىللىرى ئەسلىدىنلا مىليون يىللىق ئىنسانىيەت تارىخى جەريانىدا تەدرىجىي مۇقىملىشىپ غۇۋا ئىرىسى بىر شەكىلدە ئىنسان ئاڭ قاتلاملىرىدا ساقلانغان بولۇپ، ئۇ ئامىللارنى ھەرقانچە چەكلەيمەن، يوقىتىۋېتىمەن،

ئۆزگەرتىۋېتىمەن دېگەن بىلەنمۇ ئۇ بەربىر ئىنسان تەپەككۈر دائىرىسىنىڭ بىر يەرلىرىدە يوشۇرۇن بولسىمۇ ساقلىنىپ، ئادەمنىڭ پىكىر قىلىشىغا بىرقانچە قاتلاملىق ۋاسىتىلىك نىقابلانغان بىر شەكىللەردە بولسىمۇ ئۆزىنىڭ ئەڭ ئەقەللىي ئادەم بولۇش ئېھتىياجلىرىنى ئىپادىلەشكە تىرىشىدۇ. يەنى بىر ئاسلان تۇغۇلغىنىدىن باشلاپ ئۆزىنى قانداقتۇر بىرەر يولۋاس قىلىپ يېتىشتۈرۈش ئەمەس، بۇنىڭ دەل ئەكسىچە ئۆتۈپ كەتسە ئەڭ مۇكەممەل بىر مۇشۇك قىلىپ يېتىلدۈرۈشكە تىرىشچانلىق كۆرسىتىشتىن باشقا ئىمكانى بولمىغىنىدەك، ئىنسانمۇ ئۆزىنى باشقا قانداقتۇر بىر مەخلۇق قىلىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئەڭ مۇكەممەل ئادەم قىلىش ئۈچۈنلا تىرىشالايدۇ. بۇنىڭ ئۈچۈن ئىنساندا ئۆزىنى ئادەم قىلىپ يېتىلدۈرۈشنىڭ نۇرغۇن ئىچكى ئېھتىياج ئىستەكلىرىنى يېرىم ئىرىسى ھالدا بولسىمۇ ئاڭ قاتلاملىرىدا ساقلاپ كەلگەن بولىدۇ. بۇ شەكىلدە كېلىۋاتقان ئادەم تۈپكى ئېھتىياجلىرى ئادەتتە فىزىئولوگىيىلىك ئېھتىياجىلار، فىزىئو-پىسخولوگىيىلىك ئېھتىياجىلار ۋە پىسخولوگىيىلىك ئېھتىياجىلار دەپ ئۈچ چوڭ تۈرگە ئايرىلىشى مۇمكىن. بۇ ئۈچ ئېھتىياج قاتلاملىرىنىڭ ئىپادىلىنىشى ئاساسەن يۇقىرىدىكى تەرتىپ بويىچە ئوتتۇرىغا چىقىپ قاندۇرۇلۇش ئىستەكلىرىنى نامايان قىلىدۇ. بۇ جەرياندا ھاۋا، يېمەك-ئىچمەك، ھۇزۇرلۇق مۇھىت (تۇرالغۇ)، جىنسى ھەۋەس قاتارىدىكى ساپ فىزىئولوگىيىلىك ئېھتىياجلىرى تەرتىپ بىلەن بىرىنىڭ كەينىدىن-بىرىسى قاندۇرۇلۇش ئىستىگىنى نامايان قىلغىنىدىن باشقا، يېرىم

پسخولوگىيىلىك ئېھتىياجلرىدىن بولغان بىخەتەرلىك، مۇقىم تەۋەلىك (ھەقىقىي كىملىك) قاتارىدىكى ئېھتىياجلرى كۆپىنچە ھاللاردا مۇھىت چەكلىمىلىرىگە قىسمەن بوي سۇنغان، ئېنىق تەرتىپ چېگرىسى بولمىغان ھالدا قاندۇرۇلۇش ئىستىگىنى نامايان قىلىشى؛ ساپ پسخولوگىيىلىك ئېھتىياجلرىدىن قىزىقىش، موللۇق، ھەققانىيەتچىلىك، تەرتىپلىك، ئىنتىزاملىق، گۈزەللىك، كەشپىيات، پاكىزلىق، غۇرۇرلۇق، ياردەمسۆيەرلىك، ئوملۇق، ئىختىيارلىق، ئەركىنلىك، ... قاتارلىقلار بولسا ئاساسەن مۇھىت چەكلىمىسىنى نىسپىي شەكىلدە قوبۇل قىلمايدىغان، ئەركىن-ئىختىيارى بىر شەكىلدە ئىنسان ئىچكى روھىيىتىنىڭ ھەيدەكچىلىكى، تاشقى مۇھىت توسالغۇلىرىنى يېڭىشكە ئىنتىلگەن، ئىجتىمائىي مۇھىتنىڭ ئەقىدە دائىرىسىدىن ھالقىشقا ئىنتىلگەن ۋە شەخسنىڭ بىلىم-ماھارەت جۇغلانمىسى قاتارىدىكى ئامىللارغا تايانغان، ئاساسەن ئۈستۈن ئىختىيارلىق ئاساسىدا نىسبەتەن تەرتىپسىز ئوتتۇرىغا چىقىپ بىردىن-بىردىن قاندۇرۇلۇش ئىستىگىنى نامايان قىلىشى مۇمكىن دەپ مۆلچەرلەنمەكتە. مەسىلىنىڭ تۈگۈنى شۇ يەردىكى، ئىنسان بالىسى بۇ تۈردىكى ئېھتىياجلرىنىڭ خېلى كۆپ قىسمىنى، بولۇپمۇ يۇقىرى دەرىجىلىك ئېھتىياجلرىنىڭ كونكرېتنى تەلەپلىرىنى بىلىنگەن تەپەككۈرى (ئاشكارا ئاڭ پائالىيىتى) دە ئاڭلىق ھېس قىلىپ كېتەلىشى ناتايىن بولغاچقا، ئادەمنىڭ يېتىلىش جەريانىدا ھەربىر ئېھتىياج باسقۇچلىرى ئۈچۈن مۇتلەق بىخەتەر ۋە مۇتلەق مۇكەممەل ئېھتىياج سېزىم مۇھىتى بىلەن

ئېھتىياج قاندۇرۇش مۇھىتىنى يارىتىپ بېرىشى شەرت. يەنى زامانىسىنىڭ نىسبەتەن تىرىشچان ۋە پاراۋان بىر ئائىلە مۇھىتى، ئىمكان بار ئەڭ مۇكەممەل شارائىتلارغا ئىگە بىر تەربىيىلىنىش مۇھىتى ۋە ئىمكان بار ئەڭ ئەركىن ئۆزىنى نامايان قىلىش ئىجتىمائىي ۋە ماددىي مۇھىتى ئىنسان پەرزەنتىنىڭ مۇكەممەل ئادەم بولۇشقا يېتەكلىنىشىنىڭ ئەقەللىي شەرتلىرىدۇر. بۇنداق بىر مۇھىتنى ھەرقانداق بىر شەخس ئاز ئالدىغا يارىتالمايدۇ. بۇنىڭ ئۈچۈن مۇتلەق تۈردە شۇ ئىنسانلار توپلىمىغا خاس ئەڭ مۇۋاپىق ئىجتىمائىي مۇھىت بولۇشى، بۇنداق بىر ئىجتىمائىي مۇھىت ئۈچۈن بولسا يەنە شۇ تارىخى جامائەتكە خاس بولغان بىخەتەر ۋە مۇستەقىل بىر دۆلەت مۇھىتى بولۇشى شەرت. ئۇنداق بولمايدىكەن، ئىنسان بالىسىنىڭ ئۆز روھى دۇنياسىدىكى بۇ تۈر ئادەم بولۇشنىڭ تۈپكى ئېھتىياج تەلەپلىرىنى پەرق قىلالىشى، ئۇنى قاندۇرۇشى توسالغۇلارغا ئۇچراپ، بەزى ئېھتىياجلىرىنى يوشۇرۇشقا، بىر باسقۇچلۇق، ھەتتا بىرقانچە باسقۇچلۇق نىقابلىنىشلار ۋاسىتىسى بىلەن ئىپادىلەشكە مەجبۇرلىنىدۇ. ھەتتا بىر يەرلىرىگە كېلىپ، بۇ تۈردىكى قاتلاممۇ-قاتلام نىقابلاشلار نەتىجىسىدە، ئۇ ئادەم، ئۆزىنىڭ ئەسلىدىكى تۈپكى ئېھتىياجىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنىمۇ پەرق قىلالمىغۇدەك ھاللارغا ئۆزگەرتىۋېتىشى، تېخىمۇ ئېغىرراق بولغىنىدا، ھەتتا تۇلا نىقاپلاپ، تۇلا سىموۋوللاشتۇرۇپ يۈرۈپ ئاخىرى ئۆزىنىڭ ئادەم بولۇشنىڭ تۈپكى ئېھتىياجلىرىنى خاتا تونۇپ، ئۆز ئېھتىياجىغا بەكلا ئاز مۇناسىۋىتى بولىدىغان، ھەتتا زادىلا

مۇناسىۋىتى يوق شەيئەلەرنى ئادەم بولۇشنىڭ تۈپكى
ئېھتىياجى دەپ تونۇۋېلىشىمۇ مۇمكىن. بۇ نۇقتىغا كەلگەن
بىر ئادەم، نورمال ئادەم بولۇشتىن يىراقلىشىپ، مەجەز-
خاراكتېرلىرى ۋە ئەخلاقى پەزىلەتلىرىدىكى بۇزۇلۇشلارغا،
ئېغىرراق بولغىنىدا ئەقىل جەھەتتە نورمالسىزلىقلارغا مەھكۇم
بولۇپ قېلىشىمۇ مۇمكىن. مەسىلەن، خەلقىمىز ئۈچۈن ئېلىپ
ئېيتقىنىمىزدا، بەزى كىشىلىرىمىزدە كۆرۈلىدىغان ئېچىرقات
كەتكەندەك تاماققا ھېرىسمەنلىكلىرى، تاپقان پۇلغا ئۆي
سېلىشتىن باشقىنى بىلەلمىگۈدەك ھالغا كېلىپ قېلىشلىرى،
پۈتۈن ھېس-يادى يېگانە جىنسى ھەۋەس قاندۇرۇش ئۈچۈنلا
بولۇپ كېتىش، ئاچكۆزلۈك، قىزغانچۇقلۇق، يالغۇزلۇق،
ھۇرۇنلۇق، بېقىندىلىق، غايىسىزلىك، ئۈمىدسىزلىك،
چۈشكۈنلۈك، ئەخلاقسىزلىق، زومىلىق، قۇللۇق مەجەزلىرىنىڭ
كۆرۈلۈشىگە باشلىغانلىقلىرىنى ئەنە شۇ خىلدىكى تۈپكى
ئېھتىياج بۇلغىنىشلىرىنىڭ ئىپادىسى دەپ ھېسابلىشىمىزغا
بولىدۇ. بۇنداق ھالغا چۈشۈپ قالغان بىرسى يا ئۇ مۇھىتتىن
قېچىپ باشقا يېڭى مۇھىتقا ئۆزىنى ئاتىشى، ياكى بولمىسا
تەدرىجىي خاراب بولۇش يولىغا كىرىپ ئۆزىنى نابۇت قىلىشى
مۇمكىن. بۇ يەردە شۇنىڭغىمۇ دىققەت قىلىشىمىز كېرەككى،
بەلگىلىك بىر ئىجتىمائىي توپلامدىكى شەخسلەردە بارغانسېرى
كۆپلەپ ئومۇملىشىپ كېتىۋاتقان بۇ تۈردىكى نورمالسىزلىقلار
تەدرىجىي ھالدا شۇ توپنىڭ مەجەز-خاراكتېرى ھالىغا
ئايلىنىپ، نورمالسىزلىق شەخسلەرنىڭ مەسىلىسى بولۇشتىن
ھالقىپ، شۇ مىللىي جەمئىيەتنىڭ پىكىر-تەلەپلىرى، ئاڭ-

پىكىرلىرى، غايە-ئارزۇلىرى، تۇرمۇش قېلىپلىرى قاتارىدىكى ئورتاق بۇزۇلغان خاراكتېرى ھالىغا ئايلىنىپ كېتىشىمۇ مۇمكىن.

روشەنكى، مىللىتىمىز بۈگۈن يۇقىرىقىدەك ئىنسان قېلىپىدىن چىققان ئېزىلىشلەرگە دۇچار بولۇپ، سىياسىي-ئىجتىمائىي جەھەتلەردىلا يوقىتىلىش گىردابىغا كېلىپ قالماستىن، بەلكى روھىي جەھەتتىنمۇ تارىخ بېتىدىن ئۆچۈرۈلۈش خەۋپىگە دۇچ كەلمەكتە. بۇ مىللەتنى قۇتقۇزۇپ قېلىشنىڭ بىردىن بىر يولى، مىللىي دۆلىتىنى قايتا ئەسلىگە كەلتۈرۈۋېلىشتىن باشقىچە بولۇش مۇمكىن ئەمەس. يەنى، شەرقىي تۈركىستان مۇستەقىل مىللىي دۆلەت قۇرۇش مەسىلىسى - بىز ئۇيغۇرلارنىڭ ئۆزىنى قۇتقۇزۇپ قېلىشنىڭ بىردىن-بىر ھەل قىلىش چارىسى ھالىغا كېلىپ، مىللىي تەقدىرىمىزنىڭ تەقەززاسى بولۇپ ئالدىمىزدا تۇرماقتا!

بۇ ئاساستا تەھلىل قىلغىنىمىزدا، ئادەم ھاياتلىقىنىڭ ئەقەللىي تەلەپلىرىدە ئەڭ بىخەتەر دەرىجىدە قاندۇرۇلۇشىنى ئارزۇ قىلىدىغان بىر مەخلۇقتۇر. مەلۇم بىر تۈپكى ئادەم بولۇش ئېھتىياجى ئەڭ بىخەتەر قاندۇرۇلۇش پۇرسىتىگە ئېرىشىۋاتقانلىقى مۇقىملىشىپ قالغىنىدا، كىشىدە بۇ بىخەتەر تەلەپ قاندۇرۇلۇش ئاساسىدا تېخىمۇ يۇقىرى قاتلاملىق يوشۇرۇن ئاڭ قاتلاملىرىدىكى ئېھتىياج ئىپادىلىرى بىرلىكتە نامايەندە بولۇشقا باشلايدۇ. بۇنداق ئادەم بولۇشنىڭ تۈپكى ئېھتىياج قاندۇرۇش تەلپى كىشىدە ئەڭ مۇكەممەللىككە

ئىنتىلىش شەكىلدە ئىپادىلىنىپ تۇرغاچقا، كىشىلەر بىخەتەر، مۇكەممەل ۋە ئىزچىل قاندۇرۇلۇشىغا ئىنتىلىش، شۇ ئاساستا تېخىمۇ ئالغا ئىلگىرىلەش، تېخىمۇ يۇقىرىغا يۈكسىلىش، يېڭىلىقلار يارىتىش، ... ئەڭ مۇكەممەل ئادەم بولۇشقا ئاچكۆزلۈك بىلەن ئىنتىلىپ تۇرىدىغان بىر مەخلۇق ئىپادىسىنى بېرىدۇ. ئەگەر بۇ خىل تۈپكى ئىنسان ئېھتىياجلىرىنىڭ قاندۇرۇلۇشى ئىزچىللىق توسالغۇسىغا ئۇچۇرغىنىدا، كىشى دەرھال نارازىلىق ئىنكاسىنى بىلدۈرىدۇ. بۇنىڭدىنمۇ نەتىجىگە ئېرىشەلمىگەندە قارشىلىق كۆرسىتىش چارىسىنى ئىشقا سېلىشقا مەجبۇر بولىدۇ. بۇنىڭدىنمۇ بىرەر نەتىجىگە ئېرىشەلمىگەندەك ھېس قىلسا، ۋاستىلىك يوللار بىلەن ئۆزىنى خاراب قىلىش ئارقىلىق ئۆزى تەۋە بولۇپ تۇرغان كىشىلەر ياكى جەمئىيەتتىن ۋاستىلىك قىساس ئېلىشقا ئۇرۇنۇشمۇ مۇمكىن. ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋېلىشلار، لۈكچەكلىك، قىمار، ھاراق-نەشىگە بېرىلىشلەر، پاهىشە، ئەدەپسىزلىك ھەتتا يېقىنلىرىغا، تەۋەلىكىگە، مىللىتىگە، دۆلىتىگە خائىنلىق، زىيانكەشلىك، ئەقلى ياكى جىسمانىي ھۇرۇنلۇق قىلىشلار ئەنە شۇ خىل نورمالسىز قىساس ئېلىش ھەرىكەتلىرىنىڭ ۋاستىلىك ئىپادىلىرى بولۇشى مۇقەررەر.

نۇرغۇن كىشىلىرىمىز بۇ ھالەتكە چۈشۈپ قالغان كىشىلىرىمىزنى پەقەت شۇ كىشىلىرىمىزنىڭ ئۆزىدىنلا كۆرۈپ، ئېغىر چەكلىمە يارىتىپ بېرىۋاتقان مۇستەملىكىچىلىك بېسىمىنىڭ، مۇستەملىكە ئېگىنىڭ بۇنداق ھادىسىلەرگە

تۈپكى سەۋەبچى بولۇۋاتقانلىقىنى قەتئىي ئويلاشمايدۇ. بۇ تۈردىكى ھادىسىلەرنىڭ كۆپىيىپ كېتىشىگە مىللىي مۇستەقىل دۆلىتىمىزنىڭ بولمىغانلىقى سەۋەب بولۇۋاتقانلىقىنى ئەسلا ئويلاشمايدۇ!

بەزى ئالىملارنىڭ تەتقىقاتلىرىدىن قارىغاندا، ئىنسان تۈپكى ئېھتىياج قاندۇرۇش جەريانىنىڭ تا تۆرەلمە ۋاقتىدىن باشلاپلا ئىشقا كىرىشىدىغانلىقىنى مۆلچەرلەش مۇمكىن. بۇ جەريان ئۇ كىشىنىڭ ئۆمرىنىڭ ئاخىرغىچە داۋاملىشىپ تۇرىدۇ. كىشىلەردىكى بەزى ئېھتىياجىلار قىسمەنلەردە خېلى بالدۇرلا بىخەتەر قاندۇرۇلۇش باسقۇچىغا ئېرىشەلسە، يەنە بەزىلەردە ھەرخىل ئىچكى-تاشقى سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن خېلى كېيىنكى ياشلىرىدىلا ئاندىن بۇ ئېھتىياج قاندۇرۇلۇش باسقۇچىغا قەدەم قويۇشى مۇمكىن. شۇڭا، بەزىلەردىكى قىسمەن نورمالسىزلىق ئىپادىلىرى كىچىك ۋاقتىدا كۆرۈلگىنىنىڭ ئەكسىچە، يەنە بەزىلەردە خېلى چوڭ ياشلاردا بۇ خىل نورمالسىز ئىپادىلەر كۆرۈلۈشى مۇمكىن. ھەتتا بەزىلەردە بۇرۇندىن قاندۇرۇلۇپ كېلىۋاتقان ئېھتىياجلىرى خېلى كېيىنكى دەۋرلىرىگە كەلگەندە قايتىدىن خەۋپكە دۇچ كېلىشىدىنمۇ، بۇرۇنقى مىجەزلىرىنى، ياكى تەنتەكلىك غەلىتىلىكلىرىنى ئىپادىلەپ قېلىشىمۇ مۇمكىن. شۇ سەۋەبتىن ۋەتەنسىزلىك مەسىلىسى يىتىلىۋاتقانلار ئۈچۈنلا مەسىلە يارىتىپ قالماي، قۇرامىغا يېتىپ بولغان، ھەتتا ياشانغانلار ئارىسىدىمۇ مەسىلە يارىتىپ كەلمەكتە. يەنى ۋەتەنسىزلىك، خەلقىمىزنىڭ بارلىق تەبىقىلىرىگە ئېغىر

تەھدىت سېلىۋاتقان بىردىن-بىر چوڭ مىللىي تەقدىر مەسىلىدۇر. شۇ سەۋەبتىن مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىنى شەرقىي تۈركىستانلىقلارنىڭ ئومۇمخەلق ھەرىكىتى دەپ قارىماقتىمىز. بۇ يەنە كېلىپ تاجاۋۇزچى فاشىست كۈچ تەرىپىدىن ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىۋېتىلگەن بىر مىللەتنى قۇتۇلدۇرۇش مەسىلىسى بولغاچقا، ۋەتىنىمىز خەلقى ئۈچۈن ئېلىپ ئېيتقاندا مىللىي مۇستەقىللىق كۈرىشى ئەڭ تىپىك ئىنسانپەرۋەرلىك، كىشىلىك ھوقۇقىنى قوغداش ھەرىكىتى ھېسابلىنىدۇ.

ئىنسان پسخولوگىيىسىدىكى بۇ تۈر نورمالسىزلىقلار ئىنساننىڭ ئۆزىنى تونۇشى ۋە ئۆزىنى جارى قىلدۇرۇشىغا ئېغىر توسالغۇ بولۇش شەكلىدە روي بېرىدۇ. بۇنىڭ ئاقىۋىتىدە كىشىنىڭ ئۆزىگە بولغان ئىشەنچى ئازىيىدۇ. بۇ يەنە كېلىپ كىشىنىڭ تەۋەككۈلچىلىك روھىنى ئۆلتۈرۈپ، جاسارەتسىز قۇللار ھالىغا كېلىشىگە سەۋەب بولىدۇ. بۇنداق ھالغا چۈشۈپ قالغان كىشى دۇچ كەلگەن قىيىنچىلىقلىرىنى پەقەتلا باشقىلار ھەل قىلىپ بېرىشى كېرەك دەيدىغان بوۋاقلارچە مەجەزگە كىرىپ قالىدىغان بولغاچقا، تەمەخورلۇق مەجەزى قايتىدىن باش كۆتۈرىدۇ. بىزنىڭ نۇرغۇن كىشىلىرىمىز ۋەتىنىمىزنىڭ مۇستەقىللىقىنى ئۆزلىرى بىۋاسىتە ھەرىكەت قىلىپ قولغا كەلتۈرەلەيدىغانلىقىغا كۆزى يەتمەي، ”بىزنى مۇسۇلمانلار دۇنياسى، تۈرك دۇنياسى، ئاق شىياكى بىد ت قۇتقۇزۇپ قويسۇن“ دېگەندەك تەلمۈرۈشلىرى، ھەتتا دۈشمىنىڭ بىر

قانتى بولۇپ تۇرۇۋاتقان 'دېموكراتىچى' خىتايىلاردىن ئۈمىد كۈتىدىغان غەلتە بىنورماللىقلارنىڭ كۆرۈلۈپ تۇرۇۋاتقانلىقى پۈتۈنلەي يۇقىرىقىدەك مىجەزلىرىمىزنىڭ ئىجتىمائىي كېسەللىك ھالىتىگە ئايلىنىپ كېتىۋاتقانلىقىدىن دېرەك بېرىدۇ. ئىشەنچسىز ئىنسان ئەگەر جاسارىتىدىنمۇ مەھرۇم قالسا، ئۇنداق بىرسى قورقۇنچاقلىشىپ كېتىدۇ. قورقۇنچاق بىرسى تىنچ مۇھىتقا ھەۋەس قىلىدىغان بولىدۇ. ھەتتا ئۆلۈمى ھېسابغا بولسىمۇ بۇنداق تىنچ مۇھىتنى تەمە قىلىدۇ. بۇ يەردىكى تىنچلىق، خاتىرجەملىكتىن كېلىۋاتقان ئۆزىگە ئىشەنگەن كىشىلەرنىڭ ئارزۇسىدىكى تىنچلىقتىن تۈپتىن پەرق قىلىدۇ. نەتىجىدە، ۋەھىملىك مۇھىتتا ياشاۋاتقان كىشى ئۈچۈن تىنچلىق تەمەسى، ئۆزىنى نابۇت قىلىشنىڭ بىر چارىسىگە ئايلىنىپ قالىدۇ. ئۇنىڭ جەمئىيەتتىكى ئىپادىسى بولسا ۋەتىنىگە ياكى مىللىتىگە ۋاستىلىك خائىنلىق بولۇپ ئىپادىلىنىدۇ. دېمەك، ۋەتىنىمىز ئۈچۈن 'تىنچلىق' - كىشىلىك ئېھتىياجلىرىدىن ئۈمىدىنى ئۈزۈپ، ئۆزىنى ئۆلتۈرۈۋېلىشنىڭ بىر ۋاستىسىدۇر!

يۇقىرىدا كۆرسىتىپ ئۆتكىنىمىزدەك، بىر جەمئىيەتنىڭ خاراكتېرى شۇ جەمئىيەتنى تەشكىل قىلىدىغان خۇسۇسى كىشىلەرنىڭ، بولۇپمۇ شۇ جەمئىيەتنىڭ يېتەكچى ئورنىدا تۇرۇۋاتقان كىشىلىرىنىڭ ئورتاق خاراكتېرىنىڭ ئىپادىسى بولۇپ كۆرۈلىدۇ. يەنى، ئىنسانىيەت ئومۇمىيلىقتىن قارىغاندا بىر پۈتۈن گەۋدە ھالىتىدە كۆرۈنگىنى بىلەن، ئەمەلىيەتتە چەكسىز كەتكەن شەخسلەرنىڭ ئۆز ئالدىغا ئېلىپ بارىدىغان

پائالىيەتلىرىنىڭ نامايەندىسىدۇر. شۇ سەۋەبتىن دۇنيادىكى
ئىنسانلار دۇنياۋى ئىتتىپاقلار، دۆلەتلەر، رايونلار، ئىرق-
مىللەتلەر، ئىقتىسادىي-ھەربىي گەۋدىلەردىن تەشكىل تاپماقتا.
بۇلار ئەينى ۋاقىتتا يەنە ئۆلكە، شەھەر، يېزا، جەمئىيەت،
تەشكىلات، شىركەت-ئىدارە، گۇرۇھ، دوست-ئائىلىلەردىن
تەشكىل تاپىدۇ. يەنى، دۇنيا ئاقىۋەتتە شەخسى پائالىيەتلەرنىڭ
سەھنىسى بولۇپ بىلىنىدۇ. ئەمما بارلىق شەخسلەرنىڭ ئۆز
پائالىيەتلىرى ئومۇمىي يۈزلۈك ھالدا دۇنيا ئىنسانلىرىنىڭ
پائالىيەتلىرىدە روشەن ئىپادىسىنى تېپىپ كېتەلشى ناتايىن.
ئەگەر ھەربىر شەخسنىڭ ئويلىغىنى، پىلانى، پائالىيىتى
ئىنسانىيەت پائالىيىتىدە كۆرۈنەرلىك ئورۇن تۇتالسا ئىدى،
دۇنيادا پادىشاھلارنىڭ، داھىيلارنىڭ، قەھرىمانلارنىڭ،
ئالىملارنىڭ قىلچە قىممىتى قالمىغان بولاتتى. ئالايلىق،
ئوغۇزخان بولمىغان بولسا، تۈرك قوۋملىرىنىڭ ئەسىرلەر
بويى دۇنيا سەھنىسىدىن چۈشمەي پائالىيەت قىلالىشىنى
تەسەۋۋۇر قىلالماس ئىدۇق. ئەگەر نيۇتون بولمىغان بولسا
ئىدى، ھازىرقى زامان سانائەت دەۋرىنىڭ يەنە قانچە ئەسىر
كېچىكىپ بارلىققا كېلىدىغانلىقىنى، ئەگەر ئېينىشتېين
بولمىغان بولسا، يادرو-ئېلېكترون دەۋرىنىڭ قاچان بارلىققا
كېلىدىغانلىقىنى مۆلچەرلىمەك تەس ئىدى. ئىجتىمائىي
ھادىسىلەردىمۇ ناپالىون، ھىتلېر، ماركس، ... قاتارلىقلارنىڭ
دۇنياۋى داۋالغۇشلارنىڭ مەيدانغا كېلىشىدە پەۋقۇلئاددە
رولى بولغانلىقىنى ئىنكار قىلالمايمىز. خۇددى شۇنىڭدەك،
تۆمۈر خەلىپە، غوجا نىياز ھاجى، غېنى باتۇر قاتارلىقلار

بولمىغان بولسا، يىگىرمىنچى ئەسىردىكى شەرقىي تۈركىستان
 مىللىي ئازادلىق ھەرىكەتلىرىنى تەسەۋۋۇر قىلىشىمىز مۇتەس
 بولاتتى. دەرۋەقە، تۆمۈر خەلىپىنىڭ سەپتىن ئايرىلىشى
 داغدۇغىلىق خەلق قوزغىلىڭىنى جىمىتىپلا قويدى؛ غوجا
 نىياز ھاجى قاتارلىق يېتەكچىلىرىمىزنىڭ سەپتىن ئايرىلىشى
 ۋە بىرقانچە رەھبەرلىرىمىزدىن ئايرىلىپ قېلىشىمىز، بىرىنچى
 ۋە ئىككىنچى جۇمھۇرىيەت ھەرىكىتىمىزنى جىمىدىلا مۇنقەرز
 قىلىپ قويدى. ... بۇنداق ئىجتىمائىي ھادىسىلەردە سەلبىي
 ئۈلگىلەرنىڭ كۆرسىتىدىغان زىيانلىق تەسىرىنىمۇ كۆرمەكتىمىز.
 بۇلاردىن شۇنى ئوچۇق كۆرۈپ ئالالايمىزكى، ئىنسانىيەت
 پائالىيىتىدە ھەربىر ئادەم ئالىم، ھەربىر كىشى قوماندان،
 خالىغان بىرسى داھىي دەرىجىسىگە يۈكسەلمەيدۇ. ئۇنداق
 مەرتىۋە تەڭرىنىڭ سىرلىق قانۇنىيەتلىرىگە باغلىق ھالدا
 ئىنتايىن ئاز كىشىلەرگىلا نېسىپ بولىدۇ. ئەگەر تۆمۈر
 خەلىپىمىزدىن ئەينى ۋاقىتتا ئىككىسى بولغىنىدا ئىدى،
 بىرسى ئۆلسىمۇ يەنە بىرسى خەلقنى غەلبىلىك جەڭلەرگە
 يېتەكلىيەلىگەن بولار ئىدى. غوجا نىياز ھاجىدىن يەنە
 بىرسى بولسا ئىدى، قايتىدىن مىللىي ئازادلىق كۆرۈشىنى
 باشلاپ بېرەلىگەن بولار ئىدى؛ غېنى باتۇردىن بىرقانچىسى
 بولغىنىدا، بۈگۈن بىز بۇنچىلىك پاجىئەلىك ھالەتكە چۈشۈپ
 قالمىغان بولار ئىدۇق. ... دېمەك، پۈتكۈل ئىنسانىيەت
 ئالىمىگە ئوخشاشلا بىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىز
 مۇكەممەل بىر ھەرىكەت ياراتقۇچىسىغا، جاسارەتلىك ۋە

تەۋەككۈلچى قەھرىمانلىرىمىزغا، پاراسەتلىك قوماندان-
داھىيلىرىمىزغا ئېھتىياجىمىز بولىدۇ. يەنى، بىز ئوتتۇرىغا
چىقىدىغان ئۆلگىلەرگە، قەھرىمانلارغا، يېتەكچى-داھىيلارغا
ئەگىشىشىمىز، ئۇلارغا بوي سۈنۈشىمىز، ئۇلارنىڭ يېتەكلىشىگە
شارائىت يارىتىپ بېرىشىمىز، ئۇلارنىڭ پائالىيىتىگە ماسلىشىپ
بېرىشىمىز، نۆۋىتى كەلگەندە ئۇلارنى جان تىكىپ
قوغدىشىمىز، ئۇلارنىڭ شېھىت بولىشىدا ھەسسەلەپ قىساس
ئېلىپ بېرىشىمىزنى تەقەززا قىلىدۇ. خۇددى شۇنىڭدەك
تۆمۈر خەلىپىنى، غوجا نىياز ھاجىنى، غېنى باتۇرنى، ...
خەلقىمىز قۇرۇلتاي ئېچىپ سايلاپ چىقمىغانلىقىغا ئوخشاش،
بۇندىن كېيىنكىلەرنىمۇ بىز ئۆزىمىز خالىغان پەيتتە ۋە
خالىغان شەكىلدە تاللاپ ئالالمايمىز. بۇنداق كىشىلەر
مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ ھەرقايسى باسقۇچلىرىدا
ئەمەلىيەتتە ئۆزلىرىنى ئىسپاتلىشىپ ئوتتۇرىغا چىقىشىدۇ.
بۇ كىشىلىرىمىز ئەينى ۋاقىتتىكى ھەرىكىتىمىزنىڭ تىپىك
ئۆلگىلىرى بولۇپلا قالماي، ئەينى ۋاقىتتىكى مۇئەييەن بىر
ھەرىكەت ئۈستىدە بىزنىڭ ئەڭ مۇكەممەل ئۆلگىمىز بولىدۇ!
بىز ئەڭ ئۇتۇقلۇق بىر تەنھەرىكەتچىنى يېتىشتۈرۈپ چىقىشىمىز
ئۈچۈن سىناق قىلغىنىمىزدا بىرەر ناكار كىشىنى تەربىيەلەش
ئۆلگىسى قىلىپ قىلچە نەتىجىگە ئېرىشەلمىگىنىمىزدەك،
مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىدەمۇ يۇمشاقباش كىشىلىرىمىزنى
ئۆلگە، داھىي قىلىۋېلىپ، ئۇلارنىڭ كەينىگە كىرىپ قىلچە
نەتىجىگە ئېرىشەلمەيمىز. بىزگە ئەڭ مۇكەممەل يېتەكچىلەرلا
داھىيلىق قىلىشى شەرت. بۇنداق بىر داھىينىڭ كېلىپ

چىقىشىمۇ مۇقەررەر، بىر ھەرىكەت جەريانىدا كۆرۈلىدىغان ھادىسە.

بىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىز جەريانىدا بۇ تۈردىكى ئىقتىدار ئىگىلىرىدىن يۈزىمىگە بىر، ھەتتا مىليوندا بىر چىقىشىمۇ مۇمكىن. ئەمما بۇ بىزگە يېتىپ ئاشىدۇ. بۇ خىل كىشىلىرىمىز ئۆزلىرىدىكى تەبىئىي ئىقتىدارنى مۇئەييەن بىر مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكەت باسقۇچىدا قىلچىمۇ بېخىللىق قىلماي تولۇق جارى قىلدۇرۇشى، ئۆزلىرىدىكى بۇ خىل تەبىئىي ئىقتىدارنى ھەرگىزمۇ شەخسىي مۈلكى دەپ قارىماسلىقى، ئۇنى مىللىتىمىزنىڭ، خەلقىمىزنىڭ، ۋەتىنىمىزنىڭ ئورتاق مۈلكى، ئورتاق بايلىقى، جەۋھىرى دەپ تونۇپ، شەرتسىز پىدا قىلىشنى بىلىشى شەرت. خۇددى شۇنىڭدەك، ۋەتىنىمىز دائىرىسىدىكى ھەرقانداق بىر يۇرتداش ئۆزىدە نۆۋەتتىكى مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنى دولقۇن ھالىغا كەلتۈرۈشتە ھەرقانداق بىر ئىقتىدارغا، پۇرسەتكە، ئىمكانىيەتكە ئىگە ئىكەنلىكىنى سەزگەن ھامان، بۇ ئارتۇقچىلىقنى قىلچە ئىككىلەنمەي ۋە تەن - خەلقىمىزنىڭ كەلگۈسى ئۈچۈن پىدا قىلىش يوللىرىنى ئاختۇرۇشى شەرت. بۇ ھەقتە قىلچىمۇ بەدەل تەلەپ قىلماستىن، ۋەتىنى ئۈچۈن پىدا قىلىشقا ھەر ۋاقىت تىرىشچانلىق كۆرسىتىشى لازىم. بۇنداق كىشىلەر ئەمەلىي پائالىيەت سورۇنلىرى يارىتىپ، ئۆزلىرىدە بار بولغان ئالاھىدىلىكلەر ئاساسىدا ھەرىكەت قابىلىيىتىنى يېتىلدۈرۈش، تەشۋىق قىلىش ۋە شاگىرت

يېتىشتۈرۈشكە ھەر ۋاقىت تىرىشىشى لازىم!

خەلقىمىز ئارىسىدا تېپىلىدىغان بۇنداق قابىلىيەت ئىگىلىرى ئۆز ئالاھىدىلىكىگە ماس ساھەلەر بويىچە ئايرىم-ئايرىم پائالىيەت سورۇنلىرى يارىتىش بىلەن بىرگە، پۇرسەت تاپقان ھامان باشقىلار بىلەن ۋاقتى-ۋاقتىدا ئۆزئارا باش قوشۇپ تېخىمۇ ئۈنۈملۈك، تېخىمۇ كۈچلۈك، تېخىمۇ مۇكەممەل پىلان، ھەرىكەت ئۇسۇللىرىنى قارارلاشتۇرۇپ، ئۆز پائالىيەت دائىرىسى ئىچىدە ھەرىكەت قىلىنمىسى قىلىشىنىمۇ ئۆزلىرىنىڭ بۇرچى قىلىشقا ئادەتلىنىشى لازىم. بۇ خىل ئىقتىدار ئىگىلىرىمىز شۇنى ئۈنۈملىك كېرەككى، خەلقىمىز دۈشمەننى چەكلەش، ئازايتىش، تەلتۈكۈس قوغلاپ چىقىرىش جەريانىدا مۇئەييەن ئۈلگىلەرگە، تەشۋىقات ئۈلگىلىرىگە، يېتەكچىلەرگە، تەشكىللىنىشىگە، كۈچلۈك ئەمەلىي ھەرىكەت پروگراممىلىرىغا بەكلا موھتاج تۇرماقتا!

ھەرقانداق بىر ئىقتىدار ئىگىسى ئۆز ئىقتىدارىنى ۋەتەن ئۈچۈن پىدا قىلىشنى ئويلايدىغانلا بولىدىكەن، ۋەتەن قۇتقۇزۇش پائالىيىتىمىزدە ھەل بولمايدىغان ھېچقانداق مەسىلە قالمايدۇ!

1.149 ۋەتەنپەرۋەر تەشكىلاتلىرىمىز

ھەرقانداق بىر ئادەم مۇقەررەر تۈردە بىرەر ئەقىدىگە مايىل بولۇپ ياشايدۇ. شۇنداق ئىكەن، كىشىلەر ئۆزئارا ھەمكارلاشقانلىرىدىمۇ ئورتاق ئەقىدىلەر ئاساسىدا بىر يەرگە

كېلەلسە، بۇنداق تەشكىلاتنىڭ پائالىيەتلىرىمۇ شۇنچە مۇۋەپپەقىيەتلىك يۈرۈشۈپ كېتەلەيدۇ. بىر تەشكىلات ئىچىدە - ئىنتايىن يوشۇرۇن قانات يايدۇرۇلۇشقا، مىليون كىشىلىك زامانىۋى قوراللىق تاجاۋۇزچى ئارمىيىسىگە ئىگە ئون مىليوندىن ئېشىپ كېتىۋاتقان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قارشى تۇرۇشقا مەجبۇر بولۇۋاتقىنىمىزدا - تەشكىلات ئەقىدىسىنىڭ توغرا-خاتالىقىنى تالاش-تارتىش قىلىشقا بېرىلىپ كېتىش، بۇ تەشكىلاتنىڭ پارچىلىنىپ خاراب بولۇشى ۋە ئاخىرى پاش بولۇپ يوقىتىلىشىغا سەۋەبچى بولۇپ قالىدۇ. شۇڭا، ھەرقانداق بىر كىشى مۇئەييەن بىر تەشكىلاتقا مەنسۇپ بولغىنىدا مۇتلەق ئىختىيارى تالاش ھەققىدىن تولۇق پايدىلىنىشقا تىرىشىشى شەرت. ئەگەر مەلۇم بىر تەشكىلاتنىڭ ئەقىدىلىرى بۇ قاتناشقۇچىنىڭ ئەقىدىسىگە زىت كېلىدىغانلىقىنى سەزگەن ھامان ۋە بۇ شەخس ئۆز ئەقىدىسىنى تۈپتىن ئۆزگەرتىشكە ۋىجدانەن رازى بولمىغىنىدا، بۇ شەخس قىلچە ئىككىلەنمەستىن بۇ تەشكىلاتقا قاتنىشىش نىيىتىدىن ۋاز كېچىشى ياكى بۇ تەشكىلاتتىن ئىستىپا سورىشى شەرت. ئۇنداق بولمىغىنىدا، بۇ تەشكىلاتنى تۈگمەس ئىچكى زىددىيەتلەر قاينىمىغا سۆرەپ كىرىپ، بىر تەشكىلاتنىڭ پالەچ ھالغا چۈشۈپ قېلىشىغا، ھەتتا بىۋاسىتە ياكى ۋاسىتىلىك شەكىلدە بولسىمۇ بۇ تەشكىلاتنىڭ پارچىلىنىپ كېتىشى، پاش بولۇپ ۋەيران بولۇشىغا سەۋەبچى بولۇپ قېلىشىمۇ مۇمكىن. ئەگەر قاتناشقۇچىنىڭ تۈپكى ئەقىدىسى بۇ تەشكىلاتنىڭ پىرىنسىپلىرىغا توغرا

كەلمەي قالغاندەك قىلىسمۇ، ئەمما ھەرىكەت ئۇسۇللىرى ياكى پائالىيەت شەكىللىرىدىن قايىل بولۇش ھېسسىياتىغا كېلەلسە، بۇنداق تەشكىلاتقا سىرتتىن ياردەمچى بولۇش يولىنى تاللىۋېلىشقىمۇ بولىدۇ. خۇددى شۇنىڭدەك، ۋەتەن تەقدىرىنى ھەل قىلىش غايىسىنى ئۆزلىرىگە تۈپكى ھەرىكەت پىرىنسىپى قىلىپ تاللىۋالغان ھەرقانداق بىر تەشكىلات ئەزا قوبۇل قىلغىنىدا، ئۆز ئەقىدە-پىرىنسىپلىرىغا بەكلا يىراق قالغان كىشىلەرنى زورلاپ قوبۇل قىلىشتىن ساقلىنىشى لازىم. ئىقتىدارى، كەسپى ياكى ئىقتىسادىي ياردىمى قاتارلىقلارنى باھانە قىلىپ ئەزا قوبۇل قىلىش، بۈگۈنكى شارائىتىمىزدا ئىنتايىن خەتەرلىك ئاقىۋەتلەرگە سەۋەبچى بولۇپ قېلىشى مۇمكىن. دەرۋەقە، بۇنداق بىر تەشكىلاتنىڭ بۈگۈنكى ئىچكى-تاشقى ۋەزىيەت ئاستىدا مۇتلەق يوشۇرۇن پائالىيەت قىلىشقا مەجبۇر ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلمايدىغانلار بۇنىڭدىن مۇستەسنا. مىللىي مۇستەقىللىقنى غايە قىلىدىغان ھەرقانداق بىر تەشكىلاتىمىزنىڭ ئاشكارا قۇرۇلۇشىنى ياكى ئاشكارا پائالىيەت قىلىشىنى بۈگۈنكى كۈندە قىياس قىلىش مۇمكىن ئەمەس. ئۆزىنى ئاشكارا ئېلان قىلىپ قۇرۇلىدىغان بىر تەشكىلات، مىللىي ئازادلىق تەشكىلاتى ئەمەس، بەلكى ئەڭ كۆپ بولغىنىدا يۇرتداشلار ئارا ھەرخىل كەسپى مەزمۇنلاردا پائالىيەت قىلىدىغان ھەمكارلىق جەمئىيىتىدىن باشقا نەرسە ئەمەس.

ئەمما شۇنىمۇ تەكىتلەش كېرەككى، ئۆزلىرىگە مىللىي

مۇستەقىللىق ھەرىكىتىنى قانات يايدۇرۇشنى غايە قىلىپ
ھەرىكەت پروگراممىسى تۈزگەن ھەرقانداق بىر تەشكىلاتىمىز،
مۇتلەق تۈردە ۋە يوشۇرۇن ناملاردا تەشكىلاتىنىڭ ئاساسلىق
ھەرىكەت خىتابنامىسىنى، مۇراجىئەت-چاقىرىقلىرىنى،
ۋەزىپىلىرىنى، خەلقنى رىغبەتلەندۈرىدىغان، خەلقگە
جاسارەت بېرىدىغان تەشۋىقاتلىرىنى ۋاقتى-ۋاقتىدا خەلقى
ئارىسىغا يوشۇرۇن يوللاردىن پايدىلىنىپ تارقىتىپ تۇرۇشى
شەرت. ئەگەر بىر مىللىي ئازادلىق تەشكىلاتى ئۆزىنىڭ
تۈپكى مەقسىتىنى، خىتابنامىسىنى، چاقىرىقلىرىنى ئۆز
خەلقىدىنمۇ يوشۇرۇن تۇتقانىكەن، ئۇ ھالدا بۇ تەشكىلاتىنىڭ
مىللىي مۇستەقىللىق ئازادلىق تەشكىلاتى ئىكەنلىكىدىن
گۇمانلىنىشىمىز كېرەك. ئەڭ كېمىدە بۇ تۈردىكى
تەشكىلاتلارنىڭ تاكتىكا-ھەرىكەت ئۇسۇلى جەھەتتە بىر
ئېغىر خاتا پىلان تۈزۈۋالغانلىقىنى مۆلچەرلەش مۇمكىن.
مەسىلەن، ئەگەر كىشىلەر ئارىسىدا تارقىلىپ يۈرگەن «ش
ت خ ئى پ» نىڭ مۇنتىزىم بىر يوشۇرۇن ئازادلىق پارتىيە
تەشكىلاتى ئىكەنلىكى راست بولغىنىدا، ۋەتەننىمىزنىڭ
يېقىنقى يېرىم ئەسىرلىك تارىخىدا مەۋجۇد بولۇپ تۇرغان
بىردىن-بىر يوشۇرۇن مىللىي ئازادلىق تەشكىلاتى بولۇپ
ھېسابلىنىشى كېرەك ئىدى. ئەمما بۇ تەشكىلات، ئۆزىنىڭ
يېرىم ئەسىرلىك ھاياتى جەريانىدا تۈپتىن قارمۇ-قارشى
تاكتىكىلار بىلەن ئوتتۇرىغا چىقىۋاتقانلىقىنى مۆلچەرلەشكە
بولىدۇ. يەنى، بۇ تەشكىلات بەزىدە پۈتۈنلەي دېگۈدەك
ئاشكارا پائالىيەت قىلىشنى تاللاپ ئالغان بولسا، يەنە بەزى

دەۋرلەردە گويا مەۋجۇدلۇقىنى يوقاتقاندا مۇتلەق يوشۇرۇن
ھالەتكە ئاتىۋالىدۇ. مەسىلەن، ئاتمىشىنچى يىللارنىڭ
باشلىرىدا ۋە ئاخىرلىرىدا ئىككى قېتىم ئاشكارا دېگۈدەك
پائالىيەت قىلىشنى تاللاپ ئېلىپ، يۈزمىگىلىغان ئەزاسىدىن
مەھرۇم بولغان پاجىئەلىك پائالىيەتلەرنى قىلغان بولسا،
قالغان ۋاقتلاردا ئۇنىڭ مەۋجۇدلۇقىدىن گۇمانلىنىشنى
توغدۇرىدۇ. خۇددى شۇنىڭدەك بۇ تەشكىلاتنىڭ خەلق
ئارىسىغا تارقىتىدىغان يوشۇرۇن چاقىرىقنامە ياكى يوشۇرۇن
پائالىيەتلىرىنى كۈچلاردا مۇتلەق مەخپى شەكىللەردە بولسىمۇ
ئاساسەن ئۇچرىتالمايمىز. بۇ تەشكىلاتنىڭ خەلقىمىز ئارىسىدا
مۇستەقىللىق غايە تەشۋىقات تەسىرىنى يۇقىرىدىكى نىسپى
ئاشكارا پائالىيەت قىلغان ئىككى قېتىملىقىدىن باشقا ۋاقتلاردا
ئاساسەن كۆرەلمەيمىز. شۇنداق بولغاچقا، ۋەتىنىمىز خەلقى
بۇ قىرىق-ئەللىك يىل جەريانىدا تەشكىللىك، پىلانلىق،
پروگراممىلىق پائالىيەت پەيدا قىلىش جاسارىتىگە ئاساسەن
ئېرىشەلمىدى. كۆرۈلگەن پائالىيەتلەرنىڭ مۇتلەق كۆپ
قىسمى خەلقنىڭ ئىستىخىيىلىك ۋە پروگراممىسى بولمىغان
پائالىيەتلەر بولغاچقا، ھەممىسىلا پاجىئەلىك مەغلۇبىيەتلەردىن
ساقلىنىپ قالالمىدى. بۇ دېگەنلىك، بۇ مەغلۇبىيەتلەرنىڭ
باش سەۋەبچىسى «خىپ» دېگەننىمۇ بىلدۈرمەيدۇ. دەل
بۇنىڭ ئەكسىچە، بۇ تەشكىلات خەلقىمىزنى يېتەكلەشكە،
قوزغىتىشقا ئەھمىيەت بەرمىدى ياكى سەل قارىدى دېيىش
مۇمكىن.

بۇنىڭدىن شۇنى كۆرۈۋېلىشقا بولىدىكى، نۆۋەتتىكى ۋەزىيەتتە خەلقىمىزنى پۈتۈن چارە-تەدبىرلەردىن پايدىلىنىپ مۇستەقىللىق ئۈچۈن كۈرەش قىلىدىغان جاسارەتكە ئېرىشتۈرۈش، ئۇلارنى جاسارەتلەندۈرۈش ۋە ئۇلارنى بىۋاسىتە ياكى ۋاسىتىلىك بولسىمۇ يېتەكلەش ئىنتايىن مۇھىم ۋەزىپە بولۇپ ئالدىمىزدا تۇرماقتا. بۇنى قىلالىغان بىر تەشكىلاتنىڭ مەۋجۇدلۇقىدىن ئېغىز ئېچىش مۇمكىن ئەمەس. دېمەك، ۋەتەننىمىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتى ئومۇمىي خەلق ھەرىكىتى نەتىجىسىدىلا ئەمەلگە ئاشۇرغىلى بولىدىغان ئېغىر ۋەزىپە.

ئومۇمىي خەلق ھەرىكىتى مۇتلەق تۈردە زامانىسىغا لايىق يوشۇرۇن تەشۋىقاتلارغا، يوشۇرۇن ھەرىكەت پروگراممىلىرىغا ۋە يوشۇرۇن ۋاسىتىلەر بىلەن، ئەمەلىي ئۈلگىلەر بىلەن جاسارەتلەندۈرۈلۈشكە موھتاج بىر ھەرىكەت. ئەگەر خەلقنى مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتى پائالىيىتىگە يوشۇرۇن ئاتلىنىشقا رىغبەتلەندۈرۈشنى ئۆزلىرىگە ۋەزىپە قىلمىغانلا بولىدىكەن، بۇنداق بىر تەشكىلات، خەلقىگە ئىشەنمەيدىغان بىر تەشكىلات بولۇپ قالىدۇ. دەرۋەقە، بۈگۈن ئاشكارا مەلۇم بولۇۋاتقان مۇتلەق كۆپ ساندىكى تەشكىلاتلىرىمىزنىڭ ئۆز خەلقىگە، ئۆز خەلقىنىڭ جاسارىتىگە ئىشەنمەي، ياتلاردىن ئۈمىد كۈتىدىغان تەشكىلاتلار ئىكەنلىكىنى كەينىدىن ئىپادىلەپ تۇرماقتا. شۇنىڭ ئۈچۈن بولسا كېرەك، بىزنىڭ نۇرغۇن تەشكىلاتلىرىمىز ھەر بىر پائالىيىتىنى چەتئەل كۈچلىرىنى

جەلپ قىلىشنى مەقسەت قىلىپ پىلانلايدىغانلىقىنى كۆرۈپ
ئالالايمىز. ھەتتا نۇرغۇن تەشكىلاتلىرىمىز خەلقىمىزنى بىرەر
پائالىيەتكە يېتەكلىگىنىدىمۇ، خەلقىمىزنىڭ ئاشكارا قوزغىلىپ
ھەرىكەتكە ئاتلىنىشىدىن كېيىنكى مۇقەررەرلىك بولغان
ۋەھشىيلەرچە باستۇرۇلۇش سەھنىسىنى دۇنيا جامائىتىگە
كۆرسىتىشنى مەقسەت قىلىدىغانلىقى مانا مەن دەپلا بىلىنىپ
تۇرىدۇ. چۈنكى، يوشۇرۇن ھەرىكەتلەر، خەلقنىڭ زىيانغا
ئۇچرىماي مۇستەقىللىق پائالىيىتىگە يوشۇرۇن ئاتلىنىشىنىڭ
بۇنداق پىلانغا مۇۋاپىق كەلمەيدىغانلىقىنى ھەربىر تەشكىلات
ئوچۇق بىلىدۇ. بولۇپمۇ چەتئەللەردىكى تەشكىلاتلىرىمىز
ئاشكارا پائالىيەتلەرنى بىردىن-بىر تاختىكا قىلىپ پائالىيەت
قىلىشىدا، قايسى بىر كىشىلەردىن يىللىق پائالىيەت مەبلىغى
يىغىۋېلىش، شۇ ئارقىلىق يىغىن-دەرد تۆكۈش پائالىيەتلىرىنى
ئىقتىسادى جەھەتتىن كاپالەتكە ئىگە قىلىشنى بىردىن-
بىر مەقسەت قىلىشماقتا. بۇ نۇقتىدىن ئالغاندا، مۇھاجىر
تەشكىلات ياكى شەخسلەرىمىز چىقارغان ۋە تاقىلىپ كەتكەن
شۇنچە نۇرغۇن مەتبۇئات تۈرلىرىدىن بىرمۇ گېزىت، ژۇرنال،
كىتاب قاتارىدىكىلەر ھەرقانداق بىر دۆلەت تەرىپىدىن
پىچەتلىنىش جازاسىغا ئۇچرىغان بولماستىن، پۈتۈنلەي
دېگۈدەك ئىقتىسادى بولمىغانلىقىدىن ياكى ھىمايىچىسى،
پىكىر بىرلىكى بولمىغانلىقىدىن ئۆزلۈكىدىن تارقىلىپ ياكى
تاقىلىپ تۇرماقتا. روشەنكى، بۇ مۇھاجىر تەشكىلاتلىرىمىز
ئاساسەن خىتايغا قارشى يوشۇرۇن قارشىلىق كۆرسىتىش
تەشۋىقاتى بىلەن ئاساسەن شۇغۇللانماي كەلدى.

بىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق پائالىيىتىمىز گەندىنىڭ دەۋرىدىكى ھىندىستاندىكىدەك نەچچە ئونمىڭ قوراللىق دۈشمەنگە قارشى تۇرىدىغان تار بىر يېرىم ئارالغا قىستىلىپ قالغان يېرىم مىليارد خەلقى بار مۇھىتتا ياشاۋاتقىنى يوق. بىز بۈگۈن خەلقىمىزنى تارىخ بېتىدىن سۈپۈرۈپ تاشلاشنى ئۆزلىرىگە بىردىن-بىر مۇددىئا قىلىۋاتقان مىليون كىشىلىك قوراللىق كۈچىگە ئىگە، بارلىق پۇرسەتلىرىمىزنى تارتىپ ئالغان نەچچە مىليون تاجاۋۇزچى دۈشمەندىن قۇتۇلۇش مۇھىتىدا تۇرماقتىمىز. بۇنىڭ ئۈچۈن مىللىي مەدەنىيەت ئىنقىلابى، خەلقئارالىق شىكايەت پائالىيەتلىرى ياكى ئاشكارا يىغىلىش-نامايىشلار بىلەن شۇغۇللىنىپ مۇستەقىللىقىمىزنى ھەرگىزمۇ قولغا كەلتۈرەلمەيمىز. بۇنداق تايىنى يوق پائالىيەتلەر بىلەن شۇغۇللىنىشنى مىللىي مۇستەقىللىق ئۈچۈن دەيدىغان پوسمىغا پۈركەشكە ئۇرۇنۇش، مىللىي مۇستەقىللىق پائالىيىتىمىزنىڭ مۇددىئاسىنى بۇرمىلاش ھېسابلىنىدۇ.

دېمەك، ئۆزلىرىنى مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتى بىلەن شۇغۇللانغۇچى تەشكىلات دەپ ھېسابلىشىپ، بىر قاتار قىممىتى يوق، ئەمىلى رولى يوق، قۇرۇق داۋراڭلار بىلەن، ھەتتا زىيانلىق تەرغىباتلار بىلەن مۇجمەل پروگرامما-نىزامنامىلارنى تارقىتىپ خەلقىمىز ئارىسىدا قۇرۇق ئۈمىدلەرنى يېيىپ يۈرۈشمۇ بىر جىنايەت. مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكەت تەشكىلاتى ئىكەن، مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىز ئۈچۈن ئەمەلدە ئىجرا قىلىشقا بولىدىغان ۋە ئەمىلى تۆھپىسى

بولدىغان پىكىر-ھەرىكەتلەرگە ئىگە بولشى شەرت. شۇنىڭدەك يەنە ۋەتىنىمىزنىڭ نۆۋەتتىكى جىددىي دۈشمەن ۋەزىيىتىنى بىر چەتكە قايرىپ قويۇپ، كەلگۈسىدە، مىللىي مۇستەقىللىقىمىزنى قولغا كەلتۈرگىنىمىزدىن كېيىن قىلىنىدىغان ئىشلار بىلەن شۇغۇللانغۇچى تەشكىلاتلىرىمىزنىمۇ مىللىي مۇستەقىللىق تەشكىلاتى دېيىشىمىزگە ھەققىمىز يوق. شۇنداق ئىكەن، ئۇلارنىڭ چاقىرىق، پائالىيەتلىرىنىمۇ مىللىي مۇستەقىللىق پائالىيەتلىرى دېيەلمەيمىز. بۇنداق نامدىكى تەشكىلاتلارنىڭ ئەتراپىغا توپلىشىۋېلىپ قۇرۇق تەمەلەردە بولغىنىمىزدىن كۆرە، ئۆز ئالدىمىزغا دۈشمەنگە زەربە بېرەلەيدىغان ھەرىكەتلەر بىلەن شۇغۇللىنىشىمىز تېخىمۇ ئاقىلانە ئىش قىلغانلىقىمىز بولشىدا شەك يوق.

1.159 تاشقى مۇناسىۋەت مەسىلىسى

ۋەتىنىمىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىقىنى ئىشقا ئاشۇرۇشتا چەتئەل كۈچلىرىنىڭ خىتايغا بېسىم قىلىپ، شەرقىي تۈركىستان مىللىي مۇستەقىللىقىغا تىنچ يول قويۇشىغا مەجبۇرلاپ بېرەلەيدىغانلىقىغا ئىشىنىدىغان كىشىلىرىمىزنىڭ كۆپلۈكى كىشىنى ھەيران قالدۇرىدۇ. بىزنىڭ نۇرغۇنلىغان ۋەتەن سۆيەرلىرىمىز ئەنە شۇ خىل قۇرۇق تەمەلەردىن ئۈمىد كۈتۈپ بىر ئۆمۈر قىممەتلىك ۋاقىتلىرىنى زايە قىلىپ ئۇ ئالەمگە كېتىشمەكتە. ھەتتا بۇنداق ھاياجىنىڭ سىرتقا ئىپادىلىنىپ قېلىشى تۈپەيلىدىن تۈگمەس بالايىئاپەتلەرگىمۇ قالغان بولدى. بۇنداق قۇرۇق تەمەلەردە قويدىغان خىيالىي

تەسۋىرلەر دۇنيادا يۈز بېرىدىغان ھەربىر يېڭى ۋەقە ياكى ئۆزگىرىشلەردە يېڭىلىنىپ ئوتتۇرىغا چىقىپ تۇرماقتا. بولۇپمۇ دۇنياۋى كوممۇنىزم ئېقىمىنىڭ ھالاكىتى ئېلان قىلىنغان توقسىنىنچى يىللاردىن باشلاپ بۇ تۈردىكى تامالار قايتىدىن كۈچىيىپ خەلقىمىزگە يېڭى قۇرۇق ئۈمىدلەرنى ۋەدە قىلىپ، خەلقىمىز ئارىسىدا قايتىدىن 'جىم يېتىپ كۈتۈش' ھالىتىنى شەكىللەندۈرمەكتە.

شەرقىي تۈركىستانىمىز بۈگۈن پۈتۈنلەي خىتاي تاجاۋۇز-چىلىرىنىڭ چاڭگىلى ئاستىدا تۇرۇۋاتقانلىقى ئىنكار قىلىنماس بىر رىياللىق. خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى دۇنيا دىپلوماتىيە ساھەسىدە ۋەتىنىمىزگە قىلچىلىكمۇ بىرەر پۇرسەت قالدۇرماي، ۋەتىنىمىز ھەققىدىكى ھەرقانداق بىر ئۇچۇرنى چەكلەش، ئىنكار قىلىش، بۇرمىلاش، ھەتتا قولدىن كەلگىنىدە بېسىم قىلىش، تەھدىت سېلىش، پارا بېرىش ۋاسىتىلىرى بىلەن ۋەتىنىمىزنىڭ مىللىي زۇلۇم مەسىلىسىنىڭ خەلقئارا سەھنىسىگە چىقىرىلىشىنى چەكلەپ تۇرماقتا. بىزنىڭ چەتئەللەردىكى مۇساپىر سەرگەردانلىرىمىزمۇ ھەرخىل يېتەرسىزلىكلىرى تۈپەيلىدىن ۋەتىنىمىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق تەلپىنى خەلقئارالاشتۇرۇشتا بەكلا ئاجىز تۇرۇۋاتقاچقا، تىبەت ۋە تەيۋەنلەرگە ئوخشاش دۇنيا جامائەتچىلىكىنىڭ دىققىتىنى جەلپ قىلىشتىن بەكلا ئۇزاققا تۇرماقتا. ئۇنىڭ ئۈستىگە دۇنيا جامائىتىنى ئەنسىرەتكىدەك بىرەر تەھدىت ۋەتىنىمىز تەۋەسىدىمۇ كۆرۈلمىگەچكە، بىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق

تەلپىمىزنى خەلقئارالاشتۇرۇش تەمەلىرى بەگىنىڭ خىيا-
لىدىنمۇ ئىشەنچسىز ھالدا تۇرماقتا.

ئەگەر خام خىيال قىلىشقا توغرا كەلسە، بۈگۈنكى
خەلقئارالىق مۇھىتنى تەھلىل قىلغاندىكى نەتىجىلەرگە
قارىغىنىمىزدا، ۋەتىنىمىزنىڭ دۇنيا جامائىتىنى جەلپ
قىلالىشى ئۈچۈن ئاۋۋال خەلقئارادىكى بىرەر جەسۇر دۆلەتنى
ئارقا تىرەك قىلغان ھالدا، ۋەتىنىمىزدە مۇستەقىل ھاكىمىيەت
قۇرغان ۋە قىسمەنلىكتە بولسىمۇ دۇنياغا ئۆزلىرىنى ھېس
قىلدۇرالايدىغان مىللىي ھۆكۈمەت خادىملىرى، كۆپ قىسىم
ھۆكۈمەت ئەزالىرىنى شۇ دۆلەتكە قاچۇرۇپ چىقىپ پاناھلىق
تىلەش ۋە شۇ ئاساستا بىرەر سەرگەردان ھۆكۈمەت قۇرۇش
ئارقىلىقلا دۇنيا جامائىتىنىڭ ھىمايىسىنى قولغا كەلتۈرۈلىشى
ئېھتىمال ئىدى. بۇنداق پۇرسەت ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىز
ھۆكۈمىتىنىڭ تىنچ ئەمەلدىن قالدۇرۇلۇشىدىن كېيىنكى جىم
يېتىۋېلىشىمىز نەتىجىسىدە تارىخقا كۆمۈلۈپ كەتتى. ئىككىنچى
بىر ئىمكانىيەت بولسا، ۋەتىنىمىزدە سانائەت، پاراۋانلىق
ۋە ھاكىمىيەت خىزمىتىدە ئىشلەيدىغان مىللىي ئىشچى-
خىزمەتچىلەرنىڭ سانى مۇتلەق ئۈستۈنلۈكتە بولۇپ، بىرتۇتاش
ئىش تاشلاش ئارقىلىق ۋەتىنىمىزنىڭ نورمال ھاياتلىق
شەرتلىرىنى ئېغىر دەرىجىدە پالەچ ھالغا چۈشۈرۈپتەلەيدىغان
ئىمكانىيەتلەرگە ئىگە بولۇشىمىز ئارقىلىقلا دۇنيا جامائىتىنىڭ
دىققىتىنى ئۆزىمىزگە جەلپ قىلىش پۇرسىتىگە ئېرىشەلىشىمىز
مۇمكىن بولاتتى. ھالبۇكى، ۋەتىنىمىزنى بېسىپ ياتقان

ختىي تاجاۋۇزچىلىرى باشقا مۇستەملىكىچىلەر دەك ئۇنداق يۆتكىگۈدەك ئارتۇق كۆچمىنى يوق بىر تاجاۋۇزچى ئەمەس. بۇ تاجاۋۇزچى، ۋەتەننىمىزنى پېتىشماي قېلىۋاتقان ئۆز ئاھالىسى ئۈچۈن بىر ھاياتلىق ماكانى سۈپىتىدە بېسىۋېلىشنى ئۆزلىرىگە مۇددىئا قىلغان بىر دۈشمەن. شۇڭا بۈگۈن، ۋەتەننىمىزنى مۇستەقىل قىلىشىمىزدا تىنچ كۈچ كۆرسىتىشتەك بۇنداق بىر ئىمكانىيەتتىن تولۇق مەھرۇم بولغان بىر ۋەزىيەتتە تۇرماقتىمىز. بۇنداق بىر ۋەزىيەتنى بار دېگىنىمىزدىمۇ، ئۇمۇ ئوخشاشلا تارىخقا كۆمۈلۈپ كەتكەن ئەللىكىنچى يىللارغا خاس بىر ۋەزىيەت ئىدى. ئۈچىنچى بىر ئېھتىماللىق بولسا، ئاسانلىقچە يىمىرىلمەيدىغان نىسبەتەن مۇنتىزىم ۋە نىسبەتەن مۇستەھكەم ئازاد رايونلىرىغا ئىگە مىللىي ئارمىيىمىزنىڭ ئىسيان كۆتۈرۈشى ئارقىلىق، ۋەتەننىمىزدە ئېغىر ۋەھىمە پەيدا قىلىپ دۇنيا جامائىتىنى ئۆزىمىزگە جەلپ قىلدۇرالىشىمىز ئېھتىمال ئىدى. روشەنكى، بىز بۇنداق پۇرسەتنىمۇ ئەڭ كېمىدە يەتمىشىنچى يىللارنىڭ باشلىرىدىلا قولدىن بېرىپ قويغانىمىز. ۋەھالەنكى، بۇنداق خەلقئارالىق داغدۇغا پەيدا قىلىشىمىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىقىمىزغا قانچىلىك ئىجابىي رول ئوينىيالايدىغانلىقى مۇنازىرە قىلىشقا تېگىشلىك باشقا بىر مەسىلە.

ئەمدى بىزگە قايسى پۇرسەتلەر قالدى؟ بەلكىم پۈتكۈل خەلقىمىزنى بىر قانچە نۇقتىغا يىغىپ ھەپتىلەرچە تارقىلىپ كەتمەيدىغان ئومۇمىي نامايىش، جىم ئولتۇرۇۋېلىش

نامايىشى، ئاچلىق ئېلان قىلىش، ... قاتارىدىكى پاسسىپ قارشىلىق كۆرسىتىش يوللىرىغا مۇراجىئەت قىلىشىمىزنى پەرەز قىلىشىمىز مۇمكىن ئىدى. ھالبۇكى، خەلقىمىز بۈگۈن بۇنداق بىر ھەرىكەتنى يارىتالغۇدەك سوتسىيال ۋە روھىي شەرتلىرىنى ھازىرلىشىدىن بەكلا يىراق تۇرغاچقا، بۇنداق بىر ھەرىكەتنىمۇ بەگگىنىڭ خىيالى دېيىشىمىزلا قالدۇ! ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئەڭ مۇھىم بولغىنى ۋەتىنىمىزنى بېسىۋالغان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى، مەيلى ئۇ قايسى ئەقىدە، قانداق ئىجتىمائىي تۈزۈمدىكى خىتاي بولسۇن، ۋەتىنىمىزنى بېسىۋېلىش غايىسىنى ئۆزلىرىنىڭ مىللىي تەقدىرى بىلەن چەمبەرچاس باغلىۋالغان، بۇنىڭ ئۈچۈن قان كېزىپ بولسىمۇ ۋەتىنىمىزنى قولدا تۇتۇپ تۇرۇشنى پىلانلاپ كېلىۋاتقان بىر ۋەھشىي تاجاۋۇزچى. بۇنداق بىر دۈشمەنگە قارىتا ئاتالمىش 'گەندى يولى' دىن پايدىلىنىشنى ھەرىكەت ئۇسۇلى قىلىپ تاللىۋېلىش، دۈشمىنىمىزنى قەتئىي تونىمىغانلىقىنىڭ بىر ئىپادىسى بولىدۇ. بىزنىڭ بۈگۈنكى ھالىتىمىزنى تەپسىلىي كۆزىتىدىغان بولساق، بىز بۈگۈن ئىنتايىن ئاز ساندىكى پىدائىي ۋەكىللىرىمىزنىڭ جان پىدا قىلىشىغا تايىنىپ، خىتاي تاجاۋۇزچى ئاھالىسى ئىچىگە ئېغىر ۋەھىمىلەرنى پەيدا قىلالايدىغان يوشۇرۇن ھەرىكەتلەرنى ئىزچىل داۋاملاشتۇرۇش ئارقىلىق، دەسلەپتە ۋەتىنىمىزگە تاجاۋۇز قىلىپ كىرىۋاتقان يېڭى تاجاۋۇزچى خىتايلارنى قورقۇتۇپ ۋەتىنىمىزگە ئاياق بېسىشقا جۈرئەت قىلالايدىغان ۋەزىيەت يارىتىش ئۈچۈن تىرىشچانلىق كۆرسىتىشكە مەجبۇرمىز. شۇنى

ئۇنتۇماسلىقىمىز كېرەككى، ۋەتىنىمىزدىكى سەلدەك كۆپىيىپ كېتىۋاتقان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ سۈنئىي كۆپىيىشىگە چەكلىمە پەيدا قىلىشنى ئىشقا ئاشۇرۇشتىن باشقا يولمىز قالمىدى ۋە بۇنداق بىر پۇرسەتتىن - گەرچە بۇنداق بىر پۇرسىتىمىزمۇ ئەڭ ئاخىرقى نۇقتىسىغا كېلىپ قالغان بولسىمۇ - تېخى مەھرۇم قالمىدۇق. شۇنداق بولغاچقا، بۇ باسقۇچلۇق ھەرىكەتنى مۇتلەق يوشۇرۇن تاكتىكىلار بويىچە ئۇزۇن مۇددەت تەشۋىق قىلىش ۋە ئىزچىل داۋاملاشتۇرۇش ئارقىلىق، ۋەتىنىمىز خەلقنى تاجاۋۇزچىلاردىن قۇتۇلۇش ھەرىكىتىگە چارە تاپالايدىغانلىقىغا ئىشەنچ پەيدا قىلىشقا بولىدۇ. بۇ جەرياندا يەنە جەسۇر پىدائىيلار يېتىشتۈرۈش شارائىتىنىمۇ شەكىللەندۈرۈپ، تەدرىجىي شەكىلدە يوشۇرۇن پارتىزانلىق ھەرىكەت باسقۇچى ئۈچۈنمۇ تەجرىبىلىك يېتەكچىلىرىمىزنى يېتىشتۈرۈش پۇرسىتى يارىتالايمىز. شەك - شۈبھىسىزكى، بۇ باسقۇچنى ئۈنۈملۈك ۋە ئىزچىل داۋاملاشتۇرۇشىمىز ئارقىلىق خىتاي تاجاۋۇزچى ئاھالىسىنىڭ سۈنئىي كۆپىيىشىگە چەكلىمە يارىتىپلا قالماي، يەنە تەبىئىي كۆپىيىشىنى چەكلەش ۋەزىيىتىنىمۇ يارىتالايمىز. ئۇنىڭدىن كېيىنكى دەۋرلەردە رەسمىي پارتىزانلىق ئۇرۇش باسقۇچى ۋە مۇنتىزىم ئۇرۇش باسقۇچلىرى ئۆزلۈكىدىن شەكىللىنىدۇ. ئەنە شۇ جەرياندا خەلقئارا جامائەتچىلىكىنىڭ دىققىتى ۋەتىنىمىز خەلقىگە مەركەزلىشىدىغان بولىدۇ ۋە خەلقىمىزنىڭ كىملىكى، نېمە تەلەپ قىلىۋاتقانلىقى، مىللىي ئىرادىسى دۇنياغا ھەقىقىي تۈردە تونۇتۇلغان بولىدۇ. مانا بۇ، بىزنىڭ تاشقى

مۇناسىۋەت پائالىيەتلىرىمىزنىڭ تۈپكى پروگراممىسى.

بۇ يەردە شۇنىمۇ ئۈنۈملۈك سۆزلەشكە كېرەككى، دۇنيا
سىياسىي جۇغراپىيىسى ھەرگىزمۇ ۋەتەننىمىزنىڭ مىللىي
مۇستەقىللىق پائالىيەتلىرىگە قىلچە ئەھمىيەت بېرىدىغان
ھالەتتە پىلانلانغان ياكى شۇنىڭغا ئۇيغۇنلاشتۇرۇپ
تەرەققىي قىلغان ئەمەس. خۇددى شۇنىڭدەك، بىزنىڭ
بۇ يېقىنلاردا ئوتتۇرىغا چىقىۋاتقان ھەرقانداق بىر داھىي
ياكى تەشكىلاتىمىزدىمۇ ۋەتەننىمىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق
پائالىيەتلىرىگە ئۇيغۇن كېلىدىغان سىياسىي جۇغراپىيە
شارائىتىنى يارىتالغۇدەك ياكى بۇنداق بىر دۇنياۋى ۋەزىيەتكە
يېتەكلىيەلگۈدەك كۈچ-قۇدرەت، ئەقىل-پاراسەت يوق.
ۋەتەننىمىزنىڭ ئەتراپىدىكى ھەرقانداق بىر دۆلەت، دۇنيادىكى
ھەرقانداق بىر گېپى ئۆتىدىغان دۆلەت ياكى تەشكىلاتلاردا
ۋەتەننىمىز تەقدىرىگە دىققەت قىلىدىغان خىيال يوق.
ئەڭ كۆپ بولغاندىمۇ ئۇلار خىتاي دۆلىتىدىن مەنپەئەتدار
بولۇش ياكى ئۇنى بىرەر مۇددىئاسى ئۈچۈن مەجبۇرلاش
ئۈچۈن بەزى سىياسىي ئويۇنلارنى ئويناش ئۈچۈن ۋەتەننىمىز
خەلقىنى كىچىك بىر كوزىر قىلىۋېلىشى ئېھتىمال. بىزنىڭ
مۇھاجىر تەشكىلاتلىرىمىزنىڭ تاشقى پائالىيەتلىرى ئەنە
شۇ خىل پۇرسەتلەر كۆرۈلگەن ھامان ئۈستىلىق بىلەن
ھەرىكەتكە ئاتلىنىپ، بۇنداق پۇرسەتلەرنى ۋەتەننىمىزنىڭ
پايدىسىغا يۈزلەندۈرۈشكە تىرىشچانلىق كۆرسىتىش بولۇشى
كېرەك ئىدى.

ھالبۇكى، بىزنىڭ مۇھاجىر تەشكىلاتلىرىمىز خەلقىمىزنىڭ ئۆز كۈچىگە تايىنىپ ۋەتىنىنى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىدىن تارتىپ ئاللايدىغانلىقىنى ئىزچىل تۈردە قوبۇل قىلىشماي كەلمەكتە. بۇنىڭ سەۋەبى، يۇقىرىدا تەھلىل قىلغىنىمىزدەك، ئۇلار ۋەتىنىمىز خەلقىگە، ۋەتىنىمىز خەلقىنىڭ ئۆزىنى قۇتقۇزالايدىغان يوشۇرۇن كۈچ-قۇۋۋەتكە ئىگە ئىكەنلىكىگە ئىشەنمەيدۇ. بۇنداق بىر قاراشنى پىكىر قىلىش ئۇسۇلى قىلىۋالغان كىشىلىرىمىز، ھەرقانداق بىر تاشقى مۇناسىۋەت پائالىيەتلەردە ئۆزىگە ئىشەنمەي، باشقىلاردىن تەمەدە بولۇشنىڭ ئىپادىسى بولغان تاشقى كۈچلەردىن مەرھەمەت كۈتۈشنى بىردىن-بىر چىقىش يولى دەپلا تونۇپ كەلمەكتە. بۇنداق تۇيغۇ، يۇقىرىقىدەك قۇللۇق پىسخولوگىيىسىنىڭ مۇقەررەر نەتىجىسى بولۇپ، ھەرقانداق بىر مىللىي مۇستەقىل دۆلەت قۇرۇش ئارزۇسىدىكى كىشىمىز، بۇنىڭ ئۈچۈن جان پىدا قىلىدىغان پىدائىيىمىز بۇنداق بىر تۇيغۇدا قەتئىي بولماسلىقى كېرەك.

بۇلاردىن شۇنى خۇلاسەلەش مۇمكىنكى، بۈگۈنكى شارائىتتا، ۋەتىنىمىز تەقدىرى ئۈچۈن باش قاتۇرۇۋاتقان، بۇ غايىسى ئۈچۈن تاشقى مۇناسىۋەتلەر بىلەن شۇغۇللىنىدىغان كىشىلىرىمىز ئۆزلىرىنىڭ بىردىن-بىر ۋەزىپىسى بولغان بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكەت دولقۇنى ئۈچۈن تېڭىشلىك تۆھپە قوشۇشنى ئۆزىنىڭ مۇددىئاسى، ھەرىكەت پرىنسىپى قىلىپ پائالىيەت پروگراممىسى تۈزۈپ يوشۇرۇن ھەرىكەت

قىلىشى شەرت. بۇنداق تۆھپە قوشالمايدىغان ھەرقانداق بىر پائالىيەت، ئۇنىڭغا ھەرقانداق بىر ئىسىم قويۇلغان بولشىدىن ۋە ھەرقانچە كۆپ كىشىلەرنى جەلپ قىلالىغان بولشىدىن قەتئىي نەزەر، ھېچقانداق بىر رېئال ئەھمىيەتكە ئىگە ۋەزىيەتنى شەكىللەندۈرەلمەيدۇ. شۇنداق ئىكەن، بۇنداق ھەرىكەتلەرنىمۇ ۋە تەنپەنرۋەرلىك ھەرىكىتى دەپ ھېساپلىيالايمىز.

1.169 تىنچلىق سۆھبەتلىرى توغرىسىدا

بىز بۇ ماتېرىيالدا باشتىن ئاخىرى دېگۈدەك 'تىنچ ھەرىكەت' لەرنىڭ ۋە تىنچلىقنى مۇستەقىل قىلىش ھەرىكىتى ئۈچۈن پايدىسى بولمايدىغانلىقىنى، ھەتتا زىيان كەلتۈرۈپ كېلىۋاتقانلىقىنى تەكىتلەپ كەلدۇق. ئەسلىدە، ۋە تىنچلىق خەلقى يېقىن تارىخىمىز جەريانىدا يېتىلىپ بېقىم ھالىتىنى ئېلىۋاتقان 'تىنچلىق' تەرغىباتلىرىنىڭ زەھەرلىشى ئارقىسىدا، تىنچلىق پائالىيەتلىرىگە بەكلا ھېرىسمەن ھالغا كەلتۈرۈلمەكتە. ھەرقانداق بىر مەسىلىگە دۇچ كەلگەندە دۈشمىنى بىلەن "سۆزلىشىش ئارقىلىق ئىشنى ھەل قىلىش" نى ئەڭ توغرا ۋە ئەڭ ئاسان چارە دەپ تونۇيدىغان غەلىتى ھالغا كەلمەكتە. ھالبۇكى، دۇنيانىڭ ھەرقانداق بىر يېرىدە دۈشمىنى بىلەن، بولۇپمۇ چىش-تىرنىقىغىچە قوراللانغان بىر تاجاۋۇزچىسى ئالدىدا تىنچلىق سۆھبىتى ئۆتكۈزۈشتە قورال كۈچى، نوپۇس كۈچى ۋە ئىقتىسادى-مەمۇرىي مۇستەقىللىقى مۇئەييەن بىر نۇقتىغا كەلمەي تۇرۇپ سۆھبەتتە ئۆز

تەلپىنى قوبۇل قىلدۇرالىغان بىرمۇ مىسالنى ئۇچرىتالمايمىز. شەرقىي تۈركىستان خەلقى ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتى دەۋرىدە دەسلەپ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى تىنچلىق سۆھبىتىگە مەجبۇرلىيالىغاندا ئۈستۈن ئەسكىرى كۈچىگە، يېتەرلىك دەرىجىدىكى مۇقىم ئازاد رايونلارغا ۋە مۇتلەق ئۈستۈن ساندىكى مىللىي نوپۇس كۈچىگە تايانغانىدى. ئەمما ئەينى ۋاقىتتىكى دۈشمەننى ۋاقىتلىق ئاجىزلاشقان دۈشمەن بولۇپ، ئازراقلا پۇرسەت بېرىلىشى ھامان خىتايدىن دەرھال ياردەم كەلتۈرۈپ ئۈستۈن ئەسكىرى كۈچ ھالىتىگە كېلىۋېلىشى ئېھتىمالى بەكلا كۈچلۈك ئىدى. ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىز دۈشمەن بىلەن تىنچلىق سۆھبىتىگە ئولتۇرغىنىدا خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ قايتا كۈچلىنىۋېلىپ، سۆھبەت ماددىلىرىنى بىر تېپىن قىلىۋېتىش ئېھتىمالى ھەققىدە قىلچە تەييارلىقتا بولمىغان ۋە بولالماس ئىدى. يەنى، ۋەتىنىمىز خەلقىنىڭ دۈشمەن بىلەن ئېلىپ بارىدىغان ھەرقانداق بىر تىنچلىق سۆھبىتى قەتئىي تۈردە ئۇزۇن مۇددەتلىك ھەربىي ئۈستۈنلۈكىنى ساقلىيالىغانىدىلا ئاندىن ئىشقا ئاشۇرايلىغان بىر ئىش ئىدى. ھالبۇكى، ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىز دەۋرىدە بىز خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىدىن ئەمەس، بەلكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بىزدىن سۈلھى تەلەپ قىلىۋاتقان بىر پايدىلىق پۇرسەتنى قولغا كەلتۈرگەنىدى. شۇنداق تۇرۇقلۇق، بىز ھەربىي كۈچىمىزنى كۈچەيتىش ئورنىغا، يوقىلىش باسقۇچىدا تۇرۇۋاتقان تاجاۋۇزچىلارنىڭ قايتىدىن كۈچلىنىۋېلىشىغا پۇرسەت بېرىپ قويدۇق. ئېچىنىشلىق يېرى

شۇكى، بىز بۇنداق پايدىلىق پۇرسەتنى سۆلھىدىن كېيىن ئەمەس، ھەتتا سۆلھى باشلىنىش كۈنلىرىدىلا دۈشمىنىمىزگە تارتقۇزۇپ قويدۇق. نەتىجىدە، سۆلھى مۇزاكىرىلىرى ئاخىرغا بارماي تۇرۇپلا، بىز سۆلھى تەلەپ قىلىدىغان پاسسىپ ئورۇندىكى ھالەتكە چۈشۈرۈلدۇق. ئورنىغا كەلمەيدىغان بۇ پاجىئەلىك تارىخىمىزنى قويۇپ تۇرايلى، سۆلھى تەلەپ قىلىش بىز تەرەپتىن ئوتتۇرىغا قويۇلغان تەقدىردىمۇ، ئۆز كۈچىمىزنى قەتئىي ساقلاپ قالىدىغان ئالدىنقى شەرت ئاستىدا، دۈشمىنىمىزنىڭ قايتا كۈچىيىۋېلىشىغىمۇ يول قويمايدىغان ۋەزىيەت يارىتىش ئەقەللىي بىر تاختىكا ئىدى. بىز شۇنى ھەرگىز ئۇنتۇماسلىقىمىز كېرەككى، ئەگەر بىز دۈشمىنىمىزگە ھاياتى خەۋپ كەلتۈرەلەيدىغان مۇئەييەن بىر كۈچكە ئېرىشەلمەي تۇرۇپ، دۈشمەننىڭ بىزدىن سۆلھى تەلەپ قىلىشى تۇرماق، بىزنىڭمۇ دۈشمەندىن سۆلھى تەلەپ قىلىشىمىز كەسكىن رەت قىلىنىشى شەرت ئىدى. ھالبۇگۈن بىزدە بۇنداق ۋەزىيەتنىڭ بىرەر شەپسىمۇ بولمىغان ئەھۋالدا ھەدەپ تىنچلىق يوللىرىنى ئاخشۇرۇپ يۈرىدىغان كىشىلىرىمىزگە ئۈمىد باغلاپ كېتىشىمىزنى زادىلا ئەقىلگە سىغدۇرغىلى بولمايدۇ. بىزنىڭ ھەرقانداق سۆھبەت تەلپىمىزنى ئويلىنىشقا تەييار تۇرىدىغان بىر تاجاۋۇزچى، ھەرگىزمۇ قورالسىز لاندۇرۇلغان خەلقىمىز ئۈستىگە مىليون كىشىلىك مۇنتىزىم زامانىۋى قوراللىق كۈچلىرىنى تىرەپ قويمايدۇ! بۇنداق بىر دۈشمەنگە، سۈنۈزى يولىنى تۇتقان ھىيلىگەر دۈشمەنگە تىنچلىق بىلەن ئىشىمىزنى ھەل

قىلىۋېلىشىمىز مۇمكىن دەپ تەمەدە بولۇشلارنى كەم قالغان
 ئاخىرقى ھوقۇقلىرىنىمۇ دۈشمىنىگە ئۆتكۈزۈپ بېرىشنى
 مەقسەت قىلىشتىن باشقىچە چۈشىنىش مۇمكىن ئەمەس! بۇ
 — سېپى ئۆزىدىن تەسلىمچىلىكنىڭ ئىپادىسى!

1.175 ئۈمىدسىزلىكلەر توغرىسىدا

بۈگۈنكى كۈندە ئادەتتىكى كىشىلىرىمىز ئارىسىدىلا
 ئەمەس، ھەتتا يۇقىرى دەرىجىلىك زىيالىيلىرىمىز
 بىلەن 'داھىي' لىرىمىز ئارىسىدىمۇ مىللىي مۇستەقىللىق
 ھەرىكىتىمىزنىڭ ئاداققى غەلبىسىگە قارىتا ئۈمىدىمىز
 قارىشىدىغان ئەھۋال بەكلا ئېغىر ساقلانماقتا. بۇ تۈردىكى
 كىشىلىرىمىز بىلەن ئەستايىدىللىق بىلەن سۆھبەتلىشىپ
 كۆرىدىغانلا بولدىكەنمىز، بۇ تۈردىكى كىشىلىرىمىزنىڭ
 ۋەتىنىمىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىنىڭ غەلبىگە
 ئېرىشەلىشىگە ئىشەنمەيدىغان قاراشلار ئوچۇق بىلىنىپ
 تۇرىدۇ. گەرچە ئۇلار بۇ خىل قاراشلىرىنى ئاشكارا ئېتىراپ
 قىلمىغاندەك كۆرۈنسىمۇ، ئەمەلىيەتتە ئۇلار "بىلىمگە تايىنىپ
 ۋەتەننى قۇتقۇزۇش، خەلقنى تىنچ ھەرىكەتلەر ئۈچۈن
 ئويغىتىشنى ئاساس قىلىش، پۇرسەت كېلىشىنى كۈتۈش،
 ۋەزىيەتنىڭ پىشىپ يېتىلىشىنى كۈتۈش، يات كۈچلەرنىڭ
 ياردەم قىلىشىنى كۈتۈش، ئومۇميۈزلۈك قوزغىلىش ۋەزىيىتىنى
 يارىتىۋېلىش، مىللىي ئالاھىدىلىكىمىزنى ساقلاپ قېلىش
 ئۈچۈنلا تىرىشچانلىق كۆرسىتىش، ھەتتا بىراقلا خىتايىدىن
 قۇتۇلۇش پۇرسىتىمىز تۈگىدى" دېگەندەك باھانىلەر بىلەن

خەلقىمىزنى كەسكىن ھەرىكەت باشلىشىغا يېتەكچىلىك قىلىشتىن باش تارتىپ كېلىۋاتقانلىقى ئىپادىلەنمەكتە. ھەتتا ئۇلارنىڭ تىنچلىققا شۇنچە قىزىقىپ كېتىشىنىڭ تېگىدىمۇ بۇ تۈردىكى ئۈمىدسىزلىكنىڭ ياتقانلىقىنى سېزىۋېلىشقا بولىدۇ.

بىزنىڭ بىلىملىك كىشىلىرىمىز پۇرسەت بار ۋاقتلاردا ۋەزىيەتنى، بولۇپمۇ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ غەربىنى خاتا مۆلچەرلەپ ئەللىك يىللىق مەغلۇبىيىتىمىزگە ۋاستىلىك سەۋەبچى بولغان بولسا، ئەمدىلىكتە ھەددىدىن ئارتۇق كۈچلىنىپ كەتكەن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ كۈچىگە تەڭ كېلەلەيدىغان يوشۇرۇن كۈچلىرىمىزنى مۆلچەرلىيەلمەي، "ئەمدى پۇرسەتنى قولدىن بېرىپ قويدۇق" دەيدىغان يوشۇرۇن ئېڭىدىكى (چوڭقۇر ئېڭىدىكى) خۇلاسىلىرىگە ئاساسلىنىپ، ۋاستىلىك شەكىللەردە ئۈمىدسىزلىك تەرغىباتلىرىنى كەڭ يايماقتا. ئەسلىنى سۈرۈشتە قىلغىنىمىزدا، بۇ تۈردىكى كىشىلىرىمىزنىڭ ئېڭىنى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى مەخپى شەكىلدە پىلانلىق تۈردە يېتىشتۈرۈپ چىققان دېيىشىمىز مۇمكىن. شۇنداق ئىكەن، بۇ تۈردىكى مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكەتلىرىمىزگە يېتەكچى بولۇش سەۋىيىسىگە ئىگە كىشىلىرىمىز دۈشمەننى بىلىپ-بىلمەيلا دۈشمىنىمىزنىڭ پىكىر قىلىش ئارزۇسى بويىچە كۆزىتىپ كېلىۋاتقانلىقىدىن، بۇنداق ئۈمىدسىز خۇلاسىنى چىقىرىپ كېلىۋاتىدۇ دېيىش مۇمكىن.

دەرۋەقە، ۋەتىنىمىزنى ئىشغال قىلىپ ياتقان خىتاي

تاجاۋۇزچىلىرى ھەقىقەتەنمۇ ھەرقانداق شەكىلدىكى ھەرىكەت ۋاسىتىلىرى ئارقىلىق ئاشكارا قارشى تۇرۇشقا بولمايدىغان كۈچكە ئىگە ھالەتتە تۇرماقتا: بىزدە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ قولىدىكى مىليون كىشىلىك قوراللىق كۈچلىرىگە تاقابىل تۇرالغۇدەك ھېچقانداق بىر كۈچىمىز يوق؛ بىزنىڭ خەلقىمىزدە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ئىقتىسادىي كۈچلىرىگە تەڭ كېلەلگۈدەك ھېچقانداق بىر ئاساسىمىز قالمىدى؛ ئۇلارنىڭ پەن-تېخنىكا سەۋىيىسىگە تەڭ كېلەلگۈدەك تۈزۈك ئاساسقا ئىگە ئەمەسمىز؛ مەمۇرىي جەھەتتىمۇ خىتاي تاجاۋۇزچى ھۆكۈمىتىدە ئۆزىمىزگە پايدىلىق پائالىيەت قىلالغۇدەك تۈزۈك كىشىلىرىمىز يوق؛ بۇنىڭ ئۈچۈن ئىجتىمائىي مۇھىتىمىزمۇ تەييار ئەمەس؛ بىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىقىمىزنى قوللاپ قۇۋۋەتلەيدىغان بىرەر دوست ئەلنىمۇ ئۇچرىتالمايمىز ياكى بۇنداق بىر ۋەزىيەت يارىتالغۇدەك مۇھاجىر كۈچلىرىمىزمۇ يوق. بۇنداق بىر قىيىن ۋەزىيەتتە، مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنى قايسى يول بىلەن قانات يايدۇرالىشىمىزنى ئويلىنىش تۇرماق، ھەتتا بۇ يولغا قايسى ئۇسۇل-چارىلاردىن پايدىلىنىپ ئاتلىنالىشىمىزنى مۆلچەرلەشمۇ ھەقىقەتەن تەس بىر ئىش.

بۇنداق ئۈمىدسىزلىك چۈشەنچىسى ئۈستۈنلۈككە ئېرىشىۋالغان بىر ۋەزىيەتتە، ئۆز خەلقىنىڭ يوشۇرۇن كۈچلىرىگە قارىتا ئىشەنچىمۇ يوقىلىپ، ئۈمىدىنى چەتئەل كۈچلىرىگە باغلاپ قويدىغان ئىجتىمائىي مۇھىتنىڭ

شەكىللىنىشىمۇ بىر مۇقەررەرلىك. ھالبۇكى، بۈگۈنكى خەلقئارالىق مۇھىت خەلقىمىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىقىغا قىزىقىدىغان ئەمەس، ھەتتا بۇنداق بىر ئارزۇدا بولۇۋاتقان مۇتلەق كۆپ ساندىكى مىللەتلەرنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق ئارزۇلىرىنى ئۆزلىرىگە زىيانلىق دەپ قارايدىغان ئەھۋالدا تۇرماقتا. يەنە كېلىپ ۋەتىنىمىز ئىچىدىمۇ خەلقىمىز تەرىپىدىن دۇنيانى قىزىقتۇرالىغىدەك ئۇنداق بىر ھەرىكەت تېخى باشلانمىدى. خىتايىمۇ يېقىنقى ئون-يىگىرمە يىلدىن بۇيان ئىقتىسادىي ئىسلاھات باھانىسىدە دۇنياغا ئېچىلغان دۆلەت بولۇشقا قاراپ يۈزلىنىۋاتقانلىقى ئۈچۈن، غەرب دۇنياسىنى ئۆزىگە جەلپ قىلماقتا. شۇنداق ئىكەن، ۋەتىنىمىز خەلقىنىڭ ھەرقانداق شەكىلدىكى ئەركىنلىككە ئىنتىلىش پائالىيەتلىرى خىتاي ۋەزىيىتىدىكى تىنچسىزلىققا سەۋەب بولىدىغان ھەرىكەتكە ئايلىنىپ قېلىشىدىن ئەنسىرەشنى كەلتۈرۈپ چىقىرىپ، بىزنىڭ ھەرقانداق بىر ئەركىنلىك تەلەپ قىلىش ھەرىكىتىمىزنى 'تېررورلۇق' دەپ قارىلىشىدىن خالى بولالماسلىقىمىز مۇمكىن.

ئۆز خەلقىنىڭ ئۆزىنى قۇتقۇزالايدىغان جاسارەتكە كېلەلەيدىغانلىقىغا ئىشەنمەي كېلىۋاتقان بىزنىڭ نۇرغۇن ئاقىللىرىمىز ئەنە شۇنداق ئېھتىماللىقلارنى كۆزدە تۇتۇپ، دۇنيا جامائىتىنىڭ چىشىغا تېگىپ قويدىغان ھەرقانداق پائالىيەتكە خەلقىمىزنى يېقىن يولاتماسلىققا بار كۈچى بىلەن تىرىشماقتا. بۇ نۇقتىدىن ئالغاندىمۇ، بىزنىڭ

تىنچلىقپەرۋەرلىرىمىزنىڭ مۇددىئاسىنى خەلقىمىزنىڭ مىللىي ئازادلىقىنى كۆزدە تۇتىدىغان ئەمەس، بەلكى خەلقئارا جامائەتچىلىكىنىڭ مەنپەئەتىنى ئالدىنقى ئورۇنغا قويىدىغان دەلەللەر ئەقىدىسى دەپ قاراشقا بولىدۇ. روشەنكى، بۇنداق بىر ئەقىدە ھەرگىزمۇ ۋەتىنىمىز خەلقىنىڭ مەنپەئەتىگە ئۇيغۇن كەلمەيدۇ. ئەگەر بىز تارىخىي ئەنئەنىلىرىمىزگە ۋارىسلىق قىلىپ، خەلقىمىزنى ئۈنۈملۈك بىرەر ھەرىكەت شەكلى بىلەن مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىگە جەلپ قىلىش يوللىرىنى كۆرسىتىپ بېرەلەيدىغانلا بولىدىكەنمىز، بىزنىڭ ئاقىللىرىمىزنىلا ئەمەس، ھەتتا خەلقىمىزنىڭ قايتىدىن جانلىنىشىنى قولغا كەلتۈرەلىشىمىز، ئاخىرىدا مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ ئاخىرقى غەلبىسىگە بولغان ئىشەنچنى قايتا تىكلەپلىشىمىز مۇمكىن.

ئەسلىنى سۈرۈشتە قىلغىنىمىزدا، بۇنداق ئۈمىدسىزلىكلەرنى تارقىتىپ يۈرگەنلەرنىڭ مۇتلەق كۆپ قىسمى خىتايىدىن تەربىيە ئېلىپ كۆزى ئېچىلغان كىشىلىرىمىز بولغاچقا، ئۇلارنىڭ بارلىق تەپەككۈر شەكىللىرىمۇ مۇستەملىكىلىككە بويۇن ئېگىش، قۇللۇققا شۈكرى قىلىشتىن ئىبارەت غوجاكسىنىڭ تەلىماتلىرىغا ئاڭسىز شەكىلدە بوي سۈنۈپ كېلىۋاتقانلىقىدىن باشقىچە بولۇشى مۇمكىن ئەمەس. مانا بۇ، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ مۇستەملىكىچى مىللىي مائارىپ ھەرىكىتىنىڭ نەتىجىسى!

1.188 تېرورلىق ۋە تېرورچىلار توغرىسىدا

بۇ يېقىنلاردا، مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىدىن ئۈمىد ئۇرۇۋاتقان كىشىلىرىمىز ئارىسىدا يەنە يوشۇرۇن شەكىلدە مىللىي ئازادلىق ھەرىكەتلىرى بىلەن شۇغۇللىنىش تەشۋىقاتلىرىنى قارىلايدىغان ئەھۋاللارمۇ خېلى كۆپىيىپ بارماقتا. "ئاران تۇرغىنىمىزدا، ئەمدى بىزنى 'تېرورچى' دەپ بايلىشى ئۈچۈن ساپ چىقىرىپ بەرگەن بولىمىز، ھازىر پۈتۈن دۇنيا تېرورچىلارغا قارشى تۇرىدۇ، شۇڭا ئۇنداق قانلىق ھەرىكەتلەرگە قەتئىي يول قويماسلىقىمىز كېرەك!" (يېقىنقى يىللاردا ۋەتىنىمىز خەلقى ئىچىدىكى بىر قىسىم جاسارەتلىك تەۋەككۈلچىلەر نىسپى مەخپىي ھالدا بەزى خىتاي ۋەھمىلىرىنى پەيدا قىلىشقا ئۇرۇنغىنىدا، چەتئەلدىكى نۇرغۇن ۋەتەنپەرۋەر تەشكىلات-تەشۋىقات يېتەكچىلىرىمىز بەس-بەستە باياناتلار ئېلان قىلىپ بۇ تۈردىكى مەخپىي خىتاي ۋەھمىسى پەيدا قىلىش پائالىيەتلىرىنى خىتاي پەيدا قىلغان ئويۇن دەپ، جان پىدا قىلغان مۇنەۋۋەر باشلامچىلىرىمىزنى ئەسلى خىتاينىڭ تاپشۇرۇقى بىلەن ھەرىكەت قىلغان خۇلىگەنلەر دەپ ئاشكارە باياناتلار ئېلان قىلىشتى! - قايتا تۈزەتكۈچىدىن)

بۇنداق دەيدىغان كىشىلىرىمىز مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتى بىلەن تېرورلۇقنىڭ پەرقىنى بىلمىسە كېرەك؟ ئۇنىڭ ئۈستىگە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بۈگۈنگىچە خەلقىمىزنىڭ ئەركىنلىك تەلەپلىرىنى قانلىق باستۇرۇپ

كېلىشتە ”بۆلگۈنچى، ئەكسىلىنىقلاپچى، يەرلىك مىللەتچى، ئوڭچى، چەتئەلگە باغلانغان ئونسۇر، باندەت، لۈكچەك، ...“ دېگەندەك ناملار بىلەن قارا چاپلاپ قىرغىنچىلىق قىلىش، قاماققا ئېلىش، نازارەت ئاستىغا ئېلىش ۋە سۈرگۈن قىلىشلار بىلەن كەڭ شۇغۇللىنىپ كەلمىگەنمىدى؟ ئەمدى بۈگۈن ئۇلار بىزنى ”تېررورچىلار“ دەپ بوھتان قىلىپ باستۇرۇشقا باھانە قىلىشى يېڭىلىق بولۇپ قاپتۇمۇ؟ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بىزنى يوقىتىش ئۈچۈن ئەزەلدىن پۈتۈن باھانە - سەۋەبلەردىن تولۇق پايدىلىنىپ كەلمەكتە. بۇ، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ئۆزگەرمەس تەبىئىتى.

شۇنداقتىمۇ بىز بۇ يەردە ”تېررورچىلىق، تېررورچى“ دېگەن ئۇقۇملارنى ئايدىڭلاشتۇرۇۋېلىشىمىز كېرەك.

بۈگۈنكى دۇنيادا، تېررور توغرىسىدا تەتقىق قىلىپ كېلىۋاتقان نۇرغۇن سىياسىيون - ئالىملار تېررورچىلىق توغرىسىدا نۇرغۇنلىغان قاراشلىرىنى ئوتتۇرىغا قويۇپ كەلمەكتە. مەسىلەن پاۋۇل ۋىلكىنسون، نوۋام چامسكى، ھ. ئودېرا ئورۇكا قاتارىدىكى داڭلىق پروفېسسورلار بۈگۈنكى ’تېررورىزم‘ چۈشەنچىلىرىنى ھەرخىل نۇقتىلاردا تۇرۇپ تەھلىل قىلىپ، تېررورىزم دېگەنگە ئېنىقلىما بېرىشكە تىرىشماقتا.

قىسقىچە ئالغاندا، ھۆكۈمرانلىق كۈچىگە ئىگە ھەرقانداق بىر گۇرۇھ ياكى ھاكىمىيەت، ئۆزىنىڭ ھۆكۈمرانلىقىنى ساقلاپ قېلىش ياكى رىقابەتچى - ئۆكتىچىلىرى بۇنداق ھۆكۈمرانلىقنى قولغا كىرگۈزۈۋېلىش ئۈچۈن كىشىلىك ھوقۇق قانۇنلىرىنى

بىر چەتكە قايرىپ قويۇپ، كۈچى يەتسە ئاشكارا باستۇرۇش، كۈچى يەتمەسە يوشۇرۇن زەربە بېرىش شەكىللىرىدىن پايدىلىنىپ قارشى تەرەپكە ئۇرۇش ئېلان قىلىپ كەلمەكتە. بۇ تۈردىكى ئۇرۇشلارنىڭ ھۆكۈمران تەرىپى ھەقىلىق، ئۆكتىچى ياكى ئاجىز قالغان تەرىپى ھەقسىز دېيىلمەكتە. بولۇپمۇ بۈگۈنكى كۈندە، دۇنيا مىقياسىدا بىر-بىرىسى بىلەن ئاشكارا تىركىشىدىغان ئىككى ياكى ئۈچىدىن ئارتۇق قۇتۇپلارغا بۆلۈنگەن دۈشمەن كۈچلەر بولمىغاچقا، ھەممىنى بىر قۇتۇپتىن تىزگىنلەش ئارزۇسى بويىچە، قالغان رايون، دۆلەت، مىللەت ياكى دىنى ئەقىدە شەكلىنى ئالغان بارلىق ئۆكتىچى كۈچلەرنى تېررورچىلار دەپ بېكىتىۋېتىش بىر مودا بولۇپ قالدى. شۇنداق ئىكەن، رەسمىي پارتىزانلىق قوشۇن تىكلىيەلگەن پەلەستىنلىكلەرگە ئوخشاش تەشكىلاتلارنىلا ئەمەس، بىزگە ئوخشىغان تېخى ئارزۇ ھالىتىدە تۇرۇۋاتقان مىللىي ئازادلىق ھەرىكىتى بىلەن شۇغۇللىنىش خىياللىرىمۇ تېررورلۇق قىلىش ئېھتىمالى بار نامزاتلار قاتارىدا قارىلىنىشى بىر مۇقەررەلىك.

بىز بۈگۈن ئاق ش ياكى ب د ت تەرىپىدىن قارىلىنىپ قالغۇدەك بولساق، ئۇلارنىڭ قارىلىشىنى ھەرگىزمۇ خاتالىشىپ ھۆكۈم چىقارغانلىق دېيىشكە بولمايدۇ. بىر قۇتۇپلۇق دۇنيا، بىزنى ھامىنى بىر كۈنسى شۇنداق دەپ قارىلىشى مۇقەررەر. ئەمما شۇنىمۇ ئۈنۈتماسلىقىمىز كېرەككى، "ئىت ھاۋشۇپىرىدۇ، كارۋان كېتىۋېرىدۇ!" ھەتتا بىزنى خەلقئارا تەشكىلاتلارنىڭ

بىزنىمە دەپ قارلاشلىرىنى تەرجىمە قىلىپ "بىزنى مىللىي ئازادلىق ھەرىكىتى بىلەن شۇغۇللانغۇچىلار دېيىشۋاتىدۇ" دەپ قارىساقمۇ خاتا بولمايدۇ. يەنى، بىزنى بۈگۈن "تېررورچىلار" دەپ تۆھمەت قىلىپ قېلىشىدىن ئانچە بەك ئۈزۈكۈپ كەتمەي، بۈگۈنكى زامانىۋى قاراش بويىچە ئالغاندا، بىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق كۆرۈشمىزنى بۇرۇنلاردا "باندىتلىق، يەرلىك مىللەتچىلىك، بۆلگۈنچىلىك، ئەكسىئىنقىلابچىلىق، ... دېگەندەك ئاتاپ كەلگەن بولسا، ئەمدى بۇ ئاتالغۇنى "تېررورچىلىق" دەپ ئاتاشقا ئالماشتۇرۇۋالغان دەپ قارىساقمۇ بولۇۋېرىدۇ.

1.195 ۋەزىيەت قاچان پىشىپ يېتىلىدۇ؟

بىز بۇ يەرگە كەلگۈچە ۋەتىنىمىز خەلقىنىڭ قانداق بىر ھالەتتە تۇرۇۋاتقانلىقىنى، بۇ جەرياندا سادىر قىلغان تۈپكى خاتالىقلىرىمىز ۋە ئۇنىڭ ئىدىيىۋى ئاساسلىرىنى كۆرسىتىپ بېرىشكە تىرىشقان بولدۇق. يەنى، بىز بۇ يەرگىچە بولغان مۇلاھىزىلىرىمىزدىن شۇنى خۇلاسىلايمىزكى، شەرقىي تۈركىستان مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىدە دۈشمىنىمىز بىلەن مۇرەسسە قىلىش، ئۇلار بىلەن سۆھبەت قىلىش ۋە ھەمكارلىقتا بولۇشقا ئۇرۇنۇشلارنىڭ ھەممىسى تەسلىمچىلىك، ئەڭ بولمىغاندا خاتا يول تۇتقان ھەرىكەتلەرنىڭ ئىپادىسى ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىشكە تىرىشتۇق. شۇنداق ئىكەن، بۇنداق ھەرىكەتلەر بىلەن خەلقىمىزنى مىللىي مۇستەقىللىق پائالىيەتلىرىنىڭ ئەمىلى ھەرىكىتىگە جەلپ قىلىنىشىغا

قارشى تەرغىبات قىلغۇچىلارنى قەتئىي تۈردە سېپىمىزگە
يېقىن يولاتماسلىقىمىز شەرت. خۇددى شۇنىڭدەك،
خەلقىمىزنى تىنچ سىياسىي، ئىقتىسادىي، ئىلمىي، مىللىي ۋە
دىنىي ساھەلەردىكى مۆتىدىل ھەرىكەتلەر بىلەنلا چەكلەپ
تۇرۇپ، ”ۋەتىنىمىزنى قەدەم-باسقۇچلار بويىچە تىنچ
مۇستەقىل قىلىش“ نامى ئاستىدىكى تەرغىباتلىرىنىمۇ شەكلى
ئۆزگەرگەن تەسلىمچىلىك تەرغىباتلىرى دەپ قاراپ، قەتئىي
رەت قىلىشىمىز شەرت!

بىز شەرقىي تۈركىستان خەلقى ئۇزۇنغا سوزۇلغان قانلىق
كۈرەشلەرنى قانات يايدۇرماي تۇرۇپ، ھەرگىزمۇ مىللىي
مۇستەقىللىقىمىزنى قولغا كەلتۈرەلمەيمىز!

يا — مۇستەقىللىق!

يا — ئۆلۈم!

تۇپراق سۇ بىلەن يۇغۇرۇلسا كېسەك بولۇر،
تۇپراق قان بىلەن يۇغۇرۇلسا ۋەتەن بولۇر.

مانا بۇ — شەرقىي تۈركىستان خەلقىنىڭ ماڭىدىغان
بىردىنبىر ۋە ئاخىرقى يولى!

ئېچىنىش بىلەن شۇنى كۆرمەكتىمىزكى، بىزنىڭ
نۇرغۇنلىغان تىنچلىقچى ئەربابلىرىمىز ئەتراپىغا مىڭلارچە،
ھەتتا يۈزمىڭلارچە خەلقىمىزنى جەلپ قىلىۋېلىپ، بۈگۈن
دۈشمەن بىلەن كەسكىن تۇتۇشۇش ھەرىكىتىگە ئاتلىنىش

شارائىتىمىز يوق ، بۇنىڭغا ۋەزىيەت تېخى پىشپ پىتلىمىدى دەپ جار سېلىشىپ ، خەلقىمىزنىڭ جەڭگىۋار ئىرادىسىگە ، جان پىدا قىلىش جاسارىتىگە سوغۇق سۇ سېپىشمەكتە! بۇ خىل سوغۇق سۇ سېپىش ھەرىكەتلىرى تۆمۈر خەلىپە قوزغىلىڭىدىمۇ ئوتتۇرىغا چىققانىدى ، نەتىجىدە ھىمايىچىسىز قالغان تۆمۈر خەلىپىمىز ”ۋەزىيەت پىشپ پىتلىگۈچە ساقلاپ باقايلى“ دەپ دۈشمەن بىلەن سۈلھى قىلىشقا مەجبۇر قىلىنغانىدى . ئاقبۇتنى ئىنتايىن پاجىئەلىك نەتىجىلەندى! يىگىرمە يىل تىنچ ساقلاپ باققان قۇمۇل خەلقى ۋەزىيەتنى ئۆزلىرى ئوت يېقىپ پىشۇرۇش ئۈچۈن ، غوجا نىياز ھاجىمنى قوماندان قىلغان ھالدا قايتىدىن ئۆز بېشىغا جەڭگە ئاتلىنىپ ، مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىنى پۈتۈن مەملىكىتىمىز بويىچە كېڭەيتىش ۋەزىيىتىنى يارىتىپ بەرگەن بولسىمۇ ، نۇرغۇن ’بىلەرمەن‘ لىرىمىز ئوتتۇرىغا چىقىشىپ ، ”ۋەزىيەت پىشماي تۇرۇپلا بالدۇر قوزغىۋېتىلگەن ھەرىكەت“ لىگىدىن شىكايەت قىلىشىپ ، خەلقىمىز ئىچىدە تۈگىمەس ئىچكى زىددىيەتلەرنى پەيدا قىلىۋېتىشتى . خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قارشى ئۇرۇش ھەل قىلغۇچ پەيتىگە كىرگىنىدە ، مىللىي ئازادلىق ئىنقىلابى ئىچكى ئۇرۇش پاتىقىغا پاتۇرۇۋېتىلىپ ، غوجا نىياز ھاجى نېمە قىلارنى بىلەلمەي ، ”ۋەزىيەت پىشپ پىتلىگۈچە“ دۈشمەن بىلەن سۈلھى قىلىشقا مەجبۇرلانغانىدى . بۇنىڭمۇ ئاقبۇتنى ئوخشاشلا پاجىئەلىك ئۆلۈم بىلەن تاماملاندى! غېنى باتۇر باشچىلىغىدا قوزغالغان ئىلى قوزغىلىڭىمۇ قىسقا ۋاقىت ئىچىدىلا مىسلىسىز غەلبىلەرنى قولغا كەلتۈرۈپ ۋەتىنىمىزنىڭ

مىللىي مۇستەقىللىقىدىن گۇمان قىلمىغۇدەك ھالغا كەلتۈرۈلگىنىدىمۇ، نۇرغۇنلىغان تىنچلىقچىلىرىمىز بۇ مىللىي ئازادلىق ئىنقىلابىنى ئومۇمىي يۈزلۈك قارىلاپ كۆرسىتىپ، “ۋەزىيەت پىشماستىن بالدۇر باشلىۋالغان ھەرىكەت” دېيىشىپ، ئاخىرى بۇ ئىنقىلابىمىزنىمۇ پاچىئەلىك مەغلۇبىيەتلەر بىلەن خۇلاسىلىنىشىغا سەۋەبچى بولۇشتى! ئاتالمىش “بىرلەشمە ھۆكۈمەت” دېگىنى پۈتۈنلەي خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئۆيدۈرۈپ چىققان قورچاق ‘ھۆكۈمەت’ بولۇپ، بۇ ھۆكۈمەتنى مەدەھلىشىپ كۆككە كۆتۈرۈشكەنلەرنىڭ ھەممىسى ئەنە شۇ تىنچلىقچىلىرىمىز ئىدى. بىزنىڭ ۋەتىنىمىز چېگرىسى ئىچىدە، خىتاي دۆلىتى بىلەن “بىرلىشىپ تەڭ سورايدىغان ھۆكۈمەت قۇردۇق”. دېگەن قانداق گەپ؟! بۇ مەنتىقىسىز قۇرۇلغان ھۆكۈمەت تەركىبىدىن مىللىي ھۆكۈمىتىمىزنىڭ ۋەكىللىرى ۋاستىلىك شەكىلدە تازىلانغان ۋە پۈتۈنلەي خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ، ئۇلارنىڭ گۇماشتىلىرى بولغان ۋەتەن خائىنلىرىنىڭ ۋە تىنچلىقچىلىرىمىزنىڭ قولىغا ئۆتۈپ كەتكىنىدىمۇ، ئەنە شۇ تىنچلىقچىلىرىمىز بۇ قورچاق ھۆكۈمەتنى مىللىي ھۆكۈمىتىمىزنىڭ ئۈستىگە قويۇپ، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا ياخشىچاق بولۇپ ئەمەل ئۈستىدە قىلىشقا كۈچەپ ئۇرۇنۇشتى. ھەتتا بۇ كىشىلەر تولۇق ۋەيران بولغان كۈنلىرىگىچە “ۋەزىيەت پىشىپ يېتىلمىگەچكە، خىتايلاردىن ئايرىلىشىمىزغا بولمايدۇ” دېگەن قارىشىنى قەتئىي ئۆزگەرت-
تىشىمىدى!

ۋەتىنىمىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق كۈرىشىنى باشلاش ۋەزىيىتى ئەينى يىللاردا راستىنلا 'پىشىپ يېتىلمىگەن' مدى؟

تۆمۈر خەلىپە دەۋرىدە دۈشمەن ئىچكى-تاشقى جە-
ھەتلەردە ئېغىر بوھرانغا يېتىپ قېلىپ، پۈتۈن سەپ بويىچە
يىمىرىلىش ھالىتىدە تۇرماقتا ئىدى. ئۇ دەۋرلەردە خىتايدا
پارتلىغان شىڭخەي ئىنقىلابى مانجۇ خانىدانلىقىنى ئاغدۇرۇپ
تاشلاپ، خىتاي دۆلىتى پۈتۈن سەپ بويىچە مىلتارىستلارنىڭ
قولغا ئۆتۈپ، بىر-بىرى بىلەن يەر تالشىپ ئىچكى
ئۇرۇش دەۋرىگە كىرىۋاتقانىدى. ۋەتىنىمىزدىكى خىتاي
تاجاۋۇزچىلىرىمۇ خىتايدىن كېلىدىغان ھۆكۈمەت ياردىمىدىن
ئۈزۈلۈپ قېلىپ ئىگە-چاقىسىزلىق ئىچىدە ئۆلۈمنى كۈتۈۋاتقان
نەچچە ئونمىڭ كىشىلىك نوپۇس ھالىتىدىلا ئىدى. تۆمۈر
خەلىپە قوزغىلىڭى ئەنە شۇنداق بىر ۋەزىيەتتە خىتايدا
يۈز بېرىۋاتقان داۋالغۇشلار بىلەن مۇناسىۋەتسىز ھالدا ئۆز
ئالدىغا ئىستىخىيلىك پارتلىغانىدى. ئەپسۇسكى، ۋەزىيەت
پالچىلىرىمىز' نىڭ "پىشىمدى" دەپ تەرغىب قىلىشىۋاتقان
مىللىي مۇستەقىللىق كۈرىشىمىزنىڭ ئەڭ مۇۋاپىق پەيتى
ۋەتىنىمىز خەلقىنىڭ ياردىمىگە ئېرىشەلمەي قولىدىن بېرىلىپ،
خەلقىمىز تېخىمۇ ۋەھشىي جىن شۇرىن جاللاتىنىڭ قولىغا
تاشلاپ بېرىلدى. بىرىنچى جۇمھۇرىيەت ئىنقىلابىمىزمۇ خىتاي
تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ۋەتىنى باندىتلار ئۇرۇشى ۋە ياپون بىلەن
ئۇرۇش پاتقىقىغا يېتىپ قالغان ئىنتايىن پاراكەندىچىلىك

بىر ۋەزىيەتتە قۇمۇل خەلقى تەرىپىدىن ئىستىخپىلىك ھالدا پارتلىغان بىر مۇستەقىللىق ئىنقىلابى ئىدى. ئەنە شۇنداق پۇرسەتنىمۇ "پىشمىغان ۋەزىيەت" دەپ تەرىپلەشكەن تىنچلىقچىلىرىمىز، ھەرخىل ۋاسىتىلەر بىلەن خەلقىمىزنى ئىچكى زىددىيەتلەر پاتقىقىغا پاتۇرۇشتا پائال كۈچ چىقىرىشقانىدى. نەتىجىدە خەلقىمىز تېخىمۇ ۋەھشىي ۋە ھىيلىگەر شىك شىسەي جالالتىنىڭ قولىغا تاشلاپ بېرىلدى! ئىككىنچى جۇمھۇرىيەت ئىنقىلابى دەۋرىمۇ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ۋەتەننى تارىختىكى ئەڭ ئېغىر ئۇرۇش قاينىمىغا كىرىپ قېلىپ، ھېلى ياپون بىلەن ئۇرۇش قىلىشقا، ھېلى قورچاق ۋاڭ جىنۋېي ھۆكۈمىتى بىلەن ئۇرۇش قىلىشقا ياكى ھېلى گوڭسەنداڭچىلار ئارمىيىسى بىلەن ئۇرۇش قىلىشقا مەجبۇر قالغان بىر ۋەزىيەتتە پارتلىغان ئىدى. يەنە كېلىپ بۇ دەۋر ئىككىنچى دۇنيا ئۇرۇشى ئەڭ جىددىيلەشكەن بىر ۋاقىت بولۇپ، ۋەتەننىمىزدىكى مىللىي ئازادلىق ئىنقىلابىغا توسالغۇلۇق قىلىدىغانغا بىرمۇ چەتئەل ھۆكۈمىتى قالمىغان ئىدى. ئەنە شۇنداق ۋەزىيەتتىن باشتىن-ئاخىرى خەۋىرى بولۇپ تۇرۇۋاتقان تىنچلىقچىلىرىمىز، ۋەتەننىمىز خەلقىگە دۈشمەن ئەھۋالدىن مەلۇمات بېرىش ئورنىغا خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قوراللىق كۈچىمىزنىڭ مەۋجۇدىيىتى قەتئىي تىلغا ئېلىنمىغان "بىرلەشمە ھۆكۈمەت قۇرۇش لايىھىسى" تۈزۈپ بېرىش بىلەن بولۇپ كېتىپ، مىللىي ھۆكۈمىتىمىزنى ئەڭ شەرمەندىلەرچە سۈلھى ئۈستىلىگە ئولتۇرۇشقا سەۋەب بولۇشتى. بۇ تۈر سۈلھىچىلەرنىڭ "ۋەزىيەت قان تۈكۈلۈشىنى

كۆتۈرەلمەيدۇ” دېگەندەك تەرغىباتلىرى، نىسبەتەن مۇنتىزىم تۈس ئالغان ۋە تاجاۋۇزچىلار ئالدىدا مەغلۇپ بولۇشنى قىياس قىلىشقىمۇ بولمايدىغان مىللىي ئارمىيىمىزنى ئۇرۇش توختىتىشقا ۋاسىتىلىك زورلاپ بېرىشكە ئىزدى. نەتىجىدە قىسقا ۋاقىت ئىچىدىلا بەش-ئونمىڭ كىشىلىك خىتاي تاجاۋۇزچى قوراللىق قوشۇنىنىڭ تېز سۈرئەتتە كۆپىيىپ بۈگۈنكى مىليون كىشىلىك ئاپەت ھالىغا كېلىۋېلىشىغا ئۇل ھازىرلىشىپ بەرگەن بولدى! ئەڭ پاجىئەلىك يېرى، خەلقىمىزنىڭ مۇستەھكەم ئازاد رايونلىرىنىڭ، سانائەت رايونلىرى ۋە خام ئەشيا بازىلىرىمىزنىڭ ئون مىليون خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ قولغا ئۆتۈشىگە غەمگىن قىلماي جىم يېتىپ بېرىشنى تەرغىب قىلىشلىرى، تىنچلىق تەرغىباتچىلىرىنىڭ مۇددىئالىرىنى ئوچۇق كۆرسىتىپ بەرمەكتە.

بۇنچە كۈچلىنىپ كەتكەن دۈشمەن ۋەزىيىتى ئاستىدا، بىزنىڭ ‘ۋەزىيەت پالچىلىرىمىز’ يەنىلا ۋەزىيەتنىڭ خەلىقىنى تەرغىب قىلىشماقتا! ئۇلارنىڭ قارىشىچە، ئون-يىگىرمە مىڭ خىتاي تاجاۋۇزچىسى بار ۋاقتىدىكى تۆمۈر خەلىپە دەۋرى، ئوتتۇز-قىرىق مىڭ خىتاي تاجاۋۇزچىسى قالغان ۋاقتىدىكى بىرىنچى جۇمھۇرىيەت مىللىي ئازادلىق ھەرىكىتى دەۋرى، بەش-ئونمىڭ ئەسكىرى قالغان ئوتتۇز-قىرىق مىڭ كىشىلىك بۇلاڭچى پۇقراسى قالغان ۋاقتىدىكى ئىككىنچى جۇمھۇرىيەت مىللىي ئازادلىق دەۋرلىرىمۇ “پىشىمغان ۋەزىيەت” دەپ قارالغانىدى. بۈگۈن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى

يىلغا مىليون كىشىدىن سۈنئىي ۋە تەبىئىي كۆپىيىش شارائىتىغا ئېرىشىۋالغان ئون مىليوندىن ئېشىپ كېتىۋاتقان بىر ۋەزىيەتتە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى قوغلاپ چىقىرىش ھەرىكىتى ئۈچۈن "ۋەزىيەت پىشىمغان" بولسا، يىگىرمە بىرىنچى ئەسىرنىڭ ئەللىكىنچى يىللىرىغا بارغاندا خەلقىمىز نوپۇسى ئانا تۇپراقلىرىدا ئون پىرسەنتتىنمۇ ئازىيىپ كەتكىنىدە، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بۈگۈنكىسىدىن ھەسسىلەپ كۈچىيىپ ۋە ئارتىپ كەتكىنىدە ئاندىن مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنى قوزغاش ئۈچۈن ۋەزىيەت 'پىشقان' بولامتى؟! بۇنداق بىر ۋەزىيەت، ۋەتەنمىز خەلقىنىڭ تارىخ بېتىدىن مەڭگۈلۈك ئۆچۈرۈلگەن دەۋرىدۇر!

بۈگۈن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ۋەتەنمىزنى بىر يېرىم مىليارد خىتايلىرى ئۈچۈن ھاياتلىق ماكانلىرىدىن بىرى دەپ دۇنياغا ئېلان قىلىشىپ، ۋەتەنمىزنى يۇتۇۋېلىش مەسىلىسىنى مىللىي مەۋجۇدىيەت دەرىجىسىگىچە كۆتۈرۈپ ئېلىشماقتا! مىللىي مەۋجۇدىيەتتە باغلاشتۇرۇۋالغان ۋەتەنمىزگە ئەسكەر كۆپەيتىشى، ئاھالە كۆچۈرۈشى ھەرگىزمۇ ۋاقىتلىق خىياللىرى ئاساسىغا قۇرۇلغان پىلان بولماستىن، خەلقىمىزنى تولۇق يوقىتىش، تاجاۋۇزچى ئاھالىسىنى ۋەتەنمىزنىڭ بىردىن-بىر قانۇنىي ئىگىلىرى ھالىتىگە كەلتۈرۈشنى مەقسەت قىلغانلىقى بەش قولىدەك ئايدىڭ: بۇ ھالەت ھېچقاچان ئىككى توك-توك ئادەمنىڭ سۈلھى، تىنچلىق تەلپى بۇيىچلا ھەل بولۇپ كېتىدىغان ھالەت ئەمەس. بىز بۇ ئەھۋاللاردىن شۇنى

مۆلچەرلىيەلەيمىزكى، بۈگۈن خەلقىمىزنى "ۋەزىيەت پىشىپ يېتىلمىدى" دەپ جىم تۇرۇشقا، سۈلھىگە، شەرتنامىلارغا، تىنچ پائالىيەتلەرگە، دىپلوماتىك كۈچلەرنىڭ ياردىمىگە، دۇنيا دېموكراتىچىلىرىنىڭ ياردەم قىلىشىغا، دۇنيا ئىسلام ئەللىرىنىڭ، تۈركىي ئەللىرىنىڭ ياردىمىگە تەمە قىلدۇرۇپ تىنچ تۇتۇپ تۇرۇشى، ۋە تىنىمىز خەلقىنى تولۇق يوقىتىشى ئۈچۈن قىرغىنچىلىققا ئاتلانغان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا ۋاسىتىلىك ياردەم قىلغانلىقتىن باشقا نەتىجىگە ئېلىپ كېلەلمەيدىغانلىقىنى ئوچۇق كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇ. بۇ نوقتىدىن ئالغاندا، ۋەزىيەتنىڭ پىشىمىغانلىقىنى باھانە قىلىپ خەلقىمىزنى خالىغان بىر تىنچلىق ھەرىكىتىگە، خالىغان بىر چەتئەل كۈچلىرىدىن تەمەدە بولۇشقا، خالىغان بىر خىتاي گۇرۇھىنىڭ ياردەم قىلىشىغا تەمە قىلدۇرۇشقا ئۇرۇنۇۋاتقان، خەلق قوزغىلاڭلىرىنى ھاقارەتلەۋاتقان، چەكلەشكە ئۇرۇنۇۋاتقان كىشىلەرنى ۋە تەن خائىنلىرى دەپ ھۆكۈم قىلىشتىن باشقىچە باھالىيالمىمىز. ئەمەلىيەتتە بۇ خىل "تىنچلىقچىلار" نىڭ ھەممىسىلا دېگۈدەك دۈشمەن بىلەن، ۋە تەن خائىنلىرى بىلەن تىل بىرىكتۈرۈشنىڭ قىلچىلىك پۇرسىتىگە ئېرىشكەن ھامان دەرھال ھەرىكەتكە كېلىپ، "شەرقىي تۈركىستان" نامىنى سېتىپ ئۆزلىرىگە يېقىنلىشىۋاتقان ھەرقانداق خىتاي ياكى ھەرقانداق تىپىك ۋە تەن خائىنلىرى بىلەن سۈلھى قىلىشىش، كېلىشىم تۈزۈش، ئۆزئارا مەلۇمات بېرىشىش، ئۆزئارا مەنپەئەتدار قىلىشىش، بىر-بىرىگە ياردەم قىلىش، ھەتتا ئوچۇق-ئاشكارا پارا ئېلىپ تون كىيىشىپ يۈرۈشتىن

بېرى كەلمەي يۈرمەكتە! بۇ جەرياندا جەڭگىۋارلىقنى،
پىداكارلىقنى تەرغىپ قىلغۇچى، ھەرىكەت قىلغۇچى، ھىمايە
قىلغۇچى كىشىلەرنى قىلچە تەپ تارتماستىن دۈشمەن دەپ
ئېلان قىلىپ قارىلاشقا ھەرقاچان تەييار تۇرۇشماقتا!

بىز شۇنى قەتئىي ئېتىراپ قىلىشىمىز كېرەككى، بۈگۈن
مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ يوشۇرۇن قارشىلىق
كۆرسىتىش ھەرىكىتىگە ئاتلىنىش پۇرسىتىمىز — يەنى،
مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچلۇق
ھەرىكىتىگە ئاتلىنىش ۋەزىيىتىمىز ئاتمىشىنچى يىللاردا
شەكىللىنىشكە باشلاپ، يەتمىشىنچى يىللاردا جىددىي تەقەززا
ھالىتىگە كېلىپ بولغانىدى. ئەڭ بولمىغاندا سەكسەنچى
يىللاردا بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكەت دولقۇنىغا ئاتلىنىشىمىز
كېرەك ئىدى. توقسەنچى يىللاردا بەكلا كېچىكىپ قالغان
ھېسابلىناتتۇق. يېڭى ئەسىرنىڭ كىرىش كۈنلىرىدە يوشۇرۇن
قارشىلىق كۆرسىتىش ھەرىكەتلىرىگە جان پىدالىق بىلەن
ئومۇمىي يۈزلۈك ئاتلانمىغىنىمىزدا، يىگىرمە بىرىنچى ئەسىرنىڭ
ئوتتۇرىلىرىغا بارمايلا يەرشارىدىن سۈنئىي يوقىتىلىپ بولمىز!
مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچلۇق
ھەرىكەت ۋاقتى ئاللىقاچان بىزنى تەقەززا قىلماقتا!

***

ئىككىنچى بۆلۈم

يا كۆرۈم! — يا ئۆلۈم!

2.18 مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكەتلىرىمىز

يۇقىرىقى بۆلۈمدە توختىلىپ ئۆتكىنىمىزدەك، ئەللىك يىل ئاۋۋالقى شەرقىي تۈركىستان ۋەزىيىتى بۈگۈنكىدىن تۈپتىن پەرق قىلاتتى. ئۇ دەۋرلەردە خەلقىمىزنىڭ دۈشمەن قارىشىمۇ بۈگۈنكىدىن پەرقلىق، دۈشمەن كۈچلىرىمۇ بۈگۈنكىدىن كۆپ ئاجىز ھالەتتە تۇراتتى. ئۇ دەۋرلەردە خەلقىمىزنىڭ ئىجتىمائىي سەۋىيىسى بۈگۈنكىدىن كۆپ تۆۋەن بولسىمۇ، ئەمما خەلقىمىزنىڭ دۈشمەن قارشى بىرقەدەر ئېنىق ئىدى. يەنى، ئۇ كۈنلەردە خەلقىمىز ھەرخىل يېڭىچە دۇنيا قاراشلارنىڭ بۇلغىنىشىغا ئانچە كۆپ ئۇچرىمىغان بولۇپ، مۇتلەق كۆپ ساندىكى مۇتەپەككۈرلىرىمىز ئاساسەن ئالغاندا كلاسسىك بۇخارا مەدرىسىسى ئىسلام ئەقىدىلىرى ئاساسىدا پىكىر يۈرگۈزۈپ ئىجتىمائىي مەسىلىلەرنى چۈشەندۈرۈشكە تىرىشاتتى. شۇنىڭدەك سەل يېڭىلىققا مايىللاشقان بومباي ئىسلام ئەقىدىلىرىمۇ ئۆزىنىڭ رولىنى كۆرسەتمەكتە ئىدى. ئۇ دەۋرلەردىكى جەمئىيىتىمىزدە قازان، ئىستانبۇل تەرەپلەردىن كەلگەن زىيالىيلرىمىزنىڭ زامانىۋى پىكىرلىرىنىڭ تەسىرىمۇ

مەدرىسە سىرتىدىكى ياشلار ئارىسىدا رول ئويناشقا باشلىماقتى.
ئىدى.

ئەمما ئۇ دەۋرلەردە ھازىرقى زامان زىيالىيلار قوشۇنى تېخى يېتىشىپ چىقمىغان بولغاچقا، خەلق ھەرىكەتلىرى ئاساسەن ئالغاندا كلاسسىك دىنىي چۈشەنچىلەرنىڭ يېتەكچىلىكىدە تۇرۇۋاتقانلىقى ئۈچۈن، دىنىي ئۆلىمالىرىمىزنىڭ تەسىرى يەنىلا ئاساسلىق ئورۇندا تۇرۇپ، زامانىۋى مىللەتچىلىك دۇنياقاراش ئېقىملىرى تېخى ھەل قىلغۇچ تەسىر كۆرسىتىپ كېتەلمىگەنىدى. كۈچلۈك دىنىي پۇراققا ئىگە چاقىرىقلار ئۇ دەۋردىكى خەلقىمىزنى يېتەكلەيدىغان ئاساسلىق روھىي كۈچ بولۇپ تۇرغاچقا، خەلق ئىلغار ۋە جەڭگىۋار دىنىي ئۆلىمالىرىمىزنىڭ چاقىرىقلىرىغا دەرھال ئەگىشىپ ھەرىكەتكە ئاتلىنىپ كېتەلەيتتى. بۇنداق بىر مۇھىتتا ئوتتۇرىغا چىقىدىغان خەلق قەھرىمانلىرىمىز ياكى قوزغىلاڭ يېتەكچىلىرىمىزمۇ ئاساسەن بۇ كلاسسىك ئەقىدىگە مايىل كىشىلىرىمىزدىن بولغاچقا، خەلقىمىزمۇ بۇنداق يېتەكچىلىرىمىزنىڭ چاقىرىقلىرىغا دەرھال ئاۋاز قوشۇپ ماڭالايتتى.

ۋەتەننىمىزنىڭ ئەينى ۋاقتىدىكى دۈشمىنى بولغان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىمۇ ئاساسەن ئالغاندا مۇتەئەسسىپ خىتاي كۈچلىرىنىڭ تىزگىنىدە تۇرغاچقا، يەرلىك مىللەتلەرگە قارىتا ئاپئاشكارا چېگرا ئاجراتقان ھالدا زومىگەرلىك تۈزۈمى بىلەن ھۆكۈمرانلىق قىلىپ كەلمەكتە ئىدى. بۇنداق

بىر تاجاۋۇزچى، خەلقىمىز تەرىپىدىن ھېچقاچان ھىمايە قىلىنىشىغا ئېرىشەلمەيتتى. شۇنداق بولغاچقا، ئازراقلا بىر پۇرسەت تاپقان ھامان، دەرھال قوزغىلاڭ باشلاپ، بىر قىسىم يېزا-قىشلاقلرىمىز، ھەتتا بەزىدە كىچىك ياكى ئوتتۇرا دەرىجىلىك شەھەرلىرىمىزنىمۇ تاجاۋۇزچىلاردىن تازىلاپ چىقىپ نىسپى ئازاد رايونلىرىنى بەرپا قىلىش شارائىتىنىمۇ يارىتىپ ئاللايتتى. ھەتتا بىر قىسىم چېگرا بويلىرىنىمۇ قولغا كىرگۈزۈۋېلىپ، چەتئەللەر بىلەن بىۋاسىتە تۈردە غەيرى-رەسمى مۇناسىۋەتلەرنى ئورنىتىپ، ئۆز پائالىيەتلىرىنى دۇنيا خەلقىگە ئۇقتۇرۇپ، بەزىلىرىدىن بىر قىسىم ماددىي ياردەملەرنى ئېلىش پۇرسىتىنىمۇ ئاسانلا قولغا كەلتۈرۈپ كەلگەنىدى. شۇنىڭغا ماس ھالدا ۋەتىنىمىزدىكى دۈشمەن كۈچلىرىمۇ ئەسكىرى، مەمۇرىي، ئىقتىسادى ۋە نوپۇس جەھەتلەردە بەكلا ئاجىز تۇرۇۋاتقاچقا، خەلق قوزغىلاڭلىرىنى بۈگۈنكىدەك ئۈستۈن ئەسكىرى كۈچ بىلەن قامال قىلىپ تارمار قىلىش ۋە باستۇرۇش، خەلق ئارىسىدا ئومۇمىي يۈزلۈك ئېغىر سىياسى-قۇراللىق ۋەھىمە پەيدا قىلىپ خەلقنى بىر-بىرىگە دۈشمەن قىلىۋېتىش شارائىتىنىمۇ ئىگە ئەمەس ئىدى. ئۇ دەۋرلەردىكى 'سىياسىي جۇغراپىيە' مەسىلىسىمۇ بۈگۈنكىدەك تۇراقلىق ھالەتتە بولماستىن، دۇنياۋى كىرىزىسلار ياكى خىتايدىكى تەبىئىي ۋە سۈنئىي كىرىزىسلار تۈپەيلىدىن پات-پاتلا بىزگە پايدىلىق ۋە زىيەتلىك شەكىللەندۈرۈپ بېرەتتى.

ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىزنىڭ مۇنقەرز بولۇش ھارپىلىرىغىچە

بولغان ۋە تىنىمىزنىڭ ئىچكى-تاشقى ۋەزىيىتى، خىتاي كوممۇنىستلىرىنىڭ ئىشغالىيىتىدىكى نىسپى تۇراقلىق ۋەزىيەتكە قارىغاندا بىزگە نۇرغۇن ئەۋزەللىكلەرنى يارىتىپ بەرگەچكە، خەلقىمىز ھەرقانچە ئاجىز تۇرۇۋاتقىنى بىلەن، دۈشمەنگە قارشى قوراللىق كۈرەشلەردە چاقماق تېزلىكىدە غەلبە قىلىش پۇرسىتىنى يارىتالايتتى. مەلۇم مەنىدىن ئالغاندا، ئۇ دەۋرلەردە خەلقىمىزنىڭ ئىجتىمائىي سەۋىيىسى ئازراقلا ئۈستۈن بولسا ئىدى، بەلكى قورالسىز پاسسىپ قارشىلىق كۆرسىتىش ئۇسۇلى بىلەنمۇ مىللىي مۇستەقىللىقنى قولغا كەلتۈرۈش پۇرسىتىگە ئېرىشىش ئېھتىمالى بارمىدى، بىر نېمە دېمەك تەس. ئەمما خەلقىمىزنىڭ ئۇ دەۋرلەردىكى سەۋىيىسىدىن ۋە ئەكسىيەتچىل، مۇتەئەسسىپ، ۋەھشىي تاجاۋۇزچى خىتايلارغا قارشى تۇرۇشقا نىسبەتەن ئالغاندا، چاقماق تېزلىكىدە ھەرىكەتكە ئاتلىنىپ ئاشكارا زوراۋانلىق كۈچ ۋاستىسىدە ئازادلىق يولىغا ئاتلىنىشىنىڭ ئەڭ مۇۋاپىق چارە ھېسابلىنىدىغانلىقى ئېنىق ئىدى.

ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىز ھۆكۈمىتىنىڭ س س س ر ۋە ئىچكى-تاشقى سۈلھىچى كۈچلەرنىڭ دامىغا چۈشۈپ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن تىنچلىق بىلەن مەسىلە ھەل قىلىش قارارىغا كەلگەن كۈنلىرىدىكى ئىچكى-تاشقى ۋەزىيەت، ۋە تىنىمىزنىڭ مىللىي ئازادلىق كۈرىشى ئۈچۈن تېزلىكتە سەلبىي تەسىر كۆرسىتىدىغان ۋەزىيەتكە قاراپ ئۆزگەرمەكتە ئىدى. بولۇپمۇ مۇستەملىكىچىلىرى بىلەن يارىشىش ئۈلگىسىنى

ياراتقان 'تاشكەنت ئېقىمى' تەرەپدارلىرىنىڭ مىللىي ئىنقىلابىمىزنى تىزگىنىگە كىرگۈزۈۋېلىشى، رەھبەرلىرىمىز ئارىسىدا رېئاللىققا ئۇيغۇن كەلمەيدىغان بىرخىل ئۈمىدۋارلىقنى شەكىللەندۈرۈپ، ۋەتىنىمىزنىڭ تەقدىرى ئۈچۈن بىر پالاكەت پوتىنسىيالى بولۇپ بىخىلانماقتا ئىدى. يەنى، ئۇ دەۋرلەردە ۋەتىنىمىزنىڭ دۇچ كېلىۋاتقان مۇھىتى ئىنتايىن پايدىسىز 'سىياسىي جۇغراپىيە مۇھىتى' گە كىرىپ قېلىۋاتاتتى: ئىككىنچى دۇنيا ئۇرۇشىنىڭ غالىپلىرىدىن بولغان بىرتانىيە بىلەن ئاق ش، ئوتتۇرا ۋە جەنۇبىي ئاسىيادىكى بىرقىسىم تەسىر دائىرىسىنى سوۋېتلار ئىتتىپاقىغا ئۆتكۈزۈپ بېرىۋاتقان، گومىنداڭ خىتايلىرىمۇ كۈنساين ئاجىزلىشىپ، خىتايلىرىدىكى ھاكىمىيەتلىكىنى تەدرىجىي خىتاي كوممۇنىستلىرىغا بوشىتىپ بېرىۋاتقان، نەتىجىدە، ۋەتىنىمىزنىڭ ئاساسلىق چېگرىلىرى 'كوممۇنىزم لاگېرى' ئوتتۇرىسىدا قاپىلىنىپ قېلىۋاتقان، جەنۇبتىكى پايدىلىنىش قىممىتى بولمىغان چېگرىلىرىمۇ ئەمدىلا مىللىي ئازادلىقنى قولغا كەلتۈرۈۋاتقان ئاجىز دۆلەتلەرگە چېگرىداش بولۇپ تۇرۇۋاتقان ئىدى. بۇنداق بىر مۇھىتتا، ۋەتىنىمىزنىڭ ئىجتىمائىي تۈزۈمى ھەقىقەتەنمۇ خەلقنىڭ ھىمايىسىگە ئېرىشەلمەيدىغان سوتسىيالىزمىدىن باشقا چىقىش يولى يوق دېگۈدەك بىر ئەھۋالدا ئىدى. بۇنداق بىر شارائىتتا، ۋەتىنىمىزنىڭ تەقدىرى ئەڭ مۇۋاپىق چىقىش يولى دېيىلگىنىدەك تاشقى موڭغۇلىيىنىڭ تۇتقان يولىدىن ئېرىشىشقا ئۆتەلىشى تەس ئىدى. بۇنداق بىر ئىچكى-تاشقى مۇھىت ئاستىدا، ۋەتىنىمىزدىكى مىللىي داھىيلىرىمىزنىڭ

تۇتىدىغان يولمۇ مۇتلەق تۈردە ئۆزئارا پىكىر بىرلىكى بىلەن
مۇستەقىللىقنى بىرىنچى ئورۇنغا قويۇپ ئورتاق ھەرىكەت
قىلىش بولۇشى كېرەك ئىدى. ئەپسۇسكى، ئۇ دەۋردىكى
داھىيلىرىمىزنىڭ مەپكۈرسى ۋەتەن تەقدىرىنىڭ ئۈستىگە
چىقۇۋالغانلىقى ئۈچۈن، بۇنداق بىر ئۇيۇشۇشقا ئىمكانىيەت
بەرمىدى. خۇددى شۇنىڭدەك، بۇنداق بىر مۇھىتتا،
كلاسسىك 'بۇخارا ئېقىمى' نىڭ پائالىيەتلىرىمۇ تارىخقا
ئايلىنىپ، قىلچىلىك تاشقى ياردەم ۋە ھىمايىگە ئېرىشىش
پۇرسەتلىرىگىمۇ ئىگە ئەمەس ئىدى.

بۇنداق بىر مۇھىت، ئەينى ۋاقىتتىكى جەڭگىۋارلىققا
يېتەكلىيەلەيدىغان كلاسسىك دىنىي ئەقىدىلەرگە ئورۇن
قالدۇرماي، يېڭىدىن بىخلىنىۋاتقان خىيالپەرەس زامانىۋى
ئەقىدە كۈچلىرىمىزنى غەرب دېموكراتىيە ئەقىدىسى بىلەن
كوممۇنىزم ئەقىدىلىرىدىن ئىبارەت ياتلارنىڭ ئىدىيىسىنى
قورال قىلىپ بىر-بىرىگە تۈپتىن زىت ئىككى باشتىن
ئوتتۇرغا چىقىپ "تىنچلىق يولى بىلەن ۋەتەن تەقدىرىنى
ھەل قىلىش" يولىغا سۆرەپ كېتىشىگە پۇرسەت يارىتىپ
بەردى.

ۋەتەننىمىز تەۋەسىدە ئىجتىمائىي مۇھىت يارىتىش پۇرسىتىگە
تولۇق ئېرىشىپ بولالمىغان بۇ ئىككى زىت قۇتۇپلۇق
ئەقىدىلەر، ئاساسەن چەتئەل تاجاۋۇزچى كۈچلىرىنىڭ
ھىمايىسى ئاستىدا خەلقىمىزنى يەپ-يېڭى بىر ۋەزىيەتكە
مەجبۇرى سۆرەپ كىرىپ كەلدى. نەتىجىدە، بۇ ئەقىدە

ئىگىلىرىنىڭ مەنتىقىسىز مۇرەسسە چىلىك تۇمانلىرى، زىيانلىق مەپكۇرىلەر تەشۋىقاتى ئىچىدە خەلقىمىز ۋەزىيەتنىڭ تەقەززاسى بولغان قوراللىق كۈچكە تايىنىپ مىللىي مۇستەقىللىق كۈرىشىنى داۋاملاشتۇرۇش ئورنىغا، تەسلىمچىلىكنىڭ سىمۋولى بولغان مۇرەسسە قىلىش پاتىقىغا پېتىشقا باشلىدى.

بۇنداق خەۋپ-خەتەرنى ئەمدىلا ھېس قىلىۋاتقان رەھبەرلىرىمىزنىڭ سوۋېتلار ئىتتىپاقى بىلەن خىتاي كوممۇنىستىلرىنىڭ يوشۇرۇن تىل بىرىكتۈرۈپ بۇلاپ كېتىلىشى ۋە تېررورلۇق ۋاسىتە قوللىنىپ ئايروپىلان پارتلىتىش ۋەقەسىدە يوقىتىلىشى نەتىجىسىدە، قىل ئۈستىدە تۇرۇۋاتقان مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ ئەڭ ئاخىرقى ئۈمىدلىرىنىمۇ يوق قىلىۋەتتى. ...

خىتاي كوممۇنىستىلرىنىڭ ۋەتىنىمىزگە تاجاۋۇز قىلىپ كىرىشى ئەنە شۇنداق زامانىۋى تېررورچىلىق ۋەزىيەت يارىتىش ئارقىلىق ئىشقا ئاشۇرۇلغانىدى. شۇنىڭ بىلەن، مىللىي ئىنقىلاب سېپىدىكى قارا نىيەتچىلەر، پۇرسەتپەرەسلەر، ئەمەلپەرەس، ئابروپپەرەس ۋە تەن خائىنلىرىغا پۇرسەت يارىتىلدى. خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بارلىق بۇلۇڭ-پۇچقاقلارغىچە يامراپ كىرىشتە ئەنە شۇ خىتاي پەرەسلەر، ئابروپپەرەسلەر ۋاسىتىسىدىن پايدىلاندى. خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى خەلقىمىزنى ئالداش ۋە باستۇرۇشتىن ئىبارەت ئىككى يۈزلىمىلىك ۋاسىتىلەر بىلەن تېز ئارىدىلا ۋەتىنىمىزنى ئىگىلەپ بولدى. خەلق، بۇ ۋەتەن خائىنلىرىنىڭ ساتقۇنلۇقى نەتىجىسىدە قايتىدىن قوراللىق

كۈرەشكە ئاتلىنىش پۇرسەتلىرىدىن بارغانسېرى مەھرور قىلىپ، ھەممە ئىشتا تىنچلىق سۆھبىتى ۋاسىتىلىرىدىن پايدىلىنىپ مەسىلە ھەل قىلىشقا زورلاندى. ۋە تىنىمىزدا "تىنچلىق ئۇسۇلدا مىللەت تەقدىرىنى ھەل قىلىش" باسقۇچى رەسمىي "مېۋىسىنى بەرمەكتە" ئىدى! خىتاي كوممۇنىزىم ئىستېلاسىدىن بۇيانقى يېرىم ئەسىرلىك دەۋرىمىز، ئاساسەن ئالغاندا ئەنە شۇ ۋەتەن خائىنلىرىنىڭ يېتەكلىشى بىلەن بۇلغىنىپ كەلمەكتە. بۇ ۋەزىيەتتىن نازازى بولغان بىر قىسىم باتۇرلىرىمىز دۈشمەنگە ئاشكارا ئۇرۇش ئېلان قىلىش يولىغا ئاتلىنىپ، ئۈستۈن دۈشمەن مۇھىتى ئاستىدا ھەرىكەتنى باشلاپ، باشلىماس ئىنتايىن پاجىئەلىك باستۇرۇشلارغا ئۇچراپ كەلمەكتە. بۇ خىل مەغلۇبىيەتلىك قوراللىق قوزغىلاڭلارنى باھانە قىلىشقان 'تىنچلىقپەرۋەر' لىرىمىز، كەسكىن جەڭلەرنى تۈپتىن ئىنكار قىلىش تەرغىباتىنى كۈچەيتىپ، خەلقىمىزنى يا شىكايەت قىلالمايدىغان، يا جان پىدا قىلالمايدىغان پاسسىپ ھالغا چۈشۈرمەكتە.

ئەسلىدە، مۇكەممەل بولمىسىمۇ ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىز مىللىي ئارمىيىسىدىن قالغان بىرەر كورپۇس ئارمىيىسى بار ۋاقىتلىرىدا، مۇۋاپىق تاكتىكىلاردىن پايدىلىنىپ قايتىدىن يېڭى ئازاد رايونلارنى بەرپا قىلىش پۇرسىتى تا ئاتمىشىنچى يىللارنىڭ باشلىرىغىچە مەۋجۇد ئىدى. ئەڭ بولمىغاندا، ئاتمىش-يەتمىشىنچى يىللار، بولۇپمۇ 'مەدەنىيەت ئىنقىلابى' دەۋرلىرىدە مۇۋاپىق تاكتىكىلاردىن پايدىلىنىپ يوشۇرۇن

پارتىزانلىق ھەرىكەتلەرنى قانات يايدۇرۇش پۇرسەتلىرىنىمۇ يوق دېگىلى بولمايتتى. ئەمما ۋەتىنىمىزدە مەجبۇرى ئېقىم بولۇپ شەكىللەنگەن 'تىنچ ئۇسۇللاردا پائالىيەت قىلىش' شامىلىنىڭ تەسىرىدە، خەلقىمىز دۈشمەنگە قارشى كەسكىن پائالىيەتلەر بىلەن شۇغۇللىنىش جەھەتتىكى يېتەكلىنىشلەردىن مەھرۇم بولۇپ قالغاچقا، بۈگۈنكىدىن كۆپ پايدىلىق نۇرغۇن پۇرسەتلەرنى قولدىن بېرىپ قويدى. ئەڭ مۇھىمى، تا سەكسەننچى يىللارنىڭ باشلىرىغا كەلگۈچە ۋەتىنىمىزدىكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ئومۇمىي نوپۇسى بۈگۈنكىسىدىن نەچچە ھەسسە ئاز بولغىنى ئۈچۈن، مۇۋاپىق يوشۇرۇن ھەرىكەتلەر بىلەن شۇغۇللىنىشتا يەنىلا نۇرغۇن پۇرسەتلەرگە ئىگە ئىدى. ئاتالمىش 'تىنچ ھەرىكەت' تەرغىباتلىرى بۇنىڭغىمۇ يول قويمىدى.

سەكسەننچى يىللارنىڭ باشلىنىشىدا، خەلقىمىز پروگ-راممىسىز بولسىمۇ ئۆزلۈكىدىن ھەرىكەتكە كېلىپ، 'تىنچ پائالىيەت ئۇسۇلى' دىن پايدىلىنىپ تۇرۇش ئۈچۈن قوزغىغان ئاشكارا نارازىلىق ھەرىكەتلەرگە ئاتلىنىش دولقۇنى، چارەك ئەسىرلىك بۇرۇقتۇرما بولۇپ ئۆتكەن ۋەزىيەتكە خاتىمە بېرىشكە باشلىدى: ئاقسۇدىن باشلانغان تاۋۇت كۆتۈرۈپ نامايىش قىلىش دولقۇنى سەكسەننچى يىللارنىڭ باشلىرىغىچە پۈتۈن ۋەتىنىمىز دائىرىسىدە كېڭىيىپ، ئەڭ ئاخىرى «ئون ئىككىنچى دېكابىر ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلار نامايىشى» دا ئەڭ يۇقىرى پەللىگە يەتتى (بۇ ھەرىكەت، شەخسىي نىيەت

ئۈچۈن سۈيۈستىمال قىلىنغانلىقى ھەققىدەمۇ بەزى شەپىلە
سېزىلمەكتە. — قايتا تۈزەتكۈچىدىن). بۇ ھەرىكەتلەرنىڭ
ھېچقايسىسى ئېنىق بىرەر نەتىجىگە ئېرىشەلمىگەن بولسىمۇ،
خەلقىمىز ئارىسىدا بىرمەزگىل تىنچىپ قالغان مىللىي
ئەركىنلىك ئىستىگىنى قايتىدىن جانلاندۇرۇپ بەرگەن
بولدى. بۇ جەرياندا، «قىزىل ئۈچىنچى روتا ھەرىكىتى»،
«ئاخۇنوپ - مەجىت سىلىڭ ھەرىكىتى»، «پەيزۇت
ياشلار قوزغىلىڭى»، «قاغىلىق دىنىي ھەرىكىتى»، بولۇپمۇ
خەلقىمىزگە ئالاھىدە جاسارەت بەرگەن «بارىن مىللىي
ئازادلىق قوزغىلىڭى» قاتارىدىكى نىسپى ئاشكارا قوراللىق
قوزغىلاڭلار خەلقىمىز ئارىسىدا خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قارىتا
«كېلىشىش يولى» بىلەن مەسئەلە ھەل قىلىشقا بولمايدىغان
ئەشەددىي مىللىي دۈشمەن ئېڭىنى تىكلەشكە تۈرتكە
بولۇپ بەردى. شۇنىڭدەك يەنە، بۇ تۈردىكى نىسپى ئاشكارا
كەسكىن پائالىيەتلەر خەلقىمىزگە ھەرقانداق شەكىلدىكى
تىنچ پائالىيەتلەر بىلەن ئاشكارا قوراللىق پائالىيەتلەردىن
پايدىلىنىش ئىمكانىيىتىنىڭ يوقلۇقىنىمۇ كۆرسىتىپ بەرمەكتە
ئىدى. نەتىجىدە، توقسىنىنچى يىللارنىڭ كىرىشىدىن
باشلاپ خەلق ئارىسىدا پىلانسىز، تەشكىلسىز بولسىمۇ مۇتلەق
يوشۇرۇن ۋەھىمە يارىتىش پائالىيەتلىرىگە ئاتلىنىش سىنىقى
كۆرۈلۈشكە باشلاپ، ۋەتەنمىزدە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا
قارشى كۈرەشنىڭ يەپ - يېڭى يولىنى ئېچىپ بەردى!
بۈگۈنكى كۈندە، ۋەتەنمىز خەلقىنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق

كۈرەش يولىغا ئاتلىنىشنىڭ تۇنجى قەدىمى — دەل مۇشۇنداق خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قارشى مۇتلەق يوشۇرۇن ۋەھىمە يارىتىش پائالىيەتلىرىدىن ئىش باشلاشنى تەقەززا قىلماقتا ئىدى!

ئەمما نۇرغۇن كىشىلىرىمىز ۋەتىنىمىزدىكى دۈشمەن كۈچلىرىنىڭ بۈگۈنكى ھالىتىنى ئېتىراپ قىلغۇسى كەلمەي، يەنىلا شۇ كلاسسىكلاشقان ھەرىكەت شەكىللىرىدىن ئۈمىدلىنىپ بىر قاتار تىنچ نامايىش ياكى ئاشكارا دېگۈدەك قوراللىق توقۇنۇش كۈرەشلىرىنى ھىمايە قىلىش سىنىغىنىمۇ داۋاملاشتۇرۇشقا ئۇرۇنماقتا. نوۋەتتىكى دۈشمەن ۋەزىيىتىنى ئېتىبارغا ئالماي ئېلىپ بېرىلغان بۇ تۈردىكى ئاشكارا پائالىيەتلەرنىڭ ئاچچىق مەغلۇبىيىتىنى كۆرگەن بىرقىسىم تىنچلىق تەرەپدارلىرىمىز، ھەدەپ قەھرىمانلىق بىلەن ئېلىپ بېرىلغان كۈرەشلىرىمىزنى قارىلاپ كۆرسىتىشكە كىرىشتى. بولۇپمۇ تۈركىيىنى مەركەز قىلغان مۇرەسسەچى كىشىلىرىمىز بۇ تۈردىكى خەلق قوزغىلاڭلىرىنى پۈتۈنلەي ئىنكار قىلىش تەرىپىدە تۇرۇپ، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ چەتئەللەردىكى ۋاسىتىلىك گۇماشتىلىرى بىلەن ھەدەپ 'تىنچلىق كېلىشىم' لىرىگە ئىمزا قويۇش، 'بىرلەشمە ئاخبارات' لار ئېلان قىلىشقا كىرىشىپ كەتتى. ئۆزلىرىگە 'تىنچلىقپەرۋەر' دەپ ئات قويۇشۇلغان بۇ تۈردىكى ئەربابلىرىمىز، شەرقىي تۈركىستان ۋە دۇنيا ۋەزىيىتىنى ئۆزلىرىنىڭ قۇللۇق دۇنيا قارىشى بويىچە تەھلىل قىلىشىپ، "تىنچ سىياسىي تەلەپ پائالىيەتلىرى

ۋە تىنچ دىپلوماتىيىلىك شىكايەت پائالىيەتلىرى شەرقىي تۈركىستان مۇستەقىللىق ھەرىكىتىنىڭ بىردىن-بىر چىقىرىشى يولى” دەپ، خەلقنى قايمۇقتۇرۇشقا ئاتلاندى. بۇنداق تەرغىباتلار يېرىم ئەسىردىن بېرى نۇرغۇنلىغان ئىستىبداتلىق ۋە غۇرۇرلۇق جەسۇر كىشىلىرىمىزنى بەھۇدە زىندانلاردا چىرىپ تۈگىشىگە ئاساسىي سەۋەب بولغانىدى.

بۇنچە مۇستەھكەم ئاساس تىكلۈۋالغان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قارشى مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىنى قانات يايدۇرۇشتا، بىزنىڭ نۇرغۇن ئەربابلرىمىز ۋە تىنىمىز خەلقنىڭ بۈگۈنكى تاشقى قىياپىتىگە قاراپلا ”بۇ خەلقنىڭ كۈچىگە تايىنىپ بىرەر نەتىجىگە ئېرىشىش مۇمكىن ئەمەس” دەپ خۇلاسىە چىقىرىشىپ، ۋە تىنىمىزنى خەلقئارا كۈچلىرىنىڭ ياردىمىگە تايىنىپ ئازادلىققا ئېرىشتۈرۈشنى بىردىن-بىر چىقىرىشى يولى دېگەن خام خىياللار ئىچىدە، خەلقنى تاشلاپ غەرب دۇنياسى ئىچىگە چۆكۈپ كېتىشمەكتە. بۇ تۈردىكى كىشىلىرىمىز شەرقىي تۈركىستان خەلقىنىڭ تارىخىنى بىلمەيدىغان ياكى ئىنكار قىلىدىغان كىشىلەر بولۇپ، ئۇلار ماھىيەتتە خەلقىمىزنىڭ ئۆزىنى ئۆزى قۇتقۇزۇش يولىنى تاپالايدىغانلىقىغا ۋە بۇنىڭ ئۈچۈن خەلقىمىزنىڭ جاسارەتكە كېلەلەيدىغانلىقىغا ئىشەنمەيدىغان كىشىلەردۇر. بەلكىم بۇ كىشىلىرىمىز كەلگۈسىدە ”باشقىلار تەرىپىدىن مىللىي ئازادلىققا ئېرىشتۈرۈلگەن” خەلقىمىزنى تاماق يېيىشىنىمۇ بىلمەيدۇ دېيىشىپ، ياۋروپالىقلارنىڭ قوشۇق-ۋېلىكىلىرى بىلەن خەلقىمىز ئاغزىغا تاماق سېلىپ قويۇشىنىمۇ

تەمە قىلىشسا كېرەك؟! شەرقىي تۈركىستان خەلقىنى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قارشى ھەل قىلغۇچ جەڭلەرنى قىلالايدۇ دەپ قارىغۇچىلارنى، شەرقىي تۈركىستانلىق دەپ قاراشقىمۇ بولمايدىغان زامانىۋى چەتئەل دەلاللىرى دەپلا قاراشقا توغرا كېلىدۇ. بۇ دۇنيادا ھون-تۈرك ئۇرۇقىنى چېچىپ، جاھانئومۇمۇل ئىمپېرىيەلەرنى قۇرالغان، ئىسلام دۇنياسىنى يىگىرىمىچى ئەسىرگىچە يېتەكلەپ، ئىسلام دىنىنىڭ مۇقىم دۆلەت تۈزۈمى شەكلىدە تارقىلىش ۋە مۇستەھكەملىنىشىنى بۈگۈنكى ھالەتكە كەلتۈرۈشلەر ئۈچۈن بۈيۈك تۆھپىلەر قوشقان، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى غال-غال تىرتىپ نەچچە مىڭ كىلومېتىرلىق ئېگىز سېپىللارنى سوقۇپ قوغدىنىشقا مەجبۇرلىيالىغان بۈيۈك ئىنسانلارنىڭ بىۋاسىتە ئەۋلادى بولغان شەرقىي تۈركىستانلىقلارنىڭ تارىخىي جاسارتى، مىللىي غۇرۇرى ھەرگىزمۇ يوق بولمايدۇ! خەلقىمىزنىڭ بۈگۈنكى پاجىئەسى نەچچە مىڭ يىللىق تارىختىكى ئىنتايىن كىچىك ئوڭۇشسىزلىقتىنلا ئىبارەت. خەلقىمىز ھېچقاچان چەتئەل كۈچلىرىگە تايانماي تۇرۇپمۇ، نوپۇسى بۈگۈنكىدىن ئونلارچە ھەسسە ئاز ۋاقىتلىرىدىمۇ ئۆزىدىن ھەسسەلەپ كۆپ ساندىكى دۈشمەن كۈچلىرىدىن غەلبە قىلىپ كېلەلگەن ۋە بۇندىن كېيىنمۇ چوقۇم غەلبە قىلالايدۇ! بۇنىڭ ئۈچۈن يېڭى زامانىنىڭ ئەڭ مۇۋاپىق تاكتىكا ۋە سىتراتېگىيىلىرى بىلەن ھەرىكەتكە ئاتلىنىدىغان غوجا نىيازلىرى، غېنى باتۇرلىرىغا ئوخشايدىغان «بۆرلىرىنىڭ ھۇۋلايدىغان ۋاقتى» كەلسلا كۇپايە!

2.25 دۈشمەننىڭ بۈگۈنكى ئاجىز نۇقتىلىرى

بىزنىڭ ئۆتكەن يېرىم ئەسىرلىك تارىخىمىز ھەقىقەتەنمۇ بىر چېكىنىش، ئوڭۇشسىزلىق تارىخى ئىدى. بىز ئۇ دەۋرلەردە مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىنى تۈيۈك يوللارغا باشلاپ ماڭىدىغان پۈتۈنلەي خاتا تاكتىكا ۋە خاتا سىتراتىگىيەلەر بىلەن ھەرىكەت قىلىپ كەلگەندۇق. بىز ئۇ يىللاردا خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ نوپۇس ئۈستۈنلۈكى يارىتىۋېلىپ ۋەتىنىمىزنى يۇتۇۋېلىش پىلانىغا ئىزچىل سەل قاراپ كەلگەندۇق. بىز دۈشمەنگە قارشى جەڭگە ئاتلىنىشتا ئەڭ مۇۋاپىق چارىلاردىن پايدىلىنىپ دۈشمەننىڭ ئازىيىشىنى ئىلگىرى سۈرىدىغان ئەڭ ئاجىز نۇقتىلىرىنى تېپىپ ئىزچىل زەربە بېرىشتىن ئىبارەت مۇتلەق يوشۇرۇن پارتىزانلىق ھەرىكەتلىرى بىلەن شۇغۇللىنىش ئورنىغا، دۈشمەن بىلەن تىنچ شەكىلدە سىياسىي تىرىكشىش ياكى ئاشكارا تىنچ قارشىلىق كۆرسىتىشتىن ئىبارەت خاتا يول بىلەن ھەرىكەت قىلىشنى بىردىن-بىر ھەل قىلىش چارىسى دەپ ھېسابلىدۇق.

شەرقىي تۈركىستان مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىنىڭ بىرىنچى باسقۇچى ھېسابلىنىدىغان دۈشمەننىڭ سۈنئىي يوللاردا كۆپىيىشىنى چەكلەش ھەرىكىتىمىز پۈتۈنلەي ئۆز كۈچىمىزگە تايىنىپ ئېلىپ بېرىلىدىغان، قولمىزدىن كېلىدىغان، ئۈنۈمى يۇقىرى، خەتىرى تۆۋەن، تېز تەسىر كۆرسىتەلەيدىغان، ئاسان، ئەرزان ۋە مۇتلەق يوشۇرۇن چارە-تەدبىرلەرگە تايىنىدىغان ھەرىكەتتۇر. شۇنىڭدەك

يەنە بىز بۇ باسقۇچتا خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن ئاشكارا تىرىشكىش ۋەزىيىتى يارىتىشنى ھەرگىزمۇ مەقسەت قىلالمايمىز. بۇ باسقۇچتا دۈشمەننىڭ سۈنى كۆپىيىش يوللىرىغا بىۋاسىتە ياكى ھەرخىل ۋاسىتىلىك چەكلىمە يارىتىش ۋەزىيىتىنى پەيدا قىلىش ئارقىلىق، كەلگۈسىدىكى قوراللىق پارتىزانلىق ھەرىكەت باسقۇچىمىز — ۋەتەننىمىزدىكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى تەدرىجىي ئازايتىشنى مەقسەت قىلىدىغان ئىككىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكىتىمىز ئۈچۈن قەھرىمان جەڭچى يېتىشتۈرۈش ۋە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ قىسمەن نوپۇسى ئازىيىپ بارىدىغان پايدىلىق ۋەزىيەت يارىتىۋېلىشنى ئاساسى مەقسەت قىلىشىمىز كېرەك. ۋەزىيەت يېمىرىلمەس پارتىزانلىق ھەرىكەتلەرنى قانات يايدۇرۇشقا بولىدىغان ئىككىنچى باسقۇچنى تەقەززا قىلغان كۈنلەردە، دۈشمەننىڭ بىخوت قالغان قوراللىق تارقاق كۈچلىرىگە تۈيۈقسىز زەربە بېرىپ قېچىپ كېتىش قاتارىدىكى پاراكەندە سېلىش ھەرىكەتلىرىنى كەڭ قانات يايدۇرۇشقا كىرىشىپ، نىسپىي مۇقىم پارتىزانلىق رايونلار ۋە قىسمەن تۇراقلىق ئازاد رايونلارنى قولغا كەلتۈرۈشكە تىرىشىشىمىز مۇمكىن. بۇنداق نىسپىي ئازاد رايونلارنى ئىمكان قەدەر مۇۋاپىق قوشنا ئەللەر چېگرىلىرىغىچە كېڭەيتىپ، نىسپىي مۇنتىزىم قوراللىق ئەترەت-قىسىملارنى قۇرۇپ چىقىش شارائىتىنى يارىتىشقا تىرىشچانلىق كۆرسىتىشىمىز مۇمكىن. بۇ باسقۇچنىڭ ئاخىرى، مۇقەررەر تۈردە مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ ئۈچىنچى باسقۇچى بولغان نىسپىي مۇنتىزىم ئۇرۇش ھالىتى

ۋەزىيىتىگە ئېلىپ بارىدۇ. بىز شۇ چاغلاردا بىزگە قوشنا بولغان ئونغا يېقىن بىر-بىرىدىن ئالاھىدە پەرقلەنپ تۇرىدىغان قوشنىلىرىمىزدىن ھەر خىل مۇددىئىلار ياكى ھەر خىل شەكىللەردە ماددىي ۋە مەنىۋى ياردەمگە ئېھتىياجىمىز تۇغۇلىدۇ. ئەنە شۇ چاغدا، دىپلوماتىك پائالىيەتلەر ھەققىي ئەھمىيىتىنى كۆرسىتىۋېلىشى مۇمكىن. ئۇنىڭدىن بۇرۇنقى باسقۇچلاردا، بىزنىڭ بارلىق تاشقى پائالىيەت ياكى بارلىق قوشۇمچە ۋە تەنپەرۋەرلىك پائالىيەتلىرىمىز پەقەتلا بىرىنچى ۋە ئىككىنچى باسقۇچلۇق مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكەتلىرىمىز ئۈچۈن بىۋاسىتە ياردەمى تېپىدىغان پائالىيەت تۈرلىرىنى ئۆزىنىڭ مۇددىئاسى قىلىشى لازىم.

بۇنداق دېيىش بىلەن بىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكىتىمىزنى ئۈنچىلىك ئاسان دەپ قارىماسلىقىمىز كېرەك. بىز بۇ باسقۇچلۇق ھەرىكىتىمىزنى باشلاش كۈنلىرىمىزدە، يىلىغا يېرىم مىليوندىن سۈنئىي كۆپىيىپ كېتىۋاتقان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ كۆپىيىش يوللىرىنى ۋاسىتىلىك يوللار بىلەن توسۇش ھەرىكىتىمىزنى مىليون كىشىلىك قوراللىق خىتاي تاجاۋۇزچى قوشۇنلىرىدىن ئۆزىمىزنى دالدىغا ئالغان ھالدا ئىزچىل قانات يايدۇرۇشقا مەجبۇرمىز. بۇنىڭ ئۈچۈن مۇتلەق يوشۇرۇن تۈرلەردىكى ۋەھىمە يارىتىش پائالىيەتلىرىدىن تولۇق پايدىلىنىشقا توغرا كەلمەكتە. يەنى، بۇ باسقۇچلۇق ھەرىكىتىمىزنى ھەرقانداق بىر تاشقى ياردەمنى ئۈمىد قىلمىغان ئاساستا، ھەتتا خەلقىمىزدىنمۇ بىرەر ياردەم

تەلەپ قىلىش پۇرسىتى بولمىغان ھالدا قانات يايىدۇرۇشقا مەجبۇر بولىدىغانلىقىمىز ئۈچۈن، ئىمكانقەدەر ئاددىي، ئەرزان ۋە ھەممىلا يەردە تاپقىلى بولىدىغان نەرسىلەرنى قورال قىلىپ قانات يايىدۇرۇشنى جىددىي ئويلىنىشىمىزغا توغرا كەلمەكتە. بۇنداق ئاددىي قوراللار، دۈشمەننىڭ ھەرقانداق بىر قوراللىق كۈچىگە زەربە بېرىشتە ئېغىر قىيىنچىلىقلارنى تۇغدۇرۇپ بېرىدىغانلىقى مۇقەررەر بولغاچقا، بىزنىڭ زەربە بېرىدىغان ئوبىكتىبىلىرىمىز ئىنتايىن ئاجىز، ئىنتايىن بەخىرامان، داڭلىق ياكى بىچارە قاتارىدىكى كۈچلۈك ۋە ھىممىلىك تەسىرلەرنى پەيدا قىلالايدىغان، ئاسان زەربە بەرگىلى بولىدىغان دۈشمەن كۈچلىرى بولشى، بۇنداق ھەرىكەتلەرنى پەيدا قىلىدىغان پىدائىيلىرىمىز ھەر ۋاقىت ۋەقە پەيدا قىلىش شارائىتىغا ئىگە قىلچە گۇمان پەيدا قىلمايدىغان دۈشمەن ئىچىدە تۇرۇۋاتقان كىشىلەردىن تەشكىل تېپىشى شەرت. پەيدا قىلىدىغان ھەرىكەتلىرىمىز ئىنتايىن ئېچىنىشلىق ۋە ھىممىلەرنى يارىتالايدىغان ھەرىكەت شەكىللىرىدىن بولشى لازىمكى، خىتاي تاجاۋۇزچى كەلگۈندىلەر بۇ ھەرىكەتلىرىمىزدىن ئۆركۈپ قېچىشنى كەلتۈرۈپ چىقىرالايدىغان بولسۇن.

بۇنىڭ ئۈچۈن بىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكىتىمىز قەتئىي تۈردە دۈشمەن زىچ جايلاشقان يەرلەردە، دۈشمەن ئەڭ بەخىرامان يۈرىدىغان يەرلەردە، قوراللىق قوغدىنىشى بولمىغان ئاجىز دۈشمەن نىشانغا ئېلىنىشى لازىم. بۇ

دېگەنلىك، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ۋەھشىي جالات ئائىلە تەۋەلىرىنى، ئۇلارنىڭ ئۇرۇق-تۇغقانلىرىنى، يېقىن كىشىلىرىنى، سۆيگەن ئادەم ۋە نەرسىلىرىنى، ھەددىنى بىلمەي قالغان ئۇششاق تاجاۋۇزچى مەمۇرىي كادىر-چاپارمەنلىرىنى زەربە بېرىدىغان ئوبىيكتىپ قىلىپ تاللىۋېلىش دېگەنلىك بولىدۇ. بۇ جەرياندا ۋەتىنىمىزنى مۇستەملىكە قىلىش ۋە بېسىۋېلىشتا، خەلقىمىزنى بوزەك قىلىشتا، باستۇرۇشتا، تۆھمەت قىلىپ تۇتۇپ بېرىشتە، نازارەت قىلىشتا، يەرلىكلەرنى يەكلەپ ئۆز خىتايلىرىنى شەھەر نوپۇسىغا ۋە ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇشقا بېرىلىپ كېتىشلەردە ئالاھىدە ئاكتىپ رول ئوينىغانلار مەيلى قېرىپ دەم ئېلىشقا چىقىۋالغان ياكى داۋالنىۋاتقان بولۇشىدىن قەتئىي نەزەر، ئۇلار ۋە ئۇلارنىڭمۇ بارلىق يېقىنلىرى زەربە بېرىلىدىغان نامزاتلار قاتارىدىن ئورۇن ئېلىشى كېرەك. بىز بۇ باسقۇچتا ۋەتىنىمىزگە تاجاۋۇز قىلىپ كەلگەن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى ئۆلتۈرۈش ياكى بۇرۇنقى جىنايەتلىرى ئۈچۈن قانلىق قىساس ئېلىشنى ئۆزىمىزگە ۋەزىپە قىلالمايمىز. ئەسلىدىلا بۇنداق ۋەزىپىنى ئورۇنداش پۇرسىتىڭمۇ ئىگە ئەمەسمىز. بىز پەقەت ۋەتىنىمىزگە تاجاۋۇز قىلىپ كىرىدىغان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى قورقۇتۇپ كەلتۈرمەسلىك، ۋەتىنىمىزدىكى تاجاۋۇزچى خىتايلىرىنى قورقۇتۇپ دۆلىتىگە قاچۇرۇش ئۈچۈنلا ۋەھىمە پەيدا قىلىشىمىز لازىم. شۇنداق ئىكەن، قايسى خىل دۈشمەنگە زەربە بەرگىنىمىزدە دۈشمەننى ئەڭ بەك قورقۇتقىلى بولىدىغانلىقى، ئەڭ كۆپ قورقۇتۇپ قاچۇرغىلى

بولدىغانلىقىغا قاراپ زەربە بېرىش ئوبىكتىنى تاللىشىمىز لازىم. ئەگەر زەربە بېرىلدىغانغا ئاۋۋال تاللىۋېلىنغان دۈشمەنگە قارىغاندا يەنە بىر دۈشمەننىڭ زەربىگە ئۇچۇرۇشى تېخىمۇ كۆپ خىتاي تاجاۋۇزچىسىنى قاقچۇرالايدىغان ياكى تېخىمۇ بىخەتەر زەربە بەرگىلى بولىدىغانلىقىنى مۆلچەرلىسەك، ئۇ ھالدا كېيىنكىسىنى تاللىۋېلىشىمىز لازىم. دۈشمەنگە زەربە بېرىشتە نوقۇل قان تۆكۈشنىلا مەقسەت قىلماسلىقىمىز لازىم. ئەگەر دۈشمەننى قاقچۇرۇش رولىلا بولىدىكەن، ئۇلارنىڭ مال-مۈلكىگە زىيان سالىقمۇ مەقسەتكە يەتكەن بولىمىز.

بىز شۇنى يەنە بىر قېتىم تەكىتلەيمىزكى، بۇ ۋەتەن بىزنىڭ ۋەتەن. بۇ ۋەتەنگە ھەرقانداق باھانىلەر بىلەن كەلگەن خىتايلارنىڭ ھەممىسى تاجاۋۇزچى، مىللىي دۈشمىنىمىزدۇر. شۇ سەۋەبتىن، بۇ تاجاۋۇزچىلارنىڭ خەلقىمىزگە، ۋەتىنىمىزگە كەلتۈرگەن زىيىنىنى ئاڭلىق ياكى ئاڭسىز، ئاكتىپ ياكى مەجبۇرى پەيدا قىلىۋاتىدۇ دەيدىغان مەسىلە مەۋجۇد ئەمەس. بۇ تاجاۋۇزچىلارنىڭ قىلغان ھەربىر ئىشى، ۋەتىنىمىزدە باسقان ھەربىر قەدىمى ۋەتىنىمىزنى يۇتۇۋېلىش، خەلقىمىزنى يوقىتىش ئۈچۈندۇر. ئۇلارنى ھەرقانداق باھانىلەر بىلەن ھىمايە قىلىدىغان، ئىچ ئاغرىتىدىغانلارنىڭ ھەممىسى ۋەتەن ئېڭى بولمىغان قۇللار ياكى ۋەتەن خائىنلىرىدۇر.

بۇ باسقۇچلۇق ھەرىكىتىمىز مۇتلەق تۈردە ئىزچىللىقىغا كاپالەتلىك قىلىنىشى لازىم. ئەنە شۇ چاغدىلا، بىزنىڭ

بىرىنچى باسقۇچلۇق ۋەتەن قۇتقۇزۇش ھەرىكىتىمىز ئاخىرقى مەقسىتىگە يېتەلەيدۇ. ئىزچىللىق، قولغا چۈشۈپ قېلىشتىن ساقلىنىشىمىزنى ئالدىنقى شەرت قىلىدۇ. ئاسان تۇتۇلۇپ قالماسلىق ئۈچۈن قەتئىي تۈردە دۈشمەننىڭ ئەڭ بىخوت ۋە ئەڭ ئاجىز نۇقتىسىغا ئەڭ مەخپىي شەكىللەر بىلەن زەربە بېرىشىمىزنى تەلەپ قىلىدۇ.

2.3.5 ھەرىكەت پەيدا قىلغۇچى كۈچلىرىمىز

بىز يۇقىرىدا كۆرسىتىپ ئۆتكىنىمىزدەك، خىتاي تاجا-ۋۇزچىلىرىغا زەربە بېرىشنىڭ ئەڭ مۇۋاپىق شارائىتىغا ئىگە بولغان كىشىلىرىمىز، دۈشمەن بىلەن بىرگە ئىشلەۋاتقان مىللىي قورچاق مەمۇرىي خادىملار، قورچاق ئىشچى-خىزمەتچىلەر، مىللىي شەھەر ئاھالىلىرىدىن تەشكىل تاپىدىغانلىقىنى كۆرۈپ ئالالايمىز. ھالبۇكى، بىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچىنى ئىشقا ئاشۇرالايدىغان بۇ شەھەر ئىچى كۈچلىرىمىز تىنچلىقپەرەسلىك ئەقىدىلىرىنىڭ تەسىرىدە، مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكەتلىرىنى پەيدا قىلىدىغان ئاكتىپ كۈچلەر قاتارىدا ئەمەس، بەلكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا باش ئېگىش، ئۇلارغا قۇللۇق قىلىش، ئۇلارنىڭ تاپشۇرغان ۋەزىپىلىرىنى ساداقەتمەنلىك بىلەن ئىجرا قىلىش مەيدانىدا تۇرۇپ كەلمەكتە. بۇ كىشىلىرىمىز دۈشمىنىگە، ۋەتىنىمىزدىكى تاجاۋۇزچى كۈچلەرگە مەيلى ئاڭلىق ياكى ئاڭسىز خىزمەت قىلغان بولشىدىن قەتئىي نەزەر، ۋەتىنىمىزنىڭ مۇنقەرز بولۇشىغا ھېچقاچان كۆرۈنەرلىك

توسالغۇ يارىتىش ھەرىكىتىدە بولۇپ باقمىدى. ھېچ بولمىغاندا بۇ كۈچلىرىمىز خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قارشى قىممىتى بار بىرەر ھەرىكەت پەيدا قىلىش تەرىپىدە بولۇپ باقمىدى. بۈگۈن ئۇلارنىڭ ۋەتىنى ئۈچۈن خىزمەت كۆرسىتىدىغان ئاخىرقى پۇرسىتى كەلدى. ئەمدى بۇ كىشىلىرىمىز ئۆتكەنگە سالاۋات دەپ، بۇ شەرەپلىك ۋىجدانى ۋەزىپىسىنى ئۆستىلىرىگە ئېلىشى لازىم.

ئەمما شۇنىمۇ ئېتىراپ قىلىشىمىز لازىمكى، بىز بىرىنچى باسقۇچلۇق مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكەت باسقۇچىنى يۇقىرى پەللىگە كۆتۈرۈشتە پۈتۈنلەي بۈگۈنكى قورچاق ئورۇندا تۇرۇۋاتقان شەھەر خەلقىمىزگە تايىنىشقا مەجبۇرمىز. بىزنىڭ بۇ شەھەر خەلقىمىزمۇ ئۆزلىرىنىڭ 'قورچاق' لىق ھالىتىدىن قۇتۇلۇشنىڭ بىردىن-بىر يولى — بۇ ھەرىكەتكە بىۋاسىتە قاتنىشىپ ۋەھىملىك زەربىلەرنى يارىتىشقا كۈچ چىقىرىشتۇر. بىزنىڭ بىپايان يېزا-قىشلاقلاردىكى قېرىنداشلىرىمىزدا ۋەتىنىمىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىنىڭ ئىككىنچى باسقۇچلۇق دەۋرىگە قەدەم قويغىنىدىلا ئاندىن ھەقىقىي رولىنى جارى قىلدۇرۇش پۇرسىتى شەكىللەنگەن بولىدۇ. شۇڭا، بىزنىڭ يېزا-قىشلاقلىرىمىزدىكى قېرىنداشلىرىمىز شەھەر خەلقىنىڭ بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكەت دولقۇنى يارىتىشىغا ۋاسىتىلىك شەكىللەر بىلەن يېقىندىن يار-يۆلەكتە بولۇشى بىلەن بىرگە، ئاساسلىقى ئىككىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكەت دولقۇنى ئۈچۈن ئۆزلىرىنى مۇتلەق

يوشۇرۇن شەكىلدە تەييارلىشى لازىم. ئەمما يېزا- قشلاق خەلقىمىزنى بەھۈدە چىقىمدار قىلماسلىق ئالدىنقى شەرتى ئاستىدا، باشقىچە ئەمەلىي پائالىيەتلەرنى پەيدا قىلىشقا جەلپ قىلىشنىڭ ئۆزگىچە يوللىرىنىڭ بولۇشى- بولماسلىقى ھەققىدە يەنىلا ئەستايىدىللىق بىلەن ئىزدىنىپ كۆرۈشىمىز مۇمكىن. بۈگۈنگىچە كۆرۈلگەن كۆپ ساندىكى داغدۇغىلىق ھەرىكەتلەرنىڭ مۇتلەق كۆپ قىسمى ئاساسەن يېزا- قشلاقلىرىمىزدىكى قېرىنداشلىرىمىزنىڭ ھەرىكىتىنى ئاساس قىلىپ كەلگەنىدى. روشەنكى، مېللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ تۇنجى باسقۇچى ئۈچۈن مېللىي شەھەر ئاھالىمىزنىڭ يوشۇرۇن قاتنىشىشى بولماي تۇرۇپ، كۆرۈنەرلىك نەتىجىگە ئېرىشىش ئىمكانغا ئىگە ئەمەسمىز.

بىزنىڭ شەھەرلىرىمىزدىكى قورچاق مەمۇرىي خادىملىرىمىز، ئىشچى - خىزمەتچىلىرىمىز، ئىشسىزلىرىمىز، مەدىكار - كاسپىلىرىمىز، تىجارەتچى- ئىگىلىك تىكلەنگەن كىشىلىرىمىز، زىيالىي، تېخنىك، ئىنژېنېر، ئوقۇتقۇچى- تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ ۋە ئۇنىۋېرسىتېتتىن يۇقىرى دەرىجىلىك مەكتەپلەرنىڭ يۇقىرى يىللىق ئوقۇغۇچىلىرى، ھەتتا يولدىن ئېزىۋاتقان ياشلىرىمىزمۇ پۇرسەت تاپالسا ئەڭ يوشۇرۇن شەكىللەردىكى مېللىي مۇستەقىللىق خۇسۇسى ھەرىكەتلىرىگە ئاتلىنىشى ياكى ئەڭ بىخەتەر شەكىللەردە تەشكىللەنگەن زەنجىرسىمان تەشكىلاتلارغا ئۇيۇشۇپ، پۇرسەت تاپالسا يوشۇرۇن ھەمكارلىق ئاساسىدىكى زەربە بېرىش ھەرىكەتلىرى بىلەن

شۇغۇللىنىشى كېرەك. ھەرىكەتلىرى مۇتلەق تۈردە ۋەھمىلىك بولۇشىنى ئالدىنقى شەرت قىلىشى ۋە پاش بولۇپ قالماسلىققا تولۇق كاپالەتلىك قىلىشى لازىم. بۇنداق ھەرىكەتلەر ئاددىي قوراللار بىلەن ئاسان زەربە بەرگىلى بولىدىغان ئوبىيكتلارغا قارىتىلىشى لازىم. شۇنىڭدەك ھەرىكەتلەر بىر شەھەر ياكى شۇ شەھەر رايونىدا ئىزچىل داۋاملىشىپ تۇرۇشىغا كاپالەتلىك قىلىشقا تېرىشچانلىق كۆرسىتىشى لازىم. بۇنداق ھەرىكەت پەيدا قىلىشنى كۆڭلىگە پۈككەن كىشىلىرىمىز مەيلى تەشكىللىك ياكى ئۆز ئالدىغا يالغۇز ھەرىكەت قىلىشقا ئاتلانغانلىرىدا، ئۆتمۈشتە سادىر قىلغان خاتالىقلىرى، ھەتتا مىللىتى ھەمدە ۋەتىنىگە قارىتا جىنايەت ئىشلىگەنلىكلىرىنى قەتئىي ئېسىدىن چىقىرىپ تاشلىشى لازىم. ئۇلارنىڭ مىللىتىگە، ۋەتىنىگە كۆرسەتكەن كېيىنكى ھەرىبى تۆھپىسى، ئۆتمۈشتىكى خاتالىقلىرىنى، جىنايەتلىرىنى، ھەتتا خائىنلىق شەجەرلىرىنىمۇ يۇيۇپ تاشلاشقا يېتىپ ئاشىدۇ. ئەڭ كېمىدە ۋىجدانى ئالاھىدە راھەتلىشىپ قالىدۇ. بىزنىڭ شەھەرلەردىكى نۇرغۇن كىشىلىرىمىز خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن ئاڭلىق تۈردە ھەمكارلىشىدىغان ھېچقانداق پائالىيەتلەرگە قاتناشمىغانلىقىدىن پەخىرلىنىپ سۆزلىشى مۇمكىن. ئەمما بىزنىڭ شەھەر ئاھالىمىز خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن ئاڭلىق تۈردە ھەمكارلاشمىغانلىقىدىن ئەمەس، بەلكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا ئاكتىپ زەربە بەرگەنلىكىدىن پەخىرلىنىشى لازىم. خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا زەربە بېرىشنىڭ ئەڭ مۇۋاپىق شارائىتىغا ئىگە بولۇپ تۇرۇقلۇق جىم يېتىۋېلىشىنىڭمۇ شەكلى

ئۆزگەرگەن مۇناپىقلىق ئىكەنلىكىنى ئۈنۈملىكلاش لازىم. خۇددى شۇنىڭدەك، نۆۋەتتىكى مىللىي مۇستەقىللىق كۈرىشىمىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچىغا قىلچە ياردىمى تەگمەيدىغان ھەرقانداق بىر ھەرىكەت بىلەن شۇغۇللانغانلىقىمىزنىمۇ ۋە تەنپەرۋەرلىك ھەرىكىتى بىلەن شۇغۇللانغانلىق دېيىشكە بولمايدۇ. بىز ئۆتمۈشتىكى سادىر قىلغان خاتالىقلىرىمىزنى، يولدىن ئازغانلىقىمىزنى، ھەتتا مىللىي مەنپەئەت ئالدىدا جىنايەت ئۆتكۈزگەنلىكىمىزنى ئاقلماقچى بولىدىكەنمىز، ۋە تەن ئازادلىقى ئۈچۈن قەتئىي تۈردە بىر كىشىلىك ھەرىكەت قىلىشىمىز لازىم. قىلىدىغان ئىشىمىز مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچى ئۈچۈن زىيىنى بولمايدىغان ئەمەس، قەتئىي تۈردە پايدىسى بولىدىغان ئىشلاردىن بولۇشىنى قولغا كەلتۈرۈشىمىز لازىم. بۇ جەھەتتە قوللىنىدىغان نېمە كەلسە قىلچە ئىككىلەنمەستىن شۇ ئىشنى قىلىشقا تىرىشچانلىق كۆرسىتىشىمىز لازىم. ئالايلۇق، مىللىتىمىزگە مەنپەئەت بەرمەستىن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى سەمىرىتىۋاتقان بىرەر ئىسكىلات، بىرەر دۇكان، بىرەر كارخانا، بىرەر بىنا، بىرەر ئىش مەركىزى بىنالىرىغا زىيان سالالسا قۇمۇ بىر ئىش. بۇنىڭغىمۇ پۇرسەت تاپالمىساق، زەربە بېرىش قورال-چېرتىۋورلىرى، رېتسىپىلىرى، ياسىلىش تېخنىكىلىق بىلىملىرى بىلەن يوشۇرۇن تەمىنلەش، بۇلارغا مۇناسىۋەتلىك ماتېرىيال مەنبەلىرى، زەربە بېرىشكە مۇۋاپىق يېڭى دۈشمەن نۇقتىلىرى ۋە نامزاتلىرى، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ مۇداپىئەلىنىش، قىساس ئېلىش پىلانلىرى،

خائىنلار تىزىملىكلىرى، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ تەپسىلىي جايلىشىش خەرىتىلىرى قاتارلىقلارنى ئەڭ مۇۋاپىق تەشۋىقات قوراللىرىدىن پايدىلىنىپ خەلقىمىزگە يوشۇرۇن تارقىتىپ تۇرالىساقمۇ بىر تۆھپە ھېسابلىنىدۇ. بۇ خىل تەشۋىقاتلىرىمىز ئاممىباب خەرىتە، رېتسېپ، چېرتىۋىژ، تېخنىك ئۇسۇللىرى، خەۋەر، ئاگاھلاندۇرۇش، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى تەھدىتكە سېلىش قاتارىدىكى شەكىللەرنى ئېلىشى مۇمكىن. ھېچ بولمىغاندا تۇرۇۋاتقان شەھىرىمىز، مەھەللىمىز، ئەتراپىمىز، ئىشلەۋاتقان يېرىمىز قاتارلىقلارنىڭ دۈشمەن ئەھۋالى، ئىقتىسادىي، سىياسىي، جىنايىي، مۇداپىئە ئەھۋاللىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ھەرخىل مەلۇماتلارنى بولسىمۇ چۈشىنىشلىك، ئاسان تارقىلىدىغان ۋە ئەڭ يېڭى ئۇسۇل-چارىلار بىلەن يوشۇرۇن تەشۋىقات ماتېرىيالى شەكىلدە تارقىتىۋېتىشىمىز مۇمكىن. تىپىك خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ پائالىيەت دائىرىسى، جىنايەتلىرى، ئادەتلىرى، ئاجىز نۇقتىلىرى، دائىم بارىدىغان ياكى دائىم ئۆتىدىغان يەرلىرى، ئائىلىسىنىڭ، يېقىنلىرىنىڭ ئادرېس ۋە دائىم پائالىيەت قىلىدىغان يەرلىرىنى ۋاقىت سائەتلىرى بويىچە يوشۇرۇن تارقىتىپ تۇرساقمۇ بىر ئىش. قولىمىزدىن كەلسە، ئۆز كەسپى ئالاھىدىلىكلىرىمىزگە ئاساسەن يېڭى، ئەرزان، ئاددىي، كۈچلۈك زەربە بېرىدىغان، ئەپلىك يەرلىك قوراللارنىڭ ياسىلىشى، سىخىما-چېرتىۋىژلىرى، رېتسېپلىرى، تېخنىكىلىرى قاتارلىقلارنىمۇ ئۆزىمىز يوشۇرۇن لايىھىلەش، ئوغرىلاش، سېتىۋېلىش ئارقىلىق يۇقىرىقىدەك ئۇسۇل ۋە شەكىللەردە

خەلقىمىز ئارىسىغا تىنماي يوشۇرۇن تارقىتىپ تۇرساقمۇ مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچى ئۈچۈن ئالاھىدە تۆھپىمىز بولىدۇ. بۇنداق ماتېرىياللارنى باشقا يۇرتلىرىمىزغا تارقىتىش، گويا باشقا يۇرتلىرىمىزدىكى پىدائىيلىرىمىز ئەۋەتىپتۇ قىلىپ بارلىق بۇلۇڭ-پۇچقاقلارغىچە تارقىلايدىغان ھالغا كەلتۈرۈپ تارقىتىشقىمۇ دىققەت قىلىشىمىز لازىم. خەلقىمىز ئىچىدىكى تەۋەككۈل قىلىشقا جۈرئەت قىلالايدىغان كىشىلىرىمىزگە دۈشمەنگە ۋەھىملىك زەربە بېرىش ئىمكانلىرىنى بېرەلەيدىغان بۇ خىل ماتېرىياللارنى ئۆيلىرىدە، ئىش ئورنىدا، كوچىلاردا، بېكەتلەردە، ھەتتا ھاجەتخانا-ئەخلەتخانىلاردىمۇ ئۇچراتقىلى بولىدىغان ۋەزىيەت يارىتىۋېتىشىمىز لازىم. بۇنداق ئىستىخپىلىك يوشۇرۇن تەشۋىقاتلىرىمىزنىڭ دەرھال نەتىجىسى كۆرۈلمەسلىكىدىن قىلچە ئەنسىرىمەيلى. بىر كۈنىسى بولمىسا بىر كۈنىسى بۇنداق ماتېرىياللار ئىشلەتكۈچى پىدائىيىمىزنىڭ قولىغا چۈشۈپ مۇتلەق تۈردە نەتىجىسىنى كۆرسىتىدۇ. دۈشمەن ئاھالىسىنىمۇ بۇنداق تەشۋىقاتلاردىن ئۆلگۈدەك قورقۇپ، نۇرغۇن ئادەم ۋە ماددىي كۈچ سەرپ قىلىپمۇ پاش قىلالايدىغان جىددىيچىلىك يارىتىشقا ئالاھىدە كۈچ چىقىرىشىمىز كېرەك. بۇرۇنقى پائالىيەتلىرىمىزدە بۇنداق ئاممىۋى پائالىيەت شەكىللىرىگە پەقەتلا ئەھمىيەت بەرمىگەن ئىدۇق. گويا ھەممە ئىشنى مەن قىلدىم، مەنلا قىلالايمەن، مەن قىلغانلىقىمنى بىلسۇن دېگەندەك قىياپەتلەر بىلەن ھەرىكەت قىلىشقا ئۇرۇندۇق. نەتىجىدە يا خەلقىمىز بۇنداق تەشۋىقاتلاردىن مەھرۇم قالدى،

يا بولمسا مەنمەنچىلەر تەرىپىدىن يىپ ئۇچى چىقىپ قېلىپ
پاجىئەلىك مەغلۇپ بولدى. بىز قىلالايدىغان ئىشلارنىڭ
نەتىجىسىنى، قىلالايدىغان ئىشلىرىمىزنىڭ ئۇسۇل - چارىلىرى
ياكى چاقىرىقلىرىنى، خەلقنى رىغبەتلەندۈرىدىغان بىرىنچى
باسقۇچلۇق ھەرىكەت چاقىرىقلىرىنى تىنماي تەشۋىق
قىلىدىغان ئادەتنى يېتىلدۈرۈشكە تىرىشچانلىق كۆرسىتىشىمىز
لازىم. دېمەك، مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىز ئۈچۈن
بىرەر تۆھپە قوشايچۇلا دەيدىكەنمىز، بىز قىلالايدىغان
ئىشلار ئەتراپىمىزدا تولۇپ يېتىپتۇ. بۇنداق ئىشلارنى
بۈگۈنكى پەن - تېخنىكا يۈكسەك تەرەققىي قىلىۋاتقان، بارلىق
ختاي تاجاۋۇزچىلىرى پۇل دېسە دۈم چۈشىدىغان ۋەزىيەتتە
تېخىمۇ ئاسان، تېخىمۇ مۇكەممەل ۋە تېخىمۇ بىخەتەر قانات
يایدۇرالىشىمىز مۇمكىن.

مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ بىرىنچى باسقۇ -
چىدا مىللىي شەھەر ئاھالىلىرىمىزنىڭ رولىنى ھەرگىزمۇ
توۋەن مۆلچەرلىمەسلىكىمىز لازىم. بۇ باسقۇچتا، خىتاي
تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ زۇلۇمىغا، كەمسىتىشىگە چەتكە قېقىشىغا
بىۋاسىتە ئۇچراۋاتقان، ھەمدە ۋەتەنپەرۋەرلىك چۈشەن -
چىلىرىمىزدىكى خاتا قاراشلىرىمىز سەۋەبىدىن ئاڭلىق ياكى
ئاڭسىز، بىلىپ ياكى بىلمەي، ئىختىيارى ياكى مەجبۇرى
شەكىللەردە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن تىنچ بىرگە ياشاپ
كەلگەن شەھەر خەلقىمىز، مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنى
قانات يایدۇرۇشتا ئۆزلىرىنىڭ ئۈستىگە چۈشكەن شەرەپلىك

مەجبۇرىيىتىنى جان پىدالىق بىلەن ئادا قىلىپ، مىللىي مۇستەقىللىق كۈرىشىمىزنىڭ ئاۋانگارتلىرىدىن بولۇشقا بەل باغلايدىغانلا بولىدىكەن، قولىمىزدىن ھېچقانداق ئىش قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ!

بولۇپمۇ ئۇزۇن مۇددەتلىك ئۈمىدسىزلىك ئىچىدە يولدىن ئېزىۋاتقان ياشلىرىمىز، دۈشمەنگە زەربە بېرىشنىڭ ئىنتايىن كۆپ پايدىلىق شارائىتلىرى ئىچىدە ياشاۋاتقانلىقىنى تونۇپ يېتىشى كېرەك. خۇددى شۇنىڭدەك بۇ خىل كىشىلىرىمىز ئىنتايىن تەۋەككۈلچى ۋە جاسارەتلىك كىشىلەر توپلىمى ئىكەنلىكىنىمۇ ئېنىق تونۇپ يېتىشى كېرەك. بۈگۈن مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچىدا ئەنە شۇنداق تەۋەككۈلچىلىك ۋە قورقماس جاسارەتكە ئىگە كىشىلىرىمىزگە بەكلا موھتاج بولماقتىمىز. بۇ تۈردىكى كىشىلىرىمىزگە ئازراق غۇرۇر-ۋىجدانلا كۇپايە. بۇ تۈردىكى كىشىلىرىمىز شۇنىمۇ ئۈنۈتماسلىقى كېرەككى، دۇنيادىكى ۋە ۋەتىنىمىزدىكى نۇرغۇنلىغان خەلق قوزغىلاڭلىرىنىڭ باشلانغۇچىنى يارىتىپ بەرگۈچى تۇنجى قەھرىمانلارنىڭ كۆپ قىسمى ئەنە شۇنداق بىر مەزگىل غۇرۇرىنى يوقىتىپ قويغان يولدىن چىققان كىشىلەر ئارىسىدىن چىققاندۇر. دېمەك، بۇ خىل كىشىلىرىمىزنىمۇ سەل چاغلاپ چەتكە قېقىشتىن ساقلىنىشىمىز لازىم. شۇنىمۇ ئۈنۈتمەيلىكى، بۇنىڭ دەل ئەكسىچە ۋەتىنىمىزنى خىتايغا سېتىپ خەجلەۋاتقانلارنىڭ مۇتلەق كۆپ قىسمى سەيپىدىن گە ئوخشايدىغان "ئەخلاقى

جەھەتتىن بۇزۇلۇش ئىقتىدارىغىمۇ ئىگە بولمىغان مەلۇماتلىق كىشىلەر“ دىن تەشكىل تاپقان بولۇپ، ئەخلاقى جەھەتتىن بۇزۇلۇش ھەممە ئۇمىدىنىڭ تۈگىگەنلىكىدىن دېرەك بەرمەيدۇ. شۇنداق ئىكەن، بۇنداق ‘يولدىن چىقۇۋاتقان’ ياشلىرىمىزنى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ پايدىلىنىپ كېتىشىگە تاشلاپ قويۇشتىن ساقلىنىشىمىز، ئۇلارنىمۇ شەرقىي تۈركىستانلىق، ئۇلارمۇ ئانا ۋەتىنىمىزنىڭ پەرزەنتلىرى، ئۇلارنىڭ تومۇرلىرىدىمۇ ئاتىلا، ئوغۇزخان، يەتتىقىزلىرىم، سادىر پالۋان، تومۇر خەلىپە، غوجا نىياز، غېنى باتۇر، نوزۇگۇم، رىزۋانگۈللەرنىڭ قېنى ئېقىۋاتىدۇ دەپ تونۇشىمىز لازىم.

بىر كىشىنىڭ ئىچىملىككە، زەھەرلىك چېكىملىككە بېرىلىپ كېتىشى ئۇنىڭ تۇغما بۇزۇقلۇقىنى كۆرسەتمەيدۇ. چۈنكى، خۇدا ئىنساننى پاك ۋە تەڭ ياراتقاندۇر. شۇنىڭدەك ئادەم بالىسىنى ياراتقىنىدا ھەر بىر ئادەمگە بىر-بىرىدىن پەرقلىق تۇغما قابىلىيەتلىرىنىمۇ بىرگە قوشۇپ بەرگەن. ئۇنىڭ تەبىئىي ئىقتىدارىنىڭ باشقا يەرلەرگە قېيىپ كېتىشى تاشقى مۇھىتنىڭ تەسىرىدىن بولۇپ، مۇۋاپىق يېتەكلەنسە يەنىلا توغرا يولنى تېپىۋېلىشى مۇمكىن. ئادەم ئۆزىدىكى بەزى تۇغما قابىلىيەت (ياكى بولمىسا قايسى بىر ئادەم بولۇشنىڭ تۈپكى ئېھتىياج تەلەپلىرىدىن ئوتتۇرىغا چىقىدىغان يوشۇرۇن ئىقتىدار) لىرىنى بەلگىلىك بىر ساھەلەر بويىچە چىنىقتۇرۇشقا، يېتىشتۈرۈشكە ۋە تەرەققىي قىلدۇرۇشقا بەكلا ئېھتىياجلىق. ئەگەر ئادەم بالىسى بۇ خىل يوشۇرۇن قابىلىيەتلىرىنى ۋاقتىدا

ئىپادىلەش پۇرسىتىگە ئېرىشەلمىگىنىدە، ئۇ ئادەمدىكى بۇ ئىقتىدار ياكى يوشۇرۇنغان قابىلىيەت كۈچى ئۇ كىشىنىڭ روھى دۇنياسىدا يوشۇرۇن شەكىلدە ۋاسىتىلىك قىياپەتلەرگە پۈركىنىپ ئوتتۇرىغا چىقىشقا ئۇرۇنۇپ، پارتلاش ئالدىدىكى ۋولقاندەك بۇ كىشىنى ھەرگىزمۇ ئارامغا قويمايدۇ. ئەگەر بۇ كىشى ئۆزىنىڭ ئىچكى تۇغما ئىقتىدار كۈچىنى ئىزدىنىش، ئىپادىلەش، تەرەققىي قىلدۇرۇشتا ھەرقانداق بىر تاشقى مۇھىتنىڭ توسالغۇسىغا يولۇققىنىدا، بۇ تاشقى مۇھىت توسالغۇسىغا قىلچە ئىككىلەنمەستىن تاقابىل تۇرۇشقا، قارشى چىقىشقا، ئۇنى يېڭىپ چىقىشقا ئۇرۇنىدۇ. بۇ خىل توسالغۇ ئۇنىڭغا مەيلى ئائىلىسىدىن ياكى جەمئىيەتتىن كەلگەن بولۇشىدىن قەتئىي نەزەر، قەتئىي قارشىلىق كۆرسىتىدۇ. تۇغما ئېھتىياج قاندۇرۇش توغرا يولغا كىرگىنىدە، ئادەتتىكى كىشىلەر بىر ئۆمۈر قىلالمايدىغان ئىشلارنىمۇ قىسقا ۋاقىت ئىچىدە ئاسانلا قىلالايدىغان ھالغا كەلتۈرەلەيدىغان بۇ خىل خاراكتېر ئېغىر توسالغۇغا يولۇققىنىدا، ھەتتا كىشىنى تۇيۇق يوللارغا مەجبۇرلاپ جەمئىيەتكە زىيان سالىدىغان ياكى ئۆزىنى ۋەيران قىلىدىغان يوللارغا مۇراجىئەت قىلىشتىنمۇ باش تارتمايدۇ. ئۆزىنى نابۇت قىلىش ھېسابىغا قىساس ئېلىۋالدىغان بۇ خىل مەجەز ھاراق-تاماكى، زەھەرلىك چېكىملىك، قىمار، ئوغرىلىق، لۈكچەكلىك، ئەخلاقسىزلىق قاتارىدىكى تەۋەككۈلچىلىك تەلەپ قىلىدىغان قاراڭغۇلۇقلاردىكى ۋاسىتىلەر ئارقىلىق، ئىچكى ئېھتىياج تەلپىدىن كەلگەن ھېسسىياتىنى باستۇرۇش ئارقىلىق ئارام

تاپىدۇ. يەنى يۇقىرىقىدەك ۋاسىتىلار ئارقىلىق نورمال پىكىر قىلىش ئورنىغا خىيالى دۇنيا يارىتىپ، چۈشىدىكىدەك بۇ خىيالى دۇنياسىدا قىلچە توسقۇنلۇق ھېس قىلمايدىغان، سىياسەتلەر، قانۇنلار، ساقچى-سېكىرتارلار يوق دۇنياسىدا خالىغانچە خىيال سۈرۈپ، ئىچكى ھېسسىياتىنىڭ داۋالغۇشىنى قىسقا بىر مەزگىللىك بولسىمۇ پەسەيتىپ ئارام تاپىدۇ. ئەگەر بۇ خىل تۈيۈق يولغا كېتىۋاتقان ئادەمدىكى خىيالى ئارام تېپىۋېلىش ھالىتى مەجەز-خارەكتېر ھالىغىچە تەرەققىي قىلمىغانلا بولىدىكەن، ئۇلارنى قايتىدىن توغرا يولغا قايتۇرۇش ئىمكانىنى يارىتىشقا بولىدۇ. ئۇھالدا، بۇ خىل كىشىلەرنىڭ ئىچكى تۇغما قابىلىيىتىنى ئىشقا سېلىش ئىستىكى مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىز ئۈچۈن يېتەكلەنگىنىدە، ئاجايىپ باتۇرلۇق ياكى قۇسۇرسىز چارىلارغا ئايلىنىپ، ئەڭ مۇكەممەل مىللىي قەھرىمانلارغا ئايلىنالىشى مۇمكىن.

بۇلاردىن شۇنى كۆرۈۋېلىش مۇمكىنكى، ئاڭسىز دورامچىلىق قىلىش، ھۇرۇنلۇق، ياكى مەجبۇرلىنىش قاتارىدىكى سەۋەبلەر بىلەنلا تۈيۈق يولغا كىرىپ قالغانلارنى ھېسابقا ئالمىغاندا، ئىچكى ئىقتىدار دۇنياسىنىڭ بېسىمىغا چىدىماي تۈيۈق يولغا كىرىپ قالغان كىشىلىرىمىز خەلقىگە، ۋەتىنىگە پايدىلىق ئىش قىلىش يولغا يېتەكلەنسە، بۇ يولغا ئىشەنچ يارىتىپ بېرەلسە، ئۇلار ئۈچۈن ھېچقانداق بىر ئىدىيىۋى ئېقىم تەسىر قىلالمايدۇ، ئۇلارنىڭ مىللىي ئىنقىلاب يولىدا يارىتىدىغان يېڭىلىقلىرى قىياس قىلىنماس نەتىجىلەرنى يارىتىشقا سەۋەب

بولالشى مۇمكىن. ئۇلارنىڭ ئالدىدا، باشقىلار بىر ئۆمۈر
 ھەپىلىشىپمۇ ھەل قىلغىلى بولمايدىغان قىيىن مەسىلىلەر
 ئويۇن ھالىغا كېلىپ، بەكلا ئاسان ھەل قىلىش چارىلىرىنى
 تېپىپ چىقالايدۇ. بۇنداق كىشىلەر ھەرىكەتكە ئاتلانغىنىدا
 گويا قەھرىمانلىق ئۈچۈنلا يارىتىلغاندەك، دۈشمەننى غال-
 غال تىترىتىدىغان، خەلقنى جاسارەتلەندۈرىدىغان ئاۋانگارتلارغا
 ئايلىنالشى مۇقەررەر.

قىسقىسى، دۈشمەن ئىچىدە ياشاۋاتقان يېرىم مىليوندىن
 ئارتۇق كىشىلىرىمىز ئارىسىدا ھەقىقەتەنمۇ ئىقتىدارلىق
 كىشىلىرىمىز ساقلانماقتا. ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ئىقتىدار
 كۈچلىرىنى بوشتىتىش يولىنى تاپالماي يۈرگەن ئىنتايىن
 ئىستىقباللىق كىشىلىرىمىزدۇر. بىز ئۇلارغا مىللىي مۇستەقىللىق
 ھەرىكىتىمىزنى قانات يايدۇرۇش مۇھىتىنى پەيدا قىلىپ
 بېرەلسەكلا كۇپايە.

2.45 ئىدىيىۋى ئېقىملار مەسىلىسى

يۇقىرىدا تەپسىلىي تەھلىل قىلغىنىمىزدەك، ھەرقانداق بىر
 دۆلەتنىڭ ئىدىيىۋى ئېقىملار ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى خەلقى،
 مىللىتى ئۈچۈن قۇرۇلدىغانلىقىنى، ئىدىيىۋى ئېقىملار دۆلەت
 قۇرۇش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى قۇرۇلۇپ بولغان تۇراقلىق
 بىر دۆلەتنى باشقۇرۇش ئۈچۈن لازىم بولدىغانلىقىنى كۆرۈپ
 ئالالايمىز. نۆۋەتتە ئالدىمىزدا ھەممىنى بېسىپ چۈشۈپ
 مېچىپ دەسسەپ ئۆتۈپ كېتەلەيدىغاندەك ئەلپازدا بىزگە
 خىرىس قىلىپ تۇرۇۋاتقان ئاپەتلىك خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى

تۇرغىنىدا، ئۆز ئەقىدە-قاراشلىرىمىزنىڭ ئوخشىماسلىقىدىن، ئېنىقراقى، كەلگۈسىدە ئەسلىگە كېلىدىغان دۆلىتىمىزنىڭ قايسى ئىجتىمائىي تۈزۈم بىلەن باشقۇرۇلۇشىغا مۇناسىۋەتلىك ئىشلارنى، بايرىقىمىزنىڭ رەڭگى-شەكلىنى ھەمدە كەلگۈسى ئەسلىگە كەلتۈرۈلىدىغان ۋەتىنىمىزنىڭ يېڭى ئىسمىنى تالاش-تارتىش قىلىپ بىر-بىرىمىزگە دۈشمەن بولۇشىمىز، پۈتۈنلەي بالىلارچە نادانلىقىمىزنىڭ ئىپادىسىدىن باشقا نەرسە ئەمەس. گويا بىزنىڭ بۈگۈنكى پاجىئەلىك ھالىتىمىز، بۈگۈنكى شارائىتىمىز ۋە ساپاسى يوق قاراشلىرىمىز بىلەن ۋەتىنىمىز ئەتىلا مۇستەقىللىقنى قولغا كەلتۈرۈپ، ئىجتىمائىي تۈزۈم مەسىلىسى بۇزىمىزغا تاقىشىپ ئالدىراپ قالىدىغىنىمىزدەك، نۇرغۇنلىغان ۋاقىت ۋە زېھنىمىزنى سەرپ قىلىپ بۇ ھەقتە تالاش-تارتىش قىلىپ يۈرۈشىمىز، بىزنىڭ قايتىدىن تۇيۇق يولغا كىرىپ كېتىۋاتقانلىقىمىزنى ئوچۇق كۆرسىتىپ تۇرماقتا. ئەسلىدە بىز بۇ ھەقتە شۇنداق مەردلىك كۆرسىتىشىمىز كېرەككى، ”مەن جېنىمنى تىكىپ كۈرەش قىلىپ ۋەتىنىم مۇستەقىل بولغاندىن كېيىنمۇ ئەينى ۋاقىتتىكى خەلقىمىزنىڭ تەلپى بويىچە مەيلى قالاق پادىشاھلىق تۈزۈم بىلەن دۆلەت باشقۇرۇش تۈزۈمىنى تىكلەۋالغان بولسۇن، مەيلى قورقۇنچلۇق كاپىتالىزم بىلەن باشقۇرىدىغان بولسۇن، ھەتتا ئۆز مىللىتىمىزنىڭ ئادەملىرىدىن تەشكىل تاپقان فاشىستىك كوممۇنىزم بىلەن باشقۇرىدىغان بولسۇن، مۇستەقىل بولسۇنلا رازىمەن، بۇنىڭ ئۈچۈن جان پىدا قىلغانلىقىمىزدىن قەتئىي پۇشايمان قىلمايمەن! ئەگەر ھايات قالسام، ئىدىيىۋى قاراشلىرىمىزدىكى

ئوخشماشلىقلار سەۋەبىدىن ئۆز دۆلىتىمنىڭ سوتچىلىرى مېنى ئۆلۈم جازاسىغا ھۆكۈم قىلغىنىدىمۇ، ئۆز مىللىي مۇستەقىل دۆلىتىمنىڭ مىللىي سوتچىلىرى بولغانلىقىدىن پەخىرلىنىپ بېشىمنى خۇشاللىق بىلەن جادۇسىغا تۇتۇپ بېرىمەن!

دەيدىغان روھنى تىكلەپ جەڭگە ئاتلىنىشىمىز شەرت!

بىزنىڭ بۈگۈن قۇتۇلماقچى بولۇۋاتقىنىمىز ھەرگىزمۇ سوتسىيالىزم تۈزۈمى، دىنىسىزلا تۈزۈمى ياكى قايسى بىر فاشىستىك تۈزۈملا ئەمەس. بىزنىڭ قۇتۇلماقچى بولۇۋاتقىنىمىز ئەشەددىي بىر مىللىي دۈشمەن، غالىب تاجاۋۇزچىلاردۇر! بۇ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى خۇددى ئون ئىككى بال يەر تەۋرەشكە، ھەممە يەرنى بېسىپ كېتىدىغان سۇ ئاپىتىگە، پۈتۈن ئادەملەرنى تېزدىن كېرەكتىن چىقىرىدىغان، ئۆلۈمگە يوللايدىغان بىرىنچى نومۇرلۇق يۇقۇملۇق كېسىلگە ئوخشاش بىر ئاپەتتۇر! بۇنداق بىر ئاپەت، مىللىي ئەقىدىلىرىمىزنى ھەرگىزمۇ تونۇمايدۇ، مىللىي مەنپەئەتلىرىمىزنى ھەرگىزمۇ ئېتىراپ قىلمايدۇ، ئىنسانپەرۋەرلىك دېگەننى ئەسلا بىلمەيدۇ! ئۇ پەقەت ئۆز مىللىتىنىڭ مەنپەئەتىنى بىردىن-بىر چىقىش نۇقتىسى قىلغان، بۇ نشان ئۈچۈن ئالدىغا كەلگەن ھەممىنى چەيلەپ ئۆتۈشنى ئۆزلىرىگە تۈپكى پىرىنسىپ قىلغان، ئاجىز تۇرغانلارنى يۇتۇۋېلىش، كۈچلۈكلەر بىلەن مادارا قىلىپ، پۇرسەت تاپالغان ھامان ھەممىنى يالماپ يۇتۇۋېلىشنى غايە قىلغان قورقۇنچلۇق بىر ئاپەت! ھەتتا ئەڭ ۋەھشىي تۈزۈملەردىمۇ بىرسى ئۈچۈن ئوننى خاتا جازالساق

مەيلى دەپ يوشۇرۇن قارار قىلىشقىغا سېلىشتۇرغاندا، ختاي جاللاتلىرى، ھەتتا ئۇلارنىڭ دۆلەت كاتتىۋاشلىرى قىلچە تەپ تارتماستىن بىر ئۈچۈن مىڭنى خاتا جازالاپ قويۇشتىن قورقماسلىقىمىز كېرەك دەپ ئاشكارا ئېلان قىلىپ ئوتتۇرىغا چىققان دۇنيادىكى ئەڭ ياۋايى ۋەھشىيلەردۇر! ئەنە شۇنداق چوڭ بالايئاپەت ئالدىدا "سەن ئاقتاغلىق، مەن قارا تاغلىق، سەن ئۇچى مەن بۇچى" دەپ تاللىشىپ تۇرۇشىمىز ئۆزىمىزنى ئۆلۈمگە تۇتۇپ بېرىشىمىزدىن باشقا ئاقىۋەتكە ئېلىپ بارالمايدۇ. بۈگۈن بىزنىڭ نۇرغۇنلىغان كىشىلىرىمىزنىڭ بىر-بىرىسىنى خائىن-جاسۇس دەپ ئۆزئارا ھۇجۇم قىلىشلىرى، قۇرۇلمىغان دۆلىتىنىڭ ئىسمىنى، تۈزۈمىنى تاللىشىنى بىرىنچى نومۇرلۇق ۋەزىپە قىلىۋېلىشى، تىكلەنمىگەن بايرىقنىڭ رەڭگى ياكى شەكلىنى تاللىشىپ بىر-بىرىسىگە دۈشمەن بولۇشلىرىنى ئاقماقلىق، بۇ ھەقتە چىڭ تۇرۇۋالغانلارنى شەكلى ئۆزگەرگەن ۋاستىلىك خائىنلىق دېيىشىمىز كېرەك!

بۈگۈن شەرقىي تۈركىستانىمىز، شەرقىي تۈركىستان خەلقىمىز ھەرقانداق بىر ئىجتىمائىي تۈزۈمگە ئەمەس، بەلكى ختاي تاجاۋۇزچىلىرىدىن قۇتۇلۇشقا موھتاج؛ قايسى بىر دۆلەت ئىسمىغا ئەمەس، بەلكى مۇستەقىللىققا ئىگە مىللىي دۆلىتىگە موھتاج؛ قايسى بىر رەڭدىكى بايرىقىغا ئەمەس، بەلكى ختاي تاجاۋۇزچىلىرىدىن تازىلانغان مىللىي دۆلىتىگە موھتاج!

شۇ سەۋەبتىن، ھەرقانداق بىر ئىدىيىۋى ئېقىم، دىنىي مەزھەپلەرگە مەنسۇپ كىشىلەردىن بولۇشىمىزدىن قەتئىي نەزەر، ئۆزئارا چىقىشالايدىغانلىقى كىشىلەر بىلەن زىچ ئويۇشۇپ، دۈشمەنگە قارشى ئەڭ مۇۋاپىق، ئەڭ كۈچلۈك، ئەڭ ئۈنۈملۈك، ئەڭ بىخەتەر، ئەڭ ئەرزىن ۋە ئەڭ ئاسان زەربە بېرىش چارىلىرىنى تېپىپ چىقىپ جەڭگە ئاتلىنىشنى ئۆزىمىزنىڭ بىردىن-بىر ئەقىدىسى قىلىشىمىز شەرت! ئىجتىمائىي تۈزۈم، ئىدىيىۋى تالاش-تارتىشلارنى قىلىش ئۈچۈن مىللىي مۇستەقىل دۆلىتىمىز قۇرۇلغاندىن كېيىن يېتىپ ئاشقىچە ۋاقىت تاپالايدىغانلىقىمىزغا قەتئىي ئىشىنىيلى! ئەگەر بىز بۇنداق شارائىتقا ئېرىشەلمىسەك، بىزنىڭ ئەۋلادلىرىمىز چوقۇم بۇ ۋەزىپىنى بىز ئۈچۈن ئادا قىلىپ بېرەلەيدۇ، ھەتتا بىزدىنمۇ تولۇق ئورۇنداپ بېرەلەيدىغانلىقىدا قىلچە گۇمان يوق.

ماھىيىتىنى سۈرۈشتە قىلغىنىمىزدا، ھەرخىل ئىدىيىۋى ئېقىم تالاش-تارتىشىغا ھەۋەس قىلغۇچىلار بۇ خىل خۇمارنى ئۆتمۈشتىكى پان تۈركسىزم، پان ئىسلامىزم قاتارىدىكى ئېقىملارنىڭ تالاش-تارتىشلىرىدىن مېراس قىلىۋالغان ئىللەتلەرنى بولۇپ، بۇنى نادانلىقنىڭ، بىلىمسىزلىكنىڭ، يىراقنى كۆرەلمەسلىكنىڭ، خىيالپەرەسلىكنىڭ مەھسۇلى دېيىش مۇمكىن. بۇ خىل خۇمار - ئىدىيىۋى ئېقىم مۇنازىرىچىلىرىمىزنىڭ ئۆزلىرىنى خۇددى 'ئىلمىي مەسىلىلەر ئۈستىدە بەس-مۇنازىرە قىلالايدىغان ئوقۇمۇشلۇق كىشىلەر'

قىلىپ كۆرسىتىشكە ھەۋەس قىلىشنى پىسخىكىلىق مەنبە قىلىشماقتا. يەنە بىر تەرەپتىن، غەرب ئەللىرىنىڭ دېموكراتىك تۈزۈمىدە دۆلىتىنىڭ ھۆكۈمرانلىق ئورنىنى تالىشىش ئۈچۈن قىلىنىدىغان سايلام رىقابىتىگە ئوخشىغان تەشۋىقات ئۇيۇنلىرىدىن، ئۆكتىچىلىك سىپى ئۇيۇشتۇرۇش ئالاھىدىلىكىدىن غىل-پال خەۋەردار بولۇپ قېلىشى بىلەنلا ھەممىنى بىلىپ كەتكىندەك قىياپەتكە كېلىشىپ ئىدىيە تالاش-تارتىشلىرىغا ھەۋەس قىلىدىغانلارمۇ كۈنساين كۆپىيىپ بارماقتا. ئەڭ مۇھىمى، ۋەتىنىمىزگە خىتاي كوممۇنىست تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ يامراپ كىرىشى نەتىجىسىدە يېيىلىشقا باشلىغان ماركسىزم ئىدىيىسى بۇ خىل سۈنئىي تالاش-تارتىشلارنىڭ يۈكسەك پەللىگە كۆتۈرۈلۈشىگە سەۋەب بولماقتا. كوممۇنىزمنىڭ ئاساسىي ھېسابلانغان ماركسىزم پەلسەپىسى ئۆزىنىڭ تۇتامسىزلىقى، خىيالپەرەسلىكى ۋە مۇجەللىكى تۈپەيلىدىن، ئۆز ئىچىدە نۇرغۇن ئېقىملارغا پارچىلىنىپ كەتكەن ئىدى. بۇ ئەمەلگە ئاشمايدىغان، رىياللىقى يوق ئۆتۈپىيىلىك خىيالى پەلسەپە ئېقىملىرى ۋەتىنىمىزگە تارقىلىشقا باشلىغىنىدىن كېيىن، گۇيا ھەممە كىشى پەيلاسوپلارغا ئايلىنىپ كەتكىندەك بۇ يېڭى ئەقىدىگە تايىنىپ پىكىر قىلىش ئادىتىنى پەيدا قىلىشقا باشلىدى. ھەتتا مىللىي مۇستەقىللىق چۈشەنچىلىرىنىمۇ ماركسىزم ئەقىدىلىرى بويىچە تەھلىل قىلىش دولقۇنىنى يارىتىشقا ئۇرۇنۇشتى. ماركسىزم ھەرىكىتى كۈچلۈك سانائەت ئىشچىلىرىغا تايىنىپ كىشىلىك ئەركىنلىككە قارشى چىقىشنى ئۆزىنىڭ بىردىن-بىر ئالدىنقى

شەرتى قىلىش ئاتتى. بۇنىڭ ئۈچۈن بىر-بىرىگە دۈشمەن تۈسىنى بېرىدىغان قارمۇ-قارشى سىنىپلارنى ياساپ چىقىشىپ ھەرىكەت قىلىش ئاتتى. ۋە تىنىمىزدىكى بىر قىسىم ئاتالمىش پەيلاسوپلار خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ شەرقىي تۈركىستانىمىزدا بىر مۇمىللىي سانائەت ئىشچىسى قويماسلىقى ئۈچۈن ۋەھشىي چوڭ مىللەتچىلىك سىياسىتى پىلانلىشىۋاتقانلىقىغا پىسەنت قىلىشماي، ئاتالمىش سىنىپىي كۈرەش زەھىرىنى تارقىتىشىپ، ئۆز ئەقىدىلىرىنىڭ كاپالىتى ھېسابلىنىدىغان، ۋە تىنىمىزدە شىددەت بىلەن سۈنئىي ئارتىپ كېتىۋاتقان چەتئەل تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ سانائەت قوشۇنىنى ۋە تىنىمىز خەلقىگە بىردىن-بىر قۇتقۇزغۇچى سىنىپىي قېرىنداش قىلىپ كۆرسىتىشكە كۈچەپ ئۇرۇنۇشۇپ، ۋە تىنىمىزگە خىتاي تاجاۋۇزچىلار نوپۇسىنىڭ ئېقىن قىلىشىنى يوشۇرۇپ ۋە ئاقلاپ كېلىشتى. يەنى، بۈگۈنكى ئىدىيىۋى تالاش-تارتىشلارنىڭ بۈيۈك بىر قاننى بولۇپ تۇرۇۋاتقان ماركسىزم ئېقىم مۇرىتلىرى، پەلسەپە نۇقتىسىدا خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن تىنچ بىرگە ئۆتۈشنىڭ يېڭىچە ئۇسۇلىنى كەشىپ قىلىشتى. يەنى، بىزدىكى ئىدىيىۋى تالاش-تارتىشلارنىڭ ھېچقايسىسى ۋە تىنىمىزنىڭ بۈگۈنكى ۋەزىيىتىگە ئۇيغۇن كېلىدىغان چۈشەنچىلەردىن ئەمەس. شۇنىڭدەك يەنە، بۇ چۈشەنچىلەرنىڭ خېلى كۆپ قىسمى تۇتامى يوق چولتا، ۋاقتى ئۆتكەن، ياكى خاتا چۈشەنچىلەردۇر.

بۇلاردىن كۆرۈۋېلىشقا بولىدىكى، شەرقىي تۈركىستان

خەلقى ئارىسىدا ئاتالمىش ئىدىيىۋى ئېقىملار تالاش-تارتىشى يارىتىش ھەرىكىتى، شەرقىي تۈركىستان مىللىي مۇستەقىللىقىنى قولغا كەلتۈرىدىغان كۈندىن بۇرۇن بىر جىنايى ھەرىكەت دەپ قارىلىشى لازىم. بۈگۈن شەرقىي تۈركىستان مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىنى قانات يايدۇرۇشتا قايسى بىر ئىدىيىۋى ئېقىم ئۈستۈنلۈكى ئۈچۈن تىرىشچانلىق كۆرسىتىش ئەمەس، بەلكى دۈشمەننى قوغلاپ چىقىرىش ئۈنۈمىنى بىرىنچى ئورۇنغا قويۇشىمىز كېرەك. بۇنىڭ ئۈچۈن قولىمىزدىن كەلسە كەڭ دائىرىلىك ئىتتىپاقداشلىق تۈزۈش، ئىمكان بولمىغاندا ئۆز ئالدىغا خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قارشى يوشۇرۇن زەربە بېرىش پائالىيەتلىرى بىلەن شۇغۇللىنىپ، دۈشمەننى ئاجىزلاشتۇرىدىغان، ھېچ بولمىغاندا دۈشمەننىڭ خاتىرجەم كۆپىيىشىگە توسالغۇلۇق يارىتالايدىغان پائالىيەتلەر بىلەن تىنىم تاپماي شۇغۇللىنىشىمىز لازىم.

2.55 بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكەت تەشۋىقاتى

ھەرقانداق بىر ھەرىكەتنى قانات يايدۇرۇشتا ئاۋۋال خەلقنى ئىشەندۈرەرلىك تەشۋىقاتلار بىلەن كەڭ شۇغۇللىنىشقا توغرا كېلىدۇ. بۇ خىل تەشۋىقاتلارنى ۋەتىنىمىزنىڭ بۈگۈنكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا ئوڭۇشلۇق زەربە بېرىش ۋەزىيىتىگە مۇۋاپىقلاشتۇرۇپ قانات يايدۇرۇش ئىنتايىن مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە. ئەپسۇسكى، بۈگۈن ۋەتىنىمىز تەۋەسىدە مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكىتىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئۈچۈن ئاشكارا ئوتتۇرىغا چىقىپ

خەلققە بىۋاسىتە تەشۋىق قىلىش، كورس ئېچىش، نۇتۇق سۆزلەش، يىغىلىش ۋە نامايىشلارنى ئۇيۇشتۇرۇش، كىتاب، گېزىت-ژۇرنال، رادىئو، تېلېۋىزىيە، ئوچۇق توربەت قاتارلىق تەشۋىقات ۋاسىتىلىرىدىن پايدىلىنىپ ئاشكارا تەشۋىق قىلىش شارائىتىمىز پۈتۈنلەي يوق. شۇڭا بۇ ۋەزىپىنى مۇتلەق يوشۇرۇن ۋاسىتىلەرگە تايىنىپ خەلققە يەتكۈزۈشكە مەجبۇرمىز.

بۈگۈن شەرقىي تۈركىستان مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكى-
تىمىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكىتىنى قانات يايدۇرۇش
تەشۋىقاتىنى مۇتلەق يوشۇرۇن ئۇسۇللاردا تەشۋىق قىلىش
بىلەن بىرگە، ئىمكان قەدەر كۆپ كىشىلەرنى خەۋەردار
قىلالايدىغان، تېز خەۋەردار قىلالايدىغان، چوڭقۇر تەسىر
پەيدا قىلالايدىغان ئۇسۇل-چارىلارنى تىنىم تاپماي تەتقىق
قىلىشىمىزغا، ئىزدىنىشىمىزگە ۋە سىناق قىلىشىمىزغا توغرا
كېلىدۇ. بۇنىڭ ئۈچۈن مۇمكىن بولسا ئەڭ مۇكەممەل
پرىنسىپلار ئاساسىدا ئەڭ يوشۇرۇن تەشۋىقات ھۇجرىلىرىنى
بەرپا قىلالايدىغان مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتى پارتىيە-
تەشۋىقاتلىرىمىز قەلەم كۈچى ئىنتايىن كۈچلۈك بولغان
ۋەجدانلىق ۋە جاسارەتلىك كىشىلىرىمىزنى تەشكىللەپ،
يوشۇرۇن ۋەھىمە يارىتىش، ئىرادە تەشۋىقاتىنى مەزمۇن
قىلغان ھەجىمى قىسقا، ئەمەلىيەتچانلىقى كۈچلۈك تەشۋىقات
ماتېرىياللىرىنى تەييارلاپ، تەشۋىقات ۋارىقى شەكىلدە،
ئۇنئالغۇ لېنتىسى شەكىلدە، كومپيۇتېر يۇمشاق دېتال-س د

تەخسىلىرى شەكىلدە، ... تىنىم تاپماي تارقىتىپ تۇرۇشىمىز لازىم. تەشۋىق ۋاراقلىرىنى چاپلاش، تارقىتىش، شامال كۈچىدە، كېتىۋاتقان ئاپتوموبىللار ۋاستىسىدە تارقىتىش، ھەتتا ئېتىزلىق، ئەخلەتخانىلاردىمۇ ئۇچرىتىشقا بولىدىغان ۋەزىيەت يارىتىشقا تىرىشىش لازىم. تارقىتىلىدىغان تەشۋىقات ماتېرىياللارنىڭ ئىمكانقەدەر خەلقنىڭ قولىغا بىخەتەر يېتىپ بېرىشىنىڭ بارلىق تەدبىرلىرىنى ئىزدىنىپ يارىتىشىمىز لازىم. ئەگەر يوشۇرۇن تەشكىلاتلىرىمىز بۇ ۋەزىپىنى بېجىرەلمىگەندە ياكى يېتىشتۈرەلمىگەندە، ھەرقانداق بىر مىللىي غۇرۇرى بار كىشىمىز ئىزدىنىش، تەتقىق قىلىش ئارقىلىق پايدىلىق ئۇسۇل-چارىلارنى تېپىپ چىققىنىدا ھېچقانداق پارتىيە، تەشكىلات ياكى مەلۇم بىر ھەرىكەت گۇرۇپپىسىنىڭ تاپشۇرۇقسىزلا ئۆزى تاپقان چارىلارنى بېسىپ كۆپەيتىپ تارقىتىۋەتسە تېخىمۇ بىخەتەر ۋە تېخىمۇ ئۈنۈملۈك بولىدۇ. تەشۋىقاتلار بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكەت چاقىرىقى، خىتابنامىلەر، مۇراجىئەتلەر، ئاگاھلاندۇرۇشلار، چۈشەندۈرۈشلەر، دۈشمەننىڭ باستۇرۇش پىلانلىرى، دۈشمەن تارقىلىش ئەھۋالى، دۈشمەننىڭ ئالدامچىلىقلىرى، تىپىك دۈشمەنلەرنىڭ دائىملىق پائالىيەت ئورۇنلىرى ۋە دىققەتسىز نۇقتىلىرى، پىدائىيلىرىمىزنىڭ ھەرىكەت نەتىجىلىرى، يېڭىچە ھەرىكەت ئۇسۇللىرى، يېڭى، ئاددىي، ئەرزان يەرلىك زەربە بېرىش قورال-رىتسىپ-چېرتىۋىزلىرى، ... قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئېلىشى مۇمكىن. شۇنىڭدەك يەنە ھەممە كىشىنىڭ قولىدىن كېلىدىغان ئاددىي، بىخەتەرلىكى

يۇقىرى، ۋەھىمە يارىتىش كۈچى كۈچلۈك، ئەرزان ۋە ھەممە يەردە تېپىلىدىغان قوراللار، دۈشمەنى ئالاقزادىلىققا سېلىپ، خەلقىمىزگە جاسارەت بېغىشلىيالايدىغان ئەمەلىي ھەرىكەت ئۈلگىلىرىنى تونۇشتۇرۇپ مەخپى تارقىتىۋېتىش قاتارلىقلارمۇ ئالاھىدە كۈچلۈك تەشۋىقات شەكىللىرىدۇر.

بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكىتىمىزنى قانات يايدۇرۇشتا جىددىي ئەھۋاللاردا ئۆزىنى تۇتۇۋېلىش ئۇسۇللىرى، ۋەھىمىلىك كۆرۈنۈشلەرگە كۆنۈش چارىلىرى، ۋەھىمىلىك ھەرىكەت يارىتىشقا چىنىقىش ئۇسۇللىرى، قېچىش، يوشۇرۇنۇش ۋە مەخپىيەتلىك مەشىقلىرى، قولغا چۈشۈپ قالغاندا، قورشاۋدا قالغاندا، يارىلانغاندا، قېيىن-قىستاققا ئېلىنغاندا، ئۆلۈم ئالدىدا قانداق قىلىش كېرەكلىكى ھەققىدىكى تەجرىبىلەر، بىلىملەرنى مۇتلەق يوشۇرۇن ۋاسىتىلار بىلەن تارقىتىۋېتىشتىن باشقا تەشۋىق قىلىش پۇرسىتىمىز يوق. يوشۇرۇن پارتلىتىش، يوشۇرۇن زەھەرلەش، يوشۇرۇن ئوت قويۇش، يوشۇرۇن ئۆلتۈرۈش قاتارىدىكى ھەرخىل تېخنىكىلارنى ئۆگىنىش بىلەن ئۈچە شۇغۇللىنىش ئىمكانلىرىمىزمۇ يوق. ھەتتا ئۇششاق گۇرۇپپا شەكىلدە تەلىم-تەربىيە بېرىشمۇ ئانچە بىخەتەر ئەمەس. بۇلارنىمۇ ئەڭ ياخشى ماتېرىيال شەكىلگە كەلتۈرۈپ يوشۇرۇن تارقىتىش لازىم. بۈگۈنكى كۈندە قوللىنىلىۋاتقان ھەرخىل تېخنىكىلىق ئىشلەپچىقىرىش قوراللىرى، ئوقۇتۇش-تەتقىقات قوراللىرى، ئائىلە سايىمانلىرى، مەدەنىي بۇيۇملار، ھەرخىل

ئويۇنچۇقلارنى ئۆزگەرتىش، بىرلەشتۈرۈش، ۋاستە قىلىش ئۇسۇللىرى بىلەن قورال ھالىتىگە كەلتۈرۈشنى ھەرقاچان تەتقىق قىلىپ، تەجرىبىلەرنى دەرھال يوشۇرۇن تارقىتىشقا تىرىشىشىمىز لازىم. ھەتتا بىرقىسىم قىيىن مەسىلىلەرنى ھەل قىلالمىغىنىمىزدا بۇ خىل مەسىلىلەرنى ھەل قىلىش چارىلىرىنى سوراش ئۈچۈن، بەزى لايىھىلىرىمىزنىڭ يېرىمدا قالغان قىسمىنى تولۇقلانقۇزۇش ئۈچۈن تەلەپ قىلىنغان ماتېرىياللارنىمۇ يوشۇرۇن تارقىتىۋېتىپ، ئۇنىڭ جاۋابىنى يەنە يوشۇرۇن تارقىتىلغان تەشۋىقاتلاردىن ئۆگىنەلىشىمىزمۇ مۇمكىن. قىسقىسى، بۈگۈنكى تېخنىكا ۋاستىلىرىدىن تولۇق پايدىلىنىدىغانلا بولىدىكەنمىز، ئەڭ بىخەتەر، ئەڭ ئۈنۈملۈك، ئەڭ كۈچلۈك تەشۋىقات ئۇسۇللىرى بىلەن ھەرىكەت شەكىللىرىنى كۆپلەپ تېپىپ چىقالايمىز.

بىز شۇنى ئەستىن چىقارماسلىقىمىز لازىمكى، بىزنىڭ ھەرىكىتىمىز ھەرقانداق بىر چەتئەل ھۆكۈمەتلىرىنىڭ، خەلقئارا تەشكىلاتلارنىڭ، ھەربىي كۈچلىرىنىڭ، ھەتتا چەتئەلدە قۇرۇق شوئارغا تايىنىپ جان بېقىپ يۈرگەن ئۆز كىشىلىرىمىزنىڭمۇ ھىمايىسىگە، قوللىشىغا ئېرىشەلمەيدىغانلىقى كەينى-كەينىدىن ئىسپاتلانماقتا. ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆزلىرىنىڭ قايسى بىر مەنپەئەتنى چىقىش نۇقتىسى قىلغان ھالدا بىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق پائالىيىتىمىزگە مۇئامىلە قىلىشماقتا. ئەگەر ئۆز مەنپەئەتىگە قىلچىلىكلا زىيىنى كۆرۈلۈش ئېھتىمالى مۆلچەرلىنىدىكەن، بىزنىڭ جان پىدا

قىلىپ داۋاملاشتۇرىدىغان مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنى قارىلاش، رەت قىلىش، چەكلەش، ھەتتا خىتايىلار بىلەن ھەمكارلىشىش يولىنى تۇتۇپ كەلمەكتە. بىزنىڭ بۇ شەرەپلىك ھەرىكىتىمىز باستۇرۇلۇش شارائىتىدىن ھالقىپ چىقىمىغۇچە، بىز بۇنداق يات كۈچلەرنىڭ ھەرقانداق ئەمەلىي ھىمايىسىگە ئېرىشەلمەيمىز. شۇ سەۋەبتىن بىز بۇ مۈشكۈل ھەرىكىتىمىزنى پۈتۈنلەي ئۆز كۈچىمىزگە تايىنىپ، ئىمكانىيەت يار بەرسە يوشۇرۇن يەر ئاستى قوشۇنلىرى بويىچە، ئىمكان بولمىسا يەككە-يەككىدىن مۇتلەق مەخپىي ئۇسۇل-چارىلارغا تايىنىپ قانات يايدۇرۇشقا مەجبۇرمىز. ئەمما بىز ھېچقاچان، ھېچقانداق بىر چەتئەللىكنىڭ مەنپەئەتى ئۈچۈن ياكى چەتئەلدە يۈرگەن قايسى بىر تىنچلىقچىلىرىمىزنىڭ مەنپەئەتى ئۈچۈن ھەرىكەت قىلمايمىز. بىز كەلگۈسى ئەۋلادلىرىمىزغا ئىمكانقەدەر ھازىرقىدىن ئاز دۈشمەن 'مىراس' قالدۇرۇش ئۈچۈن ھەرىكەت قىلىمىز. شۇڭا بىز ئىنتايىن ئۈمىدۋارلىق بىلەن ھەرىكەتكە ئاتلىنىشىمىز، قۇرۇق گەپنى ئاز قىلىپ، مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزگە پايدىسى تېگىدىغان ئەمىلىي ئىشنى كۆپ قىلىشقا تىرىشچانلىق كۆرسىتىشىمىز لازىم. بۇ جەرياندا ھاياتىمىز تەھدىت ئاستىدا قالغاندا، يوشۇرۇنۇشقا مەجبۇر قالغىنىمىزدا ياكى دۈشمەن قولىغا چۈشۈپ قالغىنىمىزدا بىزنى قۇتقۇزۇپ چىقىشقا جۈرئەت قىلالايدىغان، بىزگە، بىزنىڭ يېتىم قالغان، باقىدىغان ئادىمى قالمىغان ئائىلىمىزگە ۋە ئاتا-ئانىمىزغا ياردەم قىلالايدىغان ھېچكىمىمىز يوقلۇقىنىمۇ ھەرگىز ئۈن-تۇماسلىقىمىز لازىم. ئەنە شۇلارنىمۇ

كۆز ئالدىمىزغا كەلتۈرگەن ھالدا ئۆلۈمنى بوينىمىزغا ئېلىپ تۇرۇپ ھەرىكەتكە ئاتلىنىشقا مەجبۇرلانماقتىمىز. ئەنە شۇنداق قېيىن ئەھۋالغا چۈشۈپ قالغىنىمىزدا بەھۇدە پۇشايمان قىلىشنىڭ ئورنىغا، ھال-ئەھۋالى بىزدىنمۇ قېيىن كۈنلەردە قالغان، ئىگە-چاقىلىرى ئۆلتۈرۈلگەن ياكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى تەرىپىدىن قولغا ئېلىنغان ئاتا-ئانىلارنىڭ، بالا-چاقلارنىڭ ئاچ-يالغاچلىقتا، قېيىن-قىستاقلاردا ھايۋاندىنمۇ بەتتەر قېيىن كۈنلەردە جان تالىشۋاتقانلىقىنى، بېپايان يېزا-قىشلاقلرىمىزدىكى مىليونلىغان خەلقىمىزنىڭ ئۇچىسىغا ئىسسىق كىيىم، قارىغا بىرەر ۋاقىت تويغۇدەك تاماقمۇ يېيەلمەي قاپ-قاراڭغۇ زۇلمەتلىك كۈنلەر ئىچىدە ياشاۋاتقان پاجىئەسىنى كۆز ئالدىمىزغا كەلتۈرۈشىمىز لازىم. ”مەن ئەنە شۇ ھېچنېمىنىڭ راھىتىنى كۆرەلمەي ھايۋاندىن بەتتەر ياشاۋاتقان بەختسىز خەلقىم، ئىززەت نەپسىمىز، كەلگۈسى ئەۋلادلىرىمىزنىڭ ئىستىقبالى ئۈچۈن ھەرىكەت قىلدىم، بۇ مەن ئۈچۈن ئەڭ چوڭ شەرەپ، بۇ ئەڭ چوڭ ساۋابلىق ئىش، بۇنىڭ ئۈچۈن قىلچە پۇشمىنىم يوق!“ دېيەلەيدىغان ئىرادىگە كېلىشىمىز لازىم. دەرۋەقە، بىزنىڭ بۇ ھەرىكىتىمىزگە ھېچكىم ھەق بەرمەيدۇ؛ مۇكاپات بېرىشمەيدۇ؛ بۇنىڭ ئەكسىچە، نادانلاشتۇرۇلغان، غايىسىزلاشتۇرۇلغان خەلقىمىز نادانلىقىدىن، ۋىجدان-غۇرۇرنى يوقىتىۋالغانلار ۋىجدانسىزلىقىدىن، ئەمما بۇنى ھەرگىز ئېتىراپ قىلىشماي ئۆزىنى ئەقىللىق چاغلایدىغانلار ئەقىللىقلىقى دىن، دۈشمەنگە سېتىلغانلار مالايلىق بۇرچى نۇقتىسىدىن

بىزنى مەسخىرە قىلىشى، چەتكە قېقىشى، ھاقارەت قىلىشى، روھىي، ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي جەھەتتىن زەربە بېرىشى تۇرغانلا گەپ. بىز ئۇنداقلارغا پىسەنت قىلماستىن، پەقەتلا ئەۋلادلىرىمىز ئۈچۈن ئۆزىمىزنى پىدا قىلىۋاتقانلىقىمىزنى ھەرگىزمۇ ئېسىمىزدىن چىقارماسلىقىمىز شەرت. بۇنىڭ ئۈچۈن بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكەتكە ئاتلىنىش ئىرادىسىگە كەلگەن ئىكەنمىز، ئىمكانبار كۆپ دۈشمەننى يوقىتىش، ئىمكانبار كۆپ دۈشمەننى قاچۇرۇش ئۈچۈنلا تىرىشچانلىق كۆرسىتىشىمىز لازىم. بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكەتتە بىزنىڭ ئالدىنغان مۇكاپاتىمىز يوقاتقان دۈشمەن سانى، قاچۇرغان دۈشمەن سانى بولۇشى كېرەك. دۈشمەننىڭ ئازىيىشىغا تۆھپە قوشالغانلىقىمىزنى ھېس قىلالىشىمىز، بىزنىڭ ئەڭ چوڭ تەسەللىيمىز، ئەڭ چوڭ مۇكاپاتىمىز، ئەڭ چوڭ مەنئىي لەززىتىمىز ھېسابلىنىشى شەرت. بۇ ھەرىكىتىمىز ئۈچۈن بىزنى ھېچكىم مەڭگۈ مۇكاپاتلىيالمىدۇ، قىلغان ئىشىمىزنىمۇ مەڭگۈ بىرسىگە ماختىنىپ سۆزلىيەلمەيمىز. ئەمما كەلگۈسى ئەۋلادلىرىمىزغا قانچىكى ئاز دۈشمەننى 'مىراس' قالدۇرالساق، مانا بۇ بىزنىڭ مۇرادىمىز، ئارزۇيىمىزنىڭ مېۋىسىدۇر. شۇڭا مۇرتى كەلگەندە، چارىسىز قالغىنىمىزدا قىلچە ئىككىلەنمەي دۈشمەن ئىچىگە باستۇرۇپ كىرىپ دۈشمەن بىلەن بىرگە پارتلاپ ئۆلۈشكە، چارىسىز قالغىنىمىزدا بىر پاي ئوقنى، بىر يۈتۈم زەھەرنى، بىر بولاق پارتلاتقۇچنى ئۆزىمىزگە ئاتاپ قويۇشقىمۇ جۈرئەتلىك بولىشىمىز لازىم.

بۈگۈنكى دۈشمىنىمىز بىزگە سېلىشتۇرغاندا تېرىسىگە پاتماي يۈرگەن كۈچلۈك دۈشمەن بولغاچقا، بىزنى قولغا چۈشۈرگىنىدە ئەڭ ۋەھشىي ئۇسۇللار بىلەن قېيىن-قىستاقلارغا ئالدىغانلىقىنى، قىلچە رەھىم قىلمايدىغانلىقىنى ۋە ئاخىرى بەربىر ئۆلتۈرۈۋېتىدىغانلىقىنى ھەرگىزمۇ ئۇنتۇماسلىقىمىز كېرەك. دېمىسىمۇ بىزنىڭ رەقىبىمىز قىلچىمۇ ئىنسان قېلىپى بولمىغان، يىرتقۇچ ھايۋاندىنمۇ ۋەھشىي فاشىستلاردۇر! بىزمۇ ئۆزىمىزنىڭ ھەرقانچە جاسارەتلىك بولشىمىزدىن قەتئىي نەزەر، خام سۈت ئەمگەن ئادەم ئىكەنلىكىمىزنى، قېيىن-قىستاقلارغا ھەر ۋاقىت بەرداشلىق بېرىپ كېتەلىشىمىزنىڭ ناتايىن ئىكەنلىكىنى، ھەتتا چىداشلىق بېرىش كۈچىمىز تۈگەپ دۈشمەنگە دوستلىرىمىزنى پاش قىلىپ قويۇش ئېھتىمالىمىزنىڭمۇ يوق ئەمەسلىكىنى ئۇنتۇماسلىقىمىز كېرەك. شۇڭا، ھەربىر ھەرىكىتىمىزدە ئىمكانبار كۆپرەك دۈشمەننى يوقىتىشقا، ئىمكانبار دۈشمەننى كۆپرەك زىيانغا ئۇچرىتىشقا، ئىمكانبار دۈشمەنگە كۆپرەك ۋەھىمە سېلىشقا تىرىشچانلىق كۆرسىتىشىمىز لازىم. بىز شۇنى ئۇنتۇماسلىقىمىز كېرەككى، بىزنىڭ ئېلىپ بېرىۋاتقان ھەربىر ھەرىكىتىمىز مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ ئىككىنچى ۋە ئۈچىنچى باسقۇچلىرى ئۈچۈن تاشلانغان غەلبىلىك بىر قەدەم بولۇپ قالدۇ. ئۆلۈمدىن قورقىدىغانلار، چىقىمدىن قورقىدىغانلار، بىزگە تەۋە بولمىغان ياتلارنىڭ تىنچلىق، ئىنسانپەرۋەرلىك، دېموكراتىيە دېگەندەك دۈشمەن ئەقىدىلىرى بىلەن ئەقلىنى بۇلغۇۋالغانلار ھېچقاچان بۇ شەرەپلىك قەدەمنى باسالمايدۇ.

يېرىم ئەسىردىن بۇيان ئۇلار بۇ قەدەمنى باسماق تۈگۈل،
ئەكسىچە پۈتۈنلەي ئارقىغا چېكىندى. بىز ئەمدى قولدىن
بېرىپ قويغان پۇرسەتلىرىمىزنى قايتىدىن ئەسلىگە كەلتۈرۈپ،
مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنى ئالغا ئىلگىرىلىتىش
ئارقىلىق ۋەتىنىمىزگە شان-شەرەپ كەلتۈرۈشكە تىرىشچانلىق
كۆرسىتىشىمىز لازىم!

2.65 مەخپىيەتلىك توغرىسىدا

ۋەتىنىمىزدىكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى مۇتلەق ئۈستۈنلۈككە
ئېرىشىۋالغان بۈگۈنكى كۈندە، مىللىي مۇستەقىللىق
ھەرىكىتىمىزنى يۇقىرىدا تەكىتلەپ ئۆتكىنىمىزدەك تەخمىنەن
ئالغاندا ئۈچ باسقۇچ بويىچە قانات يايدۇرۇشقا مەجبۇرمىز.
يەنى، نەچچە مىڭلىغان ئۇرۇش ئايروپىلانلىرى، تانكىلار،
زەمبىرەكلەر، خىمىيىلىك، بىئولوگىيىلىك، بىئوخىمىيىلىك،
ھەتتا يادرو قوراللىرى بىلەن قوراللانغان، ئون مىليونلۇق
تاجاۋۇزچى ئاھالىسىنىڭ ياردىمىگە، بىر يېرىم مىلياردلىق
خىتايلارنىڭ ئارقا تىرىكىگە ئىگە بىر مىليوندىن ئارتۇق
مۇنتىزىم قوراللىق خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قارشى سەرەڭگە-
پوچاڭزا دورىلىرى، ھاسارات دورىلىرى، بېنزىن-ئىسپىرتلار،
ھەتتا پىچاق-توخماقلار بىلەن قوراللىنىپ جەڭگە ئاتلىنىشقا،
بۇنىڭ بەدىلىگە مۇتلەق تۈردە ئاخىرقى غەلبىنى قولغا
كەلتۈرۈشكە مەجبۇر بولماقتىمىز! بۇنداق بىر ھەرىكەتنىڭ
باشلىنىشى مۇتلەق تۈردە قەتئىي يوشۇرۇن ھەرىكەتلەرنى
ئاساس قىلىدىغان بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكىتىمىز بولۇشى

مۇقەررەر. بىز بۇ مۇشەققەتلىك ۋە شەرەپلىك ھەرىكىتىمىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچىنى دۈشمەن ئەڭ كۈچلۈك، ئەڭ غالجىرلاشقان ۋاقىتتا توغرا كەلتۈرۈپ باشلاشقا مەجبۇر بولۇۋاتقانلىقىمىزنى، بۇ جەرياندا خەلقىمىزمۇ بۇ باسقۇچلۇق مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىگە ئاتلىنىشقا جاسارەت قىلالمايۋاتقان، ئىنتايىن ئاز ساندىكى پىدائىيلىرىمىزغا تايىنىپ ھەرىكەت باشلاشقا مەجبۇر بولۇۋاتقانلىقىمىز ئۈچۈن، بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكىتىمىزنى مۇتلەق يوشۇرۇن شەكىللەردە، ھەتتا يالغۇز-يالغۇزدىن ئېلىپ بېرىشقا مەجبۇرمىز. يەنى خەلقىمىزنى قۇللۇق ئاسارىتىدىن تەلتۈكۈس قۇتقۇزۇپ چىقىشنى ئۆزلىرىنىڭ ۋىجدانى قەرزى دەپ ھېسابلايدىغان ئىقتىدارلىق، جاسارەتلىك پىدائىيلىرىمىز ھېچقانداق تاشقى ياردەمنى تەمە قىلماستىن، خەلقنىڭ ئومۇمىي يۈزلۈك قوزغىلىشىنى كۈتمەستىن ئۆزلىرى پىلان تۈزۈپ، ئۆز ئالدىغا ھەرىكەت قوزغاشقا مەجبۇردۇر.

بۇ خىل ھەرىكەت خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ۋەھشىيانە قارشىلىقىغا ئۇچراپلا قالماي، ئۆزلىرىگە ھەرخىل شەكىللەردىكى تىنچلىق سەپسەتلىرىنى ئەقىدە قىلىۋېلىشقان 'ئۇلۇغ' لىرىمىز ۋە ئۇلارنىڭ 'قۇيرۇق' لىرىمۇ ھەرخىل باھانە-سەۋەبلەر بىلەن سۆزلىرىگە 'ئاساس' ئۇيدۇرۇشۇپ قارشى تۇرۇشىمۇ ئۇچرىشىمىز تەبىئىي. بۇنداق ئەمەلىي ھەرىكەتلەر ئۇلارنىڭ 'تىنچلىق' يولىدا ئېلىپ بارىدىغان 'جانباقار' پائالىيەتلىرىنىڭ كۈرسىنى چۈشۈرۈپ بىر تىيىن قىلىۋېتىدىغانلىقى ئۈچۈن، بۇنداق ھەرىكەتلەرنىڭ مەيدانغا كېلىشى، بولۇپمۇ

ئۇلارنىڭ 'دانا رەھبەرلىكى' دىن تاشقىرىدا روي بېرىشى تەبىئىيىكى، ئۇلارغا ياقمايدۇ. ئۇلار ياقتۇرماستىن بىلەنلا چەكلىنىپ قالماي، ھەر تۈرلۈك ئۇسۇللار بىلەن پۈتلىكاشاڭ تۇغدۇرۇشى مۇقەررەر. ئۇلار "مېنىڭ دېگىنىم بويىچە بولماي، سېنىڭ دېگىنىڭ بويىچە بولىدىغان ئىش بولسا، ئۇنداق مۇستەقىللىقنى تۈزۈتۈپ تاشلايمەن" دەيدىغان قىتغۇر پوزىتسىيە بىلەن ھەتتا دۈشمەننى ئۆزىگە ياردەمچى قىلىپ قارشىلىق قىلىشتىنمۇ يانمايدۇ! چەتئەللەردىكى ئىنقىلابىي تەشكىلاتلار بىز دەسلەپ چىش-تىرنىقى بىلەن قارشى چىقىشمۇ، ۋەزىيەت قارشى چىقىشقا ئىمكانسىز ھالغا كەلگىنىدە گۇيا بۇ تۈردىكى ھەرىكەتلەر دەل ئۇلارنىڭ كۆڭلىدىكىدەك بولۇۋاتقاندەك، ھەتتا ئۇلارنىڭ باشلامچىلىقىدا ۋۇجۇدقا چىقۇۋاتقىنىدەك كۆرۈڭلىشىپ ئوتتۇرىغا چىقىشمۇ مۇمكىن. يەنى، كىشىلەردە "بۇ ئىشلار مۇشۇلارنىڭ رەھبەرلىكىدە، مۇشۇلارنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى بىلەن ۋۇجۇدقا كېلىۋاتقان بولسا كېرەك" دېگەن تۇيغۇ پەيدا قىلىدىغان قىلىقلارنى قىلىشىدۇ. ئۇلار ھەربىر ھەرىكىتىمىزدىن كېيىن دەرھال يىغىنلارنى ئېچىپ شۇ ھەرىكەتتىكى شېھىتىلىرىمىزنى كۆز-كۆز قىلىشىپ، ئوتتۇرىغا چىققان خەلقئارالىق داۋراڭلارنى، شېھىتىلەرنىڭ قېنىنى ئۆزلىرىنىڭ نوپۇزىنى يۈكسەلدۈرىدىغان ۋاسىتە قىلىۋېلىش كويىدا تۇشمۇ-تۇشتىن تېپىرلىشىپ كېتىشى تۇرغان گەپ. ئۇلار ۋەتىنىمىزدىكى يوشۇرۇن شەكىلدە پەيدا قىلىنغان ۋەقەلەرنى چەتئەل ئاگېنتلىقلىرىغا نەق مەيدان پاكىتلىرى بويىچە 'ئۇقتۇرۇش' كويىدا

تەپسىلىي ئادرېسلىرى، نەق ئىسىملىرى ۋە قاتناشقۇچىلىرىنىڭ يېقىنلىرىنى 'پاكت' قىلىپ كۆرسىتىپ ۋە تىنىمىز ئىچىدە ئېغىر تۇتقۇن ۋەزىيىتى يارىتىلىشقا ۋاسىتىلىك سەۋەبچى بولمايدۇ دېيەلمەيمىز. شۇڭا، ئۇنداقلارنىڭ ئالدىمغا چۈشۈپ، ۋەتەن ئىچىدىكى يوشۇرۇن ھەرىكەتلىرىمىزدىن خەۋەردار قىلىشتىن ساقلىنىشىمىز لازىم.

خەلقىمىز بۇ يېرىم ئەسىر مابەينىدە تارىخىي ئەنئەنىلىرىدىن، جەڭگىۋارلىقىدىن، باتۇرلۇقىدىن، دۈشمەنگە بولغان ئۆچمەنلىكىنى ئەمەلىي ھەرىكەتكە ئايلاندۇرۇش ئادىتىدىن ئاساسەن مەھرۇم قالدۇرۇلغان بولسىمۇ، تارىخىي ئەنئەنە ھەرگىزمۇ كىيىم-كېچەك، يېمەك-ئىچمەك، توي-تۆكۈن، نەزىر-چىراغلىرىمىزدىلا ياكى باشقا ھەرخىل مەدەنىي ئۆرنەكلىرىمىز، ئۆرپ-ئادەتلىرىمىزدىلا ساقلىنىپ قالماي، دۈشمەنگە قارشى جەڭ قىلىشتىكى جاسارەتلىرىمىزدىمۇ چوقۇم قايتا ئۆزىنى كۆرسىتىدۇ. بۇنىڭ ئۈچۈن غۇرۇرلۇق، ۋەجدانلىق، جاسارەتلىك تەۋەككۈلچى يىگىتلەرگە، بىلىملىك چۈشەنچە ئىگىلىرىگە، قەھرىمان، باتۇر يېتەكچىلىرىمىزنىڭ خەلقىمىزنى قايتا ئويغىتىشىغا، ئەمەلىي ھەرىكەت ئۈلگىلىرى بىلەن نەمۇنە بولۇشىغا جىددىي ئېھتىياجلىق بولماقتا. بۇ يەردە تەكىتلەنگەن جاسارەت، قەھرىمانلىق قاتارلىقلار بىرخىل 'يۇقۇملۇق' خاراكتېرىدىكى روھىي تۇيغۇ بولۇپ، بىر يېتەكلىگۈچىنىڭ قەھرىمانلىق ئۈلگىسى، تەشۋىقاتىنىڭ كۈچى، چوڭقۇر ئېڭىمىزدىكى زوراۋانلىقتىن ئۆزىنى مۇداپىئەگە

ئېلىش ئۈچۈن كۆرسىتىدىغان قەھرىمانلىق ئىستەكلىرىمىزنىڭ
ئويغىنىشىنى تېزلىتىپ، دۈشمەننىڭ زۇلۇم ئارقىلىق قىستىشى
قاتارىدىكى ئامىللار تۈپەيلىدىن ئوتتۇرىغا چىقىدىغان
جاسارەت، قەھرىمانلىق خاراكتېرلىرى خەلقىمىز ئارىسىغا
تېزدىن كېڭىيەلەيدۇ.

بىر كىشىدىكى جاسارەتلىنىش ئىقتىدارى بەلگىلىك
جەھەتتە ئىچكى ئىقتىدارغا مۇناسىۋەتلىك ھالەت بولۇپ،
ھەرقانداق بىر كىشى خالىغان ۋاقىتتا خالىغان بىر ئىش
ئۈستىدە ئوخشاش جاسارىتىنى كۆرسىتەلشى ناتايىن.
نۇرغۇن كىشىلەر مۇئەييەن بىر ھەرىكەتتە تۇنجى جاسارەتلىك
كىشىنىڭ — 'تۇغما' جاسارەت ئىگىلىرىنىڭ جاسارەت ئۈلگىسى
يارىتىپ بېرىشىگە موھتاجدۇر. شۇ سەۋەبتىن خەلق قەتئىي
تۈردە ئۈلگىگە، يېتەكلىنىشكە، ئىلھاملاندۇرۇشقا موھتاج.
شۇنىڭدەك يەنە نۇرغۇن جاسارەت پەيدا قىلالايدىغان
كىشىلىرىمىزمۇ ئۆز جاسارىتىنى جارى قىلدۇرالىشى ئۈچۈن
بىرقەدەر ئۇيغۇن ئىجتىمائىي مۇھىتقا ئېھتىياجلىق بولىدۇ.
يەنى، ئىقتىدارلىق بىر بولغۇسى قەھرىمانىمىز مۇئەييەن
بىر ھەرىكەت مۇھىتىغا، بەلگىلىك بىر ھەرىكەت دولقۇنىغا
موھتاج. بۇ خىل ھەرىكەت مۇھىتى دېگەندەك مۇۋەپپەقىيەتكە
ئېرىشەلمەي كېلىۋاتقان ھەرىكەت تۈسىنى ئالغان بولۇشىمۇ
ئەھمىيەتلىك ئەمەس. ئەھمىيەتلىك بولغىنى مۇئەييەن بىر
ھەرىكەت مۇھىتىدۇر. يېقىنقى تارىخىمىزدا بىر قىزىمىزنىڭ
ختايغا مەجبۇرى تېڭىلىشى، بىر كىشىمىزنىڭ بەھۇدە

ئۆلتۈرۈلۈشى، دۈشمەننىڭ ناھەق سېلىقلىرى ... قاتارىدىكى ئاددىي پاچىئەلەر مىسلىسىز ئىنقىلابلارنىڭ پارتلىشىغا سەۋەب بولغانلىقىدەك مىساللارنى كۆپلەپ كۆرسىتىپ ئۆتەلەيمىز. شۇ سەۋەبتىن بىرقىسىم كىشىلىرىمىز يېڭى ھەرىكەتكە ئاتلانغىنىدا دەرھال قەھرىمانلىرىمىزنىڭ، يېتەكچىلىرىمىزنىڭ مەيدانغا كەلمەي قېلىشىدىن ئەنسىرەپ كەتمەسلىكى لازىم. بۇ خىل ھەرىكەتلەرنى ئىزچىل پەيدا قىلىپ تۇرىدىغانلا بولىدىكەنمىز، بۇ ھەرىكەتلەردە ئاساسلىق رول ئوينايدىغان، يېتەكچىلىك قىلالايدىغان قوماندان - داھىيلىرىمىز جەزمەن بىر كۈنىسى ئوتتۇرىغا چىقىدۇ. شەرقىي تۈركىستان خەلقى تارىختا ئاتىلا، ئوغۇزخان، بۇغراخان، ... لارنى تۇغالىغان دۇنياۋى ئۇلۇغ خەلقلەرنىڭ بىۋاسىتە ئەۋلادلىرىدۇر. شۇڭا خەلقىمىز ئارىسىدىكى يوشۇرۇن ئىقتىدار ئىگىلىرى چوقۇم بىر كۈنىسى ئوتتۇرىغا چىقىدۇ. بىز بۇنىڭ ئۈچۈن ئەقەبىلى ھەرىكەت مۇھىتى يارىتىپ تۇرالساقلا كۇپايە.

قىسقىسى، ۋەتىنىمىزدە خەلقىمىز ئارىسىدىن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قارشى بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكەت دولقۇنى پەيدا قىلالايدىغان قەھرىمانلىرىمىز چوقۇم بارلىققا كېلىدۇ!

بۇنداق بىر ھەرىكەتنىڭ باشلىنىشى مۇتلەق تۈردە يوشۇرۇن قانات يايدۇرۇلۇشى بىر مۇقەررەلىكتۇر. يەنى مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچلۇق يۇقىرى دولقۇنىنى ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈش ئۈچۈن ئۆزىنى

بېغىشلايدىغان ھەربىر قەھرىمانىمىز، ئۆزىنىڭ جاسارىتىگە قەتئىي ئىشىنىشى بىلەن بىرگە، دۈشمەنگە قارشى ئۈزۈنغا سوزۇلىدىغان كۈرەشكە تەييار بولىشى، خەلققە ئىزچىل تۈردە ئۈلگە بولۇشنى توختاتماسلىقى، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا ئىمكانقەدەر كۆپ زەربە بېرىشكە كاپالەتلىك قىلىشى ئۈچۈن ھەربىر ھەرىكىتىنى پۇختا پىلانلاپ، ھە-دېگەندىلا پاش بولۇپ قېلىشتىن قەتئىي ساقلىنىشى شەرت. بۇنىڭ ئۈچۈن ھەربىر ھەرىكىتىدە باشتىن-ئاخىرى مەخپىيەتلىككە ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىدىغان ئادەتنى يېتىلدۈرۈشكە زور كۈچ چىقىرىشى لازىم. بىخەستەلىك قىلىپ بەھۈدە قۇربان بولۇش - بەلگىلىك بىر دەۋردە ۋە بەلگىلىك بىر دائىرىدە كىشىلىرىمىزنى ئۈمىدسىزلىككە پاتۇرۇپ قويۇش، ھەرىكىتىمىزنىڭ تېز سۈرئەتتە كېڭىيىپ كېتەلمەسلىكىگە سەۋەب بولۇپ قېلىشىدىن ساقلىنىشى لازىم.

مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچىنى يۇقىرى دولقۇنغا ئېرىشتۈرەلەيدىغان پىدائىيلىرىمىزنىڭ خەلقىمىز ئىچىدە ئىنتايىن ئاز قىسمىنى تەشكىل قىلىدىغانلىقىنى ھەرگىز ئۈنۈتماسلىق لازىم. بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكىتىمىزنى ھەرىكەت ھالىتىگە كەلتۈرگۈچى ھەربىر قەھرىمانىمىز، ئۆزىنىڭ خەلقىمىز ئىچىدە مىڭدا بىر، ھەتتا ئون مىڭدا بىر نىسبەتنى تەشكىل قىلىدىغانلىقىنى، ئۆزلىرىنىڭ ئېلىپ بېرىۋاتقان بۇ شەرەپلىك ھەرىكىتىنىڭ مىڭ كىشىمىز ئۈچۈن، ھەتتا ئون مىڭ كىشىمىز ئۈچۈن ۋاكالەتنى ئېلىپ بېرىۋاتقان

بىر ھەرىكەت ئىكەنلىكىنى ھەرگىز ئۈنۈمەسلىقى لازىم. شۇ سەۋەبتىن ئۆزىنىڭ بەھۇدە قۇربان بولۇپ كېتىشىنىڭ ئون مىڭ كىشىمىزنىڭ بەھۇدە قۇربان بولۇپ كېتىشى، ئۆزىنىڭ بەكلا ئەرزان قۇربان بولۇپ كېتىشىنىڭ خەلقىمىزدىن ئون مىڭ كىشىمىزنىڭ بەھۇدە ئۆلتۈرۈلۈشى دەپ تونۇشى شەرت. يەنى، مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكىتىگە باشلامچى بولۇۋاتقان قەھرىمانىمىز ئۆزىنىڭ ئون مىڭ كىشىنىڭ ۋەزىپىسىنى ئۈستىگە ئېلىۋاتقان شەرەپلىك بىر ئىنسان ئىكەنلىكىنى، خەلقى، ۋەتىنى ئۈچۈن ئىنتايىن مۇھىم ۋە ئىنتايىن قىممەتلىك بىر ئىنسان ئىكەنلىكىنى تونۇپ يېتىشى، شۇنىڭ ئۈچۈن بۇ باسقۇچلۇق ھەرىكەتلەرنىڭ مۇتلەق مەخپى قانات يايدۇرۇلدىغان ھەرىكەت ئىكەنلىكىنى تونۇپ يېتىشى شەرت.

بۇنداق بىر شەرەپلىك ئورۇندا تۇرۇۋاتقان مەخپى ۋەزىپە ئادا قىلغۇچى قەھرىمانىمىز، ئۇزۇن مۇددەتلىك ھەرىكەت قىلىشى ئۈچۈن يوشۇرۇن ھەرىكەت قەدەم-باسقۇچلىرىنى پۇختا كۆزدىن كۆچۈرۈپ، قايتا-قايتا كۆڭلىدە سىناق قىلىپ ئاندىن ھەرىكەتكە ئاتلىنىشى، قىلماقچى بولۇۋاتقان ھەرىكىتىنى كۆزدىن كەچۈرگىنىدە ئۆزىنى بىر خىتاي ساقچىسى ئورنىغا قويۇپ تۇرۇپ تەكشۈرۈپ كۆرۈشى، قىلىدىغان ئىشىدا خىتاي ساقچىلىرىنىڭ سېزىپ قېلىش ئېھتىمالى بولىدىغان قانداق يوقۇق، قانداق يىپ ئۇچى قالدۇرۇش ئېھتىمالى بولىدىغانلىقلىرىنى ئەستايىدىل تەكشۈرۈپ چىقىشىنى ئۆزىگە

ئادەت قىلىۋېلىشى شەرت.

بىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچلۇق مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ بىردىن بىر خاراكتېرى - بارلىق قارشىلىق كۆرسىتىش پائالىيەتلىرىمىزنى مۇتلەق يوشۇرۇن قانات يайдۇرۇش پىرىنسىپلىرى ئاساسىدا پىلانلىنىپ ئىشقا ئاشۇرۇلىدىغانلىقىدۇر. ھالبۇكى، بىزنىڭ يوشۇرۇن قانات يایدۇرۇشقا دائىر مەيلى ئومۇمىي پىرىنسىپ جەھەتتىن بولسۇن ياكى ۋەتىنىمىزگە خاس ئۆزگىچە ئۇسۇللىرى جەھەتتىن بولسۇن، رەسمىيلەشكەن بىرەر ھەرىكەت پروگراممىمىز يوق. بۇ مەسىلە، خەلقىمىزنىڭ، بولۇپمۇ بۇ ھەقتە پائالىيەت قىلىشنى پىلانلاۋاتقان پىدائىيلىرىمىزنىڭ ھەر ۋاقىت تەتقىق قىلىپ ئىزدىنىشىگە توغرا كېلىۋاتقان مۇھىم ۋەزىپىلەرنىڭ بىرى بولۇپ ئالدىمىزدا تۇرماقتا.

بىز بۇ ماتېرىيالنىڭ ئالدىنقى بۆلۈملىرىدە بۇ ھەقتىكى پائالىيەتلىرىمىزگە مۇناسىۋەتلىك مەخپىيەتلىك مەسىلىلىرى ئۈستىدە دىققەت قىلىشىمىز كېرەكلىكىنى ئالاھىدە تەكىتلەپ ئۆتكەن ئىدۇق. بىز بۇ يەردە يەنە شۇنى تەكىتلەيمىزكى، تىنچلىق تەلپى بويىچە پائالىيەت قىلىشنى ئارزۇ قىلغىنىمىزدا دۈشمەنلىشىۋاتقان ئىككى تەرەپ ئۈچۈن سۈلھى بىلەن ئىش قىلىشنى تىنچلىق ھەرىكەت پىرىنسىپلىرى تەقەززا قىلىدۇ. پەۋقۇلئاددە ئاجىز تۇرۇۋاتقان تەرەپ ئۈچۈن سۈلھى يولىغا مېڭىش، مۇقەررەر تۈردە تەسلىمچىلىككە ئېلىپ كېلىدۇ. تەسلىمچىلىك دېمەك، يالغۇز قورال

تاشلاش بىلەنلا چەكلىنىپ قالماستىن، دۈشمەن تەرەپ تەلەپ قىلىۋاتقان ھەرقانداق مەخپىيەتلىكلەرنى قالدۇرماي تاپشۇرۇش دېگەنلىك بولىدۇ. يەنى، تەسلىمچىلىك — مەخپىيەتلىكنى تۈپتىن ئىنكار قىلىدۇ. بىز يېرىم ئەسىردىن بۇيان تىنچ ھەرىكەتلەر دەپ ئاتىۋالغان ئەنە شۇ خىل ۋاسىتىلىك تەسلىمچىلىك يولىغا كىرىپ قالغىنىمىز ئۈچۈن، دۈشمىنىمىزدىن يوشۇرۇن تۇتۇش ئادىتىنى ئاساسەن يوقاتقان ھالدا تۇرماقتىمىز. تېخىمۇ قىزىق يېرى، خەلقىمىزگە ۋەزىپە قىلىپ تاپشۇرۇلۇشقا تېگىشلىك نۇرغۇن جىددىي ۋەزىپىلەر دۈشمەندىن ئەمەس، خەلقىمىزدىن يوشۇرۇن تۇتۇلۇش، خەلقىگە بىلدۈرۈشتىن ئالاھىدە قورقۇپ، دۈشمىنىنىڭ بىلىپ قېلىشىدىن ئانچە بەك ئەنسىرەپ كەتمەسلىكتەك غەلتىلىكلەرمۇ ئاساسى پائالىيەت شەكلى بولۇپ كەلمەكتە. شۇڭا، مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچىدا مەخپىيەتلىك پىرىنسىپلىرىغا ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىدىغان ئادەتلەرنى يېتىلدۈرۈشكە مەجبۇرمىز. بۈگۈنكىدەك مەخپىيەتلىكنى بىلمەس ھالدا تۇرۇۋاتقىنىمىزدا، ئۆزىمىزنى قەتئىي مەجبۇرلىغان ئاساستا، قىلىدىغان ئىشىمىزنىڭ پىلاننى باشقىلار تۇرماق، ھەتتا "ئۆزىمىزگىمۇ پىچىرلاپ قويماسلىق" پىرىنسىپىدا قەتئىي چىڭ تۇرۇشىمىز شەرت. قىلىدىغان ھەرىكىتىمىز، ھەرىكىتىمىزدىكى كالاڭپايلىقىمىزدىن پاش بولۇپ قالسا قالسۇنكى، ھەرگىزمۇ مەخپىيەتلىكنى پاش قىلىپ قويدىغان يىپ ئۇچى قالدۇرۇشتىن پاش بولۇپ قالماسلىققا كاپالەتلىك قىلىشىمىز شەرت. بىز ھەرقانداق بىر

ھەرىكەتنى پىلانلىغىنىمىزدا، ھەتتا بۇ ھەرىكەتنى ئىنتايىن مۇۋەپپەقىيەت بىلەن تاماملاپ، ئاجايىپ زور نەتىجىلەرگە ئېرىشىپ، خەلقىمىز ئاغزىدا مەڭگۈ داستان بولالىغۇدەك ھەرىكەتلەرنى پەيدا قىلغان ۋاقىتلىرىمىزدىمۇ، باشقىلارنىڭ ماختاشلىرى، بۇ نەتىجىمىزنى باشقا بىر كىشىگە مەنسۇپ قىلىپ ماختاشلىرى ئالدىدا چىشمىزنى چىڭ چىشلەپ "غەڭ" قىلماسلىققا ئۆزىمىزنى ئادەتلەندۈرۈشىمىز لازىم. ھەرگىزمۇ ماختانچاقلىق قىلىپ ياكى "تېخىمۇ پۇختا پىلانلىۋېلىش" ئۈچۈن دەپ بولسىمۇ: "قەدىناس دوستۇم، مەن مۇنداق بىر ئىشنى پىلانلاۋاتىمەن، سېنىڭچە ..." ياكى "ئاغىنىلەر، سىلەر ماختاۋاتقان شۇ ۋەقەنى مەن پەيدا قىلغاندىم" دېگەندەك ۋەسۋەسىلەرگە ھەرگىز كىرىپ قالماستىن شەرت. دەرۋەقە، ئادەم تۇرماق، "بىرەر ئوغلاقمۇ ماختىنىشنى ياخشى كۆرىدىغان" بىر يەردە، ئادەم بالىسىنىڭمۇ تۆھپىلىرى ئۈچۈن ھەقىقەتەنمۇ ماختىنىشقا، مۇكاپاتلىنىش، تەقدىرلىنىشكە ھەقىقىي بار. بۇ ھەقتە پەقەت ئۆزىڭلا تېگىشلىك بولغان بۇ ھەقنىڭ باشقىلارغا تەۋە بولۇپ قېلىۋاتقانلىقىغا چىداشلىق بەرمەك ھەقىقەتەنمۇ تەس. بولۇپمۇ ئوتتۇرىلىقتا بىر قىسىم قۇتراتقۇلۇق قىلىدىغانلار بولغىنىدا بۇنىڭغا چىدىماق تېخىمۇ قىيىن. ئەمما، سىز ئون مىڭلىغان ئادىمىمىزنىڭ ھاياتىنى ئۆزىڭىزگە مۇجەسسەم قىلغان بىرسى ئىكەنلىكىڭىزنى ھەرگىز ئۇنتۇپ قالماڭ! سىزنى ئاغىنىلىرىڭىز ئارىسىدىكى بىردە-يېرىم غۇرۇرى يوقلارلا ئەمەس، ھەتتا ئۆزلىرىنى رەسمىي ۋە تەنپەرۋەر ئىنقىلابچى دەپ ئېلان قىلىپ يۈرگەن كىشىلەرمۇ ئاڭسىزلىق

بىلەن ۋاستىلىك سېتىۋېتىشى مۇمكىن. بۇنداق 'ئاق كۆڭۈل ئىنقىلابچىلار' نىڭ دوستلىرىڭىز ئارىسىدا تېپىلمايدىغانلىقىغا كىم كاپالەتلىك قىلالايدۇ؟ "بۇ تەشكىلات قۇرۇق داۋراڭلار بىلەن بولۇپ كېتىپ ھېچقانداق ئىش قىلمىدى. قاراڭلار، پالانى تەشكىلات جىم يۈرگەندەك قىلغىنى بىلەن مۇنۇ- مۇنۇ ئىشلارنى يوشۇرۇن ئەمەلگە ئاشۇرالىدى" دېگەندەك غەيۋەتچىلەرنىڭ دامغا چۈشۈپ، "پالانى ۋەقەنى، پوكۇنى ئىشلارنى تەشكىلاتىمىزنىڭ پالانى يەردىكى پۇستانچى كىشىلىرىمىز يوشۇرۇن ئىشقا ئاشۇردى" دەپ ماختىنىپ بىرمۇنچە كىشىلىرىمىزنىڭ بەھۇدە تۇتۇلۇپ كېتىشىگە سەۋەب بولغان يېقىنقى يىللاردىكى ئاچچىق ساۋاقلارنى ھەرگىز ئۇنتۇماسلىقىمىز كېرەك.

شۇنىڭ ئۈچۈن، بىرىنچى باسقۇچلۇق مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكەت دولقۇنى پەيدا قىلىشقا ئۆزىنى بېغىشلايدىغان قەھرىمانىمىز "مەخپىيەتلىك - غەلبە؛ مەخپىيەتلىك - تۆھپە؛ مەخپىيەتلىك - ھايات؛ ھاياتنىڭ ئۆزى تېخىمۇ كۆپ دۈشمەنگە زەربە بېرىش!" دېگەن شوئارنى ئۆزىگە قىبلىنامە قىلىۋېلىشى شەرت. بۇنىڭ ئۈچۈن مەخپىيەتلىك بىلىملىرى، مەخپىيەتلىك مەشىقلىرى، يوشۇرۇن ھەرىكەت شەكىللىرى، يوشۇرۇن تەشكىلات پىرىنسىپ-قائىدىلىرى، يوشۇرۇن ھەرىكەت تېخنىكىلىرى، يوشۇرۇن ھەرىكەت تۇرمۇش ئادىتى، ... قاتارلىقلار ھەربىر يوشۇرۇن ھەرىكەت قىلغۇچى قەھرىمانلىرىمىزنىڭ بىر كۈنمۇ بوشاشماي يوشۇرۇن

ئىزدىنىپ مەشىق قىلىدىغان ئادىتىگە ئايلىنىشى شەرت!
مەخپىيەتلىك مەسىلىسىدە يەنە بىر بىخەستەلىكىمىز
شۇكى، نۇرغۇن كىشىلىرىمىز ھەددىدىن ئارتۇق ھاياجان
ۋە ئىشىنىپ كېتىش نەتىجىسىدە قوينىدىكى ئايالغا
ياكى سۆيگىنىگە تەسلىم بولىدۇ. ئەر-خوتۇن سۆيگۈسى
ھەرقانچە ساداقەت ئىپادىلىگەندەك قىلىسىمۇ، ئاساسەن
جىنسى تەلەپ ئېھتىياج باسقۇچىدىن يۇقىرى ئۆرلەپ
كېتەلمەيۋاتقان خەلقىمىزگە نىسبەتەن، بۇ تۈردىكى
تۆۋەن ئېھتىياج باسقۇچىدىكى كىشىلىرىمىزدە ئېھتىياج
قاندۇرۇلۇشنىڭ ھەر دائىم بىخەتەر بولماي قېلىشىدىن
ئەنسىرەشتەك شەخسىيەتچىلىك ئۈستۈنلۈكتە تۇرىدىغانلىقى
ئۈچۈن، سۆيگۈنىنىڭ مۇتلەق ئۆزىگىلا تەۋە بولالماي
قېلىشىدىن ئەنسىرەپ ياكى قىزغىنىپ، يولدىشىنىڭ بارلىق
پائالىيەتلىرىنى ئۆز تىزگىنى ئاستىدا تۇرۇشنى ئارزۇ قىلىپ
تۇرىدۇ. شۇنداق ئىكەن، بىر تەرەپ مىللىي مۇستەقىللىق
يوشۇرۇن ھەرىكىتى بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقىنىدا، ئۆز سۆيگۈنى
بىلەن بۇ ئىشنى سەمىمىيەتلىك بىلەن بىرلىكتە پىلانلاپ
قىلىشىمىغانلا بولىدىكەن، قارشى تەرەپتىن بۇ ئىشنى مەڭگۈ
يوشۇرۇن تۇتىشى شەرت. ئۇنداق قىلمىغىنىدا، يولدىشى
ياكى سۆيگۈنىنىڭ ئۇنىڭغا ھەددىدىن ئارتۇق كۆيۈنۈش
ھېسسىياتى ئۇنى بۇ 'خەتەرلىك ئىش' تىن تارتىپ
چىقىرىپ ئۆزى بىلەن تىنچ، ھۇزۇر ئىچىدە ياشىشى ئۈچۈن
ئۆزى ياكى بىرەر 'ئابرويلىق، گېپى ئۆتىدىغان' بىرسىنى

ئارىغا سېلىپ بولسىمۇ بۇ ئىشتىن چىقىرىۋېلىشقا تىرىشىشى مۇقەررەر. بولۇپمۇ بۇنداق ئىشلار بىلەن شۇغۇللانغۇچى تەرەپ ئايال تەرەپ بولۇپ قالغىنىدا ئەھۋال تېخىمۇ خەتەرلىك تۈس ئالىدۇ. مانا شۇنداق ئۆز ئىشىڭىزغا مۇناسىۋەتسىز توسالغۇ ۋە باش ئاغرىقىنىڭ كۆپىيىپ كېتىشى، يوشۇرۇن ھەرىكىتىڭىزنى بىلىدىغانلار سانىنىڭ ئارتىپ كېتىشى ۋاسىتىلىك ھالدا دۈشمەن رازۋېدچىلىرى ئۈچۈن تېپىلماس يىپ ئۇچى بولۇپ بېرىشى مۇمكىن. ئىش پاش بولۇشقا يۈزلەنگىنىدە، چوڭىنى كىچىكلىتىش، ئازىنى يوق قىلىپ كۆرسىتىش ئورنىغا، ئۇ يېقىنىڭىز “تولۇق قوتۇلۇپ كېتىش ئۈچۈن ھېچنېمىنى ئايماي مەسىلە تاپشۇرۇشىڭىز” غا مەجبۇرلايدىغان، ھەتتا ئۆزى بىلگەن ئەھۋاللار بويىچە “سىزگە كۆيۈنۈپ مەسىلە تاپشۇرۇشىڭىزغا ياردەملىشىپ بېرىش” ئەھۋاللىرىمۇ كۆرۈلۈشى مۇمكىن. بۇ ھەقتە خەلقىمىز ئارىسىدا نۇرغۇن رىۋايەتلەر تارقىلىپ يۈرمەكتە. شۇڭا، مەخپىيەتلىك مەسىلىسىدە ھاياجانغا بېرىلىپ كېتىش ياكى بەك ئىشىنىپ كېتىشلەرنىڭ ھەممىسىلا بىۋاسىتە بېشىڭىزغا بالا بولىدۇ.

سىز ساقلاش ئىشى ھەرگىزمۇ قارشى تەرەپكە ئىشەنمەسلىك، قارشى تەرەپنى كەمسىتىش مەقسىتىدە بولۇشى ناتايىن. سىز ساقلاش — مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكەت پىرىنسىپلىرىدىن بىرى. بۇنىڭغا سەل قاراشنى ھەرىكەتكە بۇزغۇنچىلىق، ھەتتا خائىنلىق دەپ تونۇشىمىز شەرت. مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ

بىرىنچى باسقۇچنىڭ مۇۋەپپەقىيىتى ھەقىقەتەنمۇ قاتناشقۇچى پىدائىيلىرىمىزنىڭ سىر ساقلىيالىشىغا باغلىق. خەلقىمىزنىڭ سىر ساقلاش جەھەتتە ئېغىر دەرىجىدە پىسخىكىلىق بۇزۇلۇشقا يۈز تۇتقانلىقىنى، ھېچكىمگە، ھەتتا ئاتا-ئانا، ئاكا-ئۇكىلارغىمۇ راست گەپنى قىلغىلى بولمايدىغان دەرىجىدە بۇلغىنىپ كەتكەنلىكىمىزنى ھەرگىز ئېسىمىزدىن چىقارماسلىقىمىز لازىم.

خۇلاسلىغىنىمىزدا، مەخپىيەتلىك — بىرىنچى باسقۇچلۇق مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ غالبىيەت ئاساسى! بۇ جەھەتتە تەجرىبىسى، بىلىمى بولغان ھەربىر قېرىندىشىمىز ئۆز كىشىلىرىمىزنى قورقۇتۇشقا سەۋەب بولمايدىغان شەكىللەر بىلەن ئەڭ يېڭى مەخپىيەتلىك بىلىم ۋە تەجرىبىلىرىنى تىنماي مەخپى تەشۋىق قىلىشقا تىرىشچانلىق كۆرسىتىشى لازىم.

2.75 يوشۇرۇن ھەرىكەت ئۇسۇللىرى

شەرقىي تۈركىستان مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىنىڭ بىرىنچى باسقۇچى مۇتلەق يوشۇرۇن پائالىيەتلەردىن پايدىلىنىپ، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئارىسىغا ۋەھىمە پەيدا قىلالايدىغان ھەرىكەت شەكىللىرىدىن تەشكىل تاپىدۇ. بۇنىڭ ئۈچۈن مەخپىيەتلىك بىلىملىرى ۋە مەخپىيەتلىككە كاپالەتلىك قىلالايدىغان ھەرىكەت شەكىللىرىگە بەكلا ئېھتىياجىمىز چۈشىدۇ.

بىز يۇقىرىدا بۇنداق يوشۇرۇن ھەرىكەتلەرنىڭ بىرىنچى شەرتى ئېغىزنى چىڭ تۇتۇش ئىكەنلىكىنى ئالاھىدە تەكىتلەپ كۆرسەتكەن ئىدۇق. خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئارىسىغا يوشۇرۇن ۋەھىمە پەيدا قىلىش پىلانىنى تۈزگىنىمىزدە، ھەرىكەت شەكلىنىڭ مەخپىيەتلىكىنى ساقلاش شەرتىگە كاپالەتلىك قىلالايدىغان شەكىللەرنى تاللىۋېلىش بىلەن بىرگە، تۈزگەن ھەرىكەت پىلانىمىزنى باشقىلار تۇرماق، ھەتتا ئۆزىمىزگىمۇ پىچىرلاپ قويماسلىقىمىز شەرت. شۇڭا ھەرقانداق يوشۇرۇن ۋەھىمە پەيدا قىلىش ھەرىكىتىنى باشلىغىنىمىزدا ئىمكانبار يالغۇز ھەرىكەت قىلىشقا، ئىمكانبار ئەرزان، ئاسان تاپقىلى بولىدىغان ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەردىن پايدىلىنىشقا تىرىشچانلىق كۆرسىتىشىمىزگە توغرا كېلىدۇ. ۋەتەن مۇستەقىللىقى ئۈچۈن، خەلق ئازادلىقى ئۈچۈن بىرەر-ئىككى يىل يالغۇز ھەرىكەت قىلىش، ھەتتا ئەگەر ئۆزىگە ياراپ قالسا ۋە باشقىلار بىلەن ھەمكارلىشىشنى بىخەتەر ئەمەس دەپ ئىشەنچ قىلالىغىنىدا، قولىدىن كەلسە تاكى ۋەتەن تولۇق ئازاد بولغان كۈنىگىچە يالغۇز پائالىيەت قىلىشىنىڭمۇ زىيىنى يوق. بۇ يەردە مەلۇم بىر گۇرۇپپىغا قاتنىشىش، بەلگىلىك بىر پارتىيىنىڭ ئەزاسى بولۇش مەقسەت قىلىنماسلىقى، بەلكى دۈشمەننى ۋەتەننىمىز تۇپراقلىرىدىن تېز، تولۇق قوغلاپ چىقىرىش بىردىن-بىر مەقسەت قىلىنىشى لازىم. ئۇ ھالدا مۇشۇ مەقسەت ئۈچۈن نېمە پايدىلىق بولسا شۇنى قىلىشىمىز، قايسى يول ئۈنۈملۈك بولسا شۇ يولنى تۇتقىنىمىز ئەڭ مۇۋاپىق چارە. بۇ جەھەتتە بەزى كىشىلىرىمىزنىڭ جاھىللىق بىلەن چىڭ

تۇرۇۋالغىنىدەك، بۇنداق ھەرىكەتلەر دۇنيا جامائىتىنىڭ ھىمايىسىگە ئېرىشەلمەيدۇ، بۇ تۈردىكى ھەرىكەتلەر بۇنداق ماتېرىيال شەكلىدە تارقىتىلماسلىقى كېرەك، بۇنداق ئۇسۇللار تەشۋىق قىلىنماسلىقى لازىم دەيدىغان سەپسەتلىرىگە قەتئىي قۇلاق سالماسلىقىمىز لازىم. ھەرھالدا، بۇنداق دېگۈچى كىشىلىرىمىز ھەرقايسى ئەللەردىكى مەخپىي ۋەزىپە ئورگانلىرى ياكى يوشۇرۇن ھەرىكەت تەشكىلاتلىرىنىڭ ئۆز شارائىتىغا مۇۋاپىق يوشۇرۇن ھەرىكەت تېخنىكا مەكتەپلىرى، يوشۇرۇن دەرسلىكلىرىنى تۈزۈپ ئادەم يېتىشتۈرۈپ يۈرگەنلىكىدىن خەۋىرى بولمىسا كېرەك؟ ياكى بولمىسا بۇ كىشىلىرىمىز بۇ تۈردىكى پائالىيەتلەرنىڭ مۇتلەق تۈردە قانۇنلۇق ۋە ئاشكارا مەكتەپلەردىلا ئۆگىتىلىشى لازىم بولىدىغان ئىشلار دەپ قارىشىپ، بىزگە ئەنە شۇنداق پائالىيەتلەرنى قىلالايدىغان "سەۋىيىلىك ئوقۇغۇچى يېتىشتۈرۈپ بېرەلەيدىغان ئالىي بىلىم يۇرتلىرى" نى ئېچىپ بېرىشلىرىنى ساقلاپ تۇرۇشقا ئۈندىمەيدىغاندۇ؟

بىز ئۇنداق مەنتىقىسىز تىنچلىقچىلىرىمىزغا پەرۋا قىلمايلى. بىز خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا تەھدىت پەيدا قىلالايدىغان ھەرقانداق بىر ھەرىكەت پىلاننى تۈزۈپ يوشۇرۇن تۇتقىنىمىزدىن كېيىن، بۇنداق يوشۇرۇن ھەرىكەتلەر ئۈچۈن بىر قاتار يوشۇرۇن قائىدىلەرنى تۈزۈپ چىقىشىمىز زۆرۈر بولىدۇ. يەنى سىرتقى كۆرۈنۈشىمىزنى يوشۇرۇش، ھەربىر يوشۇرۇن ھەرىكىتىمىزنىڭ بىرىنچى ئورۇندىكى كاپالىتى. شۇ

سەۋەبتىن ۋەھىمە ھەرىكىتىنى ئادەم كۆرمەيدىغان يەرلەردە،
تېز قېچىشقا بولىدىغان، تېز يوشۇرۇنۇشقا بولىدىغان، تېز
قۇتۇلۇپ كېتىشكە بولىدىغان يەرلەردە ئېلىپ بېرىش كېرەك.
شۇنداقتىمۇ كىيىم-كېچەك، يۈز نىقابلىرىغا ئالاھىدە دىققەت
قىلىشىمىز كېرەك. بۇنداق نىقاب ماتېرىياللىرىنىڭ ئاممىباب
نەرسىلەردىن بولىشىغا دىققەت قىلىشىمىز، مەخسۇس
قىياپەتلەردىن ساقلىنىشىمىز شەرت. بۇ جەھەتتە تەجرىبىمىز
ياكى شارائىتىمىز يېتەرسىز ۋاقىتلاردا ھەرىكەت قىلىشقا
مەجبۇر قالغىنىمىزدا قاراڭغۇ كېچىلەرنى، تونۇمايدىغان
باشقا مەھەللىلەرنى، ھەتتا پەۋقۇلئاددە ئادەم كۆپ
يەرلەرنى تاللىۋېلىشقا، ئىشلىتىدىغان قوراللىرىمىزنى ئۆزى
پارتلايدىغان، ۋاقىت تىزگىنلەشكە بولىدىغان ياكى يىراقتىن
تىزگىنلەشكە بولىدىغان قوراللاردىن بولۇشقا، ۋەياكى پەقەتلا
ئادەم كۆرمەيدىغان يەرلەردىكى ئاجىز دۈشمەن نۇقتىلىرى،
مال-مۈلۈكلىرىگە تەھدىت سالىدىغان ھەرىكەتلەرنى تاللاشقا
تىرىشىشىمىز لازىم. بۇ ھەقتە كونكرېت ئەھۋالغا قاراپ
دۈشمەن رازۋېدچىلىرى پاش قىلالمايدىغان ھەرىكەت
تۈرلىرىنى تاللىۋېلىشقا ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىشىمىز كېرەك.

يوشۇرۇن پائالىيەتلەرنىڭ ھەر قاندىقىدا ئىز قالدۇرۇپ
قويۇش، يوشۇرۇن ھەرىكەتلەرنىڭ ئەڭ چوڭ دۈشمەنلىرىدىن
بىرىدۇر. مەسىلەن ئاياق-بارماق ئىزلىرى، تۈكۈرۈك، شۆلگەي،
يېمەكلىك-مېۋە قالدۇقلىرى، تاماكا قالدۇقى، قان-تەر
ئىزلىرى، تەم-پۇراق قالدۇقلىرى، چاچ-ساقال ۋە تىرناقلىرىمىز،

ئۆزىمىزگە مەخسۇس بولغان ئەسۋاب-ئۈسكۈنىلەر، مەخسۇس كىيىم-كېچەك قىياپەتلىرىمىز قاتارىدىكىلەر دۈشمەنگە پاش قىلىش يىپ ئۈچى بولۇپ بېرىشى مۇمكىن. ئاياق توشى، كىيىم-كېچەك توشى، ئاۋاز ئالاھىدىلىكىمىز قاتارلىقلارمۇ مەخپىيەتلىكنىڭ دۈشمىنىدۇر. خۇددى شۇنىڭدەك، يۇقىرىقىدەك ئىزلارنىڭ زەربە يېگەن دۈشمەن تەرەپتىن بىزگە قېلىشىمۇ ئىنتايىن خەتەرلىك. دۈشمەنگە تونۇۋېلىش ياكى ئىز قالدۇرۇش پۇرسىتى بەرمەسلىك ئۈچۈن، زەربە بېرىلىدىغان دۈشمەننى ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە تولۇق، پاك-پاكىز ئۇچۇقتۇرۇشقا تىرىشىشىمىز لازىم. بۇ باسقۇچتا مۇتلەق بىخەتەر ۋە پەۋقۇلئاددە زۆرۈرىيەت يۈزىدىنلا گۆرۈگە ياكى ئىشلىتىشكە ئادەم قاچۇرۇشتىن باشقا، ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە بۇ خىل ھەرىكەتلەردىن ساقلىنىش لازىم. تەبىئىكى، ئەسىر ئېلىش ئىشى مۇتلەق بىخەتەر ئازاد رايون يېقىنلىرىدىلا ئىشقا ئاشۇرۇلىدىغان ئىشلاردۇر. شۇڭا، بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكەتلەردە، ئەسىر ئېلىش دەيدىغان مەسىلە مەۋجۇد ئەمەس.

دۈشمەن جاسۇسلۇق ئورگانلىرىنىڭ يوشۇرۇن ھەرىكەت-لىرىمىزنى پاش قىلىش ئۇسۇللىرى بىلەن رازۇپىدكا تېخنىكىلىرىدىن ھەر دائىم خەۋەردار بولۇپ تۇرۇشقا دىققەت قىلىشىمىز، ئىمكانىيىتى بارلار سەپداشلىرىغا يوشۇرۇن يوللار بىلەن خەۋەر بېرىش، ئۆگىنىش ماتېرىيالى تارقىتىۋېتىش شەكىللىرى بىلەن ھەممە كىشىلەرنى خەۋەردار قىلىپ

تۇرۇشقا تىرىشىش لازىم. دۈشمەن رازۋىتچىلىرىنى يوشۇرۇن كۆزىتىشكە ھەر دائىم دىققەت قىلىش لازىم. دۈشمەننىڭ ئىت-چاشقان، ... دېگەندەك ھايۋانلاردىن، تەكشۈرۈش ئاپپاراتلىرىدىن پايدىلىنىپ دېلو پاش قىلىشتا قانداق ئالاھىدىلىكلەردىن پايدىلىنىدىغانلىقىغا دائىر ماتېرىياللارنىمۇ ھەر ۋاقىت يوشۇرۇن تارقىتىپ، دۈشمەن ئاپشاركىلىرىنىڭ نېمىگە ئاساسەن گۇمانلىق نىشانلارنى مۆلچەرلەپ چىقىرايلىدىغانلىقىنى، ئۇلارنىڭ سەزگۈ ئەزالىرىنى قانداق قىلغاندا ئالداپ ئۆتۈۋېلىشقا بولىدىغانلىقىنى تەتقىق قىلىپ ئىزدىنىش، بىلگەنلىرىمىزنى دەرھال باشقا سەپداشلارغا يوشۇرۇن تارقىتىۋېتىشىمىز لازىم. بۇ جەھەتتە بىۋاسىتە كۆزىتىش بىلەنلا چەكلىنىپ قالماي، فىزىكا، بىئولوگىيە، مېدىتسىنا قاتارىدىكى مۇناسىۋەتلىك بىلىم ئەھلىلىرىمىزنىڭ ئىلمىي ياردىمىنى ۋاسىتىلىك ئېلىش يوللىرىنىمۇ ئىزدىنىپ تۇرۇشىمىز لازىم. بولۇپمۇ قانۇن ساھەلىرىدە ئىشلەيدىغان كىشىلىرىمىز بۇ ھەقتىكى ماتېرىياللار بىلەن يوشۇرۇن تەمىنلەشنى ئۆزلىرىنىڭ مەجبۇرىي ۋەزىپىسى قىلىۋېلىشى لازىم.

پوچپىركا مەسىلىسىمۇ ئىنتايىن جىددىي خەتەر پەيدا قىلىدىغان مەسىلىلەرنىڭ بىرى بولۇپ، ”شەكلىنى ئۆزگەر-تىپ يازدىم، سول قولۇمدا يازدىم، باشقىلارغا يازدۇرۇم، باشقىلارنىڭ پوچپىركىسىنى دوراپ يازدىم،...” دېگەندەك ئاددىي قارىماسلىقىمىز لازىم. سىز قانداقلا يازماڭ،

پوچپر كىشۇناسلار ئالدىدا قىلچە پەرق قىلمايدىغانلىقىنى ئۇنتۇماڭ. ھەتتا ھەر خىل ئۆزگىچە تىنىش بەلگىلىرى ياكى داغ-ئىزلارمۇ مەخسۇس مەلۇمات بېرەلەيدىغان ئالاھىدىلىكلەر بولالىشى مۇمكىن. شۇڭا، زامانىۋى يېزىقچىلىق قوراللىرىدىن پايدىلىنىشقا تىرىشىش لازىم. نەشرىيات ئورۇنلىرىدا قول يازمىسى بولىدىغانلار ياكى ئوقۇغۇچى-ئوقۇتقۇچىلار ئىمكانبار قولدا يازماسلىققا تىرىشىشى لازىم. ھەتتا يېزىلغان ماتېرىيالنىڭ جۈملە تۈزۈلۈشى، باغلىغۇچىلاردىن، قوشۇمچىلاردىن پايدىلىنىش ئالاھىدىلىكلىرىمۇ پاش قىلىش ماتېرىيالى بولۇپ قېلىشى مۇمكىن. قىسقىسى، دۈشمەنگە ساپ تۇتقۇزماسلىق ئۈچۈن دىققەت قىلىشقا تېگىشلىك ھەرقانداق نۇقتىغا سەل قارىماسلىقىمىز لازىم.

مەخپى ۋەھىمە سېلىش پائالىيىتىگە قاتناشقۇچى پىدائىلىرىمىز ئادەتتىكى ۋاقىتلىرىدا دۈشمەن ئارىسىدا بۇرۇن قانداق مەجەزە بولغان بولسا شۇنداق ياشاشقا كاپالەتلىك قىلىش لازىم. ھاياجانلىنىش، بېھۋەدە ئېھتىياتكارلىق، نورمالسىز نىقابلىنىشلاردىن قەتئىي ساقلىنىش كېرەك. ئۆزىنى تەبىئىي تۇتۇش، نورمال مېڭىش-تۇرۇشلىرىنى داۋاملىق ساقلاش، سۆز، ھەرىكەت، چىراي شەكىللىرىنىڭ ئىپادىسى، كۆز ئىپادىلىرى قاتارلىقلاردا غەيرىي ئىپادىلىرىدىن ساقلىنىش، غەيرىي قىلىقلار چىقىرىپ قويۇپ، دۈشمەننىڭ دىققىتىنى جەلپ قىلىۋېلىشتىن ساقلىنىش لازىم. دۈشمەننىڭ سوراق، رازۇبتىكلىرىدا مەڭدەپ كەتمەسلىك، دۈشمەننىڭ تەخمىنى

سوئال سوراڭىڭ ئالدام خالتىسىغا چۈشۈپ، چېكىپ كۆرۈشلىرىنى تۇيۇپ قالغان ئوخشايدۇ دەپ ئويلماسلىق، تەمتىرەپ، ھولۇقۇپ كېتىشتىن ساقلىنىش لازىم. سوئالغا جاۋابلاشقا ئەھمىيەتسىز جاۋاب بېرىشكە، ئىزچىل جاۋابلاشقا، مەنتىقلىق جاۋاب بېرىشكە دىققەت قىلىنىشى، ئوخشىمايدىغان جاۋابلاشقا سەۋەبىدىن دۈشمەنگە يىپ ئۇچى بېرىپ قويۇشتىن ساقلىنىش لازىم.

ئەڭ خەتەرلىك سوئاللار پىسخولوگىيىلىك ھۇجۇملار بولۇپ، ئەركىن سۆزلىشىش، تاكتىكىلىق سوئاللار، ھەددىدىن ئارتۇق سۈنئىي چارچاتقۇزۇش، ئىزچىل ئۇيغۇنسىز قالدۇرۇش، ئىزچىل تەن جازاسى بېرىش، ئاچ، سۇسىز، ھاۋاسىز قالدۇرۇش، ... قاتارىدىكى ۋاسىتىلەر ئارقىلىق ئادەمنى سوراقتا تەييارلاشلاردا، مەخسۇس تەربىيە كۆرگەن پىسخورازۇپچىكلارغا يولۇققاندا ئاڭسىز جاۋابلاردا ئىزچىللىققا ئالاھىدە تىرىشىش لازىم. يالغان ماشىنىسىنىڭ ئەۋزەللىكى ئۇنىڭ قان ھەرىكىتى، يۈرەك سوقۇشى، نەپەس رېتىمى، مېڭە ھاياجىنى قاتارلىقلاردىن ھاسىل بولغان ئېنېرگىيە ئۆزگىرىشىدىكى نورمالسىزلىقلارغا تايىنىپ ئانالىز يۈرگۈزۈشى بولۇپ، بۇنداق ئەھۋاللاردا ئۆزىمىزنى قانچىكى نورمال ھېس قىلىدىغان ھالەتكە كەلتۈرەلسەك شۇنچە ئاسان قۇتۇلۇپ چىقالايمىز. بۇ تۈردىكى مەخسۇس سوئال رازۇپچىكلار كۆپ ھاللاردا دېلو پاش قىلىش ئىشى توسالغۇغا دۇچ كېلىپ قالغىنىدا كۆپ قوللىنىدىغان ئىشلاردۇر. "ئوتنى ئۆرۈپ

بولساق، باشقىلار تەرىپىدىن پاش قىلىنىشتىن ساقلىنىپ قالالايمىز. ئەمما كۆرۈنەرلىك ئىز قالدۇرۇپ قويۇشىمىز بەكلا خەتەرلىك. دەرۋەقە، يېڭى ھەرىكەت باشلىغىنىمىزدا تەجرىبىسىزلىك ۋە يۈرىكىمىزنى توختىتىۋالماي قېلىشىمىز تۈپەيلىدىن، بەكلا كۆپ يىپ ئۇچى ۋە ئىز قالدۇرۇپ قويۇشىمىز مۇمكىن. بۇنىڭدىن ساقلىنىش ئۈچۈن ئىمكانىي ئاز ئادەم بىلەن ئۇچرىشىدىغان ياكى بىۋاسىتە ۋەقە ئۈستىدە تۇرمايدىغان ھەرىكەتلەردىن پايدىلىنىپ ئۆزىمىزنى تەدرىجىي چېنىقتۇرىشىمىزغا بولىدۇ. تەجرىبىلىك بولغىنىمىزدىن كېيىن بۇنداق خەۋپ ئەڭ توۋەن دەرىجىگە چۈشىدۇ. شۇڭا، ئىمكانىي ئاسان ئىز قالمايدىغان ھەرىكەتلەرنى تاللاپ قىلىشقا ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىشىمىز لازىم. مەخپىيەتلىك مەشقىلىرىنى كىنولاردىن، كىتابلاردىن، تېلېۋىزىيە نومۇرلىرىدىن ئۆلگە ئېلىپ مەشىق قىلىشقىمۇ بولىدۇ. كېمىدە بىرەر يىل يالغۇز ھەرىكەت قىلماي تۇرۇپ، يەنى كېمىدە بەش-ئون قېتىم يالغۇز ھەرىكەت قىلماي تۇرۇپ، 'شاگىرت يېتىشتۈرۈش' كە ئالدىراپ كەتمەسلىكىمىز لازىم. يۇقىرىدا توختالغىنىمىزدەك، ئاغزىمىزنى چىڭ تۇتىشىمىز بەكلا مۇھىم بولۇپ، بىرەر ھەرىكەت قىلغاندىن كېيىن بۇ ھەرىكىتىمىزنىڭ ھاياجىنىنى قەتئىي ئېسىمىزدىن چىقىرىپ تاشلىشىمىز، ئۇنتۇپ كېتىش ماھارىتىمىزنى يېتىلدۈرۈشىمىز، ئىمكان بار گۆرىمىزگىچە سىر تۇتۇشقا تىرىشىشىمىز لازىم. چۈنكى بىز بىرىنچى باسقۇچلۇق مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكەت شەجەرلىرىمىزنى مۇستەقىل بولغاندىن كېيىنمۇ تارىخ قىلىپ يازالايمىز.

ئەگشىپ ئۇلارنىڭ تەجرىبىسىمۇ كۈنساين ئارتىپ، ئەڭ زامانىۋى قوراللاردىن ئۈستىلىق بىلەن پايدىلىنىپ، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى ئالاقزادە قىلىپ گاڭگىرىتىۋېتىلەيدىغانلىقىدا شەك يوق.

2.89 بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكەت ئانالىزى

مۇتلەق يوشۇرۇن قانات يايدۇرۇلىدىغان بىرىنچى باسقۇچلۇق مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىز كىچىك-كىچىك بولسىمۇ قەتئىي تۈردە ئېنىق نەتىجىلەرنى يارىتىپ تۇرۇشنى ئالدىنقى شەرت قىلىدۇ. يەنى، بۇ ھەرىكىتىمىز مىللىي ئازادلىق ھەرىكىتىمىزنىڭ مۇقەررەر باسقۇچلىرىدىن بىرى بولغان يوشۇرۇن ھەرىكەت پائالىيىتىگە نىسبەتەن ئىشەنچ تۇرغۇزۇش، يوشۇرۇن ھەرىكەتكە ئىستىخپىلىك قاتناشقۇچىلار سانىنى كۆپەيتىش، ھەربىر پىدائىيىمىزنىڭ يىللىق ئوتتۇرىچە ھەرىكەت پەيدا قىلىش سانىنى ئاشۇرۇش، بۇ جەرياندا دۈشمەن ئارىسىدا ۋەھىمە يارىتىش، ۋەتىنىمىزگە كېلىدىغان يېڭى تاجاۋۇزچى خىتايلارنىڭ ئېقىنىنى ئازايتىشنى ئىشقا ئاشۇرۇش، قېچىش شارائىتى بار ياكى ئۈمىدىسىز تۇرۇۋاتقان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى ئىمكانىيەت بويىچە قاقچۇرۇش قاتارىدىكى تەسىرلەرنى پەيدا قىلالايدىغان ھەرىكەت باسقۇچلىرى ئارقىلىق، ۋەتىنىمىزدىكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ سۈنئىي كۆپىيىشىگە ئەمىلى چەكلىمە پەيدا قىلالايدىغان ھەرىكەتلەرنى مۇتلەق تۈردە ئەمەلىيەتكە ئايلاندۇرۇشىمىزنى ئۆزىنىڭ ئاساسلىق ۋەزىپىسى قىلىدۇ.

ھەرىكەت پەيدا قىلغۇچى پىدائىلىرىمىزنىڭ سانى ۋە تىنىمىز
دائىرىسى ئىچىدە بىرقانچە مىڭ كىشىگە يەتكىنىدىن كېيىن ،
دۈشمەننىڭ ئاجىز نۇقتىلىرىغا زەربە بېرىش ھەرىكەت قېتىم
سانىنى ئاشۇرۇپ ، ھەربىر پىدائىي يىلىغا بىر - ئىككى قېتىم
ۋەقە پەيدا قىلىدىغان ھالەتتىن ، ھەر مەۋسۇمدا ، ھەر ئايدا
بىر ۋەقە پەيدا قىلىشنى ئىشقا ئاشۇرۇشقا تىرىشىش لازىم .
بۇ دېگەنلىك ، يىلىغا نەچچە ئون مىڭ قېتىملىق خىتاي
تاجاۋۇزچىلىرىنى قوغلاش ۋە ھىمىسى پەيدا قىلىش دېمەكتۇر .
بۇ يەنە يىلىغا نەچچە يۈز مىڭ خىتاي تاجاۋۇزچىسىنىڭ
ۋەتىنىگە چېكىنىشىنى ئىشقا ئاشۇرۇش بىلەن ۋەتىنىمىزگە
يېڭىدىن تاجاۋۇز قىلىش نىيىتىگە كەلگەن خىتاي
تاجاۋۇزچىلىرىدىن نەچچە يۈز مىڭنى ئازايتىش دېگەنلىك
بولدۇ!

بىز «مۇستەقىللىقىمىزدىن ئۈمىد بارمۇ؟» دېگەن
كىتابىمىزدا بايان قىلغىنىمىزدەك يالغۇز كىشى بويىچە ،
چىللىك شەكلىدە ، پىرامىدىلىق ئاددىي پروگراممىسى
شەكىللىرىدە يالغۇز كىشىلىك ، ئىككى كىشىلىك ، تۆت
كىشىلىك مۇستەقىل ياكى زەنجىرسىمان ھەرىكەت
گۇرۇپپىلىرىدىن ھەرقايسى مۇھىم شەھەرلىرىمىزدە بىرەر
مىڭ كىشىمىز يوشۇرۇن زەربە بېرىش ھەرىكىتى بىلەن
شۇغۇللىنىۋاتىدۇ دەپ مۆلچەرلەپ باقايلى : ھەربىر پىدائىيىمىز
يىلىغا ئىككى قېتىمدىن ھەرىكەت قىلىپ جەمئىي بەش
خىتاي تاجاۋۇزچىسىغا زەربە بېرەلگىنىدە ، يىلىغا ئەڭ

كېمىدە ئون مىڭ خىتاي تاجاۋۇزچىسى يوقىتىلغان بولىدۇ. ھەبىر زەربە يېگەن خىتاي تاجاۋۇزچىسىنىڭ پاجىئەسىدىن قورقۇپ دۆلىتىگە قاچىدىغان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ سانىنى كېمىدە يىگىرمە كىشى دەپ مۆلچەرلىگىنىمىزدە (توقسەن ئىككىنچى يىلى ئۈرۈمچىدىكى بىر قېتىملىق خىتاي چاغىنى پاجىئەسىدە يۈزمىڭدىن ئارتۇق خىتاي تاجاۋۇزچىسى كەلمەسلىك ئۈچۈن قېچىپ كەتكەن ۋە شۇ يىلى يېڭىدىن كېلىدىغان خىتاي تاجاۋۇزچى كۆچمەنلەر ئېقىنى ئالدىنقى يىللىرىدىكىسىنىڭ ئوندا بىرسىگە چۈشۈپ قالغان!)، ۋەتەنمىز شۇ يىلى ئىككى يۈز مىڭدىن ئارتۇق كونا خىتاي تاجاۋۇزچىسىدىن، ھەمدە يەنە شۇنچىلىك يېڭى خىتاي تاجاۋۇزچىسىدىن قۇتۇلغان بولىدۇ! بۇ ھالەتنى ئۇدا ئون يىللا داۋاملاشتۇرۇپ بەرگىنىمىزدە، مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ پارتىزانلىق ئۇرۇشىنى ئاساس قىلىدىغان ئىككىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكەت دەۋرىگە قەدەم قۇيالىشىمىزدىن دېرەك بېرىدۇ. شۇنىڭدەك، ۋەتەنمىزنىڭ قۇرغاق چۆللۈك بولۇشى، ئارىلىق ئۇزۇن، خىتايلار بىلەن بولغان مۇناسىۋەتلىرىدە بىر-بىرسىگە ئوخشىمايدىغان نۇرغۇن ئەللەر بىلەن بىۋاسىتە چېگرىداش بولۇشتەك ئۆزگىچە ئەۋزەل جۇغراپىيىلىك ئالاھىدىلىكلىرىدىن تولۇق پايدىلانغىنىمىزدا، ئۇزۇنغا قالماي ئۈچىنچى باسقۇچلۇق مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكەت دەۋرىنىمۇ قولغا كەلتۈرەلىشىمىز مۇمكىن بولىدۇ. قېنى قىزىپ تۇرغان، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىدىن تولا دەشەنەم

يەپ نېمە قىلارنى بىلەلمەي يۈرگەن پىدائىلىرىمىزنى ھەر يۈز كىشىمىزدىن بىرسى چىقىدۇ دېگىنىمىزدە، نوپۇسىمىزنى ئون مىليون دەپ ئالغىنىمىزدىمۇ يۈز مىڭ پىدائىي ئوتتۇرىغا چىقىدۇ دېگەن گەپ. بىز بۇ ساننى ئون ھەسسە ئازايتىپ يىلىغا ئون مىڭ پىدائىي ھەرىكەت قىلالايدۇ دېگىنىمىزدىمۇ، يىلىغا ئەللىك - يۈز مىڭ قېتىملىق ۋەھىمە يارىتىش ھەرىكىتىدىن دېرەك بېرىدۇ! يەنى، ھەربىر پىدائىيىمىز يىلىغا ئىككى - ئۈچ قېتىمدىنلا (ھەر يۈز كۈندە بىرەر قېتىمدىن!) ھەرىكەت قىلىپ قويسىلا، ھەر قېتىمدا ئىككى - ئۈچتىن دۈشمەنگە زەربە بېرىپ تۇرسىلا ۋە تىنىمىزدىكى يىلىغا پويىزلارغا پېتىشماي قاچىدىغان بىرەر مىليون دۈشمەننىڭ ئازىيىشىدىن دېرەك بېرىدۇ! ئويلاپ كۆرەيلى، بىزنىڭ بۇ پىدائىلىرىمىزغا ھەر يۈز كۈندە بولسىمۇ بىرەر قېتىم يوشۇرۇن ۋەھىمە يارىتىشقا كېرەكلىك ماتېرىيال ۋە پۇرسەت چىقماسمۇ؟ ئۇلارغا ھەر يۈز كۈندە بىرەر بەخىرامان ۋە ئاجىز دۈشمەن ئۇچرىماسمۇ؟ كېسىپ ئېيتالايمىزكى، ئەگەر پېيىغا چۈشىدىغانلا بولساق، ھەربىر پىدائىيىمىز ئۈچۈن يىلدا نۇرغۇن قېتىملىق ھەرىكەت پۇرسىتى كېلىپ تۇرىدىغانلىقىدا شەك يوق. پەقەت ئىمكانىيەت بولمىغاندا، پۇرسەت كۈتۈپ تۇرۇپ يۈزلەرچە كۈچلۈك دۈشمەن كۈچلىرىگە جان پىدا قىلىپ بولسىمۇ بىراقلا زەربە بېرىشىمۇ ئويلنىشقا بولىدىغان ئۇسۇللاردۇر. ئەنە شۇنداق پىداكارلىق كۆرسىتىدىغانلا بولىدىكەنمىز، يىلىغا يوشۇرۇن ۋەھىمە پەيدا قىلىش ئۈچۈن ئاتلانغان بەش - ئون مىڭ پىدائىيىمىزنىڭ پىداكارلىقى نەتىجىسىدە، بىرىنچى

باسقۇچلۇق مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنى بەش-ئون يىلغا قالمايلا ئىككىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكەتكە ئايلاندۇرۇش شارائىتىنى يارىتالىشىمىز مۇمكىن. قېنى، ۋەتەنپەرۋەر مەن دەپ ئويلايدىغان ھەربىر كىشىمىز بۇ تۈردىكى مۆلچەرنى ئۆزلىرى بىلگەن پاكىتلار بويىچە قايتا بىر ھېسابلاپ كۆرۈشكە بولسىمۇ جاسارەت قىلالامدۇ؟

ئۇنىڭ ئۈستىگە ئەگەر بۇ تۈردىكى يوشۇرۇن ۋەھىمە پەيدا قىلىش ئۈچۈن ئۆزىنى ئاتىيالايدىغان پىدائىيلىرىمىزدىن تۇنجى يىلى بىرەر يۈز ئادەم ھەرىكەت باشلاپ، ھەرقايسى شەھەرلىرىمىزدە تۇنجى يىلى بىرنەچچە مىڭ دۈشمەننى ئەڭ پاجىئەلىك شەكىلدە يوقىتىش ۋەزىيىتىنى يارىتىپ بېرەلەيدىغانلا بولسا، ئىككىنچى يىلدىن باشلاپ بۇ پېشقەدەم پىدائىيلىرىمىز ئەزا كۆپەيتىشكەلا كىرىشىپ قالماي، يېڭى-يېڭى ئۈلگە ئالدىغانلارمۇ ھەسسىلەپ كۆپىيىشى مۇقەررەر. دۈشمەن ئارىسىدا ۋەھىمىلىك يوشۇرۇن پاجىئەلەرنىڭ كۆپىيىشىگە ئەگىشىپ ۋەتىنىگە قاراپ قاچىدىغان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ سانىمۇ تېز سۈرئەتتە ئارتىپ كېتىشى، يېڭىدىن كېلىدىغانلارنىڭمۇ قورقۇپ كېلىشتىن مەڭگۈ ۋاز كېچىشى تەبىئىي. بۇ تۈردىكى پائالىيەتلەرنىڭ ئىزچىل داۋاملاشتۇرۇلۇشى نەتىجىسىدە، بۇنداق ئازىيىش قايتا ئەسلىگە كەلمەيدىغان ئىزچىل ئازىيىش ھادىسىسىگە ئايلنىپ كېتىدۇ.

بەزى كىشىلىرىمىز خەلقىمىزنىڭ قېنىدا ئەزەلدىن بار

بولغان ۋە تەنپەرۋەرلىك ئامىللىرىنى ئىنكار قىلىشىپ،
 ”بىزدىن بۇنىڭدەك خەتەرلىك، جان كېتىدىغان
 ھەرىكەتلەرگە ئۆزىنى بېغىشلايدىغان كىشىلەر چىقمايدۇ“
 دېيىشمەكتە. يەنە بەزىلەر بۇ تۈردىكى پائالىيەتلەرنى ”خەلقنى
 بەھۈدە ئۆلۈمگە تۇتۇپ بېرىدىغان، بەھۈدە ئادەم ئۆلۈشىنى
 كەلتۈرۈپ چىقىرىدىغان خاتا ھەرىكەت“ دەپ قاراشماقتا.
 بىز بۇ كىشىلىرىمىزدىن سوۋاپ باقايلى: يەتتى قىزلىرىم،
 سادىر پالۋانلارنىڭ جان پىدا قىلىپ مىللىي مۇستەقىللىق
 ھەرىكىتىگە ئاتلىنىشى خاتا بولۇپ قالغانىدى؟ تۆمۈر خەلىپە،
 غوجا نىياز ھاجى دەۋرلىرىدىكى خەلق ھەرىكەتلىرىمۇ خاتا
 بولۇپ قالغانىدى؟ ۋە تەن ئۈچۈن جان پىدا قىلىپ جەڭ
 قىلغان ئىككىنچى جۇمھۇرىيەت قۇرغۇچىلىرىمىزنىڭ قوراللىق
 جەڭگە ئاتلىنىش تەشۋىقاتلىرىمۇ خاتا بولۇپ قالغانىدى؟
 روشەنكى، دۈشمەنگە قارشى كەسكىن ھەرىكەت قوزغاشقا
 نارازى بولۇۋاتقانلارنىڭ ھېچقايسىسىدا ۋە تەن دەيدىغان بىر
 ئاشق يوق! تىنچلىق ۋە تەسلىمچىلىك ئەقىدىلىرىگە پىتىپ
 قالغان ئۇنداق كىشىلەر ئارىسىدىن ھەقىقەتەنمۇ ۋە تەن
 ئۈچۈن جان پىدا قىلىدىغان پىدائىيلارنىڭ چىقىشى مۇمكىن
 ئەمەس! ئەمما خەلقىمىزدىن بۇنداق پىدائىيلار قەتئىي
 تېپىلىدۇ. يىراق تارىخنى قويۇپ، تېخى يېقىندىلا بولۇپ
 ئۆتكەن بارسىن ئىنقىلابىنىڭ قەھرىمانلىرى، ئۈرۈمچى چاغان
 ۋە ھىمىسنى پەيدا قىلغۇچى پىدائىيلىرىمىز، غۇلجا نامايىشىنى
 قوزغىغان قەھرىمانلىرىمىز ئەنە شۇنداق پىدائىيلىرىمىزنىڭ
 ئاۋانگارتلىرىدۇر. ئۇلارلا ئەمەس، بەلكى بارلىق خەلقىمىزدە

بۇنداق پىداكارلىقنىڭ يىپ ئۇچلىرى ھازىرمۇ كەڭ ساقلانماقتا. ئالايلۇق، بىزنىڭ خەلقىمىز ئارىسىدا بالىلىرىغا ئەتىۋارلاپ قويغان ئىسىملار ئارىسىدا ”جىم تۇر، ياۋاش، تەسلىمچى، سۈلھى، ئىتائەت، باشئەگ، ...“ دېگەندەك قۇللۇق ۋە قورقۇنچاقلىقنى ئىپادىلەيدىغان بىرمۇ ئىسىمنى تاپالمايمىز. بۇنىڭ دەل ئەكسىچە، ”باتۇر، قەھرىمان، كۈرەش، ئازاد، ئەركىن، دولقۇن، ئۆركەش، ئۆتكۈر، يولۋاس، شىرئەلى، ئارسلان، ...“ دېگەندەك قەھرىمانلىق، مۇستەقىللىق ئارزۇلىرى نامايان قىلىنغان، ھەتتا ئىنتايىن كۆپ قىسىم ئىسىملار پەيغەمبەرلىرىمىزنىڭ، ساھابىلەرنىڭ، باتۇر، قەھرىمانلىرىمىزنىڭ روھىنى ساقلاپ قېلىشنى ئارزۇ قىلىدىغان ئىسىملارنى خەلقىمىز ھەرگىزمۇ ئىسىم تاپالماي دوراپ قويۇۋالغان ئىسىملار ئەمەس! يۈزمىڭلىغان كەلىمىلىك سۆز بايلىقىغا ئىگە خەلقىمىز جان-جىگەر بالىلىرىغا ھەرگىزمۇ چاقچاق ئورنىدا ئىسىم قويغان ئەمەس! بالىلىرىمىزمۇ ئۆزلىرىنىڭ بىر ئۆمۈر ئۆزگەرتىشنى خىيالىغىمۇ كەلتۈرمەي پەخىرلىنىپ ئاتىلىشنى ساقلايدىغان بۇ تۈردىكى ئىسىملىرىمۇ ھەرگىز قويغىلى لەقەم تاپالماي ساقلاپ كېلىۋاتقان ئىسىملار ئەمەس! بۇ خىل جەڭگىۋار، قەھرىمانلىق، مىللىي، دىنى ئەقىدىلىرى، ئارزۇ-غايىلىرىنى بىر ئۆمۈر ھەمرا قىلىشنى، بۇ غايىگە يېتىشنى بىر مىنۇتمۇ ئۇنتۇپ قالماسلىقىنى ئىرىسى شەكىلدە ئەسلەپ كېلىۋاتقانلىقىنىڭ نەتىجىسى بولماي نېمە؟! خەلقىمىز ئازادلىققا، بۇنىڭ ئۈچۈن ھەرىكەتكە ئاتلىنىشقا،

مىللىي مۇستەقىل دۆلىتىنىڭ ئەسلىگە كېلىشىگە قېنىغ
سىڭىپ كەتكەن ھالدا تەشۋالىقنى ھەر مىنۇت نامايەندە
قىلماقتا. بۈگۈنكى خەلقىمىز مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىگە
ئاتلىنىشقا تۆمۈر خەلىپە دەۋرىدىن، بىرىنچى جۇمھۇرىيىتىمىز
ۋە ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىز دەۋرىدىن تېخىمۇ كۆپ تەشنا
ھالدا تۇرماقتا. ئەنە شۇنداق بىر خەلقنى ئۇخلاۋاتىدۇ،
ئويۇشۇپ قالغان، مەنلىكىنى يوقاتقان، كېسەل، قورقۇنچاق،
جاسارىتى يوق، ... دېگەندەك بەتنامىلار بىلەن پەس
كۆرۈش، خەلقىمىزگە قىلىنغان دۈشمەنچە ھاقارەتتۈر.
خەلقىمىز بىر ئەسىردىن بېرى ئويغانماقتا. ئۇلارغا ھەرىكەت
باشلاش پىلانى، ھەرىكەت شەكلى، ھەرىكەت ئۈلگىسى،
ھەرىكەت بۇيرۇقىلا كېرەك! بۈگۈنكى ئېغىر ۋەزىيەتتە،
ئىنتايىن خەتەر ئاستىدا تۇرغىنىغا قارىماي، خاتا پىلانلانغان،
خاتا مۆلچەرلەنگەن، خاتا يېتەكلەنگەن بولۇشىدىن قەتئىي
نەزەر، جېنىنى ئالىقىنىغا ئېلىپ قاتنىشىۋاتقان ئىزچىللىقى
يوق، خەتىرى چوڭ ھەرىكەتلەردە خەلقىمىزنىڭ ئاللىقاچان
ئويغىنىپ بولغانلىقىنى ئوچۇق كۆرۈپ ئالالايمىز!

ئەگەر مۇتلەق يوشۇرۇن ھەرىكەت شەكىللىرى بىلەن
ۋەتەننىمىزدىكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى يىلىغا بىر قانچە
يۈزمىڭدىن ئازايتىش ۋەزىيىتىنى يارىتالىغىنىمىزدا، تەخمىنەن
ئون يىل ئۆتكەندە ۋەتەننىمىزدىكى تاجاۋۇزچى خىتاي
ئاھالىسىنى ئىككى-ئۈچ مىليون ئازايتالىشىمىز مۇمكىن.
يەنى، ۋەتەننىمىزدىكى كىچىك بازار-شەھەرلىرىمىز نىسپى

ئازاد رايون ھالىغا كەلتۈرۈلگەن بولىدۇ. بۇ خىل ~~قوراللىق~~ زىيەت
 - مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ ئىككىنچى باسقۇچى
 ھېسابلانغان نىسپىي ياكى مۇقىم پارتىزانلىق ھەرىكىتى ~~بىر~~ نىكەت
 باسقۇچىغا كىرگەنلىكىدىن دېرەك بېرىدۇ. شۇ كۈنلەرگە
 بارغاندا بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكىت بولغان ~~مۇتلەق~~
 يوشۇرۇن ھەرىكىت باسقۇچى ئاساسلىق ھەرىكىت ~~ئىكەنلىكى~~
 بولۇشتىن تەدرىجىي ھالدا قوشۇمچە ھەرىكىت شەكىلگە
 ئۆتۈپ، قىسمەنلىكتە دۈشمەننىڭ ئەڭ ئاجىز قالغان ~~قوراللىق~~
 تارقاق كۈچلىرىگە ئۈستۈمۈت زەربە بېرىشنى ~~ئاساس~~
 قىلىدىغان شەھەر ئەتراپى پارتىزانلىق ھەرىكىت ~~ئىكەنلىكى~~
 ئاساسلىق ئورۇنغا كۆتۈرۈلىدۇ. پارتىزانلىق ھەرىكىتىمىزنىڭ
 مۇۋەپپەقىيەتلىك داۋام قىلىشىنىڭ مۇقەررەر نەتىجىسى -
 مۇقىم ئازاد رايونلىرى بولغان، مۇنتىزىم مىللىي ئارمىيەمىزنىڭ
 قۇرۇلۇشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدىغان ئۈچىنچى باسقۇچلۇق
 ھەرىكىتىمىز بولىشىدا گەپ يوق.

دېمەك، بىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكىتىمىزنى
 قانات يايدۇرۇشىمىز ئىنتايىن مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە. بىز
 بۇ باسقۇچلۇق مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنى ئۈچ ~~بىر~~ شلۇق
 قانات يايدۇرۇش ئۈچۈن، خەلقىمىز ئارىسىدا ~~خىتاي~~
 تاجاۋۇزچىلىرىنى قوغلاش ئۈچۈن مۇتلەق يوشۇرۇن ھەرىكىتلەر
 بىلەن شۇغۇللىنىش ئىرادىسىنى تىنماي تەشۋىق قىلىشىمىزغا
 توغرا كەلمەكتە. بۇنىڭ ئۈچۈن يوشۇرۇن ھەرىكىتىمىزنىڭ
 ئەھمىيىتى، يوشۇرۇن ھەرىكىت شەكلى، يوشۇرۇن ~~ئىكەنلىكى~~
 ھەرىكىتىمىز بولىشىدا گەپ يوق.

قوراللىرى، يوشۇرۇن ھەرىكەت مەشقىلىرى، يوشۇرۇن زەربە بېرىش نىشانلىرى، يوشۇرۇن ھەرىكەت قىلىدىغان تەشكىلاتلارنى قۇرۇش تەشۋىقاتلىرى قاتارلىقلارنى يوشۇرۇن كىتاب، يوشۇرۇن خەت، يوشۇرۇن لېنتا، يوشۇرۇن يۇمشاق دېتال، س د تەخسىلىرى، يوشۇرۇن ئىنتېرنېت تورلىرى ياكى شەخسى ئىنتېرنېت ساندۇق ئادرېسلىرى – ئېلخەت قاتارىدىكى باشقا ۋاسىتىلەر بىلەن كەڭ كۆلەمدە تارقىتىش بىلەن بىرگە، بىرقىسىم ئەمەلىي ھەرىكەت شەكىللىرى بويىچە خەلققە ئۈلگە تىكلەپ بېرىشكىمۇ ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىلىشى لازىم.

بىزنىڭ يوشۇرۇن تەشۋىقاتىمىز چوقۇم ئەڭ بىخەتەر بولغان ئۇسۇل - چارىلارغا تايىنىش بىلەن بىرگە، تەشۋىقاتلىرىمىز چوقۇم خەلقىمىزنىڭ قولىغا ئەڭ بىخەتەر يوللار بىلەن بىۋاسىتە يېتىدىغان، بىۋاسىتە كۆرەلەيدىغان بولۇشى شەرت. بىز بارلىق خەۋەرلىشىش ۋاسىتىلىرىدىن تولۇق پايدىلىنىپ يېرىم مىليوندىن ئارتۇق مىللىي شەھەر ئاھالىلىرىمىز ئارىسىغا يوشۇرۇن ھەرىكەت تەشۋىقاتىنى يەتكۈزۈشكە كۈچ چىقىرىشىمىز لازىم. بۇنىڭ ئۈچۈن ھەرقايسى پىدائىيلار، يوشۇرۇن ھەرىكەت قوشۇنلىرىمىز ئىزچىل تۈردە يوشۇرۇن تەشۋىقات چارىلىرىنى تەتقىق قىلىپ چىقىشى، ھەر دائىم ئۇسۇل - چارىلارنى يېڭىلاپ، تەدرىجىي مۇكەممەللەشتۈرۈپ بېرىشى كېرەك. يازما بۇيۇملار ئەڭ ياخشىسى كومپيۇتېر ياكى زامانىۋى ماشىنىكىلار بىلەن يېزىلىشى، قەغەز لەرگە قول ئىزى

قالدۇرما سلىققا تىرىشىش ۋە تاكى تارقىتىش نىشانىغا يەتكۈچە ئوچۇق قول بىلەن تۇتما سلىققا تىرىشىش كېرەك. ئۆز ئالدىغا پائالىيەت قىلغۇچىلار ئۆزى بىلگەن ئۇسۇللار، ئۆزىدىكى ماتېرىياللار، قورال-سايمانلارنى باشقا قېرىنداشلىرىغا يوشۇرۇن بەرمەكچى بولغىنىدا بىۋاسىتە بېرىشتىن ئىمكانقەدەر ساقلىنىشى، ئەڭ ياخشىسى ئۆزلىرى بىلىدىغان يەرلەرگە قويۇپ كېتىش قاتارىدىكى بىخەتەر چارىلاردىن پايدىلىنىش كېرەك. بولۇپمۇ شۆھرەت قازىنىش، تارىخ قالدۇرۇش، ئارخىپ قالدۇرۇش، پاكىت ساقلاش دېگەندەك باھانىلەر بىلەن مەخپى ھەرىكەت پىدائىيلىرىمىزنىڭ ھەرقانداق بىر ماتېرىيالنى ساقلاپ قويۇشتىن ئالاھىدە ساقلىنىشىمىز لازىم. بۇنداق ماتېرىياللارنى چەتئەلدىكى مۇھاجىرلىرىمىزغا ئەۋەتىپ بېرىشمۇ ئوخشاشلا خەۋپلىك.

مىللىي شەھەر ئاھالىلىرىمىز ئارىسىدا ئېلىپ بېرىلىدىغان يوشۇرۇن ھەرىكەت تەشۋىقاتى ئەمەلىي ھەرىكەت ئۆلگىلىرىگىمۇ جىددىي ئېھتىياجلىق. شۇڭا ھەربىر پىدائىي، ھەربىر جەڭچى دۈشمەننىڭ ئاجىز نۇقتىلىرىغا ئەڭ يوشۇرۇن، ئەڭ بىخەتەر، ئەڭ ۋەھىملىك، ئەڭ كۈچلۈك زەربە بېرىش ئەمەلىي ھەرىكەتلىرى ئارقىلىق خەلققە ئۈلگە كۆرسىتىشنى ئۆزىنىڭ جىددىي ۋەزىپىسى قىلىۋېلىشى لازىم. خەلق ئەمەلىي زەربە بېرىش ھەرىكەت ئۆلگىلىرىدىن ھاياجانلانسۇن، جاسارەت ئالسۇن، ئۈلگە ئالالايدىغان بولسۇن. بۇ خىل تەشۋىقاتلار مەخپىيەتلىك بىلىملىرىگىمۇ ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىلىشى

شەرت. بۇ خىل ھەرىكەت بىلەن شۇغۇللانغۇچىلار مەڭگۈ پاش بولۇپ قالماسلىق، مەڭگۈ قولغا چۈشۈپ قالماسلىقنى ئۆزلىرىگە پىرىنسىپ قىلىشى، قاتتىق تەلەپچان بولۇشى شەرت. خۇددى شۇنىڭدەك، يوشۇرۇن زەربە بېرىش ھەرىكىتىمىزگە قاتناشقۇچىلار، مۇمكىن بولغىنىچە يالغۇز پائالىيەت قىلغۇچىلار قانچىكى كۆپ بولسا، زەربە يېگەن دۈشمەن قانچىكى كۆپ بولسا، قېتىم سانى قانچىكى كۆپ بولسا، دۈشمەننىڭ قىساس ھەرىكەتلىرىمۇ كۆپىيىپ كېتىدىغانلىقىنى، ئەمما ئۇ بىزنى قورقۇتۇشتىن ئىبارەت رولىنى يوقىتىپ، غەزەپ ۋە قارشىلىقنى تېخىمۇ كۈچەيتىۋېتىدىغانلىقىنى بىلىشىمىز كېرەك. ئەگەر بىز ئازراقلا ھەرىكەت قىلىپ قويۇپ، ئۈزۈنغىچە جىم يېتىۋالساق، ئىنتايىن ئاز ھەرىكەت قىلىپ، ئىزچىللىققا ئەھمىيەت بەرمىسەك، ھەر قېتىملىق ھەرىكىتىمىزنى تۈپتىن ئوخشىمايدىغان ئۇسۇللار بىلەن ئېلىپ بارمىساق، دۈشمەننىڭ قىساس ئېلىش پۇرسىتى شۇنچە كۆپىيىپ كېتىدۇ. بەھۇدە ئۆلتۈرۈلگەن ئادەملىرىمىز خەلقىمىزگە ئۈمىدسىزلىك ئېلىپ كېلىدۇ. شۇڭا، ئىمكانبار كۆپ ھەرىكەت، ئىمكانبار كۆپ زەربە بېرىش ھەرىكىتىگە كاپالەتلىك قىلىشىمىز، دۈشمەننى بىر كۈنمۇ ئارامغا قويماسلىقىمىز، ئىزچىل پاراكەندە ھالىتىدە تۇتۇشقا تىرىشىشىمىز لازىم.

شۇنى ئۇنتۇماسلىقىمىز كېرەككى، بىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىز ھەرگىزمۇ ئۆز خەلقىمىزنىڭ يوقىلىشىنى مەقسەت قىلمايدۇ. شۇڭا دۈشمەننىڭ قىساس

ھەرىكەتلىرى ھەددىدىن ئاشقاندا دۈشمەن ئەڭ زىچ تۇرغان جايلاغا ئۆزىمىزنى قۇربان قىلىش ھېسابىغا بولسىمۇ قايتۇرما قىساس پائالىيەتلىرى بىلەن خەلقىمىزگە جاسارەت بېرىپ، دۈشمەنگە بېسىم ھېس قىلدۇرۇشىمىز لازىم.

بىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكىتىمىز ھەرگىزمۇ دۈشمەننى ئۆلتۈرۈپ تۈگىتىشنى مەقسەت قىلمايدۇ. ئۆزىمىزنى ئۆلۈمگە تۇتۇپ بېرىشنى تېخىمۇ مەقسەت قىلمايمىز. بىز بۇ باسقۇچتا ئەڭ تىپىك، ئەڭ ۋەھىملىك پاجىئەلەرنى پەيدا قىلىپ دۈشمەننى ۋەتىنىمىزگە ئاياق بېسىشتىن قورقىدىغان، يەرلىشىۋالغان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى ۋەتىنىمىزدە بىخۇدۇك تۇرالماي ئۆز دۆلىتىگە قاچىدىغان ۋەزىيەت يارىتىشنى ئۆزىمىزگە مەقسەت قىلىمىز. شۇڭا ھەرىكىتىمىز ئىمكان قەدەر ۋەھىملىك بولۇشى شەرت. بۇنىڭ ئۈچۈن دۈشمەننىڭ ئەڭ سۆيۈملۈك، ئەڭ ئەتىۋارلىق، ئەڭ داڭلىق، ئەڭ بىچارە، ئەڭ ئۇتۇقلۇق تەبىقىلىرىگە تاللاپ زەربە بېرىشكە ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىشىمىز لازىم. خۇددى شۇنىڭدەك، يوشۇرۇن زەربە بېرىش ھەرىكەت تەجرىبىلىرىمىز يېتەرلىك بولمىغان بۈگۈنكى ئەھۋالىمىزدا ھەرگىزمۇ تەنتەكلىككە يول قويماستىن، كۈچىمىز يەتمەيدىغان، قۇتۇلغىلى بولمايدىغان، ئەھمىيىتى بولمايدىغان، ئاسان پاش بولۇپ قېلىشقا سەۋەب بولىدىغان ھەرىكەتلەردىن ئۆزىمىزنى تارتىشقا تىرىشىشىمىز لازىم. ۋەتىنىمىزگە ئاياق باسقان بىر ئاققۇن، بىر خىتاي تىلەمچىسى ۋەتىنىمىزدە بىرەر يىل بىخۇدۇك

جان باقالىدى دېمەك، يۈزلەرچە ئاققۇن، مىڭلارچە خىتاي يېڭى تىلەمچى يۇرتدېشىغا يېزىلغان چاقىرىق قەغىزى بولۇپ قالماقتا. ۋە تىنىمىزدە ئايلىنىپ يۈرگەن ھەربىر ياماقچى، ھەربىر سودىگەر خىتاي يۈزمىڭلارچە يۇرتدېشىغا تەكلىپ قەغىزى ئەۋەتكىنىگە تەڭ بولماقتا. بىز ئۆمۈر بويى ھاياتىنىڭ بىرەر خىل راھىتىنى كۆرمەي ئېتىز-ئېرىق، جاڭگاللاردا ئۆلۈپ تۈگەپ كېتىۋاتقان ئاتا-ئانىلىرىمىز، بوۋاي-مومايلىرىمىزنىڭ، توپا-قىلغارغا مىلىنىپ چوڭ بولۇۋاتقان، نە يەسلى، نە بالىلار باغچىسى، نە ئويۇنچۇق، ... بالىلارغا خاس ھېچقانداق نەرسىدىن بەھرىمەن بولالماي، ئېسىنى بىلەر-بىلمەيلا تېزەك تېرىپ، مال بېقىپ، ئائىلىسىنىڭ بىر پارچە يۈكىنى بالىلىق ۋۇجۇدى بىلەن كۆتۈرۈپ ئۆسۈۋاتقان نارەسىدە بالىلىرىمىزنىڭ، تۇغۇلۇشقا تەييار بولۇپ قالغان ئانا قورسىقىدىكى بالىلىرىمىزنى تارتىپ چىقىرىپ بوغۇپ ئۆلتۈرۈۋاتقانلىقىنىڭ، ھامىلىلىرىمىزنىڭ قان ۋە جان قىساسىنى ھەربىر ھەرىكىتىمىزنىڭ ھەرىكەتلەندۈرگۈچى كۈچى قىلىشىمىز لازىم. ئالدىمىزغا چىققان ھەرقانداق بىر خىتاي تاجاۋۇزچىسى، ئۇ مەيلى كىچىك بولسۇن، ياكى قېرى بولسۇن، ئۇلارنىڭ ھەممىسى يا ئۆتمۈشتە بىزگە زۇلۇم سالغان بىر تاجاۋۇزچى ياكى خەلقىمىزنىڭ بىر پەرزەنتىنى ئۆلۈمگە زورلاپ ئۇنىڭ مەنپەئەتى ئۈستىدە ياشاۋاتقان بىر ۋاستىلىك جالات ياكى ئۇنىڭ ئەۋلادىدۇر. بىزنىڭ مىڭلىغان، مىليونلىغان بەھۇدە ئۆلتۈرۈلىۋاتقان نارسىدىلىرىمىز، مېھرىبان ئانىلىرىمىز، سۆيۈملۈك ئاتىلىرىمىز، زىيالىلىرىمىز، تېخنىكىلىرىمىز،

ئىشچى، دېھقان ۋە كاسپىلرىمىز تاجاۋۇزچى خىتايىلار ئالدىدا ئۆلۈم جازاسىغا تارتىلغىدەك نېمە گۇناھ قىلغانىدى؟! ئۇلار ھاكىمىيەت كۈچى، سىياسىي ھەرىكەت كۈچى، قوراللىق كۈچى بىلەن بىۋاسىتە ياكى ۋاسىتىلىك، ئاشكارا ياكى يوشۇرۇن، تاجاۋۇزچىلارنىڭ مەنپەئەتى ئۈچۈن تۈزۈلگەن قانۇن باھانىسى ياكى سىياسىي مەقسەتلەردە ئۆلتۈرۈلسە، ئېغىر جازالارغا تارتىلسا، سۈرگۈن قىلىنسا، قامالسا، ئاچ-يالڭاچ قالدۇرۇلسا، بىلىمسىز، ساۋاتسىز، ئىشىنىز قالدۇرۇلسا گۇناھ بولمايدىكەنۇ، بىز ئۇلارنى ئۆز دۆلىتىگە چېكىندۈرىمىز دېسەك بىزنىڭ ناھەق بولۇپ قالامدىكەن؟ ۋە تىنىمىزنى بېسىپ ياتقان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ھەرقاندىقى دېگۈدەك ئادەم بېشىغا يۈزمىڭلارچە يۈەن قىممىتىدىكى ۋە تىنىمىز مال-مۈلكىنى چاڭگىلىغا كىرگۈزۈۋېلىپ تالان-تاراج قىلسا ئۇلارنىڭ ھەقىلىق بولىدىكەنۇ، خەلقىمىز ئۆز يۇرتىدىكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىدىن بۇ ھەقىلىرىنى تەلەپ قىلسا ”مېڭىنى خاتا ئۆلتۈرسەكمۇ مەيلىكى، بىرسى توردىن چۈشۈپ قالمىسۇن“ دەيدىغان دۇنيا تارىخىدا زادىلا كۆرۈلۈپ باقمىغان ۋە ھىشيانە فاشىستلىق يوللار بىلەن بىزنى يوقىتىشقا ئاتلانسا، بىز ئۇلارغا ۋەھىمە يارىتىمىز دېسەك يەنە بىزنىڭ خاتا بولۇپ قالامدىكەن؟!

شۇنداق ئىكەن، بىزنىڭ ھەرىكىتىمىز، پەيدا قىلىدىغان ھەربىر ۋەھىمىلىك ھەرىكىتىمىز ئۇنلاپ، ھەتتا يۈزلەپ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى ۋە تىنىمىزدىن قېچىپ كېتىشىگە تۈرتكە

بولالايدىغان پاجىئەلەردىن تەشكىل تېپىشى شەرت. ئەگەر بىزنىڭ ئىشقا ئاشۇرىدىغان ھەرىكىتىمىز دۈشمەننىڭ سەلدەك ئېقىن قىلىشىنى توسۇپ قالالمايدىكەن، ۋەتىنىمىزدىكى ۋەھشىي خىتاي تاجاۋۇزچى كەلگۈندىلىرىنى قاقۇرۇش رولىنى ئوينىيالمايدىكەن، پەيدا قىلىۋاتقان ھەرىكىتىمىزنىڭ دېگەندەك ۋەھمىلىك بولمايۋاتقانلىقىنى كۆرسىتىپ بېرىدۇ. شۇڭا بىز ھەر بىر ھەرىكىتىمىزدە دۈشمەنگە ۋەھىمە سېلىشقا ئالاھىدە كۈچ چىقىرىشىمىز شەرت.

بىز ۋەتىنىمىز تەۋەسىدە تېز ئارىدا ھەرىكەت باشلاپ ئەڭ كېمىدە ئۈچ-بەش مىليون خىتاي تاجاۋۇزچىسىنى ۋاستىلىك بولسىمۇ قوغلاپ چىقارماي تۇرۇپ، ھەرگىزمۇ ئىككىنچى باسقۇچلۇق مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىز ئۈچۈن ئاساس تىكلىيەلمەيمىز. بۇنىڭ ئۈچۈن ۋەتەن، خەلقىمىزگە ئۆزىنى بېغىشلىيالايدىغان بىرقانچە مىڭ جاسارەتلىك زامانىۋى پىدائىيلارغا موھتاجىمىز. شۇنىڭغا قەتئىي ئىشىنىشكە بولىدىكى، تارىختا ئوغۇزخان، ئاتىللا، بۇغراخانلارنى، يەتتە قىزلىرىم، نوزۇگۇم، رىزىۋانگۈل، تۆمۈر خەلىپە، غوجا نىياز، غېنى باتۇرلارنى، پەيزىۋات، بارىن، غۇلجا، كوچا قەھرىمانلىرىنى تۇغالىغان خەلقىمىز يەنە ۋەتەن، خەلقى ئۈچۈن بارلىقىنى پىدا قىلالايدىغان نەچچە ئونمىڭ دەۋرىمىز پىدائىيلىرىنى چوقۇم يېتىشتۈرۈپ چىقالايدۇ! بۇ نەچچە مىڭ پىدائىي شەرقىي تۈركىستان مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ مۇقەددىمىسىنى ياڭراتقۇچىلاردىن بولۇپ قالدۇ!

2.9§ مۇستەقىللىق كۈرەش مەنتىقىمىز

كائىنات ۋە ئۇنىڭ ئىنتايىن كىچىك بىر تەركىبى بولغان يەرشارىمۇ نۇرغۇنلىغان تەبىئىي قانۇنىيەتلەر بىلەن ئەڭ مۇكەممەل شەكىلدە يارىتىلغان بولۇپ، ئىنسانلار بۇ يارىتىلىش قانۇنىيەتلىرىگە بوي سۇنۇشى جەريانىدا ھاياتلىقنىڭ ھەرقايسى ساھەلىرى بويىچە بىر قاتار تەبىئىي قانۇنىيەت مەنتىقىلىرىنى تۈزۈپ چىقماقتا. ئەگەر بىز ھەرقانداق بىر ئىشنى تەبىئىي مەنتىقىسى بويىچە ئىشلىمىگىنىمىزدە، تەبىئىي قانۇنىيەتلەرگە قارشى ئىش قىلغان بولۇپ قالغىمىز. ھالبۇكى، ئىنسانلار يەكۈنلەپ چىققان مەنتىقىلەرنىڭ ھاياتى كۈچى تەبىئىي قانۇنىيەتلەرگە ئۇيغۇن بولۇش-بولماسلىقىغا باغلىق. ۋەھالەنكى، ئىنسانلار تۈزۈپ چىققان مەنتىقىلەرنىڭ ھەممىسىلا تەبىئىي قانۇنىيەتلەرگە ھەر ۋاقىت، ھەر يەردە پۈتۈنلەي ئۇيغۇن بولۇپ كېتەلىشى ناتايىن. شۇ سەۋەبتىن ھەر بىر ئىشنىڭ مەنتىقىسى ئۆزىگە خاس دائىرە ۋە زامان ئىچىدىلا ھەقىقىي قىممىتىنى ساقلاپ قالالايدۇ. خۇددى شۇنىڭدەك، ئىجتىمائىي مەسىلىلەرنىڭ مەنتىقىلىرى تېخىمۇ مۇجەمل بولۇپ، ئوخشاش بىر ھادىسە ئۈچۈن ھەرخىل زامان ۋە ماكاندا ئايرىم-ئايرىم مەنتىقىلەر قوللىنىلىدۇ. مەسىلەن، دۇنياغا زومىگەر بىر كۈچنىڭ ھەرىكەت مەنتىقىلىرى ھەرگىزمۇ مۇستەملىكە ئاستىدا تۇرۇۋاتقان خەلقلەرنىڭ مۇستەملىكىدىن قۇتۇلۇش ھەرىكەت مەنتىقىسىگە ئۇيغۇن كەلمەيدۇ. خۇددى شۇنىڭدەك، زومىگەر

مىللەتنىڭ تۈزۈپ بەرگەن ھەرىكەت مەنتىقىلىرىمۇ مۇتلەق تۈردە شۇ زومىگەر مىللەتنىڭ مەنپەئەتىگە ئۇيغۇن كېلىشىنى ئالدىنقى شەرت قىلىدۇ.

بۇنىڭدىن شۇنى كۆرۈۋېلىشقا بولىدىكى، مۇستەملىكە ئاستىدىكى ئېزىلگەن مىللەت ئەزگۈچى، زومىگەر، تاجاۋۇزچى مىللەتنىڭ مەنتىقىسى، پىرىنسىپى، ھەرىكەت پروگراممىسى بويىچە ھەرىكەت قىلىپ ئۆزىنى مەڭگۈ قۇتقۇزالمىدۇ! بىزنىڭ يېرىم ئەسىرلىك تارىخىمىز ئاساسەن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ياكى دۇنيا زومىگەرلىرى تەرىپىدىن تەرغىب قىلىنىۋاتقان تىنچ ھاياتلىق مەنتىقىسى بويىچە پائالىيەت قىلغان دەۋرىمىز ئىدى. دۈشمەن مەنتىقىسى ياكى بىزنى دەپسەندە قىلىشىنى مەقسەت قىلغان ياتلارنىڭ مەنتىقىسى بويىچە پائالىيەت قىلىش - دۈشمەنگە بويسۇنۇشىمىزنى ئالدىنقى شەرت قىلىدۇ. شۇنداق ئىكەن، دۈشمەن مەنتىقىلىرىگە بويسۇنۇش - ۋاستىلىك تەسلىمچىلىك ھەرىكىتىدۇر. شەرقىي تۈركىستانلىقلار يېرىم ئەسىردىن بۇيان دۈشمەنگە تەسلىم بولۇش تەرغىباتى يولىدا ئۆزىنى نابۇت قىلىپ كەلمەكتە.

باشتىن ئاياق تەكرارلاپ كېلىۋاتقان تۈپكى خاتالىقلىرىمىزدىن بىرى شۇكى، بىزنىڭ نۇرغۇنلىغان تەسىرى بار دىنىي، پەننىي، مىللىي، ئىنسانىي ئەقىدىلەرگە ئۆزىنى ئاتىغان كىشىلىرىمىز ئىزچىل تۈردە ھەرخىل شەكىلى ئۆزگەرگەن تىنچلىق، مۇقىملىق، سۈلھى، سۆھبەت، سۆزلىشىش، كېلىشىم تۈزۈش ... دېگەنلەردە چىڭ تۇرۇپ،

قوراللىق كۈرەشلەرگە، كەسكىن تەسىر پەيدا قىلالايدىغان زوراۋانلىق ھەرىكەتلەرگە ئىزچىل نەپرەتلىنىپ كەلدى. مەيلى تارىختىكى سوۋېت ئىتتىپاقى بولسۇن، مەيلى خىتاي گومىنداڭى ياكى خىتاي كوممۇنىستلىرى بولسۇن، شەرقىي تۈركىستان خەلقىنىڭ جىم يېتىشىنى، ھەرقانداق بىر مەسىلىدە ئۇلارنىڭ مەسلىھەتى بويىچە، سىزغان سىزىقىدىن چىقماي ھەرىكەت قىلىشىمىزنى، سۆزلىشىپ مەسىلە ھەل قىلىشىمىزنى، قەتئىي 'جېدەل قىلماسلىق' ىمىزنى، ئىزچىل تۈردە ئۆزلىرى بىلەن تىنچ-ئىتتىپاق بولۇپ، ياۋاش-يۇمشاق بولۇشىمىزنى تەلەپ قىلىپ كەلدى. بىزنىڭ نۇرغۇن كىشىلىرىمىز ئەنە شۇنداق دۈشمىنىڭ ئىرادىسى بويىچە قۇل بولۇشىمىزنى بىردىن-بىر توغرا چىقىش يولىمىز دەپ تەرغىب قىلىپ كەلمەكتە! شەرقىي تۈركىستان خەلقى ئەنە شۇنداق دۈشمەن مەنتىقىسى، تاجاۋۇزچىلارنىڭ مۇددىئاسى ئاساسىدا پائالىيەت قىلىشقا مەجبۇرلانماقتا. ئوچۇقراقى - دۈشمەن مەنتىقىسى بويىچە مەڭگۈ جىم يېتىشىمىزنى تەلەپ قىلىشماقتا:

”شەرقىي تۈركىستان خەلقى خىتاي كوممۇنىستلىرىدىن ھەقىقىي ئاپتونومىيە تەلەپ قىلىش ھەرىكىتىنى تەۋرەنمەي تىنچ يوللار بويىچە، قانۇنىي يوللار بويىچە ئىزچىل تەلەپ قىلىپ تۇرۇشى، دۇنيا جامائەتچىلىكىگە بۇ دەردىمىزنى ئۆقتۈرۈشتا ئىزچىل چىڭ تۇرۇشىمىز، چەتئەلنىڭ ياكى دېموكراتىك خىتايلارنىڭ ياردىمىگە، ھىمايىسىگە، قوللىشىغا

ئېرىشىشىنىڭ بارلىق تىنچ يوللىرىنى قەتئىي ئىزدىنىشىمىز شەرت!

بۇ سۆزلەر بۈگۈنكى مۇھاجىر تەشكىلاتلىرىمىزنىڭ ئورتاق قوبۇل قىلىشقان "مۇستەقىللىقىمىزنى قولغا كەلتۈرۈشىمىزدىكى تۈپكى يولمىز" دېگەن پىرىنسىپلاشتۇرۇلغان شوئارىدۇر! بۇ سۆزلەردە، بۇ قارارلىرىدا ھېچقاچان شەرقىي تۈركىستان خەلقىنىڭ ھاياتلىق پائالىيەت مەنتىقىسى ئىپادىلەنمىگەن. ئەكسىچە، شوئارلاشتۇرۇلغان بۇ تۈردىكى قارار-ۋەزىپىلەردە پۈتۈنلەي خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى مەنتىقىسىگە بوي سۈنۈشنىڭ، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا ئىزچىل قۇل ھالىتىدە قېلىشىمىزنىڭ مەنتىقىسى ئىپادىلەنمەكتە! بۇ - ۋاسىتىلىك خائىنلىق تەشۋىقاتىدۇر. ئەپسۇسكى، نۇرغۇنلىغان خەلقىمىز ئەنە شۇ خىل قۇللۇق مەنتىقىلىرى ئاساسىدا ئوتتۇرىغا قويۇلۇۋاتقان چاقىرىقلىرىدىن ئۈمىدلىنىپ ئۇلارغا ئەگەشمەكتە.

"دۈشمەن ئىرادىسى بويىچە ئىش قىلىش" قايسى مەنتىقىغا ئۇيغۇن؟ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ۋەتىنىمىزگە شۇنچە نۇرغۇن ئەسكەر كەلتۈرۈشى، بىرمۇ ئەسكىرى بولمىغان خەلقىمىزگە قارشى مىڭلىغان ئۇرۇش ئايروپىلانلىرى، مىڭلىغان تانكا-بروۋنىكلار، سانسىزلىغان توپ-زەمبىرەكلەرنى كەلتۈرۈشى قايسى 'تىنچلىق' مەنتىقىسىگە ئۇيغۇن كېلىدۇ؟ خەلقىمىزنىڭ ھەرقانداق بىر نارازىلىق ھەرىكەتلىرىنى باستۇرۇش ئۈچۈن بۇ قوراللىق كۈچلىرىنى تولۇق ئىشقا سېلىشى قايسى مەنتىقىگە توغرا كېلىدۇ؟ بۇلار پەقەت بىرلا مەنتىقىگە

ئۇيغۇن كېلىدۇ — تاجاۋۇزچىلىق مۇددىئاسى ئۈچۈن
ۋەتىنىمىز خەلقىنى يەر يۈزىدىن سۈيۈرۈپ تاشلاش! بۇنداق
بىر تاجاۋۇزچىغا قارشى ”شكايەت قىلىش، يالۋۇرۇش، دەرد
تۆكۈش، ھەمكارلىشىش، سۆزلىشىپ كېلىشىمگە كېلىش“
پروگراممىلىرىنى تۈزۈپ چىقىش قايسى مەنتىقىگە ئۇيغۇن؟
بىزنىڭ بۈگۈنگىچە مىللىي قۇتقۇزۇش پائالىيەتلىرى نامىدا
ھەرىكەت قىلىپ كېلىۋاتقان ھەرخىل سىياسىي، مىللىي،
دىنىي ئەرباب ياكى تەشكىلاتلىرىمىز ئاساسەن ئەنە شۇنداق
مەنتىقىسىزلىك بويىچە، توغرىسى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ
خەلقىمىزگە تېگىۋاتقان مەنتىقىسى بويىچە پائالىيەت قىلىشىپ
خەلقىمىزنى قايىمۇقتۇرۇپ كەلمەكتە.

ئەللىك يىللىق ئىزچىل مەغلۇبىيەت! ئەللىك مىڭ
تاجاۋۇزچى نوپۇسىنىڭ بۈگۈنكى ئون مىليونلۇق ئاپەت
ھالىتىگە كېلىشىگە سۈكۈت قىلىش، ئەللىك مىڭ كىشىلىك
مىللىي قوراللىق كۈچلىرىمىزدىن ئۈن-تۈنسىز ئايرىلىپ
قېلىشىمىز، مىليونلىغان خەلقىمىزنىڭ دۈشمەن قولىدا بەھۇدە
ئۆلۈپ تۈگىشى، ... دۈشمەن مەنتىقىسى بويىچە ھەرىكەت
قىلىۋاتقان ئەربابلىرىمىز شۇنچە چوڭ مەغلۇبىيەتلەرنى
”غەلبىلىك كۈرەش تارىخىمىز“ دېيىشىپ، ”بۇ يوللىرىمىزدا
قەتئىي تەۋرەنمەي ئالغا ئىلگىرىلىشىمىز شەرت!“ دەپ
قارارلار ئېلىشماقتا! بۇ ئەربابلىرىمىز ھەممە ئىزچىل ئېتىراپ
قىلىپ كېلىۋاتقان نەچچە مىليون خەلقىمىزنىڭ تاجاۋۇزچىلار
تەرىپىدىن بەھۇدە ئۆلتۈرۈلۈشىگە قارشى قىساس ئېلىش

ھەرىكىتى بىلەن شۇغۇللىنىش چاقىرىقلىرىنىمۇ مەنتىقسىزلىك دەپ ھۆكۈم قىلىشماقتا!

ئەمدى بۇ خىل خاتا مەنتىقىلەر بويىچە ھەرىكەت قىلىشقا چەك قويۇشىمىزنىڭ ۋاقتى كەلدى. بىزنىڭ بۈگۈن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىدىن قۇتۇلۇشىمىز ئۈچۈن پەقەت بىرلا يولمىز قالدى:

يا مۇستەقىللىق — يا ئۆلۈم!

خەلقىمىز قاچانكى بۇ مەنتىقىگە ئەمەل قىلىپ ھەرىكەت باشلايدىكەن، خەلقىمىز ئاندىن ئۆزىنى قۇتقۇزۇشنىڭ يولىغا كىرگەن بولىدۇ!

2.105 ئۇزۇنغا سوزۇلىدىغان يوشۇرۇن ھەرىكەت

”يا مۇستەقىللىق — يا ئۆلۈم!“ — بۇ شوئارنىڭ شەرقىي تۈركىستان خەلقىنىڭ بوي سۈنۈشىغا تېگىشلىك بىردىن-بىر مەنتىقىسى ئىكەنلىكىنى ھەتتا خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىمۇ ئۇن-تۈنسىز ئېتىراپ قىلىشقا مەجبۇر بولماقتا. شۇ سەۋەبتىن خەلقىمىزنىڭ بۇ خىل بىردىن-بىر توغرا يولىنى تېپىۋېلىشىدىن ئۆلگۈدەك قورقۇشۇپ، ھەرخىل تەذبىرلەرنى قوللىنىپ خەلقىمىزنى كۈرمىڭ خىل شەكىل ئالغان تىنچ پائالىيەت قىلىش، ھەرىكەتلىرىگە قىزىقتۇرۇش يوللىرىنى ئاخشۇرۇپ يۈرۈشمەكتە. خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى، گويا شەرقىي

تۈركىستان مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىنىڭ ئاتالمىش تىنچ يوللار بىلەن قانات يايدۇرۇلۇشىدىن قاتتىق ئەنسىرەشكەن قىياپەتكە كىرىۋېلىپ، بۇ ساھەدىكى تىنچ پائالىيەت قىلغۇچىلارنىڭ پات-پات چىشىغا تېگىپ قويۇش بىلەن، تىنچلىقچىلىرىمىزنى خەلقىمىزنىڭ كەسكىن ھەرىكەتلەرگە قېيىپ كېتىشىدىن ساقلايدىغان ۋاسىتە قىلىشقا ئۇرۇنماقتا. بۇ جەرياندا خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ۋە تىنىمىزنى بارلىق ئامال-چارىلار بىلەن تولۇق تىزگىنلەشكە تىرىشىپلا قالماستىن، بارلىق پۇرسەتلەردىن پايدىلىنىپ تاجاۋۇزچى كۆچمەن ئاھالىسى بىلەن تولدۇرۇۋېلىشقا ئالدىرماقتا. ۋە تىنىمىز خەلقى ھاياتلىق مۇھىتىدىن تولۇق مەھرۇم قالدۇرۇلۇشىنىڭ ئەڭ ئاخىرقى نۇقتىسىغا كېلىپ قالغان مۇشۇنداق جىددىي پەيتتە — يا مەھكۇملۇقتا يوقىلىش، يا قارشىلىق كۆرسىتىپ قۇتۇلۇشتىن بىرنى تاللىۋېلىشقا توغرا كېلىۋاتقان جىددىي بىر پەيتتە — خەلقىمىز ئۆز مەنتىقىسى، شۇنداقلا بارلىق ئېزىلگۈچىلەرنى مۇستەقىللىققا، ھۆرلۈككە ئېرىشتۈرۈپ كېلىۋاتقان مەنتىق بويىچە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قارشى كەسكىن جەڭ قىلىشنىڭ ئەڭ مۇۋاپىق يوللىرىنى تېپىپ چىقىشى زۆرۈر.

خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئۆزىنىڭ نەچچە ئون مىليونلۇق تاجاۋۇزچى 'ئاھالىسى' نى ۋە تىنىمىزگە توشۇپ كېلىشتە ۋە تىنىمىزنى مەڭگۈلۈك خىتاي يۇرتىغا ئايلاندۇرۇۋېلىشنىڭ ئىجتىمائىي ئاساسىنى يارىتىۋېلىشنى تۈپ مەقسەت قىلىشماقتا.

شۇنداق ئىكەن، بىزمۇ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ بۇ تۈردىكى غەربىگە دەلمۇ- دەل تاقابىل تۇرۇش يولىنى تۇتىشىمىز، يەنى دۈشمەننىڭ بۇ غەربىنى ئىشقا ئاشۇرغۇزماسلىق ئۈچۈن تىرىشىشىمىز، ئۇنى چەكلىشىمىز، ھەتتا ئۇلارنى چېكىندۈرۈش ھەرىكىتىگە دەرھال ئاتلىنىشىمىز لازىم بولماقتا.

مىليون كىشىلىك زامانىۋى قوراللىق كۈچلىرىنىڭ ھىمايىسىدە ئېلىپ بېرىلىۋاتقان بۇ خىل 'تىنچ بېسىۋېلىش ھەرىكىتى' گە قارشى قانداق تەدبىر قوللىنىشىمىز كېرەك؟

قوللىمىزدا تۆمۈرنىڭ سۇنۇقىمۇ يوق بۈگۈنكى ئەھۋالىمىزدا، دەسلىپدە دۈشمەننىڭ بىۋاسىتە ئارقا سېپى بولۇۋاتقان، ۋەتىنىمىزنى خىتاي يۇرتى ھالىغا كەلتۈرۈشتە بىردىن- بىر ئامىل بولۇۋاتقان خىتاي تاجاۋۇزچى كۆچمەنلىرىگە چەك قويۇش يولىنى تاللاپ، مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكەت دولقۇنىنى قوزغاشقا مەجبۇرمىز. بىز دۈشمەننىڭ كۆپىيىشىنى ھەقىقىي تۈردە توسۇپلايدىغان ھەرىكەتلەر بىلەن ئىزچىل شۇغۇللىنىش ئارقىلىق ۋەتىنىمىزدىكى تاجاۋۇزچىلار ئاھالىسىنى بۈگۈنكى ساندىن كۆپەيتكۈزمەي تۇتۇپ تۇرۇشقا كاپالەتلىك قىلالىغان دەۋرىمىز، ۋەتىنىمىزدىكى دۈشمەن نوپۇسىنى ئازايتىش يولىغا تاشلانغان بىرىنچى قەدىمىمىز بولۇپ قالىدۇ. يەنى، بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكىتىمىز خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ سۈنئىي كۆپىيىشىنى توسۇش دەۋرى بولۇپ قالىدۇ. ئىككىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكەت دەۋرىگە قەدەم باسقۇچىمىزدا، خىتاي

تاجاۋۇزچىلىرىنى يوشۇرۇن قورقۇتۇش ھەرىكىتىمىز تەدرىجىي شەكىلدە ئۆزگىرىپ، شەھەرلەر ئارىسى ھەرىكەتچان پارتىزانلىق ھەرىكەتلىرىگە قىسمەن شارائىت يارىتىلغان بولىدۇ. بۇ باسقۇچتا، دۈشمەن ئاھالىسىنى ۋە تىنىمىز تۇپراقلىرىدىن قوغلاپ ئازايتىشنى ئاساسىي مەقسەت قىلغان پارتىزانلىق ھەرىكەتلەرنى قانات يايدۇرۇش ئارقىلىق، خىتاي تاجاۋۇزچىلار ئاھالىسىنى قوراللىق قوغدىنىشى بولمىغان ھالدا ئىشقا بېرىپ كېلەلمەيدىغان، سىرتلارغا ئەركىن چىقالمايدىغان ۋە ھىمىلىك ۋەزىيەت يارىتىشنى ئاساسىي مەقسەت قىلىمىز. بۇنداق ھالەت، دائىملىق ھەربىي ھالەت ھۆكۈم سۈرگەن قورقۇنچلۇق ھالەت بولۇپ، مەمۇرىي-ئىقتىسادىي تالان-تاراج ئورنىغا ھەربىي ھاكىمىيەت دەسسىگەن پاراكەندىچىلىك ھەربىي ھالەت دەۋرى باشلانغان بولىدۇ. بۇنداق بىر ئەلدە، تاجاۋۇزچىلار ئاھالىسى ئۇزۇن مەزگىل قېلىش نىيىتىدىن ۋاز كېچىپ، ئازراقلا پۇرسەت تاپالسا دۆلىتىگە قاراپ قاچىدىغان، يېڭىدىن كەلمەكچى بۆلۈۋاتقانلىرىمۇ ئۇزۇن مەزگىل قېلىشنى ئويلىمايدىغان بولىدۇ. بۇ ھالدا دۈشمەن ئاھالىسى ئىزچىل ئازىيىشقا قاراپ يۈزلىنىدۇ. دۈشمەن ئاھالىسىنىڭ ئازىيىشى ۋاستىلىك شەكىلدە ئىشلەپچىقىرىشنى ئاستىلىتىش، ئازايتىش ۋە پالەچ ھالغا كەلتۈرۈشكە ئېلىپ كېلىدۇ. قالغان دۈشمەن ئاھالىسىمۇ تەدرىجىي ھالدا بىخەتەر ۋە مۇھىم دەپ قارالغان شەھەرلىرىمىزگىلا قاپسىلىپ قېلىپ، خەلقىمىزنىڭ شەھەرلەر ئارا پارتىزانلىق ھەرىكىتى بىلەن شۇغۇللىنىشى ئۈچۈن تېخىمۇ ئوڭۇشلۇق شارائىت بارلىققا

كېلىدۇ. بۇنىڭ نەتىجىسىدە، يوشۇرۇن پارتىزان قوشۇنلىرىمىز تەدرىجىي كۆپىيىپ ۋە مۇنتىزىملىشىپ، قىسمەنلىكتە تۇراقسىز ئازاد رايونلىرىمىزنىڭ، مەخسۇس ئازاد رايونلىرىمىزنىڭ ۋە ئاخىرىدا قوشنا ئەللەر بىلەنمۇ چېگرىلىرى ئېچىلغان ۋاقىتلىق ھۆكۈمەت رايونلىرىنىڭ بەرپا قىلىنىشىغىچە كېڭىيىش شارائىتى بارلىققا كېلىدۇ. بۇ دەۋر، مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ ئەڭ ئاخىرقى باسقۇچى بولغان قىسمەن مۇنتىزىم دالا ئۇرۇشلىرىنى قىلالايدىغان مىللىي ئارمىيە دەۋرىگە كىرگەنلىكىمىزدىن دېرەك بېرىدۇ. مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ ئۈچىنچى باسقۇچى - ۋەتىنىمىزدىن خىتاي تاجاۋۇزچى قوراللىق قوشۇنلىرىنى تازىلاش باسقۇچى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ. بىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىز مانا شۇنداق تەخمىنىي ئۈچ باسقۇچ ئاساسىدا ئىستراتېگىيىلىك ۋە تاكتىكىلىق پىلانلار ئاساسىدا پروگراممىلىنىشى، شۇ مەقسەتتە پىلانلىق ھەرىكەت قىلىنىشى لازىم. سۈلھىچىلىق قاراشلىرى بۇنداق سىستېمىلىق ئېنىق لايىھە بويىچە ئىش قىلالمىغىنى ئۈچۈن، مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتى جەھەتتە ئۇلارنىڭ ھەرقانداق بىر ستراتېگىيىسى ياكى تاكتىكىلىرىنىڭ بولۇشى مۇمكىن ئەمەس.

يۇقىرىقىدەك ئۈچ باسقۇچ بويىچە ئېلىپ بېرىلىدىغان مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ ئەڭ مۇھىم باسقۇچى - بىرىنچى باسقۇچ بولۇپ، بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكىتىمىز تېزلىكتە قانات يايدۇرۇلمىغىنىدا، قالغان

باسقۇچلاردىن سۆز ئېچىش مۇمكىن ئەمەس. خۇددى شۇنىڭدەك، ئەگەر بىز بىرىنچى باسقۇچنى تېزلىكتە باشلىۋەتمىگىنىمىزدە، خىتاي تاجاۋۇزچىلار ئاھالىسىنىڭ سۈنئىي كۆپىيىش سۈرئىتى ۋە تىنىمىزدىكى تۆمۈر يول ۋە قاتناش يوللىرىنىڭ تورلاشتۇرۇلىشىغا، نېفىت-تەبىئىي گاز تۇرۇبا يوللىرىنىڭ كۆپىيىشىگە ئەگىشىپ، ۋە تىنىمىزنىڭ خىتاي ئاھالىسى ئاساسىدا سانائەتلىشىشى تېخىمۇ كۈچلۈك ئاساسلارغا ئېرىشىۋالىدۇ. بۇنداق بىر ۋەزىيەتتە، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ سانى پەۋقۇلئاددە ئارتىپ كېتىدۇ-دە، ئۇلارنى قوغلاپ چىقىرىشنىڭ ئەڭ ئاخىرقى پۇرسەتلىرىنىمۇ قولدىن چىقىرىپ قويىمىز. بەزىلەر بۇنداق بىر ۋەزىيەتنى ئىنتايىن ئوڭۇشلۇق ۋەزىيەت دەپ قاراشماقتا: ”ۋە تىنىمىزنىڭ زامانىۋىلاشتۇرۇلۇشى ئەڭ يۇقىرى باسقۇچلارغا كىرگىنىدە، خەلقىمىزنىڭ كۆزى ئېچىلىپ، سەۋىيىسى ئارتىپ، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى قوغلاپ چىقىرىش ئىجتىمائىي ۋە ئىقتىسادىي ئاساسىغا ئېرىشىدۇ!“ بىزنىڭ بۇ تىنچلىقچىلىرىمىز گويا خوڭكوڭنىڭ تەقدىرىنى بىزنىڭمۇ تەقدىرىمىز بولۇشى مۇمكىن دەپ ئۈمىدلىنىۋاتقان بولۇشىمۇ مۇمكىن. ئۇنتۇمايلىكى، خوڭكوڭغا ئوخشىغان تاجاۋۇزچىلار تەرىپىدىن تەرەققىي قىلدۇرۇلۇپ، ئاخىرى ئۇ يەر خەلقىنىڭ مىللىي مۇستەقىللىقىنى قولغا كەلتۈرۈش تەلپىگە مەجبۇرى ماقۇل بولۇش ئەھۋالى ئىنگىلىز، فرانسۇز، نېمىس قاتارىدىكى ئاھالىسى ئاز، بىلىم جۇغلانمىسى يۇقىرى، ئىقتىسادىي كاپىتال جۇغلانمىسى يېتەرلىك تاجاۋۇزچىلارغا مۇۋاپىق كەلگىنى بىلەن،

ۋە تىنىمىزنى ئاھالىسى بويىچە تولۇق خىتايلاشتۇرۇۋېلىپ
 ئاندىن زامانىۋىلاشتۇرۇش يولىغا قاراپ كېتىۋاتقان خىتاي
 تاجاۋۇزچىلىرى ئۈچۈن ھەرگىزمۇ پەرەز قىلىشقا بولمايدۇ.
 خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ باسقۇنچىلىقى ئاستىدىكى بىزنىڭ
 تەقدىرىمىز، بەئەينى ئامېرىكا ئىندىئانلىرىنىڭ تەقدىرى
 بىلەن ئوخشاش بولۇپ، بىز مۇتلەق تۈردە سانائەت،
 ئىقتىساد، بىلىم، ھاكىمىيەت ساھەلىرىدىن سىقىپ
 چىقىرىلىپ، ئىپتىدائىي ئاھالىسى شەكلىدە جانلىق تارىخ
 مۇزىيلىرىدا قاپسىلىپ قالمىز. ۋە تىنىمىزدىكى خىتاي
 تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ئومۇمىي سانى خەلقىمىز نوپۇسىدىن
 ئارتىپلا كېتىدىكەن، بىزنىڭ شەھەرلەردە قېلىش پۇرسىتىمىز
 تۈگەپ، بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكەت دولقۇنىغا ئاتلىنىش
 پۇرسىتىدىن ئايرىلىپ قالمىز. بۇ ھالەت، بىزنىڭ خىتاي
 ئىندىئانلىرىغا ئايلىنىپ بولغانلىقىمىزنىڭ بېشارىتى
 بولۇپ قالىدۇ. بۇنداق بىر ئەل - ئىسمى - جىسمىغا لايىق
 ئىككىنچى كىچىك خىتاي يۇرتى دېمەكتۇر!

بىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچلۇق يوشۇرۇن ۋەھىمە يارىتىش
 ھەرىكىتىمىزنىڭ ئاساسىي مەقسىتى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ
 سۈنئىي كۆپىيىپ كېتىشىنى توسۇش بولۇش بىلەن بىرگە،
 يەنە ۋە تىنىمىزدىكى قورقۇنچاق ۋە قېچىش پۇرسىتىنى
 تاپالايدىغان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ دۆلىتىگە قېچىش
 دولقۇنىنىمۇ پەيدا قىلىپ بېرەلەيدۇ. بولۇپمۇ ئاتا-ئانىلىرىنى،
 قېرى-كېسەللىرىنى، خوتۇن-بالىلىرىنى، ساياھەتچىلىرىنى،

ۋاقتلىق ھۈنەرۋەنلىرىنى، تىلەمچى-ئوغرىلىرىنى قورقۇتۇپ
قاچۇرىدىغان ئالاھىدىلىكىمۇ بولغاچقا، ئۇلار دۆلىتىگە قېچىپ
بېرىۋالغىنىدىن كېيىن، كۆرگەن-ئانگلىغانلىرىنى قورقۇنچلۇق
تۈسلەرگە كەلتۈرۈپ ھېكايە قىلىشلىرى نەتىجىسىدە،
ۋەتەنمىزگە كېلىشنى نىيەت قىلىشىۋاتقان يۈزمىڭلىغان
ختاي تاجاۋۇزچى نامزاتلىرىنى تاجاۋۇزچىلىق نىيىتىدىن
قايتۇرۇش رولىنىمۇ قوشۇمچە ئويناپ، ۋەتەنمىزدىكى ختاي
تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ سۈنئىي كۆپىيىشىنى تېز سۈرئەتتە ئازايتىپ
بېرەلەيدۇ. يەنە بىر تەرەپتىن، بازار ئىگىلىكىگە قاراپ
تېزلىكتە ئىسلاھات قىلىۋاتقان ختايلار، بۇنچە ۋەھىملىك بىر
يەرگە مەبلەغ سېلىشنى تەدرىجىي قىسقارتىشقا مەجبۇرلىنىدۇ.
بۇمۇ ۋەتەنمىزدىكى ختاي تاجاۋۇزچىلار نوپۇسىنىڭ سۈنئىي
كۆپىيىشىگە ئېغىر توسالغۇ پەيدا قىلىدۇ. ئەڭ مۇھىم رولى
شۇ يەردىكى، ۋەتەنمىز خەلقىنى جاسارەتلەندۈرەلەيدىغان
يوشۇرۇن ھەرىكەت جەڭچىلىرىمىزنىڭ سانى تېزلىكتە
ئارتىپ، ۋەتەن ئۈچۈن جان پىدا قىلىشنىڭ ئەھمىيىتىگە
بولغان ئىشەنچى قايتىدىن ئەسلىگە كېلىپ، مىللىي
مۇستەقىللىق ھەرىكىتىگە بولغان قىزغىنلىق مۇھىتى بارلىققا
كېلىشكە باشلايدۇ. بۇنداق بىر مۇھىت ئاستىدا، مىللىي
مۇستەقىللىق ھەرىكىتى ئۈچۈن بىرەر پۇرسەت تاپالمىغانلارنى
ھېسابقا ئالمىغاندا، خەلقىمىز ختاي تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن
تىنچ بىرگە ئۆتۈشكە مەجبۇرلىنىش چۈشەنچىلىرىنى چۆرۈپ
تاشلاشقا باشلايدۇ. بۇ، ئەينى ۋاقىتتا پىدائىيلىرىمىزنىڭ
كۈنساين ئارتىپ بېرىشىنى ئىلگىرى سۈرىدۇ. بۇنداق بىر

مۇھىت ئىچىدە، ۋەتەن خائىنلىرىنىڭ يامراپ كېتىشىگىمۇ نۇرغۇن چەكلىمىلەر پەيدا بولۇپ، ۋەتەن خائىنلىرى يالڭاچ ئوتتۇرىغا چىقىپلا قالدۇ. خەلقىمىزمۇ قىممىتى بولمىغان غەيۋەتخورلۇق، قۇرۇق گەپ توشۇش، ئەيشى ئىشرەتلەرگە يېتىپ قېلىش قاتارلىق پاسسىپ ھالەتلەردىن ئۆزلۈكىدىنلا ئۆزىنى تارتىدىغان، ھەممە كىشى ۋەتەن تەقدىرىنى ھەل قىلىش چارىلىرى ئۈستىدە ئىزدىنىدىغان، يېڭى ھەرىكەت قوراللىرى ھەققىدە، دۈشمەن رازۋېتچىلىرىگە تاقابىل تۇرۇش ھەققىدە باش قاتۇرىدىغان مەنزىرىنى شەكىللەندۈرۈشكە باشلايدۇ. بۇنداق مۇھىتنىڭ تەرەققىياتى مۇقەررەر تۈردە ئىككىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكىتىمىز ئۈچۈن ئۇل ھازىرلاشنى شەكىللەندۈرۈپ بېرىدۇ. بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكىتىمىزنىڭ غەلبىلىك تەرەققىي قىلىشىغا ئەگىشىپ، پىدائىيلىرىمىزنىڭ يوشۇرۇن كۈرەش تەجرىبىلىرىمۇ ئېشىپ، يۈرىكى توختىغان قابىلىيەتلىك قەھرىمانلىرىمىزنىڭ كۆپىيىپ بېرىشىنى، ئىككىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكىتىمىز ئۈچۈنمۇ قابىلىيەتلىك تەشكىلاتچى پارتىزان يېتەكچىلىرىنى كۆپلەپ يېتىشتۈرۈپ بېرىش مۇھىتىنى ھازىرلاپ بېرىشكە باشلايدۇ. بۇنداق بىر ۋەزىيەتكە ئېرىشكەن ۋەتەننىمىزنىڭ خەلقئارادىكى سادالىرىمۇ دۇنيا جامائەتچىلىكىنىڭ قۇلقىغا خۇشياقلىدىغان، بىزگە دىققىتىنى بېرىشكە باشلايدىغان، ھەتتا ئۆزلۈكىدىنلا دۇنيا سەھنىلىرىدە ۋەتەننىمىزنىڭ ۋەزىيىتى، تەقدىرى ھەققىدە مۇھاكىمىلەر قىلىشىدىغان ھالەتلەرمۇ كۆرۈلۈشى مۇمكىن. ئەڭ مۇھىمى، ئادەتتىكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى

ئارىسىدا ئۆزلىرىنىڭ تاجاۋۇزچىلىق ماھىيىتىنى تونۇيدىغان ،
خەلقىمىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكەتلىرىگە ئەسلى
تۈردە ھېسداشلىق قىلىدىغان ئىنساپقا كەلگەن كىشىلىرىنىمۇ
پەيدا قىلىپ بېرەلىشى مۇمكىن. ...

بۇ مۇلاھىزىلىرىمىزدىن شۇنى كۆرۈۋېلىشقا بولىدىكى ،
نۆۋەتتە بىرىنچى باسقۇچلۇق مىللىي مۇستەقىللىق
ھەرىكىتىمىزنى دولقۇن ھالىتىگە كەلتۈرەلەشمىز ئىنتايىن
مۇھىم رېئال ۋە تارىخىي ئەھمىيەتكە ئىگە. مىللىي مۇستەقىللىق
ھەرىكىتىمىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكىتىنىڭ
خاراكتېرى دۈشمەننىڭ تەڭ كەلگىلى بولمايدىغان قوراللىق
كۈچلىرى بىلەن توقۇنۇشۇپ قېلىشتىن ساقلىنىشنى ئالاھىدە
تەكىتلەيدۇ. بىزنىڭ بۇ باسقۇچلۇق ھەرىكىتىمىز جەريانىدا
قوللىرىمىزدىن كېلىدىغان ئىشىمىز پەقەتلا خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى
ئارىسىغا ئېغىر ۋەھىمىلەرنى پەيدا قىلىۋېتىش بولۇپ، تەڭ
كەلگىلى بولمايدىغان دۈشمەن كۈچلىرىگە تېگىپ قويۇپ
پاجىئەلىك مەغلۇپ بولۇش ياكى بەھۇدە قۇربان بولۇپ
كېتىشلەر بىزنىڭ بۇ باسقۇچلۇق ھەرىكىتىمىزگە بولغان
غالبىيەت ئىشەنچىنى ئاجىزلاشتۇرۇش رولىنى ئويناپ
قېلىشى مۇمكىن. يەنى، بەھۇدە مەغلۇبىيەتلەر ۋە ئورۇنسىز
قۇربان بېرىشلەر خەلقىمىزگە ئېغىر ئۈمىدسىزلىك ئېلىپ
كېلىش بىلەنلا قالماي، بۇ خىل ھەرىكەتلىرىمىزنىڭ قايتا
دولقۇن ھالىتىگە كېلىشىنى يەنە ئۇزۇن مەزگىل كەينىگە
چېكىندۈرۈۋېتىشى مۇمكىن. غەلبە — ئىنسانغا جۈرئەت،

غەيرەت - جاسارەت بېغىشلىيالايدۇ. مۇۋەپپەقىيەت ئىنسانغا يېڭى - يېڭى ئىجادىيەت، كەشپىيات ئىلھامى، سىناق قىلىش، تەۋەككۈل قىلىش جۈرئىتى بەخش ئېتەلەيدۇ. شۇڭا، بۇ باسقۇچتا تولۇق نەتىجىسى كۆرۈلىدىغان ئىشەنچلىك ھەرىكەت تۈرلىرىنىلا تاللاپ پائالىيەت قىلىش، ئىمكانىيەت ئاسىنىنى تاللاپ ھەرىكەت قىلىش، كۈچلۈك دۈشمەندىن، كۆپ دۈشمەندىن، مەخسۇس قوراللانغان دۈشمەندىن ئۆزىمىزنى تارتىشىمىز كېرەك. يەنە بىر تەرەپتىن بۇ مەزگىلدە بىزنىڭ ھېچقانداق قورال - ياراغ ئىمكانىيەتلىرىمىزنىڭ ئاساسى سېلىنمىغان ھالەتتە تۇرغىنىمىز ئۈچۈن، ئىمكانىيەتنىڭ بارچە ئاددىي ئىشلەپچىقىرىش قوراللىرى ۋە تۇرمۇش بۇيۇملىرىدىن، كۆڭۈل ئېچىش ۋە ئويۇنچۇق بۇيۇملاردىن ئۆزگەرتىلگەن قوراللاردىن پايدىلىنىشقا مەجبۇرمىز. بۇنداق بىر مۇھىتتا ئىشنى بەك كىچىكتىن باشلاپ، ئۇششاق - ئۇششاق ھەرىكەت نەتىجىلىرى بىلەن ئۆزىمىزگە ئىلھام بېرىشىمىز، ئۆزىمىزنى غەيرەتلەندۈرۈشىمىزگە توغرا كېلىدۇ.

قىلغان ئىشىمىزنىڭ كىچىك بولۇشى مۇھىم ئەمەس. گەپ ئىزچىل ۋەقە چىقىرىپ تۇرۇش ۋە ھەممە يەردە ھەممە خىتايىلار ھېس قىلىپ تۇرىدىغان ئەڭ ۋەھىملىك ۋەقەلەرنى پەيدا قىلىپ تۇرۇشقا كاپالەتلىك قىلالىشىمىزدا. بولۇپمۇ بىزنىڭ بۇ ھەرىكىتىمىز ھەرگىزمۇ ھە - ھۇ بىلەن، ھۇررالار بىلەنلا پۈتۈپ كېتىدىغان بىردەملىك ئاسان ئىشلاردىن بولماستىن، ئۇزۇنغا سوزۇلىدىغان، نۇرغۇن بەدەل تۆلەشكە

مەجبۇرلايدىغان بىر ھەرىكەتتۇر. مەلۇم مەنىدىن ئالغاندا، بىزنىڭ تارىختىكى ئىنقىلابلىرىمىزنىڭ كۆپىنچىسى تۇيۇقسىز قوزغىلىپ تېز غەلبە قىلىش خاراكتېرىدىكى ھەرىكەتلەر بىلەن باشلىناتتى. شۇڭا خەلقىمىزدە بىر يۈگۈرۈش بىلەنلا ئىشنى پۈتتۈرۈۋېتىش ئادىتى شەكىللىنىپ قالغان. ئەمما ئۇ دەۋرلەر بىزنىڭ دۈشمىنىمىز ئىنتايىن ئاجىز بولۇش بىلەن بىرگە، سان جەھەتتىمۇ بەكلا ئاز، ۋەتىنىمىزنى بۈگۈنكىدەك خىتاي ۋەتىنى قىلىۋېلىش نىيىتىمۇ يوق بىر ئەھۋالدا ئىدى. بۇندىن ئەللىك يىل بۇرۇنقى ۋەزىيىتىمىزدە، ۋەتىنىمىزدىكى كەلگۈندى دۈشمەن سانى كىشى بېشىغا بىرەردىن تۇرماق، ھەر يۈز كىشىمىزگىمۇ بىرەردىن توغرا كەلمىگۈدەك ئاز ئىدى. ھالبۇگۈن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ كۈچى مىسلىسىز ئارتىپ كېتىش بىلەنلا قالماي، كىشى بېشىغا بىردە يېرىمدىن توغرا كەلمىگۈدەك ئارتىپ كەتكەن ۋەزىيەتتە تۇرماقتا. ئۇنىڭ ئۈستىگە بۈگۈنكى جۇغراپىيىلىك شارائىتىمىزمۇ ئەينى يىللاردىكىدىن بىزگە كۆپ پايدىسىز ھالەتتە تۇرماقتا. ئەينى يىللاردا پارتىزانلىرىمىز ئاتلىق ياكى پىيادە تاغلاردا دۈشمەندىن قېچىپ قۇتۇلالايتتى. ئەمما بۈگۈن قاتناش قۇلايلىقلىقى تۈپەيلىدىن، ئات-ئېشەكلىك قېچىپ قۇتۇلۇشنى قەتئىي قىياس قىلغىلى بولمايدۇ. شۇڭا بۇ قېتىمقى مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنى ئۇزۇنغا سوزۇلىدىغان ۋە مۇتلەق يوشۇرۇن ئېلىپ بېرىلىدىغان كۈرەش دەپ تەييارلىق قىلىشىمىزغا توغرا كەلمەكتە. بۇنىڭ ئۈچۈن دەسلەپكى ھەرىكىتىمىزنىڭ غەلبىلىك تەرەققىي قىلىشىغا

كاپالەتلىك قىلىشىمىز ئۈچۈن، بىرلا ھەرىكەت بىلەن تۇتۇلۇپ قېلىش تۈپەيلىدىن تەجرىبىلىك پىدائىيلىرىمىزنىڭ يېتىشمەسلىكىدەك ھالەتتىن ساقلىنىشىمىز لازىم. ئەگەر ھەربىر پىدائىيىمىز نەتىجىسى بولىدىغانلىقى ۋە تۇتۇلۇپ قالمايدىغانلىقىغا تولۇق ئىشەنچ قىلالايدىغان پائالىيەتلەرنى تاللاپ قىلىدىغانلا بولىدىكەن، ئۇدا بىرقانچە قېتىم ھەرىكەت قىلىش پۇرسىتىنى يارىتىپ، تەجرىبىسى ئېشىپ بارىدۇ. تەجرىبىلىك بىر پىدائىيىمىز تەمكىن ھەرىكەت قىلالايدىغانلىقى ئۈچۈن، كەلگۈسىدە تېخىمۇ چوڭراق ۋە تېخىمۇ ۋەھىملىك ھەرىكەتلەرنى پەيدا قىلىش پۇرسىتىگىمۇ ئېرىشەلەيدۇ. ھەربىر كىشىنىڭ قىلالايدىغان ئىشلىرىمۇ ناھايىتى كۆپ ئۇچراپ تۇرىدۇ. ئەگەر بىز مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىز ئۈچۈن قىممىتى بار بىرەر پائالىيەت بىلەن شۇغۇللىنىشنى نىيەت قىلىدىغانلا بولىدىكەنمىز، بىزگە ئىنتايىن چوڭ ۋەھىمە يارىتىپ بېرەلەيدىغان ئىنتايىن ئاددىي ۋە بىخەتەر ھەرىكەت پۇرسەتلىرى ھەر دائىم ئۇچراپ تۇرۇشى مۇمكىن. شۇنىڭدەك بىزنىڭ ئۆتكەندىكى دۈشمەن قارشىلىقىمىزدىكى خاتا تونۇشلارمۇ بىزنى ھەرىكەت قىلىشتىن چەكلەپ كەلگەنىدى. بىز بۇرۇن پەقەت قوراللىق جاللات خىتايلارنى ياكى يۇقىرى دەرىجىلىك رەھىمسىز، ھىيلىگەر، ۋەھشىي خىتاي ئەمەلدارلىرىنىلا دۈشمەن دەپ قاراپ كەلگەنىدۇق. ھەتتا نۇرغۇن كىشىلىرىمىز پەقەت ۋاڭ جىن، ۋاڭ ئىنماۋ قاتارىدىكىلەرنىلا جازالاشقا تېگىشلىك دۈشمەن دەپ قاراپ كەلگەنىدى. ئەمدى بىز ۋەتىنىمىزگە ئاياق باسقان ھەرقانداق

بىر خىتاينىڭ شەرقىي تۈركىستان خەلقىنىڭ مىللىي دۈشمىنى ئىكەنلىكىنى تونۇپ يەتمەكتىمىز. شۇنداق ئىكەن، بىزنىڭ يوشۇرۇن ۋەھىمە پەيدا قىلىش پۇرسىتىمىزمۇ زور دەرىجىدە كۆپەيگەن بولىدۇ. بۇ ھەقتە «مۇستەقىللىقىمىزدىن ئۈمىد بارمۇ؟» دېگەن كىتابتا ۋە بۇ كىتابىمىزنىڭ ئالدىنقى بۆلۈملىرىدە خېلى تەپسىلىي توختىلىپ ئۆتكەندۇق. بىز شۇ ئاساستا زەربە بېرىدىغان نىشانىمىز ئۈچۈن ئەڭ ئاجىز، ئەڭ بىخوت، كۈچىمىز يېتىدىغان، قوغدىنىش كۈچى بولمىغان خىتاي تاجاۋۇزچى كۆچمەنلىرىنى تاللاپ زەربە بېرىشتىن ئىشنى باشلىشىمىز كېرەك.

بۇ تۈردىكى ھەرىكەتلىرىمىزنى مۇتلەق يوشۇرۇن ئېلىپ بارغىنىمىزدىن تاشقىرى، ئەڭ مۇھىمى مۇمكىنقەدەر يالغۇز-يالغۇزدىن ھەرىكەت پەيدا قىلىشقا ئادەتلىنىشىمىز كېرەك. بۈگۈن بىزنىڭ مەخپىيەتلىك ئېڭىمىز ھەددىدىن تاشقىرى زەئىپ تۇرغىنى ئۈچۈن، ھەرقانچە مەن-مەن دېگەنلەرمۇ بىر كۈنسى يېقىنلىرىنى چىشلەپ تارتمايدۇ دېيەلمەيمىز. يالغۇز قىلىنغان ھەرىكەتنىڭ پاش قىلىنىش ئېھتىمالى ئەڭ تۆۋەن بولىدۇ. ئۆزىمىز ماختانچاقلىق قىلىپ بىرسىلىرىگە دەپ سالمىساقلا، باشقىلار تەرىپىدىن ئاسان پاش قىلىنمايمىز. ھەرىكەت قېتىم سانىنىڭ ئارتىپ بېرىشىغا ئەگىشىپ، مەخپىيەتلىك ئېڭىمىزمۇ ئادەتكە ئايلىنىشقا باشلايدۇ ۋە تەدرىجىي ھالدا شاگىرت يېتىشتۈرۈش شارائىتىنىمۇ قولغا كەلتۈرەلەيمىز. شۇنداقتمۇ بىۋاسىتە بىلىدىغان

شاگرتلىرىمىزنىڭ سانىنى ئۈچ-تۆتتىن ئاشۇرماسلىققا تىرىشىشىمىز، ئۇلارغا ۋەزىپە تاپشۇرغىنىمىزدىمۇ بىر-بىرسىدىن يوشۇرۇن ۋەزىپە تاپشۇرۇشنى ئىشقا ئاشۇرۇشىمىز، ئىمكانبار ئورتاق ئىشقا ئاشۇرۇلىدىغان ھەرىكەتلەردىن ئۆزىمىزنى قاجۇرۇشىمىز لازىم. ھەرىكەتلىرىمىزنىمۇ ئىمكانبار قاراڭغۇ كېچىلەردە، جىمجىت يەرلەردە، ئارقا كۆچىلاردا ئىشقا ئاشۇرۇشتىن باشلاپ، تەدرىجىي ھالدا خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى ئاساس قىلىدىغان ئىدارە-شېركەتلەردە، تەتقىقات-ئوقۇتۇش ئورۇنلىرىدا، تەشۋىقات-سىياسىي ئورگانلاردا، ئىشلەپچىقىرىش-مۇلازىمەت يەرلىرىدە، باغچە، بازار، سانائەتورىيە، دوختۇرخانا، كافىخانا-تانسىخانا، ئەيش-ئىشرەت يەرلىرى، كۆڭۈل ئېچىش زالىلىرى، ئائىلىلىك-ياتاق بىنالىرى، ھەرخىل ئىسكىلات-زاۋۇتلار، ھەرخىل كۆۋرۈك-يول ئېغىزلىرى، بېنزىن-يېقىلغۇ ئىسكىلاتلىرى، گازاجلار، يوللار، تۆمۈر يوللىرى، نېفىت-تەبىئىي گاز يوللىرى، ئاپتوموبىل-پويىزلار، ماي توشۇش كالىنلىرى، ... قىسقىسى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ۋەتىنىمىزنى بۇلاپ تالاشتا ۋاستە قىلىۋاتقان بارلىق يەرلەرگىچە كېڭەيتىپ ئېغىر ۋەھىمە پەيدا قىلىش قابىلىيىتىمىزنى يېتىلدۈرۈشىمىز لازىم.

بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكىتىمىزنىڭ تۈپكى مەقسىتى دۈشمەننىڭ سۈنئىي كۆپىيىشىگە چەكلىمە پەيدا قىلىش بولغىنى ئۈچۈن، ھەربىر قىلغان ھەرىكىتىمىز خىتايدا ۋەتىنىمىزگە ھەۋەس قىلىۋاتقان يۈزمىڭلارچە، ھەتتا مىليونلارچە

كەلگۈسى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ۋەتىنىمىزگە ئاياق بېسىش پىلانلىرىنى بىت-چىت قىلىپ تاشلىيالىغىدەك كۈچلۈك تەسىر پەيدا قىلالايدىغان ھەرىكەتلەر بىلەن شۇغۇللىنىشىمىز لازىم. بۇنداق تەسىرنى ۋەھىملىك ۋە ئىزچىللىق ئارقىلىقلا ئەمەلگە ئاشۇرغىلى بولىدۇ. خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى ئاز يوقۇتۇش-كۆپ يوقۇتۇش مۇھىم ئامىل ئەمەس. يوشۇرۇن ۋەھىمە پەيدا قىلىش ھەرىكىتىمىزنىڭ ئايىغى ئۈزۈلمەي داۋام قىلىپ تۇرسا، ۋەھىمىسىنى ھەربىر خىتاي تاجاۋۇزچىسى ھېس قىلىپ تۇرسا، ۋەھىمىسى توختاپ قالمىسا، ئۇلارغا كۆڭۈل تىندۇرغىدەك قىلچىلىكمۇ پۇرسەت بەرمىسەكلا، كۆزلىگەن نەتىجىگە ئېرىشەلەيمىز. خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ھەممە يەرنى قاپلىغان بۇنچە ۋەھىملىك پاجىئەلەر تەسىرىدە، ئۆيلىرىدە ئارامخۇدا ئۇخلىيالمىسا، خاتىرجەم ئىشقا بېرىپ كېلەلمىسە، قورقماستىن بىرەر ئاپتوبۇسقا چىقالمىسا، بىرەر بىناغا كىرەلمىسە، تاشقىرىغا چىقالمىسا، يا ئوينىيالمىسا، بالا-چاقىسى، ئاتا-ئانىسىنىڭ بىخەتەرلىكىدىن زادىلا خاتىرجەم بولالمىسا، ... قىسقىسى يېگانە خىتاي مىللىي مەنپەئەتى ئۈچۈنلا ياشاشقا مەجبۇر قالغىنىدا، ئاتا-ئانىسىنى، بالا-چاقىسىنى دۆلىتىگە قاچۇرۇۋېتىپ خاتىرجەم بولۇشنى ئويلايدۇ. ئۇنىڭدىن كېيىن يالغۇزلۇقنىڭ دەردىدە رەسمىي گاراڭ ھالغا چۈشۈپ قېلىپ، مۇستەملىكىچى ھۆكۈمىتىگىمۇ بىر ئارتۇقچە يۈك ھالىغا كېلىدۇ. قارىماققا بۇ ئىشلار ئايىغىغا پېتىۋاتقان مىخ ئۇچى ياكى قۇم-شېغىلدەك ئاددىي كۆرۈنگىنى بىلەن، ئۇنى بىر مىنۇتمۇ ئارامدا قويمايدۇ. ھالبۇكى، بىزنىڭ

تەشەببۇسىمىز ئاددىي مىخ ئەمەس، قان تېمپ تۇرىدىغان رەسمىي قىساس ھەرىكىتىدۇر. بۇ پاجىئە ئەتىلا ئۇنىڭمۇ بېشىغا كەلمەيدۇ دەپ ھېچكىم كاپالەتلىك قىلالمايدىغان بىر قورقۇنچلۇق پاجىئەدۇر.

ۋەتىنىمىزدە بۇ خىل شەكىلدە يوقىتىلىدىغان ھەربىر خىتاي تاجاۋۇزچىسىنىڭ پاجىئەسى ئەڭ ئاز دېگەندىمۇ ئون- يىگىرمە نەپەر يەرلىشىۋالغان خىتاي تاجاۋۇزچىسىنى دۆلىتىگە قاچۇرىدىغان، بۇ قاچقان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى خىتاينىڭ ھەرقايسى ئۆلكە- شەھەرلىرىگە تارقىلىپ بېرىپ ھەقىقەتەنمۇ ۋەھىملىك ھېكايىلەرنى تارقىتىشىپ، "ھەپسىدىن شەپىسى چوڭ" دېگەندەك تەسىرلەرنى پەيدا قىلىپ، كەلمەكچى بولۇۋاتقان مىليونلىغان خىتاينى نىيىتىدىن ياندۇرۇپ قويىدىغانلىقىدا گەپ يوق. شۇنىڭ ئۈچۈن پىدائىيلىرىمىزنىڭ پەيدا قىلىدىغان ھەربىر ۋەھىمىسى، پاجىئەلەر شۇنداق چېكىدىن ئاشقان دەھشەتلىك تۈسلەرنى ئېلىشى كېرەككى، كۆرگەن ئادەمنىڭ تۈگۈل، ئاڭلىغان ئادەمنىڭمۇ يۈرىكى يېرىلغۇدەك دەھشەتلىك بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىنىشى لازىم. بۇنىڭ ئۈچۈن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ نېمىدىن بەكرەك دەھشەتكە چۈشىدىغانلىقىنى داۋاملىق ئىزدىنىپ ۋەھىمە سېلىش ھەرىكەت تۈرلىرىنى ھەر دائىم يېڭىلاپ تۇرۇشىمىز كېرەك. ئەينى ۋاقىتتا دۈشمەن نېمىدىن بەكرەك قورقسا، شۇ خىل ۋەقەلەرنى كۆپرەك پەيدا قىلىشقا تىرىشچانلىق كۆرسىتىشىمىز لازىم. بۇ تۈردىكى ھەرىكەتلىرىمىز، بىزنىڭ

بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكىتىمىزنىڭ ئىمكانبار قىسقا ۋاقىت ئىچىدە تاماملىنىشى ۋە ئىككىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكىتىمىز ئۈچۈن شارائىت يارىتىپ بېرىشىمىزنى ئىلگىرى سۈرىدۇ.

خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئارىسىدا ۋەھىمە يارىتىش ئىشى ھەممىلا كىشىنىڭ قولىدىن كېلىدىغان ئاددىي ئىشلاردىن ئەمەس. شۇڭا، بۇ خىل ھەرىكەتكە ئۆزىنى بېغىشلىغان پىدائىلىرىمىز ئەڭ ئاخىرقى تېنىقى قالغۇچە ئەڭ كېمىدە ئون قېتىم، يۈز قېتىم، ھەتتا مىڭ قېتىم ۋەقە تۇغدۇرۇپ ئۆلۈپ كەتسەم رازىمەن دەيدىغان نىيەتكە كېلىشى كېرەك. بۇ ھەقتە مۇنداق ئىككى مىسالنى كەلتۈرۈشىمىز مۇمكىن: خەلقىمىز ئىنتايىن ئېغىر كۈنلەردە ياشاۋاتقان يەتمىشىنچى يىللارنىڭ ئاخىرلىرىدا، ئىككىنچى جۇمھۇرىيىتىمىز دەۋرىدە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن تىغمۇ-تىغ جەڭ قىلىشقا قاتناشقان بىر قەھرىمانىمىز ئەڭ ئاخىرقى تېنىقى قالغان كۈنلىرىدە، ئەينى يىللاردىكى مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكەت تارىخىنى ئەسلەپ كېلىپ: ”مەن ھاياتىمدىن يەنىلا رازىمەن، چۈنكى مەن خەلقىمىزنىڭ مىللىي ئازادلىق ئىشلىرى ئۈچۈن ئۆزۈمنى پىدا قىلىۋاتقان ئۇ يىللىرى ساناپ تۇرۇپ يۈز سەككىز نەپەر خىتاي تاجاۋۇزچىسىنى جەھەننەمگە يوللىيالىغان ئىدىم. كاشكى ھەممە يۇرتدىشىم شۇنداق ئىرادىگە كېلەلىگەن بولسا ...“ دېگەن ئىدى. بىز ھەقىقەتەنمۇ ئەنە شۇنداق ئەمەلىي ھەرىكەتلەرنى ئىزچىل داۋام قىلىدىغان ئىرادىگە كېلىشىمىز شەرت. توقىسىنچى يىللارنىڭ ئاخىرىدا غۇلجىدا خەلق

نامايىشىنى باستۇرۇشقا قاتناشقان بىر خىتاي تاجاۋۇزچى
 سابىق قوراللىق ئەسكەر، مەست بولۇپ قالغان بىر كېچىسى
 ئاغىنىلىرى بىلەن ئولتۇرۇپ مەززە قىلىپ شۇنداق ئەسلەپ
 بېرىدۇ: ”مەن كىچىك ۋاقتىمدا بۇ پەسەندە يۇرتقا دادام
 بىلەن كەلگەنىدىم. بىگتۈەننىڭ بىر يېزىسىغا كېلىپ
 ئورۇنلاشتۇق. بۇ يېزىنىڭ يېنىدا كىرىسەن چىرىغى يېقىپ
 زامانىنىڭ كەينىدە ياشاۋاتقان ياۋايى ئۇيغۇرلار مەھەللىسىدىن
 بىرسى بار ئىدى. بىر كۈنىسى بېقىۋاتقان توڭگۇزىمىز قېچىپ
 بېرىپ ئۇلارنىڭ بېغىنى چەيلىۋېتىپتۇ. بۇنى كۆرگەن ياۋايىلار
 توڭگۇزىمىزنى كەتمەن بىلەن چىپىپ ئۆلتۈرۈۋەتكەنىكەن.
 بىگتۈەن ئاشلىق ئىسكىلاتىدا قاراۋۇللۇق قىلىپ تۇرۇۋاتقان
 دادام بۇنىڭدىن خەۋەر تېپىپ دەرھال ئۇ يېزىغا كىرىپ
 ھېلىقى ئۇيغۇرنى مىلتىق بىلەن ئېتىپ ئۆلتۈرۈۋەتكەنىكەن.
 بۇنىڭدىن چىچاڭلاپ كەتكەن بۇ يېزىدىكى نەچچە توك-
 توك ياۋايى ئۇيغۇرلار يۇپۇرلۇپ كېلىپ دادامنى ئۇر-توقمان
 قىلىشقا باشلاپتۇ. بىرگە بارغان دادامنىڭ سەپىدىشى قېچىپ
 كېلىپ بىگتۈەندىن قوراللىق ئادەم باشلاپ بېرىپ دادامنى
 ئاران قۇتقۇزۇپ چىقىرىۋالغانىكەن. دادامنىڭ بىر پۇتى بىلەن
 سول بىلىكى سۇنۇپ كەتكەچكە، ئاكار بولۇپ قالدى. مەن
 ھەربىيلىكتىن دەم ئېلىش ئېلىپ ئۆيگە كەلسەم، دادامنىڭ
 قىياپىتى بەكلا ئېچىنىشلىق ئىدى. بۇ يېزىدىكى بارلىق قېرى
 ئۇيغۇرلارنى قىرىپ تاشلايمەن! دېگىنىمچە غەزەپ بىلەن بىر
 كونا ئاپتوماتىنى ئېلىپ ئىشىككە قاراپ ئېتىلغىنىمدا دادام
 يالۋۇرۇپ توسۇۋالدى: سەن مېنىڭ بىردىن-بىر ئۇرۇقۇمسەن.

بۇنداق ئۇچۇق بارساڭ سېنى ئۆلتۈرۈپ قويدۇ، قىساس
ئۈچۈن قىرىق يىل كېچىككەن ھېسابلانمايدۇ. ساقلاپ تۇر!
دەپ يالۋۇردى. ئىلاجىسىز مەنمۇ دادامنى بالىنىستقا تاشلاپ
قويۇپ قىسىمغا قايتتىم. تەلىيمىگە شۇ يىللىرى غۇلجىدا
ياۋايىلار ھۆكۈمەتكە نارازى بولۇپ نامايىشقا چىقىپتۇ. ئۇلارنى
باستۇرۇش ۋەزىپىسى دەل بىزنىڭ قىسىمغا بېرىلىپ، قار-
شۇتىرغانغا قارىماي كېچىچە يول يۈرۈپ غۇلجىغا كىرىپ
كەلدۇق. غۇلجىغا كىرەر-كىرمەيلا ھەممىمىزنىڭ كىيىملىرىنى
قوراللىق ساقچى قىسىم كىيىمىگە ئالماشتۇرغۇزدى. ھەممىمىز
دېگۈدەك قارا شىلانكا ئىچىگە لوم تۆمۈر ئۆتكۈزۈپ مەيدانغا
كىرىپ كەتتۇق. مېنىڭ دادامنى ناكار قىلغان ياۋايىلار
سەنمىدىڭ، توڭگۇزىمىزنى ئۆلتۈرگەنلەر سەنلەرمىدىڭ! دەپ
ۋارقىرىغىنىمچە بۇ قېرى ئۇيغۇرلىرىنىڭ دادامدەك قېرىلىرىنى،
كىچىك بالىلىرىنى تاللاپ تۇرۇپ ئۇرۇپ چەيلەشكە باشلىدىم.
... قانچىسىنىڭ تايىقىمىدىن تىك-موللاق چۈشكىنىنى ساناپ
بولالمايمەن، ئۆرە-ئۇر! مېنىڭ تايىقىمنى يېگەنلەردىن ساق
قالدىغانلارنىڭ بولۇشىغا ئىشەنمەيمەن، ھېچ بولمىغاندا
توڭلاپ بولسىمۇ ئۆلگەندۇ بۇ قېرى ئۇيغۇرلار! ...“ (!!!)
مانا بۇ ۋەتەننىمىزگە كىرىپ كەلگەن ئەڭ ئادەتتىكى بىر
ختاينىڭ بىزگە تۇتۇۋاتقان پوزىتسىيىسى. ئۇنتۇمايلىكى،
قالغان خىتايلارنىڭ ھەممىسىلا ئەنە شۇ خىتايدەك ياۋايىلىق
بىلەن ۋەتەننىمىزدە بۇلاڭ-تالاڭچىلىق قىلىپ يۈرمەكتە؛
خەلقىمىزگە بىرمۇ مەكتەپ، بىرمۇ ئىشچىلىق ئورنى، بىرمۇ
مەمۇرىي ئورۇن، بىرمۇ بىنا ئۆي، بىرمۇ ئاپتوموبىل، بىرمۇ

شەھەر نوپۇسى ... بەرمەسلىك ئۈچۈن، پۇرسەت تاپقان
 ھامان خەلقىمىزنى قىرىپ تۈگىتىۋېتىش ئۈچۈن تەييار
 تۇرغان جاللاتلاردۇر! بۇنداق بىر تاجاۋۇزچى ئاھالىگە رەھىم
 قىلىش كېرەكمۇ؟ بۇنداق بىر تاجاۋۇزچى كەلگۈندىلىرىدىن
 مېھىر تىلەش مۇمكىنمۇ؟ بۇنداق كەلگۈندى تاجاۋۇزچىلارنى
 ۋەتىنىمىزدە ساقلاپ قېلىش لازىممۇ!؟

بىز بۈگۈن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئارىسىغا قانچىكى
 ئېغىر، قانچىكى كۆپ ۋەھىمە تېرىمەن دەيدىكەنمىز،
 بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكىتىمىزنى شۇنچە يوشۇرۇن قانات
 يайдۇرۇشىمىزغا توغرا كېلىدۇ. بۇ باسقۇچ، بىزنىڭ قۇرۇق
 ھاياجانلىنىشىمىزنى، قۇرۇق ماختىنىشىمىزنى، قۇرۇق داۋراڭ
 قىلىشىمىزنى، كەڭ كۆلەملىك ھەمكارلىق ئاساسىدىكى
 بىرتۇتاش ھەرىكەت قىلىشىمىزنى، قانداقتۇر بىرەر پارتىيە،
 بىرەر تەشكىلات، بىرەر باشقۇرماندانلىق شتابلارنىڭ كەسكىن
 قارارلىرى، بىرتۇتاش پىلانلىرى بويىچە پائالىيەت قىلىش
 دېگەندەك قۇرۇق گەپلەرنى كۆتۈرەلمەيدۇ. بۇ باسقۇچ –
 يالغۇز خۇدا يولىدا، ۋەتەن-مىللەت ئۈچۈن كۆپرەك ھەرىكەت
 پەيدا قىلىشىمىزنى تەلەپ قىلىدۇ. بۇنىڭ ئۈچۈن شۇنچە
 يوشۇرۇن، شۇنچە دەھشەتلىك، شۇنچە ئىزچىل ھەرىكەت
 قىلىشىمىزنى ئالدىنقى شەرت قىلماقتا. بىزنىڭ ھەربىر
 ھەرىكىتىمىز قانچىكى نەتىجىلىك بولىدىكەن، خەلقىمىزگە
 شۇنچە كۈچلۈك مەدەت، شۇنچە كۈچلۈك تەشۋىقات بولۇپ
 تەسىر قىلىدۇ؛ خەلق سىزدىن شۇنچە پەخىرلىنىدۇ؛ خەلق

سىزدىن شۇنچە كۆپ ئۇلگە ئېلىشقا تىرىشىدۇ. خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىمۇ سىزنىڭ ھەر قېتىملىق نەتىجىلىك ۋەھىمە پەيدا قىلىش ھەرىكىتىڭىزدىن ئالغان زەربىلەر نەتىجىسىدە، شەرقىي تۈركىستانلىقلاردىن شۇنچە چۈچۈيدىغان، بۇ تۇپراقلاردىن شۇنچە قورقىدىغان ھالەتنى شەكىللەندۈرىدۇ! خەلق ئومۇمىي يۈزلۈك يوشۇرۇن پائالىيەتلەرگە جەلپ قىلىنغىنىدا دۈشمەننىڭ تەھدىتلىرى شۇنچە تەسىر قوزغىيالماس ھالغا چۈشۈپ قالىدۇ، خائىن-جاسۇسلارمۇ شۇنچە يالڭاچ ئوتتۇرىغا چىقىپ قالىدۇ. تىنچلىق تەرغىباتچىلىرىنىڭ تەرغىباتلىرىمۇ ۋەتىنىمىزدە ياكى چەتئەللەردە شۇنچە بازىرى كاساتلىشىپ كېتىدۇ.

مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچى قاچان ئاخىرلىشىدۇ؟ ئىككىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكىتىمىزگە قىسمەن شارائىت تۇغۇلۇشقا باشلىغان دەۋرلەردىن باشلاپ تەدرىجىي ھالدا ئاساسلىق ھەرىكەت شەكلى بولۇشتىن قوشۇمچە ھەرىكەت شەكلى بولۇشقا ئۆزگىرىپ، ئۈچىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكىتىمىزنىڭ شەپىسى كۆرۈلگەن دەۋرلەردە ئاساسەن تاماملانغان بولىدۇ. بۇ دەۋرنىڭ كېلىشى بىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكىتىمىزنى قانچىكى ۋەھىمىلىك، قانچىكى زىچ، قانچىكى ئىزچىل داۋام قىلدۇرالىشىمىزغا باغلىق. ۋەھىمىلىك ھەرىكەتلەرنى پەيدا قىلىش ئۈچۈن ئۆزىمىزنى چىنىقتۇرۇشىمىزغا، خەلقنى بۇنداق ھەرىكەتلەرگە كۆپرەك جەلپ قىلىشقا ۋە شارائىت يار بەرگىنىدە مۇتلەق ئىشەنچلىك

سېناقلا، ئارقىلىق كۆپرەك شاگىرت يېتىشتۈرۈشىمىزگە توغرا كېلىدۇ. ھەرقايسى يوشۇرۇن پارتىيە - گۇرۇھلىرىمىزمۇ تىنچلىق كۈرەش يولى دېگەن بىمەنە يولغا گۆھەر تېپىۋالغاندەك چىڭ چاپلىشىپ قالماي، خەلقىمىز ئارىسىدا خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا ۋەھىمە سېلىشنىڭ چارە - تەدبىرلىرى، ئاددىي قورال - ياراغ، رېتسېپ - چېرتىۋىزلىرىنى، دۈشمەننىڭ ئاجىز نۇقتىلىرىنى، غالبىيەتلىك ھەرىكەت ئۆلگىلىرىمىزنى تىنم تاپماي تەشۋىق قىلىشى، بۇنىڭ ئۈچۈن يوشۇرۇن ئادەم تەشكىللەپ ئەمەلىي ئۆلگىلەر كۆرسىتىشكە تىرىشىشى شەرت!

بىز ھەممە پائالىيەتمىزنى مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچلۇق يۇقىرى دولقۇنىنى يارىتىشقا، ئىزچىل داۋاملاشتۇرۇشقا ئاتىيالىساق، ئاندىن ۋەتەنپەرۋەر، ۋەتەنپەرۋەرلىك ھەرىكەتلىرى بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقان ھېسابلىنىمىز. ئەنە شۇ چاغدىلا مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنى ئىلگىرى سۈرۈشكە تۆھپە قوشۇۋاتىمەن دېيەلەيمىز!

2.115 تەشكىلات پائالىيەتلىرىمىز

بىرەر ئاممىۋى ھەرىكەتنىڭ ئاداقى غەلبىسى - ئىزچىللىققا ۋە ئومۇمىيلىققا باغلىق. ئىزچىللىققا كاپالەتلىك قىلىشقا بولمايدىغان ھەرقانداق خەلق ھەرىكىتى ئاخىرقى نەتىجىسىنى قولغا كەلتۈرەلمەيدۇ. ئەمما ئىستىخپىلىك ۋە خۇسۇسىي شەكىللىك خەلق ھەرىكەتلىرى كەمدىن - كەم ئاخىرقى غەلبىسىنى قولغا كەلتۈرەلەيدۇ. يەنى، نۇرغۇنلىغان

خەلق قوزغىلاڭلىرى دەسلەپتە ئىستىخپىلىك باشلانغان تەقدىردىمۇ، ئەگەر چاقماق تېزلىكىدە غەلبىنى قولغا كەلتۈرەلمەيدىكەن، ھەرگىزمۇ ئىزچىللىقىغا كاپالەتلىك قىلىشقا بولمايدۇ. ئۇزۇنغا سوزۇلۇش ئېھتىمالى كۈچلۈك بولغان بىر ھەرىكەت، مۇقەررەر تۈردە مۇئەييەن بىر تەشكىلاتنىڭ توغرا، مەقسەتلىك، پىلانلىق ۋە سىستېمىلىق يېتەكلىشى ئارقىلىقلا ئاخىرقى غەلبىنى قولغا كەلتۈرۈش كاپالىتىگە ئېرىشەلەيدۇ. ئۇنداق بولمايدىكەن، ئىستىخپىلىك بىر خەلق ھەرىكىتى نۇرغۇنلىغان مەھەللىۋى مەزھەپلەرگە ياكى بىرقانچە مىلتارىستلارغا پارچىلىنىپ كېتىپ، بىرتۇتاش ۋە پىلانلىق ھەرىكەتكە ئايلىنالماس، يىگىرمىنچى يىللاردىكى ئوتتۇرا ئاسىيا مىللىي 'باندەت' لىرىدەك بىر-بىرلەپ تارمار قىلىنىپ، مىڭ تەستە يېتىشىپ چىققان خەلق ھەرىكىتى قايتىدىن نۆلدىن باشلاش ھالىتىگە چېكىنىپ كېتىدۇ. بىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىز يىلغا يېرىم مىليوندىن سۈنئىي كۆپىيىپ كېتىۋاتقان ۋە چارەك مىليوندىن تەبئىي كۆپىيىش شارائىتىغا ئېرىشىۋالغان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى ۋەتەننىمىز تۇپراقلىرىدىن تەلتۈكۈس قوغلاپ چىقىرىشقا مەجبۇر بولىدىغان پەۋقۇلئاددە مۇشەققەتلىك ۋە ئۇزۇنغا سوزۇلىدىغان ھەرىكەت بولغاچقا، بىردەملىك ياكى بىردە-يېرىم كۆرۈلۈپ قالىدىغان ھەرخىل تارقاق ئاشكارا ھەرىكەتلەر بىلەن، شۇنىڭدەك باشتىن ئاخىرىغىچەلا مۇتلەق يوشۇرۇن ھەرىكەتلەرگە تايىنىپ ئېلىپ بېرىلىدىغان كۈرەشلەر بىلەنمۇ قەتئىي تۈردە ئەڭ ئاخىرقى نەتىجىنى قولغا كەلتۈرگىلى

بولمايدۇ.

بولۇپمۇ ئىستىخىيلىك باشلانغان بىر خەلق ھەرىكىتى توغرا يېتەكچىلىك قىلىدىغان بىرەر تەشكىلاتنىڭ قوماندانلىق شتابى ئاستىدا يېتەكلەنمىگەندە، ھېچقاچان ئەڭ ئاخىرقى غەلبىسىگە ئېرىشەلمەيدىغانلىقىنى بىرىنچى جۈمھۇرىيەت ئىنقىلابىدىلا كۆرگەن ئىدۇق. چۈنكى ئىستىخىيلىك ھەرىكەتلەر غەزەپنىڭ تۇيۇقسىز پارتلىشىنىڭ مەھسۇلى بولىدىغانلىقى، پىلانلىق، تەشكىللىك ھەرىكەت بولمىغانلىقى ئۈچۈن، تەبىئىكى غەزەپ كۈچى قانائەت تاپقىنىدا ياكى پەسەيگىنىدە، ۋاقىتنىڭ ئۇزىراپ كېتىشىگە ئەگىشىپ ئاستا-ئاستا ئۆچۈپ قالىدىغان، ھېچ بولمىغاندا غەيرىي مەقسەتلەرگە قاراپ بۇرمىلىنىپ كېتىپ مەغلۇبىيەتكە يېتىپ قالىدىغان ئىزچىللىققا كاپالەتلىك قىلىشقا بولمايدىغان ھەرىكەتتۇر. ھەرىكەتنىڭ ئىزچىللىققا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن ئەمەلىي كۈرەش جەريانىدا يېتىشىپ چىققان ۋە كۈنساين مۇكەممەللىشىپ بارىدىغان ئىقتىدارلىق قوماندانلىق شتابىنىڭ يېتەكلىشىگە موھتاج. ھالبۇكى، مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچىدا ھە دېگەندىلا بۇنداق بىر شتابتىن ئۈمىد كۈتەلمەيمىز. ئەمما ھەرىكەت قىلغۇچىلار بىلەن بىۋاسىتە مۇناسىۋىتى بولمىسىمۇ، ھەرخىل تەشۋىقات شەكىللىرى بىلەن بۇ خىل تارقاق پىدائىيلىرىمىزنى رىغبەتلەندۈرۈش، يول كۆرسىتىش، يېتەكلەش قاتارىدىكى ۋاسىتىلەر بىلەن خەلق ئارىسىدىن يېتىلىپ چىققان يوشۇرۇن

پىدائىلىرىمىزنىڭ ئىزچىل ھەرىكىتىنى ساقلاپ قېلىش
ئارائىتىنى ۋاسىتىلىك قولغا كەلتۈرۈش مۇمكىن. بىرىنچى
باسقۇچلۇق ھەرىكىتىمىزنىڭ خاراكتېرىگە ئاساسەن،
پىدائىلىرىمىزنى يەككە ھەرىكەتلەرنى قانداق قىلغاندا
غەلبىلىك داۋاملاشتۇرغىلى بولىدىغانلىقى، قانداق قىلغاندا
كېڭەيتىشكە بولىدىغانلىقى قاتارلىقلار ھەققىدە ۋاسىتىلىك
ياردەملەردە بولۇش، بۇ جەرياندا باشقا پىدائىيلارنىڭ
نەتىجىلىك تەجرىبىلىرىنى مەخپى تەشۋىق قىلىپ
تونۇشتۇرۇش، بۇ ھەرىكەتلەردىن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ
پاراكەندىلەشكەن مەنزىرىسىنى تونۇشتۇرۇشلار ۋە خەلقنىڭ
قىزغىنلىقى ھەققىدىكى خەۋەرلەرنى تارقىتىش يوللىرى
ئارقىلىق، پىدائىلىرىمىزنىڭ يەككە-يېگانە ئەمەسلىكىنى،
قىلىۋاتقان ئەجرىسىنىڭ ھەقىقەتەن مېۋىلىرى كۆرۈلۈۋاتقانلىقىنى
كۆرسىتىپ رىغبەتلەندۈرگىنىدە، يەككە ھەرىكەتلەرنىڭ
ئىزچىللىقىنى ساقلاپ قېلىشقا بولىدۇ. يەنە بىر تەرەپتىن
پېشقەدەم پىدائىيلار ئۈچۈن شاگىرت يېتىشتۈرۈش يوللىرىنى
ئۆگىتىش ۋاسىتىلىرى ئارقىلىق، يوشۇرۇن قارشىلىق
كۆرسىتىش ھەرىكەتلىرىنى تەدرىجىي شەكىلدە ئۈچ-تۆت
كىشىلىك قوشۇنلار ئاساسىدىكى زەنجىرىسىمان يوشۇرۇن
باغلىنىشلىق پارتىزانلار ئەترەت-گۇرۇپپىلىرىغا ئۇيۇشۇش
تەلىماتلىرىنى بېرىپ، تەشكىللىنىشىگە يېتەكلەش مۇمكىن.
تەشكىللىنىش دېگەندە ھە دېسىلا بىر يەرگە يىغىلىۋېلىپ
تۈگمەس يىغىنلارنى ئېچىشقا بولىدىغان ۋە سەن ئۇنى قىل،
سەن بۇنى قىل دەپ ئۇدۇل تەلىماتلار بېرىشكە بولىدىغان

ۋەزىيەتنى شەكىللەندۈرۈشنىلا ئويلماسلىق لازىم. بىر ھەرىكەتنىڭ پىلانلىق بىر شەكىلدە ئىزچىللىقىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن ئىللاكى بىر-بىرىگە كۆرۈنىدىغان ياكى قۇرۇلتايلار ئېچىپ بىر-بىرىگە بۇيرۇق-يوليورۇقلارنى بېرەلەيدىغان داھىيسى، سېكرېتارى ئېنىق تەشكىلات بولۇشى شەرت ئەمەس. خەلقىمىز مىللىي مۇستەقىللىق مەسىلىسىدە ئورتاق غايىغا ئىگە بولغاچقا، بىرەر تەشكىلات ئۆز ئەزاسى بولمىغان پىدائىيلارغىمۇ بىر-بىرىنى كۆرمەي ياكى تونۇشماي تۇرۇپمۇ تەشكىللىك پائالىيەت قىلدۇرالىشى مۇمكىن. پەقەت بۇنداق "قاراڭغۇلۇقتىكى مۇناسىۋەت" مۇتلەق توغرا يول كۆرسىتىشكە كاپالەتلىك قىلىدىغان بولسىلا كۇپايە. زادى تونۇمايدىغان ۋە بەلكىم مەڭگۈ تونۇشماي ئۆتۈپ كېتىش ئېھتىمالى بولغان يەككە ھەرىكەت قىلغۇچى پىدائىيلارمۇ مەڭگۈ ئۇچۇرۇشالىشى ياكى مەڭگۈ تونۇشالىشى مۇمكىن بولمايدىغان بۇ "قاراڭغۇلۇقتىكى قوماندانلىق شتاب" نىڭ بۇيرۇقلىرىنى خۇشاللىق بىلەن ئىجرا قىلىدىغان ۋەزىيەتنى يارىتىشىدا قىلچە گۇمان قىلمايمىز. بەلكىم بۇ خىل "قاراڭغۇلۇقتىكى قوشۇن ۋە قاراڭغۇلۇقتىكى قوماندانلىق شتاب" مۇناسىۋىتى بىرىنچى باسقۇچلۇق مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ ئەڭ مۇكەممەل 'تەشكىلات' شەكلى بولۇپ قېلىشىمۇ مۇمكىن. ئەگەر مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىگە ئۆزىنىڭ تېگىشلىك ھەسسىسىنى قوشۇشنى ئويلاۋاتقان بىر پىدائىيىمىز بىرەر پىدائىي قوشۇن قۇرۇشنى بىخەتەر كۆرمىگىنىدە ۋە بۇنداق

‘قاراڭغۇلۇقتىكى تەشكىلات ۋە قاراڭغۇلۇقتىكى قوماندانلىق ئىتاب’ نىڭ توغرا كۆرگەن ‘بۇيرۇق’ لىرىغا ئېرىشەلمەي قالغىنىدىمۇ قىلچە مەيۈسلەنمەستىن، ئۆز ۋىجدانى بۇرچىنىڭ ھەيدەكچىلىكىدە پائالىيىتىنى ئىزچىل داۋاملاشتۇرۇشقا غەيرەت كۆرسىتىشى لازىم. بەلكىم بۇنداق ‘يېتەكچىسىز’ ھەرىكەتلەرنىڭ بىرقىسمى پىلانسىز، ئەھمىيەتسىز، ھەتتا قىسمەنلىكتە زىيانلىق ھەرىكەتلەر بولۇپ كۆرۈنگۈدەك بولغىنىدىمۇ ئەنسىرىمەسلىكى لازىم. چۈنكى قىسمەنلىكتە يەككە ھەرىكەت قىلغۇچىلارنىڭ پائالىيەتلىرى تەرتىپسىز، پىلانسىزدەك كۆرۈلگىنى بىلەن، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا بولغان تەسىرى مۇتلەق تۈردە قانۇنىيەتلىك بولۇپ روي بېرىدۇ. بىزگە شۇنىڭ ئۆزىلا يېتەرلىك. شۇنداقتىمۇ، يەككە ھەرىكەتلەردە كۆپىنچە ھاللاردا يالغۇزلۇق ھېس قىلىپ ‘ھېرىپ قېلىش’ ھادىسىسى كۆرۈلۈشىمۇ مۇمكىن. ئەمما ئۆزىمىز ئاڭلىقراق بولساقلا، قىسقا مەزگىللىك ‘ھېرىپ قېلىش’ تىن كېيىن، مۇتلەق تۈردە قايتىدىن جانلىنىپ ھەرىكىتىمىزنى داۋاملاشتۇرالىشىمىز مۇمكىن. ئەگەر ھەقىقەتەن يالغۇزلۇق ھېسسىياتى سەۋەبىدىن قىينالغىنىمىزدا، ئۆزىنىڭ نەتىجىلىك پائالىيەتلىرىنى يېزىپ ماختاپ يالغان ئىسىملار بىلەن خەلق ئارىسىغا يوشۇرۇن تارقىتىۋېتىش يولى بىلەنمۇ ‘خېلى ئارام تېپىپ قېلىشىمىز’ مۇمكىن. بۇنداق قىلغاندا “بىر چالمدىكى ئىككى پاختەك” دېگەندەك، ھەم ئۆزىمىزنى خۇشال قىلىۋېلىش، ھەم خەلقنى رىغبەتلەندۈرۈش مەقسىتىگە يېتەلەيمىز.

بىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكىتىمىز بىۋاسىتە قوماندان ياكى داھىي يېتىشتۈرۈپ بېرەلمەيدۇ. ئەمما يوشۇرۇن كۆرۈنمەس قوماندان ۋە داھىيلارنى يېتىشتۈرۈپ بېرەلىشى مۇمكىن. بىر قارىسىڭىز، سانجىدا بىر ھەرىكەتنى پەيدا قىلىپ "قارىغۇجا" ئىمزاىنى بەرگەننىڭ ئۆزىدە، ئاقسۇدا بىر ۋەقە ئوتتۇرىغا چىقىپ يەنە شۇ "قارىغۇجا" ئىمزاىنى تاشلاپ قويغان؛ ئۈرۈمچىنىڭ يېقىلغان تاش رايونىدا بىر ۋەھىمنى پەيدا قىلىۋېتىپ "قارىغۇجا" ئىمزاىنى تاشلاپ قويغاننىڭ ئۆزىدە، شامالباغدا بىر ھەرىي ماشىنىسىنى پارتلىتىۋېتىپ يەنە شۇ "قارىغۇجا" ئىمزاىنى تاشلاپ قويغان؛ ... نەتىجىدە خەلقىمىز ھەرقانداق بىر خىتاي قوغلاش ۋەقەسىنى "قارىغۇجا" پەيدا قىلغان دەپ قارىشىپ، "ئۇ" نىڭدىن غۇرۇرلانسىمۇ، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىمۇ ۋەھىملىك پارتلاشتىن ئۆمىلەپ كېتىۋېتىپ "مېنى 'كا لا گو جيا' پارتلىتىۋەتتى" دېيىشى مۇمكىن. بۇنداق ئورتاق قەھرىمان ئىسمى بىلەن ۋۇجۇدقا كېلىدىغان 'يېگانە يېتەكچى باتۇرىمىز' مۇ خەلقىمىزنىڭ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى قوغلاش ھەرىكىتىگە كۆرۈنمەي يېتەكچىلىك قىلىشى مۇمكىن. ھەتتا كەلگۈسىدە مۇستەقىللىق مەيدانىمىزغا بۇ "قارىغۇچىمىز" نىڭ مىس ھەيكىلىنى قاتۇرىدىغانلارنىمۇ چىقمايدۇ دېگىلى بولمايدۇ.

كۆرۈنىدىغان قوماندانمىز ياكى داھىمىز بەلكىم مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ ئىككىنچى باسقۇچ

ئوتتۇرلىرىدىن كېيىنلا ئاندىن ئوتتۇرىغا چىقىش ئىمكانى بارلىققا كېلىشى مۇمكىن. شۇڭا، ھە دېگەندىلا مۇكەممەل بىر داھىي، مۇكەممەل بىر قوماندان خىيالىنى قىلىشىمىز ھاجەتسىز. دېمىسىمۇ، ئوفىتسېرلىرىمىزمۇ بىراقلا ئۈچ تۈچكىلىق بولۇپ ئوتتۇرىغا چىقماي، قەدەممۇ-قەدەم يۈكسىلىپ ئوتتۇرىغا چىقىدۇ؛ خۇددى شۇنىڭدەك ھە دېگەندىلا تۆت يۇلتۇزلۇق گېنېرال پەيدا بولماستىن، بىر يۇلتۇز-بىر يۇلتۇزدىن قوشۇلۇپ يېتىشىپ چىقىدۇ. ئەمما بۈگۈنكى بەزى 'پارتىيە-تەشكىلات' لىرىمىزدا بىراقلا 'مارشال' بولۇۋالدىغانلار كۆرۈلمەكتە. بۇنىڭ ئاقىۋىتىدە "ئىتنىڭ بېشىغا ئۇرسىمۇ بىر مارشال-گېنېرال چىقىدىغان" ۋەزىيەت شەكىللىنىپ، قايسى بىرسىگە 'ئېھتىرام' بىلدۈرۈشىمۇ بىلگىلى بولماس قىلىۋەتتى!

ئەمما بىز شۇنىڭغا ئىشىنىشىمىز كېرەككى، يوشۇرۇن ۋەھىمە پەيدا قىلىش ھەرىكىتىنى ئىزچىل قانات يايىدۇرىدىغانلار بولىدىكەنمىز، ھەرىكەت جەريانىدا ئومۇمىي ئېتىراپقا ئېرىشەلگەن نوپۇزلار مەيدانغا كېلىپ، ھەرىكىتىمىز تەرتىپكە كىرىشى، تەشكىللىك ھەرىكەتكە ئايلىنىشى چوقۇم. بۇنداق شارائىتقا ئېرىشىش ئۈچۈن ھەرىكەتنىڭ بىرئاز بولسىمۇ ئاممىۋى تۈس ئېلىشى، نوپۇز بىخلىرىنىڭ ئاشكارىلىنىپ خەلقىمىزنىڭ تونۇشىنى تەقەززا قىلىدىغان ۋەزىيەت شەكىللىنىشى كېرەك. بۇنىڭ ئۈچۈن ئەڭ كېمىدە ئىككىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكەت دەۋرىنى كۈتۈشىمىزگە توغرا كېلىدۇ. مەلۇمكى، بىرىنچى

باسقۇچىمىزدا ھەممە پىدائىيلىرىمىز ئۆز ۋىجدانىي-غۇرۇرى
 بويىچە ھەرىكەت پەيدا قىلىپ تۇرۇشى، ئەڭ كۆپ بولغاندىمۇ
 يۇقىرىدا تەسۋىرلىگىنىمىزدەك ئىرادىمىزنى ئۆزىدە مۇجەسسەم
 قىلغان "قارىغۇجا" تىپلىرىمىزگە بوي سۇنۇشىمىز ياكى
 ھېلىقىدەك "كۆرۈنمەس تەشكىلات، كۆرۈنمەس قوماندانلىق
 شتاب" لىرىمىزنىڭ بۇيرۇقلىرىغا كۆنۈپ تۇرۇشقا مەجبۇرمىز.
 شۇنىسى ئېنىقكى، بۈگۈنگىچە قۇرۇلغان 'مۇتلەق يوشۇرۇن
 تەشكىلات-پارتىيە' لىرىمىزدىن پاش قىلىنمىغىنى يوق. پەقەت
 پاش بولمىدى دېگەنلىرىمۇ 'قۇرۇلغىنىدىن كېيىن ئۆزىنى
 ھېچكىمگە ئۇقتۇرماي ھەرىكەتسىز جىم يېتىۋالغان پارتىيە'
 لەر بولۇپ، بۇنداق پارتىيەلەرنى ماھىيەتتە يوق دېيىشىمىز
 مۇمكىن. يەنى بىزدە مۇتلەق يوشۇرۇن ئەھۋال ئاستىدا
 پارتىيە-تەشكىل قۇرۇش ۋە بۇ تەشكىلگە تايىنىپ خەلقىمىزنى
 مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكەتلەرگە يېتەكلەش تەجرىبىلىرىمىز
 يوق. شۇنداق ئىكەن، ھازىرچە مەخسۇس پارتىيە قۇرۇشقىمۇ
 ئالدىراپ كېتىشىمىزنىڭ ھاجىتى يوق. ئاۋۋال قىلىدىغان
 ئىشىمىزغا "پۇچقاق تۈرۈپ" باقايلى. ھالبۇكى، نۆۋەتتە
 بار پارتىيە-تەشكىللىرىمىزنىڭ ھەممىسىلا دېگۈدەك مىللىي
 مۇستەقىللىق غايىمىزدىن پارتىيە-تەشكىلنىڭ ئىدىيىسى ياكى
 'داھىي' سىنىڭ ئابرويىنى ئۈستۈن قويدىغان 'تەشكىلاتلار'
 بولۇپ ئوتتۇرىغا چىقماقتا. شۇنداق ئىكەن، تەشكىللىنىش
 مەسىلىسى، بىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچلۇق پائالىيەتلىرىمىزدە
 مۇتلەق يوشۇرۇن تەشكىلاتلىنىش ۋە مۇتلەق يوشۇرۇن
 ئەمەلىي پائالىيەتلەرگە يېتەكچىلىك قىلىش قابىلىيىتىگە

ئېرىشەلەيدىغان بولغاندىلا قىممەتكە ئىگە بولۇپ، بۇ باسقۇچتا، تەشكىل قۇرۇش مەسىلىسىدىن ھەرىكەت قىلغۇچى شەخسى ياكى ئۇششاق گۇرۇپپا پائالىيەتلىرىنىڭ رولىنى ئۈستۈن كۆرۈشمىز لازىم.

2.125 مۇھاجىر تەشكىلاتلارنىڭ ۋەزىپىلىرى

مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزدە تەشكىللىنىش، مۇقىم بىرەر تەشكىلات ياكى پارتىيىگە ئۇيۇشۇش ھەقىقەتەن مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە. ئەمما بۈگۈنكى ئەھۋالىمىزدىن قارىغاندا، ۋەتەننىمىزدىكى ۋەھشىي خىتاي تاجاۋۇزچىلار تېررورچىلىقى ئاستىدا بۇنداق تەشكىللىنىش ئىشى بەكلا قىيىنغا چۈشىدۇ. شۇڭا، ئالاھىدە يېتىشكەن پىدائىيلىرىمىز بولماي تۇرۇپ، بۇنداق بىر تەشكىلاتنى ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈش بەكلا مۇشكۈل. ئەمما بەزى ئەللەرگە مۇھاجىر بولۇپ چىقىپ كەتكەن ياكى قېچىپ كەتكەن يۇرتداشلىرىمىز ئارىسىدا ۋاسىتىلىك ياكى بىۋاسىتە ناملاردا مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىنى ئىلگىرى سۈرىدىغان تەشكىلاتلارنى قۇرۇش ئىمكانىيەتلىرىمىزنى يوق دېيىشكەمۇ بولمايدۇ. بولۇپمۇ چەتئەللەردە ئەھمىيەتسىز ناملاردا پىلاكاتنى ئېسىپ تۇرۇپ، مىللىي مۇستەقىللىق پائالىيەت تەشۋىقاتلىرى بىلەن يوشۇرۇن شۇغۇللىنىش، مۇرتى كەلگىنىدە ۋەتەننىمىز ئىچىدىكى ھەرىكەتلەرگە مۇتلەق مەخپىي چارىلار بىلەن قوماندانلىق قىلىش ئارقىلىق ھەرىكىتىمىزنىڭ ئىزچىللىقىغا كاپالەتلىك قىلىشنىڭ ئىمكانىيەتلىرى يەنىلا كۆپ.

ئەپسۇسكى، بۈگۈنكى كۈندە مۇھاجىردىكى تۇتامسىز ئاشكارا تەشكىلاتلىرىمىزنىڭ سانى شۇنداق كۆپكى، گويا ئادەم تاپالمىغانلىرىدا بالا-چاقىلىرىنى يىغىپلا 'تەشكىلات' قۇرۇۋالغاندەك تەسىرات بېرىدۇ. قۇمدەك تولا بۇ تەشكىلاتلار ئۆز ئالدىغا تۈزۈكرەك بىرەر ئىشنى ۋۇجۇدقا چىقىرماي، ئارىدا بىر يىغىلىپ بىر-بىرسىنى باشلىق سايلايدىغان يىغىلىشلارنى ئۆتكۈزۈشۈپ، ئاتالمىش "ئىتتىپاق، مەركەز، قۇرۇلتاي، شتاب..." دېگەنلەرنى قۇرۇپ چىقىشىدىكەن. بۇ سۈنئىي بىرلەشكەن گۇرۇھلار ۋەتىنىمىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىقىغا قىلچە مۇناسىۋىتى بولمىغان، ھەتتا بەزىدە زىيانلىق ئىشلارنى ئۆزلىرىگە ۋەزىپە قىلىپ بېكىتىشىپ، ھەممە يەردە تەرلەپ تۇرۇپ تەشۋىق قىلىشىپ خەلقىمىزنى سىرتتىن جەلپ قىلىشقا ئۇرۇنۇشىدىكەن. بۇ تەشكىلاتلىرىمىز ئۆزلىرىنى ۋەتەنپەرۋەر دېيىشىدىكەنۇ، كەسكىن ۋەتەنپەرۋەرلىك ھەرىكەتلىرىنىڭ تەشۋىقاتلىرىدىن ئۆلگۈدەك قورقىشىدىكەن؛ بىتەرەپمىز دېيىشىدىكەنۇ، ئۆزلىرىنىڭ تىنچلىق مەپكۇرىسىغا توغرا كەلمىگەن ھەرقانداق ۋەتەنپەرۋەرلىك چۈشەنچىلىرىنى قەتئىي يېقىن يولتۇشمايدىكەن. ھالبۇكى، ئۇلارنىڭ ئاتالمىش يىغىلىشلىرىغا ھەرخىل سالاھىيەتلەردىكى خىتايلار ئەركىن قاتنىشالايدىكەنۇ، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قارشى پىلان-لايىھىلەرنى ئوتتۇرىغا قويغۇچىلار ياكى تەشكىلاتلار بۇ خىل يىغىلىشلارغا يېقىن كەلتۈرۈلمەيدىكەن؛ ئۇلارنىڭ ۋەتەن ھەققىدىكى داۋراڭ قىلىشىنى مەقسەت قىلىشىدىغان خەۋەرلىرى بىلەن ئۆزلىرىنىڭ يىغىن، قۇرۇلتاي ياكى

شۇنىڭغا ئوخشىغان پائالىيەتلىرىنىڭ ماختاشلار بىلەن تولغان خەۋەرلىرىنى ئاساس قىلىشقان گېزىت-ژۇرناللاردا خىتايلارنىڭ سۆزلىشىگە، تەسلىمچىلەرنىڭ ماقالە بېرىشلىرىگە، ھەتتا كوممۇنىست خىتايلارنىڭ سۆزلىشىگىمۇ ئورۇن چىقىدىكەنۇ، ۋەتەننىمىزدىن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى تازىلاشقا دائىر سۆزلەر قەتئىي مەنىنى قىلىنىدىكەن. بۇ تەشكىلاتلار ھەرخىل باھانىلەر بىلەن ئۆزئارا بىر-بىرىنى خائىن-جاسۇس دېيىشىپ تازىلاشقا رۇخسەت قىلىشىدىكەنۇ، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى تازىلاش ھەرىكىتىگە دائىر پائالىيەت ياكى تەشۋىقاتلارنى "ئىش بوزارلار، خۇلىگەن-لۈكچەكلەر"، ھەتتا "تېررورچىلار" دەپ قارا چاپلىشىدىكەن. ...

مۇھاجىردىكى تەشكىلاتلىرىمىزنىڭ مۇتلەق كۆپ قىسمى 'ئاپتونومىيە قانۇنلىرى'، خەلقئارالىق قانۇنلار، خىتاي دېموكراتىك ھەرىكەتلىرىنىڭ پرىنسىپلىرىغا تايىنىپ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا يالۋۇرۇش، خەلقئاراغا يىغلاپ قاقشاش قاتارلىقلار ئارقىلىق خەلقىمىزنى 'ئەركىنلىككە ئېرىشتۈرۈش' تەمەسىدىكى كىشىلىرىمىز بولۇپ، ئۇلارنىڭ بەزى 'سۆھبەت، قارارلىرى' غا قاراپ ئۇلارنى خۇددى دۇنيا دۆلەتلىرىنىڭ باشلىقلىرى بىلەن بىرگە تۇرۇپ، بىرگە ئولتۇرىدىغان سالاھىيەتلىك چوڭلىرى بار كىشىلەر، مېكىن دېگۈسى كېلىدۇ. سۆھبەت، ئەھۋال تونۇشتۇرۇشلىرى بىلەن خەلقئارانىڭ ياردىمىنى قوزغاش ئۈچۈن دىپلوماتىيە ئەمەلدارلىرى، مىنىستىرلەر، دۆلەت باشلىقلىرى بىلەن كۆرۈشەلەيدىغان

سالاهىيەتلىك ئادەملىرى بولشى كېرەك. ئۇنداق بولمىسا، ئۇلارنىڭ تازىلىق ئىشچىلىرىنىڭ 'دوستلىرىنىڭ دوستىنىڭ دوستى' ۋاسىتىسى بىلەن خەلقىمىزنىڭ تەلپىنى ئۇقتۇرۇپ بولمايدۇ. ئۇلار ۋەتىنىمىزدىكى قان تۆكۈپ جەڭ قىلغان شېھىتلىرىمىزنىڭ قېنىنى داۋراڭ قىلىشىپ بەزى سورۇنلارغا كىرەلگىنىدەك قىلغىنى بىلەن، ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسى قان تۆكۈلىدىغان ھەرىكەتلەرنى ھىمايە قىلىدىغان خىيالدا بولۇپ باقمىغان. شۇنىڭغا قارىماي، ئۇلار يەنە ۋەتىنىمىز خەلقىنى قالاق، ھېچنېمىنى بىلمەيدىغان ئاقماق قاتارىدا كۆرۈشىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈنمۇ ۋەتىنىمىزنىڭ ئازادلىقىنى ئۆز خەلقىنىڭ جاسارىتىگە ئەمەس، چەتئەللىكلەرنىڭ ساخاۋىتىگە تايىنىپ قولغا كەلتۈرۈشنى قۇۋۋەتلىشىدۇ. ھەتتا مۇتلەق كۆپ ساندىكى مۇھاجىر تەشكىلاتلىرى كىشىلەرنى جەلپ قىلىدىغان داۋراڭلار بىلەن شۇغۇللىنىپ، يىللىق تۇرمۇش خىراجىتىنى يىغىۋېلىش ئۈچۈنلا قۇرۇلغاندەك قىلىدۇ.

شۇنداق بولغاچقا، ۋەتىنىمىزدىكى مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىنىڭ بىرىنچى باسقۇچىنى قوزغاشقا ئۆزىنى پىدا قىلماقچى بولغان ھەربىر پىدائىي، چەتئەلدىكى ھەرقانداق بىر مۇھاجىرنىڭ ياكى تەشكىلاتلىرىنىڭ ئاغزىغا قارىماسلىقى كېرەك. ئۇلار سىزنىڭ ئاققۇزغان ئىسسىق قانلىرىڭىزنى 'داپ' قىلىپ چېلىپ ئاز-تولا ئورۇن تاپقانداك قىلىشىمۇ، يەنە بىر تەرەپتىن چەتئەللىكلەرگە چىرايلىق كۆرۈنۈش ئۈچۈن سىزنى 'تېررورچى' دەپ تىللىشىپ بېرىدۇ.

ئويلاپ كۆرەيلى ، ئۆز ئويىڭىزدە ئولتۇرغىنىڭىزدا ، ئويىڭىزنى تارتىۋېلىشنى ئاشكارا ئېلان قىلىپ كىرىپ كەلگەن قاراقچىلارغا قوپاللىق قىلىسىڭىز قانداقسىگە تېررورلۇق قىلغان بولۇپ قالدىكەنسىز؟ ھالبۇكى ، بۇ قاراقچىلار چىش-تىرنىقىغىچە قوراللىنىپ سىزنى ئويىڭىزدىلا ئۇجۇقتۇرۇۋېتىشكە تىرىشماقتا . سىزنىڭ قولىڭىزدا ئاددىي پىچاق-توخماقلار ، چاشقان-چۈشۈن دورىسى ، سەرەڭگە-بېنىزىدىن باشقا ھېچبىر 'قورال' نىڭىز يوق . بۇنداق بىر شارائىتتا ، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئاددىي ھەربىي قوراللىرىدىن تارتىپ ، ئايروپىلان ، تانكا-زەمبىرەكلەرگىچە ، ھەتتا ئاتوم قوراللىرىغىچە قوراللىنىپ سىزنى ئۇجۇقتۇرۇشقا كېلىۋاتقان دۈشمەن تۇرۇقلۇق ، ئۇلارغا قارشى پىچاق-توخماقلار بىلەن ھۇجۇم قىلىشقا تىرىشىسىڭىز ، سىز يەنە تېررورلۇق بىلەن 'ئىنسانىيەت ئەخلاقى' غا قارشى چىققان بولۇپ قالسىز . بۇنداق دېگۈچىلەرنى ياكى بۇنداق باھالارغا سۈكۈت قىلغۇچىلارنى شەرقىي تۈركىستانلىق دەپ كىممۇ ئېتىراپ قىلالايدۇ؟

بىز بۇ يەردە يەنە شۇنى ئالاھىدە تەكىتلەپ ئۆتىمىزكى ، شەرقىي تۈركىستان مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىنىڭ بىرىنچى باسقۇچىدا بىز بارلىق دىپلوماتىك ھوقۇقلاردىن مەھرۇم قالدۇرۇلغانمىز . شۇ سەۋەبتىن بىز بۈگۈن ھەرقانداق بىر خەلقئارا تەشۋىقاتلاردىن قىلچىمۇ نەپ ئالالمايمىز . بىز ھەرىكىتىمىزنىڭ ئىككىنچى باسقۇچىنىڭ ئوتتۇرىلىرىغا بارغاندىلا ئېھتىمال بەزى دىپلوماتىيىلىك سەھنىلەرنىڭ بىرەر

بۇلۇڭىدا ئولتۇرۇش لايىقتىڭىزگە ئېرىشەلشىمىز مۇمكىن. دۇنيا جامائىتىمۇ ئەنە شۇ دەۋردىلا بىزنى كۆزگە ئېلىشقا مەجبۇر بولدى. ئېھتىمال. بىز تارىختا ئەللىك مىڭ كىشىلىك مىللىي قوراللىق قوشۇنىمىزغا ئىگە بولمىغان بولساق، خىتاي ھۆكۈمىتى ۋە تىنچلىقنىڭ جاكى جىزجوڭنى ئەۋەتمەيدى؟ شۇ ۋاقىتتىكى سالاھىتىمىزنى كاپالەتكە ئىگە قىلىۋاتقان بىردىن-بىر ئامىل تولۇق قوراللانغان ئەللىك مىڭ كىشىلىك مىللىي قوشۇنىمىز ۋە يىمىرىلىشنى تەسەۋۋۇر قىلىشقا بولمىغۇدەك ئازاد رايونىمىزنىڭ بولمىشىدۇر! بۈگۈن قولىدا تۆمۈرنىڭ سۇنۇقىمۇ قالمىغان خەلقىمىزنىڭ دىپلوماتىيىلىك سورۇنلاردا قىلچىلىكىمۇ نېسىۋىسى يوق. شۇڭا بۇنداق قۇرۇق تەرغىباتلارنىڭ ئارقىسىغا كىرىپ گول بولماي، ئاۋۋال دۈشمەننى قورقۇتالغىدەك كۈچكە ئىگە بولۇشنىڭ چارىسى ھەققىدە باش قاتۇرۇشىمىز ۋە بۇ جەھەتتە ۋە تىنچلىق خەلقىمىزگە قولىدىن كېلىشىچە مەخپى ياردەم قىلىشىمىز كېرەك.

مانا بۇ — بىزنىڭ مۇھاجىردىكى تەشكىلاتلىرىمىزنىڭ ھەرىكەت مۇددىئاسى بولدى. ئەگەر مۇھاجىردىكى ۋە تەنداشلىرىمىز ھەقىقەتەن مىللىي مۇستەقىللىقىمىز ئۈچۈن بىرەر تۆھپە قوشۇش نىيىتىگە كەلگۈدەك بولسا، ھە دېسە دۈشمەن بىلەن سۆزلىشىشكەلا ھەۋەس قىلماي، ۋە تىنچلىق تەۋەسىدىكى يوشۇرۇن ھەرىكەتلەر ئۈچۈن مۇۋاپىق كېلىدىغان ئاددىي ۋە ئۈنۈملۈك ھەرىكەت ئۇسۇللىرى، ھەرىكەت تەشكىللىرى، ھەرىكەت چاقىرىقلىرى، تەشكىللىنىش ۋە

تەربىيىلىنىش بىلىملىرىنى، ئەرزان، ئاددىي، كۈچلۈك ۋە ئەڭ بىخەتەر يوشۇرۇن زەربە بېرىش قوراللىرىنىڭ ياسىلىش-ئىشلىتىش ئۇسۇللىرى، رېتسېپ-چېرتىۋىزلىرى قاتارلىقلارنى تەييارلاپ ۋە تەنگە يوشۇرۇن يوللار بىلەن كىرگۈزۈپ تۇرسۇن. مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچىدا خەلقىمىز مۇھاجىر تەشكىلاتلىرىمىزدىن بۇنىڭدىن باشقا بىر نەرسە تەلەپ قىلمايدۇ!

2.135 دۈشمەن جازالىشىغا قارشى ھەرىكەتلەر

مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچىدا دۈشمەن كۈچلىرى پەۋقۇلئاددە ئۈستۈن، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ خورىكى ئۆسۈپ كەتكەن، خەلقىمىزنىڭ جەڭگىۋارلىق ئىرادىسى تېخى تولۇق قوزغالماي، يوشۇرۇن قارشىلىق كۆرسىتىش ھەرىكەتلىرى بىلەن شۇغۇللانغۇچى پىدائىيلار سانى ئىنتايىن ئاز، يوشۇرۇن قارشىلىق كۆرسىتىش ھەرىكەت تەجرىبىلىرىمۇ بەكلا يېتەرسىز قاتارىدىكى سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن، قانات يايىدۇرۇلۇۋاتقان يوشۇرۇن قارشىلىق كۆرسىتىش ھەرىكەتلىرىمىزنىڭ ۋەھىمە يارىتىش دەرىجىسىمۇ يېتەرلىك بولماسلىق، ھەرىكەت سانى ئاز بولۇش، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ئەسەبىيلىكى ھەددىدىن ئاشقان ئەھۋاللار كۆرۈلۈشى مۇقەررەر. بۇنداق بىر ئەھۋالدا، دۈشمەن كۈچلىرى ھەربىي، قوراللىق ساقچى، ئامانلىق قوشۇنلىرى، ئادەتتىكى ساقچىلىرى، بىڭتۇەن باندىتلىرى، مىنىڭ بۇلاڭچىلىرى، تاجاۋۇزچى ھۆكۈمەت كادىر گۇماشتىلىرى، فاشىست

كومپارتىيە ئەزالىرى، مىللىي مۇناپىقلار، مەنپەئەتپەرەسلەر قاتارىدىكى تاجاۋۇزچى كۈچلىرىنى تۈشمۈ-تۈشتىن ھەرىكەتلەندۈرۈپ، قاراملىق ۋە گۇمان بىلەن تۇتقۇن قىلىش ھەرىكىتى، قارا تىزىملىكتىكىلەرنى تازىلاش ھەرىكىتى، ھەتتا دىتغا ياقمىغان، كۆزىگە سەت كۆرۈنگەن، قىزغىنىدىغان كىشىلىرىمىزدىن تارتىپ بارلىق بىگۇناھ خەلقىمىزنى جازالاش، سوراققا تارتىش، قىيناش، نەزەربەند قىلىش، قامال قىلىش، سۈرگۈن قىلىش قاتارىدىكى فاشىستىك جىنايەت ئىشلىرى بىلەن كەڭ شۇغۇللىنىشى تۇرغان گەپ.

ختاي تاجاۋۇزچىلىرى بۇ خىل ئادەم قېلىپىدىن چىققان ۋەھشىيانە چارىلار بىلەن خەلقىمىزنىڭ يوشۇرۇن قارشىلىق كۆرسىتىش ھەرىكەتلىرىگە ئاتلىنىش ئىرادىسىگە ۋاسىتىلىك توسالغۇلۇق قىلىشنى پىلانلاپ، ئوچۇقتىن-ئوچۇق بەھۇدە ئۆلۈم جازالىرىنىمۇ كۆپەيتىۋېتىشى ئارقىلىق، خەلقىمىز ئارىسىدا ھەقىقەتەنمۇ پاسسىپ تەسىرلەرنى پەيدا قىلالىشى مۇمكىن.

يوشۇرۇن قارشىلىق كۆرسىتىش ھەرىكىتىگە ئۆزىنى بېغىشلىغان ختاي تاجاۋۇزچىلىرىغا تەھدىت سالغۇچى يوشۇرۇن پىدائىيلىرىمىز دۈشمەننىڭ بۇ خىل فاشىستىك جازا ھەرىكەتلىرىدىن تەمتىرەپ قالماي، ئۆزىنى تېخىمۇ تەمكىنلەشتۈرۈپ، دۈشمەننىڭ جىددىيلەشكەن ھالىتىنى ۋەھىمە ھالىتىگە يۈكسەلدۈرۈش ئۈچۈن تېخىمۇ پاجىئەلىك ۋەقەلەرنى تۇغدۇرۇشقا تىرىشىشى لازىم. بولۇپمۇ ختاي تاجاۋۇزچىلىرىنى تېخىمۇ ئېغىر ئالاقىزادىلىككە سېلىۋېتىش

ئۈچۈن شەرقتىن شەپە بېرىپ قويۇپ، غەربتىن تېگىش،
دۈشمەننى ئوڭغا يۈگۈرتۈپ قويۇپ سولدىن زەربە بېرىش،
تېپىك جاللاتلارنىڭ، تېپىك چاپارمەنلەرنىڭ، تېپىك
خائىنلارنىڭ بالا-چاقسىغا، ئاتا-ئانىسى، دوست-يارەنلىرى،
ئۇرۇق-تۇغقانلىرىغا زەربە بېرىپ، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى
ئېغىر ۋەھىمە ئىچىدە تەمتىرىتىۋېتىش ھەرىكەتلىرىنى جىددىي
قانات يايدۇرۇش لازىم. بىگۇناھ ئۆلتۈرۈلگەن ۋە تەنداشلىرىمىز
ئۈچۈن بىرگە ئونلاپ قىساس ئېلىشقا بار كۈچىمىز بىلەن
تىرىشىشىمىز لازىم.

خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ جازا ھەرىكىتى كۈچىيىپ
كېتىدىغان دەسلەپكى دەۋرلەردە پاسسىپ ھالەتتە تۇرۇۋاتقان
خەلقىمىز ئارىسىدا ئەنسىزلىك كۈچىيىپ، بۇ خىل يوشۇرۇن
قىساس ئېلىش ھەرىكەتلىرىمىزنى قارىلايدىغان تەشۋىقاتلار
ئۇلغىيىپ كېتىشىمۇ مۇمكىن. ھەتتا بۇ خىل پاسسىپ
تەشۋىقاتلارغا ئۆتكەندىكى ھەرىكەتلىرىمىزدە كۆرۈلگىنىدەك
داڭلىق ئىلمى، دىنىي، ئەتىۋارلىق زاتلىرىمىزنى ئالدىغا
سېلىۋېلىپ بىزنى ھەرىكىتىمىزدىن ياندۇرۇشقا تىرىشىشىمۇ
تۇرغانلا گەپ. ھەتتا قارا تىزىملىككە چۈشۈپ قالغانلارنىڭ
ئاتا-ئانىلىرى، بالا-چاقىلىرى، ھەدە-سىڭىللىرىنىمۇ
سۆرەپ چىقىشى مۇمكىن. يوشۇرۇن قارشىلىق كۆرسەتكۈچى
پىدائىيلىرىمىز بۇ خىل پاجىئەلەرنىڭ كۆرۈلۈشىگە ئىمكان
بار يول بەرمەسلىكى، ئىلاجسىز قالغىنىدا بۇنداق
ئىنكاسلارغا ئىمكان بار پىسەنت قىلماسلىقى كېرەك. بىز

شۇنى ئۈنۈم سېلىقىمىز كېرەككى، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى قوغلاش يوشۇرۇن ھەرىكىتىگە يېڭىدىن ئاتلانغىنىمىزدا خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى نېمە قىلارنى بىلەلمەي، ئۆزلىرىنىڭ ۋەھمىسىنى، ئەنسىزچىلىكىنى، تاجاۋۇزچى ئاھالىسى ئارىسىدىكى پاراكەندىچىلىكىنى يېپىش ئۈچۈن ھەرخىل قارامارچە غالجىرلىقلارغا مۇراجىئەت قىلىشى تەبىئىي ھال. ئەسلىدە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ غالجىرلاشقان پەيتى ئۇلارنىڭ ئېغىر پاراكەندە بولۇۋاتقان، ئىچكى ساراسىمىگە چۈشۈۋاتقان ۋاقىتلىرى بولۇپ، بۇ خىل ۋەزىيەتتە قىلىۋاتقان ئىشلىرى پىلانسىز قاراملىقتىن باشقا نەرسە ئەمەس. بۇ خىل ھالەتتە تۇرغان دۈشمەننى ئىزچىل پاراكەندە قىلىشقا كاپالەتلىك قىلىدىغانلا بولساق، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىدىكى بۇ خىل ئەسەبىيلىك قورقۇشقا ئالمىشىپ، دۆلىتىگە قاراپ قاچىدىغانلارنى كۆپەيتىپ ياكى بىخەتەر دەپ قارىغان جايلارغا يىغىلىۋېلىشنى ئىلگىرى سۈرىدۇ. ئەنسىزلىك ئىچىگە چۈشۈپ قېلىۋاتقان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ بىر يەرگە يىغىلىۋېلىشى قانچىكى كۆپىيىپ بارىدىكەن، دۈشمەننىڭ پاراكەندىچىلىكىمۇ شۇنچە كۈچىيىپ كېتىدۇ. مانا بۇ — يوشۇرۇن قارشىلىق كۆرسىتىش شەكلىنى ئالغان بىرىنچى باسقۇچلۇق مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ ئوڭۇشلۇق كېتىۋاتقانلىقىنىڭ بېشارىتى. ھەرقانداق بىر يوشۇرۇن زەربە بېرىش ھەرىكىتى مۇتلەق تۈردە دۈشمەننى پاراكەندىچىلىككە ئېلىپ بارىدۇ. خۇددى شۇنىڭدەك، نەدىن ۋە كىمدىن زەربە يېگەنلىكىنى بىلەلمىگەن دۈشمەنمۇ ھولۇقۇش ئىچىدە كىمگە

زەربە بېرىشنى بىلەلمەي قاراملارچە زوراۋانلىق ھەرىكەتلەر ئارقىلىق پۈتكۈل خەلقىمىز ئارىسىدا خۇددى ئۆزلىرىنىڭ بېشىغا كەلگىنىدەك، ھەتتا ئۇنىڭدىنمۇ ئېغىر پاراكەندىچىلىك سېلىش ئارقىلىق، پىدائىيلىرىمىزنىڭ يوشۇرۇن پائالىيەتلىرىنى قورقۇتۇلغان خەلقىمىز ۋاستىسى ئارقىلىق بېسىم يارىتىپ ئۇجۇقتۇرۇشقا تىرىشىدۇ. يەنى پاراكەندىچىلىكنى تېخىمۇ كۈچلۈك پاراكەندىچىلىك بىلەن يەڭمەكچى بولىشىدۇ. بۇ ماھىيەتتە دۈشمەننىڭ ئەسەبىيلەشكەنلىكى ۋە ئەقلىدىن ئازغانلىقى بولۇپ، ئۆزلىرىنىڭ تىزگىنى ئاستىدا تۇرۇۋاتقان بىر جەمئىيەتنى قالايمىقان قىلمەن دېيىش بىلەن، ماھىيەتتە ئۆزلىرىگە ھەسسەلەپ پاراكەندىچىلىك پەيدا قىلىۋېتىش بىلەن خۇلاسىلىنىدۇ. ئەگەر پىدائىيلىرىمىزمۇ دۈشمەننىڭ بۇ خىل پىسخولوگىيىلىك ئاجىزلىقىغا ئاساسەن، دۈشمەنگە تېخىمۇ كۈچەيتىپ ئېغىر ۋەھىمە پەيدا قىلىش بىلەن جاۋاب بېرىپ تۇرغىنىدا، يەنى دۈشمەننىڭ ئەسەبىيلىكى قورقۇشقا ئالماشقۇچە پاراكەندە قىلىشنى تېخىمۇ كۈچەيتىپ داۋاملاشتۇرۇپ بېرىشكە تىرىشقىنىدا، مۇتلەق تۈردە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ئەسەبىيلىكىنى قورقۇشقا ئايلاندۇرغىلى بولىدۇ. چۈنكى، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ يېرىم ئەسىردىن بۇيان تىنچ ۋە بىخۇدۇك بۇلاڭ-تالاڭ قىلىشقا كۆنۈپ قالغان كەلگۈندىلىرىمۇ، پاراكەندىچىلىكتىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن ئۆز ھۆكۈمىتىگە بېسىم قىلىشنى پەيدا قىلالايدۇ. پىدائىيلىرىمىزنىڭ يوشۇرۇن قارشىلىق كۆرسىتىش ھەرىكەتلىرى ئەنە شۇ مەنتىق بويىچە كونكرېتنى ئەھۋاللارغا

قاراپ ۋەھىمە سېلىش پائالىيەتلىرىنىڭ سانىنى ۋە قورقۇنچلۇق دەرىجىسىنى دولقۇنسىمان يۈكسەلدۈرمەك ياكى پەسەيتىش شەكىللىرىدە ئىزچىل داۋام قىلدۇرۇشى لازىم. بۇنىڭ ئۈچۈن ئەڭ قورقۇنچلۇق پاجىئەلەرنى پەيدا قىلىش، ئەڭ ۋەھىملىك پارتلاشلار، ئەڭ ۋەھىملىك ئوت كېتىشلەر، ھەتتا زۆرۈر تېپىلغاندا ئەڭ پاجىئەلىك مەنزىرىلەرنى پەيدا قىلالايدىغان بىرلىكتە پارتلاپ ئۆلتۈرۈش ۋەقەلىرىنى تولۇق ئىشقا سېلىش لازىم بولىدۇ.

شۇنىڭغا دىققەت قىلىش كېرەككى، بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكەت جەريانىدا دۈشمەن بېسىمىدىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن ئاچلىق ئېلان قىلىش، جىم ئولتۇرۇۋېلىش نامايىشى قىلىش ياكى باشقا تىنچ نامايىش، ئۆزىنى كۆيدۈرۈۋېلىش شەكىللىرىدىكى ئۆزىنى تونۇتۇپ بېرىدىغان ئەخمىقانە پاسسىپ قارشىلىق كۆرسىتىش ھەرىكەتلىرىدىن قەتئىي ساقلىنىش ۋە بۇنداق ھەرىكەت پىلانلىرىنى قەتئىي چەكلىشىمىز شەرت.

بىز بۇ يەردە شۇنى يەنە قايتا تەكىتلەپ كۆرسىتىمىزكى، مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچىدا خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى نەق مەيدا كۆپلەپ يوقىتىشنى ئۆزىمىزگە مەقسەت قىلىۋالماستىمىز لازىم. بىزنىڭ پەيدا قىلىدىغان ھەربىي ۋەھىمىمىز دۈشمەن ئاھالىسى ئارىسىدا چېكىدىن ئاشقان ئېغىر قورقۇنۇشنى پەيدا قىلىپ، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ بىزگىلا مەنسۇپ بولغان بۇ ۋەتەندە تۇرۇپ

قېلىشىدىن زېرىكىش، ئازراقلا پۇرسەت تاپالسا ئالدى-
كەينىگە قارىماستىن ئۆز دۆلىتىگە قاراپ قېچىش ۋەزىيىتىنى
پەيدا قىلىشنى بىردىن-بىر مەقسەت قىلىدىغانلىقىمىزنى
ھەرگىز ئۇنتۇماسلىق لازىم. شۇنداق ئىكەن، خىتاي
تاجاۋۇزچىلىرى قانچىكى ئەسەبىيلەشكەنسۇرى، شۇنچە ئېغىر
ۋەھىمە پەيدا قىلىشقا تىرىشچانلىق كۆرسىتىش لازىم. ئەگەر
دۈشمەن ئەسەبىيلەشمىگەن ئىكەن، دېمەك پەيدا قىلىۋاتقان
يوشۇرۇن قارشىلىق كۆرسىتىش ھەرىكەتلىرىمىزنىڭ دېگەندەك
ۋەھىمىلىك، يېتەرلىك زىچلىقتا ياكى يېتەرلىك ساندا
بولمايۋاتقانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. بۇنىڭ ئۈچۈن ھەر ۋاقىت ئەڭ
پاجىئەلىك ۋەھىمىلەر پەيدا قىلىش ھەرىكەت ئۇسۇللىرىنى
ئىزدىنىشىمىز، سىناق قىلىشىمىز ۋە كېڭەيتىشىمىزگە توغرا
كېلىدۇ. پەيدا قىلغان ۋەھىمىمىز دۈشمەنگە قانچىكى
ئېغىر قورقۇتۇش سالالسا شۇنچە ئۇتۇق قازانغان بولىمىز.
خۇددى شۇنىڭدەك قانچىكى ئېغىر پاجىئەلىك كۆرۈنۈشلەرنى
يارىتالسا، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا شۇنچە ئېغىر ۋەھىمە
سالالغان بولىمىز. بۇ دېگەنلىك، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ
ۋەتىنىمىزدە بىخۇدۇك تۇرالىشى، ۋەتىنىمىز چېگرىسىدىن
دادىللىق بىلەن بېسىپ كىرەلىشىگە شۇنچە كۈچلۈك توسالغۇ
پەيدا قىلىنغان بولىدۇ.

بۈگۈنكى خەلقىمىز خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ۋەتىنىمىز
خەلقىگە يۈز يىللاردىن بۇيان سېلىۋاتقان قىرغىنچىلىق
ۋە زۇلۇملىرىدىن ئەقەللىي قىساس ئېلىش تۇيغۇسىنىمۇ

ئۇنتۇغان ھالغا كەلتۈرۈلگەنلىكى ئېنىق. بۇ خىل ئەقەللىي قىساسكارلىق روھىنى قايتا ئەسلىگە كەلتۈرۈشنىڭ بىردىن- بىر چارىسى - خەلقىمىزگە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ۋەھشىي قىياپىتىنى ئاشكارلىتىش. خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى خەلقىمىزگە قارىتا سامان- قۇناق توغرايدىغان جادۇلاردىن پايدىلىنىپ چېپىپ توغراشتىن قىلچە تەپ تارتىمىغان، داڭلىق ئەربابلىرىمىزنى پارچىمۇ- پارچە قىلىپ توغراشتىن قىلچە چېكىنىمىگەن، باشلىرىنى كېسىۋېلىپ ئايلاپچە سازايى قىلىشتىن قىلچە تەپ تارتىمىغان، خەلقىمىزنى تۈركۈملەپ قىرىپ تاشلاپلا قالماي ئۈچەي- باغىرلىرىنى دەرەخلەرگە ئېسىۋېتىشتىن تەپ تارتىمىغان، داھىيلىرىمىزنى ئەڭ زامانىۋى تېررورلۇق ئۇسۇللاردىن پايدىلىنىپ ئۆلتۈرۈشلەردىن كېيىن قالمىغان تاجاۋۇزچىلاردۇر. بۇ تاجاۋۇزچىلارنىڭ ئەۋلادلىرى دەل بۈگۈنكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ دەل ئۆزىدۇر! ئۇلارنىڭ يېقىنقى يېرىم ئەسىر مابەينىدە خەلقىمىزگە يۈرگۈزگەن ئاشكارا ياكى يوشۇرۇن جازالىرى، ۋەھشىي قىيىن- قىستاقلارغا ئېلىشىلىرى، سۈرگۈن قىلىشىلىرى، بۇلاڭ- تالاڭ قىلىشىلىرى، مۇسادىرە قىلىشىلىرى، ھاقارەت قىلىشىلىرى، بارلىق ئىگىلىك، بارلىق مەمۇرىيەت، بارلىق ھەربىيلىكلەردىن خەلقىمىزنى چەكلەپ كېلىشى، ... بۇلارنى خەلقىمىزگە ھەر ۋاقىت ئەسلىتىپ تۇرۇشىمىز، خەلقىمىزمۇ قىلچىلىك پۇرسەت تاپالىغان ھامان، ئۇچۇرغانلا بىر خىتاي تاجاۋۇزچىسىغا ئەينى جازالارنى بېرىشكە ھەققى بارلىقىنى بىلدۈرۈپ تۇرۇشىمىز، ۋەتىنىمىز خەلقىنىڭ ھەربىر ئۆلتۈرۈلگەن ئەزاسىنىڭ قىساسى

ئۈچۈن بويى بىلەن تەڭ ئالتۇن بەرسىمۇ يەتمەيدىغانلىقىنى ،
ھەربىر ئۆلتۈرۈلگەن قېرىندىشىمىزنىڭ جېنى ئونلارچە خىتاي
تاجاۋۇزچىسىنىڭ جېنىدىنمۇ قىممەتلىك ئىكەنلىكىنى دائىم
ئۇقتۇرۇپ تۇرۇشىمىز شەرت . خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ھەرقانداق
باھانە كۆرسىتىشىدىن قەتئىي نەزەر ، خەلقىمىزنىڭ خالىغان
بىر ئەزاسىغا قانچىكى ئاشكارا ۋەھشىيلىك قىلىدىكەن ،
خەلقىمىز خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ۋەھشىي ماھىيىتىنى
شۇنچە ئوچۇق كۆرۈپ ئالالايدۇ ۋە غەزىپمۇ شۇنچە ئارتىپ
بارىدۇ . خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ بۇ خىل ۋەھشىي جازالىرى
مەيلى بىۋاسىتە ئۆزلىرى تەرىپىدىن ئىجرا قىلىنسۇن ، ياكى
مىللىي مۇناپىقلار ۋاسىتىسىدە ئىجرا قىلىنسۇن ، مۇتلەق تۈردە
خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ۋەھشىيلىكىدۇر . مىللىي مۇستەقىللىق
كۈرىشىمىزنىڭ ئۇيۇقىنى كۆرۈۋاتقان خەلقنىڭ غەزىپى مۇقەررەر
تۈردە كۈرەش دولقۇنىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ . بۇ نۇقتىدىن
ئالغاندا يوشۇرۇن پىدائىيلار قوشۇنىنىڭ ھەربىر ئەزاسىنىڭ
پەيدا قىلىدىغان ھەرىكەتلىرى ۋاسىتىلىك ھالدا خەلقنى
مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچلۇق
ھەرىكەت دولقۇنىغا ئاتلىنىشقا رىغبەتلەندۈرۈش رولىنىمۇ
ئوينىغان بولىدۇ . شۇ سەۋەبتىن يوشۇرۇن قارشىلىق
كۆرسىتىش ھەرىكىتىمىزنىڭ پىدائىيلىرى ھەرخىل قىساس
ئېلىش ھەرىكەتلىرىنى ئاۋانگارتلىق بىلەن باشلاپ بېرىشى ،
ئەگەر مەلۇم يەردىكى خەلقىمىز جۈرئەت قىلىپ كېتەلمىگەندە ،
ئۇلار ئۈچۈن قىساس ئېلىشىپ بېرىش ئارقىلىق خەلقىمىزنى
جاسارەتلەندۈرۈشىمىز لازىم !

2.145 مىللىي مۇناپىقلارغا قارشى جازالار

بىز ئالدىنقى قىسىملاردا مىللىي مۇناپىق دېگەننىڭ كىملىرىگە قارىتىلىشى كېرەكلىكىنى كۆرۈپ ئۆتكەندۇق. بۈگۈنكى مىللىي مۇناپىقلار گەرچە ۋەتىنىمىزنى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا بىۋاسىتە سېتىۋەتكەن بىرىنچى ئەۋلاد ۋەتەن ساتقۇچىلىرى بولمىسىمۇ، ۋەتىنىمىزنى خىتايلاشتۇرۇشتا تۈرتكىلىك رول ئويناۋاتقان، ھەمدە بىرىنچى ئەۋلاد ۋەتەن خائىنلىرىنىڭ بىۋاسىتە ياكى ۋاسىتىلىك يېتىشتۈرۈشى نەتىجىسىدە ئوتتۇرىغا چىققان تۇغما ۋەتەن خائىنلىرىدۇر. بۇ تۇغما ۋەتەن خائىنلىرى ۋەتىنىمىزدە زومىگەرلىك ۋە باسقۇنچىلىق قىلىۋاتقان خىتاي تاجاۋۇزچىلار ھاكىمىيىتىنىڭ بارلىق قاتلاملىرىغا تارقىلىپ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ باسقۇنچىلىق ھەرىكەتلىرىگە ياردەمچى بولۇۋاتقان ياكى ئوڭايلىق يارىتىپ بېرىۋاتقان تۇغۇندى خائىنلار بولۇپ، ئۇلار دەسلەپتە بىرىنچى ئەۋلاد ۋەتەن خائىنلىرىنىڭ قولىغا كىرىۋېلىپ ۋەتەن ساتقۇچىلىق جىنايەتلىرى بىلەن شۇغۇللىنىپ كەلگەن بولسا، ئەمدىلىكتە تارىخىي خائىنلىق ۋەزىپىسىنى تۈگەتكەن بىرىنچى ياكى ئىككىنچى ئەۋلاد ۋەتەن خائىنلىرىنىڭ ئورنىغا دەسسەپ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا بىۋاسىتە غالىپلىق قىلىدىغان تۇغما ۋەتەن خائىنلىرىغا ئايلىنىپ كەتكەن مىللىي مۇناپىقلاردۇر. بۇ ۋەتەن خائىنلىرى ئىرادىسىز، مەنپەئەتپەرەس، نادان، ئاقماق، غايىسىز، ئابرويپەرەس، چىرىك ۋە پەسكەش مۇناپىقلارنى تاللاپ چىقىپ ئەتراپىغا

توپلۇپ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا تېخىمۇ ساداقەتمەنلىك بىلەن غالىقلىق قىلىش رىقابىتىنى پەيدا قىلىۋاتقان خائىنلار گۇرۇھىنى قۇرۇپ پائالىيەت قىلىشماقتا.

بۇ خىل ئىككىلەمچى ياكى ئۈچلەمچى ۋەتەن خائىنلىرىنىڭ خېلى كۆپ قىسمى بىۋاسىتە ئۇرۇق-تۇغقانلار، دوست-يارەنلىرى، يۇرتداشلىرى، ئۇرۇقداش ۋە ساۋاقداشلىرى قاتارلىقلاردىن تەشكىل تاپىدىغانلىقى ئۈچۈن، ھەرخىل خائىنلار گۇرۇھىدىكى مۇناپىق شايكىلىرى ھەرخىل قاتلاملاردىكى خەلقىمىز ئارىسىدا رىقابەتچى گۇرۇھ مۇناپىقلىرىنى قارىلىشىپ، گويا ئۆزلىرى خەلقى ئۈچۈن ئەڭ ياخشى خىزمەت قىلىۋاتقان كىشىلەر چۈمپەردىسىگە ئورنىتىلىپ خەلقىمىزنى قايىمۇقتۇرۇپ كەلمەكتە. ئەتراپىغا رىقابەت گۇرۇھى توپلاش ئىقتىدارى بولمىغان نادان مۇناپىقلارنىڭ بىرقىسمى بىۋاسىتە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا ساداقىتىنى كۆرسىتىش يولى بىلەن مەرتىۋىگە ئېرىشىدىغان بىۋاسىتە ئاشكارا مۇناپىقلىق يولىدا مېڭىشماقتا.

شۇڭا مىللىي مۇناپىقلارغا باھا بېرىشتە پالانچى ياخشىراق، پوكۇنچى ناچارراق دەيدىغان مەسىلە مەۋجۇد ئەمەس. خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قارشى ۋەتەنپەرۋەرلىك پائالىيىتىنى پەيدا قىلىپ باقمىغان ھەر بىر قورچاق ئەمەلدار ياكى ئۇلارنىڭ غالىقلىرى، بۈگۈنكى كۈندىكى تىپىك ۋەتەن ساتقۇچىلار ھېسابلىنىدۇ. مىللىي مۇناپىق ئىكەن، ئۇ خائىن چوقۇم جازاسىنى چېكىشى شەرت. بۇ خىل مۇناپىقلارنىڭ

ئۆزىنى ئاقلاشتا قالغان بىردىن بىر يولى - مەيلى ئاشكارا بولسۇن ياكى يوشۇرۇن بولسۇن، ۋەتەننىمىزدىكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى ئازايتىدىغان، ئۇلارنى قوغلاپ چىقىرىدىغان ئەمەلىي ھەرىكەتلەرنى پەيدا قىلىشلا بولىدىكى، ئۆزلىرىنى ئاقلاش ئۈچۈن باشقا يولى قالمىدى. يەنى، ھەرقانداق بىر مىللىي مۇناپىق خەلقنىڭ جازاسىدىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ كۆپىيىشىنى توسۇش، دۈشمەننى قاقۇرۇپ ئازايتىش ۋە دۈشمەننى تەلتۆكۈس تازىلاشقا بىۋاسىتە قاتناشقان بولۇشى ئالدىنقى شەرت قىلىنىدۇ. ئۇنداق بولمايدىكەن، بۇ خائىنلارنى پالانچىنىڭ بالىسى ياكى نەۋرىسى ئىدى، ۋەيا كېلىن-كۈيۈنلىكى ئىدى دېگەندەك باھانىلەرنى كۆرسىتىپ قوغداپ قېلىشقا ئۇرۇنغۇچىلارنى ۋەتەن خائىنلىرى بىلەن بىر قاتاردا تېگىشلىك جازاسىنى بېرىشىمىز كېرەك. خۇددى شۇنىڭدەك بۇ خائىننىڭ ئەۋلادىغا ياكى يېقىنلىرىغا زەربە بېرىش ئارقىلىق بۇ خائىنغا ۋاسىتىلىك زەربە بېرىشكە مەجبۇر قالغىنىمىزدىمۇ، بۇ خائىننىڭ ئاتا-ئانىسىنى، ئاكا-ئۇكىلىرىنى ۋە ھەدە-سىڭىللىرىنى، ئائىلىسىدىكىلەرنى، نەۋرە-كېلىن-كۈيۈنلىكىنى، ئەڭ يېقىن ھەمكارلاشقۇچىلىرىنى، ... يۇقىرىقىغا ئوخشايدىغان باھانە-سەۋەبلەرنى كۆرسىتىپ قوغداپ قېلىشقا قەتئىي بولمايدۇ. يۇقىرىقىدەك خائىن يېقىنلىرى بۇ خائىننىڭ ئادەتتىكى خائىنلىق پائالىيەتلىرى ئۈچۈن كۆڭۈل ئارامبەخىشلىكى ياكى ياردەمچى-مەسلىھەتچىسى بولۇپ ۋەزىپە ئۆتەپ كەلگەن بولۇپ، بۇ خائىننىڭ ھەرقانداق بىر يېقىنىغا بېرىلىدىغان

ئېچىنىشلىق زەربە، بۇ خائىننىڭ پاراكەندە بولۇشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. پاراكەندە ھالەتكە چۈشۈپ قالغان بىر خائىننىڭ مۇناپىقلىق ھەرىكەتلىرىمۇ مەلۇم ۋاقىتتىن كېيىن توسالغۇغا ئۇچراپ، خائىنلىقتىن قايتىش ياكى چەكلىنىشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىشى مۇمكىن. شۇڭا، ھەرقانداق بىر تىپك خائىن ئەتراپى قەتئىي ئىككىلەنمەستىن تازىلىنىش ياكى جازالىنىش ئۈبۈكىتىبى قىلىپ تاللىنىشقا نامزاتتۇر.

ئەمدى بىز بۇ مۇناپىقلارغا بېرىلىدىغان جازالارنى كۆرۈپ باقايلى:

بۈگۈن ۋەتىنىمىزدە مىللىي مۇناپىقلارغا جازا يۈرۈشى قىلىش ھەرىكىتى ھازىرغىچە بىر ئادەت ياكى دولقۇن ھالىغا كەلتۈرۈلمەي كېلىنمەكتە. شۇ سەۋەبتىن ۋەتىنىمىزدىكى مىللىي مۇناپىقلار ئاپئاشكارا خائىنلىق ھەرىكەتلىرى بىلەن شۇغۇللىنىشتا قىلچە تەپ تارتمايدىغان ھالغا كېلىپلا قالماي، ھەتتا نۇرغۇن ۋىجدانسىزلارنى ھەۋەسلەندۈرىدىغان رولىمۇ ئويناپ كەلمەكتە. شۇنداق ئىكەن، بۇنداق تىپك ۋەتەن خائىنلىرىغا قارىتا ئۇششاق-چۈششەك كەمسىتىش، چەتكە قېقىش، ئابرويسىزلاندۇرۇش، يېتىم قالدۇرۇش دېگەندەك تىنچ پائالىيەتلەر قىلچە تەسىر كۆرسىتەلمەس ھالغا كەلمەكتە. مىللىي مۇناپىقلىق خەلقىنى، مىللىتىنى، ۋەتىنىنى، ۋەتىنىنىڭ بايلىقىنى تاجاۋۇزچىلارغا بىۋاسىتە ياكى ۋاسىتىلىك شەكىللەر بىلەن سېتىش ھەرىكىتى

بولغىنى ئۈچۈن ، ۋەتەن - خەلقىمىزگە دۈشمەنلىك ھەرىكىتى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ. ۋەتەنگە دۈشمەنلىك قىلىش ھەرىكىتى مەيلى بىۋاسىتە ياكى ۋاسىتىلىك بولسۇن ، ئوخشاشلا مىللىي دۈشمەنلىك ھېسابلىنىدۇ. مىللىي دۈشمەن ئىكەن ، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قانداق شەكىلدە زەربە بېرىدىكەنمىز ، بۇ مىللىي مۇناپىقلار گۇرۇھىغىمۇ ئوخشاش شەكىلدە زەربە بېرىشىمىزنى تەقەززا قىلىدۇ. يەنى ، بىر مىللىي مۇناپىققا زەربە بېرىشتە ئىمكان بار بىۋاسىتە زەربە بېرىش ، بىۋاسىتە زەربە بېرىش ئىمكانىنى تاپالمىغىنىمىزدا ، بۇ خائىننىڭ ئاتا-ئانىسىغا ، ئاكا ئۇكىلىرىغا ، ھەدە-سىڭىللىرىغا ، ئائىلە ئەزالىرىغا ، كېلىن-كۆيۈڭۈللىرىغا ، نەۋرىلىرىگە ، ئەڭ يېقىن ياردەمچى ۋە پىكىرداشلىرىغا ، يېقىن ئۆتىدىغان قوشنىلىرىغا ، ياكى ئۇلارنىڭ خالىغان بىرسىنىڭ مال-مۈلكىگە ئېغىر پاجىئە ، ئاپەت خاراكتېرلىك جازالاشلارنى قىلچە ئىككىلەنمەي ، قىلچە تاللاپ ئولتۇرماي ئەمەلگە ئاشۇرۇپ ، قايسى ئاسان بولسا ئاۋۋال شۇنىڭغا زەربە بېرىش كېرەك. زەربە بېرىش قانچىكى ئېچىنىشلىق ، قانچىكى پاجىئەلىك ، قانچىكى قورقۇنچلۇق بولسا ، مىللىي مۇناپىقلار گۇرۇھىغا شۇنچە ئېغىر زەربە بولۇپ تەسىر قىلىدۇ. قانچىكى ئېغىر زەربە بېرەلسەك ، بۇ مىللىي مۇناپىقلار گۇرۇھىنى شۇنچە قورقۇتقان ، شۇنچە پاراكەندە قىلغان بولىمىز. قورقۇنچاق ، پاراكەندە ئىچىدىكى مۇناپىقلار گۇرۇھى قىسقا ۋاقىت ئىچىدىلا خائىنلىققا چەك قويۇشقا ، ئىچىدىن پارچىلىنىشقا ، ھەتتا خائىنلىقتىن چېكىنىپ چىقىشقا مەجبۇر بولىدۇ.

بىز بۇ يەردە شۇنى ئالاھىدە تەكىتلەپ ئۆتىمىزكى، مىللىي مۇناپىقلار گۇرۇھى ھەرقانداق بىر گۇرۇھقا تەۋە بولشىدىن قەتئىي نەزەر، خىتاي تاجاۋۇزچىلار ھاكىمىيىتى ئىچىدە قانچىكى يۇقىرى مەرتىۋىگە، قانچىكى مۇھىم ۋەزىپىگە ئېرىشەلگەن بولىدىكەن، بۇ خىلدىكى مۇناپىقلار ياكى ئۇلارنىڭ يېقىنلىرى ئەڭ ئاۋۋال، ئەڭ پاجىئەلىك زەربە بېرىلىدىغان خائىنلار ئوبىكتىبى قىلىپ تاللىنىشقا ئالاھىدە كۈچ چىقىرىشىمىز لازىم.

ئاخىرىدا شۇنىمۇ كۆرسىتىپ ئۆتۈش كېرەككى، خەلقىمىز، ۋەتىنىمىز ئىنتايىن ئېغىر ۋەزىيەت ئاستىدا تۇرغىنىدا، ھەممە كىشى مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىنى قانات يايدۇرۇشنىڭ چارە-تەدبىرلىرىنى ئاخشۇرۇپ يۈرگەندە، بىرقىسىم غۇرۇرنى، ۋەجداننى، ئەخلاقىنى، نومۇسىنى يوقاتقانلارنىڭ ئەيشى-ئىشرەت قاينىمى ئىچىگە چۆكۈپ كېتىشىمۇ ۋە تەنگە خىيانەت قىلغانلىقىنىڭ باشقىچە ئىپادىسىدۇر. مەسىلەن، ۋەتىنىمىز خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى تەرىپىدىن ئېغىر دەپسەندە قىلىنىۋاتقان بۈگۈنكى كۈندە، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن مۇھەببەتلىشىش، ئۇلار بىلەن ئەيشى-ئىشرەت قىلىپ، قۇچاقلىشىپ يۈرۈشلىرى، خىتايلار بىلەن توي قىلىش، زەھەرلىك چېكىملىك بىلەن شۇغۇللىنىش، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن قىمار ئويناش، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا ئىچ ئاغرىتىپ ئۇلارنى ئۆلۈمدىن قۇتۇلدۇرۇشقا ئۇرۇنۇش، يوشۇرۇپ قېلىشقا ئۇرۇنۇش ۋە بېقىۋېلىش قاتارلىق ئىش-

ھەرىكەتلەر بىلەن شۇغۇللانغۇچىلارنىڭ ھەممىسى ۋەتەنگە ھاقارەت قىلغانلىق ھېسابلىنىدۇ. شۇڭا بۇ خىل چىرىك ئادەملەرنىمۇ جىنسى، مەرتىۋىسى، كېلىپ چىقىشى، بىلىم سەۋىيىسى، يېشى قاتارلىق ئالاھىدىلىكلىرىنى سۈرۈشتە قىلماي، پۇرسەت كەلگەن ھامان ئىبرەت بولسۇن ئۈچۈن ئەڭ پاجىئەلىك شەكىللەردە جازاغا تارتىشتىنمۇ چېكىنمەسلىكىمىز لازىم. بۇ خىل نومۇسسىزلىقلارغا ھەيدەكچىلىك قىلىدىغان، ياردەمچى بولىدىغان، ھىمايە قىلىدىغان، قىزىقتۇرىدىغان، مەجبۇرلايدىغان ھەرقانداق كىشىنىمۇ بەلگىلىك ئىبرەت جازالىرىغا تارتىشىمىز شەرت.

2.15۵ قوشنا ئەل خەلقلىرى بىلەن مۇناسىۋەت

ۋەتىنىمىزنىڭ بۈگۈنكى دۈشمەن ۋەزىيىتىنى ئەستايىدىل تەھلىل قىلىدىغان بولساق، ھەقىقەتەنمۇ ئۇزۇنغا سوزۇلىدىغان مۇتلەق يوشۇرۇن ۋەھىمە پەيدا قىلىش ھەرىكەت باسقۇچى، شەھەر-بازارلار ئەتراپى پارتىزانلىق ھەرىكەت باسقۇچى ۋە شەھەر-بازارلار ئارىسى يوقىتىش جېڭى ھەرىكەت باسقۇچلىرىدىن ئىبارەت ئۈچ ئاساسلىق باسقۇچ بويىچە مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنى قانات يايدۇرۇشقا مەجبۇر بولىدىغانلىقىمىزنى مۆلچەرلەشكە بولىدۇ. بۇ جەرياندا ھەرقايسى ھەرىكەت باسقۇچلىرىغا مۇناسىپ ھەرخىل خىتاي تەبىقىلىرى بىلەن، ھەرخىل ئېزىلگەن مىللەتلەر بىلەن، قوشنىلىرىمىز بىلەن، تۈركىي دۆلەتلىرى بىلەن، ئىسلام ئەللىرى بىلەن ۋە تەرەققىي قىلغان ئەللەر، خەلقئارالىق گۇرۇھ-تەشكىلاتلار

بىلەن ئېنىق بىر مەقسەت ئاساسىدا مۇناسىۋەت قىلىشىمىزغا توغرا كېلىدۇ. بۇ خىل مەقسەتلەر ھەرقايسى باسقۇچلۇق مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزگە قەتئىي تۈردە ئېنىق ياردىمى بولۇشىنى ئالدىنقى شەرت قىلىدىغان پىرىنسىپىغا رىئايە قىلىشى كېرەك. بۈگۈن بىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچلۇق مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىز تېخى مۇكەممەل بىر دولقۇن ھالىتىگە ئايلىنالمىي تۇرغىنىدا، بۇ خىل مۇناسىۋەتلەرنىڭ ئۆزگىچە ئالاھىدىلىكىگە قەتئىي دىققەت قىلىپ مۇئامىلە قىلىشقا مەجبۇرمىز. بۈگۈنكى ئەھۋالىمىزدىن قارىغاندا، بۇنداق مۇناسىۋەتلەرنى بەلگىلىشىمىزدە ئاساسلىقى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن بىۋاسىتە مۇناسىۋەتتى بولغان مۇستەملىكە ئاستىدىكى مىللەتلەر بىلەن قوشنا ئەللەر ئارىسىدىكى مۇناسىۋەتلىرىمىزنى بەلگىلىۋېلىش مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە.

1. تىبەتلىكلەر بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىمىز:

بۈگۈنكى كۈندە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ھۆكۈمرانلىقى ئاستىدا تۇرۇۋاتقان مۇستەملىكە ياكى خىتايدىن سانى ئاز مىللەت خەلقلەرى ئارىسىدا تىبەتلىكلەرنىڭ شارائىتى ئەڭ ئەۋزەل ھالدا تۇرماقتا. يەنى، تىبەتنىڭ جۇغراپىيىلىك ئۆزگىچىلىكى تۈپەيلىدىن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى نىسبەتەن ئالغاندا ئەڭ ئاجىز تۇرۇۋاتقان مۇستەملىكەسىدۇر. خىتاي تاجاۋۇزچى ئاھالىسى تىبەت ئېگىزلىكىدە ھېچقاچان ئۆز ئىختىيارى بىلەن مەڭگۈ قېلىشنى خالىمايدۇ. تىبەت، خىتاي

مۇستەملىكىچىلەرگە نىسبەتەن دۇنياۋى زومىگەرلىك ۋە مۇستەملىكە سىياسىتىنىڭ ئىزچىللىقىغا كاپالەتلىك قىلىدىغان ئىنتايىن مۇھىم جۇغراپىيىلىك ئامىللارنىڭ بىرىدۇر. دەرۋەقە، يېقىنقى يىللاردىن بۇيان تىبەتمۇ خىتايلارغا ئاھالە كۆچۈرۈش يېرى ۋە خامئەشيا مەنبەسى ھالىتىگە ئۆزگىرىپ بارماقتا. ئەگەر خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى تىبەتنى قولدىن بېرىپ قويغىنىدا جەنۇبتا گۇۋاڭشى-يۈننەن ئەتراپىدىكى ھىندىچىنى مۇستەملىكىلەرنىڭ مۇستەقىللىق ھەرىكىتى ياكى ئانا ۋەتەنلىرى بىلەن بىرلىشىۋېلىش ھەرىكىتى ئۈچۈن يۈچۈك ئېچىلىپ قالسا، غەربتە ۋە تىنمىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتى ئۈچۈن ئىنتايىن پايدىلىق بىخەتەر پائالىيەت شارائىتى شەكىللىنىپ قالىدۇ. خۇددى شۇنىڭدەك، كۆكۈر-كەڭسۇ ساھەسىدىكى تۇڭگان خەلقىنىڭ خىتايدىن ئايرىلىپ ياشاش ياكى خىتايدىن تېخىمۇ ئەركىن ھوقۇقلارنى تەلەپ قىلىش تەلپى ئۈچۈن پۇرسەت يارىتىلىدۇ؛ شىمالدىمۇ جەنۇبى موڭغۇللارنىڭ مۇستەقىللىق ياكى شىمالى موڭغۇلىيە بىلەن بىرلىشىپ كېتىشلەرنى ئاسانلاشتۇرۇپ بېرىش ئېھتىمالى تۇغۇلىدۇ. بۇنداق ئەھۋال ئاستىدا، شەرقىي شىمالدىكى مانجۇلارنىمۇ جىم ياتىدۇ دېيىش تەس. بۇ خىل ئەھۋال ئاستىدا خىتاي مۇستەملىكىچىلىكىنى ئىقتىسادىي ئاساسقا ۋە ئېنېرگىيە-خامئەشيا مەنبەسىگە ئىگە قىلىپ تۇرغان ۋە تىنمىز تۇپراقلىرى، موڭغۇل دالالىرى ۋە مانجۇرىيە ئېغىر سانائەت بازىسىدىن ئايرىلىپ قالىدىغان خىتاينىڭ تېز ئارىدا يىمىرىلىپ بىرقانچە ئۇششاق خىتاي دۆلەتلىرىگە پارچىلىنىپ

كېتىشىدىن دېرەك بېرىدۇ. شۇ سەۋەبتىن، خىتاي مۇستەم-
لىكىچىلىرى تىبەتنىڭ قولىدىن كېتىشىنى جۇغراپىيىلىك
نۇقتىدىن خىتاينىڭ مىللىي يوقىلىشى دەپ ھېسابلىشىپ،
تىبەتنى جان تىكىپ چىڭ قاماللاپ يېتىشىغا تىرىشماقتا. بۇ
نۇقتىدىن ئالغاندا تىبەت، خىتاي مۇستەملىكىچىلىرى ئۈچۈن
ئەڭ مۇھىم سىياسىي-ھەربىي ئەھمىيەتكە ئىگە جۇغراپىيىلىك
رايون ھېسابلىنىدۇ.

بىزگە نىسبەتەن تىبەتنىڭ ئەھمىيىتى بۇنىڭلىق بىلەنلا
تۈگىمەيدۇ؛ تىبەت، خىتايلارنى تىبەت ئېگىزلىكىنىڭ ئەڭ
ئېگىز تاغلىرى بولغان ھىمالايا تاغ تىزمىسى ئارقىلىق
ئۆزلىرىنى ھىندىستاننىڭ تەھدىتىدىن ساقلاپ تۇرماقتا.
بۇنىڭ نەتىجىسىدە، ھىندىستان دۇشمىنى بولغان پاكىستان
بىلەن زىچ ھەمكارلىق ئورنىتىش شارائىتىنى يارىتىپ
بەرمەكتە. بۇ تەرىپى بىز ئۈچۈن بەلگىلىك توسالغۇلارنى
پەيدا قىلىپ كەلمەكتە. يەنى، بىر مۇسۇلمان دۆلىتى بولغان
پاكىستاننىڭ ئۆز دۆلىتىنىڭ بىخەتەرلىكى ئۈچۈن ھىندىستانغا
خىتاينى كوزىر قىلىپ كۆرسىتىش خاھىشى، ۋە تىنىمىز
خەلقىنى يا پاكىستانغا يېقىنلىشالمايدىغان، ياكى ھىندىستانغا
يېقىنلىشالمايدىغان تولغاقلىق ۋەزىيەتنى شەكىللەندۈرۈپ
بەرمەكتە.

يەنە بىر مەسىلە، تىبەتنىڭ سەرگەردان ھۆكۈمىتى خىتاي
تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ دىپلوماتىيە ساھەسىدە بېشىنى ئاغرىتىپ
كېلىۋاتقان ئەڭ زور تەھدىت ھېسابلىنىپ كېلىۋاتقاچقا، خىتاي

تاجاۋۇزچىلىرى ھەرخىل دىپلوماتىيە ھىلىگەرلىكلىرىدىن پايدىلىنىپ تىبەت سەرگەردان ھۆكۈمىتىنى قىرىق يىلدىن بۇيان ۋاستىلىك بىر شەكىلدە تىنچ مۇستەقىللىق پائالىيەتلەر دائىرىسىدە چەكلەپ كەلمەكتە. بۇنىڭغا قوشۇلۇپ، دالاي لامانىڭ ئالغان نوبىل تىنچلىق مۇكاپاتى، تىبەتلىكلەرنىڭ قوراللىق كۈرەش ئارقىلىق مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىنى ئىلگىرى سۈرۈشىنى چەكلەپ، تىنچ مۇستەقىللىققا ئېرىشىش ھەۋىسىنى ئالاھىدە كۈچەيتىپ بەردى. ئەمما تىبەتنىڭ يېقىندىن بۇيانقى ئويغانغان ياش ئەۋلادلىرى ئارىسىدا، بۇ خىل تىنچلىق ئويۇنلىرىنىڭ ھەقىقىي ماھىيىتىنى تەدرىجىي تونۇپ يېتىپ، دالاي لامانىڭ پۈتۈن ئىنسانىيەت سۆيگۈسىنى ئىشقا ئاشۇرۇش تەلىماتى ئاساسىدىكى تىنچ دىپلوماتىيە يوللىرى بىلەن مۇستەقىللىققا ئېرىشىش پىلانلىرىنىڭ رىياللىقى بولمىغان ئۆتۈپىيلىك فانتازىيە ئىكەنلىكىگە ئىشەندۈرۈشكە باشلىماقتا. نەتىجىدە تەدرىجىي شەكىلدە قوراللىق پارتىزانلىق كۈرىشىگە ھەۋەسلىنىدىغان ياش تىبەتلىكلەر كۈنساين ئارتىپ بارماقتا.

تىنچلىق تەرغىباتىنىڭ زىيىنىنى يېتىپ ئاشقىچە كۆرگەن خەلقىمىز قەتئىي تۈردە تىبەت قوراللىق كۈرەش تەشەببۇسچىلىرى بىلەن زىچ ھەمكارلىق ئورنىتىش يوللىرىنى تېپىپ چىقىشى لازىم بولماقتا. بۇ خىل ھەمكارلىقنى خىتاي تەۋەسىدىكى ئەۋزەللىكلەردىن پايدىلىنىپ قانات يايدۇرۇشقا بولىدۇ. بولۇپمۇ تىبەتلىكلەرنىڭ بىزگە ئوخشاش بىرىنچى

باسقۇچلۇق يوشۇرۇن ۋەھىمە پەيدا قىلىش ھەرىكىتى بىلەن ئىش باشلاش زۆرۈرىيىتى بولمىغاچقا، ئۇلارنى نىسپى يوشۇرۇن پائالىيەتلەر ئارقىلىق بىراقلا ئىككىنچى باسقۇچلۇق مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكەت باسقۇچىمىزغا ئوخشاپ كېتىدىغان پائالىيەتلەرگە تىبەتلىكلەرنى قىزىقتۇرۇشىمىز مۇمكىن. شۇنداق بولغاچقا، تىبەت تىنچلىقچىلار گۇرۇھى بىلەن يېقىنلىشىشنىڭ قىلچە ئەمىلى ئەھمىيىتى يوق، ھەتتا زىيانلىق بولۇشىمۇ مۇمكىن.

2. موڭغۇللار بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىمىز:

بىر پۈتۈن موڭغۇل دۆلىتىنى قۇرۇشى لازىم بولغان موڭغۇللار ھەرخىل ئىچكى-تاشقى سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن ئىككىگە بۆلۈنگەن ھالدا تۇرماقتا. خىتاي مۇستەملىكىسىگە ئايلىنىپ كەتكەن جەنۇبىي موڭغۇللارنىڭ مانجۇرىيىدىن تارتىپ تا ۋەتەننىمىز چېگرىسىغىچە بولغان چەكسىز كەتكەن يايلاقلىرى ئارىسىدا ئىنتايىن مول تۆمۈر ۋە نېفىت مەنبەلىرىنىڭ بولۇشى، جەنۇبىي موڭغۇللار ئۈچۈن ئېغىر ئاپەت بولۇپ قالماقتا. خىتايغا ئىنتايىن يېقىن تۇرغان بۇ خامئەشيا مەنبەلىرى موڭغۇل شەھەر-قىشلاقلىرىنى تېزلىكتە سۈنئىي خىتايلاشتۇرۇلغان يەرلەرگە ئايلاندۇرۇشنىڭ ھەرىكەتلەندۈرگۈچى ئامىلى بولۇپ بەردى. نەتىجىدە، جەنۇبىي موڭغۇل تۇپراقلىرىدىكى خىتاي تاجاۋۇزچى كەلگۈندىلەرنىڭ زىچلىقى ۋەتەننىمىزنى بېسىپ ياتقان خىتاي تاجاۋۇزچىلار زىچلىقىدىن كۆپ ئۈستۈن

تۇرماقتا. شۇڭا، موڭغۇل خەلقىنىڭ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىدىن قۇتۇلۇپ چىقىش ھەرىكىتىنى باشلىشىدا تىبەت خەلقىگە ئوخشاش بىۋاسىتە پارتىزانلىق ھەرىكەتلىرىنى مۇقەددىمە قىلىشى ئۇيغۇن ئەمەس. ئۇلارمۇ خۇددى بىزگە ئوخشاش خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى قوغلاش ئۈچۈن يوشۇرۇن ۋەھىمە پەيدا قىلىش ھەرىكەتلىرىنى ئاساس قىلىشقا مەجبۇر. ھالبۇكى، خىتاي مۇستەملىكىچىلىرىنىڭ ھەرخىل ھىيلىگەر قايىمۇقتۇرۇشلىرى ۋە ۋاسىتىلىك يوللار بىلەن تەسىر كۆرسىتىشلىرى نەتىجىسىدە، موڭغۇللار ئارىسىدىمۇ نۇرغۇن كىشىلەر ۋەتىنىنى تىنچ شەكىلدە مۇستەقىل قىلىش خامخىيالىدا خەلقىنى بىخۇدلاشتۇرۇپ كەلمەكتە ئىدى. يېقىنقى يىللار مابەينىدە تىبەت ۋە شەرقىي تۈركىستان خەلقلەردىن ئىلھام ئېلىپ قوراللىق كۈرەشكە ئىرادە تىكلەۋاتقان 'ياش چىڭگىزخانچىلار' قوشۇنى تەدرىجىي شەكىلدە كۈچىيىپ كەلمەكتە. بۇ 'ياش چىڭگىزخانچىلار' ھەددىدىن تاشقىرى كۈچلىنىپ كەتكەن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قارشى چىڭگىزخان روھى بىلەن قانلىق جەڭگە ئاتلىنىش يولىنى تەشۋىق قىلىشقا كىرىشمەكتە.

يۇقىرىدا كۆرسىتىپ ئۆتكىنىمىزدەك، موڭغۇل ۋەزىيىتىنىڭ جىددىيلىشىشى ۋەتىنىمىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىنىڭ بىرىنچى باسقۇچى ھېسابلىنىدىغان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى نوپۇسىنىڭ سۈنئىي ۋە تەبىئىي كۆپىيىشىنى چەكلەش جەھەتتە ئىجابىي رول ئوينايدىغانلىقى مۇقەررەر.

ئۇنىڭ ئۈستىگە موڭغۇل خەلقىنىڭ يوشۇرۇن قوراللىق قارشىلىق كۆرسىتىش ھەرىكىتىنى قانات يايدۇرۇشىدا شەرتسىز ياردەم قىلالايدىغان سەكسەن يىللىق مۇستەقىل موڭغۇلىيە جۇمھۇرىيىتى ئۇلارغا ئەڭ يېقىن ۋە ئەڭ ئىشەنچلىك ئارقا تىرەك بولۇپ بېرەلەيدىغان ئەۋزەل تاشقى شارائىتى مەۋجۇد. شۇڭا موڭغۇللارنىڭ مۇستەقىللىق كۈرىشى، بولۇپمۇ پارتىزانلىق كۈرەش باسقۇچىغا كۆتۈرۈلۈشىدىن كېيىنكى ۋەزىيىتى بىزنىڭكىگە قارىغاندا يەنىلا نۇرغۇن ئەۋزەللىكلەرگە ئىگە.

موڭغۇللار بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىمىزدە، ۋەتەننىمىزدىكى يۈزمىڭلىغان موڭغۇل ۋەتەنداشلىرىمىز موڭغۇلىيىنىڭ مۇستەقىللىق كۈرىشىگە ئاكتىپ ياردەمچى بولۇش بىلەنلا قالماي، ئورتاق دۈشمىنىمىز بولغان ۋەتەننىمىزدىكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قارشى كۈرەش قىلىشتىمۇ بىز بىلەن بىرلىشىپ كېتەلەيدىغانلىقى بىر تارىخىي پاكىت. شۇ سەۋەبتىن بىز ۋەتەننىمىزدىكى موڭغۇللار ۋاستىسى ئارقىلىق موڭغۇلىيىنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىگە ھېسداشلىق ۋە رىغبەتلەندۈرۈشلەردە بولۇشىمىز مۇمكىن. بولۇپمۇ ئوخشاش ھەرىكەت تەقدىرىگە قالغىنىمىز ئۈچۈن، بىر-بىرىمىزگە تەجرىبە تونۇشتۇرۇش جەھەتتە جەڭگىۋار موڭغۇللار بىلەن ھەمكارلىشىشنىڭ ئەھمىيىتى ئىنتايىن زور.

3. تۇڭگانلار بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىمىز:

تۇڭگانلارنىڭ ئەھۋالى سەل باشقىچە بولۇپ، خىتاي

مۇستەملىكىچىلىرى تەۋەسىدىكى تۇڭگانلار ئىنتايىن تارقاق جايلاشقان بولغاچقا، ئۇلارنىڭ ھە - دېگەندىلا بىرەر مۇستەقىل تۇڭگان دۆلىتى قۇرۇش ئۈچۈن كۈرەش قىلىش ئىمكانىيىتى يوق دېگۈدەك كۆرۈنمەكتە. گەرچە كەڭسۇ ئەتراپىدا، سەنشى، نىڭشيا ۋە كۆكنۇر ئېگىزلىكى ئەتراپىدا تۇڭگانلارنىڭ زىچلىقى نىسبەتەن يۇقىرى كۆرۈنگەندەك قىلىسمۇ، ئەمما بۇ يەرلەر ئومۇمەن مۇتلەق ئۈستۈن خىتاي تاجاۋۇزچىلار نوپۇسىغا ئىگە يەرلەر بولغاچقا، ھەمدە بۇ يەرلەر پەۋقۇلئاددە نامرات تاشلىۋېتىلگەنلىكى ئۈچۈن، تۇڭگانلارنىڭ بۇ يەرلەردىمۇ ھەرقانداق بىر كۈرەش يولىدىن پايدىلىنىپ پائالىيەت قىلىشىدىن قەتئىي نەزەر، مۇستەقىل تۇڭگان دۆلىتى قۇرۇپ چىقالىشىنى ھازىرچە قىياس قىلماق تەس. ئەمما تۇڭگانلار بارلىق خىتاي شەھەرلىرىگىچە تارقىلىپ ياشاپ كەلگەنلىكى ئۈچۈن، خىتاينىڭ غەربىدە بىرقەدەر ئەركىن تۇڭگان فېدېراتسىيىسى دېگەندەك مىللىي ئەركىنلىكنى كاپالەتكە ئېرىشتۈرەلەيدىغان ۋە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى بۇنداق ئەركىنلىكنى بېرىشىگە مەجبۇرلايدىغان يوشۇرۇن ۋەھىمە پەيدا قىلىش ھەرىكەتلىرىنى ئىنتايىن ئوڭۇشلۇق قانات يايدۇرۇش شارائىتىغا ئىگە دېيىشكە بولىدۇ. ۋەياكى تۇڭگانلار، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتۇلۇپ چىقىپ، تىبەت - تۇڭگان، تىبەت - تۇڭگان - موڭغۇل، ھەتتا شەرقىي تۈركىستان - تۇڭگان شەكىللىرىدىكى ئىتتىپاق تۈرلىرىگە ئىنتىلىپ كۆرۈۋېلىشىمۇ مۇمكىن.

ھەرقانداق شەكىل ئېلىشىدىن قەتئىي نەزەر، تۇڭگان خەلقى خىتايىدا تارقاق جايلاشقانلىقى، خىتاي تىلى، خىتاي يېزىقى ئورتاقلىقى ۋە قىسمەن خىتاي تۇرمۇش ئادەتلىرىدىكى ئوخشاشلىقلىرى قاتارلىق ئەۋزەللىكلىرىدىن پايدىلىنىپ، خىتايلار ئارىسىغا بەك گىرىم قىلىپ كەتمەيلا كىرىپ كېتەلەيدۇ ۋە ۋەھىملىك ھەرىكەتلىرىنىمۇ ئاسانلا قانات يايدۇرۇش ئىمكانلىرىغا ئىگە. بولۇپمۇ ۋەتىنىمىزدىكى نەچچە يۈز مىڭ تۇڭگان ۋە تەنداشلىرىمىز ۋاستىسى ئارقىلىق خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئارىسىغا ۋەھىمە تېرىش ھەرىكەتلىرىنى تۇڭگان يۇرتلىرىغىچە كېڭەيتىش تەرغىباتى بىلەن شۇغۇللىنىشىمىزغا بولىدۇ. ئۆز خەلقىمىز ئارىسىدىكى ئىتتىپاقلىققىمۇ رازى بولۇشمايدىغان، ئەمما ھەرخىل باھانىلەرنى كۆرسىتىشىپ ھەرخىل خىتاي گۇرۇھلىرى بىلەن بىرلىكتە پائالىيەت قىلىشنى قۇۋۋەتلىشىدىغان بىرقىسىم ئاتىكارچىلىرىمىزغا بۇنداق سۆزلەر قەتئىي ياقماسلىقى تەبئىي. ئەمما ئۇنداقلارغا پىسەنت قىلىشىمىزنىڭ ھاجىتى يوق. بىز خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىدىن قۇتۇلۇشنىڭ بارلىق چارىلىرىغا مۇراجىئەت قىلىشتا ھەرگىزمۇ ئۆزىمىزگە چەكلىمە قويۇۋالماستىن كېرەك. ھالبۇكى، بۇنداق مەسىلىلەرگە قارشى چىققۇچىلارنىڭ مەپكۇرىسى 'خىتاي دېموكراتىچىلىرى' بىلەن ھەمكارلىق ئىمزالىرىنى ئىمزالاشلارغا ئۈنچىلىك يىرگىنىپ كەتمەيدىغان كىشىلەر ئىكەنلىكى مەلۇم.

4. خىتاي چاڭگىلىدىكى باشقا مىللەتلەر بىلەن مۇناسىۋىتىمىز:

5. جەنۇبىي قوشنىلىرىمىز:

گەرچە ھىندىستان، خىتاي بىلەن زىتلىشىپ كېلىۋاتقان بولسىمۇ، چېگرا بويلىرىمىزنىڭ خىتاي قوراللىق ئارمىيىسى تەرىپىدىن قاتتىق قامال قىلىۋېلىشى، چەكسىز قۇرۇق تاغلار بىلەن ئايرىلىپ تۇرۇشى تۈپەيلىدىن، بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكىتىمىزدە ھىندىستاندىن قىلچە ئۈمىد كۈتەلمەيمىز. كېيىنكى باسقۇچلاردا ۋەزىيەتنىڭ قانداق تەرەققىي قىلىدىغانلىقىنى مۆلچەرلىمەك بەكلا ئەتىگەن بولغاچقا، ھازىرچە ئۇلار ھەققىدە باش قاتۇرۇشىمىزنىڭ ھاجىتى يوق دەپ قارايمىز. ئەمما شۇنىسى ئېنىقكى، ھىندىستاندىن مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچىدا كۆرۈنەرلىك بىرەر توسالغۇ كۆرۈش ئېھتىمالىمۇ يوق دەپ ئېيتالايمىز. ھەتتا چېگرىدىن قېچىپ چىقىشتا ھىندىستاننى نىسبەتەن بىخەتەر ماكان سۈپىتىدە پايدىلىنىش ئۈچۈن مۇھاجىرلار ۋاستىسىغا تايىنىپ شارائىت يارىتىش ئۈچۈن تىرىشچانلىق كۆرسىتىشىمىزنىڭمۇ زىيىنى بولمىسا كېرەك.

پاكىستان مەسىلىسى يەنە بىر چېگىش مەسىلە بولۇپ، ھىندىستان تەھدىتىدىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن خىتاينىڭ ياردىمىگە ئېرىشىش ئۇلار ئۈچۈن ئەڭ مۇھىم مەسىلە ھېسابلىنىدۇ. شۇڭا ئۆز بىخەتەرلىكى ئۈچۈن بىرەر شەپسى كۆرۈلمەيۋاتقان ۋەتىنىمىزدىكى مىللىي مۇستەقىللىق ھەۋىسىدە بولۇۋاتقانلارغا ھېسداشلىق قىلمەن دەپ خىتاينىڭ ھىمايىسىدىن ئايرىلىپ قېلىشىنى ھەرگىزمۇ قوبۇل قىلالمايدۇ. ئەمما پاكىستان

خەلقى مۇسۇلمان خەلق بولغاچقا، قىسمەنلىكتە يوشۇرۇن ياكى غەيرىي رەسمىي يوللار بىلەن بىزگە ھېسداشلىق بىلدۈرۈشىنىمۇ يوق دېيىشكە بولمايدۇ. شۇنداقتىمۇ بىرىنچى باسقۇچلۇق مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىز جەريانىدا پاكىستاندىنمۇ ھەرقانداق بىر ئۈمىد تە بولالمايمىز. ھەتتا دىققەت قىلمىغىنىمىزدا بىزگە تەھدىت بولۇپ قېلىشىمۇ مۇمكىن. ئەمما ئۇ يەرلەردىمۇ يوشۇرۇن شەخسى ۋاسىتىلەردىن پايدىلىنىپ قېچىپ يوشۇرۇنۇش مۇھىتى يارىتىش ئۈچۈن تىرىشچانلىق كۆرسىتىشكە ئەرزىيدۇ.

ئافغانىستان، تا بۈگۈنگىچە ئىچكى-تاشقى ئۇرۇشتىن بېرى كېلەلمەي كېلىۋاتقان ھەددىدىن ئېغىر نامراتلىق قاپلاپ كەتكەن بىر ئەل بولۇپ، ئۇلارنىڭ قالايمىقانچىلىقىدىن پايدىلىنىپ بەزى يوشۇرۇن مال كىرگۈزۈش نىيىتىدە بولغىنىمىزدىمۇ، ئېگىز قۇرۇق تاغلار بىلەن ئايرىلىپ تۇرىدىغان چىگرىمىزدا تۈزۈكرەك بىخەتەر قاتناش يولىمۇ بولمىغاچقا، ئۇلاردىن بىرەر ئۈمىد تە بولۇشۇمۇ بېھۋىدىلىك. ھەتتا يېقىنقى يىللاردىن بېرى دۇنيا زومىگەر كۈچلىرىنىڭ قاتتىق چىشىغا تېگىپ قويغانلىقى ئۈچۈن، ئۇ يەرلەر خەلقئارالىق دۈشمەن مۇھىتى ھالىغا كېلىپ قالغانلىقىنىمۇ ئۈنۈم سالىقىمىز لازىم.

تارىخىي يېقىن قوشنىمىز بولغان تاجىكىستان مۇ ھازىرغىچە ئىچكى تىنچلىقنى قولغا كەلتۈرەلمەي كېلىۋاتقان بىر ئەل بولغاچقا، بىرىنچى باسقۇچلۇق مىللىي مۇستەقىللىق

ھەرىكىتىمىز جەريانىدا ئۇلاردىنمۇ ئۈمىد كۈتمەك قىيىن.
خۇددى شۇنىڭدەك، ئۇلارمۇ ئۆز قىيىنچىلىقلىرىنى ھەل
قىلىشتا خىتايدىن ئۈمىد كۈتىدىغان ھالدا تۇرۇۋاتقاچقا،
ئۇلارمۇ خۇددى پاكىستانغا ئوخشاش، دۆلەت نۇقتىسىدىن
بىزگە خەۋپلىك بىر ئەل بولۇپ قېلىشىمۇ مۇمكىن.

6. ئورتا ئاسىيا تۈركىي جۇمھۇرىيەتلەر بىلەن مۇئامىلە:

بۇ جۇمھۇرىيەتلەر بىلەنمۇ ۋەتىنىمىز خەلقى چوڭقۇر
تارىخىي ئورتاقلىقلارغا ئىگە قان-قېرىنداشلىق مۇناسىۋىتى
بولغىنى ۋە تېخى يېقىنقى بىر-ئىككى ئەسىر مابەينىدىلا
ئايرىمچىلىقلارنىڭ ئوتتۇرىغا چىققىنى بىلەن، ئۇلارمۇ
بۈگۈنكى ئاجىزلىقلىرى تۈپەيلىدىن يا خىتايدىن ياردەم
كۈتىدىغان، ياكى بولمىسا ئۇلاردىن ئەنسىرىدىغان ھالەتتە
تۇرغانلىقى ئۈچۈن، ۋەتىنىمىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچلۇق
مىللىي مۇستەقىللىق پائالىيەتلىرىدىن ئۆزگۈچ تۇرىدىغان
ھېسسىياتتا تۇرماقتا. ئۇلارغا نىسبەتەن، بۈگۈنكى ۋەزىيەتتە
بىزنىڭ تەقدىرىمىزنى ياخشىلاش پائالىيەتلىرىدە بولغىنىدىن
كۆرە، خىتايلار بىلەن ھەمكارلىشىشنى تاللىۋالغانلىقى
كۆپرەك كۆرۈنمەكتە. شۇڭا، ئۇلاردىنمۇ ھە دېگەندە بىرەر
ئۈمىد كۈتۈشىمىز مۇمكىن ئەمەس. ھەتتا ئۇلاردىن كۆپرەك
ئېھتىيات قىلىشىمىز تېخىمۇ ئاقىلانرەك ئىش قىلغىنىمىز
بولۇپ ھېسابلىنسا كېرەك. ئەمما شۇنىسى بىر پاكىتتىكى،
دۇنيادا خەلقىمىزنىڭ تەقدىرىگە ئورتا ئاسىيا خەلقلەردەك

قىزىقىدىغان باشقا بىر خەلق يوق. شۇڭا، ئۇ يەرلەردە مۇساپىر بولۇپ يۈرگەن يۇرتداشلىرىمىز دۇنيانىڭ ھەرقانداق بىر رايونىغا قارىغاندا ھەسسىلەپ كۆپ ھالەتنى ساقلاپ كەلمەكتە. بۇ نۇقتىدىن ئالغاندا، ئورتا ئاسىيا ئەللىرىنىڭ مەنپەئەتىگە قىلچە تەھدىت ياراتماسلىق ئالدىنقى شەرتى ئاستىدا، مىللىي مۇستەقىللىق پائالىيەتلىرىمىزنىڭ تەييارلىق ئىشلىرىنى بۇ ئەللەردە مۇتلەق يوشۇرۇن قانات يايدۇرۇشنى ھەرگىز ئۇنتۇپ قالماستىن شەرت.

بۇ ئارىدا موڭغۇلىيە جۇمھۇرىيىتى بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىمىزنىمۇ ئېنىق چۈشەندۈرەلمەيمىز. ھەرھالدا بىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچلۇق مىللىي مۇستەقىللىق پائالىيەتلىرىمىزگە موڭغۇلىيەنىڭ قىلچىلىك ياردەم قىلىش نىيىتىدە بولماسلىقى تەبىئىي. ئەمما ئۇلار ۋەتىنىمىزنىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا ئارىلىشىپ، خەلقىمىزگە زىيان كەلتۈرىدىغان ھەرقانداق پائالىيەتلەردە بولمىشىمۇ قىياس قىلالايمىز.

خۇددى شۇنىڭدەك، رۇسىيە فېدېراتسىيىسى مۇ بىزنىڭ بىرىنچى باسقۇچلۇق مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزگە توغرا مۇئامىلە قىلىپ كېتىشى ناتايىن دەپ قارايمىز. ئۇلارنىڭ خىتايىلار بىلەن بولغان ئەزەلەي زىددىيىتىدىن پايدىلىنىش ئىمكانىنىڭ بىرىنچى باسقۇچلۇق ھەرىكىتىمىز جەريانىدا بولىشىدىن بولماسلىقى كۆپرەك. كېيىنكى باسقۇچلاردا ئالاھىدە ئۈستىلىق بىلەن يېقىنلاشقنىمىزدىلا بەزى ھىمايىلىرىنى قولغا كەلتۈرۈشكە بولامدۇ-يوق، ئۇنى شۇ ۋاقىتكى ۋەزىيەت ۋە

شۇ ۋاقتىكى يېتەكچىلىرىمىزنىڭ ئىقتىدارى بەلگىلەيدۇ. ئەمما تارىخىي تەجرىبىلەردىن قارىغاندا، ھەتتا ھەر دائىم دىققەت بىلەن مۇئامىلە قىلىشىمىزنى تەلەپ قىلىدىغان خەتەرى چوڭ بىر قوشنىمىز بولۇپ قېلىشى ئېھتىمال.

7. كوممۇنىزم دۈشمىنى خىتايلار:

بۇ مەسىلە، نوۋەتتە دىققەت قىلىشىمىزغا تېگىشلىك ئىنتايىن نازۇك ۋە جىددىي مەسىلىلەرنىڭ بىرى ھېسابلىنىدۇ. بۇ ھەقتە ئالدىنقى قىسىملاردا خېلى كۆپ توختالغان بولساقمۇ، بىر قىسىم مۇھاجىرلىرىمىزنىڭ چۈشەنچىلىرىدىكى قالايمىقانچىلىق تۈپەيلىدىن، قايتا توختىلىشنى لازىم تاپمىز. ئەگەر بىز يېڭى خىتاي ئېقىم تەرەپدارلىرى بىلەن مۇئامىلە قىلىشتا قارىسىغا مېڭىپ كېتىدىغان بولساق، ۋەتەننىمىزنىڭ مەڭگۈ خىتاي يۇرتى ھالىتىگە كېلىپ قېلىشىنىڭ ئالدىنى ئالىدىغان ئەڭ ئاخىرقى پۇرسەتلىرىدىنمۇ ئايرىلىپ قېلىشىمىز مۇمكىن. بىز ئۇلار بىلەن مۇئامىلە قىلغىنىمىزدا ۋەتەننىمىزگە تاجاۋۇز قىلىپ يەرلىشىۋالغان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىدىن بىرسىنىمۇ قوبۇل قىلالمايدىغانلىقىمىزنى ۋە مۇتلەق تۈردە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىدىن قۇتۇلۇپ، مىللىي مۇستەقىل دۆلەت قۇرۇش ئۈچۈن كۈرەش قىلىدىغانلىقىمىزنى شەرتسىز قوبۇل قىلدۇرۇشنى ئالدىنقى شەرت قىلغان ئاساستلا ئۇلارنىڭ ھەمكارلىق تەكلىپلىرىنى ئويلىنىپ كۆرۈشىمىزگە بولار دەپ قارايمىز. شۇنداقتمۇ ئۇلارنىڭ بىزگە ھەمكارلىشىپ ۋەتەننىمىزنى

بېسىپ ياتقان يۇرتداشلىرىنىڭ شەرتسىز چېكىنىش دولقۇنى يارىتىپ بېرىشى ۋە بىزنىڭ خىتاي تاجاۋۇزچى ھاكىمىيىتىنى ئاغدۇرۇپ تاشلىشىمىز ئۈچۈن ماددىي، قورال-ياراغ ۋە دىپلوماتىيىلىك ياردەملەردە بولۇشنى كۆرگىنىمىزدىن كېيىن ئاندىن ئويلىنىشقا بولىدىغان ئىشلاردۇر. ھالبۇگۈن، ئۇلار ۋەتەنىمىزنىڭ مۇستەقىللىق ئارزۇسىغا قەتئىي يېقىن يولماي، بىزنىڭ بۇ تەلپىمىزنى قەتئىي رەت قىلىش پوزىتسىيىسىنى تۇتۇپ كېلىۋاتقانلىقى ئىنكار قىلىنماس بىر پاكىت.

ئالايلىق، فورموزا، خوڭكوڭ، ماكاۋ لىق خىتايلار ھەرقانداق ئىجتىمائىي تۈزۈم ھۆكۈم سۈرۈشىدىن قەتئىي نەزەر، ۋەتەنىمىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق تەلپىنى قەتئىي رەت قىلىش لازىملىقى ھەققىدە ئىزچىل ماقالە-سۆھبەتلەر ئېلان قىلىپ كەلمەكتە. ئۇلار بۈگۈن خەلقىمىزنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق كۈرىشىدىن پايدىلىنىپ خىتاي كوممۇنىستلار ھاكىمىيىتىنى ئاجىزلاشتۇرۇۋېلىشنى ۋاسىتىلىك كۆزدە تۇتقانلىرىدىمۇ، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قارشى قەتئىي تىنچ مۇئامىلە قىلىشىمىزنى، ھەتتا ئۇلار بىلەن يېقىندىن ھەمكارلىقتا بولۇشىمىزنى ئىزچىل تەكىتلەپ كەلمەكتە. ئۇلارنىڭ تاتلىق ۋەدىلىرىنىڭ ھەممىسىلا ئەنە شۇ ئالدىنقى شەرت ئاستىدا ئىشقا ئاشۇرۇلىدىغانلىقىنى قايتا-قايتا تەكىتلەپ كۆرسىتىشمەكتە. دەرۋەقە، ئۇلارنىڭ باياشات ياشاش مۇھىتىغا ئېرىشىۋاتقان ئون مىليونلۇق خىتايلارنىڭ بۇ يەردىن قوغلىنىشى ۋە پەۋقۇلئاددە زور ئېنېرگىيە مەنبەسىنىڭ

قولدىن كېتىپ قېلىشنى ھەرگىز خالىماي كېلىۋاتقانلىقىنى ھەر ۋاقىت ئىپادىلەپ كەلمەكتە. بۇ چەھەتتە ۋەتەننىمىزگە مەبلەغ سېلىش ئىشلىرىدا ئالاھىدە روشەن كۆرۈلمەكتە. شۇڭا ئۇلار بىلەن مۇئامىلە قىلىشتىمۇ يۇقىرىدا تەكىتلەنگەن تەلپىمىزنى بىردىن-بىر يېقىنلىشىش شەرتى قىلىشتا قەتئىي چىڭ تۇرۇشىمىز شەرت.

يېڭى دېموكراتىك خىتايلار مۇ بۇلاردىن پەرقى يوق. ئۇلارمۇ ھەر دائىم ۋەتەننىمىزنى بېسىپ ياتقان تاجاۋۇزچى ۋەتەنداشلىرىنى دېموكراتىينى ھىمايە قىلغۇچىلار، ئۇلارغا تەگمەڭلار دېگەننى ئالدىنقى شەرت قىلىپ بىزگە تەھدىت سېلىشماقتا. ئۇلارنىڭ سوتسىيالىستىك تۈزۈم بىلەن يېقىندىن مۇناسىۋەتلىرى بولغان كىشىلەر بولغىنى ئۈچۈن، ئۇلارنى ۋەتەننىمىز مەسلىسىدە پۈتۈنلەي كوممۇنىست خىتايلرى بىلەن ئوخشاش مەيداندا تۇرىدىغانلاردىن دەپ قاراش مۇمكىن. ۋە بەلكى ئۇلارنىڭ بىز بىلەن يېقىنلىشىشقا ئىنتىلىشتىكى بىردىن-بىر مەقسىتى - ۋەتەننىمىزدىكى خىتايلرىغا قارشى پاراكەندىچىلىك يارىتىشىمىزنى توسۇش ئۈچۈنلا بولشى مۇمكىن. ئۇلار بىزنىڭ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قارشى ھەرىكەت قىلىش ئارزۇيىمىزنى 'تېررورلۇق' دەپ كېسىپلا ئېلان قىلىشماقتا. بۇ تۈردىكى خىتايلار قولدىن ھېچ بىر ئىش كەلمەي تۇرۇۋاتقان بۈگۈنكى كۈندە بىزگە بۇنداق مۇئامىلە قىلىپ كېلىۋاتقان ئىكەن، كەلگۈسىدە ئاز-تولا كۈچلىنىپ قالالىغىدەكلا بولىدىكەن، بىزنى قوراللىق باستۇرۇشقا

ئاتلىنىدىغانلىغىدىن قىلچە گۇمان قالمايدۇ.

بۇلاردىن باشقا خەلقئارا مۇناسىۋەتلەردىمۇ تولۇق مىللىي مۇستەقىللىق، ۋەتىنىمىزدىن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى تولۇق تازىلاشنى ئالدىنقى شەرت قىلىپ مۇئامىلە قىلىشىمىز شەرت. بولۇپمۇ مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ ھەرقايسى باسقۇچلىرىدىكى مۇددىئالىرىمىزغا مۇتلەق ياردىمى تېگىش ئالدىنقى شەرتى بىلەن مۇئامىلە قىلىشىمىز شەرت.

2.169 ئەقىدە پىداكارلىقى

خەلقىمىزنى، ۋەتىنىمىزنى ئۆز-ئۆزىگە خوجا مۇستەقىل مىللىي دۆلەت ھالىغا كەلتۈرۈپ، ۋەتىنىمىز خەلقىنى دۇنيادىكى مىللەتلەر قاتارىغا كەلتۈرۈش ئۈچۈن كۈرەش قىلىشنى ئۆزلىرىگە غايە قىلغان نۇرغۇن كىشىلىرىمىز، ئۆزلىرىگە ھەرخىل ئەقىدىلەرنى قورال قىلىپ پائالىيەت قىلىشماقتا. بىر ئەقىل ئىگىسىنىڭ بىرەر ئىدىيىۋى ئېقىمغا مەنسۇپ بولماسلىقىنى تەسەۋۋۇر قىلماق ھەقىقەتەن ئەقىلگە سىغمايدۇ. شۇنداق ئىكەن، تەشكىلاتلىرىمىزنىڭ بىرەر ئەقىدىگە مەنسۇپ كىشىلەر توپىدىن تەشكىل تېپىشى نورمال ھادىسە دېيىشىمىز، ھەتتا زۆرۈرى ھادىسە دەپ قارىشىمىز كېرەك. ئەمما بۇ خىل ئىدىيىۋى ئېقىملارنىڭ ھەممىسىلا بىردىن-بىر توغرا ئەقىدە ياكى خەلقىمىزنى تولۇق جەلپ قىلالايدىغان ئەقىدىلەردىن بولۇپ كېتىشىمۇ ناتايىن. ھەتتا مەلۇم بىر ئىدىيىنى ئەقىدە قىلىشقان كىشىلىرىمىز باشقا بىر ئىدىيىۋى ئەقىدىگە مەنسۇپ كىشىلەرنى ئىچكى دۈشمەن

دەپ قارىشىمۇ نورمال ئەھۋال. شۇنداق ئىكەن، نوۋەتتىكى ئورتاق ۋە جىددىي ئېھتىياجىمىز بولغان مىللىي مۇستەقىللىق ئارزۇيىمىز ئۈچۈن كۈرەش قىلىشتا بۇ خىل ئىدىيەۋى ئېقىملارغا مەنسۇپ كىشىلىرىمىزنىڭ ھەممىسى بىر مەركەزگە توپلىنىپ، بىر قوماندانلىق شتابقا بوي سۈنۈشىنىمۇ تەلەپ قىلالايمىز. ئەمەلىيەتتەمۇ بۇ خىل بىرلەشمە سىلىك ھادىسىلىرىنى ھەر دائىم كۆرۈپ تۇرماقتىمىز. بۇنداق ھادىسە بىزگەلا خاس بولۇپ قالماي، ئاساسەن بارلىق مىللەتلەردە ئورتاق بىر ئەھۋالدۇر.

ئەمما شۇمۇ بىر ئىنكار قىلىنماس پاكىتىكى، ھەرقانداق بىر ئېقىمغا مەنسۇپ كىشىلەر ياكى تەشكىلاتلارغا بۆلۈنۈپ كېتىشىمىزدىن قەتئىي نەزەر، بىر ۋەتەن ئىچىدە يەتمەكچى بولغان غايىلىرىدا ياكى بۇ غايىلىرىگە يېتىش يوللىرىدا چوقۇم نۇرغۇنلىغان ئورتاق نۇقتىلارنىڭ، ھەتتا ئاۋۋال قولغا كەلتۈرۈۋېلىشقا تېگىشلىك ئەڭ مۇھىم ئورتاق ۋەزىپىلىرى بولۇشىمۇ بىر مۇقەررەرلىك. ئەگەر ھەرقانداق بىر پىكىر ئېقىمغا مەنسۇپ بىر تەشكىلات، ئۆز غايىسىنى ئىشقا ئاشۇرۇشى ئۈچۈن يالغۇز ھەرىكەت قىلىپ ئاخىرقى نەتىجىگە يېتەلمەيدىغانلىقىنى سەممىيلىك بىلەن ئېتىراپ قىلغىنىدا، ئاۋۋال قولغا كەلتۈرۈشكە تېگىشلىك نۇقتىغا يېتىش ئۈچۈن ئوخشىمىغان پىكىردىكى باشقا تەشكىلاتلار بىلەن ۋاقىتلىق كېلىشىش ئارقىلىق ئورتاق ھەرىكەت پروگراممىسى بويىچە پائالىيەت قىلغىنىدا، ئۇلارنىڭ ئۆز غايىلىرىغا يېتىش

سۈرئىتىنىمۇ تېزلىتىپ بېرەلەيدۇ. بۇ نۇقتىدىن ئالغاندا، ۋەتىنىمىز خەلقى ئارىسىدا تارقىلىپ يۈرگەن مۇتلەق كۆپ قىسىم تەشكىلاتلىرىمىزنىڭ خۇسۇسىي غايىلىرى مىللىي مۇستەقىللىقنى قولغا كەلتۈرۈپ بولغىنىدىن كېيىنلا ئاندىن ئىشقا ئاشۇرۇشقا بولىدىغان غايىلەردىن تەشكىل تاپىدۇ. شۇنداق ئىكەن، بۇ تەشكىلاتلىرىمىز مىللىي مۇستەقىللىق غايىسى ئۈچۈن سەمىمىيلىك بىلەن بىر يەرگە كېلىپ، ئورتاق ھەرىكەت پروگراممىسى تۈزۈپ چىقىش ئۈچۈن ئىتتىپاق تۈزۈشكە مەجبۇر. ئورتاق ھەرىكەت پروگراممىسىنى تۈزۈپ بولغىنىدىن كېيىن، ئۆزلىرى تەقسىم قىلىشقان بۇ ۋەزىپىسىنى ئورۇنداشقا ھەمكارلىق ئاساسىدا، ياكى ئۆزلىرىدىن مۇستەقىل پائالىيەت قىلىشىغا بولىدۇ. ئەگەر كېڭىشىشتە ئورتاق پىكىر بىرلىكىگە كېلەلمىگەندە، ئورتاق ھەرىكەت قىلىمىز دەپ چىڭ تۇرۇۋالماي، پىكىر بىرلىكىگە كەلگۈچە بىر-بىرىنىڭ ھەرىكىتىگە توسالغۇلۇق قىلمىغان ئاساستا ئۆز ئالدىغا پائالىيەت قىلىشىنىڭمۇ زىيىنى يوق. ئەگەر كېڭىشىپ ئورتاق پروگرامما بويىچە پائالىيەت قىلالايدىغان بولغىنىدا، كەلگۈسىدىكى قۇرۇلغۇسى مىللىي ھۆكۈمەتنىمۇ شۇ ئاساستا كېڭىشىپ بىرلىكتە قۇرۇپ چىقىش ئاساسىنى تىكلەپلىگەن بولىدۇ.

ئەسلىنى سۈرۈشتە قىلغىنىمىزدا، بۇ تەشكىلاتلىرىمىز، مىللىي مۇستەقىللىق غايىسى بولغان تەشكىلاتلىرىمىز، ھەرىكەت ئۇسلۇبى ياكى ئىش تەقسىماتى، ئىقتىسادىي

يۈك، ھەرىكەت يېتەكچىسى قاتارلىق جەھەتلەردىلا پىكىر بىرلىكىگە كېلەلمەسلىكىدىن باشقا، ئاساسەن ئالغاندا، تامىللىي مۇستەقىللىقنى قولغا كەلتۈرۈپ بولۇپ، ئىجتىمائىي تۈزۈمنى بەلگىلەش كۈنلىرىگىچە بىر-بىرسى بىلەن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىدىنمۇ ئېشىپ چۈشكۈدەك دۈشمەنلىكتە بولۇشلىرىغا قىلچە ئاساسلىرى يوق. شۇنداق ئىكەن، ئوخشىمىغان پىكىر ئېقىمىغا مەنسۇپ كىشىلەر ئورتاق دۈشمىنى بولغان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى ئىمكانبار تېز، ئىمكانبار ئاسان، ئىمكانبار ئاز چىقىم بىلەن تازىلاپ چىقىرىش جەھەتتە مۇتلەق تۈردە بىر-بىرسى بىلەن ھەمكارلىشىشىغا، ھېچ بولمىغاندا، بىر-بىرىگە توسالغۇلۇق قىلماسلىققا مەجبۇر. ئەگەر ۋەتىنىمىزنىڭ ئاساسى دۈشمىنى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئەمەس، بەلكى قانداقتۇر ئامېرىكا ئىدى، قالاچلىق ئىدى، دېموكراتىچىلار ئىدى، ئىسلامچىلار ئىدى دەپ چىڭ تۇرۇۋالدىغان، ھەتتا قانداقتۇر تۇڭگانلار، قازاقلار، قەشقەرلىكلەر، تۇرپانلىقلار دۈشمىنىمىز دېگەندەك بىمەنە قاراشلاردا چىڭ تۇرۇۋالدىغانلار بولىدىكەن، ئۇنداقلار خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىغا قارشى كۈرەشتە كۆرۈنەرلىك پۈتلىكاشاڭ تېرىپ بەرگىنىدە، ئۇلارنىمۇ ۋەتەن خائىنلىرى قاتارىدا بېسىقتۇرۇۋېتىشقا تەييار تۇرۇش كېرەك.

ھالبۇكى، بۈگۈنكى كۈندە ۋەتىنىمىزنىڭ قۇتۇلۇشىغا تېگىشلىك ئەڭ مۇھىم ئورۇندا تۇرۇۋاتقان ئورتاق دۈشمىنى شەكسىز ھالدا خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىدۇر. بۇ دۈشمەن شۇنداق

كۈچلۈك خىرىس قىلىپ ئالدىمىزدا دېۋەيلەپ تۇرماقتىكى ، بۇ دۈشمەنگە قارشى جەڭگە ئاتلىنىشتا ۋە تىنىمىزدىكى ھەرقانداق بىر ئېقىم تەرەپدارلىرىنىڭ يالغۇز بېشىغا ھەرىكەت قىلىپ غەلبە قازىنالىشى قەتئىي مۇمكىن ئەمەس . شۇنداق بولغاچقا خەلقىمىز بارلىق ئىمكانىيەتلەردىن تولۇق پايدىلىنىپ بىر مەركەزگە توپلىنىپ كەسكىن ھەرىكەتلەر بىلەن پائالىيەت قىلىشقا مەجبۇر . ئەڭ بولمىغاندا ، پىكىرلىرىدە بەكلا چوڭ پەرق قىلىدىغان تەشكىلاتلىرىمىز بىر يەرگە كېلىپ تۈگىمەس زىددىيەتلەر ئىچىگە پېتىپ قالغىنىدىن كۆرە ، ئورتاقلىقى بولمىغان پىكىرلىرىنى سۆرەپ يۈرمەي ، مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىز ئۈچۈن ئورتاق پىكىرلىرىمىزلا مۇزاكىرە قىلىشقا تىرىشىشى ، بىر-بىرىسىگە دەخلى قىلماسلىق ، بىر-بىرىسى بىلەن ئۇچۇرۇشۇپ قېلىشتىن ساقلىنىش شەرتى ئاستىدا ئايرىم پائالىيەت قىلغىنى تۈزۈك . ئۈنۈملىكى ، خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىمۇ ھەر دائىم ئارىمىزغا پىتنە-پاسات تېرىپ ، مىللىي بىرلىكسىپىمىزنى پارچىلاش ، ئىچكى جېدەلگە پاتۇرۇۋېتىش ئۈچۈن پۈتۈن كۈچى بىلەن تىرىشماقتا .

بۇ يەردە ، بىزنىڭ ھەرخىل غايىغا ئىگە تەشكىلاتلىرىمىزدىن شۇنداق بىر پىداكارلىق تەلەپ قىلىنماقتىكى ، ئۇلار مىللىي مۇستەقىللىق كۈرىشى ئۈچۈن تەشكىلاتىنىڭ ئەقىدىلىرىنى بىر چەتكە قايرىپ قويايلىغۇدەك پىداكارلىق كۆرسىتىشكە تەييار تۇرۇشى لازىم . بۇ جەھەتتە ھەرگىزمۇ قايسى بىر كىشىلەرنىڭ ۋالاقىشىپ يۈرگىنىدەك ” مەن نېمىشقا ھاراقكەشلەر ئۈچۈن ، ...

ئەجنەبىيە رەسلەر ئۈچۈن ، ... خۇراپىلار ئۈچۈن ، ... پالانى مىللەت ئۈچۈن ، ... يۈكۈنى يۇرتلۇقلار ئۈچۈن ، ... ۋەتەننى ئازاد قىلمەن دەپ بىكاردىن جان پىدا قىلىدىكەنمەن “ دېگەندەك ئەخمىقانە خىيالدا بولماي ، ۋەتەننىمىزدىن خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى تەلتۆكۈس قوغلاپ چىقىرىش ئۈچۈن بارلىقىمىزنى ئاتايدىغان پىداكارلىقنى كۆرسىتىشىمىز لازىم . ئۇنىڭ ئۈستىگە ، بىزنىڭ بەش-ئون يىللىق پىداكارلىقىمىز بىلەنلا ۋەتەننىمىز ئازاد بولۇپ كېتىدىغان ئاسان ئىشۇمۇ يوق . ئۇنداق پۇرسەتلەرنى ئاللىقاچان قولدىن بېرىپ قويغانلىقىمىزنى بويىنىمىزغا ئېلىشىمىز لازىم . بىز بىرقانچە ئەۋلادلىق پىداكارلىقنى كۆز ئالدىمىزغا كەلتۈرۈپ جەڭگە ئاتلىنىشىمىز لازىم .

قىسقىسى ، ۋەتەن ئازادلىغى ئۈچۈن ئۆز ئەقىدىلىرىمىزنى ۋاقىتلىق بولسىمۇ قۇربان قىلىشقا تەييار تۇرايلى !

ئەمما بۇ خىل ئىدىيىۋى پىداكارلىق ھەرگىزمۇ مىللىي مۇستەقىللىقنى مەقسەت قىلمايدىغان ئەقىدىلەر ئۈچۈن بولماسلىقى شەرت . بولۇپمۇ ‘تىنچلىق’ چۈمپەردىسى ، ‘سۆھبەت’ نىقابى ئىچىگە ئورنىتىۋېلىپ مىللىي مۇناپىقلىق قىلىۋاتقانلار ، نوقۇل ماددىي مەنپەئەت ، شەخسى ئابىرۋىي ئۈچۈن مىللەتچى ، ۋەتەنپەرۋەر بولۇۋالغانلار ئۈچۈن پىداكارلىق قىلىشتىن قەتئىي ساقلىنىشىمىز شەرت . بىز ۋەتەنپەرۋەرلىك ئۆلچىمىگە ئۇيغۇن شەكىلدە پائالىيەت قىلىۋاتقان تەشكىلاتلىرىمىز ئەتراپىغا مەركەزلىشىشكە ئالاھىدە دىققەت

قىلىشىمىز لازىم. مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتى ئۈچۈن كونكرېتنى ۋە ئېنىق ھەرىكەت پروگراممىسى، نىزامنامىسى ۋە ھەرىكەت پىلانى بولمىغان ھەرقانداق بىر تەشكىلات نۆۋەتتە مەركەز، بىرلىكسەپ، قۇرۇلتاي، ۋاقىتلىق ھۆكۈمەت، شتاب قاتارلىقلارنى قۇرۇش لايىقىتىگە ئىگە ئەمەس. ھەتتا بۇ خىل پاسسىپ تەشكىلاتلار خەلقىمىزنى تۈيۈك يولغا باشلاپ كېتىدىغان شەكلى ئۆزگەرگەن خائىنلار گۇرۇھى ياكى قايسى بىر دۆلەتنى ۋاسىتە قىلىۋالغان ھالدا ھەرخىل خىتايلار بىلەن ھەرخىل مەقسەتلەردە ھەمكارلىشىپ يۈرگەن مۇھاجىرلىرىمىز بولۇشىمۇ ئېھتىمالدىن يىراق ئەمەس.

2.178 مەخپى ھەرىكەتلىرىمىزگە تۆھمەتلەر

بۈگۈن ۋە تىنمىز خەلقىنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق كۈرىشى ئۈچۈن تاللاپ ئالغان ھەرقانداق شەكىلدىكى قوراللىق ھەرىكەت ئۇسۇلىنى خىتاي كوممۇنىستلىرىلا ئەمەس، ھەتتا خىتاي يېڭى دېموكراتىچىلىرىمۇ 'تېررورلۇق' دەپ ئېلان قىلىشماقتا. خىتاي كوممۇنىستلىرى بىزنىڭ يوشۇرۇن قوراللىق جەڭگە ئاتلانغان باتۇرلىرىمىزنى "تىنچ-ئىتتىپاق ۋەزىيەتكە بۇزغۇنچىلىق قىلغان بىر ئۇچۇم بۆلگۈنچى ئۇنسۇرلار" دېسە، خىتاي دېموكراتىچىلىرى "شىنجاڭدىكى خىتايلارمۇ سىلەرگە ئوخشاش كوممۇنىستلاردىن زېرىككەن، ئەركىنلىكنى تەلەپ قىلىدىغان كىشىلەر، ئۇلارغا قارشى قوراللىق ھەرىكەت قىلىشىڭلار تېررورچىلىق بولىدۇ" دەپ، بىزنى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن بىرگە كوممۇنىستلاردىن قۇتۇلىدىغان

كۈننى تىنچ ساقلىشىمىزنى تەلەپ قىلىشماقتا. بىزنىڭ نۇرغۇنلىغان مادارچى، سۈلھىچى، تىنچلىقچى، دېموكراتچى، دىنچى كىشىلىرىمىزمۇ ”قان تۆكۈلىدىغان ھەرىكەتلەر بىزنىڭ خەلقئارادىكى ئىناۋىتىمىزنى چۈشۈرۈۋېتىدۇ، ...“ دېگىنىدەك پەتىۋالارنى توقۇشۇپ، بىزنى تىنچ پائالىيەتلەر بىلەن داۋاملىق شۇغۇللىنىشىمىزنى تەلەپ قىلىشماقتا (يېقىنقى زامان ئۇيغۇرلىرىنىڭ قاچانلاردىن بېرى خەلقئارادا چۈشۈپ كېتىشتىن ئەنسىرىگۈدەك ئىناۋەتكە ئېرىشىپ قالغانلىقى ئېنىق ئەمەس!). دۈشمىنىمىز بىزنى تىنچلىققا زورلىماقتا؛ دېموكراتچى خىتايلىرىمۇ بىزنى تىنچ ساقلىشىمىزنى تەلەپ قىلماقتا. ئۇلار ۋەتىنىمىزدىن ئايرىلىپ قېلىشنى خالىمىغاچقا، ئۆزلىرىگە زىيان كەلتۈرىدىغان كەسكىن ھەرىكەتلىرىمىزنى ئىزچىل قارىلاپ كەلمەكتە. ئەپسۇسكى، بىزنىڭ ئىچىمىزدىمۇ دۈشمەن بىلەن ئوخشاش مۇقام توۋلايدىغانلارنىڭ بولۇشى كىشىنى ھەقىقەتەنمۇ ئېچىندۈرىدۇ. ئەجەبا بۇ كىشىلىرىمىز بىلمەستىن شۇنداق داۋراڭ سېلىشىپ يۈرەمدىغاندۇ ياكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى بىلەن بىز بىلمەيدىغان بىرەر يوشۇرۇن كېلىشىملىرى بارمۇ؟

بىر مىللىي ئازادلىق ھەرىكىتىنىڭ ھەر دائىم دۇنيا جامائەتچىلىكىنىڭ ھىمايىسىگە ئېرىشىپ كېتەلىشى ناتايىن. مەسىلەن دۇنيا جامائىتىنىڭ خېلى كۆپ قىسمى چېچەنلەرنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىنى تېررورلۇق دەپ ئېلان قىلىشتى؛ زامانىۋى قوراللار بىلەن قىرغىن

قىلىۋاتقان ئىسرائىل تاجاۋۇزچىلىرىغا قارشى تاش - توقماقلار بىلەن تىرىك شىۋاتقان پەلەستىن ئەرەپلىرىنىمۇ شۇنداق دېيىشمەكتە. ... مۇقەررەركى، بىزنىمۇ پات يېقىندا دۇنيا سەھنىلىرىدە تېررورچىلار دەيدىغان قاراشلارنى چوقۇم ئاڭلايمىز (بۇ كىتابنىڭ ئېلان قىلىنىشىدىن بىر يىل كېيىن شەرقىي تۈركىستان تەشكىلاتلىرىنى تېررورچىلار دەيدىغان ھۆكۈم ئاق ش پارلامېنتى ۋە ب د ت دا قوبۇل قىلىندى - قايتا تۈزەتكۈچىدىن).

‘تېررور’ دېگەن نېمە؟ تۆمۈر خەلىپىمىزنىڭ ئۆلتۈرۈلۈشى، مەمتىلى تەۋپىق ئەپەندىنىڭ ئۆلتۈرۈلۈشى، ئابدۇخالىق ئۇيغۇرنىڭ ئۆلتۈرۈلۈشى، غوجا نىياز، ساۋۇت داموللا، لۇتپۇللا مۇتەللىپلەرنىڭ ئۆلتۈرۈلۈشى، ئىككىنچى جۇمھۇرىيەت رەھبەرلىرىمىزنىڭ ئايروپىلان پاجىئەسى ياكى باشقا سۇيىقەست پەيدا قىلىنىپ ئۆلتۈرۈلۈشى، كوممۇنىست خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ھەرخىل باھانىلەرنى، ھەرخىل بوھتانلارنى ئويدۇرۇپ، سوتسىز - سوراقسىز يوشۇرۇن ئۆلتۈرۈپ تۈگىتىۋەتكەن شۇنچە نۇرغۇن زىيالىي - يىتەكچىلىرىمىزنىڭ ئۆلۈمى خىتاي تېررورچىلىقىنىڭ نەتىجىسى بولماستىن ئىنسانىيەتچىلىك بىلەن ئۆلتۈرۈلگەن بولامدەكەن؟! ئالدىنقى بابتا توختالغىنىمىزدەك، تېررورچىلىق دېگەن بۇ ئۇقۇم ھەققىدىمۇ تا بۈگۈنگىچە مۇقىم ئېنىقلىما ئوتتۇرىغا قويۇلمىغان بولۇپ، ئادەتتە دۇنيا جامائەتچىلىكى ئېتىراپ قىلغان دۆلەتنىڭ مەۋجۇد قانۇنلىرىغا قارشى كەسكىن ھەرىكەتلەر ئاساسەن ‘تېررورلۇق’ نامىدا

جازالاندۇرۇلماقتا ۋە ئەيىبلەنمەكتە. ئەسلىدە تىنچ ئاھالىسىگە شەخسى مەنپەئەتلىرى ئۈچۈن زىيان سالىدىغان ھەرىكەتلەر، مەسىلەن پۇل ئۈچۈن خروئىن ئەتكەسچىلىكى، قورال-ياراغ ئەتكەسچىلىكى، مەھەللىۋى زومىگەرلىكلەر تېررورچىلىق دېيىلىشى كېرەك ئىدى. ئىنسانىيەتنىڭ نورمال ھاياتلىق پائالىيەتلىرىگە كاپالەتلىك قىلىش نامىدا ھەربىر دۆلەت ئۆزىگە يارىشا بىر قاتار قانۇنلارنى تۈزۈپ چىقىش بىلەن بىرگە، ئۆز مىللىي مەنپەئەتى، ئۆز سىنىپىي مەنپەئەتى، ئۆز دىنىي مەنپەئەتىگە كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈنمۇ بىر قاتار قانۇن-نەزاملارنى تۈزۈپ چىقىشقان بولۇپ، بۇ قانۇن-نەزاملار ئۆزىگە پايدىلىق بولمىغان ھەرىكەتلەرنى، ئۆز مەنپەئەتىگە توسالغۇلۇق قىلىۋاتقان مىللەت، سىنىپ، ئەقىدە ئىگىلىرىنىڭ ھەرىكەتلىرىنى چەكلەش ئۈچۈنمۇ خىزمەت قىلدۇرماقتا. بۇنداق خۇسۇسىي تۈسلەرگە كەلتۈرۈلگەن قانۇن-نەزاملار قارشى پىكىرلىك كىشىلەرنى باستۇرۇشنى تۈپكى مەقسەت قىلغىنى ئۈچۈن، بۇ قانۇنلارنىڭ زەربىسىگە بەرداشلىق بېرەلمىگەن ياكى بۇ تۈزۈملەردىن نارازى بولغان خەلقلەر ئۆز ئەركىنلىكى ئۈچۈن بۇ قانۇنلارنىڭ بېسىمىدىن قۇتۇلۇشقا مەجبۇر بولماقتا. ئەمما بۇ تۈردىكى ئەركىنلىك، مىللىي ئازادلىق، ئېتىقات ئەركىنلىكى قاتارىدىكى ئىستەكلىرىنىڭ مۇتلەق كۆپ قىسمى نۆۋەتتىكى دۇنيا ھۆكۈمرانلىرىنىڭ تىنچلىقىغا دەخلى يەتكۈزۈۋاتقاچقا، بۇ خىل ھەرىكەتلەرنى قانۇنغا خىلاپ 'تېررورلۇق' دەپ قارىلىشىپ، شەرتسىز قىرىپ تۈگىتىش سىياسىتىنى ئىجرا قىلىشماقتا. بۇ دېگەنلىك،

ناھەقچىلىككە قالدۇرۇلغانلىقى مۇقىملىشىپ قالغان ئاجىز خەلقلەرنىڭ مەڭگۈ ناھەقچىلىككە مەھكۇم بولۇشىنى مۇقىملاشتۇرۇش دېگەنلىكتۇر. ۋەھالەنكى، ۋەتەننىمۇ خەلقنىڭ قوغلاپ چىقارماقچى بولغىنى چەتئەل تاجاۋۇزچىلىرى بولۇپ، تارىختا فرانسىيە ھىتلىر گېرمانىيىسىنىڭ ۋەتەننى بېسىۋېلىشىغا نازارى بولۇپ قانلىق جەڭلەرنى قىلغىنىدەك، ياۋروپا خەلقىنىڭ فاشىزم تاجاۋۇزىدىن قۇتۇلۇش ئۈچۈن قانلىق جەڭلەرگە ئاتلانغىنىدەك، بىزمۇ ۋەتەننىمۇ بېسىۋالغان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى ۋەتەننىمۇ قوغلاپ چىقىرىش ئۈچۈن ھەرىكەتكە ئاتلىنىش ئالدىدا تۇرماقتىمۇ. ئەينى ۋاقىتتىكى ھىتلىر گېرمانىيىسىنى قوغلاپ چىقىرىش ئۈچۈن ياۋروپالىقلارنىڭ، ئەينى ۋاقىتتىكى ياپونلارنى قوغلاپ چىقىرىش جېڭىگە ئاتلانغان خىتايلارنىڭ تاجاۋۇزچىلىققا قارشى قانلىق جەڭ قىلىشى قانچىلىك ھەققانى بولدىكەن، بىزنىڭ ھەرىكىتىمىزمۇ ئەڭ كېمىدە شۇلارچىلىك ھەققانى ھەرىكىتىمىز بولىدۇ.

بۈگۈن دىققەت قىلىدىغان بولساق، دۇنيا زومىگەرلىرى ئېنېرگىيە مەنبەسىنى تالىشىپ پارس قولتۇغىنى تۈگىمەس ئۇرۇش قاينىمى ئىچىگە سۆرەپ كىرمەكتە. رۇسىيە ئىسسىق دېڭىزلارغا چىقىۋېلىش ئۈچۈن ئافغانىستانغا تاجاۋۇز قىلىپ كىرگەندى، بۇنىڭ ئالدىنى ئالىمىز دەپ ئاق ش ھۆكۈمىتى نامرات ئافغانىستاننى چارەك ئەسەردىن بۇيان ئۇرۇش ئوتى ئىچىگە سېلىپ قويدى. ھەتتا بەزى ئەللەر رۇسىيەنىڭ ھەزەر

دېڭىز بويى ئەللىرىنىڭ نېفىتىنى قارا دېڭىزغا توشۇش يولىغا توسالغۇلۇق قىلىش ئۈچۈن چېچەن يە مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىنى ياغەلبە قىلالمايدىغان، ياتىنچىمايدىغان پاراكەندىچىلىك ئىچىگە پاتۇرۇۋېتىشتى. ... قىسقىسى زومىگەرلەر ئۆز مەنپەئەتى ئۈچۈن نېمىلا قىلسا ھەق، زۇلۇم ئاستىدا قالغان مۇستەملىكە خەلقلەرنىڭ ئازادلىققا ئېرىشىش ئۈچۈن قىلىۋاتقان كۈرەشلىرى تېررورلۇق بولۇپ قالماقتا. دېمەك، دۇنيا ئىنسانىيەت مەنپەئەتى ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى پۈتۈنلەي ئۆزلىرىنىڭ قايسى بىر مەنپەئەتلىرى ئۈچۈن ھەرخىل رەزىل زومىگەرلىكلەرنى قىلىشماقتا. شۇنداق ئىكەن، ۋەتىنىمىز خەلقنىڭ مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكەتلىرى تولۇق غەلبە قىلغان كۈنىگىچە دۇنيانىڭ قارىلىشىدىن قۇتۇلالمايدۇ. دۇنيا، قانۇن چۈمپەردىسىگە ئورنىنىۋېلىپ ئۆز مەنپەئەتى ئۈچۈن زومىگەرلىك قىلىۋاتقان بۈگۈنكى كۈندە، خەلقىمىز ئۇلارنىڭ باھالىشى، قارىلىشى، دۈشمەنلىك قىلىشلىرىغا پىسەنت قىلماي، مىللىي مۇستەقىللىق كۈرىشى ئۈچۈن قولىدىن نېمە كەلسە شۇ ئۇسۇل بويىچە جان تىكىپ كۈرەش قىلىشنى بىر كۈنمۇ بوشاشتۇرۇپ قويماسلىق ئىرادىسىگە كېلىشى لازىم. ئىت ھاۋشىپ قېلىۋېرىدۇ، كارۋان توختىماي كېتىۋېرىدۇ! مىللىي مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ ئۈچ باسقۇچلۇق ھەرىكىتى ئۈچۈن، بولۇپمۇ نۆۋەتتىكى باسقۇچى بولغان خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى قورقۇتۇپ قوغلاش يوشۇرۇن ھەرىكىتى ئۈچۈن ھەرقانداق قارىلىنىشلارغا پىسەنت قىلماي، پۈتۈن ئىمكانىيەتلىرىمىزنى تولۇق ئىشقا سېلىپ،

يوشۇرۇن قارشىلىق كۆرسىتىش ھەرىكەت دولقۇنىغا دەرھال ئاتلىنىشىمىز شەرت!

185-2. خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ۋەتەنىمىزدىكى ئاخىرقى

مۇددىئاسى

خىتاي تەۋەسىدىكى خىتاي كومىنىستلىرى ھەرقانچە ماركسىزىمچى بولغىنى بىلەن، ئەمما كومىنىزىم ئەقىدىسىنى يايغان ئاساسلىق داھىلىرىدىن بىرى بولغان ماۋ زەيدوڭنىڭ بىر ئۆمۈر ئوقۇغىنى ماركسىزىم بىلەن قىلچە مۇناسىۋىتى بولمىغان خىتاينىڭ قېدىمقى ئوردا تارىخلىرى ياكى ھەر تۈردىكى بۇلاڭچى باندىتلار ياكى قوزغىلاڭلار تارىخىدۇر. ئەقىدىسىمۇ ماركسىزىم ئەقىدىسى ئەمەس بەلكى پۈتۈنلەي ھىلمىكىر بىلەن ئالدامچىلىق بىلەن تولغان كۆڭزى ھىلىگەرلىك ئەقىدىسى ياكى سۈنزى ئالدامچىلىق تاكتىكىلىرى ئىدى. (گەرچە ماركسىزىم چۈشەنچىلىرىمۇ بۇنىڭدىن كۆپ پەرىق قىلىپ كەتمىسىمۇ) ئەمما ماركسىزىم-لېنىنىزىمنى چالا پۇچۇق خىتايچە تەرجىمە ئەسىرلىرىدىن ئوقۇۋالغان ماۋنىڭ بىلىدىغىنىمۇ، ئەيسىچىنىڭ يازغان دېئالكتىك ماتېرىيالزىم ياكى تارىخى ماتېرىيالزىم ۋەياكى لېنىن-ستالىنلارنىڭ شوۋىنىست قاراشلىرىدىنلا ئىبارەت ئىدى. شۇڭا ئۇ ھەر قانداق بىر توقۇنۇشنى ئويلىغىنىدا، كۆز ئالدىغا كېلىدىغان بىردىن بىر كۈرەش يولى سىنىپى كۈرەش يولى ۋە ئۇنىڭدىنمۇ ھەرۋاقىت مېنىڭ راست دەپ چىڭ تۇرىۋالدىغان ئەزگۈچىلەر بىلەن ئېزىلگۈچىلەر ئوتتۇرىسىدىكى كۈرەش

ياكى بايلار بىلەن كەمبەغەلەر ئوتتۇرسىدىكى كۈرەشلەر ئىدى، ئۇنىڭ تەبىئەت قارشى بولسا، ماركىس لېنىن ئەسەرلىرىدىن ئۆلۈك ھەقىقەت ھالىغا كەلتۈرۈپ ئاددى بايان قىلىنغان كۈچلۈكلەرنىڭ ئاجىزلار ئۈستىدىن غالىپ كېلىشىنى تەسۋىرلەيدىغان دارۋىن قاراشلىرى ئىدى. ئۇنى خىتاينىڭ پەلسەپە ئاساسى بولغان زىددىيەت قارشى يەنە قاراڭغۇلۇق بىلەن يۇرۇقلۇق ئوتتۇرسىدىكى زىددىيەت بىلەن يۇغۇرۇپ بىر پۈتۈنلەشتۈرۈۋالغان تەبىئەتكە زىت بىر تەلىمات بويىچە پىكىر قىلىش ئىدى. بۇ ئاساستا تارىختا كىمىنىڭ بولىشىدىن قەتئىي نەزەر كۈچۈم يەتكەنلا بولىدىكەن ئۇ نەرسە مېنىڭ دېگەن قارشى بويىچە بۇرۇنقى خىتاي خانلىرىنىڭ تاھارەتكە چىققاندا بولسۇن، ئايىقى تەگكەنلا يەرلەر كۈچى يەتكەنلا يەرلەرنىڭ ھەممىسىلا مېنىڭ مۇراسىم دەپ، قاراپ ئەتىراپىدا ئاجىزلاپ كەتكەن بارلىق ئۇششاق مىللەتلەرنىڭ زېمىن مۈلۈك ھەتتا ئاھالىسىنىمۇ مېنىڭ مۇراسىم ئالغان، ئولجا ئالغان نەرسىلىرىم دەپ باشقا مىللەتلەرنىڭ زېمىنى ھەتتا مەدەنىيىتىنى پۈتۈنلەي خىتاي مەدەنىيىتى ئىچىدە ئېرىتىپ تۈگۈتۈشنى بىردىن بىر خىتاي پىرىنسىپى قىلىۋالغان. شۇڭا بۇنداق بىر مەدەنىيەتتە نە ئىنسانپەرۋەرلىك، نە تەبىئەت قانۇنى ياكى ھېچقانداق بىر ئىلاھى قانۇن ئىشلىمەيدۇ. ھەتتا قاراڭغۇلۇق-يۇرۇقلۇق سېلىشتۇرمىسى ئارقىلىق كەلتۈرۈپ چىقىرىلغان ياخشى يامان پەرقى بويىچى ئىجتىمائىي مۇناسىۋەتلەرگە تەبىر بېرىدۇ. شۇ ئاساستا قايسى شەيئى خىتاي ئۈچۈن قاراڭغۇلۇق، يامانلىق، خەتەرلىك ئۇقۇم

بىلەن تەرىپلىنىدىغانلا بولىدىكەن ، ئۇ شەيئىنى قەتئى تۈردە خىتاي ئەتراپىدىن تازىلىۋېتىش ياكى ئۆزگەرتىش كېرەك . بۇ خىلدىكى خىتاي ئەقىدىلىرىنى قانچىكى چوڭقۇر تەتقىق قىلىدىغان بولىدىكەنمىز باشقا ئاجىز قالغان مىللەتلەرگە ھېچقاچان كۈن يوق ۋە ھەر قاچان خىتاينىڭ ھەقىلىق بولىدىغانلىقىنى قوبۇل قىلىشقا مەجبۇرمىز . شۇڭا ۋەتەنمىز خىتاىغا مەھكۇم بولۇشى خىتاي قانۇنىدا مۇتلەق ھەقىقەت ۋە شەرتسىز مەجبۇرىيەت . بۇنىڭدا ھېچقانداق بىر مەنتىقە ، قانۇن ، ئەمەلىيەت ، پاكىت باھانە كىرەك ئەمەس . مانا بۇ جۇڭخۇانى گۈللەندۈرۈشنىڭ ھەقىقىي ماھىيىتى . بۇ يوشۇرۇن ئېڭىدا سىڭىپ كەتكەن پسخولوگىيىلىك ئېرسىيەت بولۇپ ساقلىنىپ قالغان بىر مەجەز . بۈگۈنكى تەقدىرىمىز خىتاي كومپارتىيىسىنىڭلا سىياسىتى بولماستىن بەلكى خىتاينىڭ تۈپكى مەدەنىيىتى . بۇنىڭدىن قۇتۇلۇشنىڭ پەقەت بىرلا يولى بار : يا مۇستەقىللىق - يا ئۆلۈم ! باشقا چىقىش يولىمىز يوق . مانا بۇ بىزنىڭ بىردىن بىر مەنتىقىمىز ۋە بىردىن بىر چىقىش يولىمىز ۋە نىجات يولىمىز بولۇشى شەرت !

مەسىلەن ، ئۆتكەن ئەسىرنىڭ كىرىشىدا خىتاي مەنچىڭ ھاكىمىيىتى ئاجىزلاپ ياپونلارغا بوزەك ھالغا كەلگەن كۈنلىرىدە ، مانجۇلار ئۆزلىرىنىڭ ئانا ۋەتەننى ياپونلارغا تارتقۇزىۋاتقىنىدا ، ھەممە خىتاي بىلىدىغان كۈڭزىنىڭ يۇرتلۇقى سەندوڭلۇق خىتاي مىللىتارىس گېنېرالى جاڭ شۈبلىياڭنىڭ دادىسى جاڭ زولىن سەندوڭدىن ئەسكەر

تارتىپ كۈچلىنىپ خىتاي مىللىتارىستى ھالىغا كەلگەن ۋاقتىدا مانجۇلارنىڭ ئەسلى يۇرتىنى ياپونلاردىن قايتۇرۇپ ئېلىش جېڭىنى باشلاپ مۇۋەپپەقىيەتلىك بولىدۇ. ئەمما مانجۇلارنى ۋە يۇرتىنى روھى جەھەتتىن بوي سۇندۇرالمىدۇ. بۇنىڭ چارىسى ئۈچۈن سەندوڭدىن 50 مىليون بەزىلەرنىڭ دېيىشىچە يۈز مىليون خىتاي ئاھالىسىنى مەجبۇرلاپ كۆچۈرۈپ دوڭبىغا چېچىۋېتىدۇ. شۇ ئارقىلىق ئۇزۇنغا قالمايلا، مانجۇلار كونا دۆلىتىدە مانجۇغا تەۋە ھېچقانداق بىر مەدەنىيەت، ئادەت ئىزى قالمىدۇ. يەنى مانجۇلارنىڭ ۋەتىنى بۇندىن 100 يىل ئاۋالا خىتايلىشىپ بولغان. شۇڭا كېيىن ياپونلار قايتا دوڭبىغا كىرىپ ئۇ يەرنى مانجۇ پادىشاھىغا ئېلىپ بەرسىمۇ قۇيى ئۆز مىللىتىدىن ئايرىلغان ئۇ يەرنى ھېچ نېمە قىلالمايدۇ. يەنى ئاھالە كۆچۈرۈپ بىرەر يۇرتنى خىتايلاشتۇرۇش خىتاينىڭ تارىخى ئادىتى، كېيىن بۇ ئۇسۇلنى ئىچكى موڭغۇلىيىگە ئىشقا سېلىپ ئىنتايىن مۇۋەپپەقىيەتلىك بولدى. ئەمما تىبەتكە خىتايلار بېرىشنى خالىمىغاچقا ھازىرغىچە ئۇ يەرنى بىر نېمە قىلالمايۋاتىدۇ. ئەمما ۋەتەننىمۇ بولۇپمۇ 80-يىللاردىن تارتىپ خىتاي ئاھالىسى تاجاۋۇزغا كۈچلۈك ئۇچراپ، بىز ئۈچۈن ئىنتايىن قىيىن ئەھۋالغا ئايلانماقتا. بۇ يەردە ئىختىسادى ئامىل، بىلىم سەۋىيىسىمۇ بەك ئەسقىتىپ كەتمەيدۇ. مەسىلەن ئادولق ھىتلىر ئاشكارە شەكىلدە بىزنىڭ يېرىمىز دەپ، ئەينى ۋاقتىدىكى ياۋروپانىڭ ئالدىنقى ئورنىدىكى سانائەتلىك شەكىل ياۋروپانىڭ قۇرال ئىسكىلاتى نامىنى ئالغان باياشات ۋە تېخنىكىسى يوقۇرى چېخسلوۋاكىيە

بىر مىليونغا يېقىن كىشىلىك زامانىۋى قۇراللانغان ئارمىيىسى،
 ياۋروپانىڭ ئالدىنقى ئورنىدا ئايروپىلان، توپ زەمبىرەك
 كۈچىگە ئىگە ھازىرقى زامان سانائەت رايونى دەپ ئاتالغان
 شۇنىڭدەك دۇنيانى مەن-مەن دەپ سوراپ يۈرگەن فرانسىيە،
 ئەنگىلىيەلەرنى ئۆزىگە ئىتتىپاقداش قىلىپ تاللىۋالغان بىر
 يۇرت تۇرۇغۇلۇقمۇ، گېرمانلارغا بىر كېچىدىلا ئۇرۇشماي تەسلىم
 بولىدۇ. پولشامۇ شۇنداق، ئۇلارنىڭ قولىدا نېمىسلارنىڭ
 ئەسكىرىدىن كۆپ بىر مىليوندەك ئاتلىق ئەسكەر بار
 ئىكەندۇق 15 كۈندە تەسلىم بولدى. پۈتۈن ياۋروپا ئەللىرى
 شۇنچە بىلىملىك شۇنچە باي تۇرۇپ نەچچە كۈنمۇ
 ئۇرۇشالماي تەسلىم بولدى، بۇ يەردە پولشانى ئۈنۈتماسلىقىمىز
 كېرەك. ئۇلار يېقىنقى زامان تارىخدا بىر قانچە قېتىم
 ئاۋستىرىيە ئىمپېرىيىسى، گېرمانىيە (ياكى پروسسىيە
 ئىمپېرىيىسى) ۋە چاررۇسىيە ئىمپېرىيىسى تەرىپىدىن ئۇدا 3
 قېتىم بۆلىشىۋېلىنغان، خەرىتىدىن پولشا دېگەن ئىسىم
 يوقالغان. ئۇلار ھازىرقى زامان جاھان ئۇرۇشى، ئىككىنچى
 جاھان ئۇرۇشلىرىنى ۋە باشقا پۈتۈن ياۋروپا ئۇرۇشلىرىنى
 باشتىن كۆچۈرۈپ يېڭى ئەسىرگە كىرىپ كېلىدۇ. ئەمما مانا
 بۈگۈن مۇستەقىل ياشىماقتا. ئۇلارنى بېسىۋالغان ئىمپېرىيەلەر
 دۆلەتلىرىنىڭ بۈگۈن ئېتىمۇ قالمىدى، بۈگۈنكى خىتاينىڭ
 ئەلپازغا قارايدىغان بولساق. ئۇ زېمىندا خىتاي
 كومىنىستلىرىنىڭ ئۆمۈرى بەك ئۇزۇنغا سوزۇلشى ناتايىن.
 خىتاي خەلقىمۇ بۇ تۈزۈمگە ئارتۇق بەرداشلىق بېرەلمىشەنمۇ
 تەس. ئەنە شۇنداق بىر پۇرسەت كەلگىنىدە بۇ زېمىن

ئۈچۈن بەربىر ئۇرۇش قىلىشقا مەجبۇرمىز. خىتاي كومىنىستلىرى شۇنداق بىر كۈن كەلگىنىدە ۋەتەننىز خەلقىنىڭ مۇستەقىللىق ئۇرۇشىغا ئاتلىنىپ قالماسلىقى ئۈچۈن بىزنى بۈگۈندىن باشلاپ پۈتۈن جەھەتلەردىن يوقۇتۇشقا ئاتلاندى. بۇ ئۇلارنىڭ ئەقلىدىن ئازغان ۋاقتىدىمۇ ئۈنتمەيدىغان بىر جەندىسى. قىيىن ئىش يوق ئالەمدە، كۆڭۈل قويغان ئادەمگە، ئەمما جىم يېتىۋەرگىنىمىزدە خىتايلار قەتئى ئاسسىمىلاتسىيە قىلىپ ئىزىمىزنىمۇ قويماسلىقى مۇمكىن، يەنى ماۋنىڭ پىكىر قىلىش ئۇسۇلى بويىچە قۇرۇلغان بۇ ھاكىمىيەت قولىدا قانچىلىك مۇستەملىكە بولۇپ ياشىشىمىزدىن قەتئى نەزەر، تىنچ تۇرۇپ بەرگىنىمىزە بىزنىڭ ئاخىرقى ھېسابتا ئاسسىمىلاتسىيە بولۇپ يوق بولۇشىمىز بىر مۇقەررەرلىك، 21 - ئەسىرنىڭ 16 - يىلىدىن باشلاپ ۋەتەننىمىز خەلقىنى يوق قىلىشنى رەسمى كۈن تەرتىپكە ئالغان بۇ تاجاۋۇزچىلار بۈگۈنكى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ يۈرگۈزۈۋاتقان ئەشەددى فاشىستىك تۈزۈمى ھەرگىز خەلقىمىزنىڭ قايسى بىر كۈندىلىك خاتالىقىدىن ئەمەس بەلكى خىتاينىڭ جەندىسىگە ۋارىسلىق قىلىشنىڭ مۇقەررەر نەتىجىسى، بۇ بىر خىتايغا خاس مۇقەررەرلىك. بۈگۈنكى كۈندە خىتاينىڭ دۇنيادا ئەڭ ئاجىز مىللەت بولۇپ قالغانلىقىغا ئىچى پۇشقان ۋاڭ لىشيوك، خىتاي قولىدىكى ھەر قايسى ئاز ساندىكى مىللەتلەر زېمىنىنى ماشىنا كامىرىغا ئولتۇرۇپ خىتاي سېرىق دەرياسىنى پۈتۈن ئۇزۇپ چىقىشى جەريانىدا، كومىنىست خىتايلىرىنى ھەرقانچە ھازىرقى زامان پىكىر ئېقىمى بىلەن

تەتقىق قىلىپ خىتاي كومپارتىيىسىنىڭ مۇتلەق تۈردە ئاغدۇرۇلۇشىنى خۇلاسىلاپ چىقىمۇ، خىتاي مۇستەملىكە قىلىۋالغان ياكى ئاسسىمىلاتسىيە قىلىۋەتكەن ئاز سانلىق مىللەتلەرنى تەتقىق قىلىپ، ئۇلارنىڭ كۈنلەرنىڭ بىرىدە مۇتلەق تۈدە خىتاينىڭ بېشىنى ئاغرىتىدىغانلىق خەۋىپىنى تونۇپ يېتىدۇ يەنى خىتاينىڭ سۇ مەنبەسىنىڭ بىزنىڭ موڭغۇللارنىڭ ۋە تىببەتنىڭ ئاسمىنى ۋە قۇرۇقلۇقى بولىدىغانلىقىنى ۋە بۇنىڭ ئالدىنى ئېلىشنىڭ چارىسى سۈپىتىدە دىن، تىل، مىللى تۇرمۇش ئادەتلىرىنى يوقۇتۇشنىڭ بىر مۇنچە تەدبىرلىرىنى خىتاي كومىنىستلىرىغا ئىشارەت قىلىپ چىققان. ئاندىن ئۇ خىتاي كومىنىستلىرى ئاغدۇرۇلۇش پەيتلىرىدە بىزنى جىدەل قىلىپ يۈرمىسۇن ۋە قىلالمايسىلەر دەپ بىزنى قورقۇتۇشنىڭ بىر مۇنچە سەپسەتلىرىنى ياراتقان. شۇنىڭدەك مۇقەررەر تۈردە ئاغدۇرۇلۇپ كېتىغان خىتاي كومپارتىيىسىنىڭ خاتالىشىپ بىزگە پۇرسەت قالدۇرۇپ كېتىپ قېلىشىدىن قاتتىق ئەنسىرىگەن. دېمەك خىتاي كومىنىستلىرىنىڭ مەھشەر كۈنلىرى يېقىنلاپ كېلىۋاتقانلىقى ئېنىق. ھەتتا خىتاي كومىنىستلىرىنىڭ دۇنياغا مەڭگۈ زومىگەر بولىشىنى خىيال قىلىپ تۈزۈپ چىققان پۈتۈن خىتاي ئىختىسادىنى چېچىپ يۈرگەن «بىر يول بىر بەلباغ» پىلانىمۇ خىتاينىڭ دۇنيا زومىگىرى بولۇشقا ئاتلانغانلىقىنىڭ بىر بىشارىتى. دېمەك بۇمۇ خىتاي زومىگەرنىڭ مەھشەر كۈنلىرىنى يېقىنلاشتۇرۇپ بېرىدىغان بىر مۇھىم ئامىل. شۇڭا ئۇ خەلقىمىز ئارىسىدىكى

مۇستەقىللىق ھەرىكىتىمىزنىڭ نەتىجىسىنى قىياس قىلالمايدىغان كىشىلىرىمىزنى تا بۈگۈنگىچە تېنچلىق بىلەن ئىش قىلىشىغا كۈشكۈرتۈپ يۈرمەكتە. بۇ خەلق خىتاي تىلىنى ئانا تىلىدەك ئۆزلەشتۈرمىگىچە، خىتاي تۇرمۇش ئادەتلىرىگە تولۇق سىڭىپ كەتمىگىچە، يەنى تۈڭگانىدەك ئاسسىمىلاتسىيە قىلىنغان ھالغا كەلمىگىچە، ئۇلاردىكى خىتايغا تەھدىت بولۇش ئۈندۈرمىلىرى يوقالمايدۇ. ھەتتا رۇسىيە تەۋەسىدە چارەك كام بىر ئەسىرگە يېقىن دەۋىر ئىچىدە شۇنچە تولۇق ئاسسىمىلاتسىيە بولغان شۇنچە ئاجىز مىللەتلەرمۇ ھامىنى مۇستەقىللىقنى تېپىپ ئالالغانلىقى خىتايلارنى بەكلا ئەنسىرتىدۇ. ئەمما دىن، تىل، مەدەنىيەت، ئۆرپە ئادەت ۋە زېمىن، ئىختىسادى جەھەتتىن ئاتسىمىلاتسىيە بولغان بىر مىللەتنىڭ ساق چىقالشى تەس، شۇڭا ۋەتىنىمىزنى خىتايلاشتۇرۇشقا جان جەھلى بويىچە تىرىشىدۇ. بۈگۈنكى تەرەققىيات مۆلچەرلىرىدىن قارىغاندا، سۈنسز يەرلەرگە سۇ تارتىپ كېلىشنىڭ چاررىسى تېپىلمايدۇ دېگىلى بولمايدۇ. ھەر نېمە دېگەن بىلەن شۇنچە قۇرغاق ۋەتىنىمىزدىن ئۆتكەن نەم ھاۋا خىتاينىڭ ھۆل يىغىن مىقتارىنىڭ ئاساسى. شۇڭا ياكى لىجۇن دېگەن ئەنچەنتىڭدا ئوقىغان خىتاي يازغۇچىسى خىتايلار بۇنى تەتقىق قىلىپ، خىتاينىڭ يېشىل تۇرۇپ بېرىشىنى پەيدا قىلغان ئامىلىنىڭ ۋەتىنىمىز ئاسمىنى، موڭغۇللارنىڭ ئاسمىنى، تىببەتلەرنىڭ ئاسمىنى ئىكەنلىكىنى نەچچە مىليارد يىللىق جوغراپىيە تارىخى بويىچە تەتقىق قىلىپ بۇ يەرلەرنى ھەرگىز قولىدىن چىقىرىپ قويماسلىق

كېرەكلىكىنى ھېلىتىنلا تەتقىق قىلىشقا كىرىشكەنلىكىنى ئەسكەرتىپ يۈرمەكتە. تىل مەسىلىسىدىمۇ يەنە بىر خىتاي نەچچە مىليون يىللىق تارىخى چۇخچىلاپ يۈرۈپ، خىتاي تىلى ئەسلىدە ئالتاي تىلى، خىتاي كونا پادىشاھلىرىنىڭ ئېغىز تىلى ئەسلىدە ھۇن تىلى ئىدى، دەپ تۈركى خەلقلەرنىڭ تۈپ سۆزلىرىنى خىتاي تىلىغا باغلاپ تەتقىق قىلىشقا كىرىشكەن، يەنى بىز نەچچە مىڭ يىل ئاۋال ئوخشاش تىلدا ئوخشاش گرامماتىكىدا سۆزلىشەتتۇق دەپ، خىتايلارنىڭ كېلىش مەنبەسىنى بىز بىلەن بىر خەلقلەر، شۇڭا تارىختا بىر خەلق بولغان بۇ خەلقلەرنىڭ مۇستەقىللىق خىياللىرىدا بولۇشنىڭ پۈتۈنلەي ئاساسى يوق ھەتتا خەتەرلىك دەپ جۈيلىمەكتە بۇنىڭغا شىماللىق بىر ۋەتەندىشىمىزمۇ تىل جەھتتىن ياردەم قىلىپ يۈرمەكتە. شۇڭا خىتاينى ھەر قانداق نوقتىدىن ئىنكار قىلغانلار ئۇلارغا ئەزەلى دۈشمەن. خىتاينىڭ بۈگۈن قىلىۋاتقىنى تېخى باشلانغۇچ. ئۇلارنىڭ ئاساسى مەقسىدى ئىگىسى بولمىغان بۇ ئاجىز خەلقنى يەر يۈزىدىن سىرىپ سۈپۈرۈپ تاشلاش ۋە زېمىنىغا ئىگە بولۇپلىش. بۇنداق بىر دۈشمەندىن ئۈمىد كۈتۈش پۈتۈنلەي ئەقلىدىن ئازغانلىق. تېنچلىق يولى بىلەن ئازات بولۇش تەرغىباتىمۇ بىر مەنىدە شەخسى پۇرسەتپەرەستلىك، ھازىر تۈركىيىنى ئاساس قىلغان ھالدا بىر نانغا زار يۈرگەن خەلقىمىزنى ئوغرى يانچۇلۇق بىلەن قاخشىتىپ يۈرگەن ھۇرۇن كىشىلەر تۈركلەرگە ياكى بىر قىسىم ئاخماق كىشىلىرىمىزگە مىللىتىمىزنىڭ دەردىنى سېتىپ

قۇرساق توقلاپ يۈرمەكتە، بۇلارنىڭ ھەممىسى ۋەتەن
قۇتقۇزۇش يولىمىزدىكى تاللىۋالغان ئەنە شۇنداق خاتا
ستراتېگىيىنىڭ نەتىجىسى. ھەتتا بۇنداق كىشىلەرنى
ئەيىپلەشكىمۇ نۇرغۇن كىشىلىرىمىز قارشى چىماقتا، خۇددى
دېڭ شياۋپىڭنىڭ بىلجىرلىغىنىدەك قارا مۆشۈك بولامدۇ، ئاق
مۆشۈك بولامدۇ چاشقان تۇتسىلا ياخشى مۆشۈك دەپ
باھالاشماقتا، ۋەتەن ئازاتلىق ھەرىكىتى كەسكىن كۈرەش
يولىلا بولۇپ قالماستىن يەنە يۈكسەك ئەخلاقى مەسىلە.

(تۈگىدى)

1998_2019

كىتاب يېپىلىش ئورنىدا

ئىز

(ئا. ت. ئۆتكۈر، 1948)

ياش ئىدۇق ئۇزۇن سەپەرگە ئاتلىنىپ ماڭغاندا بىز،
ئەمدى ئاتقا مىنگۈدەك بوپقالدى ئەنە نەۋرىمىز.
ئاز ئىدۇق مۈشكۈل سەپەرگە ئاتلىنىپ چىققاندا بىز،
ئەمدى چوڭ كارۋان ئاتالدىق قالدۇرۇپ چۆللەردە ئىز.

قالدى ئىز چۆللەر ئارا گاھى داۋانلاردا يەنە،
قالدى نى-نى ئارسىلانلار دەشت-چۆلدە قەبرىسىز.
قەبرىسىز قالدى دىمەڭ يۇلغۇن قىزارغان دالدا،
گۈل-چىچەككە پۈركىنۈر تاڭنا باھاردا قەبرىمىز.

قالدى ئىز، قالدى مەنزىل، قالدى ئۇزاققا ھەممىسى،
چىقسا بوران كۆچسە قۇملار ھەم كۆمۈلمەس ئىزىمىز.
توختىماس كارۋان يولىدىن گەرچە ئاتلار بەك ئورۇق،
تاپقۇسى ھېچ بولمىسا بۇ ئىزنى بىر كۈن نەۋرىمىز يا
ئەۋرىمىز.